2

BVLLARIVM
SIVE COLLECTIO
CONSTITVTIONVM HVCVSQ. EDITARVM

A S.MO D. N. SIXTO QVINTO
PONT. OPT. MAX.

CVM

Rubricis, Summarijs, Lucubrationibus, & triplici Indice

D. Laertij Cherubini de Nursia Iureconsulti.

Editum

Opera & industria Hæredum Antonij Bladij Impressorum Cameralium.

CVM PRIVILEGIO.

ROMÆ

Apud eosdem Hæredes Typographarios Camerales.

M. D. LXXXVIII.

S. D. N. SIXTO. V.

PONT. OPT. MAX.

Felicitatem.

CONSTITVTIONES omnes Sanctitatis Vestræ, quæ in hunc vsque diem promulgatæ sunt, vno ac proprio volumine comprehensas, notis ac summis & indicibus Laertij Cherubini I. V. D. viriq; eruditissimi cumulatas, quamdiligentissimè typis nostris impressimus, nam & industriam sedulitatemq; nostram Sanctitati Vestræ probari, magnoperè cupimus, & quantum rerum nostrarum angustiæ ferunt, de communi vtilitate, pro nostra virili parte, benemereri studemus. Quòd si in magno illo Constitutionum Pontificalium Codice, à S. Gregorio Papa VII. ad Sanctitatem Vestram, quem duobus ab hinc annis in eius Sanctissimo nomine edidimus, rem fecisse pergratam videmur, viris studiosis quamplurimis, qui & forenses causas tractant, & in Aulæ negotijs versantur, quiq; rerum grauissimarum cognitione, ac notitia delectantur, profectò nouum hunc Librum Sanctitatis Vestræ Diplomatis & Bullis propriè dicatum, iucundissimum fore non dubitamus. Etenim Sanctitatis Vestræ Constitutiones & argumentorum pondere, & decretorum vtilitate, & ipso etiam orationis splendore, ac maiestate eiusmodi sunt, vt eas semper præ manibus, atque in promptu habere, planè oporteat. Constitutiones igitur Sanctitatis Vestræ, sigillatim antea, pro nostro Impressorum Cameralium officio, à nobis euulgatas, cum alijs multis adhuc non impressis, ab ipso Cherubino collectas & exornatas, iisdem S. V. auspicijs in lucem damus. Hilari igitur, vt soler, vultu, munusculum seruorum suorum accipiat, nostrisq; laboribus, & huic hæreditariæ industriæ, quam etiam supra vires conseruare enitimur, pro sua incredibili benignitate, paternè benedicat. Nos autem Deum oramus, vt Sanctitati Vestræ longissimam & felicissimam vitam largiatur; vt saluberrimis Decretis & Constitutionibus, Ecclesiam Dei in dies magis ornet, atque amplificet. Romæ.

Sanctitatis Vestræ

Humilissimi serui

Hæredes Antonij Bladij
Typographi Camerales.

SIXTO QVINTO
PONT. OPT. MAX.
Laertius Cherubinus.

ANNVS iam ſecundus agitur (Pater Beatiſsime) cum Bullarium variarum Conſtitutionum, a Gregorio Papa vij. vſq; ad Sanctitatis Veſtræ Pontificatum, à me collectum, & quibuſdam meis notis illuſtratum, operaq; & diligentia Hæredum Antonij Bladij Impreſſorum Cameralium editum, ſub fœlicibus tui nominis auſpicijs, in lucem dedi. Quem ſane laborem meum, qualiſcumq; fuit, & Sanctitati Veſtræ probatum fuiſſe cognoui, & publicè omnibus gratum: ijsq; maximè, qui aut ſacris ordinibus initiati ſunt, aut in huius Sanctæ Sedis & Cameræ Apoſtolicæ negotijs tractandis, quoquo modo verſantur: Ad hos enim præcipuè, eorum, quæ Pontificijs Conſtitutionibus definiuntur, ſcientia & vtilitas pertinet. Poſt eam ergo editionem, operæpretium duxi, de nouo Bullario cogitare, in quo ſeorſum omnes Sanctitatis Veſtræ Conſtitutiones, quas plurimas Chriſtiano orbi maximè ſalutares tuliſti, colligerem: in quibus edendis, prædicti Bladij Typographi Camerales, apprimè tuo Beatiſsimo nomini deuincti, egregiam operam & induſtriam nauarunt. Erit igitur alterum hoc Bullarium, velut ſpeculum quoddam SIXTI QVINTI Pontificis Opt. Max. & immortalitate digniſsimi illuſtrium actionum, in quo, & qui nunc viuunt, & poſteri, tanquàm in Imagine, omnis a te geſti Pontificatus gloriam contemplentur. Hinc etenim apparebit, inito quamprimum Petri ſolio, Præpotentis Dei opem & auxilium, ad bene regendam Rempub. Chriſtianam, Sanctitatem Veſtram implorâſſe, eiuſq; aura aſpirante, tot deinde, tamq; præclara opera geſsiſſe, quibus iam omnem ſuperiorum temporum memoriam ſuperatam, omnes facilè cognoſcent. Legentur etenim pijſsimæ ſanctiones, pro Populis, quos ſubleuaſti; de Annona quam retuliſti; de Captiuis quos infidelium iugo liberaſti, quorumq; in poſterum redemptioni, annuos redditus aſsignaſti; de Egenis, quibus vitæ producendæ hoſpitium dediſti; de Virginibus, quarum cœnobium erexiſti; de Fontibus, de Vijs publicis, de Obeliſcis, de Ædificijs, de Artibus, de Officinis, de Moribus, quibus Vrbem exornaſti. Extabit etiam in earundem conſtitutionum

lectione,

lectione, memoria Iustitiæ, aduersus Sicarios, quos supplicio affecisti; Seueritatis, in omnem improbitatem, quam iustè coercuisti; Clementiæ, in calamitosos, quos recreasti; Beneficentiæ, in litteras & ingenia, quæ erexisti. Quis non summam tuam Religionem confitebitur, cum te Cælitibus, dies anniuersarios sanxisse; B. Virginis ædem Lauretanam decorasse; Templa Romæ, forisq., egregiè illustrasse; Religiosos ordines, præcipuèq. Seraphici Francisci, cuius alumnus es, priuilegijs & gratijs auxisse veterem sacrarum Stationum consuetudinem instaurasse, animaduertetur? Quis non in cælum, prouidentiam tollet, cum à te locupletissimum ærarium, ad pericula Christianæ Reipub. sepositum; Ecclesiasticæ ditionis securitati & amplificationi, præclaris legibus consultum; Præfectis Iustitiæ, ad rectam gubernationem, ius facultatesq. præscriptas; Cardinalium, Episcoporum, aliorumq. Prælatorum munera, moresq. definitos, videbit? Non patitur Epistolæ modus, vt percurram singula, quæ à te innumerabilia plena laudis & gloriæ, acta sunt, quibus nulla finem allatura est obliuio. Sed hæc tamen, vt nobilium Poetarum, Oratorum, Historicorumq. litteris celebrentur, si in hoc à me collecto volumine extabunt, & Sanctitati Vestræ gloriosum futurum est, & vt spero posteris non ingratum. Hoc igitur Bullarium quasi amplissimum tuarum virtutum Theatrum (Beatissime Pater) sub tuo felici nomine, vt illud alterum, apparere, & quemadmodum aliorum Constitutiones Pontificum, benignè accepisti, ita tuas, imò verò teipsum in his ad viuum expressum, complecti, meq. addictissimum, & humillimum Sanctitatis Vestræ seruum, læta fronte aspicere, ne graueris. Ego autem perpetuis apud Deum Opt. Max. precibus agam, vt plurimos tibi annos largiatur: Vt sicut multa & magna, hactenus ad S. R. E. vtilitatem & gloriam egisti, ita plura & maiora, indies perficere possis. Romæ Die vigesima Decembris Anno Domini M D LXXXVII.

SIXTVS V. PONT. OPT. MAX.

Italus ex Familia Peretta, & Prouincia Marchiæ, Oppidoq; olim, nunc verò Ciuitate Montalti.

I.

IVBILEI INDICTIO, AD IMPLORANDVM A DEO, Lumen & auxilium, pro bono Regimine Reipublicæ Christianæ.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum DEI, Vniuersis Christifidelibus præsentes litteras inspecturis, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

VIRIVM nostrarum infirmitati pastoralis officij molem nuper impositam considerantes, non possumus susceptum tantæ administrationis munus non maximè formidare. De illius tamen benignitate non desperantes, qui operari dignatur in nobis, non desinimus eius auxilium implorare, eiq; mentis nostræ sensus, ne altius extollantur, humiliter subijcere, illud agnoscentes, & verè confitentes, vnius DEI clementiã, nullis præcedentibus meritis, nostri in imbecillitate nostra memorem magna in nobis fecisse mirabilia, quos tot, & tantis gratiarum donis cumulatos honoris Principis Apostolorum admirabili dignatione voluit esse consortes. Quam tamen dignitatẽ, & potestatem cum multæ graues curæ consequantur, valdè sollicitamur, tum quòd de collatis in nos maximis beneficijs, quæ DEI benignitati referimus accepta, nullam dignam gratiam, quam eius clemẽtiæ persoluamus, nostra potest infantia reperire: tum etiam quòd sub tanto pondere exiguas vires initio contremiscere, ac penè iam corruere sentimus; non tamen animo deficientes ad summam DEI bonitatem confugimus, fideliumque, & DEVM timentium, quorum ipse (vt speramus) voluntatem faciet, orationes expetimus, quibus omnipotenti DEO semper benedicendo, gratijsque misericordiæ eius agendis adiuuemur, viribusque à cœlesti rege subministratis, suffulta nostra infirmitas commissas nobis curarum, & salutarium Reipublicæ Christianæ officiorum partes, orantis simul populi instantia promerente, valeat sustinere, opemque agitatæ, & vbiq; ferè depressæ Catholicæ Religioni suppeditare, ne cum in altitudinem maris venerimus, tempestate demergamur, sed potius horribiles tot peccatorum flatus, & excitatas toto mari procellas discutientes, cum credito nobis grege optatum cursum, & æternæ salutis portum teneamus. Omnes igitur, & singulos vtriusq; sexus Christifideles vbicunq; existẽtes monemus, ac in Dño requirimus, vt qui in hac Alma Vrbe sunt, proximè sequenti hebdomada, aut altera protinus post eam item sequenti; qui verò extra Vrbem degunt cum primùm harum notitiam habuerint, prima, aut secunda itidem immediatè sequenti hebdomada, conscientia sua diligenti prius examinatione discussa, peccata sua omnia humili, & contrito corde confiteantur, & ante Festum Pentecostes eiusdem hebdomadæ quarta, & sexta feria, & Sabbato (cum hoc tempore ieiunia non indicantur) eleemosynas erogent, piaq; earum largitione, quantum pro sua cuiq; facultate visum fuerit, CHRISTI pauperum egestatem, & inopiam subleuent, Orationibusq; à DEO impetrare studeant, vt nobis lumen suum ostendat, pares tanto oneri vires præbeat, omnesq; actiones nostras dirigat, ac hostium Ecclesiæ suæ conatus infringat. Die verò Dominica, quæ dictas eleemosynas, atq; orationes proximè sequetur, Sacrosanctam Eucharistiam deuotè accipiant. Ita, vt qui post Festum Pentecostes voluerint infra dicendæ Indulgentiæ beneficio frui, dictis tribus diebus præter Orationes, & eleemosynas, etiam ieiunare teneantur. Et nihilominus, vt DEVM magis propitium nobis, & populo Christiano reddere, ipsiq; quantum nostræ

Causę indictionis huius Iubilei.

Forma consequendi Iubilęum.

tenuitati concedetur, gratias agere valeamus, & ad tantum onus sustinendum vires impetremus, Nos ipsi supplicationes, processionesq; vna cum Venerabilibus Fratribus nostris S. Rom. Eccl. Cardinalibus, omnibusq; prælatis, & Romanæ Curiæ magistratibus; die Lunæ, qui erit xxvij. dies præsentis Mensis Maij ab Ecclesia Sanctæ Mariæ in Aracœli vsq; ad Basilicam Sanctæ Mariæ Maioris habere, atq; incedere, statuimus. Cæterum vt fideles ipsi ad hæc omnia peragenda magis idonei efficiantur, de tradita nobis à Domino potestatis plenitudine Ecclesiæ thesauros, quorum diuina fauente clementia dispensatores effecti sumus, copiosè, ac benignè aperientes, omnibus Christi fidelibus supradictis, vt hac vice tantùm confessores idoneos presbyteros seculares; vel cuiusuis ordinis regulares, ab ordinarijs tamen approbatos eligere, qui eorum confessionibus diligenter auditis, eos à quibusuis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcunq; grauibus, & enormibus, etiam in casibus Sedi Apostolicę reseruatis, ac in litteris die Cœnæ Domini quotannis legi solitis contentis, in foro conscientiæ dumtaxat, ac etiam à sententijs, censuris, & pœnis Ecclesiasticis per eos quomodolibet incursis, iniuncta inde eis pro culpæ modo pœnitentia salutari absoluere, ac quæcunque per eos emissa vota (præterquam Castitatis, & Religionis) in alia pietatis

Iubilei concessio. opera commutare valeant, per præsentes concedimus. Nos enim omnibus, qui præmissa deuotè adimpleuerint, de eiusdem omnipotentis DEI misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, plenissimam omnium peccatorum remissionem, ac eandem, quæ Christi fidelibus anno Iubilei huius almæ Vrbis Ecclesias, & extrà eam deputatas statutis diebus deuotè visitantibus concessa est, misericorditer in Domino elargimur. Eos quoque, qui morbo, vel aliquo alio impedimento detenti præmissa adimplere nequiuerint, si alia pia opera fecerint, in quæ arbitrio suorum confessorum (quibus super hoc facultatem impartimur) commutata fuerint; ac etiam illos qui in itinere fuerint, si cum primùm iter perfecerint, præmissa exequi studuerint, ipsius Indulgentiæ, & doni, ac aliorum prædictorum participes fieri volumus. Præcipientes vniuersis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & quibusuis alijs Ecclesiarum prælatis, & locorum ordinarijs, vt statim cum præsentes litteras, seu earum transumptum authenticum, etiam impressum ad eos deferri contigerit, solemnes Processiones tribus diebus, scilicet quarta, & sexta ferijs, ac Sabbato prædictis iuxta locorum opportunitatem ad effectum præmissorum indicant, & celebrent, ac easdem præsentes, seu earum transumptum per suas quisque Prouincias, Ciuitates, & Diœceses sine vlla fraude, aut lucro publicent, & per Ecclesiarum Rectores publicari

Clausulæ derogatoriæ. faciant. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Quia verò præsentes ad omnia loca, quibus illis opus esset, perferri nequeunt, decernimus, vt illarum transumptis, etiam impressis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ eisdem originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, viij. Kal. Iunij, Pontificatus nostri Anno Primo.

H. Dat.

Io. Bapt. Canobius.

A. de Alexijs.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Indictione decima tertia, die vero vigesima quinta Mensis Maij. Pontificatus S. D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. anno primo. Retroscriptæ litteræ Apostolicę affixę, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissę in valuis, seu por-

Publicatio. tis Basilicarum S. Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellarię Apostolicę, & in acie Campi Florę per nos Io. Freile, & Nicolaum Talliettum S. D. N. Cursores.

Io. Bapt. Bagni Mag. Curs.

Deputatio

II.

Deputatio & Facultates Illustriss. DD. Prosperi Sanctæ Crucij, Io. Baptistæ S. Marcelli, & Scipionis Lancellotti S.R.E. Cardinalium, audiendi grauamina subditorum status Ecclesiastici, & facta Pontifici relatione desuper prouidendi.

SIXTVS Papa Quintus, Ad futuram rei Memoriam.

ONVS Pastoralis officij nobis supremæ Maiestatis prouidentia, meritis licet imparibus, cõmissi, nos inducit, atque etiam propriã, ac propensam nostrã voluntatẽ excitat, vt non solũ circa spiritualia, sed etiã tẽporalia solicita, & vigilãti cura intẽdamus, & licet ad vniuersorũ Christi fideliũ Prouĩcias intensę mẽtis oculos paterna charitate dirigamus, Prouincias tamen, Ciuitates, Comitatus, Terras, Castra, & loca nobis, & Sedi Apost. tam spiritualiter, quàm tẽporaliter subiecta, ad nos, & eandẽ sedem spectantia, ac vniuersos illorum Ciues, populos, subditos, tanquam spirituales nostros, & dictæ sedis filios & deuotos, eo maiori affectu intuemur, quò super illorum fœlici regimine, ac statu pacifico, & tranquillo tenemur specialius prouidere, ne contra ius & fas, iustitiæque normam vexentur, & opprimantur, sed prosperè, & fideliter regantur, ab indebitisque oppressionibus subleuati, in semitis iustitiæ dirigantur, ac Omnipotenti DEO gratias agentes, pacificam, quietam, & tranquillam vitam peragant, & alij Principes ad bene de suis subditis merendum, ac charitate Christiana complectendum nostro etiam exemplo inuitentur, quod non ignoramus pro nostra in illos charitate euenturum, si semper, & omni tempore omnium personarum petitiones, & querelas per nos ipsos audire, illasque discutere, & terminare valeremus. Verum cum onus vniuersalis gregis Dominici superna dispositione nobis iniunctum diligenter attendimus, & debita meditatione pensamus, quòd licet nobis sit potestatis plenitudo commissa, humanarum tamen virium fines excedere non valemus, ac videntes, quòd aliquando grauissimis negotijs occupati, non ita de facili, neque omni tempore omnibus personis ad nostrum conspectum accedere licet, nec valemus circa singula per nos ipsos exsoluere debitum Apostolicæ seruitutis. Idcirco nonnullos ex Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ad quos facilior omnibus extat accessus, viros ex pluribus electos, scientia præditos, & virtute, in quibus timor Domini sanctus elucet, in solicitudinis partem assumimus, ac ipsis nostras vices supplentibus nos laudabili eorum cooperatione alleuante, nostri grauitatem operis ministerium nobis commissum, diuina fauente clementia facilius, & efficacius exequimur. Præmissorum itaque consideratione inducti, & subditorum eorundem indemnitati, quantum cum DEO possumus, consulentes, Motu proprio & ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Dilectis filijs nostris Prospero Sancti Clementis de Sancta Cruce, & Ioanni Baptistæ Sancti Marcelli, & Scipioni Sancti Simeonis titulorum Lancellotto nuncupatis presbyteris Cardinalibus viris integerrimis, & litterarum scientia, atque longa rerum experientia insignibus, vt auctoritate nostra omnes, & singulos quarumcunque Prouinciarum, Ciuitatum, Castrorum, Terrarum, Vniuersitatum, locorum nobis, & Sanctæ Sedi immediate subiectorum Oratores, Nuncios, Procuratores, Syndicos, agentes benigne audire, illorumque postulata, & si quæ erunt grauamina, & querelæ, aut illicitę vexationes, illa diligenter examinare, & discutere, vocatis etiam, si ita eis videbitur, vocandis, ac deinde facta nobis relatione, eadem expedire, & terminare, & quæ emendanda, corrigenda, & moderanda fuerint, emendare, corrigere, & moderari, populorumque commodis vtilitati, & tranquillitati, atque indemnitatibus, & necessitatibus consulere, ac iuxta animi nostri sensum, & propensam ad subleuandos populos voluntatem opportune prouidere, & quæ decreta fuerint, debitæ executioni demandare liberè, & licitè valeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium plenam damus, & concedimus potestatem. Volentes, vt quæcunque à Cardinalibus prædictis decreta, statuta, emendata, correcta, ordinataue fuerint super pręmissis ab omnibus inuiolabiliter obseruentur, idemq;

[Margin: Causa deputationis illorum Card.]

[Margin: Deputatio trium Cardin. ad audiendum grauamina subditorum, & facta ipsi Pont. relatione, desuper prouidendum.]

firmitatis robur obtineant, quod haberent, si nos ipsi eadem mandauissemus, sicq; per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos, & Palatij nostri Apostolici Auditores iudicari, & diffiniri debere, Irritumque, & inane, si quid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrarijs quibuscunque non obstantibus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris. Die quinta Iunij, Millesimo Quingentesimo octuagesimo quinto, Pontificatus nostri anno primo.

Decretum irritans.

Clausulę derogatoriæ.

Io, Baptista Canobius.

III.

Prohibitio vendendi & alienandi castra, fortalitia, & alia bona quæcunq; stabilia, & immobilia in Statu Ecclesiastico existentia, absq; Sedis Apostolicæ licentia, alijs personis quàm Vasallis eiusdem Status.

De prohibitione autem infeudandi Terras S. R. E. vide infra in const. 25. Quanta. Et de prohibitione alienandi bona Ecclesiastica, vide sup. in Pauli 4. constit. 2. fol. 570. vbi notaui.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Solicitvdo, paternusque affectus, quo Sedis Apostolicæ subditos prosequimur, nos inducunt, vt ea diligenti cura prospiciamus, quæ ad illorum conseruationem statusque Ecclesiæ vtilitatem, & commodum pertinent. Accepimus si quidem quòd in diuersis Ciuitatibus, Terris, oppidis, & castris nobis, & dictæ Sedis temporali ditioni subiectis extant statuta prohibentia res, ac bona stabilia in forenses, & non subditos alienari. Nihilominus nonnulli Ciues, & incolæ Ciuitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum huiusmodi bona stabilia, alijs personis extraneis vendere, & alienare præsumunt in maximum præiudicium, & damnum Ciuium, & incolarum prædictorum. Quocirca nos considerantes quantum statuta præfata vtilia, & fauorabilia sint, quantumque Reipublicæ intersit dicta bona in illius Ciues, & habitatores conseruari. Motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & certa scientia, statuta huiusmodi, etiam si non sint in vsu, apostolica auctoritate tenore præsentium de cætero obseruari mandamus. Et nihilominus, quòd perpetuis futuris temporibus, Vniuersitates, Ciuitates, Collegia, Feudatarij quicunque, ac personę cuiusuis status, gradus, ordinis, qualitatis, & conditionis existant, etiam si Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quauis auctoritate, & dignitate, etiam Ecclesiastica, quæ specialem, & indiuiduam mentionem requireret, prædití sint, nullatenus sine nostra, & Sedis prædictæ licentia, audeant, seu præsumant Ciuitates, oppida, castra, feuda, iurisdictiones, ac bona quæcunq; stabilia, vel immobilia in dicto statu Ecclesiastico existentia cuiuscunque qualitatis, quantitatis, & valoris per eos nunc, & pro tempore possessa vendere, permutare, vltra triennium locare, in emphiteosim, feudum, liuellum, pignus, seu precarium concedere, in aliquam Communitatem, Vniuersitatem, Collegium, vel personam extraneam, seu forensem, quę nobis, & dictæ Sedi ratione temporalis iurisdictionis status nostri subdita, & supposita non sit, vel quæ domicilium legitimè non contraxerit in dicto nostro statu, cuiuscunq; dignitatis, status, gradus, conditionis, & qualitatis existat, etiam si, vt præfertur, Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quauis auctoritate, & dignitate, etiam Ecclesiastica, quę specialem & indiuiduam mentionem requireret, præditus sit. Insuper quia decens, & conueniens existit, quòd si vendantur, vel permutentur, seu etiam donentur Ciuitates, castra, & oppida, multo magis fortalitia, id ad notitiam principis deducatur, & præsertim si feuda, & iurisdictiones feudales, ea omnia nec in exteros, nec in alios quoscunq; nisi de expressa præcedente nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis eadem su pradicta licentia vendi, permutari, vel donari valeant. Neque etiam extraneus, aut subditus

Causæ huius prohibitionis.

Cõfirmatio statutorum prohibẽtium alienationes bonorũ ad fauorem forensium & non subditorum.

Prohibitio vendendi bona stabilia in statu Eccl. existẽtia absq; licentia Sedis Ap. alijs quam Vasallis eiusd. status.

Ampliatio dictæ prohibitionis.

ditus originarius bona huiusmodi in dicto statu habens, & in eo habitans, si ab illo discedat amplius ad ipsum non reuersurus, illa retinere possit, sed intra biennium, ex quo ipse demigrauerit, ea vendere, seu pro alijs extra dictum statum existentibus permutare, aut aliàs transferre in alium immediate subiectum teneatur, auctoritate, & tenore præsentium de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Card. consilio perpetuò statuimus, & ordinamus. Licitum tamen erit omni dicti status habitatori, siue extraneo, siue subdito de bonis suis in eodem statu positis, vel in consanguineos, vel in alios de dicto statu non existentes quocunque alio, quàm venditionis, seu permutationis, vel donationis titulo disponere, ac suis etiam ab intestato hæredibus pariter licebit in illis succedere, qui tamen intra triennium, vel in eundem statum habitatū veniant, vel bona ipsa in alium, seu alios habitatores, & subditos, vt præfertur, transferant. Quod etiam illis extraneis, ad quos bona huiusmodi ex quibuscunq; alijs quàm venditionis seu permutationis, aut donationis huiusmodi causis peruenerint, illaue acquisiuerint, censeatur permissum. Bonorum autem præfatorum appellatione, neque portiones, seu loca montium, nec mulierum dotes, sed neq; Vrbem nostram, quæ communis patria est, cum eius decem passuum millia circuitu volumus comprehendi, filij tamen & hæredes dictarū mulierum soluto matrimonio, si extranei fuerint, aut in eodem statu ad habitandum, aut vendendum, seu permutandum, vt dictum est, sint astricti. Decernentes, Communitates, Vniuersitates, Collegia, vel personas extraneas, seu forenses huiusmodi ad dictorum bonorum pro tempore contra earundem præsentium tenorem alienatorum acquisitiones omnino inhabiles, necnon quoscunque cōtractus, venditiones, & alienationes contra huiusmodi prohibitionem quocunq; modo, vel causa pro tempore faciendas nullas, & inualidas existere, nullumq; ius per eas emptoribus attributum esse, seu tribui posse. Necnon omnes scripturas desuper conficiendas, ac inde secuta quæcunq; nullius roboris, vel momenti esse, nec ex illis audiri, agi, & excipi posse in iudicio, vel extra, ipsaq; bona alienata ad eos, ad quos de iure peruenire debent, spectare, & pertinere, Sicq; per S. R. E. Card. etiam Legatos, ac Vicelegatos, necnon sacri Palatij Apostolici Auditores, Gubernatores, seu illorum Locatenentes, aliosue Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorū cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere. Necnon irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes eisdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, ac Iudicibus nunc & pro tempore in toto statu prædicto existentibus, & eorum cuilibet, vt statutum, & ordinationem, ac alia præmissa perpetuò ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit per censuras Ecclesiasticas, & alia eis beneuisa remedia obseruari faciant, & mandent. Non obstantibus nostris de non tollendo iure quæsito, alijsque Apostolicis constitutionibus, necnō Ciuitatum, oppidorum, terrarum, & locorum prædictorum statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quacunq; alia firmitate munitis, ac etiam immemorabili, & quantocunq; tempore pacificè obseruatis, necnon ciuitatibus, Ciuitatumque iuribus, priuilegijs, exemptionibus, & indultis Apostolicis illis, eorumq; dominis prædictis, ac quibusuis alijs per quoscunque Rom. Pont. ac nos, & dictam sedem quomodocunque, & quotiescunque concessis, confirmatis, & innouatis, quæ omnia, illorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes, omnino tollimus, & abrogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Volumus autem easdem præsentes, quoniam in Consistorio nostro, & de Consilio prædicto promulgatæ sunt, à die datę ipsarum quoscunque, tam pręsentes, quàm absentes, & vbicunque etiam extra dictum statum existentes perinde obligare, ac si cuique singulatim intimatæ fuissent. Et nihilominus, vt ille amplius innotescant, mandamus eas valuis Ecclesię S. Ioan. Lateranen. & Basilicę Principis Apostolorum de Vrbe, alijsque locis consuetis appendi, & in libris dictę Camerę describi. Ac etiam volumus, vt ipsarum exempla etiam impressa edantur, eaque Notarij publici manu, & sigillo cuiuscunq; Curiæ, Ecclesiæ, aut personę in dignitate Ecclesiastica constitutę obsignata eam ipsam prorsus fidem vbique locorum in iudicio, & extra illud faciant, quam ipsę præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel

Declaratio dictæ prohibitionis.

Declaratio bonorum alienari prohibitorum.

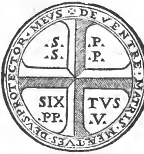
Contrauenientium pœnæ.

Decretum irritans.

Clausulæ derogatoriæ.

bitæ, vel ostensę. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum Mandatorum, statuti, ordinationis, decreti, sublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romę apud S.Marcum anno Incarnationis Dominicæ 1585. Calen. Iulij, Pontificatus nostri Anno Primo.

✠ Ego Sixtus Cath. Ecclesiæ Episcopus.

✠
✠
✠ Ego Io. Ant. Episc. Tusc. Card. Sancti Georgij.
✠
✠
✠
✠ Ego M. S. Card. ab Altaemps.
✠ Ego Innic. Aual. Card. de Arag.
✠
✠
✠ Ego P. Card. Sanctacrucius.
✠ Ego Guilel. Card. Sirletus.
✠ F. Mich. Bo. Card. Alexan.
✠ Ego Lud. Card. Madrutius.
✠ Ego N. Card. Senonensis.
✠ Iul. Ant. Sanctorius Card. S. Seuerina.
✠ P. Card. Cæsius.
✠
✠ Ego Hier. Card. Rust.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.

✠
✠ P. Card. Deza.
✠ Ego Ant. Card. Carafa.
✠ Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
✠ Io. Bapt. Card. tt. S. Marcelli.
✠ Aug. Card. de Verona.
✠ Ego Vincen. Card. Montis Regalis.
✠ Ego M. Card. S. Stephani.
✠ Scipio Card. Lancelottus.
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Fer. Card. de Medicis.
✠ Phil. Vast. Card. Cam.
✠
✠ Ego Vinc. Card. Gonzaga.
✠ Ego Fran. Card. Sfortia S. Nic.
✠
✠ Alex. Card. de Montealto.

Registrata apud Io. Baptistam Secretarium. A. de Alexijs.

Publicatio. Anno a Natiuitate Domini nostri Iesu Christi 1585. Indictione 13. die vero Mercurij 25. Mensis Septemb. Pontific. Sanctissimi in Christo Patris, & D.N.D. Sixti diuina prouidentia, Papæ V. Anno I. Retroscriptę literę Apostol. affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Ecclesiarum S. Io. Lateran. Principis Apost. de Vrbe, necnon Cancell. Apost. & in acie Campi Floræ, vt moris est, per nos Io. Burluerault, & Franciscum Baron prælibati Sanctiss. D. N. Papæ Apost. Curs.

Io. Andreas Panizza Mag. Curs.

IIII.

Erectio officij Thesaurariatus generalis,& Collectoriæ Spoliorum,& aliorum iurium Cameræ Apost. in Officium perpetuum vacabile. Illiusq; concesio Reuerendiss. D.Benedicto Iustiniano Ianuen. cum administratione prouentuum Communitatis Terracinen. pro construenda noua Ciuitate, & etiam Montis Iulij, Montisq; primi, & Montis secundi Succursus Auinionen.

Alias facultates Thesaurarij circa Cancellarias status Ecclesiastici, vide sup. in Pij IIII. const. 127. Continua, fol. 867. Et circa administrationem aliorum Montium, vide in indice materierum in ver. Thesaurarius.

De Spoliorum vero materia, habes etiam sup. in Pauli III. const. 31. Romani, fol. 420. & const. 53. Romanus, fol. 464. & const. seq. & Iul. III. const. 9. Cum sicut nobis, fol. 504. & Pauli IV. const. 26. Cum sicut accepimus, fol. 603. & Pij IV. const. 115. In suprema, fol. 833. & Greg. 13. const. 38. Cum sicut, fol. 1241. & constit. 44. Officij, fol. 1254. const. 72. Cum sicut, fol. 1304.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. DE Statu nostri,& Cameræ Apostolicę ærarij, ex incumbenti nobis Apostolicæ sollicitudinis officio solliciti, circa ea libenter intendimus, per quæ illius salubri directioni, & fęlici successui consulitur, & illius curam talibus personis committi volumus, quarum opera, studio, & virtute, res, & bona eiusdem Cameræ sedulo, & fideliter conseruentur.

Cum itaque officium Thesaurariatus generalis dictę Camerę, per liberam resignationem dilecti filij Rodulphi Bonfioli nuper ipsius Camerę Thesaurarij generalis, de illo, quod tunc vna cum Collectorię, etiam generalis spoliorum, ac fructuum, & prouentuum, quorumcunq; beneficiorum Ecclesiasticorum, necnon Ecclesiarum, & Monasteriorum in vniuersa Italia, necnon bonorum in Vrbe, & toto statu Ecclesiastico vacantium, officio, ad eius vitam obtinebat, in manibus nostris sponte factam, & per nos admissam vacauerit, & vacet ad præsens.

Thesaurariat', officiū obtinebat Rodulphus Bonfiol' vt su. io Gr. 13. con. 72. f. 1304. Illudque vacauit ob resig.

Et sicut accepimus idem officium Thesaurariatus, quod ex primarijs Cameræ, & Romanę Curiæ officijs existit, cuiq; ęrarij, & prouentuum, rerumq; & iurium ipsius Camerę pręcipua cura incumbit, in incerto statu versetur, & præteritis temporibus varietati maximè obnoxium, & ex inde summa negociorum, rerum, & iurium dictę Camerę ignoratio., & interdum neglectus in non modicum eiusdem Camerę pręiudicium, & grauamen secuti fuerint. Nos congruam formam eidem officio Thesaurariatus pro nobis iniuncto munere constituere volentes, Motuproprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & quascumq; concessiones officiorum Thesaurariatus, & Collectoriæ huiusmodi, tam dicto Rodulpho, quam quibusuis personis, quomodolibet factas, harum serie cassantes penitus, & reuocantes, dictum officium Thesaurariatus in officium perpetuum, ac aliàs ad instar eiusdem Cameræ Clericatuum, & aliorum Romanę Curiæ officiorum perpetuo Apostolica auctoritate tenore præsentium erigimus, & instituimus.

Ideo hic Pont. officiū The. erigit in officium perpetuum ad instar Clericatus.

Ac eidem officio Thesaurariatus generalis officium Collectoriæ huiusmodi dicta auctoritate, etiam perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus.

Illique annectit officiū Collectoriæ spo.

Necnon pro eius sic erecti congrua dote omnia, & singula iura, prouentus, obuentiones, salaria, regalia spoliorum, etiam cum diuersis Capitulis, & Cleris sæcularibus in posterum componendorum decimas, taxas, & emolumenta ordinaria, & extraordinaria, vndecunque, & quomodocunque prouenientia, quocunque nomine nuncupata, quæ per pro tempore existentes generales Thesaurarios Cameræ, & Collectores spoliorum, ac fructuum, & bonorum ad dictam Cameram spectantium consequi, exigi, & leuari, quomodolibet, & quocunq; titulo, vel causa consueuerunt, seu etiam

Emolumenta, quæ hic descripta concedit.

potuerunt,

potuerunt, & debuerunt, Demptis tamen, & exceptis ijs, quæ per pro tẽpore existentes nostros, & Sedis Apostolicæ in Regno Neapolitano, tam citra, quam vltra Pharũ Nuncios, hactenus percipi, & colligi consueuerunt, necnon prouẽtibus quatuor Cancelarijs annatarum per fel. rec. Gregorium Papæ XIII. prædecessorem nostrum constitutis, & assignatis ad quamcunq; summam ascendant applicamus, & appropriamus.

Locum etiam in Cam. & Cappella, & alijs actibus Thesaurario assignat.

Necnon, quod decætero officium Thesaurariatus huiusmodi obtinens pro tempore in Camera præfata, alijsq; actionibus Cameralibus in loco solito, videlicet, post Camerarium si præsens fuerit, eo vero absente post Vicecamerarium immediate, in Capella autem nostra, & quibuscunq; sessionibus, processionibus, æquitationibus, alijsq; actibus, tam publicis, quàm priuatis in nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis præsentia, & conspectu, vel etiam absentia faciendis, ante omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & Patriarchas immediate tamen post Auditorem dictę Camerę sedere, & incedere, ac in nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis signatura, quoties contigerit, Referendarium huiusmodi officium Thesaurariatus generalis obtinere continue interuenire, & assistere.

Illique annua scuta ducenta pro conducẽda domo, ac victũ pro se, & familia ex Palatio Apostolico pręstari decernit.

Necnon vltra ędes pro tempore existẽtibus dictę Cam. Thesaurarijs generalibus in Vrbe pro eorum vsu, & habitatione expensis dictę Camerę conduci solitas pro quibus eidem Thesaurario ducenta scuta monetę annuatim pręstari consueuerunt, prout pręstari volumus, victum quotidianum ex Palatio Apostolico ad instar aliorũ nostrorum, & Rom. Pontificis pro tempore existentis Prelatorum domesticorum, & familiarium continuorum commensalium pro se, & octo suis familiaribus, & duobus ęquis habere, & consequi debeat.

Priuilegia etiã & exemptiones alijs Thesaurarijs, & Collectoribus cõcessas, specialiter non reuocatas, eidẽ Thes. concedit.

Necnon omnibus, & quibuscunque facultatibus, iurisdictionibus, priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, pręeminentijs, antelationibus, prerogatiuis, fauoribus, indultis, & gratijs, tam dicto Rodulpho, quàm cęteris omnibus ante cum generalibus Thesaurarijs, & Collectoribus pręfatis, tam per predictum Gregorium, quàm alios quoscunque Romanos Pontifices pręde cessores nostros in genere, & in specie concessis, confirmatis, extensis, & innouatis, ac aliàs ad generalis Thesaurariatus, & Collectorię huiusmodi officia de Iure, fundatione, priuilegio, consuetudine, ac quocunq; alio modo, & titulo pertinentibus, cęterisque omnibus, & singulis specialiter non reuocatis, quibus Thesaurarij, & Collectores generales predicti, etiam ante dictum Rodulphum tam antiquis, quàm modernis temporibus vsi, potiti, & gauisi fuerunt, ac vti, potiri, & gaudere potuerunt, seu etiam debuerunt, siue de illis per litteras Apostolicas, siue patentes, aut scripturas, & libros Camerales, aut quęcunque alia publica, aut priuata documenta, fidem tamen facientia appareat, vti, potiri, & gaudere libere, & licitè valeant in omnibus, & per omnia, ac pariformiter, & absque vlla prorsus differentia perinde, ac si per pręsentes specialiter, & expresse concessa fuissent auctoritate, & tenore predictis statuimus, & ordinamus, ac desuper licentiã, & facultatem concedimus.

Officiumque Thesaurari t' sic erectum vna cũ officio Collectorię, & alijs ei annexis, R. D. Benedicto Iustiniano confert.

Hic Thesaurarius, ob eius singulares virtutes, & præclara merita Cardinalis creatus fuit die 17. Decembris 1586.

Vt autem quàm primum officium prędictum viro idoneo, qui rebus eiusdem Camerę assiduè inuigilet, ac omnia ad dictum officium spectantia exequatur, cuiusq; virtus, & industria nobis præcipuè cognita atque perspecta sit committatur, De dilecti filij Magistri Benedicti Iustiniani Clerici Ianuen. vtriusque Iuris Doctoris Notarij, & Prælati nostri domestici, ac in vtraque signatura nostra Referendarij, de nobili genere ex vtroque parente procreati, summa fide, integritate, & diligentia plurimum in Domino confisi, ipsumq; Benedictum a quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus, quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat, consequendum harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, eidem Benedicto officium prædictum siue, vt permittitur, siue a primæua erectione huiusmodi, vel aliàs quouis modo, aut ex cuiuscunque persona vacãs, cum officio Collectoriæ, & alijs illi forsan annexis, necnon omnibus, & singulis iuribus, regalibus, iocalibus, taxis, prouentibus, obuentionibus, honoribus, emolumentis, priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, præeminentijs, antelationibus, prærogatiuis, facultatibus, iurisdictionibus, fauoribus, gratijs, & indultis suprascriptis, au-

ctoritate,

ctoritate & tenore similibus,concedimus,& assignamus, ipsumq; Benedictum ad Thesaurariatus, & Collectoriæ huiusmodi officium, illiusque liberum exercitium, ac omnia, & singula alia supradicta ex nunc admittimus,& recipimus, Ac per dilectos filios Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarium, dictæque Cameræ Præsidentes, Clericos, cæterosque ad quos spectat, tam in Camera, quàm extra recipi,& admitti, sibique de Iuribus,regalibus,iocalibus,taxis,prouentibus,obuentionibus,& emolumentis,ac alijs su pradictis integre responderi mandamus,necnon eidem Benedicto,vt quoad vixerit officium Thesaurariatus huiusmodi cum illi annexis prædictis ad instar aliorum Romanæ Curiæ,& dictæ Cameræ officiorum tenere, regere, & gubernare, nec ab eo inuitus amoueri possit de speciali gratia indulgemus.

Et insuper securitati eiusdem Benedicti Thesaurarij,qui in nostram. Sedisque Apostolicæ subuentionem ob vrgentes quibus præmimur necessitates, summam quinquaginta millium scutorum monetæ, decem Iulijs pro quolibet scuto huiusmodi computatis, nomine precij dicti officij comprehensis in eis quindecim millibus scutis auri in anno prædicto Rodulpho ratione similis summæ per eundem Rodulphum aliàs Cameræ prædictæ,& pro ea ipsius Rodulphi in eodem officio Thesaurariatus antecessori solutæ restituendis soluere promisit, consulere volentes,pro omnium,& singulorum præmissorum obseruatione,& executione,etiam nomine, & loco damnorum, & interesse quæ ipsum Benedictum pati posse contigerit,omnia,& singula eiusdem Cameræ, iura, res,& bona,& quæcunque,tam præsentia,quàm futura nedum generaliter, verum etiā specialiter,& expresse, ac amplissime obligamus, & hypothecamus. Necnon etiam si pro consequendo dicto officio Thesaurariatus ab alijs maius preciū dicta summa quinquaginta millium scutorum repertum fuerit, vel reperiri contigerit, illud omne,& totum siue in parua, siue in magna summa eidem Benedicto, etiam titulo donationis inter viuos gratiose remittimus, & condonamus. Præsentesque ad probandum plene quòd eadem summa in nostram, & Sedis, ac Cameræ prędictarum subuentionem conuersa fuerit, aliaque præmissa vbique tam in iudicio, quàm extra sufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri, nec ipsum Benedictum,eiusque in dicto officio Thesaurariatus successores, vel quemcunque alium eius nomine ad registrari faciendum,aut aliàs quomodolibet insinuandum præsentes literas in dicta Camera, etiā iuxta formam constitutionis piæ memoriæ Pij Papæ Quarti,etiam prędecessoris nostri octauo Idus Augusti, Pontificatus sui anno sexto editę, inter alia disponentis, quòd impetrantes gratias, & indulta interesse dictæ Camerę quomodolibet concernentia, illa in eadem Camera infra certum ibi expressum tempus pręsentare, seu registrari facere debeant, teneri, neque ad id vlla vnquam necessitate cogi, nec propterea easdem pręsentes litteras viribus carere, sed Benedicto Thesaurario, eiusque successoribus prędictis in omnibus, & per omnia perinde, ac si iuxta constitutionem prędictam pręsentatæ, seu registratæ, & insinuatę, ac omnia alia ad id necessaria adimpleta fuissent, suffragari.

Nulloque vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrę, vel quouis alio defectu, etiam ex eo quòd forsan interesse habentes ad id vocati non fuerint, vel ex quacunque alia causa quantumuis legitima, & iuridica, ac etiam necessario exprimenda, notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, seu in ius, vel controuersiam vocari, aut aduersus eas quodcunque iuris, facti, vel gratię remedium impetrari, minusque sub quibusuis similium,vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, & alijs contrarijs dispositionibus comprehendi posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo antequam illa emanarent, erant statum, restitutas, repositas, & plenarie etiam sub quacunque data per ipsum Benedictum, eiusque in dicto officio Thesaurariatus generalis successores eligenda, reintegratas, ac de nouo cōcessas, ac validas, & efficaces semper fore, & esse, vimque validi, & efficacis contractus inter nos, ac Sedem, & Cameram prędictas ex vna, ipsumque Benedictum ex altera partibus rite, & recte initi, & stipulati, ac etiam hincinde iurati habere, & obtinere, ac inuiolabiliter obseruari.

Istarum facultatum explicatio circa Collectionem spoliorū mox infra sequitur.

Et pro assecuratione ipsi Thesaurarij qui R. Cameræ Apostolo soluit scuta quinquaginta millia, obligat idem Pontif. omnia bona eiusdem Cameræ.

Ipsumque Thesaurariū decernit non teneri probare hanc summam conuersam esse in subuentionē Sedis,& Cameræ Apost. neq; registrari facere in Camera has literas, iuxta cōst. Pii 4. quę est sup. f. 873. num. 31.

Registrata tamen fuit hæc consti. vt mox sequitur.

Clausulæ præseruatiuæ.

B Sicque,

Decretum irritans. Sicque, & non aliter per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane, si secus super his a quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Executorum deputatio, & facultates. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Amerinen. & Vicentin. Episcopis, ac dilecto filio Curiæ causarum eiusdem Cameræ, generali Auditori, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes litteras, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte, dicti Benedicti, & eius in dicto officio Thesaurariatus successorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant Benedictum, & eius in dicto officio Thesaurariatus successores, necnon alios quos præsentes nostræ litteræ concernunt, cassatione, reuocatione, erectione, institutione, vnione, annexione, incorporatione, applicatione, appropriatione, statuto, ordinatione, concessionibus, assignatione, admissione, receptione, mandato, indulto, obligatione, hypotheccatione, remissione, condonatione, decreto, & alijs præmissis pacificè frui, & gaudere, non permittentes eos, seu eorum aliquem per Camerarium, Præsidentes, Clericos prædictos, seu quoscunq; alios quauis auctoritate fungentes, quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari, Contradictores quoslibet & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis seruatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauari, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachij sæcularis.

Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit nostra de iure quæsito non tollendo, cæterisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Cameræ, & officiorum prædictorum, etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac vsibus, & naturis quantocunque tempore pacificè obseruatis, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis, eidem Cameræ, illiusque præteritis, ac nunc, & pro tempore existentibus Camerario, Præsidentibus, & Clericis, necnon quibusuis personis per quoscunque Rom. Pont. etiam quatenus opus sit per recolendæ memoriæ Gregorium Papam Decimumtertium sub dat. Pridie Idus Maij duodecimò, & Non. Decembris Tertiodecimo sui Pontificatus
Clausulæ derogatoriæ. annis, præmisis quatenus in aliquo obstent, necnon dictam Sedem, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, ac alias sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, necnon consistorialiter iteratis vicibus quomodocunque, & quotiescunq; concesis, approbatis, & innouatis, ac extensis, & moderatis. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac indiuidua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrarijs quibuscunque, aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, cassationis, reuocationis, erectionis, institutionis, vnionis, annexionis, incorporationis, applicationis, appropriationis, statuti, ordinationis, concessionis, absolutionis, assignationis, admissionis, receptionis, mandati, indulti, obligationis, hypothecationis, remissionis, condonationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis

quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1585. sexto non. Maij. Pontificatus Nostri Anno Primo.

Iul. C. A. Iacobutius. Io. F. Ruggerius.
P. Araus C. Pamphilius.
P. Pultrius Apostigianus.
Ioan. Bap. Gabriellius.
E. Loecius A. Breuius.

Registratio in Came. Apost.

Anno Incarnationis Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimoquinto, Die nona Maij Retroscriptus Rodulphus præsenti resignationi, & literarum expeditioni consensit.

Pro Paride Doria Io. Bap. Zianus.

Registrata in Secretaria Apostolica, Io. F. Ruggerius.

Sequuntur Facultates eiusdem Reuerendiss. D. Benedicti Iustiniani circa Collectoriam Spoliorum Ecclesiasticorum, & aliorum iurium Reuer. Cameræ Apostolicæ.

Sixtus Papa Quintus. Dilecte Fili salutem, & Apostolicam Benedictionem. Cum hodie Officium Thesaurariatus nostri, & Cameræ Apostolicæ perpetuum, & ad instar aliorum Romanæ Curiæ Officiorum precio concedi solitorum vacabile constituerimus, eique Collectoriam generalem Spoliorum, & iurium eidem Cameræ debitorum in vniuersa Italia sub certis modo, & forma tunc expressis etiam perpetuo vniuerimus, officiumque ipsum Thesaurariatus, sic à primæua huiusmodi constitutione, vel aliàs quouis modo vacans tibi Apostolica auctoritate concesserimus, & assignauerimus, prout in nostris litteris inde sub plumbo confectis plenius continetur. Nos ea quæ ad te, & pro tempore existentem Thesaurarium nostrum generalem ratione dictæ Collectoriæ pertinent, quibusque vos vti, & in quibus Vos exercere, ac Iurisdictionem, & potestatem habere debetis plenius explicare, vobisque & muneri vestro in hac parte consulere volentes, omnes, & quoscunq; alios Collectores, necnon Subcollectores, Commissarios, & officiales dictorum spoliorum, & iurium per totam Italiam ad hunc vsque diem, tam per Prædecessores nostros, ac nos, quàm alios quoscunque quomodolibet deputatos, omnemq; illis desuper attributam potestatem, & auctoritatem reuocamus, & abolemus. Decernentes irritum, & inane quicquid posthac ab eisdem, & quibuscunque alijs scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Motuproprio, & ex certa scientia nostra, deq; Apostolicæ potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, vt per vnionem Collectoriæ huiusmodi, Tu & pro tempore existentes Thesaurarius plenam, liberam, & absolutam potestatem, ac omnimodam iurisdictionem perpetuo habeatis quamq; vobis in perpetuum concedimus, & per alium, seu alios, tam in vrbe, & eius districtu, dominioq; temporali Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, quàm tota Italia, nostro & dictæ Cameræ nomine colligendi, percipiendi, & exigendi, omnia & quæcunque bona mobilia, & immobilia, ac se mouentia, necnon spolia, aliasque res, & iura quomodolibet nuncupata, necnon fructus redditus, & prouentus mensarum Abbatialium Monasteriorum, necnon Episcopalium, Archiepiscopalium, Patriarchalium, & aliarum Ecclesiarum, & quorumcunque beneficiorum ex quouis titulo etiã infecto, aut aliàs male, & indebite perceptos, ac bona vacantia, & de quibus contra Constitutionem piæ memoriæ Pij Papæ Quinti, contra illegitimos editam, disponi contigerit, aut iam dispositum fuerit, & quæ ab apo-

Hic Pont. Thesaurariç, & Collectoriç officiũ perpetuum, & vacabile instituit, illudque R. D. Benedicto Iustiniano cõcessit, vt sup. prox.

Facultatesque ipsius Thesaurarij nunc explicat, & declarat.

Pii V. cõst. ista habetur supr. nu. 120. f. 102.

ſtatis obtinentur, quæque per obitum ipſorum Apoſtatarum, & aliorum regularium extra clauſtra ſuorum ordinum, & aliàs iuſta formam literarum recol. mem. Gregorij Papę XIII. deſuper editarum, ac etiam illa, necnon ædificia, & loca quę ex fructibus, redditibus, & prouentibus Eccleſiaſticis profecta, ędificata, refecta, & reſtaurata fuerint, ſeu aliàs ex eiſdem fructibus, redditibus, & prouentibus quomodolibet prouenerint per obitum quarumcunque Eccleſiaſticarum perſonarum, beneficia Eccleſiaſtica tam ſimplicia, de quorum tamen ſimplicium fructibus, vel ex priuilegio Apoſtolico, vel ex conſuetudine legitimè pręſcripta diſpoſitum non fuerit, quàm in adminiſtrationem obtinentium ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, quauis etiam pontificali dignitate fulgentium in omni Italię parte pro tempore decedentium remanſura, etiam ſi in auro, argento, gemmis, & alijs precioſis cuiuſcunque qualitatis generis, & ſpeciei fuerint, ac etiam fructus, redditus & prouentus menſarum Eccleſiarum, & monaſteriorum in prędictę Camerę libris taxatorum, necnon beneficiorum etiam in diœceſibus, quæ pactum cum dicta Camera iniuerunt ex quacunque cauſa Sedi Apoſtolicæ reſeruatorum, vel effectorum ex die Vacationis vſque ad diem præfectionis, ac prouiſionis, & adeptæ poſſeſſionis illorum, ſi commendæ de illis faciendæ, quos omnes fructus, redditus, & prouentus ab ipſis vſq; vacationibus perceptos, & confectos ad nos, & dictam Cameram ſpectare, & pertinere volumus, & decernimus, & eidem Cameræ applicamus, & appropriamus, necnon omnia, & quæcunque bona relicta, & quoſcunque fructus, redditus, & prouentus huiuſmodi male perceptos cuiuſcunque qualitatis, & quantitatis fuerint, ac etiam inquirendi, & inueſtigandi omnibus vijs, & modis tam ſuper illis quàm ſuper alijs quibuſcunque ſpolijs, quæ hactenus ex bonis relictis, & fructibus huiuſmodi per ſimilium perſonarum obitum, aut aliàs, vt præfertur, ſeu quomodolibet remanſerunt, & indebite quocunque prætextu vſurpantur, & pro faciliori Inquiſitione quaſcunque perſonas cuiuſcunq; Dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & pręeminentiæ fuerint etiam exemptas, necnon præteritos Collectores, ſubcollectores, officiales coram te, vel alio, ſeu alijs à te, vel pro tempore Theſaurarium ad reddendum computum, & rationem deputandis de adminiſtratis, exactis & receptis ab eiſdem, illoſque quorum teſtimonio indigere cognoueritis ad ſe examini ſubijciendum, & ſpoliorum, necnon fructuum, redditū, & prouentuum, ac bonorum huiuſmodi occupatores, & detentores ad ſpolia, fructus, redditus & prouentus huiuſmodi reſtituen. & relaxan. & tibi conſignandum, & ſoluendum, & quos in præmiſſis, & circa ea quomodolibet deliquerint etiam ad perſonaliter coram vobis, ſeu deputando, vel deputan. comparendum ſub confiſcationis bonorum, & priuationis Beneficiorum, inhabilitatiſque ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ac etiam pecuniarijs quæ vobis videbuntur, & demum excommunicationis, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris, & pœnis veſtro arbitrio infligendis moderan. & applican. monendi, citandi, & compellendi, ac contradictores quoſlibet, & rebelles pœnas, ac cenſuras prædictas incidiſſe declarandi, illaſque etiam ſæpius aggrauandi, auxiliumq; brachij ſecularis ad hoc ſi opus fuerit inuocandi, ac ſuper eiſdem ſpolijs, fructibus, redditibus, & prouentibus, ac bonis prædicta Camera, prout tibi videbitur componendi, & concordandi, ſoluentes, de compoſitis, & ſolutis per eos, ac receptis abſoluendi, & liberandi, necnon ad cor reuerſos, ſi id humiliter petierint, a cenſuris, & pœnis ſi quas incurrerint præuia ſatisfactione abſoluendi, & liberandi, ac in præmiſſis omnibus etiam ſummarie, ſimpliciter de plano, & ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta procedēdi, vnum quoque, vel plures loco veſtri cum ſimili, aut limitata poteſtate ſubſtituen. & alia pręmiſſa faciendi, collectores, & ſubcollectores, & ſubcommiſſarios per veſtras litteras, ſigillo veſtro munitas deputandi, & ſubdelegandi, illoſque quoties vobis videbitur reuocandi, cæteraque omnia faciendi, gerendi, & exequendi, quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria fuerint, & quomodolibet opportuna. Inſuper, vt ſpoliorum fructuum, bonorum, & iurium huiuſmodi exactio celerius, commodiuſque fiat, eiſdem motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine, etiam perpetuo ſtatuimus, vt decætero omnes, & quæcunque lites, cauſæ, & controuerſiæ ſuper quibuſuis fructibus, redditibus, & prouentibus, ſpolijs, & bonis prædictis, & illorum occaſione, ac alias quæ ab ipſis litibus, & cauſis,

Greg. 13. cōſt. iſta habetur ſupra, nume. 44. fol. 1254.

& causis, quomodolibet dependentiam, seu cum illis connexitatem habuerint, nunc & pro tempore pendentes a nullo alio quàm a te,& Thesaurario generali pro tempore existente, seu alijs a vobis super dictis spolijs, ac fructibus, redditibus, & prouentibus, & bonis pro tempore delegandis, collectoribus, aut subcollectoribus, & officialibus generalibus, vel specialibus, necnon causæ appellationum a sententijs latis per vestros Commissarios,vel etiam a pro tempore existente Sedis Apostolicæ Nuncio in Ciuitate Neapolitana residente, & alijs Collectoribus generalibus ad vos solum in secunda instantia, & aliàs iuxta formam constitutionis dicti Gregorij prædecessoris cognosci, nec alteri, nisi per commissionem manu nostra signatam, vel per nostras litteras, & citato dictæ Cameræ Commissario generali committi, & delegari possint, vtq; monitoria, citationes, inhibitiones, processus, sententiæ, & mandata, quæ alias quàm ex commissione, citatione, vel litteris nostris emanauerint, quoad earundē causarum introductionem, & litis pendentiam, seu vestrorum ministrorum, ad id a vobis deputandorum iurisdictionis, & processuum impedimentum, vel retardationem nullius sint roboris, vel momenti,sed nec nisi præstita cautione idonea in forma depositi a sententijs per vos, seu Locumtenentem, vel Auditorem, aut Ministros vestros prædictos super præmissis pro tempore latis vllo modo appellari,nec earum executio deferri,aut suspendi possit. Decernentes vos ad insinuandum, & registrari faciendum præsentes in dicta Camera iuxta constitutionem Pij Papæ Quarti, aut aliàs nullo tempore teneri, nec propterea viribus, & effectu carere, sed vobis omnino suffragari debere, ac si illæ tempore debito in dicta Camera insinuatæ, & registratæ fuissent. Ac pariter irritum, & inane quicquid secus a quoquam contigerit, vt præfertur attentari. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Cameræ, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, locorum, & ordinum quorumcunque iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis, illis illorumque superioribus, prælatis, & personis dictæque Cameræ Camerario, Clericis,& Collegio, ac quibusuis alijs sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis irritantibusq; & alijs decretis etiam iteratis vicibus concessis, confirmatis, & innouatis, ac alijs quæ in prędictis nostris litteris volumus non obstare, Quibus omnibus etiam si de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quęuis alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro sufficienter expresis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, cęterisque contrarijs quibuscunque. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem, vt pręsentium transumptis etiam impressis, ac Notarij publici manu, ac tuo, seu pro tempore existentis Thesaurarij generalis, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, sigillo obsignatis, eadem illa prorsus fides in iudicio, & extra illud vbique adhibeatur, quę adhiberetur eisdem pręsentibus, si essent exhibitę, vel ostensę.

Hæc const. nō est registranda in Camera, licet generaliter cōtrarium decreuerit. Pius iiij. in eius cōstit. 131. f. 873.

Clausulę derogat.

Datum Romę, apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die ij. Maij, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Pontificatus Nostri Anno Primo.

Io. Baptista Canobius.

Sequun-

Sequuntur facultates eiusdem Reuerendiss. Domini Thesaurarij, circa exactionem, & applicationem prouentuum Communitatis Terraciñ. pro constructione nouæ Ciuitatis.

Noua Ciuitas Terracinen. de mandato Grego. xiij. ædificari cœpta fuit.

Hic igitur Pontif. pro illius perfectione, prouentus illi' Communitatis, sequestrari, & in tali ædificatione erogari mandat per Thesaurarium.

Sixtus Papa Quintus. Dilecte Fili salutem, & Apostolicam Benedictionem. Cum sicut accepimus ad ædificationem nouæ Ciuitatis Terracinen. dudum mandato fel. record. Gregorij Papę XIII. prędecessoris nostri in Monte Sancti Angeli salubriori sanè loco cœptam, adhuc magna pecuniarum summa necessaria sit: Nos qui pro securitate, & sanitate incolarum cœptum hoc opus perfici summopere cupimus, vestigijs dicti prædecessoris inhęrentes, Tibi ad nostrum, & Sedis Apostolicę beneplacitum committimus, & mandamus, vt nostro, & Camerę Apostolicę nomine, omnes & quoscunque fructus, redditus, & prouentus ad ipsam Communitatem, & Populum ex quauis causa, spectantes, & pertinentes apud homines fide, & facultatibus idoneos sequestro poni cures, ita vt posthac nihil ex eis soluatur cuiquam nisi abs te, vel ab ijs, quos ad id deputaueris, iussum fuerit. Dantes propterea tibi plenam, & liberam facultatem, & potestatem eiusdem Communitatis agros, syluas, pascua, & alia quæcunque bona, vectigalia, redditus, & prouentus vni, vel pluribus personis, prout tibi, vel ad hoc abs te constitutis placuerit, pro pretio, & tempore tibi beneuiso, locandi, mercedesq; & pretium huiusmodi exigendi, necnon conductoribus, etiam si qui hoc tempore sunt, ne quicquam alteri hoc nomine, præterquam tibi, vel deputatis supradictis soluant, inhibendi: necnon eosdem, & alios quoscunq; eiusdem Communitatis debitores ad soluendum, & satisfaciendum iuris, & facti remedijs, etiam per censuras Ecclesiasticas, cogendi, & compellendi. Vnum quoque, seu plures loco tui cum simili, vel limitata potestate substituen. & deputandi, ac propterea officialibus, & Communitati ipsi districtius præcipien. ne posthac aliquid ex dictis bonis, & redditibus exigere, vel in eis quocunque modo se intromittere audeant. Eam autem pecuniam, quæ redacta inde fuerit ad nouæ Ciuitatis mœnia ædificanda fideliter erogari volumus, & iubemus. Declarantes durante huiusmodi fructuum, & redituum deposito, exactione, & erogatione salarium Gubernatorum pro tempore ibi existentium, & quæcunque alia subsidia, & impositiones Camerales tempore quo expediens esse iudicaueris, ac alia debita, & onera, quæ tamen soluenda tibi esse videbuntur, eidem Communitati incumbentia ex eisdem fructibus, & redditibus per illorum Depositarium, seu alium ad id à te deputatum solui debere. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Communitatis statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis eidem Communitati, & hominibus publicè, vel priuatim sub quibuscunque verborum tenoribus, & formis concessis, approbatis, & innouatis, Quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Salariumque Gubernatorũ, & alia subsidia, & onera dictæ Communitatis, solui mandat ex dictis Prouẽtib', durante dicta ędificatione.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die ij. Maij, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Pontificatus Nostri Anno Primo.

Io. Bapt. Canobius.

Admissio, & registr. in Cam. Apost.

Die trigesimaprima Maij Millesimo quingentesimo octuagesimoquinto pręsentes litteræ Apostolicæ præsentatæ fuerunt in plena Camera Apostolica, & septima Iunij subsequentis, referente Reueren: Domino Francisco Corneo dictæ Cameræ Clerico, Præsidente, & Iudice ex decreto in dicta Camera eadem die trigesima prima per eandem Cameram admissæ, & registrari mandatum fuit, prout successiue in eiusdem Cameræ libris registratæ fuerunt 53. libro quinto signaturarum fel. re. Gregorij XIII, & primo S.D.N. fol. 36. penes me infrascriptum dictæ Cameræ Notarium.

Tudeus de Marchis Not.

Sequun-

Sequuntur facultates eiusdem Reuerendissimi Domini Thesaurarij, circa administrationem Montis Iulij, ac Montis Primi, & Montis Secundi Succursus Auinionen.

SIXTVS Papa Quintus. Motuproprio, &c. Alias fel. record. Pius Papa Quintus prædecessor noster q. Bartholomæo Bussotto eius tunc Thesaurario generali vltra alia, facultatem dederit loca, & portiones Montis Iulij Vrbis vacabilis per obitum illa obtinen. Vni, vel pluribus personis simul, vel separatim vendendi, non obstan.clausula in litteris erectionis dicti Montis apposita, videlicet. Volumus autem, quod loca, & portiones huiusmodi cum primum per obitum illa obtinentium, & aliàs quouis modo, præterquam per resignationem vacauerint per Romanum Pontificem, pro tempore existentem alijs concedi, seu in alios transferri non possint, sed eo ipso extinguant, & expirent, ac eorum prouentus, & emolumenta dictæ Cameræ reintegrentur, & reintegrata esse censeantur, & deinde quia necessitates Sedis Apostolicæ, & dictæ Cameræ propter quas prædictus Pius prædecessor tunc motus fuerat in dies magis videbantur accrescere. Idcirco piæ mem. Gregorius Papa XIII. etiam prædecessor noster Venerabili Fratri nostro tunc suo Lodouico Episc. Lauden. tunc in minoribus constituto, & Thesaurario suo generali commisit, & mandauit, ac eidem vltra concessam auctoritatem plenam, & liberam concessit facultatem omnia, & singula dicti Montis Iulij, ac etiam Primi, & secundi succursus Auinionen. Montium & cuiuslibet ipsorum loca, quæ per obitum, vel prouisionem, seu quamuis aliam dimissionem, vel amissionem illa obtinentium, aut aliàs quouis modo vacabant tunc ad præsens, & in posterum pro tempore vacarent, & vacare contigerit, ac toties quoties id eueniret necessitatibus ipsius Gregorij prædecessoris, & sedis, ac Cameræ huiusmodi duran. vni, vel pluribus personis, simul vel separatim vendendi, pretiumque venditionis huiusmodi recipiendi, & de illo quietandi, necnon litteras super concessione dictorum locorum etiam ad instar litterarū in erectione Montium huiusmodi expeditarum expediendi, & alia necessaria facienda, etiam perinde, ac si supradicta clausula extinctionis, expirationis, & reintegrationis, instructione, & litteris erection. Montium huiusmodi, vel alia similis clausula, vel prohibitio minime apposita fuisset, nec esset, ac insuper voluit, quod personæ dictæ loca empturæ, & illarum in illis per resignationem successores omnibus priuilegijs, facultatibus, & indultis in litteris erectionis Montium huiusmodi contentis perinde, ac si primæua erectione Montium huiusmodi loca prædicta emissent gauderent, cum certis decretis, & clausulis inibi contentis. Ac postremo cum idem Gregorius prædecessor Rodulphum Bonfiolum loco dicti Ludouici Episcopi Thesaurarium suum generalem deputasset dictæque necessitates adhuc perdurarent. Ideo ipse Gregorius prędecessor, tam ex eis, quàm alijs causis animum suum ad id mouen, commissionem, & mandatum, ac concessionem per eū in dictum Ludouicum Episcopum, vt pręmittitur datas, & factum in personam eiusdem Rodulphi, tunc eius Thesaurarij generalis cum præmissis, alijsque facultatibus, & auctoritatibus solitis, & consuetis extendit, & prorogauit, extensaque, & prorogata esse voluit, & decreuit, ac alias prout in diuersis Motuum propriorum cedulis dictorum prædecessorum nostrorum desuper signatis plenius continetur, seu continebatur. Cum autem Sedis, & Cameræ prędictarum necessitates, etiam nunc subsistere, quinimo dierum inualescere cernantur, propterea & etiam ex alijs causis animum suum ad hoc.inducen. Motu simili, &c. & ex certa nostra scientia, deque Apostol. potestatis plenitudine, dilecto filio Benedicto Iustiniano Notario Apostolico, & in vtraque signatura nostra Referendario, ac nostro generali Thesaurario Apostolica auctoritate committimus pariter, & mandamus, & eidem vltra concessam sibi auctoritatem plenam, & liberam concedimus facultatem, omnia & singula Iulij, ac etiam Primi, & Secundi Succursus Auinionen. Montium prędictorum, & eiusdem ipsorum loca quę per obitum, vel priuationem, seu quamuis aliam dimissionem, vel omissionem illa obtinen-

Pius V. cōcessit facultatem Bussotto Thesaurario, vendendi loca Mōtis Iulij vacantia per obitum Montistarum.

Greg. 13. auctoritate dedit Episc. Lauden. eius Thesaurario disponendi de locis quouīque modo vacantibus ipsius Montis Iulij, ac Montis Primi, & Montis Secundi succursus Auenionē. De Monte Iulio habes ī Pio V. const. 157. fol. 1164.

Moteque Primo succursus Auin. habes in Pij iiij. consti. 90. fol. 785.

Monteq; Secūdo, habes in eiusdem Pii iiij. cōst. 103. f. 806

Hic etiam Pontifex easdē dat facultates R. D. Benedicto Iustiniano. Personisq; loca huiusmodi

obtinentium, aut aliter quouis modo vacant ad præsens, & imposterum pro tempore vacabant, & vacare contigerit, ac toties quoties id euenerit necessitatibus nostris, & Sedis, & Cameræ huiusmodi duran. vni, vel pluribus personis simul, vel separatim vendendi, pretiumque conditionis huiusmodi recipien. & de illo quietandi, necnon litteras super concessione dictorum locorum, etiam ad instar litterarum in erectione Montium huiusmodi expeditarum expediendi, & alia necessaria faciendi, etiam perinde, ac si supradicta clausula extinctionis, expirationis, & reintegrationis in erectione Montium huiusmodi, vel alia similis clausula, vel prohibitio minime apposita fuisset, nec esset. Ac insuper volumus quòd personæ dicta loca empturæ, & illarum in illis per resignationem successores omnibus priuilegijs, facultatibus, & indultis in litteris erectionum Montium huiusmodi contentis, etiam perinde, ac si primæua erectione dictorum Montium loca prædicta emissent, gaudeat, Sicque in præmissis omnibus censeri, ac ita etiam per quoscunque Iudices, &c. sublata, &c. iudicari, &c. debere: irritum quoque, &c. decernimus. Mandantes præsentem nostram cedulam in prædicta Camera Apostolica ad maiorem cautelam emptorum dictorum locorum admitti, & in illius libris registrari, ac eisdem emptoribus, & quibusuis alijs omnino suffragari, & etiam ab omnibus inuiolabiliter obseruari. Non obstantibus præmissis, ac dicta clausula, & prohibitione alienandi in prædictis litteris apposita, & etiam nostra de iure quæsito non tollendo, alijsque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac capitulis etiam super non alienatione bonorum Ecclesiasticorum, ac Sedis, Cameræ Apostolicæ, & consistorialiter, vel aliàs quomodolibet emanatis etiam iuramento, &c. roboratis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem solam præsentium signaturam sufficere, & vbique in iudicio, & extra, fidem facere, etiam absque data, & registratura quacunque regula, seu constitutione contraria edita, & edenda, ac omnibus in contrarium facien. non obstan. quibuscunq; statum, &c. ac præmissorum omnium, & aliorum necessariorum ten. &c. pro plene, & sufficien. expressis haben.

Montiū ab ipso Thesaurario empturis, dat priuilegia concessa antiquis Montist.

Decretum irritans.

Clausulæ derogatoriæ.

Sola signatura sufficit.

Placet Motu proprio F.

Die nona Septembris millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Registrata ad maiorem cautelam in libris Cameræ, scilicet primo signaturarum S.D.N. Sixti Papæ Quinti, fol. 46. penes me infrascriptum dictæ Cameræ Notarium.

Registratio in libris Cam. Apostol.

Tydeus de Marchis.

Die decimasexta Septembris millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Præsens cedula Motus proprij præsentata fuit in plena Camera Apostolica, & die vigesimatertia easdem Camera, citato Mag. D. Io. Bern. Piscina dictæ Cameræ generali Commissario referente R. D. I. Maluasia easdem Cam. Clerico, & Iudice dicta die 16. deputato admitti, & registrari mandauit, prout registrata fuit libro primo signatufarum S. D.N. Sixti Papæ V. fol. 46. penes me Notarium suprascriptum, &c.

Admissio, & registratio in eade Camera.

Idem Tydeus.

V.

De Festo S. Francisci de Paula, Ordinis Minimorum Institutore, singulis annis die secunda Mensis Aprilis, celebrando, & in Calendarium Romanum reponendo.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. IN cœli throno, qui sedet rex omnipotens, terramq; scabellum pedum suorum calcat, supremo e solio pusillorum seruorum respicit humilitatem, eosq; in quibus illa elucet ad excelsa sublimium honorum, & gaudiorum culmina extollit, Quod in sanctis suis omni tempore demonstrauit, recenti vero patrum nostrorum

rum memoria in Beato Francisco de Paula, amplè testificari dignatus est. Is enim ab ineunte ætate cælestium rerum amore incensus ex minimo, qualem se in Dei hominumque conspectu fecerat, magnus euasit: Interq; alia, quibus claruit virtutum ornamenta, vnam mirificè amplexus est regi regum semper acceptã humilitatem, quam sicuti nouerat primum ingressum fuisse Christi Saluatoris nostri in mundum, ita in angusto ad pietatem, & sanctitatem introitu, patefaciendo primam sibi, & ducem, & sociam asciuit. Hac atque alijs diuinæ gratiæ præsidijs Beatus Confessor munitus apud magnos Principes; & Reges, cum adhuc in mundo, quasi hospes, peregrinaretur: In patria verò cælestes inter choros post absolutam peregrinationem à Deo, cui fideliter seruierat, seque in primis humiliauerat, est exaltatus, magnasque virtutes, vt etiam in vita cum summa omnium, qui viderunt, vel audierunt admiratione, meruit operari.

S. Francisci de Paula merita, & laudes.

Quibus virtutibus Fratrum Minimorum congruente suæ humilitatis denominatione, Ordinem, quem viuens instituerat, mirum in modum auxit, ita, vt ex sancti viri imitatione, deuotisq; Fratrum ipsorum studijs multis iam in Italia, quæ de eius natiuitate, atque in Gallia, quæ de sancta obdormitione in Domino gloriantur, totiusq; Christiani orbis regionibus ædificatis templis, cęnobijsq; constructis, eius memoria in dies magis propagetur.

S. Frãciscus de Paula ordinem Minimorũ instituit.

Ipse autem à fel. recor. Leone Papa X. prædecessore nostro sanctorum, quos catholica veneratur Ecclesia, catalogo solemni ritu adscriptus in cœlo pro ipsa semper Ecclesia assiduisque Pastoralis seruitutis, & solicitudinis nostræ laboribus apud Deum, vna cum omnibus sanctis, & sibi cognomine, atque æternæ fœlicitatis consorte Beato Francisco, Ordinis Fratrum Minimorum fundatore, intercedit.

Et à Leone X. Catalogo SS. ascriptus fuit.

Quare nos eius nomen, & sanctitatem dignis, quantum nostra patitur infirmitas honoribus, decorare volentes, hac præsenti constitutione mandamus, vt eiusdem Beati Francisci de Paula confessoris gloriosi dies festus, qui Quarto Non. Aprilis peragitur duplici post hac, & proprio, & vbi propria non erunt, de communi Confessorum non Pontificum officio per cunctas totius Christiani orbis Ecclesias, quot annis celebretur, & in Calendario cum duplicis festi adiectione inscribatur.

Et modo a Sãctiss. Sixto V. eius festũ die 2. Aprilis celebrari præcipitur.

Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum Prælatis in vniuerso terrarum orbe constitutis, vt faciant in suis quisq; Ecclesijs, Prouincijs, Ciuitatibus, & Diocœsibus præsentes nostras solemniter promulgari, & ab omnibus ecclesiasticis personis secularibus, & quorumcunque ordinum regularibus omnino obseruari. Volumus quoque, vt præsentium exemplis, etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus vbique fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberentur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Pontificatus Nostri Anno Primo.

M. Card. S. Stephani.

Io. Baptista Canobius.

VI.

Contra Bannitos, Homicidas, Latrones, eorumq; complices, fautores, ac receptatores, Baronesq; & Communitates eorum Territoria ab illis libera non custodientes, ac particulares personas eosdem non persequentes, & Iustitiæ Ministris non obedientes.

De Materia Bannitorum, & pęnis Fautorum habes etiam sup. in Pij ij. const. 8 fol. 80. Pauli ij. const. 5. fol. 90. Sixtus iiij. coust. 7. f 99. Inn. viij. const. 5. f. 111. & const. 11. f. 128. Iul. ij. const. 11. f. 157. Leon. x. const. 31. f. 235. Clem. vij. const. 6. f. 287. Iul. iij. const. 26. f. 526. & const. 56. f. 558. Pij iiij. const. 30, fol. 692. & const. 68. f. 742. & const. 80. fol. 766. & const. 104. f. 810. Pij V. const. 2. fol. 922. & constit. 13. fol. 937. & const. 15. fol. 946. & const. seq. & const. 107. fol. 1081. & Greg. xiii. constit. 66. fol. 1294. & const. 96. & const. sequ. fol. 1338. & const. 110. fol. 1362.

De Materia autem Baronum, & Communitatum non custodientium eorum Territoria libera à Bannitis, & Furibus, habes etiam sup. in Iul. ij. const. 1. fol. 148. Leon x. const. 23. fol. 227. Clemen. vij. constit. 5. fol. 287. Pij iiij. const. 30. fol. 692. Pij V. const. 12. fol. 936. & Greg. xiii. const. 66. fol. 1294.

SIxtvs Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. HOC Nostri Pontificatus initio, inter multa Reipublicæ damna, & incommoda, quæ menti nostræ obuersabantur, nobis longe fuit grauissimum, quòd Populos S. R. E. ditioni temporali subiectos, non modo ad rerum substantiarumq; suarum perturbationem, & iacturam, sed etiam vitę periculum redactos inuenerimus, Exulibus, Bannitis, cęterisque id genus facinorosis hominibus, ita vndique ingruentibus, & grassantibus, vt vix quisquam ab hac hominum peste, tutus alicubi consistere posse videatur. Quare cum ad hæc sananda mala, ex officij nostri debito, & præcipua erga nostros, ac eiusdem Roman. Ecclesiam subditos charitate assiduè extimulemur, nihil non agere, & tentare decreuimus quo Populis optata quies, salus, securitas, & tranquillitas per nos restituatur. Quòd ita demum, Deo auxiliante, speramus nos esse consecuturos, si caute prouideatur, ne vllum domi, forisque, intra, extrave fines nostros criminosis hominibus huiusmodi pateat diffugium, aut receptaculum, sed omnino legum, & Magistratuum securitatem, Iustitiæq; gladium subire, ac debitas pœnas luere cogantur.

Causa huius constit.

Itaque de fratrum nostrorum consilio, omnes & singulas constitutiones à fel. rec. Pio ij. & Paulo etiam ij. Sixto iiij. Iulio similiter ij. Leone x. Clemente vij. Iulio iij. Pio etiã iiij. Pio v. Greg. xiij. & quibusuis alijs Rom. Pont. prædecessoribus nostris, suo cuiusque tempore in detestabile prædictorum, & aliorum infrascriptorum hominum genus, pro temporis, & criminum ratione editas, cum omnibus, & singulis in eis contentis, quoad ea, quę præsentibus non contrariantur, & excepta Excommunicationis sententia, per easdẽ constitutiones in illis contrauenientes promulgata, quam ne animarũ perniciem potius quàm salutem adferat, consulto tollendam, & submouendã duximus, ex certa scientia nostra approbãtes, & innouantes illarumq; omniũ tenores, ac si de verbo ad verbũ insererentur pręsentibus pro expressis, & insertis haberi volẽtes.

Confirmatio cõstitutionũ à prædecessorib. æditarum contra bãnitos eorumque fautores cum pœnis in eis contẽtis, præterquã excommunicationis.

Has const. indicaus hic in rub.

Vniuersis, & singulis Ducib. Principib. Marchionib. Comitib. Baronib. & Domicellis, etiam quacumque ecclesiast. dignitate fungentibus, necnon Vicarijs feudatarijs, Armorum Ductoribus, Capitaneis, Magistratib. Communitatib. Vniuersitatib. & officialib. Ciuitatum, Terrarum, Castrorum, Oppidorum, & aliorum quorumcunque locorum prædictæ R. E. mediatè, vel immediatè subiectorum in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, necnon duorum millium per Communitates, & mille per Vniuersitates, ac quinque millium ducatorum auri Cam. Apost. irremissibiliter ipso facto applicandorum per Dominos temporales, & alios prædictos absque alia declaratione incurrendis pœnis (vltra alias in eorundem prædecessorum nostrorum litteris contentas) districtæ præcipiendo mandamus, quatenus adhibita exactissima diligentia, de qua per publica documenta & alias probationes fidem faciant, eorum Ciuitates, Terras, Oppida, Castra, Villas, dominia, loca & territoria omnia a Perduellionibus Homicidis, Latronib. viarum grassatorib. Raptorib. Incendiarijs,

Barones, & cõmunitates eorũ Territoria à bannitis, &c. libera custodiant.

Ad quod habes const. indicatas hic in rub. in 3. vers.

cendiarijs, Sicarijs, Exiticijs, publicæ quietis perturbatorib. armatas facientib. statum Ecclesiasticum hostiliter peragrantib. pro quocumque crimine capitali, etiam in contumaciam Bannitis, alijsque similib. nororijs delinquentibus,& facinorosis Hominibus etiam nondum condemnatis, eorumque fautorib. & complicibus quos omnes nostros, dictæque R. E. Rebelles, ac publicos Hostes esse decernimus, secura, libera,& expurgata custodire, tenere,& p̃seruare. Necnon si quos ex ipsis eo accedere,vel commorari,seu ad prædicta loca declinare, vel illac pertransire contigerit, statim illos capere,& apphendere,ac ad carceres cõducere, captosq; nostris, & pro tp̃e existentiũ Romanorũ Pontificũ Magistratib. & officialibus fideliter tradere, & cõsignare, Populosq; suos pulsu campanarum,& alijs signis ad arma conuocare,& coadunare teneãtur.

Eosq; capiant, & officialibus Pontificis consignent.

Quod si illos capere,& apprehendere per seipsos nequiuerint,finitimas quasq; Cõmunitates, & Vniuersitates,necnon dominos tẽporales cõmonefaciant,& in auxilium conuocent,iunctisq; simul virib. eosdẽ Perduelliones, Homicidias, Latrones, & alios prædictos forti manu,& incessanter quocũq; se verterint,etiã extra propriũ territoriũ, & iurisdictionẽ ipso persequutionis actu vsque ad vltimam eorum profligationẽ persequantur,ac vt capiantur,& apphẽdantur,seu profligentur omnẽ operam adhibeant.

Et capere non valentes persequantur conuocatis Communitatib. conuicinis.

Cumque verisimile non sit huiusmodi Hominum genus in occulto versari, & eos qui ad custodiam tenentur, si diligenter inuigilent,illorum notitiam non habere, neq; tantam multitudinem esse posse, quin à dominis temporalibus, ac Communitatibus, & Vniuersitatibus prædictis vinci, & opprimi queat iuncto præsertim finitimorum auxilio, cauillosæ excusationes sibi imposterum nullo modo suffragentur.

Et ad cauillosas excusationes non admittentur.

Particulares vero personæ cuiuscunque status, gradus, & condirionis existentes sub quingentorum ducatorum similiter eidẽ Cameræ ipso facto applicandorum, aliisque corporalib. etiam vltimi supplicij inclusiue Gubernatorum, & Officialium prędictorum arbitrio iuxta cuiuscũq; personæ,& culpæ qualitarẽ extendendis pœnis cũ primum cãpanę sonitum aliave signa Populũ aduersus dictos facinorosos Homines conuocãtia audiuerint,vel alias de illis quolibet notitiã habuerint arma capere, & ad locũ necessarium accurrere,ac vna cum alijs,& per se ipsum oẽm conatum in persequendis capiendis,& profligandis Bãnitis,alijsq; nefarijs hominibus p̃dictis adhibere teneãtur.

Particulares personę contra bannitos, &c. arma capiant, & accurrent.

Pręterea sub eisdem pęnis oẽs,& singuli prædicti tã in Vrbe,q̃ extra eam adquãcũq; Curiæ,seu Ministrorũ,& Executorum Iustitię,vel cuiusq; eorum simplicẽ requisitionẽ, ac etiã nulla requisitione p̃uia(si aliquos ipsos resistere,vel sese opponere, seu aliquod impedimentũ adferre, eosve ad aliquam executionem faciẽdam auxilio egere quoquo modo cognouerint)eisdẽ Curię Ministris, & Exequutoribus opem, & fauorẽ, armara etiam manu conferre,& subuenire,ac p̃sto esse,& denique obedire, eosq; si opus fuerit in perquisitione,executione, permansione,transitu,& alijs pręmissis comitari debeant.

Executoribusq; que iustitię armata etiam manu subueniant.

Insuper statuimus, & ordinamus,vt si qui ex Perduellionibus,homicidis,latronibus, furibus, & alijs facinorosis hominibus p̃dictis in Ciuitatibus,Terris, Oppidis,Castris, Villis,Dominijs,locis,Territorijs huiusmodi damna aliqua intulerint,seu furtũ, aut latrocinium cõmiserint,nec capti,& depræhensi fuerint,sed impune euaserint,Domini tẽporales, seu Communitates,Vniuersitates nobis, & Sedi Apostolicæ mediate, ac immediate subiecti,in quorum locis,territorijs ; & iurisdictionibus respectiue similia perpetrata fuerint,præter hoc,quod ad damnorum quorũcũq; sic illatorum parti lęsę, damnaq; huiusmodi parienti,ac eorum hæredibus plenariam restitutionẽ,& satisfactionẽ omnino teneantur,ad tanrundem etiã quantum damna illata extimata fuerint Camerę prędictę realiter, & cum effectu persoluendum eo ipso sint adstricti, ac alias prout latius continetur in alijs litteris dicti Pij V. prędecessoris contra dominos, ac Communitates, & Vniuersitates eorum territoria non custodientes ęditis;quas, firmis tamen remanentibus alijs supra, & infrascriptis pœnis, renore pręsentium etiam innouamus.

Barones,& Cõmunitates loci.

In quo furta,latrocinia, vel alia damna illata fuerint,facinorosos capere debẽt alioquin vltra alias pœnas ad refectionem damnorũ, & pœnam Cameræ Apostolicæ soluẽdam astricti sunt.

Ad quod habes const. Pij V. & aliorũ, quas indicaui hic in rubr. in 3. vers.

Duces quoque Principes, Marchiones, Comires, Barones, Domicellos, Vicarios, Feudatarios, Gubernatores, Magistratus, Ductores, Capitaneos, & officiales prædictos, necnon quoscunque alios cuiuscunque etiam Eccl. dignitatis, conditionis, status, gradus, ordinis, excellentiæ, sexus, & ętatis, dummodo decimumquartum illius annum excedant huius status, & iurisdictionis nostræ temporalis, ac

prędictę R. E. in eisdem temporalibus mediatè, vel immediatè subiectos etiam dominia, iurisdictiones, & loca extra statum prędictum obtinentes, qui Perduelliones, homicidas, latrones, & alios nefarios homines prędictos in suis quisq; dominijs, terris, oppidis, Castris, fortalitijs, villis, locis, territorijs, seu domibus, tā in ipso statu, quàm extra eum consistentibus receptauerint, seu confouerint, aut quod in illis recipiantur, vel confoueantur quoquo modo permiserint, seu ne ij capiantur impediuerint, vel captos eripuerint, seu occultauerint, aut illis potestatem, seu commoditatem euadendi fecerint, vel carcerem, aut aliam quamcunque custodiam effregerint, inuaserint, aut quoquo modo violare tentauerint, siue ad hoc homines, vel arma, aliave ministrauerint, siue aliàs auxilium, consilium, vel fauorem, palam, vel in occulto, per se, vel alium, seu alios quoquo modo, etiam extra territoria, iurisdictiones, & domos proprias prestiterint, seu prestare permiserint, vel etiam quoscunq; iudices Ministros, aut Executores Iustitię in perquisitione, captura, vel abductione, ac omnino in eorum officij libera exequutione, siue in Vrbe, siue extra vbique locorum impediuerint, seu verberauerint, vel in sequuti fuerint, aut concusserint, seu minis, vel aliàs perterrefecerint, aut ad arma conclamauerint, aliosve concitauerint, seu talia fieri mandauerint, facientib. adhęserint, & fauerint, seu alicuius Magnatis nomen auxilij causa aduersus Curiā, Executores, & ministros prędictos inuocauerint, seu franchisias appellauerint (contra quas aliam constitutionem dicti Greg. prędecessoris desuper editam similiter innouamus Acriorib. etiam remedijs in dies vturi pro huiusmodi Asylis, presertim in dicta Vrbe, tollendis, & omnino extirpandis) Læsę Maiestatis reatum verum, ac nulla iuris, aut hominis fictione confictum crimen incurrisse, & eiusdem R.E. Rebelles, omnibusque, & singulis priuilegijs, gratijs, libertatib. indultis, exemptionib. immunitatibus, realib. & personalib. necnon Ducatib. Principatib. Marchionatib. Comitatibus Ciuitatib. Terris, Oppidis, Castris, Dominijs, Vicariatib. Gubernijs, locis, iurisdictionib. dignitatib. etiam Ecclesiasticis honorib. iurib. officijs, pensionib. beneficijs, & fructib. Ecclesiasticis, ac etiam quibuscunque feudis, & concessionib. quæ à Rom. prædicta, & quibuscunque alijs Ecclesijs obtinent, & in futurum obtinebunt, cæterisque etiam immobilib. mobilib. & se mouentib. bonis, iurib. & actionibus, eo ipso priuatos, Ipsosq;, & illorum filios ad illa, & quælibet alia imposterum obtinenda, ac quoscunque actus legitimos exercendos inhabiles, & indignos fore, atque esse: Necnon a toto statu Ecclesiastico vna cum eorum familijs perpetui exilij pœna damnari, domosque, ædificia, arces, & fortalitia eorundem demoliri, & solo æquari, seu alijs dictæ Cam. iurib. adscribi debere, nec illis portam vllius dignitatis Ecclesiasticæ, vel mundanæ vnquam patere decernimus, & declaramus.

Barones, & alij maiores an. 14. & S. R. E. mediate, & immediate in temporalibus subiecti auxiliātes, aut eosdem bannitos receptātes, pœnas hic descriptas incurrant.

Ad quod habes alias const. indicatas hic in rubr. in 9. vers.

Hæc const. Grego. xiij. est sup. fol. 1113. n. 10.

Vassallos vero Custodes, Capitaneos, Officiales, Populos, & subditos eorundem a fidelitatis iuramento, ac homagij, & quocunque alio iure, quo ipsis quomodolibet adstricti fuerint, ex nunc penitus absoluimus, & liberamus.

Ducatus autem dominia, Vicariatus, gubernia, feuda, Ciuitates, Terras, Oppida, Castra, cęteraque bona prædicta, necnon iura, & actiones cum fructibus, & emolumentis eorundem fisco nostro, & Cam. prædictæ ipso facto absque aliqua declaratione, citatione, Iudicis sententia, seu decreto, vel alia iuris, & facti solemnitate habenda, etiam in præiudicium filiorum descendentium, & aliorum quorumcunque Agnatorum in inuestituris, cōcessionibus, seu alijs dispositionibus, comprehensorum, in omnibus, & per omnia perinde, ac si per lapsum temporis illorum concessionis, & finitam lineam ad ipsam Cameram rediissent, seu deuoluta essent, confiscamus, applicamus, & incorporamus, illaq; sic nobis, & pro tempore existentibus Romanis Pontificibus, & Cameræ prædictę aperta, deuoluta, confiscata, applicata, & incorporata sub constitutione eiusdem Pij V. prædecessoris de huiusmodi dominiis, & iurisdictionibus in feudum, aut aliàs non concedendis minime comprehendi etiam declaramus.

Hæc consti. Pij V. est sup. fol. 975. num. 35.

Necnon quæcunque fideicommissa, substitutiones, & aliàs dispositiones sub quacunque verborum forma, etiam cum expressa alienationis prohibitione, aliisque strictissimis clausulis, & cautelis conceptas ad hoc, vt fructus bonorum huiusmodi fideicommissis subiectorū durante vita naturali delinquentis etiam in contumaciam ex prę-

dictis

dictis causis condemnati fisco applicētur, & in dictæ Cameræ vsum conuertantur, proprietatesq; dictorum bonorum quamdiu ipse delinquēs naturaliter vixerit per fiscum, & Cameram huiusmodi possideantur, & detineantur, tollimus, & abrogamus.

Ad hæc Communitates, & Vniuersitates huiusmodi, si homines facinorosos prædictos receptauerint, tolerauerint, cibis, commeatu, auxilio, consilio, vel fauore: aut quocunque alio modo, etiam vt euadant, per se, vel alios iuuerint, omnibus pœnis supradictis supponimus, eorumque res, & bona omnia, necnon fructus, & emolumenta eidem Fisco, modo & forma præmissis applicamus, & appropriamus.

Communitatesq; eosdē tolerantes, easdē pęnas incurrut.

Particularibus autem Hominibus, qui ad facinorosos prædictos capiendos, & apprehendendos, Iustitiæque ministris tradendos sufficientibus viribus fuerint destituti, nisi eosdem illico propalauerint, officialesque, populos, & finitimos, ita vt nullo modo euadant conuocauerint: Ac demum ijs, qui aliquem in præmissis culpabilem sciuerint, nec nobis, vel successoribus nostris, seu alicui per quem ad nos, vel dictos successores fideliter deferatur intra trium dierum spacium reuelauerint pœnam arbitrio Iudicis pro modo culpę, etiam vsque ad mortem inclusiue infligendam statuimus.

Particulares autem eos capere non valentes, illico propalare, & conuicinos conuocare debent.

Scientes in pręmissis aliquem esse culpabilē, reuelare tenentur.

Decernentes super omnibus, & singulis præmissis per accusationem, delationem, inquisitionem, & quouis alio meliori modo procedi posse.

Iudices procedāt etiā per inquisitionē, &c.

Ac quæcunque vetusta priuilegia, siue exemptiones, etiā immemorabiles, vel alias quascunque prætensiones de recipiendis, & non consignandis huiusmodi bannitis, & alijs facinorosis hominibus, nemini contra præsentium tenorem suffragari, etiam si de eis specialis, & indiuidua mentio facienda esset.

Priuilegia de recipiendis, & non consignandis bannitis reuocantur.

Neque Receptatores, fautores, auxiliatores, consultores, & alios quoscunq; pręsentibus nostris, ac prædecessorum nostrorum litteris, vt præfertur approbatis, & innouatis quomodolibet contrauenientes quocunque prætextu, etiam Agnationis, & cuiuscunque consanguinitatis, etiam in primo gradu, aut vniee, & non dolose, & penitus inculpate, nec ad malum finem receptionis vllatenus excusari, Cum beneficium publicum sit priuatæ necessitudini præferendum, nec dolus absit ab eo, qui ipsis nefarijs hominibus, & publicis inimicis quoquo modo se amicum pręstat, genusque hominum huiusmodi facile cognoscatur. Eum quoque, qui sese vi, & metu ad manifestum, & instans vitæ periculum euitandum, de quo tamen per legitimas probationes docere teneatur, eis receptum dedisse, siue victum, & alia præstitisse asseruerit, nequaquam excusari, nisi quamprimum se subripere, vel alios transmittere potuerit, nulla interposita mora de transitu, vel statione dictorum facinorosorum hominum viciniorem locum, illiusque Magistratus, & officiales certiorauerit.

Recept. non excusantur prætextu agnationis, vel consanguinitatis, aut non dolose receptionis, nisi coactè quis id faciat, vt hic.

Sicque per quoscunq; Iudices ordinarios, & delegatos quauis auctoritate fungentes sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate vbique iudicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum irritans.

Et nihilominus, vt præmissa suū debitum (prout ex intimo cordis nostri affectu exoptamus) consequantur effectum, Dilectis filijs eiusdem S. R. E. Camerario, Vrbis Gubernatori, Causarum Curiæ Cameræ prædictæ Generali Auditori, necnon Prouinciarum nostrarum legatis, de quibus plurimum confidimus, ac Vicelegatis, & Præsidib. Ciuitatumque, & aliorum locorum prædictorum Rectorib. & Officialib. ac cæteris omnibus singularum constitutionum, & litterarum prædictarum Executoribus similiter in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ pœna per Apostolica scripta mandamus, vt quisque pro se ad omnimodam præsentium, ac aliarum litterarum & constitutionum prædictarum, necnon pœnarum omnium in eis contentarū executionem omnino procedētes, illas omnes, & in eis contenta quęcunq; semper, & vbiq; per omnia loca prędicta, ac ab omnibus sub illis comprehensis inuiolabiliter obseruari, Capitalesq; sententias prędictas a Iustitię Ministris absq; alicuius irregularitatis incursu exequi mandent, & faciant, ac pro executione pœnarum pecuniariarū contra Communitates Vniuersitates, dominos tēporales, & alios prędictos propter eorū inobediētiam repręsalias cōcedant, realiterq; & irremissibiliter dictas pęnas pecuniarias exigãt.

Executorum dep. & facult.

Non

Clausulæ derogatoriæ.

Non obstantibus fideicommissis, inuestituris, concessionibus, substitutionibus, testamentis, & alijs dispositionibus, necnon priuilegijs, exemptionibus, ac alijs præmissis quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent præsentibus haberi volumus pro expressis, & insertis, necnon omnibus, quę in singulis litteris prędictis concessum est, non obstare, cęterisque contrarijs quibuscunque.

Hortatio ad principes extra statũ Ecclesiasticum, temporalem iurisdictionem habentes, vt bannitos non assecurẽt, sed capiant, & remittant.

Rogamus quoque, & hortamur attente in domino, omnes, & singulos quamcumq; iurisdictionem temporalem extra statum Ecclesiast. prædictũ exercentes, etiam Regia Ducali, vel alia quacunq; mundana, vel Ecclesiastica auctoritate, superioritate, & excellentia fulgentes velint pro sua in nos, & hanc sanctam sedem Apost. deuotione, & obseruantia, reiq; ipsius ęquitate prouidere, ne posthac in Prouincijs, dominijs, & locis suis perduelliones, homicidæ, & alij facinorosi prędicti vllo modo recipiantur, assecurentur, vel tuti reddantur, quinimo, si ipsos ad illa declinare, aut ibidem reperiri contigerit, per suos Iustitię Ministros, & Executores capi, & appræhendi, ac ad Prędides, & Gubernatores Prouinciarum, & locorum nostrorum, vnde ipsi originem traxerint, vel delictum commiserint, libere conduci, & remitti, eisque consignari mandent, & procurent: Ac quoscunque saluos cõductus, & alias assecurationes reuocent, & annullent, prout nos vice versa idipsum contra huiusmodi facinorosos homines a dictis eorum Prouincijs, & dominijs bannitos fieri, & obseruari curabimus: sperantes hac optima ratione omnino futurum, vt eiusdem R. E. & cuiusque eorum ditionis, status (annuente Domino expurgetur, Populique nobis, & illis subditi pacis, & tranquillitatis dulcedine fruantur.

Forma, & effectus publ. hanc const.
Quæ publ. est hic in fine.

Vt autem præsentes litterę omnibus innotescant, & ne quisquam illarum ignorationem allegare possit, iubemus illas valuis Ecclesiæ S. Io. Lateranen. & Basilicę Principis Apostolorum de Vrbe, ac in acie campi Florę appendi, eisq; detractis illarum exempla etiam impressa in eisdem locis affixa relinqui, factaq. huiusmodi publicatione volumus ipsas pręsentes hic in Vrbe publicatas die sequenti, extra eam vero post decem dies quoscunque perinde arctare, atque afficere, ac contrafacientes pœnas, & alia supradicta omnino incurrere, ac si eis singulis præsentibus in proprijs eorum personis, & locis intimatę fuissent.

Insuper earundem præsentium exempla, etiam impressa Notarij publici manu, & Camerarij prędicti, aut alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę sigillo obsignata, eandem prorsus fidem vbiq; locorum in iudicijs, & extra illa facere, quæ ipsæmet præsentes facerent si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Cõmunitates publicent hanc cõst. in eorum publicis, consilijs, & in Archiuijs custodiãt.

Necnon quòd quælibet Communitas, Vniuersitas, & Populus quarumcumq; Ciuitatum, Oppidorum, Castrorum, & locorum prædictorum sub indignationis nostrę, ac mille ducatorum dictę Cam. applicandorum pœnis per contrafacientes eo ipso incurrendis statim, cum pręsentes litterę nostrę huiusmodi, siue earum transumptũ etiam impressum ad eorum notitiam peruenerit: conuocato publico consilio in præsentia Officialium, Syndicorum, & curam maleficiorum habentium, eas vna cum alijs prædecessorum nostrorum constitutionibus sic, vt præfertur confirmatis, & innouatis ibi alta, & intelligibili voce, etiam vulgari sermone illas declarando, vt melius, & facilius ab omnibus percipi, & intelligi possint legi facere, & deinde in eorum Archiuio publico diligenter custodiri curare omnino debeant, ac singulis annis successiue in principio cuiuslibet anni perpetuis futuris temporib. similiter easdem litteras pręsentes, & alias innouatas in eodem publico consilio legendo reiterare teneantur. Alioquin loci Gubernator, & Rector, & quilibet alius Iustitiæ Minister quocunq; nomine nuncupatus contra eos ad exequutionem pœnarum huiusmodi, sine mora irremissibiliter procedat. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Kal. Iulij Põtificatus Nostri Anno Primo.

Et quolibet anno eam cũ alijs hic nominatis in publico consilio recitent.
Qd voluit etiã Pius V. sup. in eius const. 16. fol. 946.

✠ Ego

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

✠ Ego Alexan. Farnesius Episcopus Ostien.
✠
✠ Ego Io. Ant. Card. S. Georg. Episc. Tusc.
✠
✠
✠

✠ M. S. Card. ab Altaemps.
✠ Ego Inn. Aualus Card. de Arag.
✠
✠
✠ Ego P. Card. Sancta Crucius.
✠ Ego Gulielmus Sirlettus Card.
✠
✠ Ego Fr. Michael Card. Alex.
✠ Ego Ludouicus Card. Madrucius.
✠ Ego Nic. de Pelleue Card. S. Praxedis.
✠ Iul. Ant. Card. S. Seuerinæ.
✠ Ego P. Card. Cæsius.
✠ Ego Carolus Card. Rambouilletus.
✠ Ego Hier. Card. Rustic.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.
✠ Ego Phil. Boocomp. Card. S. Sixti M. P.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.

✠
✠ Ego P. Card. Deza.
✠ Ego Ant. Card. Carapha.
✠ Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
✠ Ego Io. Bap. Card. S. Marcelli.
✠ Ego Aug. Card. de Verona.
✠ Ego Vin. Card. Montis regalis.
✠ Ego M. Presb. Car. S. Steph. in Monte Cælio.
✠ Ego Scipio Card. Lancellotus.
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Aloysius Card. Esten.
✠ Ego Ferd. Card. de Medicis.
✠ Ego Phil. Vast. Card. Cam.
✠ Ego Carol. a Lotharingia Car. Vademōtanus
✠ Ego Vincen. Card. Gonz.
✠ Ego Franciscus Card. Sfortia S. Georg.
✠
✠
✠ Ego Alex. Card. de Montealto.
✠

Anno a Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Indictione xiij. die vero quinto Mensis Iulij Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D.N.D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno I. Retroscriptæ litteræ Apostol. affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis, seu portis Ecclesiarum S. Ioannis Lateranen. & Principum Apostolorum de Vrbe, necnon valuis Cancellariæ, Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris est per nos Io. Gauce, & Nicolaum Tagliettum, S.D.N. Papæ Cursores. Publicatio.

Io. Freile Mag. Curs.

VII.

De Bannitis a Regno Neapolis, in locis S.R.E. ab Officialibus non assicurandis, sed captis ad Proregem remittendis, & è conuerso.

Similem constitutionem fecit Pius IIII. vt sup. fol. 828. num. 111. & Pius Quintus. fol. 922. num. 2.

De Materia autem Bannitorum notaui in const. præcedenti.

SIXTUS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. ALIAS felicis recordationis Pius Papa V. prędecessor noster, exulibus, facinorosisque hominibus non in statu solum temporali Sedis Apostolicæ, sed ferè vbique in Italia impiè, & crudeliter grassantibus, ac populorum pacem, & quietem perturbantibus, cogitans ei malo nullum aptius reperiri posse remedium, quàm si vicini Principes in id concordi animo consentirent, vt pro sua quisque parte prouideret, ne exules, & criminosi prędicti tutò alicubi consistere possent, nec ex vna ditione ad aliam receptus eis daretur, re cum Prorege Neapolitano tunc existente communicata, & facta ab eo promissione, parem se gratiam in eo relaturum Sedi Apostolicæ; omnibus Magistratibus, ac Officialibus, & subditis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ inhibuit, ne bannitos, & criminosos homines prædictos è Regno Neapolitano eiectos, vel aufugientes receptarent, aut saluos facerent, quinimo caperent, & ipsi

Pius V. Bannitos a Regno Neapolis, assecurari no posse, ab officialibus status Ecclesie, sed ad Proregem remitti debere, iussit vt sup. in eius const. fol. 922.

ipsi Proregi, vel eius Officialibus traderent, & consignarent prout in litteris dicti prædecessoris in forma Breuis, die prima Februarij, Pontificatus sui Anno primo, æditis plenius fuit expressum.

Quare cum idem nunc vigeat morbus, vel etiam ex superiorum temporum malitia, seu licentia; adeo creuerit, vt ad illum extinguendum maiori, quàm vnquam antea opus sit cura, & vigilantia: Nos Pij prædecessoris prædicti vestigijs, & consilijs inhærentes, ac dilecti filij nobilis viri Petri Ducis Ossunæ Proregis, & Locumtenentis generalis charissimi in Christo filij nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici in dicto Regno supplicationibus inclinati, præsentium auctoritate prohibemus omnibus, & singulis Legatis, Vicelegatis, aliisque ministris, & officialibus nostris, ac præcipuè Gubernatori Ciuitatis nostræ Beneuentanę, seu eius Locumtenenti, ne ab eis, aut eorum aliquo in Ciuitatibus, Terris, & Locis nostris, & dictę Sedis, heretici, rebelles, sacrilegi, falsarij, monetarij, raptores, pacis violatores, latrones, assassini, homicidę, viarum grassatores, & alii qui bannitos armati concomitantur, à Regno prędicto exules aliquo modo recipiantur, aut securi, vel tuti fiant; quinimo capiantur, & carceribus mancipentur, ac ipsi Petro Duci, & Proregi vel Officialibus, & Ministris suis ad omnem eorum requisitionem capti remittantur, & non capti cuiuscunque dignitatis fuerint, & siue de prædictis delictis, vel aliquo eorum inquisiti, & damnati, vel alias in contumaciam tantùm banniti similiter capiantur, ac vt præfertur tradantur, quoscunque saluos conductos, & securitates eis hactenus forsan concessas reuocantes, & ne in posterum concedantur, omnino prohibentes.

His Pont. modo idē statuit.

Præterea si contigerit aliquem ex Terris, & locis nostris, & dictæ Sedis oriundum in prædicto Regno aliquod delictum committere, illum præcipimus ab officialibus, & ministris nostris, si in eorum potestate fuerit, puniri, perinde ac si delictum ipsum in terris nostris commisisset.

Oriundosqꝫ ex locis S.R.E. puniri posse decernit pro delictis commissis in Regno.

Ac etiam, vt Ministri, & officiales dicti Proregis, delinquentes prædictos intra fines, & territorium status nostri Ecclesiastici per spacium decem milliarium in Villis, & casalibus, ac Terris, quæ tamen muris carent, capere, & captos secum abducere liberè, & licitè valeant permittimus.

Proregis Officiales insequi Bannitos intra Territoriū Eccles. posse concedit.

Quod si fortè tam in dicto Regno, quàm in ditione nostra temporali reperiantur aliquæ personæ Ecclesiasticæ, seculares, vel regulares, etiam in dignitate constitutæ, quæ bannitos, ac nepharios, & scelestos prædictos in suis Ecclesiis, monasteriis, cellis, seu locis quouis prætextu recipere, detinere, vel occultare audeant, concedimus dictis officialibus Regijs, vt Ecclesias, monasteria, cellas, seu loca huiusmodi ingredi, ipsosq; bannitos, & delinquentes inde extrahere, & si opus fuerit, ipsas etiā personas Ecclesiasticas, & religiosas capere, & carceribus Ecclesiasticis dumtaxat mancipare, ac cum interuentu, & assistentia suorum Superiorum, vel locorum ordinariorum, seu eorum Vicariorum, vel officialium illos examinare, ac si eisdē Superioribus ex inditiorū, & facti grauitate ita videbitur, torquere, & contra illos ad pœnas in prædictis litteris contentas, per manus tamen prædictorum Superiorum, & non aliter procedere absque aliquo censurarū, vel alterius pœnæ incursu possint, & valeant. Quibus quidem Regiis officialibus; & ministris districtè, etiam sub excommunicationis pęna præcipimus; & mandamus, vt quam eis in hac exequutione (publicæ quietis, & salutis causa) tribuimus auctoritatem, ea ne ad vexandos Ecclesiasticos abutātur, sed qua decet reuerentia, & moderatione, nec, nisi vrgente necessitate, contra illos agant, & in Ecclesiis, locisq; sacris à sanguinis effusione, & ab omni alia vi, quæ immunitatem Ecclesiasticam labefactare, & scandalum populo præbere possit, diligenter caueant, & abstineant.

...t etiā in Monasteriis perquirere, & personas Eccl. capere, &c.

Et si etiam acciderit, quòd pro bono regimine alicuius Terræ, Castri, seu Villæ dicti Regni, aliquæ familiæ de mandato Proregis, seu ministrorum eius inde expellantur, seu alias ad confinia, seu certa loca trāsmittantur, nemini liceat illas familias, aut earum aliquam in statu nostro Ecclesiastico receptare, aut eis saluum conductum, seu tolerantiam tacitè, vel expressè concedere; quinimo vt illas capiant, & ministris Regiis consignent, iubemus; ita vt receptatores prædictorum expulsorum, ac eisdem auxilium

Familiasque à Regno expellendas, prohibet receptari i statu Ecclef.

xilium, consilium, vel fauorem publicè; aut occultè præstantes, eisdem pœnis quibus receptantes bannitos status Ecclesiastici affici, & puniri debeant.

Mandantes propterea omnibus, & singulis Communitatibus, & Vniuersitatibus, ac Magistratibus, officialibus populis, & particularibus personis nobis subiectis, necnon ministris, & officialibus ipsius Proregis, vt circa præmissa exequenda vbi opus fuerit, omnem fauorem, & auxilium præbeant.

Communitatibusque, & alijs mandas, vt faueant executoribus huius constit.

Quæ quidem omnia eo libentius fecimus, atque decreuimus, quia idem Prorex, & per suas litteras, & per dilectum filium Ferdinandum de Torres, (cui negociorum eiusdem Regni specialis cura imminet) significauit nobis, & pollicitus est, se cuncta superius expressa, vt in dicto Regno à suis ministris, & officialibus erga nos obseruentur, sedulò mandaturum, & curaturum.

Prorex autem idem faciet in ipso Regno.

Et ego vidi eius bañ, publicatũ sub die 26. Augusti eiusdem anni.

Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus quarumuis Prouinciarum, Ciuitatum, & Locorum, necnon priuilegijs, indultis, & litteris Apostolicis, etiam sub titulo Maris Magni compræhensis, quibusuis personis Ecclesiasticis secularibus, vel regularibus, eorumve ordinibus, Ecclesiis, Monasterijs, ac illorum Superioribus quoquo modo concessis, approbatis, & innouatis; quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expressæ derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Datum Romæ, Apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die vigesimaoctaua Iulij Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Pontificatus Nostri Anno Primo.

Clausulæ derogatoriæ.

Io. Baptista Canobius.

Anno à Natiuitate Domini Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Indictione decimatertia, die vero quarta Mensis Augusti Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno primo Suprascriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ per nos Catherinum Menandi, & Nicolaum Tagliettum, præfati Sanctissimi D. N. Papæ Curs.

Publicatio.

Io. Freile Mag. Curs.

VIII.

Montis Pacis non vacabilis erectio, cum emolumentis scutorum quinque, & vno quarto, pro quolibet centenario, & Priuilegiorum concessio.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

MVLTA, & grauia, quæ in Rempublicam Christianam ante hac exereuerunt incommoda, nos cum primum ad summi Apostolatus apicem diuina clementia assumpti sumus, creditoq; nobis fideli populo inuigilare cępimus, vsquequaque circunsteterunt, & nunc magis magisque solicitant, atque animum nostrum ob imminentia pericula anxium dies noctesq; vehementer perturbant: Nec solum Prouinciarum, & Regnorum longo à nobis interuallo disiunctorum plagas, partim ab execrabili, & pestifera hæresi, partim à seditiosis armis inflictas audimus: sed & in Romanæ Ecclesiæ temporalisque eius ditionis sinu inexpletam sceleratorum hominum, at sicariorum rabiem, immanemq; in bonos, & pacis cultores violentiam, cædibus, latrocinijs, stupris, atque incendijs sæuientem, nostris penè oculis conspicimus, quæque propriora sunt mentem nostram grauius excruciant: atque eam à maioribus curis, ad quas saluti commissi gregis, intendens pietatis zelo assiduè fertur, sępe distrahunt. Cumque eo confirmata processerit audacia, vt non sine maximo totius status temporalis ecclesiastici detrimento iam negligi possit, subit item, & alia cura, quod ab

Causæ erectio nis huiꝰ mõtis.

ærario propter ingentes sumptus penè exhausto, aut ab ordinarijs nostris redditibus ad ditionem nostram tutandam, prouinciasq; scelestis, & impuris hominibus purgandas, aliasq; necessitates subleuandas: & vt ad futura quoque, ac repentina pericula propulsanda parati simus, auxilia nobis minimè suppeditantur: Ipsique, qui subditis nostris quantum possumus in domino parcere, & à nouis oneribus eis, qui filij nostri spirituales sunt imponendis, quod in huiusmodi angustijs, pleriq; alij Romani Pontifices fecerunt, refugimus, difficiliorem nobis administrationis, & seruitutis rationem efficimus. Talibus igitur curis circumuenti, diu, multumq; nobiscum meditantes, qua ratione ex huiusmodi difficultatibus, sine cuiusquam incómodo euadere possemus, tandem decreuimus aliquam vectigallum nostrorum partem in vnum vno tempore congerere, vt præsentes calamitates, diuina nobis gratia assistente, aliquo pacto deuitari possint, ac simul nostrorum subditorum saluti, & tranquillitati promptius consulatur.

Erectio Montis Pacis 300. millium scutorum.

Habita itaque cum fratribus nostris in consistorio nostro secreto deliberatione matura, ac de illorum consilio, & assensu, deque tradità nobis Apostolicæ potestatis plenitudine vnum Montem Pacis, nuncupandum trecentorum millium scutorum monetæ, decem iulijs pro scuto computatis, super fructibus, & iuribus Dohanarum Vrbis, ad rationem huius summæ, ac cuius portiones, & loca non vacent, & quarum quæq; non minor centum scutis similibus sit, & aliàs prout Montis Fidei Alumeriarum, & Religionis, cæteraq; eiusdem Vrbis Montium non vacabilium portiones, & loca, quam inter stabilia reputantur perpetuo erigimus, & instituimus, illiq; sic erecto, & instituto pro illius dote, ac eorum qui nostram, & Romani Pontificis fidem sequuti pecunias in dicto Monte contulerint, annua responsione, & honesto fructu cuiuscunq; illi sint qualitatis, & conditionis, etiam si laica vtriusque sexus, ac presbyteri, & alij clerici, Ecclesiarum Prælati, etiam S. R. E. Cardinales, ac cæteri cuiuscunque dignitatis status, &

Declaratio circa psonas, q ut pecunias ponere possunt in hoc Monte.

conditionis seculares, & quorumcunq; ordinum, etiam in communi mendicantium, ac militiarum, vel hospitalium regulares, & aliæ quęcunq; personæ, cuiusuis ętatis, etiam illegitimi, incapaces, & inhabiles, necnon ecclesię, capitula, congregationes, conuentus, societates, hospitalia, capellę, & loca religiosa, & profana, summam quindecim millium, & septingentorum quinquaginta scutorum similium, ex quadraginta quinque millibus scutis, qui ex redditibus, & iuribus dictarum Dohanarum, qui nulli hucusque obligati sunt, qua spe nuper conduxit initio locationis huiusmodi in proximis Calendis Septembris præscripto, Dilectus Filius Tiberius Ceulus,

Assignatio fructuum ad quinque cum vno quarto pro centenario.

mercator Romanam Curiam sequens, ita quod ijdem omnes, qui pecuniam in dicto Monte collocauerint, pro rata centum scutorum singulis annis summam quinque scutorum, cum quarta parte alterius similis scuti annis singulis, ac vnoquoque bimestri ratam eiusdem portionis partem, absque vlla prorsus diminutione percipiant. Etiam perpetuo applicamus, & appropriamus: eandemque summam quindecim millium & septingentorum quinquaginta scutorum titulo venditionis, & alienationis eidem Montium, illiusq; Collegio, vti singulis, & vniuersis perpetuo assignamus, ac in illos omne cius, & potestatem, atq; auctoritatem, qua nos ipsi, & Camera Apostolica est, transferimus, ipsosque in nostrum, & Cameræ prædictæ locum, ius, & actionem, quo ad dictam summam, illiusque extractionem, & perceptionem ponimus, & subrogamus, prædictamq, summam, vt præfertur, assignatam ab oneribus, tributis, collationibus ex quacunque vrgenti, & publica, ac etiam fidei causa impositis, ac omnibus, & quibuscunque grauaminibus ordinarijs, & extraordinarijs, præsentibus, & futuris eximimus, & liberamus. Dictamq; summam quinque scutorũ cum vno quarto per quemcunque liberè, & licitè exigi, ac in sortem minime computari posse intendimus. Necnon contrahentium nobiscum, & Camera predicta securitati consulere volentes, quod idem Tiberius, durante tempore conductionis Dohanarum prædictarum, & eius in dicta conductione, qui pro tempore fuerint successores, seipsos illorumque hæredes, & bona prædicta summa quindecim millium, & septingentorum quinquaginta scutorum singulis eiusdem Montis descriptis creditoribus, & eorum nomine, infra designato depositario annuatim integrè, & singulis duobus mensibus pro rata absq; vlla prorsus retentione, siue diminutione persoluenda in forma dictæ Cameræ, ac alijs arctis obliga-

robligationum vinculis ſe obligare teneantur, ſtatuimus, illiſque id expreſſe iniungimus. Necnon eam ſummam, quæ ex dictis quadragintaquinque millibus nulli adhuc obligatis, præter quantitatem quindecim millium ſeptingentorum, & quinquaginta huic Monti aſſignatam, nemini adhuc, vt præfertur, conſtitutam, neque diſtrictam ſpecialiter præ cæteris, necnon omnia, & ſingula eiuſdem Cameræ mobilia, & immobilia, & ſe mouentia bona, iuraque res, & actiones præſentia, & futura vbique locorum, & gentium exiſtentia, prædicto Monti, illiuſque perſonis pro præmiſſorum omnium obſeruatione inſolidum, ac generaliter obligamus, atque hypothecamus. Ac ad conſeruandum eoſdem indemnes ſemper teneri, ac eiuſdem Cameræ miniſtros, atque agentes, ad eximendum in prædictis, perſonas prædictas ab omni moleſtia obligatos eſſe volumus. Et inſuper concedimus, vt quicunque prædictorum, ſiue ex prędictis, ſiue alijs, & quibuſcunque fructibus, ac pecunijs confecta loca dicti Montis, habuerint, atq; acquiſiuerint, illa tanquam bona patrimonialia, & profana obtineant, & in eis, eorumque fructibus, & emolumentis ipſorum filij, & hæredes vtriuſque ſexus quicunque fuerint, etiam illegitimi, & alias quomodocunque inhabiles, tam ex teſtamento, quàm ab inteſtato ſuccedere, ſeque eis ſimul, vel ſucceſſiue, ac quotieſcunque, ſiue donationis inter viuos, vel cauſa mortis, ſiue legati, ceſſionis, venditionis, ſiue alio quocunque titulo, iure, & modo, ac etiam ſimplici ſcriptura, manu ſua ſcripta, vel ſubſcripta, nulliſque adhibitis teſtibus, etiam in fauorem ſuorum, vel aliorum illegitimorum prohibitorum, & incapacium, etiam ſi illa in plures illegitimos, incapaces, & prohibitos, ordine ſucceſſiuo tranſierint, ac aliàs vti cuique libuerit diſponere.

Obligatio omniũ bonorum Sedis Apoſto. pro aſſecuratione ipſi⁹ Mõtis.

Facultas diſponendi de locis ipſius Montis, & fructibus ad fauorem etiã illegitimorũ. Quod mox infra declaratur.

Quinetiam loca prædicta quocunque modo obtinentes, ſi illa in alios cedere, aut transferre, ac etiam qui loca huiuſmodi alijs acquirere voluerint, tales in huiuſmodi ceſſionibus, translationibus, vel acquiſitionibus ſibi ipſis, vel alijs etiam quoad vixerint omnimodam dictorum locorum ſic ceſſorum, vel acquiſitorum adminiſtrationem, eorumq; fructus, & emolumentorum perceptionem, necnon plenam, liberam, & abſolutam poteſtatem illa quandocunque voluerint, nulla etiam ſubſiſtente cauſa ad ſe recipiendi, & reuocandi, ſeu alij, vel alijs vendendi, alienandi, donandi, relinquendi, obligandi, & pignorandi, ſuper eis paciſcendi, & contrahendi, & prorſus omnem aliam ipſorum diſpoſitionem, ius, & facultatem, nullo obtinentium conſenſu deſuper requiſito, aut alia ſolemnitate ſeruata, ac etiam cum prohibitione huiuſmodi adminiſtrationis fructuum perceptionis, ceſſionis, venditionis, obligationis, fideiuſſionis, aut alterius cuiuſcunque diſpoſitionis per ipſos obtinentes faciendæ, necnon decreto irritanti adiecto, his quæ ſecus facta fuerint, ab eiſdem reſeruare, & obtinere liberè, & licitè valeant, nulla alia licentia à nobis, vel Romano Pontifice, pro tempore exiſtente impertita, ſeu confirmatione, aliave ſolemnitate deſuper requiſita: Ita tamen quòd illegitimi in eis locis nullo modo ſuccedant, quæ de fructibus, ſeu penſionibus, aliiſve rebus eccleſiaſticis fuerint cõparata. Cæterum expreſsè prohibemus nulla omnino loca prædicta, nullive eorum fructus, & emolumenta, etiam cauſa rebellionis, proditionis, aſſaſſinij, ſacrilegii, lęſæ maieſtatis, aut aliorum criminum, quantumcunque grauium, & enormium per loca ipſa obtinentes, non tamen in perſonam Romani Pontificis, aut S. R. E. Cardinalis commiſſorum, etiam confeſſatorum, & probatorum publicari, nec aliàs Fiſco applicari, aut publicata, vel Fiſco applicata, declarari; ſeu deliberari, nec ſub aliquibus, ſiue generalibus, ſiue ſpecialibus omnium bonorum, rerum, & iurium confiſcationibus, proſcriptionibus, aut aliis adiudicationibus propterea factis, & decretis, ſeu aliis etiam ipſo iure, vel ipſo facto inductis deuolutionibus, etiam ſi ſententia capitalis, & mors ſecuta eſſet, compræhendantur: ſed ſemper ab illis excepta ſint, & eſſe cenſeantur, eiſque non obſtantibus delinquentium filii, & hæredes in huiuſmodi locis, & fructibus, vt præfertur, ſuccedere, & illa ad eos deuenire omnino debeant, ſeu ipſimet delinquentes de iiſdem omnino diſponere poſſint, ac ſi delicta huiuſmodi nequaquam commiſiſſent. Necnon ſtatuimus dictum Montem, & illius ſingulares perſonas, omnibus & ſingulis priuilegiis, exemptionibus, gratiis, facultatibus, fauoribus, & indultis, quibus Fidei, Alumeriarum, & Religionis Montes in Vrbe pridem inſtituti, quibuſcunque illa ſint concepta formulis, aut confirmationibus,

Et in alios trãſferendi, reſeruata ſibi libera adminiſtratione, & diſpoſitione.

Declaratio inhabilitatis illegitimorũ, ſuccedendi in acquiſitis de bonis Eccleſ.

Ad quod vide ſup. Pii v. cõſt. 130. fol. 1103. vbi notaui.

Priuilegium quod loca huius Montis, & fruct⁹ nequeãt ſequeſtrari.

Conceſſio Priuilegio nõ conceſſorum Montibus Fidei, Alumeriarum, & Religionis.

bus, & innouationibus vallata, ac quæ si de verbo ad verbum insererentur, his litteris habere volumus pro expressis. Quibus eorũdem Montium descripti creditores vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac quomodocunque in futurum vtentur, & gaudebunt, etiam si notam magis specialem requirerent, quàm præsentibus sit expressa, vti, potiri, & gaudere posse. Ac Montem prædictũ, illiusque loca, & portiones, respectu summæ illi assignatæ nullis omnino reductionibus, diminutionibus, aut alijs contrarijs dispositionibus, etiam prætextu enormissimæ læsionis, vrgentis necessitatis, seu etiam euidentis vtilitatis, aut alia quacunque causa, siue in genere, siue in specie faciendis obnoxia esse: sed firma perpetuo, & inuiolata persistere, nec quemquam ex ipsius Montis descriptis creditoribus, aut ab eis causam, & ius habentibus integris fructibus, & emolumentis prædictis, quocunque modo turbari, vel impediri, neque eosdem Montis creditores ad probandum, vel docendum in iudicio, vel extra pecunias in ipso Monte erogatas, aut illarum partem in dictæ sedis, vel Cameræ prædictæ necessitatem, vel vtilitatem conuersa fuerint, nullo vnquam tempore teneri. Atque has nostras litteras vim validi, & efficacis contractus inter nos, successoresq; nostros, & eos, qui creditores dicti Montis descripti fuerint, illorumq; hęredes, aut successores, iusq;, & causam ab illis habuerint, solemniter initi, & stipulati obtinere: eundemq; ab omnibus obseruari debere, neque ab illo sub quocunq; quæsito colore, vel ingenio resiliri posse, aut in ius, vel controuersiam deduci. Necnon quibuscunq; oppositionibus non obstantibus, dictum Tiberium, ac quoscunq; in dicta conductione Dohanarum successores, ad pręstandum summam prędictam, vt præfertur, Monti assignatam statutis temporibus liberè, & expeditè teneri, & obligatum esse, & ad id iuris, & facti remedijs opportunis cogi, & compelli posse: facultate tamen redimendi dictum Montem pro eodem pretio vobis, & successoribus vestris reseruata, sicque in omnibus, & singulis prædictis per quoscunq; iudices ordinarios, delegatos, etiam S. R. E. Cardinales in quauis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuicunq; quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere: Necnon irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Demum, vt illa quę in prædicto Monte præcipuè gerenda, & exercenda erunt, per probos, & peritos viros omni fide, studio, & diligentia exerceantur, idemq; Mons felices habeat successus: Dilectum filium Magistrum Benedictum Iustinianum Notarium, ac Thesaurarium nostrum generalem, eiusque in dicto officio pro tempore existente successorem dicti Montis Protectorem, ac administratorem, cum libera, & absoluta potestate ea omnia peragendi, quæ ad dicti Montis vtilitatem pertinere cognouerit, ac dilectum filium Iosephum, quondam Benedicti Iustiniani, Depositarium dicti Montis, quoad vixerit: Necnon Ludouicum, natum Vincentij Rentij, nostri, & Cameræ Apostolicę Ratiocinatoris, & Computistæ in Secretarium eiusdem Montis, necnon Fantinum, alterum eiusdem Vincentij filium, in Computorem, quoad quilibet ipsorum etiam vixerit, in recognitionem immensorum laborum, quos Vincentius illorum genitor superioribus tẽporibus in Camera Apostolica maximo cum eiusdem Camerę commodo, ac vtilitate sustinuit, & in dies perferre cogitur, ac in illorum veram, & actualem remunerationem, & compensationem, etiam ex causa, quę verè onerosa est, cum emolumento trium Iuliorum pro quolibet loco, tam Secretario, quam Computori ęqualiter inter ipsos diuidendos. Verum donec Vincentius pater vixerit, per eundem Vincentium exigen. constituimus, & deputamus. In quibus muneribus, & curis illis demandatis ita se gerant, quemadmodum in Monte Prouincię consueuit, & in eo obseruatur. Non obstantibus pręmissis, necnon fel. rec. Symmachi, Alexandri vj. Pauli ij. Pauli iij. Pauli iiij. & Pij v. de rebus Ecclesię non alienandis, aut alienatis recuperandis, ac etiam contra illegitimos, aliorumq; Romanorum Pontificum pręde cessorum nostrorum, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & in concilijs generalibus editis, prędicta fieri specialiter, & expresè prohibentibus, & facta irrita esse decernentibus, dictæq; Camerę Apostolicę iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, consuetudinibus, stabilimentis, vsibus, & naturis priuilegijs, quoq;, indultis, & litteris Apostolicis, eidem Camerę illiusq;

Montis Fidei, priuilegia vide sup. in Cle. vij. cõst. 17. f. 314.

Alumeriarum vide sup. i Pauli iiij. cõst. 46. fol. 634.

Religionis, vide sup. in Pij v. cõst. 130. f. 1121.

Decretum irritans.

Thesaurarij, & administratoris.

Depositariiq.

Secretarij.

Cõputatorisq; deputatio.

Clausulæ derogatoriæ.

liusq; Agentibus, & personis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, deq; consilio, assensu, & potestatis plenitudine similibus, ac pro conseruatione status, dignitatis, & extimationis S. R. E. concessis, confirmatis, & iteratis vicibus, & innouatis, extensis, & moderatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumq; tenoribus specialis, specifica, atq; integra, & indiuidua mentio habenda esset, illorum tenores, ac si de verbis ad verbum insererentur, pręsentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, illaq; quatenus pręmissis obstent, tollimus, abrogamus, ac etiam abolemus. Vt autem pręsentium litterarum exempla ad manus eorum, qui eas inspicere, aut illis vti voluerint, de facili peruenire valeant, volumus illarum exemplis manu Secretarij dicti Montis, aut alterius Notarij publici subscriptis, ac sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutę obsignatis, eadem prorsus fides in iudicijs, vel extra adhibeatur, quę his nostris litteris haberetur, si ostenderentur, vel producerentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ erectionis, institutionis, applicationis, appropriationis, assignationis, translationis, positionis, subrogationis, exemptionis, liberationis, iniunctionis, obligationis, hypothecę, concessionis, prohibitionis, statutorum, decreti, constitutionis, deputationis, derogationis, sublationis, abrogationis, abolitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ, Apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, quarto Calendas Augusti, Pontificatus Nostri Anno Primo.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

✠ Ego Io. Ant. Episc. Tusc. Card. S. Georg.
✠
✠
✠
✠
✠ M. S. Card. ab Altaemps.
✠ Ego Inn. Aualus Card. de Arag.
✠
✠
✠ Ego P. Card. Sancta Crucius.
✠ Ego Gulielmus Sirlettus Card.
✠
✠ Ego Fr. Michael Bonellus Card. Alex.
✠ Ego Ludouicus Card. Madrucius.
✠ Ego Nic. Card. Senonensis S. Praxedis.
✠ Iul. Ant. Card. S. Seuerinæ.
✠ Ego P. Card. Cæsius.
✠ Ego Hier. Card. Rustic.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.

✠ Ego Phil. Boncomp. Card. S. Sixti M. P.
✠
✠
✠ P. Card. Deza.
✠ Ego Ant. Card. Carapha.
✠ Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
✠ Io. Bap. Card. S. Marcelli.
✠ Ego Aug. Card. de Verona.
✠ Ego Vin. Card. Montis regalis.
✠ Ego M. tt. S. Steph. in MōteCęlio Presb. Car.
✠ Scipio Card. Lancellotus.
✠
✠ Ferd. Card. de Medicis.
✠ Phil. Vast. Card. Cam.
✠ Ego Vincen. Card. Gonz.
✠ Ego Franciscus Card. Sfortia S. Nicolai.
✠
✠ Alex. Card. de Montealto.

Anno a Natiuitate Domini nostri Iesu Christi, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Indictione xiij. die vero tertia Mensis Augusti, Pontificatus autem Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno Primo. Retroscriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ per nos Calixtum Brunettum, & Dominicum Gugnettum, eiusdem Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores. Publicatio.

Pompeius Guerra Magister Cursorum.

Depu-

IX.

Deputatio, Iurisdictio, & facultates Reuerendissimi Domini Mariani Perbenedicti Camerin. Episcopi Marturanen. Almæ Vrbis Gubernatoris, & Vicecamerarij.

De facultatibus Gubernatoris, habes sup. in Sixti IIII. const. 5. fol. 98. Leon. X. const. 7. fol. 185. vbi notaui concord. Pij V. constit. 109. fol. 1083. & Stat. Vrbis, lib. 1. cap. 41.

Deputatio Guber. cum solitis facultatib⁹, & emolumentis.

SIXTVS Papa V. Venerabilis frater, salutem, & Apostolicā Benedictionem. SPECTATA tua fides, prudentia, integritas, doctrina, & experientia nos adducunt, vt ea quæ nobis maximè cordi sunt tuæ curæ, & administrationi libenter committamus. Itaque te Almæ Vrbis nostræ Gubernatorem, ac Vicecamerarium cum omnibus, & singulis honoribus, oneribus, auctoritatibus, facultatibus, iurisdictionibus, salarijs, & emolumentis consuetis, & quibusuis alijs dictæ Vrbis ante te Gubernatoribus quomodolibet concessis, ita quod te immiscendo in criminalibus nullam propterea censuram Ecclesiasticam, aut irregularitatis notam incurras, dummodo à sententia sanguinis per te ipsum ferenda, & voto abstineas, auctoritate Apostolica tenore præsentium, ad beneplacitum nostrum facimus, & deputamus. Mandantes dilectis filijs nostro, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, & Cameræ Apostolicæ Clericis Præsidentibus, cæterisque, ad quos spectat, vt te ad officium huiusmodi, eiusque liberum exercitum iuxta tenorem præsentium, recipiant, & admittant, tibique in omnibus officium ipsum concernentibus faueant, & assistant, Thesaurario vero, ac Depositario nostris generalibus, vt tibi de salarijs, & emolumentis præfatis, debito tempore cum effectu respondeant. Contrarijs non obstan. quibuscunque. Volumus autem, vt de eodem officio iustè, & fideliter exercendo, ac de non recipiendo aliquod genus muneris præter esculenta, & poculenta, quæ triduo consumi possint, iuxta formam iuris communis, in manibus ipsius Camerarij debitum præstes in forma solita iuramentum.

Camerarius, & alii admittant Guber. ad eius officium.

Thesaurarius, ac Depositari⁹ solita præstent eidem emolumenta.

Gubernator præstet solitū iuramentum.

Datum Romæ, Apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die xx. Augusti, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Pontificatus Nostri Anno Primo.

Io. Baptista Canobius.

Admissio Guber. ad officiū post præstitum iuramentum.

Die vigesimoprimo Augusti, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto. Ex decreto in Camera Apostolica facto, Retroscriptus Reuerendissimus P. D. Marianus Episcopus Gubernator, præsens, &c. fuit ad suprascriptum Vicecamerarij, & Gubernatoris officium admissus, præstito prius per eum in manibus Illustrissimi, & Reuerendissimi D. mei Philippi Vastauillani Cardinalis Camerarij iuramento præfato, tactis, &c. iurauit iuxta formam suprascriptam, &c.

Andreas Martini.

X.

Deputatio, Iurisdictio, & facultates Excellentissimi D. Michaelis Peretti Gubernatoris Burgi Sancti Petri, & Generalis Capitanei Custodiæ Sanctissimi.

Circa Iurisdictionem, & facultates Gubernatoris Burgi, vide Pij IIII. const. 85. sup. fol. 776. & quandam Iulij III. constitutionem de qua sæpè in Tribunalibus disputatur, & ideo à me in calce huius constitutionis inserta fuit.

SIxtvs Papa V. Dilecte fili salutem, & Apostolicam Benedictionem. QVIA ob discessum Roberti Ducis Gallesij quem Auinionem misimus officium Regiminis custodiæ nostræ vacat, nec præter te aliū sanguine proximiorem nobis habemus, quem iuxta vsitatum prædecessorum nostrorum morem ei muneri præficiamus, tuaq; præclara indoles, ac pietatis, & virtutis specimen, quod in te apparet spem facerent, euasurum te adolescentem loco & gradu huiusmodi non indignum, idcirco te ad id muneris duximus eligendum. *Causæ deputationis.*

Itaque Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicę potestatis plenitudine te militum custodiæ corporis nostri, tam peditum, quam Equitum, Capitaneum generalem cum omnibus, & singulis auctoritatibus, iurisdictionibus, facultatibus, prouisionibus, stipendijs, emolumentis, prærogatiuis, præeminentijs, iuribus, honoribus, oneribusque solitis, & consuetis, & Capitaneatus generalis officium huiusmodi, quæcunque modo de iure, aut speciali gratia, vel consuetudine, seu priuilegio spectātibus, & pertinentibus ad nostrum, & sedis apostolicæ beneplacitum auctoritate apostolica tenore præsentium creamus, facimus, & deputamus. *Deputatio.*

Ac etiam tibi per Iudicem, seu Iudices pro te pro tempore deputatos omnimodam in generalibus ciuilem, & criminalem iurisdictionem ordinariam, seu etiā delegatam, ac merum, & mixtum imperium gladijque potestatem, etiam Sede vacante duratura incolas, & habitatores quoscumque Burgi nostri S. Petri, citato prius etiam in causis criminalibus procuratore nostro fiscali, & quasuis alias, quibusuis ante te custodiæ huiusmodi Capitaneis generalibus, per quoscumq; Romanos Pont. prædecessores nostros, tam quoad equites, & Pedites, eorumq; Capitaneos militiæ huiusmodi, quam etiam quoad dicti Burgi, & illius Curiæ gubernium, & Iurisdictionem, ac Officiales quomodolibet hactenus concessas facultates in diuersis litteris in forma Breuis, seu Motus proprij, desuper confectis contentas, dūmodo reformatio Tribunalium Almæ Vrbis nostræ, per fel. rec. Pium Papam IIII. prædecessorem nostrum factas obseruetur, exercendi, gerendi, atque exequendi plenam, liberam, & omnimodam potestatem, facultatem, & auctoritatem harum serie concedimus, & indulgemus, Mandantes omnibus, tam particularibus, Capitaneis equitum, & Peditum ipsius custodiæ nostrę, quàm dictis Peditibus, & equitibus, cæterisq; ad quos spectat, vt te in Capitaneum generalem eiusdem custodię nostræ, iuxta tenorem præsentium debito cum honore recipiant, ac admittant, ac pro eorū Capitaneo generali habeant, teneant, & agnoscant, atq; in omnibus, quæ illis pro tempore mandanda duxeris efficaciter pareant, & obediant. *Concessio iurisdictionum, & facultatum. Ad quod vide consti. iudicatas hic in rubrica. Declaratio iurisdictionis iuxta reformationem Pii iv. quæ est supr. fol. 776.*

Dilectis vero Filijs nostro, ac S. R. E. Camerario, ac Thesaurario generali, & Depositario nostris iniungimus, vt tibi de prouisionibus, stipendijs, & emolumentis præfatis congruo tempore cum effectu respondeant, & responderi faciant. *Assignatio solitorum emolumentorum.*

Non obstante constitut. & ordinat. Apostolicis cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, vt sicut moris est de Capitaneatus generalis huiusmodi fideliter exercendo in manibus nostris iuramentum præstes. Datum Romæ, apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 12. Nouembris 1585. Pontificatus Nostri Anno Primo. *Clausulæ derogatoriæ.*

Io. Baptista Canobius.

Die 24. Nouembris 1585. Excellentiss. D. Michael præsens, &c. iuramentum in manibus S. D. N. D. Sixti Papæ V. iuxta formam suprascriptam genuflexus præstitit tactis, &c. *Iuramentum Excellētiss. D. Michaelis.*

Andreas Martini.

Eodem die adeptio possessionis vtriusq; custodiæ S. D. N. & Gubernii Burgi S. Petri de Vrbę in forma, &c. *Adeptio possessionis.*

Sequitur

Sequitur concessio facultatum à Iulio Tertio, concessarum Ascanio della Corgnia, quas inserere opportunum, mihi visum fuit, cum de eis quotidie in Tribunalibus disputetur.

Iulius Papa Tertius. Dilecte fili salutem, & Apostolicam Benedictionem. Ad fidei constantiam, & animi magnitudinem cæterasque virtutum dotes, quibus in nostro, & Sedis Apostolicæ, fulgere dignosceris nostræ considerationis intuitum extendentes, & propterea volentes te, qui secundum carnem, noster nepos, existis condignis fauoribus,& gratijs sublimare. Motuproprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine te militum custodiæ corporis nostri, tam peditum, quàm equitum Capitaneum generalem, cum omnibus, & singulis honoribus, oneribus, prouisionibus, stipendijs, emolumentis, priuilegijs, prærogatiuis, iuribus, pertinentijs, facultatibus, & iurisdictionibus ad Capitaneatus huiusmodi officium quomodolibet de iure aut ex speciali gratia, tibi etiam præsentium vigore facta spectantibus, & pertinentibus auctoritate Apostolica, tenore præsentium facimus, constituimus, & deputamus. Necnon tibi per te ipsum, vel alium,seu alios, aut Iudicem,seu Iudices, per te pro tempore deputatos,vel deputandos,omnimodam in temporalibus ciuilem, & criminalem Iurisdictionem, ordinariam, seu etiam delegatam, ac merum & mixtum imperium gladijq; potestatem,etiam sede vacante duraturam, in dilectos filios incolas,& habitatores vtriusque Burgi nostri S. Petri, citato prius in causis criminalibus pro tempore existente iurisdictionis nostræ huiusmodi Burgi procuratore fiscali,Ita tamen quod nullus deinceps ex quibus ius Almæ Vrbis nostræ iudicibus, tam ordinarijs, quàm extraordinarijs,aliquam superioritatem, aut superintēdentiam, in te aut Curiam ipsius Burgi,seu pro tempore per se deputatos & deputandos illius Iudices, Notarios, Barisellos, executores, subexecutores, etiam prætextu facultatum priuilegiorum, & Indultorum Apostolicorum, eis etiam per nos, aut prædecessores nostros, sub quibuscunq; tenoribus,& formis,etiam Motu simili,quomodolibet hactenus concessorum, habere,aut per se,vel executores suos, de quibusuis tam ciuilibus,quàm criminalibus dictæ Curię Burgi causis,in prima instantia pro tempore indecisis pendentibus,ante latam in eis diffinitiuam sententiam, quouis alio quęsito colore se intromittere, Aut Barisellus dictæ Curiæ, seu cuiuscumque alterius Curiæ eiusdem Vrbis executores pro tempore existentes, quodcumq; mandatum executiuum,per eosdem Iudices contra quoscumque personas in ipso Burgo pro tempore habitantes,& degentes, aut illorum res,& bona quæcumque, decretum,seu relaxatum, aut pro tempore decernendum,& relaxandum, sine tui,aut Iudicis dictæ Curiæ Burgi pro tempore existentis,expressa licentia,siue consensu exequi non possint. Nullusq; nullave cuiusuis status, gradus, & conditionis existat incolas & habitatores Burgi huiusmodi, seu in eo & illius iurisdictione hospitantes, aut moram trahentes, conuenire, aut molestare, nec conueniri, vel molestari, neq; ad aliud iudicium, siue tribunal trahere,seu trahi facere, actiuè, vel passiuè, ex quauis causa, aut actione,personali,reali,ciuili, criminali, aut mixta, durante prima instantia, præterquàm solum & dumtaxat in iudicio & coram Iudice dictæ Curiæ Burgi pro tempore existenti,sub pœnis cōtentis in bannis in iurisdictione præfati Burgi publicatis, seu in futurum quando opus fuerit,publicandis, audeat,vel præsumat,sed te iurisdictionem,& potestatem tuas prædictas, ab omni & quacunq; superioritate,auctoritate,seu gladij quacunq; potestate maiori,atq; etiam à quocumq; Vrbis prædictæ Iudice,seu superiore siue Magistratu, & Commissario cuiuscumq; auctoritatis, & in quocumq; Tribunali, ac officio dictæ Vrbis pro tempote existente,seu etiam quibuscumq; stratarum Magistratibus,& alijs Iudicibus, etiam Commissarijs ipsius Vrbis per nos pro tempore deputatis, præterquàm nostra & Romani Pont. pro tempore existentes superioritate authoritate,seu potestate liberam immunem,& exemptam habeas, Ac eisdem & quibuscumq; alijs quibus pro tempore opus fuerit, etiam sub sentētijs, & censuris ecclesiasticis,ac alijs etiam pecuniarijs tuo,seu dictæ Curiæ Burgi Iudicis arbitrio imponendis, moderandis,& applicandis

Deputatio Ascanij della Corgniæ i Gubernatorē Burgi S. Petri, & Capitaneū custodię Sanctissimi.

Facultates eiusdē cognoscendi causas ciuiles,& criminales i prima instantia habitatorū Burgi priuatiue quoad alios Iudices.

Executores cuiuscumq; Curię exequi nequeant mandata cōtra degentes in Burgo, aut eorum bona absq; licentia Iudicis Burgi, Quod fuit correctum a Pio iiij. in eius constit, 85. fol. 778.

plicandis ne de præmissis causis, tam ciuilibus quàm criminalibus in eadem prima instantia, donec sententia diffinitiua per præfatũ Iudicem Curiæ Burgi pro tempore existentem lata fuerit, quoquomodo se intromittant, seu in eis procedere, aut se intromittere quomodolibet audeant, seu præsumant, inhibendi, eamq; in eos exercendi, Ac inter, & contra ipsos, & ciuiliter citato dictæ nostræ Iurisdictionis Burgi procuratore fiscali criminaliter procedendi, ac ius dicendi, statuendi, & ordinandi, ipsosq;, & eorũ quemlibet iuxta eorum de merita primendi, & mulctandi, ac delinquentes qui ex eorum culpa, & de meritis vrgentibus vltimo supplicio, ac pœna capitali affici meruerint, condemnandi, & in eodem Burgo, seu illius Iurisdictione, & pertinentijs dictæ Curiæ, morti standi faciendi, seu illis indulgendi, ac ipsos absoluendi, & liberandi. Necnon omnes, & singulos Iudices, procuratorem fiscalem, Notarios, Barisellos, & executores, ac subexecutores, quoscumq; commissarios, ipsius Curiæ Burgi, cum honoribus, oneribus emolumentis, salarijs, & alijs Regalibus, sibi propterea debitis, & exhiberi solitis, & consuetis, ita quod, tam Iudex procurator fiscalis Notarius, Barisellus, & alij executores, & subexecutores, ac Commissarij eorum officia per loca, quæcumq; dicti Burgi liberè, & licitè, absque conditione resistentia, oppositione quibuslibet sub prætextu locorum quomodolibet reseruatorũ liberè, & licitè exercere possint, & debeant ponendi, & deputandi, & insuper quoscunq;, tam portanarios omnium, & singularum portarum dicti Burgi Custodes, ad Capitaneatus officium huiusmodi spectantes, & pertinentes, quomodolibet ad tuum nutum amouibiles, quam dictos ad Commissarios ad tui libitum, & voluntatem ponendi etiam, atque reuocandi restituendi, & amouendi, ac quando, & quoties tibi videbitur alios illorum loco, cum honoribus, oneribus, & emolumentis solitis, & consuetis, vt præfertur simul, & successiuè substituendi, surrogandi, etiam deputandi, Cæterum tibi quæcumq; banna, & alia desuper necessaria, & opportuna in ipso Burgo per quemcumq; Tubicinem, aut Bannitorẽ per te, aut tuos officiales eligendum, publicandi, & publicari faciendi, ac omnia, & singula, tam per te, quam Iudicem, Notarium, Barisellum, Commissarios, & alios officiales tuos prædictos per hactenus deputatos nunc pro tempore existentes, ac quos pro tempore deputari contingerit, & quę circa Iurisdictionem dictæ Curię Burgi, & alias per eos, seu eorum quemlibet hactenus facta, gesta, dicta, & exequuta fuerint valida, & efficacia existant, vobisque, & collitigantibus in Curia Burgi, huiusmodi perinde valeant, & suffragentur, ac si præsentes litteræ a die assumptionis nostræ ad summi apostolatus, apicem emanatæ extitissent, gratiamq; præsentem, tunc a nobis reportassent cętera alia in præmissis, & circa ea necessaria, & quomodolibet opportuna, faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi, seu fieri, & exequi faciendi, plenam liberam, ac omnimodam merique, & mixti Imperij, ac etiam gladij, potestatem, facultatem, auctoritatem concedimus, atque pariter indulgemus. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinatus Apostolicis Cameræq; Apostolicæ, etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, necnon Vrbis generalibus, vel specialibus, ac etiam particularibus, & Cameræ prædictæ, decretis, contractibus, consuetudinibus, etiam ab immemorabili obseruatis, necnon etiam longissimi temporis præscriptionibus, priuilegijs, quoq; indultis, licentijs, concessionibus, & litteris Apostolicis, etiam in forma breuis, quibusuis personis cuiusuis dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis, existentibus, sub quibuscumq; tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatorijs, necnon etiam fortioribus clausulis irritantibus quoque, & alijs decretis, & contractibus, cum eadem Camera super præmissis, necnon etiam quibusuis alijs pecunijs, etiam ipsius Cameræ Commissarijs forsan celebratis, seu etiam per fel. rec. Paulum Papam Tertium, seu alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, aut etiam per nos forsan, sub quibuscumq; tenoribus, & formis etiam pari motu, vel alias quomodolibet concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis, necnon cuiusuis Tribunalis prædictæ Vrbis, ac dilectorum filiorum supradictæ Cameræ clericorũ, significationibus, mandatis, & inhibitionibus, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienter derogatione de illis, ac illorum loco datis, & totis tenoribus, necnon nominibus, & cognominibus personarum huiusmodi

Facultates eiusdem Gubernatoris eiusq; Iudicum inhibẽdi intromittentibus se in dictis causis.

Delinquentes etiam vltimo plectendi.

Iudicemque Procuratorem Fiscalem, Notarios, & Barisellos, Burgi deputandi.

Custodesque portarum Burgi eligẽdi, &c.

Bannimentaq; in Burgo publicandi, ac cętera alia necessaria faciẽdi, &c.

Clausulæ derogatoriæ.

ſpecialis, ſpecifica indiuidua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut quæ vis alio expreſsio habenda, vel aliqua alia exquiſita forma, ad hoc ſeruanda foret tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent præſentibus pro ſufficienter expreſsis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, ac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſæ derogamus) cæteriſq; contrarijs quibuſcumque.

Datum Romæ, Apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die 22. Februarij 1550. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

XI.

De Feſto Præſentationis B. Mariæ Virginis, ſingulis annis die xxj. Menſis Nouembris celebrando, & in Calendario Romano inſeren.

Cauſæ huius conſtitutionis, ac merita, & laudes B. M. Virginis recenſentur.

SIXTVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. INTEMERATAE Matris Dei Mariæ, ex cuius puriſsimis viſceribus ſalua per Spiritus Sancti virtutẽ integritate virginitatis auctor vitæ naſci dignatus eſt, ſalutiferam fœcunditatem humiliter veneramur, & quæcunque vltimis orientis adhuc Eccleſiæ, aliiſque temporibus à Sanctis Patribus in eius honorem inſtituta fuerũt, noſtræ imbecillitatis ope tueri, atque augere, & ſi quid fuerit prætermiſſum ipſa adiuuante, quæ ſupra Choros ſedet Angelorum renouare ſtudemus, vt ſpiritualium gaudiorum crebritate deuota nobiſcum plebs lætetur, & cuius ſplendorem Angelici cętus admirantur in Cælis, eius in Terris per Sacras Feſtiuitates recolendæ, laudandæ, atque inuocandæ pia memoria non prætermittatur. Alijs igitur celebritatibus perpetuæ Virgini, quæ ab æterno præparata, & Propheticis teſtificationibus prænuntiata, nondum tamen Mater Dei Angelo nunciante fuerat effecta, à Catholica Eccleſia conſecratis, eiuſdem quoque, quæ Templum Dei futura erat, & Sacrarium Spiritus Sancti in Templum Præſentationem ab antiquiſsimis vſq; temporibus ſumma vbiq; gentium cum veneratione obſeruatam adſcribi volumus, & ſicubi intermiſſa eſt, reſtitui, ac iugiter cuſtodiri. Quare hac perpetua conſtitutione mandamus, vt Pręſentationis B. Marię ſemper Virginis Feſtus dies vndecimo Cal. Decembris per omnes totius Orbis Eccleſias duplici officio, prout in Natiuitatis die ſumpto Pręſentationis vocabulo peragatur, idemq; in Calendario, cum duplicis adiectione inferatur. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſq; Eccleſiarum Prælatis in vniuerſi Orbis ambitu conſtitutis, vt in ſuis quiſq; Eccleſiis, Prouincijs, Ciuitatibus, & diœceſ. pręſentes noſtras ſolemniter publicari faciant, ab omnibuſq; Eccleſiaſticis perſonis, ſęcularibus, & quorumuis ordinum regularibus omnino obſeruari, licet adnotatio huius celebritatis in poſtremis Breuiarij, & Miſſalis reformationibus fuerit prętermiſſa, volumus quoq., vt pręſentium exemplis, etiam impreſſis manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonę in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutę munitis eadem prorſus fides, vbiq; adhibeatur, quę ipſis pręſentibus adhiberetur ſi forent exhibitę, vel oſtenſę.

Eiuſq; Feſtum celebrari die 21. Nouẽbris, & in Calendario Ro. inſeri pręcipitur ab iſto Sactiſſ. Pótif. Sixt. V.

Datum Romæ, Apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicę, Milleſimo quingenteſimo octuageſimo quinto. Calend. Septembris. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

M. Card. S. Stephani.

Declaratio

XII.

Declaratio contra Henricum Borbonium assertum Regem Nauarræ, & Henricum etiam Borbonium prætensum Principem Condensem, hæreticos, eorumq; posteros, & successores. Et eorundem inhabilitatio ad succeden. in Regno Franciæ, aliisque Dominijs, ac liberatio subditorum ab omni fidelitatis, & obsequij debito.

Similem declarationem fecit Pius V. contra Helisabeth assertam Reginam Angliæ, vt sup. in eius const. 102. fol. 1072.

SIXTVS Episcopus, seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. AB immensa æterni Regis potentia, Beato Petro, eiusque successoribus tradita, auctoritas, omnes terrenorum Regum, & Principum supereminet potestates, stabilique in Petra consistens, nec vllis aduersantibus, vel etiam secundis flatibus, à recto deflexa, inconcussa profert in omnes iudicia, Et ne diuinæ, maximè leges violentur summa ope prouidet, & si quos ordinationi Dei resistentes inuenit, seueriore hos vindicta vlciscitur, & quamuis potentiores de solio deijciens, veluti superbientis luciferi ministros, ad infima vere, deturbatos prosternit. Quare pro incumbendi nobis Ecclesiarum omnium populorum, ac gentium solicitudine, vt animarum saluti in primis prospiciatur, & non solum famulatus nostri, sed etiam omnia futura tempora impijs, ac detestandis monstris purgata, cunctis Christiani Orbis, partibus pacem afferant, & quietem, & præsertim amplissimo Galliæ Regno, in quo Christiana Religio omni tempore, ita viguit; tantaq; Regum illius pietas, fides, ac deuotio, tot in Rom. Ecclesiam merita extiterunt, vt ij iure optimo gloriosissimum Christianissimi cognomen ab ea fint consecuti, ac etiam ne nos de neglecta officij nostri vera vnquam apud Deum argui possimus, arma militiæ nostræ, quæ non carnalia, sunt, sed potentia Deo in destructionem munitionum, nunc contra duos potissimum iræ filios Henricum Borbonium quōdam Nauarræ Regem, & Henricum item Borbonium olim Principem Condensem, exercere compellimur. Ille enim quondam Rex, Caluini errores, atq; hęreses etiam ab ineunte adolescentia secutus est, pertinaxq; earum patrocinių, tamdiu exercuit, quod claræ mem. Caroli Noni Francorum Regis, & Charissimæ in Christo filiæ Catherinæ Reginæ, eius matris pientissimæ, atq; etiam dilecti filij nostri Caroli tit. S. Chrisogoni presbyteri Card. Borbonij patrui sui, & Ludouici Mompēseri Ducis pijs frequentibusq; hortationibus, apertisq; eximiæ virtutis, ac doctrinæ Theologorum demonstrationibus ad fidem Catholicã, & Apostolicam Romanam, vt existimabatur, conuersus, hæreticas omnes contra fidem Catholicam, opiniones Parisijs publicè in Ecclesia damnauit anathematizauit, & abiurauit, fidemq; ipsam Catholicam expresse professus est, datisque subinde suis ad fel. record. Gregorium Papam xiij. prædecessorum nostrum litteris, quibus eumdem Prædecessorem supremum Catholicæ Ecclesiæ caput, iam agnoscens, ipsum supplex deprecabatur, vt pænitentiæ conuersionis, & obedientiæ suæ confessionem acceptam habere, & anteactorum veniam, remissionisque gratiam, concedere dignaretur, firmiter promittens se fidem ipsam Catholicam perpetuo integrè, ac inuiolatè seruaturum quibus litteris, vtpotè Regijs, idem prędecessor credens, & paternæ charitatis visceribus commotus, ac etiam grauissimo Regis Reginæ matris Cardinalis, & Ducis prędictorum, de huiusmodi conuersione testimonio adductus, illum ipsum præteritos errores confitentem, veniamq; humiliter petentem, à crimine hęresis, & à censuris ecclesiasticis propterea incursis, absoluit, & in gremium S. Matris Ecclesiæ, communionemq; fidelium admisit, omni inhabilitate, ab eo sublata. Quinetiam, vt arctiori, & firmiori vinculo ligaretur, cum eo, & Margarita dicti Caroli Regis sorore, quæ ex illa Christianissima stirpe nata, atq; alita facile maritum

Reges Galliæ cognomē Christianissimi ob eorum merita ab Ecclesia Romana consecuti fuerunt.

Henricus tamen Borbon. assert. Rex Nauarræ, Caluini hęreses olim sequebatur.

Sed postea illas abiurauit, remissionēq; & veniā petiit à Greg. xiii.

Et Greg. xiii. veniam cocessit, & absoluit. Dispensauitq; vtipse cū Margarita Caroli Regis sorore, matrimonio iungeretur.

maritum in officio, & Religionis Catholicę obseruantia continere posse sperabatur, dispensauit, vt non obstantibus impedimentis tertij, & aliorum forsan inter eos graduum consanguinitatis, & cognationis spiritualis, matrimonium inter se contrahere possent, prout in facie Ecclesiæ contraxerunt, excursisq; deinde aliquot mensibus ille Iohannem Duratij Dominum Oratorem suum, qui nomine suo de pœnitentia, conuersione fide, & constantia sua in Sedis Apostolicę conspectu sponderet, ad dictum prędecessorem delegauit, habitoq; pro eo publico, solemniq; in aula Regia, de more Consistorio, in consessu S.R.E. Cardinalium, Prælatorumque, & aliorum frequentissimo concursu, professis omnibus supradictis, idem Henricus, tamquàm Rex recens ad fidem conuersus, & vt Catholicus admissus est, tota Vrbe exultante, & ingentes Deo de conquisita, & inuenta oue, gratias agente. Sed ille, vt erat vario, & inconstanti animo, haud multo post a Catholica fide, & debita erga Sedem Apostolicam obedientia, cęterisq; à se expresse, & cum iuramento professis, deficiens, atq; in eo, quo prius erat cœno reuolutus, à Rege Christianissimo clam se subducens, collectoq; in loco ab ipsius Regis aula satis remoto, quam potuit copioso hęreticorũ sceleratorum, aliorumq; id genus impiorum hominum numero, ibi, ea omnia, quę de Caluinismi detestatione, hęresum omnium abiuratione, ac Romanę Fidei Catholicę, & Apostolicę professione antea fecerat, palam reuocauit, testificans se Caluinismum ipsum profiteri, prout professus est, eiq; hęresi pertinaci, & obdurato animo semper adhęsit, & in ea hucusque viuens, sępius hæreticos, perduelles, ac seditiosos, (quorum caput Dux, & propugnator in Gallia, & etiam exterorum, hæreticorum acerrimus, fautor semper fuit) ad arma, contra prædictum Carolum, ac etiam Charissimum in Christo filium nostrum Henricum Francorum Regem Christianissimum, tametsi eum, vt Regem, ac Dominum suum colere, vt sororium amare, & sequi debebat, omnis scilicet officii, ac pietatis immemor, aduersus ipsum, & reliquos Catholicos omnes concitauit infestissimos exercitus, accitis, etiam externarum nationum hæreticis contraxit, à quibus omnia passim loca cruentis, piorum hominum cædibus fœdata, sacra Dei templa temerata, & direpta, sacerdotes, & viri Religiosi cruciatibus trucidati sunt, oppida prætereà, & munitiones Catholicorum, partim insidijs, partim vi, & armis occupauit, & in eis Catholicæ Ecclesiæ ritus, prohibuit, ac sustulit, Ministros, ac Concionatores, hęreticos constituit ciues, & incolas ad eandem impietatem capessendam, minis, verberibusq; coegit. Sed ne hæc quidem satis sibi esse existimans, inter alios, intimum quemdam suum nefariis artibus suis instructum, extra Galliæ fines, ad diuersa loca misit, per quem cum primariis hæreticis, impia consilia sua communicauit, eorumq; vires, & arma contra Religionem Catholicam, & Romani Pōtificis potestatem prouocauit, Conciliabula quoque hæreticorum, in diuersis Prouinciis habenda curauit, quorum nonnullis (dum iniquissima illa fędera, contra Fidem Catholicam, ac præsertim contra Ecclesias, Clerum, & vniuersos Catholicos Regni Franciæ tractabantur) ille non solum interfuit, sed etiam præfuit.

Sed deinde in eâsilè reincidit hæreses, et se Caluinismum professus est.

Multaq; crimina, & enormissima delicta commisit.

Henricus vero Borbonius, Princeps Condensis, vtroq; parente hæretico genitus, cum illi exitialia Caluini dogmata, eorumq; Ministros pertinaciter in omni vita fouissent, eorũdem patris, ac matris secutus hęreses, consimilia facinora, etiam adolescens perpetrauit. Deinde eadem illa, qua alter Henricus opera, viam veritatis, pœnitentia, & humilitate cordis, quantum coniici potuit arripiens, detestatisq; pariter, & abiuratis publicè omnibus hęreticorum erroribus, & deliramentis, fidem Catholicam (vt pręfertur) professus est. Quibus ad eumdem Pont. perlatis, ac etiam pro eo similibus precibus porrectis, ipse Prędecessor illum, ac etiam quondam Mariam Cliuensem prętensam coniugem suam, eodem tunc hęresis crimine infectam, simili modo pœnitentem, detestantem, ac profitentem, ab hęresi, & censuris huiusmodi absoluit, eosq; in gremium Catholicę Ecclesię, fideliumq; consortium recepit, quinetiam ex paterno charitatis abundantia, cum eis, vt non obstante impedimento secundi gradus, consanguinitatis, quo inuicem tenebantur matrimonium inter se contrahere possent dispensauit. Sed ille paulopost ad pristinam impietatem rediens, deterrimamq; illam viam, quæ signata, & impressa erat vestigijs quondam Ludouici Condensis patris sui impiissimi

Henricus alter etiam Borbonius, Princeps Condensis, natus ex vtroq; parente hæretico, eorum secutus fuit hæreses.

Sed illis relictis, ad fidem Catholicam reuersus fuit.

Greg. xiij. ipsum, & Mariã eius cõniugem recepit, & absoluit, & cũ eis circa matrimonium dispensauit.

ſimi Catholicæ Eccleſiæ perſecutoris ingreſſus, eiſdemq; veſtigijs inſiſtens, ſe quoq; hæreticorum, ac conſceleratorum hominũ dicti Regni Galliæ Ducem, ac defenſorem, bellorumq; ciuilium, ac ſeditionũ auctorem præſtitit, militum hæreticorum exterorũ copias in Galliã tranſduxit, Vrbes, & oppida expugnare tentauit, templa euertit ſacra violauit, & populatus eſt, Sacerdotes indignis modis necauit; miniſtroſq; impietatum ſubſtituẽs, peruerſam illorum doctrinam publicari, & cuſtodiri iuſſit, & deniq; omne feritatis, & ſæuitię genus, tã in Dei miniſtros, quàm in cæteros Catholicæ fidei cultores exercuit. Quæ omnia cum manifeſta, publica, & notoria ſint, cumq; nobis plenè, & legitimè conſtet, pręſertim ex proceſſu, tempore eiuſdem fel. rec. Gregorij Papę, prędeceſſoris noſtri confecto, & alijs quàm plurimis documentis, & grauiſſimis teſtimonijs, Henricum quondã Regem, & Henricum Condenſem prędictos notorij, & inexcuſabilis criminis hęreſis, & in hęreſim relapſus, atque etiam hęreticorũ fautorię reos exiſtere; Nos gladium vindictę contra eos, pro officii noſtri debito exerere coacti, vehementer indolemus, quod illum in hãc prolem deteſtabilem, ac degenerem inclytę Borboniorum familię, in qua ſpectatæ Religionis candor, & virtutis decus, ac in Sedem Apoſtolicam obſeruantia omni tempore emicuit, pro his ſceleribus conuertere debeamus. Itaque in præcelſo hoc ſolio, & in plenitudine poteſtatis, quam ipſe Rex Regum, & Dominus dominantium, licet nobis indignis tribuit, conſtituti auctoritate Dei omnipotẽtis, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, & noſtra, ac de venerabilium fratrum noſtrorũ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, pronunciamus, & declaramus Henricum quondam Regem, & Henricum Condenſem ſupradictos fuiſſe, & eſſe hæreticos, in hæreſes relapſos, & impœnitentes, hęreticorũ quoque duces, fautores, & defenſores manifeſtos, publicos, & notorios, ſicque lęſę Maieſtatis diuinæ reos, & orthodoxę fidei Chriſtianæ hoſtes, adeò, vt nulla poſſint ſe tergiuerſatione, aut excuſatione defendere; ac proinde eos damnabiliter incurriſſe in ſententias, cenſuras, & pœnas ſacris canonibus, & conſtitutionibus Apoſtolicis, legibuſque generalibus, & particularibus contentas, ac hęreticis relapſis, & impœnitentibus debitas, & ſpecialiter eoſdem fuiſſe, & eſſe ipſo iure priuatos Henricum quondam Regem, videlicet prętenſo Nauarrę Regno, illiuſque parte, quàm adhuc obtinuit, necnon Bearni; alterum verò Henricum, Condenſi, & vtrumque eorumque poſteros omnibus, & quibuſcunque alijs Principatibus, Ducatibus, Dominijs, Ciuitatibus, & locis, feudiſque, & bonis etiam emphyteoticis, & ſucceſſionibus, necnon dignitatibus, honoribus, muneribus, & officijs, etiam Regiis, ac iuriſdictionibus, & iuribus, quæ de facto detinent, & ad quę ius quomodolibet habuerunt, ſeu prętendunt, eoſdemq; propterea ſe illis reddidiſſe indignos, ac fuiſſe, & eſſe inhabiles, & incapaces ad illa retinenda, & alia huiuſmodi in poſterum obtinenda. Ac pariter eos ipſo iure priuatos, & incapaces, ac inhabiles, ad ſuccedendum in quibuſcunque Ducatibus, Principatibus, Dominijs, & Regnis, ac ſpecialiter in Regno Franciæ, in quo tot atrocia, & nefaria crimina patrarunt, ac Regno ipſi annexis dominijs, iuriſdictionibus, & locis, cæteriſque omnibus bonis, & rebus prædictis, & ad illa, alias quomodocunque acquirendum prout etiam ex abundandi, & in quantum opus eſt, nos illos, illorumque poſteros priuamus in perpetuum, videlicet Henricum q. Regem Regno Nauarrę, & illius parte, ac Bearni, & alterum Henricum Condenſi, ac vtrumque, & eorum poſteros, alijs Principatibus, Ducatibus, Dominijs, Feudis, ac cæteris omnibus bonis, & rebus, necnon iure ſuccedendi, & acquirendi, alijſque prędictis vniuerſis, & ſingulis: Ac etiam in perpetuum inhabilitamus eoſdem, eorumque poſteros ad illa, & ad ſucceſſionem in quibuſuis Principatibus, Ducatibus, Dominijs, Feudis, & regnis, & ſignanter in Francię Regno, & illi annexis omnibus ſupradictis, ſupplentes omnes iuris, & facti defectus, ſi qui forſan interuenerint in eiſdem. Quinetiam Proceres, Feudatarios, Vaſallos, Subditos, & populos Regnorum, Ducatuum, Principatuum, & aliorum Dominiorum prędictorum, etiam alium ſuperiorem non recognoſcentes, ac cęteros omnes, qui illis quomodocunque iurauerunt a iuramento huiuſmodi, ac omni prorſus Dominij, fidelitatis, & obſequij debito perpetuo abſolutos eſſe, prout nos illos omnes tam vniuerſæ, quàm ſingulatim, auctoritate prę ſentium abſoluimus, & liberamus;

Sed redijt ille ad priſtinos hęreſes, ac multa nephanda ſcelera pperrauit.

Et Greg. xiij. contra prædictos in prę miſſis proceſſũ fieri voluit.

Iſte antẽ Sanctiſſ. Pont. præfatos Henricos declarat hæreticos, & in hæreticorum pœnas incidiſſe.

Hæreticorum pœnas, vide ſupra in Pau. iiii. cõſt. 42. f. 630. & ibi notaui.

Ipſoſq; omnibus regnis, & bonis, & dignitatibus priuatos declarauit.

Inhabiles etiã eos, & eorũ ſucceſſores declarat ad ſuccedẽdum in Regno Franciæ, &c.

Subditoſq; a iuramẽto fidelitatis, & obſequij debito abſoluit.

Prę-

Pręcipimusque, & interdicimus eis vniuersis, & singulis, ne illis, eorumve monitis, legibus, & mandatis audeant obedire: qui secus fecerint, eos excommunicationis sententia innodamus eo ipso, Cęterum eundem charissimum in Christo filium nostrum Henricum Francorum Regem Christianissimum per viscera misericordię Iesu Christi hortamur, rogamus, ac etiam monemus, vt memor pręstantissimę fidei, & religionis Regum maiorum suorum, quam quasi hæreditatem lōge ipso Regno potiorem ab eis accepit, memor etiam illius iuramenti, quod in eius coronatione de exterminandis hæreticis solenniter præstitit, auctoritate, potestate, virtute, atque animi magnitudine verè regia ad executionē, tam iustę huius sententiæ nostræ incumbat, vt scilicet in hoc quoque gratum se omnipotenti Deo exhibeat, & matri suæ Ecclesiæ obsequium debitum persoluat. Præterea omnibus venerab. fratribus nostris Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis per Regnum Franciæ, & Nauarræ, Bearni, & alia prænominata loca constitutis in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus, & mandamus, vt cū primum harum litterarum exempla ad eorū manus peruenerint, illa publicari faciant, & quantum in ipsis erit, ad effectum perduci curent. Volumus autem, quod eædem pręsentes nostræ litterę ad valuas Basilicę Principis Apostolorum, & in acie Campi Florę, vt moris est, affigantur, & publicentur, quodq; earum exemplis, etiam impressis, ac Notarij publici manu, & prælati Ecclesiastici, eiusve Curię sigillo obsignatis eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud vbiq; gentium habeatur, quæ haberetur ipsis pręsentibus, si essent exhibitę, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginā nostrę pronunciationis, declarationis, priuationis, inhabilitationis, suppletionis, absolutionis, liberationis, pręcepti, interdicti, innodationis, hortationis, rogationis, monitionis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romę, Apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto. v. Id. Septembris. Pontificatus Nostri Anno Primo.

Regem quoq; Franciæ hortatur, vt hāc sententiam exequatur.

Ordinariisq; locorum præcipit, vt hāc constit. publicari faciant.

Forma publ. hanc const.

Quæ publ. est hic in fine.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

✠
✠
✠ Ego Io. Ant. Episc. Tusc. Card. S. Georg.
✠
✠
✠
✠
✠ Ego M. S. Card. ab Altaemps.
✠ Ego Inn. Aualus Card. de Arag.
✠ Ego P. Card. Sancta Crucius.
✠ Ego Gulielmus Sirletus Card.
✠ Ego Fr. Michael Bonellus Card. Alex.
✠ Ego Ludouicus Card. Madrucius.
✠ Ego Nic. Card. Senonensis.
✠ Iul. Ant. Sanctorius Card. S. Seuerinæ.
✠ Ego P. Card. Cæsius.
✠ Ego Hier. Card. Rustic.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.
✠
✠ P. Card. Deza.
✠ Ego Ant. tt. SS. Io. & Pauli Card. Carafa.
✠ Io. Ant. Card. SS. Quatuor.

✠ Io. Bap. Card. S. Marcelli.
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Aug. Card. de Verona.
✠ Ego Vin. Card. Montis Regalis.
✠
✠ M. Card. S. Stephani.
✠ Scipio Card. Lancellotus.
✠
✠ Ferd. Card. de Medicis.
✠ Phil. Vast. Card. Cam.
✠
✠
✠ Ego Vincen. Card. Gonz.
✠ Ego Franciscus Card. Sfortia S. Nicolai.
✠
✠ Alex. Card. de Montealto.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Domini nostri Iesu Christi, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Indictione xiij. die vero vigesimaprima Mensis Septembris, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno Primo. Retroscriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt in Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ per nos Hieronymū Lucium, & Nicolaum Tagliettum Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores.

Io. Andreas Panizza Mag. Curs.

Erectio

XIII.

Indulgentia plenaria perpetua, pro omnibus Christifidelibus qui in Festiuitatibus SS. Francisci, Antonij de Padua, Ludouici Episcopi, & confessoris, Bonauenturæ, & Bernardini, Ecclesias Fratrum Minorum Conuentualium, Capuccinorum, & de Obseruantia; Et in Festiuitate S. Claræ Ecclesias Monasteriorum dicti Ordinis Monialium visitauerint, &cęt.

Huius Sancti Antonij de Padua Festum in Calendarium Romanum reponi, & die xiij. Mensis Iunij, singulis annis celebrari iussit hic idem Sanctiss. Pont. vt infra, in constit. xix.

Et in Ecclesia huius Sancti Francisci Asisien. Archiconfraternitatem Chordigerorum erexit, vt infra in constit. 59.

SIXTVS Papa V. Vniuersis Christifidelibus præsentes litteras inspecturis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

CVM à primæua institutione Regulæ B. Francisci, tam ob illius, & sanctorum Antonij de Padua, Ludouici Episcopi, & Confessoris, Bonauenturę, & Bernardini, necnon diuæ Claræ, aliorumq; eiusdem Ordinis sequacium sanctitatem, & miraculorum multitudinem, quàm etiam ob multorum ipsius religionis summorum Pontificum prædecessorum nostrorum merita, ingens vbiq; Christifidelium multitudo singularem erga quemcunq; dictorum sanctorum gerat deuotionis affectum. Nos vt ipsorum fidelium deuotio huiusmodi non modo conseruetur, sed in dies magis augeatur, animarumq; saluti vberius consulatur, precibus etiam dilecti filij Clementis Bontadosij Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium Magistri generalis super hoc nobis humiliter porrectis inclinati, tam omnibus, & singulis dicti ordinis Minorum Conuentualium, Capuccinorum, & de Obseruantia nuncupatorum fratribus, & monialibus, quam cæteris vtriusq; sexus Christifidelibus, qui verè pœnitentes, & confessi, ac sanctissima Communione refecti, diebus festis SS. Francisci, Antonij de Padua, Bonauenturæ, Ludouici Episcopi, & Confessoris, ac Bernardini prædictorum eorũdem Fratrum Minorum Conuentualium, Capuccinorum, & de Obseruantia: Necnon die Festiuitatis S. Claræ Monialium dicti Ordinis Monasteriorum vbilibet constitutorũ Ecclesias, tam erectas, quàm erigendas, vel earum aliquam, a primis vesperis, vsq; ad occasum Solis eorundem dierum, singulis annis deuotè visitauerint, & ibi pro Christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, & Sanctæ matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die præfatorum id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Non obstan. constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Vt autem præsentes litteræ ad ipsorum Christifidelium notitiam facilius, citiusq; perueniant, volumus quòd earum exemplis etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Causæ huius concessionis.

Indulgentiæ plenariæ perpetuæ concessio.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ, Apud S. Marcum, sub Annulo piscatoris, die xxviij. Septembris, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto. Pontificatus Nostri Anno Primo.

Erectio

XIIII.

Erectio Archiconfraternitatis Chordigerorum in Ecclesia S. Francisci Assisiensis, & Indulgentiarum concessio, Generalisque Ministri Conuent. Facultas, erigendi in Ecclesijs Conuentualium, Capuccinorum, & de Obseruantia totius Orbis, Chordigerorum Confraternitates, easq; dictæ Archiconfraternitati aggregandi, & Indulgentias eisdem communicandi.

Hanc erectionem confirmauit, & alias Indulgentias concessit hic idem Sanctiss. Pont. vt infra in constit. 59.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. EX supernæ dispositionis arbitrio, gregi Dominico præsidentes, inter curas multiplices, quæ ex Pastoralis officij ministerio nobis incumbunt, illam libenter amplectimur, per quam omnium Christifidelium, præsertim sub suaui Religionis iugo, & vexillo Altissimo famulantium, animarum salus cum diuini cultus incremento proueniat; ipsosque Christifideles, vt eorũ vota ad id facilius concurrant, spiritualibus muneribus, indulgentijs videlicet, & peccatorũ remissionibus, in apricum eis adducendo, iustos varijs signis, & miraculis coruscantes, inuitamus, & confouemus, ac alias desuper disponimus, prout ad eorundem Christifidelium spiritualem deuotionem conspicimus in Domino salubriter expedire.

Causæ huius erectionis.

Cum itaq; Beatus Franciscus, à quo Ordo dilectorum filiorum fratrum Minorum institutus fuit, quiq; inter cæteros in numerum Sanctorum cooptatos, signis, & miraculis maximè claruit, ita vixerit, vt penè omnes ad sui deuotionem, & imitationem pertraxerit, multiq; ex ipsis Christifidelibus, cordam similem ei, qua ipse, dum in hoc sæculo versaretur, cinctus erat, hodie deferant; quinetiam plures eius laudabile institutum amplexi, & sub suaui iugo Religionis ab eo institutæ, diuersisq; S.R.Catholicæ Ecclesiæ Prælatis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & postea ad summi Apostolatus apicem euectis illustratæ, militantes, tantumq; virum imitati, in numerum eorundem Sanctorum relati fuerint.

S. Franciscus Ordinis Minorum institutor, miraculis claruit, &c.

Nos qui etiam à teneris annis singularem deuotionis affectum erga ipsum Sanctum Franciscum, cuius corpus sub Altari maiori Ecclesiæ, domus Fratrũ Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium nuncupatorum Assisien. quæ inibi insignis, maximæq; celebris, & diuersis priuilegijs decorata existit, requiescit sub habitu dicti ordinis sui incedentes gessimus, cupientes domum, & Ecclesiam huiusmodi amplius decorari, pietatisque, & Christianæ charitatis opera, vbiq; cum diuini cultus augmento, ac ad eiusdem S. Francisci honorem, & venerationem, animarumq; salutem exerceri, fidelesq; ipsos ad faciendum ea per quæ ad æternam beatitudinem valeant facilius peruenire, medijs opportunis excitare, infrascriptum Fratrem Clementem magistrum Generalem, ac singulares personas Conuentus, domus prædictæ à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq; Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes. Motuproprio, non ad alicuius nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & certa scientia, in Ecclesia domus, & ad Altare huiusmodi, vnam Archiconfraternitatem vtriusque sexus Christifidelium, qui Chordam per eiusdem Ordinis Fratres geri solitam, ex illorum deuotione deferant, ac illa cingantur, sub inuocatione eiusdem Sancti Francisci, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo erigimus, & instituimus.

Hic igitur Sanctiss. Pot. eiusdem Ordinis professor, cupiens Ecclesiã Assisien. i qua requiescit corpus S. Francisci, amplius decorare, & Christifideles ad maiore trahere deuotionẽ, Archiconfraternitatẽ Chordigerorum erigit in illa Ecclesia.

Vt autem ipsa Archiconfraternitas Confratrum cordigerorum præfatæ cordæ, numero

mero in dies magis ampliata decoretur, ipsiq; Confratres ad piorum operum exercitium propensiores reddantur, ac ad Ecclesiam, & altare huiusmodi deuotionis causa confluant, quò per hoc se maiora cœlestis gratiæ dona cognouerint adipisci; De Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi.

Omnibus, & singulis vtriusque sexus Christifidelibus, qui vere pœnitētes, & confessi, ac præfatam cordam, quæ prius à superioribus dicti Ordinis benedici debeat, ad reuerentiam, & memoriam eiusdem sancti Francisci gerentes, sacraque Communione refecti, præfatam Archiconfraternitatem ingredientur, die prima illorum ingressus, ac in mortis ipsorum articulo, Nomen IESV, ore, vel corde inuocantibus, si etiam verè pœnitentes, & confessi fuerint, plenariam omnium peccatorum suorū Indulgentiam, & remissionem. *Ingredientibusq; dicta Archiconfraternitatem, Indulgentias hic expressas concedit.*

Et insuper eidem Archiconfraternitati, illiusq; Confratribus, omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, ac relaxationes Archiconfraternitati Confalonis Beatæ Mariæ Virginis in Ecclesia S. Luciæ de Vrbe institutæ, necnō prædicto Ordini, ac illius Fratribus, & personis, quandocunque, & per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam per nos cōcessas, quoad illas tantum, quę hactenus reuocatæ non fuerunt, motu, & auctoritate, ac tenore similibus, etiam perpetuo concedimus, & elargimur, ac communicamus. *Indulgentias Archiconfraternitati Confalonis Vrbis concessas, prędictis Confratribus concedit. De his Indulg. vide infra in constit. 47. vbi notabo.*

Postremo, dilecto filio Fratri Clementi Bontadosio nunc, & pro tempore existenti dicti Ordinis Generali Magistro Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium nuncupatorum quascunque Confraternitates vtriusque sexus Christifideliū Cordigerorum huiusmodi in quibuscunque Ecclesijs, domorum, tam Minorum Conuentualium, quàm Capuccinorum, & de Obseruantia nuncupatorum Fratrum, prædictorum in quibuscunque mundi partibus, & locis pro tempore erigendis, & instituendis, erigendi, & instituendi, illasque, postquàm erectæ, & institutæ fuerint, præfatæ Archiconfraternitati per præsentes erectæ, & institutæ, cum omnibus, & singulis Indulgentijs, peccatorum remissionibus, & relaxationibus aggregandi, ac ipsas Indulgentias, illis, & earum Confratribus communicandi, pariterque concedendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem damus, & concedimus, prout nos easdem omnes Confraternitates, ex nunc, prout ex tunc, postquam erectæ, & institutæ fuerint, ipsi Archicōfraternitati per pręsentes erectę, & institutę huiusmodi, aggregamus, pręfatasq; Indulgentias, illis, & earum Confratribus, communicamus, & concedimus. *Facultatemq; concedit Generalis ordinis Conuentualiū Cōfraternitates Chordigerorū in Ecclesijs Cōuentualium Capuccinorum, & de Obseruātia erigendi, & prædictas Indulg. eis communicādi.*

Decernentes easdem præsentes litteras, nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis, seu quopiam alio defectu, notari, impugnari, vel retractari, aut reuocari vllatenus posse, neque debere; sed semper, & in perpetuum, validas, & efficaces existere, suosq; plenarios effectus sortiri debere. *Clausulæ præseruatiuæ.*

Non obstantibus præmissis, ac Regula nostra, de indulgentijs ad instar non concedendis, ac alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cęterisque contrarijs quibuscunque. *Clausulæ derogatoriæ.*

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę absolutionis, erectionis, institutionis, concessionum, elargitionis communicationum, dationis, & decreti infringere, vel ei ausu, temerario contraire. Siquis autem hoc attentare pręsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, tertiodecimo Kalendas Decembris, Pontificatus Nostri Anno Primo.

H. Dat.

XV.

Contra Officiales Status Ecclesiastici dantes participationes prouentuum officiorum pro illis obtinendis, aut retinendis, & contra participationes ipsas recipientes, ac Barisellos, & alios vltra eorum stipendia aliquid exigentes.

Consonat Sixti IIII. const. 8. sup. fol. 101. & Pij V. constit. 145. fol. 1151.

SIxtvs Papa Quintus. Motuproprio, & cętera.

ET si nos diuina prouidentia vniuersæ S. Ecclesiæ curæ, licet immeriti præpositi, ea potius respicere debeamus, quæ maiora sunt, & sublimiora tangunt negotia, cogimur tamen paterno quodam affectu, quo ecclesiastici status subditos prosequimur, vt ea etiam, quæ minora videntur pro eiusdem status felici regimine minimè negligamus: siquidem ad nos peruenit plurimarũ Prouinciarum, Ciuitatum, seu locorum Centuriones, quos Barigellos appellamus, vel etiam Gubernatores, Potestates, Commissarij, & Officiales quouis nomine nuncupentur, vt talia officia adipiscantur, vel in eisdem confoueantur diuersis personis, etiam quandoq; locorum Gubernatoribus ipsis, seu eorum, aut legatorũ familiaribus de parte salarij, & mercedis contribuere, & (vt dicitur) correspondere, & sic donationis, seu recognitionis, & gratitudinis, vel alijs diuersis titulis coloribus, & adinuentionibus eos participes facere, ita vt quadã simoniæ similitudine fauores, & gratias huiusmodi aucupentur quo fit, vt qui officia, seu administrationes hoc modo emũt potiusquã ad ea eligantur illas pariter vendere curent subditos nostros diuersimodè grauãdo indebita exigẽdo, & extorquendo.

Causa huius prohibitionis.

Prohibitio recipiedi, & dandi participationes de prouentibus officiorũ pro illis consequendis.

Volentes igitur huiusmodi grauaminibus, & sordibus obuiare omnibus, & singulis Officialibus prędictis, tam dantibus, quàm recipientibus districtè præcipimus, & mandamus, ne de cætero talia agere, seu tentare præsumant sub pœna priuationis officij, & inhabilitatis ad alia, ac perpetuæ infamiæ, alijsq; pęnis arbitrio superiorũ imponendis.

Mandantes Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus de latere Prouinciarum legatis, necnon earumdem Gubernatoribus, vt omni cura, ac diligentia inter officiales, & familiares suos inquirant, an talia committantur, quod si reos inuenerint puniant intelligentes, quod si in hoc negligentes, seu remissi fuerint, ipsi quicunq; sint nostræ indignationis effectum non euitabunt.

Prohibitio recipiendi aliqd vltra debita stipendia.

Præcipimus igitur eisdem Legatis, Gubernatoribus, ac Magistratibus omnibus, & singulis, vt prouide, & cum effectu prouideant, vt ministri, & officiales huiusmodi contenti sint suis stipendijs, & nullo prorsus prętextu etiam quod dicant a sponte dantibus recipere, Ciues, vel Comitatiuos molestent, sed taxatis paucis aliquibus, quæ gratis habere solent iuxta cuiusuis Prouinciæ, vel Ciuitatis laudabilem consuetudinem, seu alias prout eorum legatorum prudentiæ, pietati, ac discretioni conuenire videbitur si quid vltra debitum aliquis ex militibus, seu birruarijs receperit si talis non apparuerit, vel soluere non posset tantum de salario ipsius Barigelli retineatur quantũ res ipsa extorta valet, & de eo Domino plenè satisfiat, vel alio modo satisfactioni prouideatur.

Barigelli retineant verũ numerum Birruariorum.

Recensitis autem in principio cuiuslibet Mensis Militibus prouideant, vt scriptus numerus verè, ac integrè retineatur.

Mercedes iuxta taxam, & semel tantũ pro executione iã pfecta recipiãt Taxarum cedula retineatur i omnibus Cancellarijs.

Nec mercedes exequutionum, tam ciuilium, quam criminalium recipiant, nisi iuxta taxam à superioribus prædictis constitutam, vel constituendam, & non nisi perfecta exequutione, & semel tantum Cedula ipsa taxarum vbiq; in omnibus Cancellarijs ciuilibus, & criminalibus affigatur vulgari sermone descripta.

Guberoatores locorum tollant omnes abusus.

Et demum vltra hęc ipsi legati, Gubernatores, Præsidentes vniuscuiusq; Prouinciæ, & Ciuitatis qualitate, & necessitate pensata ea constituant, ac seruari mandent quibus abusus prorsus tollantur, laudabiles vero consuetudines, constitutiones, subditorumq; indemnitas, paxque, ac iustitia conseruetur in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumq;. Datum Romæ, Apud S. Petrum Idibus Octobris Anno Primo.

Iurisdictio

XVI.

Iurisdictio, & Facultates DD. Consulum Artis lanæ, Priuilegiaq; Mercatorum, circa exercitium dictæ Artis in Vrbe introducendum, siue renouandum.

Consonat Pij Quinti. constitutio. xxxj. fol. 971.

SIXTVS Papa V. ad futuram rei memoriam.

CVM alias considerantes artem lanæ, quam in multis Italiæ ciuitatibus insignibus in decus, & ornamentum illarum, publicamque vtilitatem exerceri accepimus, eius esse industriæ, vt facile omnes, omnis generis personæ ex ea, & eius exercitio viuere, & se manutenere possent. Cupientesq; exercitium huiusmodi in hanc nostram Vrbem introducere, seu iam alias introductũ hodie tamen penè extinctum renouare, vt sic pauperes, & miserabiles personæ, etiam vagabundè vtriusque sexus, huius nostrę Vrbis haberent in quo se exercerent, & exercendo victum sibi compararent, Dilectum filium nostrum Prosperum, tituli sancti Clementis presbyterũ Cardinalem, de sancta Cruce nuncupatum, desuper deputauerimus. Et dilecti filij Alexander Capocesalus, & Fenizius Alfanus, mercatores lanæ, sese eidem obtulerint, & paratos esse dixerint, id onus, & hanc curam artis lanæ, & illius exercitium in dictam Vrbem introducendi, & vt panni cuiuscunq; generis conficiantur, curandi suscipere, sub his conditionibus, capitulis, & statutis nimirum, quod per Cameram nostram Apostolicã duodecim millia scuta eis mutuo, & in contanti (idoneæ per eos cauto) de illis infra decem annos proximè vẽturos restituendis, darentur, & prętereà alia mille scuta ex pecunijs eiusdem Camerę ad satisfactionem, & seu commoditatem eorundem Alexandri, & Fenizij pro ædificio purgamenti, vulgo dicti il Purgo, quod dudum tempore Pontificatus, fel. record. Pij Papæ Quinti, prędecessoris nostri, prope fontẽ Triuij de Vrbe cæptum fuit, & tincturiæ, ac instrumentis ad dictam artem necessarijs, statim exponerentur, nec ipsi Alexander, & Fenizius ad horũ mille, nec aliorum mille scutorum, quæ tempore prædicto pro eodẽ ędificio a dicta Camera data fuere, aliter restituere tenerentur: sed ipsa bis mille scuta commodo, & beneficio dictæ artis omnino cederent, & statuta Collegij, siue societatis Mercatorũ artis lanę huiusmodi, necnon statuta, & alia pręmissa ipsis confirmarentur, nec qui de dicta arte essent, tenerentur pro eorum creditis concernentibus materiam, & exercitium lanę, atq; tincturię, eiusq; membra decoctis debitoribus cum alijs creditoribus discutere: sed semper pręferentur, prout, & quemadmodum Mercatores Ripę pręferuntur: dictiq; Alexander, & Fenizius, ac pro tempore existentes Consules dictę artis lanę ad tres annos proximos, & continuos confirmarentur, vt sic melius, & cõmodius ipsi formam, & modum introducendi artem, & exercitium lanę, atque tincturę cum suis annexis, & dependentijs tradere, ac statuta Collegij, siue Societatis prędictæ ad vsum, & obseruantiam reducere, nec prędicta duodecim millia, & alia mille scuta ipsis Alexandro, & Fenizio per succedentes eis Consules, aut alios quoscumque dictę artis auferri possent. Quodque Consules huiusmodi pro tempore existẽtes quemcunque in vlla afflictiua pęna etiam in causa criminali, vel mixta absque voto assessoris ipsorũ ex omnibus, qui de dicta arte extiterint ad tempus eis beneuisum eligendi condemnare nequirent. Econtra verò dicti Alexander, & Fenizius obligati essent dare lanam omnibus ijs, qui voluerint tali exercitio vacare, obseruando statuta, ac pręstita cautione de restituendo valore lanę in termino ab ipsis Consulibus statuẽdo, vt sic capitale, & corpus perpetuo eidem Camerę conseruaretur. Insuper tenerentur prędicti Alexander, & Fenizius statim habitis dictis pecunijs incipere, facere, & conficere, ac fieri, & confici facere hic in Vrbe pannos cuiuscunq; generis, & in specie conficere, & fabricare singulis annis, excepto primo anno dictorum decem quolibet reliquorum nouem annorum centum petias pannorum, vt dicunt, mixtorum, & quinquagin-

Sanct. hic Pontifex volens in Vrbe introducere Artem lanæ, in qua omnes, maxime pauperes victũ sibi acquirere possunt, Illustrissimũ Cardina. Sanctæ crucis ad hoc deputauit.

Qui Card desuper fecit ordinationes hic expressas, cum Vniuersitate dictæ Artis.

ta pannorum exquiſitorum, alias finorum, & vigintiquinque ſtameggiatorum nigrorum guadi de ſeptuaginta in octuaginta, vt vocant. Pannorum verò monachinorum, etiam vigintiquinque petias, & totidem raſciæ, ac petias quinquaginta ſaiette. Non poſſent autem vllo modo pro pannis ſtameggiatis, monachinis, raſciæ, & ſaiettis huiuſmodi lanam ex pellibus pecorum euulſam, quam alias appellant pelatam, adhibere, ſub pœna amiſſionis ipſorummet pannorum, & quinquaginta ſcutorum pro qualibet petia, & in fine cuiuſcunq; anni docerent in Camera Apoſtolica ſe huiuſmodi pannos confeciſſe ſub reſtitutionis illico faciendæ earum pecuniarum, quas receperint, & aliis pœnis ad beneplacitum dictæ Cameræ, ſeu præſidentium ipſius infligendis. Et caſu quo monachini, & raſciæ, non ita expeditè venderentur, poſſent de licentia tamen eorumdem præſidentium Cameræ Apoſtolicæ tales pannos, ſeu confectionem ipſorum intermittere, & alios conficere, ita vt pecuniæ non remanerent inutiles, & pauperes haberent, in quo ſe ad vitã ſuſtentandam exercerent. Cum hoc tamen quod dicti Alexander, & Fenizius teneantur cõtinuo habere in eorum fundaco monachinos, raſciam, & alios pannos exquiſitos, Romę confectos, & elaboratos, & alias, vt in ipſis capitulis, conditionibus, & ſeu ſtatutis plenius dicitur contineri. Quę omnia per dictum Proſperum Cardinalem, vt ſupra a nobis deputatum, approbata, & confirmata fuerunt. Propterea nos exercitium hoc magis, ac magis promoueri percupientes, ac dilectos filios Collegium, ſeu ſocietatem Mercatorũ artis lanæ dictæ Vrbis ad id excitare eoſdemq; ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi volentes, ac capitula, conditiones, & ſtatuta huiuſmodi rata habentes, illorumq; omnium tenores, & qualitates pro expreſſis habentes, & Alexandrum, & Fenizium, ac mercatores prædictos, & eorum ſingulos a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſq; eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis a iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt ad effectum præſentium duntaxat cõſequendum, harum ſerie abſoluẽtes, & abſolutos fore cenſentes, capitula, & conditiones, ac noua huiuſmodi, necnon vetera Collegij prędicti ſtatuta, & ordinationes, fœlix regimen, & gubernium ipſius Collegij, ſeu ſocietatis concernentia, ac aliàs licita, & honeſta, nec ſacris canonibus, aut Concilio Tridentino contraria, quæ deſcripta ſunt in quodam eiuſdem Collegij libro in membrana manuſcripto, & coperturis ligneis corio rubro tectis compacto cum quatuor non cartulatis, ſic incipien. (Cum hoc ſit, quod ex forma cuiuſdam ſtatuti, ac finien. in hunc modum, & onera ſuſtinendo recipiant, & honores, & alijs 150. cartis, ſeu folijs cartulatis, vt præfertur, ſcriptis, & ſic pro rubrica incipien. Incipiunt ſtatuta Mercatorum artis lanæ, & deinde hæc verba ſubiunguntur. In nomine Dei patris, & filij, & Spiritus Sancti, & ad honorem, &c. Quæ quidem verba nigro colore ſine atramẽto ſunt ſcripta, in fine autem eiuſdem libri, videlicet vltimo fol. ſubſequens Notarij recognitio finẽ facit. Die 21. Ianuarij 1574. D. Horatius Fuſcus Notarius medio iuramento tactis, &c. recognouit prædicta ſtatuta eſſe vniuerſitatis artis lanæ Vrbis in forma) auctoritate Apoſt. per præſentes perpetuo approbamus, & confirmamus, ſupplentes ſingulos, tam iuris, quam facti defectus, ſiqui deſuper interuenerint. Ac inſuper nunc, & pro tempore exiſtentibus dicti Collegij Conſulibus, vt in eorum congregatione ſtatuta, & ordinationes prędicta toties quoties pro rerum, & temporum qualitate expediens fuerit reformare, corrigere, & in toto, vel in parte mutare, & de nouo condere, Ac de omnibus, & ſingulis cauſis, tam ciuilibus, quam criminalibus, ſeu mixtis, etiam ratione præteritorum lanæ artem concernentibus, iuxta prędicta ſtatuta, & ordinationes in futurum recognoſcere, eaſq; decidere, & terminare, ac etiam pœnas per dicta ſtatuta contra non obſeruãtes illa, aut aliàs impoſitas augere, ſeu immutare liberè, & licitè valeant. Ita quod cauſæ prędictæ per modernos, & pro tempore exiſtentes dictæ Vrbis Gubernatorem, Senatorem, & Conſeruatores, alioſq; Capitolinos Iudices, & cęteros etiam maiores Magiſtratus quouis prętextu, vel colore reaſſumi non poſſint. Quodq; dum ipſi Conſules in vnum conuenerint, aut totum Collegium prędictum congregabunt, pro negotijs dictæ artis lanæ licentiam a dilectis filiis dictę Vrbis Conſeruatoribus petere minimè teneantur, licentiam concedimus, & facultatem, eoſdemq; ad hunc effectum in Iudices ordinarios idoneos, & competentes,

Et modo idẽ Pontifex ordinationes prædictas, & etiam ſtatuta Concilio Tridẽ. non contraria confirmat.

Iuriſdictionẽq; Conſulibus cõcedit cognoſcendi cauſas cõcernentes artẽ lanę, & credita ab Hebræis conſequenda.

petentes, coram quibus solis, qui dictam artem lanæ exercuerint, etiam pro creditis eorum ab Hebreis consequendis, non autem coram Vrbis prędictę Vicario, aut eius Vicegerente, nunc & pro tempore existente, vel quoquam alio conueniri, & ipsos Hebręos conuenire debeant, perpetuo constituimus, ac deputamus. Decernentes pręsentes litteras semper, & in perpetuum ab omnibus vbiq; inuiolabiliter obseruari, ac sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarum a nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus, sedeq; Apostolica pro tempore emanatis reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, sub quibuscunque tenoribus, & formis, & ad quorumuis instantiam, & etiam motuproprio concessis cōprehendi: sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & denouo etiam sublata per eosdem Collegium, seu societatem eligenda concessas, ac validas, & efficaces esse censeri. Et sic per quoscunque iudices ordinarios, & delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus pręmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon tam dictæ Vrbis, quam aliarum quarumcumq; Ciuitatum, & locorum dicti status nostri mediatè, vel immediatè subiectorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus; priuilegiis quoq; indultis, & litteris Apostolicis quibusuis personis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac clausulis in contrarium forsan quomodolibet concessis. Quibus omnibus etiam si de illis specialis specifica, & ad verbum expressa mentio habenda esset illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressę derogamus, cęterisq; contrariis quibuscunque.

Clausulæ præseruatiuæ.

Decretum irritans.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romę, Apud S. Petrum sub Annulo piscatoris, die 18. Decembris 1585. Pontificatus Nostri Anno Primo.

XVII.

De Visitandis, certis hic statutis temporibus, SS. Apostolorum Petri & Pauli liminibus, ab omnibus Episcopis, &c.

Sixtvs Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam, ROMANVS Pontifex, Beatissimi Petri Apostolorum Principis successor, in altissima militātis Ecclesiæ specula, diuina dispositione, collocatus, ex credito sibi Apostolicæ seruitutis officio omnium Ecclesiarum sollicitudinem habere, totiusque Dominici Gregis, qui vnius sanctæ Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ per vniuersum Orbem terrarum diffusæ, sacro ouili concluditur, curam gerere tenetur. Huius verò tam grauis, & ingentis oneris, angelicis planè humeris formidādi, magnitudinem, vt facilius ferre posset, venerabiles fratres suos Catholicos Episcopos in partem suæ sollicitudinis aduocauit, qui tanquam seniores in populo Dei, pleni sapientiæ spiritu, in sua quisq; pastorali vigilia excubantes, illius supremi in terris pastoris immensos labores subleuarent, in quo vno Deo auctore, plenitudo residet potestatis. Nimirum, vt Episcoporū opera, & adiumento, vbiq; locorum gregis sibi commissi vultum agnosceret, & spiritualium ouium morbos intelligeret, curationesq; adhiberet, atq; ex sui muneris officio, perdita requireret, abiecta reduceret, confracta alligaret, infirma consolidaret, pinguia, & fortia custodiret; deniq; assiduis pastorum vocibus admonitus, de toto Ecclesiarum singularum statu certior redderetur, ne quicquam omnino illum lateret earum rerum quas ad Dei gloriam augendam, ad Christianam Religionem propagandam, ad animarum salutem procurandam, necessario eundem scire, atq; intelligere oportet, vt omnibus cognitis, & examinatis, pro

Causæ huius constitutionis.

ea, quæ

ea, quæ sibi a Christo Domino tributa est, summa potestate, alia in Vinea Domini Sabaoth euellat, alia plantet, alia ædificet, alia destruat, quemadmodum ex rerum, & temporum conditione salubrius in Domino viderit expedire. Ob quas sanè causas iure optimo, & Spiritus sancti instinctu, à sanctissimis Pontificibus prædecessoribus nostris iam ab antiquissimis temporibus institutum est, & per multas ætates magno Ecclesiæ Dei commodo obseruatum, vt singuli Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & Patriarchæ, cæteris præscriptis temporibus, per se ipsos, vel per certum eorum Nuncium, omni occasione seposita, Beatissimorum Apostolorum Petri, & Pauli, qui hanc Almam Vrbem suo sanguine consecrarunt limina, tanquam fidei petram, & totius sacerdotalis vnitatis fontem iureiurando se visitaturos pollicerentur, atque ita S. R. E. matris suæ complexu recreati, & paterno summi Pontificis colloquio roborati, ad Ecclesias suas regendas alacriores, & instructiores redirent. Cæterum hæc tam salutaris, atq; necessaria Constitutio, partim hominum negligentia, partim antiqui humani generis hostis astutia, varijs etiam insurgentibus temporum calamitatibus, valde refriguit, alijs alia, atq; alia impedimenta prætexentibus, in graue animarum suarum periculũ, & quibus præsunt, Ecclesiarum detrimentum. Nec verò dubitandum est, quod sine maximo animi mœrore commemorare non possumus, perniciosissimas hæreses, quibus multis iam annis, hominum peccatis ita promerentibus, Ecclesia vexatur, & Christi Domini vestis dilaceratur, ex eiusmodi saluberrimæ visitationis intermissione partim ortas esse, partim latenti progressione magnum incrementum accepisse. Nam si celeriter in ipso nascentis mali initio, ab ipsis Episcopis pro rei grauitate ad Romanum Pontificem relatum esset, sanè illius prouidentia, & auctoritate, statim venenatæ stirpes ex agro Domini euulsæ essent, & diabolici ignis scintillæ subito oppressæ, atq; restinctæ in tot flammas, & luctuosa incendia non erupissent. Hæc, atque alia grauissima incommoda, cum primum ad summi Apostolatus apicem, meritis licet imparibus Deo ita volente, vocati sumus, attentius considerantes, non solum ex intimis animi sensibus indoluimus, sed statim de adhibendo remedio, diuina gratia adiutrice, cogitare cœpimus: Vrget enim nos Dei timor, & acres animo nostro stimulos dies noctesq; subijcit, quemadmodum in tremendo illius iudicio, administrationis nostræ rationem reddamus. Nam si huic tanto malo, quod magis quotidie ingrauescit, non occurramus, non possumus nobis ipsis nõ valde timere, cum crebro in mentem veniant, & quasi aures nostras personent sacræ illæ voces, comminationis, & terroris plenæ:

Ezech. c. 3.

Fili hominis speculatorem dedi te domui Israel, & sanguinem eius de manibus tuis requiram. Et quod Petro à Domino dictum est:

Luc. c. 22.

Confirma fratres tuos. Et illud Apostoli *Pauli*, (quod tanto magis ad nos pertinet, quanto maiorem præter cæteros; pastoralis officij curã sortiti sumus:)

Act. c. 20.

Attendite vobis, & vniuerso gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo. Quocirca eorundem prędecessorum nostrorum vestigijs inhærentes, simulque modum, & temporum spatia Ecclesiarum earundem Præsulibus, pro cuiusque interuallo, & locorum distantia, moderantes hac perpetua Constitutione sancimus, decernimus, & mandamus: vt omnes Patriarchę, Primates, Archiepiscopi, Episcopi per vniuersum terrarum Orbem constituti a nobis deinceps ordinandi, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, antequam munus consecrationis suscipiant, seu eis consecratis Pallium de Beati Petri corpore sumptum tradatur, aut si ad aliam Ecclesiam trasferantur, antequam illius regimini, & administrationi se immisceant siquidem præsentes in Curia fuerint, in manibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diaconi Cardinalis ordine prioris, si verò absentes in manibus Antistitis, qui ad impendendum munus prædictum, aut ad tradendum Pallium huiusmodi a Sede Apostolica delegabitur: iurent iuxta formulam in libro Cancellariæ Apostolicæ Quinterno appellato, nuper descriptam, se Beatissimorum Apostolorum Petri, & Pauli limina, statutis in hac nostra Constitutione temporibus, personaliter, ac per se ipsos visitaturos, ac nobis, & successoribus nostris pro tempore existentibus Romanis Pontificibus rationem reddituros de toto eorum pastorali officio, deque rebus omnibus ad ipsarum, quibus præsunt Ecclesiarum statum, ad Cleri, & Populi disciplinam, animarum denique, quæ illorum fidei creditæ sunt salutem, quouis modo pertinentibus, &

Sanctissimus iste Pont. ob vrgẽtissimas causas hic expressas præcipit omnibus Prælatis ad aliquam Ecclesia ordinandis, siue transferendis, vt iurent, quod limina Apostolorũ statutis hic tẽporibus visitabunt, & Pontifici de eorum pastorali officio. &c. rationẽ dabũt, mandataq; Apostolica diligentissimè exequentur.

viciffim

vicissim Mandata Apostolica humiliter recepturos, & quam diligentissimè executuros.

Et si impediti fuerint, præmisſa per certum Nuncium adimplebunt.

Quod si legitimo impedimento detenti fuerint, iurent se prædicta omnia adimpleturos per certum nuncium ad id speciale mandatum habentem, de gremio suorum Capitulorum, aut alium in dignitate Ecclesiastica constitutum, seu alias personatū habentem, aut si huiusmodi hominem Ecclesiastica dignitate, & personatu præditū non habeant, per Diœcesanum Sacerdotem, & si Clero careant, omnino per aliquem alium Presbyterum secularem, vel regularem spectatæ probitatis, & religionis de supradictis omnibus plenè instructum. De huiusmodi autem impedimento docere debeant per legitimas probationes, ad dictum primum Diaconum Cardinalem per supradictum Nuncium transmittendas.

Idē Pont. hortatur Principes Tēporales, vt per ipsos ē pos, & eorum nuncios eis fidos, a Sede Apost. cō silia, & subsidia petant.

Quinetiam Principes temporales, si quid pro eorum pietate, & erga hanc Apostolicam Sedem obseruantia Romano Pontifici voluerint significare, eosdem, siue episcopos, siue alios, qui ab eis mittentur, fidos habebunt nuncios, ac relatores, quorum opera, ab eadem sede pro illorum Dominijs, Ditionibus, & rebus firmandis, ac stabiliendis, & cum Dei, & Sanctæ Religionis causa, sine qua tuto consistere haud possunt, coniungendis, opportuna sinceræ charitatis officia, consilia, atque subsidia expectare certo poterunt.

Temporaque omnibus Prælatis præfinit, ad complendū hoc Visitationis Officium.

Ad hoc autem debitum Visitationis officium commodè explendum supradicti omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi Itali videlicet, vel ex Italicis Insulis, vnde in Italiam commodius traijci potest, veluti Siculi, Sardi, Corsi, & alij adiacentium Prouinciarum Italiæ, ac etiam Dalmatiæ, & Græcarum, quæ è regione ipsis Italiæ, & Siciliæ oris sunt, tertio anno, Germani vero, Galli, Hispani, Belgæ, Bohemi, Vngari, Poloni, Angli, Scoti, Iberni, & cæteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, & Balticum, ac omnium insularum Maris Mediterranei, quarto anno, & qui intra Europæ fines sunt, his Prouincijs remotiores, ac etiam Africani littoribus nostris aduersi, ac Insularum Maris Oceani Septentrionalis, & Occidentalis Europæ, & Africæ citra continentem noui Orbis, tam qui nunc sunt, quàm qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint, quinto anno. Asiatici vero, & qui extra Asiam, & in alijs nouis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, & Septentrionalibus, tam in Insulis, quàm in Continentibus, & denique in quibuslibet Mundi partibus decimo anno iter suscipiant, & Deo concedente perficiant, idemque institutum tertio quoq; quarto, quinto, & decimo anno repetant, & obseruent. Hæc autem annorum spatia à tempore suscepti muneris consecrationis, vel Pallij traditionis, aut translationis, vt præfertur, incipiant. Quæ ne longius differatur.

Tempus Visitationis Antecessoribus excursum, Successoribus excurrisse declarat.

Volumus ꝙ tēpus qualecūq; excursum alicui ex supradictis Præsulibus, qui siue morte præuentus, siue alia quacūq; de causa ob non finitum tempus ei præscriptum, dicta limina non visitauerit, ita illius successori effluxisse, & excurrisse intelligatur, vt termino ipso iuxta prædecessoris sui iusiurandum completo debitā tunc visitationem quamprimum conficere teneatur.

Prælatos hactenus ad Eccl. ordinatos, & translatos, a die publ. huius constit. ligari decernit.

Hi vero ex supradictis Antistitibus, qui hactenus ab hac sancta Sede ordinati sunt, aut dictum Pallium ab ea susceperunt, aut ad aliam Ecclesiam translati sunt, prout cuique distantia locorum, & temporum interualla præscripta sunt, ad supradicta omnia obseruanda a die publicationis præsentis constitutionis omnino teneantur.

Inobedientibus circa huius Visitationis officium pœnas infligit.

Iubemus igitur in virtute sanctæ obedientiæ supra dictis omnibus Antistitibus præsentibus, & futuris, vt visitationem prædictam sibi, suisque Ecclesijs adeo vtilem, ac necessariam iuxta præscriptam formulam omnino cōficiant. Si verò, quod absit, non egerint, eos ab ingressu Ecclesiæ, ac etiam ab administratione, tam spiritualium, q̄ temporalium, necnō à perceptione fructuum suarum Ecclesiarum, à Capitulis eorum omni exceptione, & mora cessante, interim liberè exigendorum, & in opus fabricæ, seu ornamentorū Ecclesiæ emptionem, prout maior exegerit necessitas, insumendorum, ipso facto tam diu suspensos esse volumus, donec à contumacia resipiscentes relaxationem suspensionis huiusmodi à sede prædicta meruerint obtinere.

Clausulæ derogatoriæ.

Non obstantibus Priuilegijs, absolutionibus, Indulgentijs, & alijs concessionibus de non visitandis liminibus eiusmodi quibuscumque Ecclesiarū Prælatis, & per quoscunque

cunque Rom.Pont.ac etiam nos, & dictam sedem ex quibusuis causis perpetuo, vel ad tempus cõcessis, extensis, & innouatis, quæ omnia contra præmissa quicquam nolumus suffragari, alijsque contrarijs quibuscunque.

Absolutionẽq; a reatu periurij, his qui Visitationem vsque modo distulerunt, concedit.

Cæterum nos saluti, & conscientiæ securitati eorum Presulum, qui ad huiusmodi visitationem obligati, eam contra iusiurandum hucusque distulerunt, consulere volentes, eos singulos à periurij reatu, & à Canonicis, Apostolicisque omnibus sententijs, quas propterea incurrerunt, auctoritate præsentium absoluimus, quos tamen, pro excessu huiusmodi eleemosynam quantam, & cui, vel quibus eorum Confessarius statuerit applicandam, volumus erogare. Quia verò difficile nimis esset præsentes litteras quocunque illis opus erit, perferri, Volumus quoque, vt earum exemplis etiam impressis manu Notarij publici, & sigillo personę in dignitate Ecclesiastica cõstitutæ obsignatis, eadem prorsus adhibeatur fides, quæ ijdem præsentibus, etiã in dicto Quinterno describendis haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ sanctionis, decreti, mandati, iussionis, absolutionis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationis omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, 13. Calend. Ianuarij, Pontificatus Nostri Anno Primo.

H. Prodat.

Io. Baptista Canobius.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Indictione xiij. die vero xx. Mensis Decembris, Pontificatus Sanctiss. D.N.D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno I. Retroscriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis, seu portis S. Ioannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, & per aliquod temporis spatium dimissæ, per nos Ioannem Freile, & Nicolaum Tagliettum Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores.

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

XVIII.

De Festo S. Nicolai de Tolentino (qui Ordinis Eremitarum Sancti Augustini professor fuit) singulis annis, die decima Mensis Septembris, celebrando, & in Calendarium Romanum reponendo.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. SANCTA Romana vniuersalis Ecclesia, quos Omnipotens Deus sicut sol in conspectu suo fulgentes in Cœlo coronat, pio cultu & admirabili honore, per anni circuitum die, vt plurimum, qua eos ad cęlestia regna migrare contigit, in terris voluit venerari, vt eorum Christifideles gloriosa memoria incensi, & exemplis inflammati per exercitium bonorum operum, pijs etiam suffragijs adiuti, diuinæ Maiestatis gloriam in Sanctis suis agnoscere, & ipsius beneficia promereri facilius valeant. Ad hunc itaq; laudabilem sanctorum numerum Beatus Nicolaus Tolentinas, de cuius vita, conuersatione, & sancta obdormitione in Domino Tolentinates gloriantur, regularia Sancti Augustini Eremitarum instituta amplexus, cum tanta vitæ puritate, & integritate contendit, vt ipsius viri sanctitas longè, latèque per diuersas mundi regiones ad Indos vsque Occidentales propagata, diffusaq; sit. Hunc itaq; miraculorum signis, in quo inexhausta Dei benignitas, in vita, ac post mortem operari voluit adducti, fœlicis recordationis Ioannes xxij. & Innocentius vj. primo in numerum Sanctorum referre concurrerunt, & deinde piæ memoriæ Eugenius iiij.

S. Nicolai de Tolentino merita, & laudes recensentur.

Roman.

Roman. Pontifices prædecessores nostri eorundem Sanctorum Catalogo solemni ritu adscripsit post cuius relationem inter numerum sanctorum celeberrimũ, maximumque illud miraculum extitit, quòd Ecclesia Romana iam per annos amplius quinquaginta schismatum dissidijs grauiter afflicta, huius Beati viri meritis, & intercessione, sublatis erroribus pacem, præter spem, summam consecuta est, Quare nos qui Ecclesię Firmanæ, in cuius diœcesi Oppidum sancti Angeli, vbi sanctus ipse Nicolaus est ortus, consistit, in minoribus constituti præfuimus, nomen, & sanctitatem ipsius Beati Nicolai dignis, quantum nostra patitur infirmitas honoribus decorarę volentes; hac pręsenti nostra constitutione mandamus, vt eiusdem Beati Nicolai Confessoris gloriosi dies festus quarto idus Septembris agatur, duplicique posthac, & proprio, & vbi propria non erunt, de communi Confessorum non Pontificum officio, per cunctas totius Christiani Orbis Ecclesias singulis annis perpetuis futuris temporibus celebretur, & in Kalendario Romano cum duplicis festi adiectione inscribatur. Sicubi verò festus Beati Nicolai dies supradictus ex fidelium deuotione, seu consuetudine, præcepto, aut Indulto Apostolico maiori aliqua celebtari consueuerit obseruantia, ea omnino ibidem retineatur. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisq; Ecclesiarum Prælatis in toto Orbe terrarũ constitutis, vt faciant in suis quisq; Ecclesijs, Prouincijs, Ciuitatibus, & diœcesibus præsentes nostras litteras solemniter publicari, & ab Ecclesiasticis personis sæcularibus, & quorumuis ordinum regularibus, omnino obseruari, quamuis in vltimis Breuiarij, & Missalis reformationibus adnotatio huius solemnitatis posita nõ fuerit. Volumus quoque, vt præsentium exemplis etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo personę in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides vbiq; locorum, & gentium adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ, Apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto. Decimo Kal. Ianuarij. Pont. Nostri Anno Primo.

S. Nicolaus, a Ioanne xxij, & Inn. 6 in numerum SS. relatus, & ab Euge. iv. Catalogo SS. ascriptus fuit.

Et modo a Sãctiss. Sixto V. q Ecclesiæ Firmanæ in cuius diocœsis oppido S. Angeli, ipse S. ortus est, Episcop' fuit, die x. Septembris, singulis annis eius festum celebrari præcipitur.

H. Prodat.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Indictione decimaquarta, die vero vigesimaoctaua Mensis Ianuarij, Pontificatus Sanctissimi Domini Nostri, Domini Sixti diuina prouidentia Papæ Quinti. Anno Primo. Retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis, seu portis Ecclesiarum Sancti Ioannis Lateranensis, & Sancti Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, & per aliquod temporis spatium in ipsis valuis dimissæ, per nos Io. Preile, & Nicolaum Tagliettum Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores.

Publicatio.

Alex. Parabiachus Mag. Curs.

X I X.

De Festo S. Antonij de Padua (qui Ordinis S. Francisci professor fuit) singulis annis, die 13. Mensis Iunij, celebrando, & in Calendarium Romanum reponendo.

Indulgentiam quoque plenariam perpetuam hic idem Sanctiss. Pont. Sixt. V. concessit pro Festiuitate huius Sancti, vt sup. in const. 13. fol. 39.

SIxtvs Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.
IMMENSA diuinæ sapientiæ altitudo, cuius inscrutabilia sunt iudicia dignata est olim per Prophetam reuelare, Deum in Sanctis suis laudari velle. Quod nos ad eorumdem Sanctorum memoriam debita solemnitate celebrandam eo magis inuitat, quia dum eorum merita recensentur, virtutum quoque

exempla fidelibus imitanda proponantur, vt per ea fideles ipsi gradientes, ad cęlestem beatitudinem eorundem Sanctorum suffragijs adiuti facilius valeant peruenire. Quapropter nos considerantes quòd inter multos sanctitate, & doctrina præclaros viros, qui sancti Francisci vestigia sequuti fuerunt, beatus Antonius Vlyssiponensis, Patauinus nuncupatus, eximiæ sanctitatis vir fuit, qui ab ineunte ætate mundum eiusque illecebras veluti venenum aspidum fugiens, Deo se dicauit, ipsiusque Seraphici Francisci institutum magna cum spe desiderioque martyrij religiose est complexus, in suscepta vitæ disciplina progrediens, cooperante Domino, mundi, carnis, & diaboli humani generis hostium egregijs dimicationibus triumphum reportauit: diuina præterea imbutus sapientia, multisq; varijsque prouincijs peragratis, maxima hominum ab eo qui lux, via, veritas, & vita est, aberrantium copia præclaris Christianorum virtutum exemplis illustrauit, ac verbi Dei, quod velut imber de cælo descendens, terramque inebrians facit eam germinare, pia fœcundaque prædicatione mentes hominum salutaribus præceptis fœcundauit, multosque ad catholicæ doctrinæ lucem, & verbis, & consequentibus signis perduxit, ac demum diuersis in vita, & post obitum miraculis clarus, ad permanentem illam, nullique mutationi obnoxiam patriam, recto atq; incitato cursu euolauit, vbi in ęternis cælestis regni mansionibus beatus perfruitur. Ipse autem a felicis recordationis Gregorio Papa nono prædecessore nostro, Sanctorum quos catholica venaratur Ecclesia, catalogo solemni ritu adscriptus, in cælo pro ipsa semper Ecclesia apud Deum vna cum omnibus Sanctis eiusdem gloriæ consortibus assiduæ, & pro peccatoribus intercedit. Quare vt eiusdem beati viri qui ordinis ipsius sancti Francisci professor fuit, memoria a fidelibus crebrius recolatur, celebrique totius Ecclesiæ veneratione celebretur, Nos, & diuinis illius meritis adducti, & præcipuæ erga illum nostrę deuotionis studio excitati, hac præsenti constitutione præcipimus, & mandamus, vt eiusdem beati Antonij de Padua nuncupati confessoris gloriosi dies festus Idibus Iunij, quo die ex hoc collacrymabili sæculo ad cælestem patriam abijt, solemniter peragatur, ac sub duplici minori, & proprio officio, atque vbi propria non erunt, de communi Confessorum non Pontificum post hac perpetuis futuris temporibus in omnibus vniuersis orbis ecclesijs rite celebratur, & in Calendario cum duplicis festi adiectione inscribatur: sicubi vero dies supradictus ex fidelium deuotione, seu consuetudine, aut præcepto, vel indulto Apostolico maiori obseruãtia, etiam si duplici maioris in die festi, & duplici minoris per octauam, vt apud Fratres eiusdem ordinis sancti Francisci, celebrari consueuerit, id omnino ibidem retineatur. Præcipientes omnibus, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisq; ecclesiarum prælatis, ac quorumcumque regularium locorum, & Ordinum superioribus, quatenus in suis quisque ecclesijs, prouincijs, ciuitatibus, & diœcesibus, ac regularibus locis pręsentes litteras solemniter publicari, & ab omnibus ecclesiasticis personis tam sęcularibus quàm quorumuis Ordinum regularium secundum ritum Sanctę Romanę Ecclesiæ officiũ persoluentibus, omnino obseruari faciant, si in Breuiarij & Missalis reformationibus nuper editis præfata solemnitas apposita non fuerit. Quoniã autem difficile esset easdem pręsentes ad singula orbis loca peruenire, & volumus, Apostolica auctoritate decernimus, vt earum transumptis, & exemplis etiã impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica cõstitutę munitis, eadem prorsus fides vbique gentium, & locorum adhibeatur, quę ipsis præsentibus litteris adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ. Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, decimonono Kal. Februarij, Pontificatus Nostri Anno Primo.

S. Antonii de Padua merita, & laudes recensentur.

S. Antonius de Padua a Greg. nono, Catalogo SS. adscriptus fuit.

Ordinisq; Sancti Fráncisci professor fuit.

Et modo a Sanctiss. Six. V. ex eodem ordine S. Francisci, ob præcipuam in eum deuotionem Festũ eiusdem S. Antonij die 13. Iunii celebrari, & in Calendarium Romanum reponi præcipitur.

H. Prodat.

Io. Baptista Canobius.

De Festo

X.

De Festo S. Ianuarij Episcopi, & sociorum eius Martyrum, singulis annis die decimonono Mensis Septembris celebrando, & in Calendarium Romanum reponendo.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. PIA Sanctorum patrum prouidentia institutum est in Ecclesia Dei, & posteris traditum, vt complurium martyrum insignium memoria statis diebus, solemnibusque ceremonijs, atque anniuersarijs sacris in cunctis Ecclesijs recolatur. Ita enim, & illis honor debitus tribuitur, & fideles ad eorum imitanda exempla pro suo quisque modulo inuitantur. Proinde nos operę pretium duximus efficere, vt sanctorum Martyrum Ianuarij Episcopi, & sociorum eius, qui post vincula, & carceres gloriosa Martyrij corona propter Christi nominis confessionem sunt donati, iucundam recordationem, diu intermissam renouando, plebem Dei hilaremus: cuius quidem beati Ianuarij sanctitatem, Deus omnipotens multis, iisque clarissimis editis miraculis ad nostram vsque ętatem in Neapolitan. potissimum Ciuitate, in qua eius corpus sepultum religiosè asseruatur celeberrimè apud omnes gentes, testatam esse voluit, adeò vt non immeritò tum in diuinis officiis, tum in ipso sacrificio ab vniuerso fidelium coetu eorum commemoratio fieri debeat, prout ante nouam reformationem Roman. Missalis, & Breuiarij fieri consueuerat. Hac igitur nostra perpetuò valitura constitutione pręcipimus, vt eorundem sanctorum Ianuarij, & sociorum eius dies festus tertiodecimo Calendas Octobris, in totius orbis terrarum Ecclesijs simplici officio de communi plurimorum martyrum celebretur: ac decernimus, vt in nouo etiam quo nunc vtimur, sicut antea in veteri Calendario ad eum diem sanctorum eorundem nomina, & Simplicis nota ascribatur. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cęterisq; Ecclesiarum Prælatis in vniuerso orbe constitutis, vt in suis quisq; Ecclesijs, Prouincijs, Ciuitatibus, & diœcesibus præsentes nostras solemniter publicari faciant, ab omnibusq; ecclesiasticis personis secularibus, & quorumuis ordinum regularibus omnino obseruari: licet adnotatio huius celebritatis in postremis Breuiarii, & Missalis reformationibus fuerit pretermissa. Volumus autem, vt pręsentium exemplis, etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutę munitis, eadem prorsus fides vbique adhibeatur, quę ipsis pręsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensę.

S. Ianuarii, & sociorum merita, & laudes recensentur.

Eorumq; Festum die 19. Septembris singulis annis celebrari praecipitur ab isto Sanctiss. Six. V. Pont. Max.

Datum Romę, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Sexto Calend. Februarij, Pontificatus Nostri Anno Primo.

H. Prodat.

Io. Baptista Canobius.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Indictione xiij. die vero x. Mensis Februarij, Pontificatus Sanctiss. D. N. D. Sixti diuina prouidentia, Papæ V. Anno I. Retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissæ in valuis, seu portis SS. Ioannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & aciei Campi Floræ per nos Ioannem Freile, & Nicolaum Tagliettum Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores.

Publicatio.

Registrata apud Io. Bapt. Secretarium.

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

XXI.

Prohibitio Iudiciariæ Astrologiæ artem exercendi, Incantationes, diuinationes, & sortilegia faciendi, ac libros de eis legendi, & tenendi, Ordinariorumque, & Inquisitorum facultas, inobedientes coercendi.

De pœnis huiusmodi Incantatorum, & Sortilegiorum, vide sup. in Leon. x. const. 11. circa fi. fol. 195. & Alex. vj. const. 5. fol. 277. & ibi not.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

COELI, & Terræ Creator Deus, quem vnum Omnipotentem corde credimus ad iustitiam, & ore confitemur ad salutem, etsi homini, quem ad imaginem, & similitudinem suam creauit, mentem dederit, quæ non solum diuino fidei lumine illustrata, mysteria illa cognosceret, quæ humanam intelligentiam superant, sed etiam naturæ suæ vi, magno licet cum labore, præclara multa inuestigaret, atq; intelligeret. Tamen, vt superbum animal homo non altum saperet, sed timeret, & immensam conditoris sui maiestatem, humi stratus veneraretur, sibi soli corũ,

Causæ huius constitutionis.

quæ euentura sunt, scientiam, & futurarum rerum cognitionem reseruauit. Solus enim ipse, cuius oculis omnia nuda, & aperta sunt, & ad intimas hominum cogitationes penetrat, & consequentes eorum actiones intuetur, solus ipse, qui vocat ea, quæ nõ sunt, tamquam ea, quæ sunt, omnia præsentia, & ante oculos posita habet, solus deniq; omnia, & singula quæcunq; totius temporis decursu, & sæculorum ætatibus futura sunt, ab omni æternitate nouit, & admirabili prouidentia disposuit, quæ non modo humanæ mentis imbecillitas ignorat, sed nec dæmones ipsi præsentire possunt. Quare Idolorũ in futuris annuntiandis falsitatem, & imbecillitatem, & eorum qui eis cultum adhibebant, vanitatem irridet Spiritus Sanctus apud *Isaiam* illis verbis. *Annuntiate quæ ventura sunt in futurum, & sciemus, quia Dij estis vos:* & in nouo Testamento *Christus* Dominus discipulorum suorum de futuris euentis paulo cupidius inquirentium, interrogationem graui illa responsione retudit, qua etiam omnium fidelium suorum curiositatem coercuit. *Non est vestrum scire tempora, vel momenta, quæ Pater posuit in sua potestate.*

Isa. c. 41.

Act. c. 1.

Nec vero ad futuros euentus, & fortuitos casus prænoscendos (futuris euentibus ex naturalibus causis necessario, vel frequenter prouenientibus, quæ ad diuinationem non pertinent, dumtaxat exceptis) vllæ sunt veræ artes, aut disciplinæ, sed fallaces, & vanæ improborum hominum astutia, & dæmonum fraudibus introductæ, ex quorum operatione, cõsilio, vel auxilio omnis diuinatio dimanat, siue quòd expressè ad futura manifestanda inuocentur, siue quod ipsi prauitate sua, & odio in genus humanum occultè, etiam præter hominis intentionem se ingerant, & intrudant vanis inquisitionibus futurorum, vt mentes hominum perniciosis vanitatibus, & fallaci contingentium prænunciatione implicentur, & omni impietatis genere deprauentur. Quæ quidẽ ipsis cognita sunt, non diuinitate aliqua, nec vera futurarum rerum scientia, sed naturæ subtilioris acumine, & alijs quibusdam modis, quos hominum obtusior intelligentia ignorat. Quamobrem dubitandum non est, in huiusmodi futurorum, cõtingentium, & fortuitorum euentuum inquisitione, & præcognitione, Diaboli operationem se fallaciter immiscere, vt sua fraude, ac dolis, miseros homines à via salutis auertat, & laqueo damnationis inuoluat. Quæ cũ ita sint, nonnulli hæc fideliter, & religiosè, vt debent, non attendentes, sed curiosa sectantes, grauiter Deum offendunt, errantes ipsi, & alios in errorem mittentes; tales in primis sunt Astrologi olim Mathematici, Genethliaci, & Planetatij vocati, qui vanam, falsamq; syderum, & astrorum scientiam profitentes, diuinæq; dispositionis ordinationem, suo tempore releuandam præuenire audacissimè satagentes, hominum natiuitates, seu genituras, ex motu syderum, & astrorum cursu metiuntur, ac iudicant futura, siue etiam præsentia, & præterita occulta, atq; ex puerorum ortu, & natali die, siue quauis alia temporum, & momentorum vanissima obser-

uatione,

uatione, & notatione, de vniuscuiusq; hominis statu, conditione, vitę cursu, honoribus, diuitijs, sobole, salute, morte, itineribus, certaminibus, inimicitijs, carceribus, cędibus; varijs discriminibus, alijsq; prosperis, & aduersis casibus, & euentibus præcognoscere, indicare, & affirmare temerè presumunt, non sine magno periculo erroris, & infidelitatis; *cum S. Augustinus* precipuum Ecclesiæ lumen, eum, qui hec obseruat, qui attendit, qui credit, qui in domum recipit, qui interrogat, Christianam fidem, & baptismum præuaricasse affirmet, vt illos merito *Apostolus* arguat, atque increpet illis verbis: *Dies obseruatis, & menses, & tempora, & annos timeo vos, ne forte sine causa laborauerim in vobis.* *Galat. c. 4.* Hi igitur leuissimi, & temerarij homines in miserandam animarum suarum ruinam, graue fidelium scandalum, & Christianę fidei detrimentum, futuros rerum euentus, & quęcumq; prosperè, vel aduersę obuentura sunt, ac actus humanos; ea denique quæ ex libera hominum voluntate proficiscuntur, astris, sydéribusq; ascribunt, eisque eam facultatem, vim, seu virtutem, & efficaciam tribuunt significandi futura; & ad præcognita ita inclinandi, vt sic omnino, nec aliter euentura sint, atq; ob eam causam de ijs rebus omnibus iudicia facere, prognostica, prædictiones, & pręcognitiones sibi assumere, & palam venditare non dubitant; quibus non pauci rudes, & imperiti, aliiq; nimis creduli, & imprudentes tantam fidem præstant, vt ex huiusmodi iudiciorum, & prædictionum præscripto, aliquid certo esse credant; aut spèrent, quorum sanè, & mendacium magistrorum temeritas, & infælicium discipulorum credulitas magnopere deploranda est, qui vel diuinis litteris admoniti non intelligunt hominis præstantiā, cui Cœli, & Stellæ, & clarissima Cœli sidera Sol, & Luna, Deo ita disponente, non imperant, sed inseruiunt, sic enim *Moyses* populum Dei, vt hunc errorem caueret, pręmonebat. *Ne forte eleuatis oculis ad Cælum, videas Solem, & lunam, & omnia astra Cæli, & errore deceptus adores ea, & colas, quæ creauit Dominus Deus tuus in ministerium cunctis gentibus, quæ sub Cælo sunt.* *Deut. c. 4.* Sed quid sydera mirandum est homini seruire? nonne nobilissimę intelligentiæ Angeli ipsi, omnes sunt adiministatorij spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis? nam rationales oues, ita diligit Deus, vt non solum Episcopos, quemadmodum *à S. Ambrosio* scriptum est, ad tuendum gregem ordinauerit, sed etiam Angelos destinauerit. *lib. 2. in Luc.* Præclare etiam *S. Hieronymus: Magna dignitas animarum, vt vnaquaque habeat ab ortu natiuitatis in custodiam sui Angelum delegatum.* *lib. 3. in Matt.* Quod si Angeli homines custodiunt, quid aduersus Angelorum custodiam, & tutelam astra moliri, aut efficere poterunt, quæ cum ipsis Angelis nullo modo sunt comparanda? Nec sanè hoc loco pretereunda est, eximii Ecclesię Doctoris, & Beatissimi Pontificis Magni *Gregorij* sententia, qui Priscillianistas hęreticos vnumquemq; hominem sub cōstitutionibus stellarum nasci putantes, magno rerum, & verborum pondere confutat. *Homel 10.* *Absit* (inquit) *à fidelium cordibus, vt aliquid esse Fatum dicant. vitam quippe hominum solus hanc conditor, qui creauit administrat; neque enim propter stellas homo, sed stellæ propter homines factæ sunt, etsi stella fatum hominis esse dicitur, ipsis suis ministerijs subesse homo perhibetur.* Vtinam insani homines hęc saperent, & intelligerent, ac *Dei* monitis obtemperarent in Leuitico dicentis. *Non declinetis ad Magos, nec ab Ariolis aliquid sciscitemini, vt polluamini per eos.* *Leuit. c. 20.* Neque enim quæ Christiana, & vera pietas repellit, ac damnat, tanto studio inuestigarent, ijsdemque misęre se decipi, atque irretiri paterentur. Sunt etiam inanes quidam homines, & curiosi, vel impij, & irreligiosi, qui futurarum, & occultarum aliarum rerum notitiam adeo anxie habere student, vt ob eadem pręnoscenda, & inuestiganda in diuinæ legis offensionem multipliciter incurrant. Alij enim Geomantiæ, Hydromātiæ, Aeromantię, Pyromantię, Onomantię, Chiromantię, Necromantię, alijsque sortilegijs, & superstitionibus, non sine Dæmonum saltem occulta societate, aut tacita pactione, operam dare, seu illis, ac sortibus illicitis taxillorum, granorū triticeorum, vel fabarum iactu vti non verentur. Alij verò aliquas pristinę, & antiquatę, ac per Crucis victoriam prostratę Idololatrię reliquias retinentes, quibusdam augurijs, auspicijs, similibusue signis, & vanis obseruationibus ad futurorum diuinationem intendunt. Alij item sunt, qui cum Morte fœdus ineunt, & pactum faciunt cum Inferno, qui similiter ad occultorum diuinationem ad inueniendos thesauros, vel ad alia facinora perpetranda, etiam expressa cum Diabolo pactione facta, in manifestā suarum perniciem

perniciem animarum, nefarias magicæ artis incantationes, instrumenta, & veneficia adhibent circulos, & diabolicos characteres describunt, Dæmones inuocant, aut consulunt, ab eis responsa petunt, aut accipiunt, eis preces, & thuris, aut aliarum rerum suffimenta, seu fumicationes, aliave sacrificia offerunt, candelas accendunt, aut rebus sacris, vel Sacramentis, aut Sacramentalibus sacrilegè abutuntur, adorationis, genuflexionis, aut quæuis alia impietatis obsequia præstant, cultum venerationemve tribuunt, aut annulum, vel speculum, aut paruas phyalas sibi fabricant, aut fabricari curant ad Dæmones in eis alligandos, seu includendos, vt putant, ad responsa ab ipsis inde petenda, aut habenda. Alij præterea etiam in corporibus obsessis, vel lymphaticis, & phanaticis mulieribus Dæmones de futuris, vel occultis rebus, aut factis exquirunt, vt merito ab eis, quos Dominus in Euangelio tacere imperauit, vanas, mendacesque referant responsiones. Alij quoq; præstigiatores, frequentius vero mulierculæ, quædam superstitionibus deditæ in phyalis, seu vasculis vitreis aqua plenis, vel in speculo accensis candelis, etiam benedictis sub nomine Angeli Sancti, & albi, Diabolum omnium malorum satorem supplices adorantes, vel in vnguibus, aut palma manus, quandoq; etiam oleo perunctis eundem omnium fallaciarum architectum orant, vt similiter futura, vel occulta quæuis per spectra, & apparentes imagines, seu phantasticas visiones sibi ostendat, aut ab eodem patre mendacij Diaboli alijs incantationibus, aut varijs superstitiosis obseruationibus, futurorum, & occultorum huiusmodi veritatẽ quærunt, & hominibus prædicere contendunt. Quorum omnium, quos supra enumerauimus consimilis impietas parem exitum habet, nimirum, quod Dæmonis præstigijs, ac dolis, tum qui diuinant, tum qui diuinationem expetunt illusi, ac delusi miserrimè reperiuntur. Itaq; cum futuros euentus in seipsis considerare, antequam fiant, sit Dei proprium, illud necessario consequitur, vt Astrologi, & alij prædicti, qui huiusmodi futura prænuntiare, aut prænoscere quocunq; modo, nisi Deo reuelante audent: iniustè atque impudenter, quod Dei est sibi assumant, & vsurpent. Sic fit, vt dum ab eis, quod solius est Creatoris perperam creaturis tribuitur, diuina Maiestas grauiter lędatur, fidei integritas violetur, & animabus pretioso Christi sanguine redemptis, pestis, atque exitium importetur. Et licet iampridem regulis indicis librorum prohibitorum ex decreto Sacri Generalis Trid. Conc. confecti, illud inter cætera constitutum fuerit, vt Episcopi diligenter prouiderent, ne huiusmodi Astrologiæ iudiciariæ libri, tractatus, & indices legerentur, vel haberentur, qui de futuris contingentibus, successibus, fortuitisve casibus, aut ijs actionibus, quæ ab humana voluntate pendent certo aliquid euenturum affirmare audent, permissis tamen iudicijs, & naturalibus obseruationibus, quæ nauigationis, agriculturæ, siue medicæ artis iuuandæ gratia conscripta fuissent: Libros vero omnes, & scripta Geomantiæ, Hidromantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, siue in quibus continẽtur sortilegia, veneficia, auguria, auspicia, incantationes artis magicæ, prorsus reijci, & aboleri curarent. Non tamen errorum, corruptelarum, delictorum, & abusuum prædictorum extirpationi vsq; adeò prouisum est, quin etiam adhuc in nonnullis locis, & apud plurimos curiosius vigeant, cum valde frequenter, detectis Diaboli insidijs, diuinationum, sortilegiorum, & variarum superstitionum omnia plena esse in dies detegantur. Nos igitur, qui pro nostro pastoralis officij munere fidei integritatem inuiolatam conseruare debemus, & animarum saluti prospicere, quantum diuina gratia adiutrice possumus, ex paternæ charitatis visceribus optamus, damnantes, & reprobantes omne genus diuinationum, quæ Diabolo auctore ad fidelium deceptionem à prædictis curiosis, vel perditis hominibus fieri solent. Cupientes præterea Sanctam illam Christianæ Religionis simplicitatem, præsertim vbi agitur de summa Creatoris Dei potestate, sapientia, & prouidentia ab omni erroris labe integram, atque incorruptam, vt par est, retineri: Volentes quoq; prædictæ falsæ credulitati, ac huiusmodi illicitarum diuinationum, & superstitionum, detestabili studio, & execrandis flagitijs, atque impuritatibus occurrere, vt de Christiano populo merito dici possit quod de antiquo Dei populo scriptũ est: *Non est augurium in Iacob, neque diuinatio in Israel.* Hac perpetuo valitura constitutione, Apostolica auctoritate statuimus, & mandamus, vt tam contra Astrologos, Mathematicos, & alios quoscunq; dictæ iudiciariæ Astro-

[Margin: Compendium malorum quæ à Sortilegijs & Incantationibus, &c. committuntur.]

[Margin: Num. cap. 23.]

Aſtrologiæ artem, præterquam circa agriculturam, nauigationem, & rem medicam in poſterum exercentes, aut facientes iudicia, & natiuitates hominum, quibus de futuris contingentibus ſucceſſibus, fortuitiſq; caſibus, aut actionibus, ex humana voluntate pendentibus aliquid euenturum affirmare audent, etiam ſi id ſe non certo affirmare aſſerant, aut proteſtentur, quàm contra alios vtriuſq; ſexus, qui ſupradictas damnatas, vanas, fallaces, & pernicioſas diuinandi artes, ſiue ſcientias exercent, profitentur, & docent, aut diſcunt, quive huiuſmodi illicitas diuinationes, ſortilegia, ſuperſtitiones, veneficia, incantationes, ac præmiſſa deteſtāda ſcelera, & delicta, vt præfertur faciunt, aut in eis ſe quomodolibet intromittunt, cuiuſq; dignitatis, gradus, & conditionis exiſtant, tam Epiſcopi, & Prælati, Superiores, ac alij ordinarij locorum, quàm Inquiſitores hæreticæ prauitatis vbiq; gentium deputati, etiamſi in pleriſq; ex his caſibus antea non procedebant, aut procedere non valebant diligentius inquirant, & procedant; atque in eos ſeuerius Canonicis pœnis, & alijs eorum arbitrio animaduertant.

Prohibitio exercēdi artem Iudiciariæ Aſtrologiæ, vel faciendi ſortilegia, incantationes, & diuinationes.

Ordinariorū, & Inquiſitorū facultas puniēdi tranſgreſſores.

Prohibentes omnes, & ſingulos libros, opera, & tractatus huiuſmodi iudiciariæ Aſtrologiæ, Geomantiæ, Hydromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, Artis Magicæ, aut in quibus ſortilegia, veneficia, auguria, auſpicia, execrabiles incantationes, ac ſuperſtitiones continentur, ac vt ſupra in memorato indice interdictos ſub cenſuris, & pœnis in eo contentis à quibuſcunque Chriſtifidelibus legi, aut quomodolibet retineri; ſed illos Epiſcopis, & ordinarijs locorum, vel Inquiſitoribus prædictis præſentari, & conſignari debere.

Prohibitio librorum prædicta cōtinentiū, eorumque lectio, & vſus.

Et nihilominus eadem auctoritate ſtatuimus, & mandamus, vt contra ſcienter legentes, aut retinentes libros, & ſcripta huiuſmodi, ſeu in quibus talia continentur, ſimiliter ijdem Inquiſitores liberè, & licitè procedāt, ac procedere, & pœnis condignis punire, & coercere poſſint.

Inquiſitorū facultas, coercendi; illos legentes, aut retinentes.

Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cęteriſq; contrarijs quibuſcunque.

Clauſulæ derogatoriæ.

Vt autem præſentes noſtrę litterę ad communem omnium notitiā facilius deducantur; Iubemus illas in Valuis Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ affigi, ſeu appendi, eiſq; detractis ipſarum exempla, etiam impreſſa eiſdem in locis affixa relinqui.

Forma publicādi hanc conſt.

Et inſuper vniuerſis, & ſingulis Venerabilibus Fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, locorū ordinarijs, & Prælatis, necnon Inquiſitoribus hęreticæ prauitatis vbilibet conſtitutis, per hæc committimus, & in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictè pręcipiendo mandamus, vt per ſe, vel aliū, ſeu alios eaſdem Pręſentes litteras, poſtquā eas receperint, ſeu earum notitiam habuerint, in ſuis, & ſingulis parochialibus Eccleſijs, dū in eis populi multitudo ad diuina conuenerit, deinde vero ſemel in anno, & quoties eis expedire videbit, vulgari ſermone publicēt, aut publicari faciāt.

Ordinarij, & Inquiſitores publicēt hāc cōſt.

Quia vero difficile foret præſentes litteras ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit deferri. Volumus, vt earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarij publici ſubſcriptis, ac paruo ſigillo Sanctę Romanę, & vniuerſalis Inquiſitionis, aut alicuius Prælati, vel Curiæ Eccleſiaſticę munitis, eadē prorſus fides in iudicio, & extra vbiq; locorum adhibeatur, quæ eiſdem originalibus litteris adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſę. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatutorum, mandatorum, prohibitionis, iuſſionis, commiſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotētis Dei, ac Beatorū Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud S. Petrū, Anno Incarnationis. 1585. Nonis Ian. Pont. noſtri Anno I.

H. Prodat.

Io. Baptiſta Canobius.

Anno à Natiuitate Domini, Milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, Indictione xiiij. die vero ix. Menſis Ianuarij, Pontificatus S. D. N. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno I. Retroſcriptæ litterę Apoſtolicæ, affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis, ſeu portis S. Ioannis Lateranen. & Sancti Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & aciei Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ per nos Io. Freile, & Nicolaum Taglietum, S. D. N. Papæ Curſores.

Publicatio.

Alex. Parabiachus Mag. Curſorum.

Fratres

XXII.

Fratres Capuccini decætero non recipiant, neque retineant, Fratres de Obseruantia; neque Fratres de Obseruantia ad Capuccinos, se transferant, sine speciali licentia, Romani Pontificis, vel Generalis, seu Prouincialium Ministrorum de Obseruantia.

Similem const. fecit Pau. III. vt sup. fol. 411. nu. 26. & Iul. III. fol. 506. num. 10.

SIXTVS Papa V. ad perpetuam rei memoriam.

Causa huius prohibitionis. PRO ea, quam præcipuam gerimus erga Sanctum Franciscum deuotione, illius familiam vniuersam paterno amore complectentes, ea studemus de medio tollere, quæ dissidij inter ipsos Religiosos, eius regulam sectantes occasionē præbent, aut ijs, qui leuitate animi, minus constantes persistunt in obedientia, cui se ipsos dicauerunt, ab ea se subtrahendi viam aperiunt. Sanè iampridem fel. rec. Paulus Papa III. & Iulius etiam III. Romani Pontifices prædecessores nostri iustis de causis adducti prohibuerunt, ne vllo modo fratres de Obseruantia, sine suorum Generalium, vel Prouincialium licentia in scriptis habita, ad Congregationem Capuccinorum se transferre, siue ab ipsis Capuccinis recipi, aut in illorum domibus retineri possent, vel deberent, certis etiam grauioribus pœnis adiectis, prout in illorum litteris plenius continetur. Prohibitio. Quare nos quoque eorundem prædecessorum exempla secuti, toto negotio cum quibusdā ex Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus communicato, ac diligenter considerato, litterarum huiusmodi tenores præsentibus pro expressis habentes, de eorundem Cardinalium consilio, etiam de nouo auctoritate Apostolica, per præsentes districtius interdicimus, tam ipsis Capuccinis, ne quemquam eorundem Fratrum de Obseruātia, post emissam professionem regularem iuxta instituta eiusdem ordinis de obseruantia, ad eos quouis habitu, & quacunque de causa transeuntem, sine nostra, aut Romani Pontificis pro tempore existentis licētia speciali, per litteras Apostolicas expressam, & in specie, non autem per clausulas generales idem importantes, præsentis prohibitionis mentionem, & derogationem cōtinentes, aut eorundem Generalis, vel prouincialium ministrorum Fratrum de obseruantiā licētia in scriptis, vt præfertur, obtenta, admittere, recipere, & retinere: quàm Fratribus de obseruantia prædictis, ne quisquam eorum ad Congregationem Capuccinorum sine huiusmodi licentia se transferre in futurum præsumant. Contrauenientium pœnæ. In singulos verò Capuccinorum Superiores, Prouinciales, Ministros domorum Guardianos, Vicarios, seu Præsides, necnō ipsos Fratres de Obseruantia, qui in præmissis quoquomodo contrauenerint, excommunicationis sententiam ferimus, eosque omnibus, & quibuscunque dignitatibus, administrationibus, & officijs per eos pro tempore obtentis auctoritate præsentium priuamus, & ad futura, ac quoscunque actus legitimos exercendos inhabiles esse volumus eo ipso. Decernentes receptiones, admissiones, & retentiones quascunque de illis ex quauis causa sine dicta licentia faciendas, nulla omnino firmitate subsistere, neminemque penitus vlli voto, aut promissioni, etiam iuramento aliaue solemnitate roboratis obligare posse. Clausulæ præseruatiuæ. Præsentesque litteras de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quouis alio defectu notari, seu impugnari, aut sub prætextu quod contra alias apostolicas, ac canonicas sanctiones iampridem vsu receptas (quod scilicet vnicuique regulari ad arctiorem regulam, & religionē transeundi petita duntaxat, ac etiam non obtenta superiorum licentia transitus liberè, & licitè permittatur) aut alias quouis prætextu, seu quæsito colore in ius, & controuersiam, reuocari, aut inualidari, ac ad terminos iuris reduci non posse, sed semper validas, & Decretum irritans. efficaces existere: Sicque in præmissis vniuersis, & singulis per quoscunque Iudices & Commissarios ordinarios, & delegatos, ac S. R. E. Cardinales, ac causarum palatij Aposto-

Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes vniuersis, & singulis locorum ordinarijs, vt quando, vbi, & quoties opus fuerit, ac pro parte alicuius ex fratribus de obseruantia huiusmodi fuerint requisiti, præsentes litteras solemniter publicantes, eisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes; non permittat quemquam ex prædictis, si qui forsan in posterum se de facto transferre præsumpserint, contra earundem præsentium continentiam, & tenorem, in aliqua domo, seu loco ipsorum Capuccinorum admitti, recipi, & retineri. Contradictores quoslibet, & rebelles, eisq; auxilium, consilium, vel fauorem directè, vel indirectè quomodolibet præstantes, per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaq; opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisq; super his habendis seruatis processibus, sententias, & censuras ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac in Concilijs, etiam generalibus, editis, ac ordinis, & Congregationis Capuccinorum prædictorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon facultatibus, dispensationibus, & indultis, ipsi Congregationi Capuccinorum, eorumq; superioribus, & personis, aut domibus quibuscunq; recipiendi, vel retinendi fratres de obseruantia, etiam suorum superiorum licentia petita dumtaxat, & non obt enta, aut nō petita transeuntes, tam expressè, & principaliter, quam per communicationem ad instar aliorum ordinum, & Cōgregationum, quorum gratiarum, & indultorum ipsi forsan Capuccini participes effecti sunt, etiam si pariformiter, & æquè principaliter ipsa communicatio, & extensio facta fuerit, per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores, aut successores nostros, etiam motuproprio, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac de eorumdem Cardinalium consilio pro tempore concessis, approbatis, & innouatis: quæ omnia, ac desuper confectas litteras, processusq; habitos per easdem, quatenus præmissis in aliquo aduersantur, abrogamus, cassamus, & annullamus. Aut si ipsis Capuccinis, eorumq; Prælatis, & superioribus, vel quibusuis alijs communiter, vel diuisim ab Apostolica sit sede indultū, quod litteris reuocatorijs, sub quacunq; formula editis nullatenus, vel nisi modis, & formis in huiusmodi indultis contentis parere, & ob non paritionem aliquas sententias, censuras, & pœnas incurrere, aut alias interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionē, etiam quibuslibet alijs priuilegiis, indulgentiis, exemptionibus, & litteris Apostolicis generalibus, vel specialibus, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus concessis, quorumcunq; tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri: & de quibus, quorumq; totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Quæ omnia volumus nemini contra prædicta in aliquo suffragari, cæterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem, vt præsentium exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & alicuius Prælati ecclesiastici, eiusue curiæ sigillo obsignatis eadem fides vbique in iudicio, & extra illud habeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Deputatio executorum huius constit.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, sub Annulo piscatoris, die vigesimo octauo Ianuarij, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Pontific. Nostri Anno Primo.

XXIII.

Erectio Monasterij Monalium S. Bernardi, propè Ecclesiam SS. Viti, & Modesti de Vrbe, sub gubernio, & cura Protectionis, & Officialium Confraternitatis S. Bernardi. Priuilegiorumq; gratiarum, & Indulgentiarum concesio.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. SVPERNAE dispositionis arbitrio in suprema militantis Ecclesiæ sta tione, meritis licet imparibus collocati, inter curas multiplices, quibus occur rentium negotiorum varietatibus grauamur, illam libenter amplectimur, per quam nostris potissimum temporibus Monasteria, & alia religiosa loca incrementum suscipiant, & in eis immaculata vigeat obseruantia regularis, prout S.R.E. Cardinaliũ, & aliorum Christifidelium, exposcit deuotio, salus exigit animarum, causæ rationabiles suadent, & id in Domino conspicimus, salubriter expedire. Sanè dilectus filius noster Michael, tituli Sãctæ Mariæ supra Mineruã; presbyter Cardinalis Alexandrinus nuncupatus, protector suo, & dilectorum filiorum Petri Fuluij presbyteri, vtriusque iuris doctoris Prioris, & Horatij Fuschi, ac Andreæ Alberini Custodum, & Camilli Contreræ Camerarij, Ciuium Roman. & aliorum officialium, necnon Confratrum Confraternitatis Sacerdotum, & aliorum Christifidelium, sub inuocatione sancti Bernardi, Anno Domini, Millesimo trecentesimo sexagesimo octauo, procurante quondã Francisco, etiam Fusco, presbytero Roman. in Ecclesia eiusdem sancti Bernardi, Regionis Montium de Vrbe, quæ Ecclesia, in domo propria ipsius Francisci constructa, & ædificata, cuiq; ipsæ Franciscus omnia bona sua pia deuotione ductus largitus fuit nominibus nobis exposuit, quòd licet omnes redditus prædictorum bonorum in manutenenda ipsa Ecclesia, diuersisque pijs, & spiritualibus exercitijs, ac etiam à quinquaginta annis citra in pane qualibet die Dominica quadraginta pauperibus familijs, ad rationem quatuor bolendinorum, pro qualibet familia erogando distributi fuerint: tamen hodie arbitrio dictorum Priors, Custodum, & Confratrum distribuuntur, cumque impræsentiarum Michaeli Cardinali, ac Priori, & Custodibus, necnon Confratribus prædictis visum fuerit, quòd dicta eleemosyna panis quatuor bolendinorum, cuilibet ipsarum familiarum erogari solita eisdem familijs parum auxilij, & necessariæ subuentionis præstet: dictisque familijs ab alijs eiusdem Vrbis Confraternitatibus largius de eleemosyna, tum panis; tum etiã pecuniæ subueniatur, & quòd propterea aliqua alia pia, & in ipsa Vrbe necessaria opera, ab eadẽ Confraternitate sancti Bernardi amplecti longe melius foret: Iccirco inter eosdem officiales, & Confratres diuino afflante numine resolutum fuit, quòd vnum Monasterium Monaliũ, sub inuocatione eiusdem sancti Bernardi, sub regula sancti Benedicti, ac ab ipsis officialibus, & Confratribus præscribendis constitutionibus, quæ prius tamen à nostro, & pro tempore existenti Vicario eiusdem Vrbis examinari, & approbari debeant, in dicta Vrbe, pro vna illius Abbatissa, & aliis triginta duabus in commemorationẽ trigintatrium annorum, quibus Dominus, & saluator noster Iesus Christus in hoc mundo, cum hominibus conuersatus fuit; aut pluribus, vel paucioribus Monialibus (præcipuè ex pauperibus puellis, quæ spretis eiusdem Mundi illecebris Christo earum sponso se dicare optarunt) in eodem Monasterio recipiendis, illarumque vsu, & habitatione, sub cura tamen, & gubernatione Protectoris Prioris Custodum, & officialium ipsius Confraternitatis sancti Bernardi, nunc, & pro tempore existentium construi, & ædificari facere curarent, his potissimum rationibus adducti, quòd quamplures pauperes puellæ dictæ Vrbis Moniales effici cupientes in sæculo, cum maximo earum virginitatis, & honoris periculo remanere coguntur, præcipuè cum iam ad nubilem deueniant ætatem, & ob earum paupertatem, neque eleemosynam Monasterijs, vt in eis Moniales recipientur erogandi, neque viris, qui eas in vxores ducunt dotem tradendi modum habeant. Cum autem

Cardinalis Alexandrinus, suo & aliorum officialium Cõfraternitatis Sancti Bernardi, exponit Sãctiss. Sixto Quinto. Quod quidam Franciscus Fuscus Ecclesiam S. Bernardi, in eius domo sita in Regione Mõtium Vrbis cõstrui fecit, & oĩa bona sua ei donauit, i eaq; Confraternitas Sancti Bernardi erecta fuit de anno 1368.

Redditusq; eorum bonorum in diuersis piis operibus a Cõfratribus vsque modo erogati fueruot.

Nuue autem iidem Confratres diuino spiritu ducti, Monasterium pro Monialibus S. Bernardi construere velle cogitarunt.

autem, sicut eadem expositio subiungebant, Ecclesia sanctorum Viti, & Modesti in Macello Martyrũ, etiam de Vrbe, quæ denominatio Diaconi Cardinalis existit, cuique bonæ memo. Guido tt. eorundem SS. Viti, & Modesti Presbyter Card. Vercellen. nuncupatus dum viueret præerat, per obitum ipsius Guidonis Cardinalis, qui apud sedem Apostolicam debitum naturæ persoluit, aut aliàs certo modo vacauerit, & vacet ad præsens, ipsaque Ecclesia sanctorum Viti, & Modesti campanili, campanis, calicibus, Planetis, Mappis, ac alijs ornamentis Ecclesiasticis, & paramentis, cæterisq; omnibus ad Missas, & alia diuina officia celebrandum, & altaria cooperiendum necessarijs careat, ac propterea, & alias illa, ne quidem festiuis diebus aperiatur, nec in ea sanctissimum Missæ sacrificium celebretur, in maximum detrimentum diuini cultus, & eiusdem Ecclesiæ Sanctorum Viti, & Modesti vilipédium. Vnde si apud, & propè eam, ac in eius domo, illi contigua, per quosdam extraneos, seu alienigenas occupata, & de tenta, aliisq; membris, iuribus, & pertinentijs suis, vniuersis (eiusdem Ecclesiæ Sanctorum Viti, & Modesti denominatione, pro vno Diacono Cardinale, vna cum illius iurisdictione, in ipsa Ecclesia sanctorum Viti, & Modesti, & alijs sibi subditis, aliàs, vt prius salua, illæsa, & firma remanente) dictum Monasterium Monialium Sancti Bernardi cũ claustro, dormitorio, refectorio, hortis, hortalitiis, aliisq; officinis, membris, fabricis, & rebus necessariis, & oportunis, pro vna illius Abbatissa, & aliis triginta duabus, seu pluribus, vel paucioribus Monialibus in eo introducendis, & ibidem altissimo perpetuo famulaturis, illarumque perpetuis vsu, & habitatione, quarum viginti hac prima vice possent recipi cum quadringentorum scutorum, aut maiori, vel minori, eleemosina, per earum quamlibet præstanda, & ad censum annuum, siue alium fructum licitum perpetuum, vna cum omnibus aliis eleemosynis in futurum per puellas ipsum Monasterium ingressuras ad earum libitum erogandis ponenda, reliquæ vero tresdecim, aut plures, vel pauciores Moniales præfatę amore Dei recipi deberent perpetuo erigeretur, & institueretur, illiq; sic erecto, & instituto pro eius dote, ac illius Abbatissę, & Monialium victu, & vestitu omnes dictæ Confraternitatis S. Bernardi fructus, redditus, & prouentus, qui summam centum, & quinquaginta scutorum annuatim excedũt, necnon etiam fructus, redditus, & prouentus Ecclesiæ Sanctorum Viti, & Modesti huiusmodi, omnesq; aliæ eleemosynæ Confraternitati S. Bernardi, & Monasterio, ac Sanctorum Viti, & Modesti Ecclesiæ prædictis, decætero perpetuis futuris temporibus à quibusuis Christifidelibus erogandæ, etiam perpetuo applicarentur, & appropriarentur, ac Ecclesia Sanctorum Viti, & Modesti huiusmodi, vna cum eius domo, membris, iuribus, & pertinentiis pręfatis, omnibusq; aliis suis bonis, proprietatibus, rebus, & actionibus præsentibus, & futuris (dicta denominatione, Diaconi Cardinalis pro vno Cardinale, vnà cum illius iurisdictione, in ipsa Ecclesia sanctorum Viti, & Modesti, ac alijs sibi subditis, aliàs vt præfertur salua, illæsa, & firma remanente) dicto Monasterio pro illius Ecclesia perpetuo donaretur, concederetur, & assignaretur, ex hoc profecto dictarum pauperum puellarum, quæ Moniales effici cupiunt, pijs votis, & statui, ac diuini cultus, in eadẽ Ecclesia Sanctorum Viti, & Modesti restitutioni, & augmento plurimum consuleretur, illique de paramentis, & ornamentis necessarijs, per ipsam Confraternitatem sancti Bernardi prouideretur, ac Missæ, & alia diuina officia ibidem frequenter, & deuotè celebrarentur: Quare idem Michael Cardinalis asserens fructus, redditus, & prouentus dictæ Ecclesiæ sanctorum Viti, & Modesti partim in pecuniarum, & partim in vini, & ceræ responsionibus consistere; illosque sex ducatorum auri de Camera secundum communem extimationem valorem annuum non excedere nominibus prædictis nobis humiliter supplicauit, quatenus sibi in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur qui dudũ inter alia voluimus quod semper in vnionibus commissio fieret vocatis, quorum interesset, quodque litteræ super indulgentijs non expedirentur ad instar, nisi specificarentur, quiq; antique Religionis decorem, statusque Ecclesiastici conseruationem, necnon diuini cultus augumentũ sinceris exoptamus affectibus Priorem, & Custodes, ac officiales prædictos, singularesque personas dictæ Confraternitatis, à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à

Et quod ob mortem Cardin. Vercellẽ. ad præsens vacat Ecclesia ss. Viti, & Modesti in Macello Martyrum de Vrbe, in qua nec sacra celebrantur, nec paramẽta, & alia necessaria existant.

Et si apud d. Ecclesiam, d. Monasterium construeretur.

Eiq; fructus d. Confraternitatis, & d. Ecclesię SS. Viti, & Modesti, cum suis viribus, & redditibus donarẽtur, pauperib⁹ puellis quę Moniales effici cupiunt, & restitutioni d. Ecclesiæ SS. Viti, & Modesti, admodum consuleretur.

iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, in quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes: necnon quarumcunq; vnionum, annexionum, incorporationum, applicationum, appropriationum, concessionum, & assignationum Confraternitati Sancti Bernardi, & illius Ecclesie huiusmodi hactenus, quomodolibet factarum, necnon premissorum omnium, & inde sequutorum, ac aliorū necessariorum, quorumcunque, etiam veriores, & totos tenores, ac dat, verumque, & vltimum Ecclesie Sanctorum Viti, & Modesti huiusmodi vacationis modum presentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Michaeli Cardinali, necnon Priori, Custodibus, officialibus, & Confratribus predictis, apud, & prope Ecclesiam Sanctorum

Sanctissimus itaque Pontif. iste Cardinali Protectori, & Cōfratribus, licentiam concedit construendi dictum Monasteriū, apud dictam Ecclesiam.

Viti, & Modesti; huiusmodi vnum Monasteriū Monialium Sancti Bernardi huiusmodi pro vna illius Abbatissa, & aliis triginta duabus, aut paucioribus, vel pluribus arbitrio ipsius Confraternitatis Monialibus, illarumque vsu, & habitatione cum claustro, dormitorio, Refectorio, hortis, hortalitiis, aliisq; officinis, membris, fabricis, & rebus necessarijs construi, & ædificari faciendi, Apostolica auctoritate tenore præsentium licentiam impartimur. ac postquam ipsum Monasterium Monialium sic, vt præmittitur constructum, & edificatum fuerit, etiam ex nunc, prout, ex tunc, & è contra, pro vna illius Abbatissa, & alijs triginta duabus, aut paucioribus, vel pluribus, prout supradictum est, Monialibus, quarum viginti hac prima vice recipi possunt cum eleemosyna; per earum quamlibet præstanda, quę vna cum alijs eleemosynis aliarum Monialium, ibidem perpetuis futuris temporibus recipiendarum ad cēsum annuum, seu alium fructum licitum perpetuum poni debeant: reliquæ vero tresdecim, aut plures, vel pauciores Moniales huiusmodi, & quę deinceps illud ingredientur, etiā perpetuo amore Dei, in eo recipi, & admitti debeant, sine alicuius preiudicio, auctoritate, & tenore premis-

Ecclesiamq; ipsas cum suis iuribus, & redditibus, eid. Monasterio concedit.

sis, perpetuo erigimus, & instituimus: Necnon Ecclesiam Sanctorum Viti, & Modesti, predictam, vt premittitur, vacantem vna cum eius domo, membris, proprietatibus, rebus, fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, actionibus, & pertinentijs prædictis illam, & illa; quatenus opus sit, à denominatione, seu iure denominationis Diaconi Cardinalis Sanctorum Viti, & Modesti huiusmodi; quæ tamen denominatio Diaconi Cardinalis, alias, vt præfertur inibi salua, illæsa, & firma remaneat, ac remanere censeatur, ad effectum supra, & infrascriptorum opportunè, ac perpetuo separando, & dismembrando, eidem Monasterio, pro dicti Monasterij Ecclesia, etiam perpetuo do-

Elemosynas tam dictæ Confraternitati Sācti Bernardi, quam Ecclesiæ SS. Viti, & Modesti, erogatas & erogandas, & ipsarū emolumenta quæcumq; eid. M. applicat.

namus, concedimus, & assignamus. Ac eidem Monasterio sic erecto, & instituto, omnes, & singulos Confraternitatis Sancti Bernardi, & Ecclesiæ Sanctorum Viti, & Modesti prædictarum, ac cuiuslibet ipsarum fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta quęcumque, necnon oblationes, & eleemosynas eisdem Confraternitati, & Monasterio, ac Ecclesiæ Sanctorum Viti, & Modesti, & cuilibet ipsorum, tam à dictis puellis ipsum Monasterium ingredi volentibus; quā alijs quibusuis vtriusque sexus Christifidelibus, quomodolibet pro tempore erogatas, & erogandas, similiter perpetuo applicamus, & appropriamus: ita quod liceat Priori, Custodibus, & officialibus; ac Confratribus præfatis, necnon pro tempore existentibus Abbatissæ, & Monialibus nouiter erecti Monasterij huiusmodi per se, vel alium; seu alios eorum, ac Confraternitatis, & Monasterij S. Bernardi huiusmodi nominibus corporalem, realem, & actualem possessionem Ecclesiæ Sanctorum Viti, & Modesti, illiusq; domus, & aliarum proprietatum; ac rerum bonorum, iurium, pertinentiarū, & actionum, aliorumq; omnium, & singulorum eisdem Confraternitati, & Monasterio applicatorum, & appropriatorum prædictorum propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuo retinere, ac illis perpetuo vti, frui, potiri, & gaudere, necnon in eadem Ecclesia Sanctorum Viti, & Modesti Missas, & alia diuina officia celebrare, & celebrari, ac alias ei in diuinis deseruire, & deseruiri facere, illiusque, & dictæ Confraternitatis Sancti Bernardi, necnon quoscunq; alios eiusdem Monasterij fructus, redditus, & prouentus, præsentes, & futuros, ac iura, obuentiones, & emolumenta quæcumque, necnon, & inibi, per quoscumq; Christifideles pro tempore faciendas, & erogandas oblationes, & eleemosynas percipere, colligere, leuare, exigere, recipere, recuperare, arrendare, & locare, ac in

Mona-

Monasteriis Sancti Bernardi, & Ecclesiæ Sanctorum Viti, & Modesti huiusmodi vsus, manutentionem; & vtilitatem cõuertere, etiam Diaconi Cardinalis denominationem ipsius Ecclesiæ Sanctorum Viti, & Modesti huiusmodi pro tempore habentis, & habituri, ac etiam prædicti Vicarij, vel cuiusuis alterius licentia super hoc, alijsq; supra, & infrascriptis minimè requisita. Et insuper Monasterium Sancti Bernardi prædictum, eiusq; pro tempore existentes Abbatissam, Priorissam, Moniales, & Conuentum in spiritualibus, & temporalibus, sub nostra, & pro tempore existentis Rom. Pontificis, & sedis prædictæ protectione, ad instar Confraternitatum Orphanorum, & sanctissimi Crucifixi de dicta Vrbe, ac Monasteriorum, quorum ipsæ Confraternitates curam, in temporalibus gerunt, pariter perpetuo recipimus, & admittimus, ac illa curæ gubernio regimini, & liberæ administrationi pro tempore existentium Protectoris, Prioris, custodum, & officialium, & Confratrum prædictorum, iuxta formam, & secundum tenorem regulæ Sancti Benedicti huiusmodi, ac à protectore, Priore, Custodibus, necnon officialibus, & Confratribus prædictis præscribendarum, & à Vicario prædicto examinandarum, & approbandarum, constitutionum, perpetuo subijcimus, & submittimus, Necnon Priori, Custodibus, officialibus, & Confratribus prædictis, pro fælici regimine gubernio, & administratione Confraternitatis, & Monasterij S. Bernardi, ac Abbatissæ, & Monialium, aliarumque personarum, omniumque rerum, & bonorum Monasterij huiusmodi quæcunque statuta, & ordinationes, licita tamen, & honesta, sacrisque canonibus non contraria, nec Decretis Concilij Tridentini repugnantia, ædendi, & faciendi, ac ædita condita, & facta, pro tempore mutandi, alterandi, & in melius reformandi, aliaq; etiam de nouo faciendi, quæ omnia similiter ab eodem Vicario examinari, & approbari debeant. Eidemq; Michaeli Cardinali, & pro tempore existenti Protectori dictæ Confraternitatis S. Bernardi pro instructione Monialium in eodem Monasterio, vt præfertur, introducendarum, duas, vel tres Moniales professas à Monasterio Monialium Sanctæ Cęciliæ Regionis Transtiberim, similiter de Vrbe ordinis Sancti Benedicti huiusmodi de consensu illius superioris extrahendi, illasq; ad monasterium S. Bernardi prædictum transferendi, seu transferri, & inibi perpetuo remanere faciendi, dummodo ipsæ sic extrahendæ moniales trigesimũ octauum earum ætatis annum excedant, & vltra decennium post emissam ab eis professionem regularem in ipso monasterio Sanctæ Cęciliæ permanserint, quibus dicti Monasterij S. Bernardi officia, ac præsertim Abbatissæ, & Priorissæ, (quæ triennales tantum iuxta dicti Concilij dispositionem sint) distribui debeant; ac Abbatissa, & Priorissa Monasterij Sancti Bernardi huiusmodi hac prima vice eligendę, seu assumendæ, Abbatissa, videlicet, Quadragesimum secundum Priorissa vero præfatæ Quadragesimum suarum ætatum annos excedant, licentiam pariter, ac facultatem concedimus, & elargimur, Necnon Monasterio Sancti Bernardi, & Ecclesiæ SS. Viti, & Modesti, ac Abbatissæ, Priorissæ, monialibus, & conuentui præfatis, ac alijs personis quibuscunque pro tempore existen. in perpetuum, vt omnibus, & singulis priuilegijs, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, præeminentijs, antelationibus, prærogatiuis, fauoribus, indultis, indulgentijs, etiam plenarijs, & peccatorum remissionibus, cæterisque vniuersis gratijs, tam spiritualibus, quàm temporalibus, alijs dicti Ordinis S. Benedicti, illiusq; congreg. Monasteris, & Ecclesiam tam virorum quam mulierum vbicumq; existen. ac præsertim Monasterium, & Ecclesiæ S. Cęciliæ huiusmodi, à quibuscunque Rom. Pont. prædecessoribus nostris, ac forsan nobis, & sede prædicta, ac alias quomodolibet hactenus concessis, & imposterum cõcedendis, ac quibus illa quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt, quomodolibet in futurum, similiter, & pariformiter, ac æquè principaliter, & absque vlla prorsus differentia perpetuo, etiam vti, potiri, & gaudere liberè, & licitè possint, & debeant, in omnibus, & per omnia, perinde, ac si illis specialiter, & particulariter concessa fuissent, auctoritate Apostolica, & tenore supradictis, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus. Decernentes præsentes litteras etiam ex eo, quod interesse habentes; seu prætendentes ad hæc vocati, & causæ propter quas pr missa emanauerint, etiam coram eodem Vicario, aut alias quomodolibet examinatæ, & iusti-

Monasteriũ, & Moniales sub protectione Sedis Apost. recipit, ad instar Confraternitatis Orphanorũ & Crucifixi.

De his vide supra in 10. constitu. Paul. iij. fol. 416. & in Pii iiij. constit. 39. fol. 707.

Officialibus Confraternitatis auctoritatẽ concedit, ordinationes licitas, & a Vicario Pont. approbandas faciendi.

Cardinali Protectori dat facultatem extrahendi tres Moniales a Monasterio S. Cęciliæ, & ad dictũ Monasterium transferendi, & illius Monialiũ instructione.

Monasterioq; & Monialibus omnes gratias, Indulgentias, & priuilegia, alijs Ecclesiis, & Monasteriis ordinis S. B. & Ecclesiæ d. S. Cęciliæ concessa, & concedẽda, elargitur.

Clausulæ præseruatiuæ.

& iustificatę non fuerint, vel quibusuis alijs causis de surreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut quouis alio defectu notari, vel impugnari, aut in ius, vel controuersiam reuocari, seu alias quomodolibet infringi, vel retractari, nullatenus vnquam posse: sed illas semper validas, ac efficaces existere, suosq; plenarios effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent:

Decretum irritans.

quomodolibet in futurum inuiolabiliter perpetuo obseruari: Sicq; in præmissis censeri, ac ita per quoscunq; Iudices, & Commissarios, quauis auctoritate fungentes: etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, eorumq; Locatenentes, ac Sanctæ Romanæ Ecclesię Cardinales, etiam legatos de latere, eorumq; Vicelegatos, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Patriarchæ Hierosolymitan. & Archiepiscopo Ragusin. ac dilecto filio, causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios easdem præsen-

Executorum huius constitutionis deputatio, & facultates.

tes, & in eis contenta quęcunq; vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Protectoris, prioris, Custodum, officialium, & Confratrum, necnon Abbatissæ, & Conuentus predictorum, seu pro eis agentium fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisq; in pręmissis efficacis, defensionis, pręsidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos, & eorum singulos, impartitione, erectione, institutione, donatione, concessionibus, assignatione, applicatione, appropriatione, receptione, admissione, subiectione, submissione, constitutione, elargitione, indulto, & decreto, alijsq; præmissis iuxta earundem pręsentium continentium, & tenorem pacificè frui, & gaudere, non permittentes illos, vel eorum aliquos desuper per quoscunque, quomodolibet indebitè molestari, perturbari, aut impediri: Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaq; opportuna iuris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habẽdis seruatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas ipsas incurrisse declarando, ac easdem censuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggrauando, & interdictum Ecclesiasticum, apponendo, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Non obstantibus pręmissis, & Priori voluntate nostra prædicta, ac felicis recordationis Bonifacij Papæ viij. prædecessoris nostri, qua cauetur, ne quis extra suam Ciuitatem, vel diœcesi.nisi in certis ini-

Clausulæ derogatoriæ.

bi expressis casibus, & in illis vltra vnam dietam ad iudicium extrahatur, seu ne iudices ab ipsa sede deputati extra Ciuitates, vel dięcesi.in quibus deputati fuerint contra quoscunq; procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio Generali edita, dummodo vltra tres dietas aliquis, earundem auctoritate præsenti ad iudicium non trahatur, & quibusuis alijs Cancellariæ Apostolicæ regulis æditis; & edendis, necnon generalis, & Lateranen. etiam nouissimè celebrati. Conciliorum vniones perpetuas, nisi in casibus à iure pręmissis fieri prohibentis, ac pię memorię Symmachi, & Pauli ij. ac Pauli iiij. & Pij etiam iiij. ac Pij V. necnõ quorumcunq; aliorum Rom. Pontif. etiam prædecessorum nostrorum, de rebus Ecclesiæ non alienandis, & male alienatis retractandis, ac recuperãdis, necnon quibusuis alijs Apostolicis, ac etiam in vniuersalibus, prouincialibusque, & Synodalibus Concilijs ęditis, & edendis, spiritualibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus, ac etiam ordinis Sancti Benedicti, & Ecclesiæ Sanctorum Viti, & Modesti, necnon Confraternitatis, & Monasteriorum, ac etiam Vrbis prædictorũ iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis, etiam illis, illorumq; superioribus, & personis, ac pro tempore existenti sanctorum Viti, & Modesti Diacono Cardinali, populoque, & Ciuibus Romanis, ac quibusuis alijs personis, sub quibuscunque tenoribus, & formis ac cum quibusuis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis; in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia; deque Apostolicæ potestatis plenitudine, & consistorialiter, ac de fratrum nostrorum consilio, & vnanimi assensu, aliasque in contrariũ, quomodo-

modolibet; etiam pluries: & iteratis vicibus concessis, & confirmatis, & innouatis, & imposterum concedendis, confirmandis, & innouandis, illis præsertim, quibus inter alia caueri dicitur expresse, quod huiusmodi, & alia beneficia Ecclesiastica eiusdem Vrbis; alijs quàm Ciuibus Romanis originarijs, & Ciuium Romanorum originariorum filijs, ac forsan alias certis modo, & forma tunc expressis, qualificatis, conferri, vel etiam locis pijs donari, concedi, & assignari, seu vniri, annecti, & incorporari non possint, & aliter de illis etiam per sedem eandem, pro tempore factæ, collationes, prouisiones, & aliæ dispositiones, necnon donationes, concessiones, & assignationes, seu vniones, annexiones, & incorporationes nullius sint roboris, vel momenti, eisdem priuilegijs; & indultis, nullatenus, aut non nisi modis, & formis, in illis expressis derogari, aut derogatum censeri possit, & si illis aliter derogari contingat, derogationes huiusmodi nemini suffragentur, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma, ad hoc seruanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem; quod propter nostras donationem, concessionem, & assignationem huiusmodi ipsa Ecclesia sanctorum Viti, & Modesti debitis non fraudetur obsequijs, sed eius congruæ supportentur onera consueta. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, impartitionis, erectionis, institutionis, donationis, concessionum, assignationis, applicationis; appropriationis, receptionis, admissionis, subiectionis, submissionis, constitutionis, elargitionis, indulti, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romę, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Id. Februarij, Pontificatus Nostri Anno Primo.

Clausulæ derogatoriæ.

Ferd. Card. Medices summator.

XXIIII.

Renouatio Pontificalium Cappellarum in Basilicis, certisq; Almæ Vrbis Ecclesijs, Dominicis Quadragesimæ, & Aduentus, aliisque statis solemnibus diebus, celebrandarum.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. EGREGIA Populi Romani pietas, magnis Sanctorum patrum laudibus celebrata, posteaquam Terrarum Princeps Ciuitas, Beatissimis Apostolis Euangelii lucem annunciantibus, suaue Christi iugum accepit, & per Beati Petri sedem verè caput Orbis Terræ effecta, latius cœpit præsidere potestate diuina, quam dominatione terrena, præclara adhuc, singulari Dei benignitate, religiosæ antiquitatis monimenta conseruat. Inter quæ vetus admodum est, ab Apostolicis vsque ducta temporibus, sacrarum Stationum consuetudo, in quibus fidelium multitudo ad Apostolorum sepulchra, & fortissimorum Martyrum memorias conueniens, hymnis, & cāticis spiritualibus Deum in sanctis suis mirabilem laudabat, & salutaribus immaculatæ Hostiæ sacrificiis placabat, & aduersus multiplices antiqui hostis oppugnationes, tamquam in Castris Dei, Statione tutissima consistebat. Quem memorem à maioribus acceptum, nunc etiam Roma antiquissimis Vrbis Basilicis, & Martyrum Ecclesiis visitandis, statis Dominicis, aliisque solemnibus diebus, in primis verò sacro Aduentus Domini, Quadragesimæ tempore, magna populi frequentia anniuersaria celebritate deuote obseruat. Nos autē, quibus pro nostra Pastorali sollicitudine, nihil

Stationum cōsuetudo antiquissima est.

Roma hanc stationum consuetudinem retinet, & obseruat, antiquas Basilicas, & Ecclesias ducere certis temporibus visitan.

hil optabilius est, quàm animas Christo lucrari: tam pium, ac salutare institutum, non solum retinere cupimus, sed etiam ornare, ac omni Religionis officio propagare summopere studemus, his præsertim luctuosis Christianæ Reipub. temporibus, quæ ad placandam Dei iram, ad detestabiles hæreses extirpandas, ad pacem, & tranquillitatē Ecclesiæ obtinendam, ad vitia, & peccata hominum corrigenda, crebriora pœnitentię, & pietatis opera, ac multiplicatas Sanctorum cum Christo regnãtium preces, & intercessiones maximè requirunt, sed potissimum Sanctorum omnium Reginæ, Dei nostri Genitricis, semperq; Virginis Mariæ, Christiani populi aduocatę cęleste patrocinium desiderant. Et vero cum multis antiquis, & Religiosissimis Ecclesijs, quas maiorũ pietas magnificę extruxit, hęc Alma Vrbs ornatissima sit, tum illę potissimum intra, atq; extra mœnia positę, septem Basilicæ, quas veteri instituto fideles, pia, ac salutari peregrinatione obire solent, magnam iure optimo, non solum apud Ciues, sed apud externos populos venerationē habent, sunt enim antiquitate, Religione, Sanctorũ Martyrum venerandis Reliquijs, sacris Indulgentijs, & deniq; mystica septēnarij numeri ratione celeberrimæ, nam quemadmodum *Io. Apostolus* admirabilem illam Apocalypsim septē Asiæ Ecclesijs scribens, vniuersam Ecclesiam adumbrauit, quam Deus cœlestibus Spiritus Sancti donis perficit, & in qua vna habitat, & requiescit: ita Romæ septem Ecclesię magno ejusdem numeri mysterio sunt institutæ, vt totius Ecclesię vnio, & perfectio, in ipso capite, vnde omnium Ecclesiarum vnitas dimanat, illustrius appareret. Quòd cum ita sit, sanè nō possumus non dolere, numquam ferè nostris quidem temporibus, apud eas (vna Vaticana excepta) Pontificales Cappellas celebrari, cum tamen primarias illas Vrbis Basilicas toto Terrarũ Orbe illustres à summo Rom. Pontifice, & sacro Cardinalium Collegio, ita interdum adiri debere, vt ibi quoq; diuina Missarum officia solemniter fiant, & ipsarum Ecclesiarum Maiestas, in quibus diuinæ gratiæ redundant, & Pontificalis officij ratio, & maiorũ nostrorum, exempla id à nobis omnino requirere videantur. Notum est enim ex Ecclesiasticæ antiquitatis monimentis veteres illos sanctissimos Pontifices, prædecessores nostros, in his Basilicis frequenter admodum diuina officia cum Clero, & populo obiuisse, quòd duorum præsertim Beatissimorum Pont. quos ob sanctitatem; & rerum gestarum gloriam merito magnos appellamus, *Leonis, & Gregorij* sermones complures diuina quadam spiritus eloquentia pleni, inter ipsa Missarum solemnia ad populum habiti apertè declarant.

Septem præsertim Basilicas in Vrbe admodũ celeberrimas.

Apoc. 1.

In quibus antiqui Pontifices, diuina officiaria celebrare solebant.

S. Leo ī lib. ser. S. Greg. to. 2. lib. 40. Homil.

Quare cum septem sint (Paschali connumerata) Quadragesimæ Dominicę, & rursum quatuor illæ Aduentus, cum Natali, Circumcisione, & Epiphania Domini septenarij item numerum conficiant, in quibus omnibus celebritatibus Cappellæ in Apostolico Palatio, aut in Basilica Vaticana, de more fieri solent, Decreuimus, de cōsilio Venerabilium Fratrum nostrorum, verbo cum eis ea de re in Consistorio nostro secreto maturè facto, ad Dei, & sanctorum gloriam, & Ecclesiarum ipsarum venerationem, ac fidelis populi deuotionem augendā, senectuti nostræ nequaquam parcentes, sed pastoralis officij munus exequentes, tametsi grauissimis pro vniuersæ Ecclesiæ cura, occupationibus distineamur, in eisdem Basilicis solemnes Missarum Cappellas facere, vno ex S.R.E. Cardinalibus Missam celebrante; idq; quotiescumq; in eisdē Basilicis Cappella Pontificalis fiet, ritu perpetuo obseruabitur; sermo item tempori accommodatus ad diuinas sanctorumque laudes prædicandas, & audientium pietatem inflammandam, de more, semper habebitur, vt duplicatio septēnarij numero, sacrosancta sacrificia, & septem capitalium peccatorum veniam, & septiformem Sancti spiritus gratiā Christiano populo à Deo impetrent. Ad quas quidem venerandas Basilicas, vt commodius, & decentius adiri possit, atq; vt in eis frequentius celebrandis populi religio augeatur, iam vias latas, & directas patefecimus. Cæterum cum Ecclesia Sancti Sebastiani mart. vetustissima illa quidem, & Religiosissima, cum propter loci distantiam, tum etiam angustiam, aliaq; incommoda, minus idonea sit ad Pontificalium Missarum celebrationem, Decreuimus in eius locum Ecclesiam Sanctæ Mariæ, quæ de Populo dicitur, substituere, non solum amplitudine, & loci cōmoditate opportunam, sed magna etiam Religione venerabilem: sæpe enim, & pluribus locis ad sanctissimam illam gratiarum matrem, & misericordiæ parentem recurrendum est, vt ibi potissimum, vbi

Hic itaq; Sanctissimus Pōt. ad ipsorum Basilicarum venerationē, & populi deuotionē augendā in eisdem Basilicis, solemnes Missarum Cappellas Pontificales, in futurum celebrari decernit, vno ex Cardi. Missam cantante.

Et propterea ad dictas Basilicas, vias latas aperuit, & strauit, vt habetur inf. in cōst. 65.

Et modo in locũ Ecclesiæ S. Sebastiani, ad huiusmodi celebrationes incommoda, Ec-

populi

populi nomine insignita, & vbi multa illius clementiæ extant monimenta, precibus nostris inuocata, pro populo oret, pro clero interueniant, & pro deuoto fœmineo sexu intercedat. Nec vero Ecclesiæ S. Sebastiani sua priuilegia, & indulgentias adimimus, quæ etiam in altera nouem Ecclesiarum visitatione, quas pia multorum fidelium deuotio lustrare solet, suo loco, atque ordine permanebit. At vero Ecclesiæ S. Mariæ de Populo, easdem ita indulgentias concedimus, quemadmodum, nec vlla stationum translatione, aut mutatione in Quadragesima, siue in aduentu, cæterisque diebus, quicquam detrahimus, sed gratias gratijs cumulamus, vt apud plures Ecclesias maiore pietatis zelo, Deo; & sanctis eius honor & cultus tribuatur. Ipsas verò Pontificales Cappellas hoc ordine distribui volumus.

clesiam S. M. de Populo sub rogat.

In Quadragesima Dominica prima ad S. Mariam de Populo, secunda ad sanctum Paulum, Tertia ad Sanctum Laurentium extra muros, Quarta ad S. Crucem in Hierusalem, Quinta ad Sanctam Mariam Maiorem, sexta in Palmis ad Sanctum Petrum, Dominica Paschæ ad Sanctum Iohannem in Laterano, vbi populo solemniter benedicemus. In Aduentu verò Dominica prima ad Sanctum Laurentium, secunda ad Sanctum Iohannem, Tertia ad Sanctam Crucem in Hierusalem, quarta ad S. Paulum, in Natali Domini ad S. Mariam Maiorem, ad Præsepe Domini more antiquissimo, in Circuncisione Domini ad S. Mariam de Populo, in Epiphania ad Sanctum Petrum.

Cappellarúq; in dictis septē Ecclesijs celebrandarum ordinem hic subnectit.

Præterea cum festi anniuersarij dies aduenerint, sanctorum illorum, quorum nomine Basilicæ ipse Deo dicatæ sunt, apud eas pariter Pontificias Cappellas faciemus: nimirum in Assumptione Beatissimę Virginis ad Sanctam Mariam Maiorem, de more: In eius Natiuitate ad Sanctam Mariam de Populo: In Inuentione Sanctæ Crucis ad Sanctam Crucem in Hierusalem: In Natali S. Petri, in Basilica eius Vaticana: In Conuersione S. Pauli, in eius Basilica: In Natali S. Io. Baptistæ in Basilica Lateranen. in die Festo S. Laurentij Mart. in eius Basilica extra mœnia: Missam item Annunciationis Beatissimæ semper Virginis Marię, Pontificalem Cappellam faciemus apud Ecclesiā Sanctæ Mariæ supra Mineruam, dotesq; de more pro maritandis puellis distribuemus, in tribus vero celebritatibus, hoc est in die Ascensionis Domini, quo etiam die Romanus Pontifex, populo solemniter benedicit, item Pentecostes, Et omnium Sanctorum Pontificales Cappellæ fient in Basilica Sancti Petri, In die vero Festo Sacratiss. Corporis Christi post Missam solemnem, quę de more in Cappella Palatina habebitur, erit Pontificalis processio, & Sacrosanctæ Eucharistię repositio in eadem Basilica Vaticana: cæteris Festis solemnibusq; diebus Missæ in Cappella Palatij Apostolici, de more celebrabuntur.

Vt igitur hunc sacrum, solemnemq; ritum Pontificales Cappellas apud nobilissimas Basilicas celebrandi, sanctissimorū Pontificum prędecessorum nostrorum vestigijs insistentes, & venerandę vetustatis memoriam renouantes, fælicius, ac religiosius inchoemus, Quarta proxima feria in capite ieiunij Ecclesiam S. Sabinæ Mart. non modo de more superiorum Pontificum adibimus, sed Cardinale maiore pœnitentiario, vt mos est, Missæ sacrum faciente, vna cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Card. in eadem Ecclesia consistemus, sacrosq; cineres à nobis, solemni more, benedictos; supra capita ad pœnitentiæ testificationem spargemus, ac deinde sequētibus Dominicis diebus ad Basilicas, & Ecclesias supra notatas, Missarumq; celebrationem cum sacro Cardinalium Collegio, & aliorum prælatorum præsentia conueniemus, idemq; suo tempore in Aduentu cæterisq; festis diebus, Deo auctore, præstabimus: Quem ritum statum, atq; solemnem, & nos quamdiu disponente Domino vixerimus, perpetuo annis singulis obseruare statuimus, & à successoribus nostris seruari optamus, ac sanè etiam, pro eorum pietate, & rei condecentia speramus. Quod igitur ab omnibus Christifidelibus acceptabili Quadragesimæ tempore, quod iam aduenit, vbiq; Terrarum faciendum est, vt in toto corde suo, in ieiunio, & lachrymis conuertantur ad Dominum; id quidem Romæ, vbi Religionis est domicilium, vbi sacrarum Indulgentiarum Thesauri vberius dispensantur, vbi innumerabilium martyrum, quorum sacra corpora apud nos; magno Dei munere requiescunt, peculiari patrocinio subleuamur, multo certè impensius, & deuotius faciendum est, atq;, vt re ipsa fiat, pro nostra erga hanc Almam

Aliam quoq; Cappellam in prima die Quadragesimæ, in Ecclesiæ S. Sabinæ Cardinale maiore pœnitētiario Missam cantante, celebrari, cineresq; per ipsum Pont. benedici, & spargi decernit.

Hortatur etiā Christifideles, vt in tempore Quadragesimæ in ieiunio, & lachrymis conuertantur ad Dominum.

I Vrbem

Vrbem paterna, & præcipua charitate, omnes in Domino etiam atq; etiam hortamur, zelo incensi domus Dei, quam decet sanctitudo, Sathanæ astutias non ignorantes. Illud quoq; vehementius admonemus, vt omnes, & singuli stationales Ecclesias cum omni timore, & tremore, vt verè pœnitentes, castè, & piè adeant, nemini dantes vllam offensionem: ne illis in locis, ijsq; diebus, quibus aliorum temporum culpæ pijs operibus, & castis ieiunijs redimendæ sunt, inter ipsa martyrum sepulchra Deus ad iracundiam magis prouocetur, sed contra potius huius Ciuitatis pœnitentia, eleemosynis, orationibus, sanctorumq; intercessionibus placatus pater misericordiarum Deus, nobis, & cunctis populis curæ nostræ commendatis (omnes enim vnum sunt in Christo) propitius, & placabilis efficiatur, & quorum fides Apostolico ore laudata est, & in vniuerso mundo annunciatur, eorum etiam modestia, & disciplina ad pietatis, & sanctitatis exemplum omnibus nationibus proponatur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, decretorum, voluntatis concessionis, statuti, & admonitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Stationales q; Ecclesias verè pœnitentes, & castè piæq; visitent.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1585. Id. Februarij, Pontificatus Nostri Anno Primo.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

✠
✠ Ego Iac. Car. Sabellus Episc. Portuen.
✠ Ego Io. Ant. Episc. Tusc. Card. S. Georg.
✠
✠ Ego Io. Franciscus Cardin. de Gambara, Prænestin.
✠
✠
✠ Ego M. S. Card. ab Altaemps.
✠ Ego Inn. Aualus Card. de Arag.
✠ Ego M. Antonius Card. Columna.
✠
✠
✠
✠ Fr. Michael Bonellus Card. Alex.
✠
✠ Nic. Card. de Sens.
✠ Iul. Ant. Card. S. Seuerinæ.
✠ P. Card. Cæsius.
✠
✠ Ego Hier. Card. Rustic.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.
✠
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠
✠ P. Card. Deza.
✠
✠
✠
✠ Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
✠ Ego Io. Bap. Card. S. Marcelli.

✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Aug. Card. de Verona.
✠ Ego Vin. Card. Montis Regalis.
✠
✠
✠
✠ Ego Scipio Card. Lancellotus.
✠ Ego Vincen. Card. Gonz.
✠
✠
✠ Ego Io. Baptista Card. Castruccius.
✠ Ego Fed. Card. Cornelius.
✠ Ego Hippolytus Card. Papien.
✠ Ego Dominicus Card. Pinellus.
✠ Ego Decius Card. Azzolinus.
✠ Ego Hip. Card. Aldobrandinus.
✠
✠
✠ Phil. Vast. Card. Cam.
✠
✠
✠
✠
✠ Alex. Card. Montaltus.

Registrata apud Io. Baptistam Secretarium.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Domini nostri Iesu Christi, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Indictione xiiij. die vero decimaquinta Mensis Februarij, Pōtificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D.N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno I. Retroscriptæ litteræ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt ad valuas S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & acie Campi Floræ, per nos Calixtum Brunettum, & Io. Freile eiusdem S. D.N. Papæ Curs.

Confir-

XXV.

Confirmatio constitutionis Pij V. De non in feudandis, & alienan. Castris, & locis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

Hanc const. Pij V. habes sup. fol. 975. nu. 35. eiusq; confirmationem Gregorij xiij. habes sup. fol. 1197. nu. 1.

Prohibitionem autem alienandi Castra, & alia bona existen. in statu Ecclesiastico alijs quam Vasallis eiusdem status, absq; Sedis Apostolicæ licentia, fecit hic Sanctiss. Pont. vt sup. in eius constit. 3. fol. 4.

SIxtus Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. QVANTA Apostolicæ Sedis dignitati detrimenta, & eius subditis incommoda, ex Ciuitatum, Terrarum, & locorum Status Ecclesiastici distractione obuenerint assidua mentis nostræ cogitatione reuoluentes Pastoralis sollicitudinis nobis diuinitus commissæ zelo vrgemur, illorum conseruationi solertioris diligentiæ studio incumbere, & quæ propterea à prædecessoribus nostris maturo consilio, ac optima ratione sunt sancita, approbationis nostræ robore communire. Causa huius cõfirmationis. Alias siquidem à fel. rec. Pio Papa V. prædecessore nostro, emanarunt litteræ tenoris subsequentis. Pius Episcopus. Omittitur tenor huius constit, quia habetur supra fol. 975.

Et deinde piæ memoriæ Gregorius Papa xiij. etiam prædecessor noster, litteras prædictas Apostolica auctoritate approbauit, & confirmauit, prout in ipsius Gregorij prædecessoris, litteris desuper confectis plenius continetur.

Quocirca ne litteræ Pij prædecessoris huiusmodi labentis temporis cursu valeant labefactari, sed eo validius subsistant, quo multiplici firmitatis vinculo sæpius fuerint stabilitæ, vestigiis ipsorum prædecessorum inhærendo, easdem litteras Pii V. prædecessoris, & in eis contenta quæcunque ex certa scientia nostra, auctoritate prædicta tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac etiam innouamus, easque inuiolabilis firmitatis robur obtinere, ac perpetuo obseruari debere volumus, & mandamus; Confirmatio const. Pii V. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, innouationis, voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, decimoquinto Calend. Aprilis, Pontificatus Nostri Anno Primo.

Hippolytus Cardinalis Aldobrandinus Prodat.

Anno à Natiuitate Domini, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Indictione decimaquarta, die vero prima Mensis Aprilis, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D.N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno Primo. Retroscriptæ litteræ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissæ in valuis, seu portis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranen. & Sancti Petri, Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ per nos Catherinum Menandi, & Nicolaum Tagliettum S.D.N. Papæ Curs. Publicatio.

Alex. Parabiachus Mag. Curs.

XXVI.

Confirmatio quarumcumque gratiarum, immunitatum, & Priuilegiorum, Religionis S. Ioannis Hierosolymitani.

Hęc confirmatio non prçiudicat (vt dicitur hic in fine) constitutioni Pij V. quæ est sup. fol. 1134. num. 139. neque Gregorij xiij. quę est sup. fol. 1326. num. 88.

De Priuilegijs huius Religionis, vide sup. in Pij iiij. const. 14. fol. 663. vbi notaui.

SIXTVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam.

ETSI ex nostri Pastoralis officij debito sub Religionis habitu Domino famulantibus, quibuslibet in his præcipuè per quæ eorum profectibus consulatur, nos fauorabiles, & benignos esse deceat, Fratrum tamen Hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani, qui Crucis mirificè suscepto signaculo circa fidei ortodoxæ tuitionem, nullis laboribus, nullisuè corporum parcendo periculis, contra Christi nominis hostes continuè pugnare non formidant, Religionem floridã paternis cõntemplantes affectibus, ea quæ eis pro eorum prospero statu, commodo, & quiete per Romanos Pontifices prudenter concessa reperimus, vt illibata, firmaq; perpetuò subsistant, libenter approbationis nostræ munimine roboramus. Cum itaque, sicut accepimus, licet aliàs fel. rec. Leo X. Clemens VII. Paulus III. Pius IIII. & Pius V. Romani Pontifices prædecessores nostri, inter alia priuilegia, & indulta, dilectis filijs Magistro, & Conuentui Hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani à sede Apostolica concessa, eundem, & pro tempore existentem, Magistrum, Baiuliuos, Castellanum Empostæ, priores, præceptores, milites, aliasq; personas Hospitalis huiusmodi, necnon eorum subditos, vassallos, colonos, & seruitores, ac alios in eorum obsequijs, & dicti Hospitalis beneficijs quomodolibet nuncupatis, existentes etiam presbyteros curam animarum exercentes, quandiu illam exercent, & in illorum obsequijs forent, illorumque animalia, prædia, domos, molendina, & bona quæcunque quæ obtinebant, ac imposterum obtinerent, & possiderent à solutione, & exactione, decimarum, censuum, iurium etiam synodalium, & canonicarum portionum, seu charitatiui subsidij, aut iucundi aduentus, seu quartæ, aut aliàs quomodolibet, aut aliorum quorumcunque onerum, sub certis modo, & forma exemerint, & liberauerint, prout in diuersis ipsorum prædecessorum desuper confectis litteris plenius continetur. Et licet ipsi milites, & aliæ personæ prædictæ non debuissent, neque deberent à quoquam contra dictorum priuilegiorum tenorem, & formam molestari, perturbari, vel inquietari, cum ipsi non modo eorum facultatibus, & fortunis, verum etiam sanguini, & vitæ pro tuitione fidei Catholicæ non pareant, nihilominus diuersi locorum ordinarij, & parochialium Ecclesiarum Rectores, ac multæ capitulares personæ id sibi omnino, iuxta sacri Concilij Tridentini decreta licere asserentes, eosdem Magistrum, Baiuliuos, Castellanum Empostæ, priores, pręceptores, milites, & personas diuersis oneribus contra eorum priuilegia prægrauare, illosque ad decimas, census, subsidia etiam charitatiua, cõgruas portiones, iucundum aduentum, pastor bonus, aut aliàs nuncupata onera, etiam iura synodalia cogere præsumant, in graue ipsius Hospitalis detrimentum, & grauamen. Nos igitur attendentes Hospitalis prædicti multa esse in fidem Catholicam, & Sedem Apostolicam merita, nobis & venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, non incognita, Magistrum, Baiuliuos, Castellanum Empostę, præceptores, milites, fratres, & eorum singulos, & singulares dicti Hospitalis personas, à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, necnon omnium, & singulorum priui-

Multi Pontifices varias gratias, & priuilegia Religioni S. Ioãnis Hierosolymitani cõcesserũt, & specialiter exemptionem à solutione decimarum, & aliorũ onerum.

Ordinarij tamen, & alij cõtra formam dictorum priuilegiorũ Fratres, & alios dictæ Religionis molestare præsumunt.

legiorum,

legiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, libertatum, & gratiarum per præfatos, & alios quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac sedem Apostolicam, Hospitali, illiusque Magistro, Conuentui, & Fratribus, militibus, alijsque personis præfatis, hactenus concessorum, ac litterarũ desuper confectarum tenores præsentibus pro expressis habentes. Motu proprio non ad Magistri, & conuentus Hospitalis huiusmodi, aut alicuius alterius super hoc pro eis nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & de mera nostra liberalitate, & Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula priuilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates, & alias gratias, eisdem Magistro, & Conuentui, quomodolibet concessa, Apostolica auctoritate, tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & singulos, tam iuris, quam facti defectus, si qui forsan interuenerint in eisdem supplemus. Decernẽtes præsentes litteras, nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo, quod locorum ordinarij vocati non fuerint notari, impugnari, vel inualidari minimè posse, minusque sub quibuscumque similium, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, limitationibus, restrictionibus, & derogationibus comprehendi posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas & plenariè reintegratas esse; Sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Iudices, & Commissarios, quauis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretãdi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere: ac irritum, & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filijs in Regnis Hispaniarum, & Neapolitan. nostris, & sedis Apostolicæ pro tempore existentibus nuncijs, aut Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali auditori per præsentes motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes litteras: & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Magistri, & Conuentus fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra, eosdem Magistrum, & Conuentum, confirmatione, approbatione, adiectione, suppletione, decreto, & alijs præmissis pacificè vti, frui, & gaudere non permittentes eos per ordinarios præfatos, aut quoscumque alios contra præsentium tenorem, quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, appellatione postposita, compescẽdo, ac legitimis super his habendis seruatis processibus, sententias, censuras, & pœnas huiusmodi incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggrauando, interdictumque Ecclesiasticum apponendo, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Non obstantibus piæ me. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri de vna, & concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non extrahatur; ac alijs quibusuis Apostolicis, necnon in Prouincialibus, & synodalibus Concilijs editis specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis, quibusuis personis, etiam præfatis locorum ordinarijs, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum, derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis, etiam motu, & scientia similibus etiam Consistorialiter, & de fratrum nostrorum consilio in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia forma, ad hoc seruanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrarijs quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel diuisim

Sanctissimus itaq; Pontifex illis ob multa merita d. Religionis, eius priuilegia omnia confirmat.

Quod intelligẽ ut hic in fine.

Clausulæ præseruatiuæ.

Decretum irritans.

Executorum deputatio, & facultates.

Clausulæ derogatoriæ.

diuisim ab eadem sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possit per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem, quòd fel. rec. Pii V. xxii. Septembris, anno sexto, ac Gregorij xiij. prædecessorum nostrorum litteris sub annulo piscatoris, xxv. Nouembris, Anno nono, Pontificatus suorum expeditis, in suo robore, & efficacia permanentibus, præsentes litteræ non compræhendant, neque Ecclesias, neque personas in his, quæ ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Concilij Tridentini huiusmodi omnino seruari.

Præseruatio cõsti. Pij v. & Greg. xiii. quas indicaui hic sup. in rubr.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die xx. Martij, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto. Pontificatus Nostri Anno Primo.

XXVII.

Archiconfraternitatis Confalonis Beatæ Mariæ Virginis de Vrbe facultatum, Indulgentiarum, & Annuorum redditUum concesſio, pro Redemptione Captiuorum Status Ecclesiastici, ab infidelibus.

De Facultate huius Archiconfraternitatis, in Redimendis captiuis, habes etiam in Greg. xiij. const. 65. fol. 1292. Et de simili facultate ordinis Sanctiss. Trinitatis Redemptionis captiuorum, habes in eiusd. Greg. const. 37. sup. fol. 1240.

Archiconfraternitati prædictæ, hic idem Sanctiss. Pont. concessit facultatem sibi eligendi Iudicem ad eius causas, & lites, cum amplissima iurisdictione, vt infra in const. 37.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. CVM benigna mater Ecclesia filios suos, qui in teterrima Infidelium captiuitate constituti, non solum corporum, sed etiam animarum discrimen patiuntur, adeo intimis misericordiæ suæ visceribus complectatur, vt pro illis in libertatem reducendis, facultates suas libenter exponat, sacrisque rebus, & preciosis vasis materna liberalitate non parcat. Nos qui ipsius Ecclesiæ administrationem curæ nostræ diuina dispositione commissam gerimusmagnopere adstrictos esse cognoscimus, vt eorundem Captiuorum, qui in baptismatis fonte Christum induerũt, Templumque Dei facti sunt miserandis calamitatibus, & tormentis, quibus in odiũ Christiani nominis sęuissimè excruciantur condolentes, illorum libertatem dilectione, ac religione ipsa procuremus; & quæ propterea piè facta fuisse comperimus, vt firmiora perdurent confirmanda, & innouanda fore censeamus, ac ne tam pium opus quod cæteris corporalibus misericordiæ operibus antecellit, & in quo vno ferè omnia quasi per compendium simul exercentur, necessarijs subsidijs deseratur, operarias manus interponendas, Christique fidelibus agros vberes, in quibus charitatis semina mittant, messem in regno cœlorum amplissimam expectaturi, toto cordis affectu offerẽdos esse iudicauimus: illos spiritualibus muneribus, Indulgentijs videlicet, & peccatorum remissionibus inuitantes, vt ad tantæ, & tam salutaris operationis exercitium vehementius excitentur, promptioresque reddantur, & pijs eorum eleemosynis redempti, gratiarum Deo referant actiones. Dudum siquidem fel. rec. Gregorius Papa xiij. prædecessor noster, miserorum Captiuorum, & præsertim eorum qui suæ, & sedis Apostolicæ temporali ditioni subiecti erant oppressionibus, ne languescente carnis infirmitate, ac verbi Dei prædicatione, & sacramentorum solatio destituti, desperationi succumbentes, ad susceptæ in baptismo fidei desertionem (vti non raro, pro dolor, solet contingere) inducerentur, succurrere volens, redimendorum Captiuorum opus iamdiu in alia orbis loca diffusum, etiam in alma Vrbe salubriter instituit, illiusq; onus vniuer-

Greg. xiii. Redimendorũ captiuorũ status Ecclesiastici opus in Vrbe instituit, & Archiconfraternitati Cõfalonis hãc curam dedit, vt sup. in eius const. 65. f. 1291.

vniuersum, quod magnum esse intelligebat, curę & solicitudini venerabilis Archiconfraternitatis Confalonis Gloriosissimæ Virginis Marię, antiquitate, & nobilium virorum copia admodum insignis, Motuproprio imposuit, ad hoc vt ipsa Archiconfraternitas, illiusq; Custodes, & Confratres pro tempore existentes quoscumq; Christifideles dictæ Vrbis, ac Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum dictæ ditioni mediatè,& immediatè subiectorum, in dira infidelium seruitute detentos redimerēt, eleemosynasque, & oblata quæcumq; in omni loco eidem ditioni, vt præfertur subiecto, quærerent, & acciperent, prout in eiusdē prædecessoris litteris desuper confectis plenius continetur. Cum autem sicut accepimus dilecti filij Magister Hieronymus Auila, Iuris vtriusq; Doctor, litterarum Apostolicarum Corrector,& Abbreuiator,ac in vtraque signatura nostra Referendarius, & prælatus noster domesticus, Paulus Mattheius, Carolus de Maximis, & Vlysses Lancerinius Patritij Romani moderni ipsius Archiconfraternitatis Custodes,& alij Confratres maximo pietatis zelo ducti in huiusmodi tam pio opere se pro viribus exercere intendentes, ac eorundem Captiuorum ne dum liberationem, sed etiam spiritualem cōsolationem, & animarum salutem quęrentes, Redemptores inter quos duos ordinis fratrum Minorum Capuccinorum nuncupatorum professores, qui non solum Captiuos redimerent, sed illos spiritualiter eorum confessiones audiendo, & sacramenta ecclesiastica illis ministrando iuuare, afflictis solatium prębere, debiles in fide consolidare, dubios & vacillantes confirmare, & eos qui doctrina indigerent erudire, ac deniq; vbi maius periculum immineret, ibi sese diligentiores Christi ministros exhibere possent, & deberent, Algerium de ipsius prędecessoris licentia miserunt. Illi autem profecti, ac de eorundem Captiuorum libertate,& animarum salute solliciti, verbo,& exemplo eos illuminantes multa ad proximorum vtilitatem, & ædificationem, ac fidei Catholicæ exaltationem,Domino cooperante,in medio nationis prauæ,& peruersæ fecerunt,qui demum pestis contagione affecti cum maximo Captiuorum gemitu, & dolore, ac lachrymis obdormiuerunt in pace. Nos igitur illius qui sui preciosissimi sanguinis effusione genus humanum de manibus aduersarij quærentis quem deuoret, eripere dignatus est, exemplo edocti, ac de statu filiorum, more pij patris cogitantes: Cupientesque vt huiusmodi Redemptionis opus etiam in Vrbe,& toto statu ecclesiastico huiusmodi sic fæliciter inceptum, ab eisdem Custodibus,& Cōfratribus in Domino prouehatur,ipsiq; Custodes & Confratres Redemptores, ac alios religiosos ad easdem infidelium partes proficisci faciant, ne filij status Ecclesiastici in seruitute degentes qui alios concaptiuos de tenebris, & vmbra mortis educi quotidie vident, se solos ibi perpetuæ obliuioni traditos,& derelictos existiment, Custodes & Confratres prædictos, eorumq; singulos a quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, a iure vel ab homine quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes,ac litterarum Gregorij prædecessoris huiusmodi tenores,etiam veriores pręsentibus pro expressis habentes. Motu proprio non ad Custodum, & Confratrum prędictorum, seu alicuius eorum, aut alterius pro eis nobis super hoc oblatę petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, ac scientia nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine. Institutionem, & erectionem Redemptionis Captiuorum huiusmodi per eundem prædecessorem, vt præfertur factas, apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus, & confirmamus,illisque perpetuę firmitatis robur adijcimus,ac omnes & singulos tam iuris,quàm facti defectus, siqui interuenerūt in eisdē, supplemus. Et nihilominus huiusmodi opus Redēptionis Captiuorum in dicta Vrbe, totoq; statu ecclesiastico,vt pręfertur mediatè & immediatè subiecto,q̄ Redēptio Captiuorum sedis Apostolicę, & status ecclesiastici mediatè & immediatè subiecti Archiconfraternitatis Confalonis nuncupetur, de nouo auctoritate & tenore prędictis perpetuo erigimus,& instituimus. Illudq; sic erectum,& institutum solerti curę & solicitudini eiusdem Archiconfraternitatis, quam singulari dilectione prosequimur, & cuius Confratres laudabiles charitatis effectus cōtinuo producere non cessant committimus, & demandamus, Ita quod ipsius Archiconfraternitatis, nunc & pro tempore existentes

Hic igitur Sanctissimus Pont. dictam institutionē Redemptionis captiuorum confirmat.

Curamq; dictę Redemptionis eidem Archiconfraternitati concedit.

tes Custodes, & Confratres, ac ab eis Deputati quoscumque Christifideles eiusdem status, in infidelium seruitute detentos redimere, & propterea in dicta Vrbe, ac omni & quocunque alio loco dictæ ditioni mediatè, & immediatè subiecto eleemosynas, & oblata quæcunque quærere, & accipere, ac ad id Quæstores probos quot eis videbitur deputare, qui eleemosynas, oblationes, legata, & quæcunque alia subsidia huiusmodi in toto statu prædicto, vt præfertur, subiecto pro huiusmodi Redemptione, & causis ad eam pertinentibus perquirant, pecuniasque inde congerendas penes publicum mercatorem, fide, & facultatibus idoneum, deponant, donec ille in Redemptionem Captiuorum huiusmodi arbitrio ipsorum Custodum, & Confratrum erogentur, liberè, & licitè possint, & valeant. Volentes, & ita decernentes quod tam in dicta Vrbe, quàm in quibusuis Prouincijs, Ciuitatibus, Oppidis, Castris, & locis ipsi ditioni, vt præfertur subiectis, nulli etiam sanctissimę Trinitatis, ac beatæ Marię de Mercede Redemptionis Captiuorum, seu aliorum quorumuis ordinum professores, seu quicunq; alij etiam prætextu quorumcunque priuilegiorum, & indultorum Apostolicorum, ac quarumuis aliarum concessionum, & gratiarum eisdem, seu quibusuis alijs ordinibus vel personis quomodolibet concessorum, & pro tempore concedendorum tam pro Redemptione generali, quàm particularium personarum eleemosynas, seu etiam sponte oblata, aut aliàs quomodolibet quærere, & accipere vllo modo possint, neq; debeant, præfati tamen sanctissimæ Trinitatis professores in Vrbe, ac toto statu Ecclesiastico, vt præfertur, subiecto huiusmodi in illis locis in quibus eorum ordinis regulares domos habent, & pro tempore habebunt ad eorũ victum necessaria tantum, nulla tamen Redemptionis Captiuorum facta mentione: In alijs verò ciuitatibus & locis extra dictum statum, vt præfertur, mediatè, & immediatè subiectum etiam eleemosynas pro Captiuis Redimendis petere, & accipere valeant, priuilegiorum suorum vigore, quibus, ac alijs iuribus, & actionibus, & præsertim ratione monasterij, & hospitalis sancti Thomæ in formis in monte Cælio, ac Ecclesiæ, & domus sancti Stephani in Trullo de dicta Vrbe eidem ordini competentibus quo ad hoc nullo modo pręiudicare intendimus, auctoritate, & tenore prędictis etiam perpetuo statuimus, & ordinamus. Districtius inhibentes prędictorum, ac quorumuis aliorum ordinum professoribus, & alijs quibusuis personis, etiam quantumuis priuilegiatis, ne eleemosynas, & oblata, siue legata pro Redemptione Captiuorum in Vrbe, ac toto statu Ecclesiastico, vt præfertur, subiecto, huiusmodi quęrere, aut accipere, seu in huiusmodi Redemptionis opere quomodolibet se intromittere audeant, seu præsumant. Insuper pro maiori ipsius Redemptionis subuentione ex omnibus, & quibuscumque facultatibus, seu licentijs testandi de bonis ecclesiasticis quibusuis personis per nos, & sedem prędictam quomodolibet concedendis (non tamen S.R.E. Cardinalibus, nec alijs, quibus similes facultates gratis, & absq; alicuius compositionis solutione de mandato nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis concedentur) ducatum vnum auri in auro pro quolibet centenario. Si vero huiusmodi facultates fuerint vsq; ad quamcunque summam, soluatur similiter ducatus vnus pro quolibet centenario, habita ratione compositionis, Datario pro tempore existenti persoluendæ. Ac pro singulis absolutionibus ab homicidij reatu tam in Dataria nostra, seu per breue expediendis, quàm toto statu Ecclesiastico immediatè subiecto, à quibusuis Legatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus, quibusuis personis quomodolibet cõcedendis, etiam si gratis concedantur, ducatos duos similes. Necnon pro singulis concessionibus, seu licentiis alienandi, vel permutandi bona Ecclesiastica, seu illarum confirmationibus quibusuis personis quomodolibet concedendis, quorum bonorum annuus redditus valorem quinq; ducatorum similium nõ excedat, ducatum vnum, si vero eundem valorem excesserint ducatos duos. Vlterius pro singulis plumbis omnium, & quarumcunq; litterarum Apostolicarum sub plumbo tam per Cancellariam, vel Cameram, aut viam secretam, quàm per Minoris gratiæ, & Contradictarum officia quomodolibet etiam gratis expediẽdarum, iulium vnum monetæ currentis eidem Archiconfraternitati, ita vt illius Custodes, & ab eis Deputati pro tempore existentes, taxas, ac iulium huiusmodi à quibusuis personis, illas & illum nunc & pro tempore habentibus, seu soluere debentibus, propria auctoritate exigere,

Facultatẽ deputãdi quæstores in statu Eccles. ad colligendum eleemosinas pro dicta Redemptione, eid. Archiconfraternitati concedit.

Fratribus Sanct. Trinitatis, & alijs ne eleemosinas huiusmodi in statu Ecclesiastico quærant, vel recipiant, Prohibet.

Redditus expeditionũ hic descriptarũ eidem Archiconfraternitati assignat.

ac de exactis quietare, & in Captiuorum Sedis,& status prædictorum Redemptionem conuertere liberè, & licitè valeant, etiam perpetuo auctoritate, & tenore prædictis gratiosè concedimus,& elargimur. Necnon taxas,& iulium huiusmodi ex nunc eidem Archiconfraternitati similiter perpetuò applicamus, & appropriamus, ac applicatas, & applicatum, necnon appropriatas, & appropriatum fore, & esse volumus, atq; decernimus. Districtè præcipientes modernis, & pro tempore existentibus Datario, secretarijs plumbatoribus, ac tam in Dataria, quàm secretaria, & plumbo nostris officialibus, expeditoribus, legatis, vicelegatis, vel gubernatoribus prædictis, illisq; in virtute sanctæ obedientiæ mandantes ne supplicationes, Motus proprios, breuia, seu alias patentes litteras super facultatibus testandi, absolutionibus, licentijs alienandi, seu illarum confirmationibus, aut alias quascunq; litteras Apostolicas huiusmodi expediant, seu partibus relaxent, nisi prius integrè eidem Archiconfraternitati de illis secundum præmissa satisfactum fuerit,alias gratię ipsæ nullius sint roboris. Et nihilominus ipsi officiales, expeditores, plumbatores, seu ministri, taxas, & iulium huiusmodi eidem Archiconfraternitati, vt præfertur, debitas,& debitum de eorum proprio soluere teneantur, & obligati existant. Necnon vt quæcunq; & qualiacumq; bona etiam emphytheotica eidem Archiconfraternitati pro Redemptione Captiuorum prædictorũ, tam inter viuos, quàm mortis causa, seu testamento, vel codicillis dari, concedi, seu relinqui liberè possint, Dummodo ipsa Archiconfraternitas ad eadem onera,ad quæ donator, seu testator huiusmodi occasione bonorum eorundem tenebatur,& quæcunq; alia, quæ ipse donator, seu testator etiam imposuerit omnino teneatur, Et si ad certum numerum generationum, aut nominationum eadem bona concessa fuerant, ipsa Archiconfraternitas non perpetuò, sed per viginti annos pro qualibet generatione, seu nominatione huiusmodi bona prædicta tenere, illaque locare, & dislocare, ac illorum redditus in Redemptionem Captiuorum huiusmodi conuertere possit, quæ finitis ipsis annis ad eorum directos dominos deuoluantur, etiam perpetuò statuimus, & ordinamus. Declarantes quòd quæcunque legata, & aliæ dispositiones pro Redemptione Captiuorum a quibusuis personis, tam in Vrbe, quàm toto statu Ecclesiastico mediatè, & immediatè subiecto non tamen in fauorem certæ personæ, seu alicuius regularis loci, vel Sanctissimæ Trinitatis, aut Beatæ Mariæ de Mercede redemptionis captiuorum ordinum hactenus facta, & non soluta, & pro tempore quomodolibet facienda censeantur, & intelligantur facta fuisse, & esse ad fauorem Redemptionis Captiuorum, sedis, & status prædictorum, illaque ab eis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit Custodibus, seu ab eis Deputatis prædictis ad effectum præmissum realiter, & absque aliqua exceptione solui omnino debeant. Insuper omnibus, & singulis, ac quibuscunque personis ecclesiasticis, seu beneficia ecclesiastica obtinentibus, vt de illorum bonis mobilibus, & immobilibus, ac se mouentibus,etiam ex fructibus beneficiorum ecclesiasticorum, ac aliàs quomodolibet, etiam proprijs labore & industria acquisitis vsque ad summam trecentorum ducatorum similium in eiusdem Archiconfraternitatis pro ipsa Redemptione, seu in aliarum quarumcunque,etiam extranearum, non tamen incapacium, & de iure prohibitarum personarum fauorem disponere, ipsaque bona vsque ad dictam summam, tam ex testamento, quàm donatione inter viuos, aut alia quauis dispositione Archicõfraternitati, seu personis prędictis relinquere, Dummodo si in aliorum, vt pręfertur, quàm in ipsius Archiconfraternitatis fauorẽ disposuerint, tertia pars dictorum bonorum ad eandem Archiconfraternitatem deueniant, aliàs dispositiones huiusmodi nullæ sint eo ipso, licentiam, & facultatem impartimur. Præterea eidem Archiconfraternitati,illiusque Custodibus, seu ab eis Deputatis, quod in quibuscunque Cathedralibus, etiam Metropolitanis, Collegiatis, Parrochialibus, & alijs quibusuis secularibus, & quorumuis ordinum regularibus Ecclesijs, ac in quibuscunque Maritimis, & alijs Portibus, tam dictæ Vrbis, quàm Prouinciarum, Ciuitatum, Oppidorum, Castrorum, & locorum quorumlibet totius status Ecclesiastici mediatè, & immediatè subiectis, Capsę pro colligendis fidelium eleemosynis pro ipsa Redemptione tenere, & manutenere, ac à dilecto filio moderno, & pro tempore existente nostro Vicario in spiritualibus generali in

Bonorum etiã emphyteoticorum dispositiones ad fauorẽ d. Archicõfraternitatis pro hac Redẽptione fieri posse declarat.

Legata,& relicta facta,& facienda in statu Eccles. (non tamẽ pro aliqua certa persona, seu regulari loco) pro redemptione captiuorum, Archicõfraternitati, & Redemptioni prædictis applicat.

Ecclesiasticis personis ad fauorem Archiconfraternitatis,vel aliarum personarũ,(tertia parte Archiconfraternitati soluta) vsq; ad scut.300 disponere posse indulget.

Capsas ad colligendum eleemosynas in toto statu Eccles. deputandi facultatem d. Archiconfraternitati concedit.

dictæ Vrbis, illiusque districtus, ac ab alijs locorum ordinarijs, illorumque Vicarijs, & officialibus in eorum Ciuitatum, & diœcesum Ecclesijs secularibus, & quorumuis ordinum regularibus, etiam quantumcunque priuilegiatis, & exemptis, necnon à Gubernatoribus, & alijs officialibus, & ministris, in dictis Portibus, ac alijs eis beneuisis locis contradictione, seu reclamatione quibuscunque postpositis, perpetuo manuteneri facere liberè valeant; ipsique locorum ordinarij, ac noster, & eorum Vicarij, & officiales, Gubernatores, & ministri omnino debeant, & teneantur, nec super præmissis dicta Archiconfraternitas illiusque Custodes, & Deputati prædicti ab aliquo quouis prætextu impediri possint, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus. Hortamur denique, & per Redemptionis humani generis sacramentum obtestamur vniuersos, & singulos Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, Priores, & alios Ecclesiarum prælatos, necnon Rectores parochialium Ecclesiarum, ac nostrum in dicta Vrbe, illiusque districtu, eorumque Vicarios, & officiales, ac cæteras Ecclesiasticas, seculares, & quorumuis ordinum regulares personas, nunc & pro tempore existentes, quatenus huic operi faueant, illudque per seipsos, vel alium, seu alios, etiam adhibitis verbi Dei concionatoribus in suis quisq; Ecclesijs, plateis, & locis, ac vbicunque opus fuerit, etiam sæpè, & sæpius, ac quoties pro parte Custodum prædictorum, seu ab eis Deputatorũ, aut alicuius eorum requisiti fuerint omnibus Christifidelibus publicent, atque denuncient, illosq; ad conferendum eleemosynas, oblationes, & legata prædicta omni studio & charitate accendant, & efficacibus hortationibus inducant. Et insuper supradictos omnes locorum ordinarios, ac alios iurisdictionem exercentes, vehementer suademus, quod aliquam portionem pęnarum delinquentibus imponendarum, tam pio operi applicent, vt miseris, & afflictis Captiuis, quorum animarum periculum imminet copiosius succurratur. Cęterum, vt pium hoc opus salubribus institutis dirigatur Custodibus, & Confratribus prædictis quæcumq; statuta, ordinationes, & decreta licita, & honesta, ac sacris Canonibus, & Concilij Tridentini decretis non contraria, ac ab eodem nostro Vicario approbanda ad faustum, & incolumem statum ipsius operis, ritè, & rectè instituendum condere, ac condita quoties opus fuerit mutare, & alterare, aliaque de nouo etiam ab eodem nostro Vicario approbanda edere, cæteraq; in præmissis quomodolibet necessaria, & opportuna facere, exequi, & exercere licentiam tribuimus, & facultatem. Vt autem tam ipsius Archiconfraternitatis, illique aggregatarum, & pro tempore aggregandarum Confraternitatum, vtriusq; sexus Confratres nunc, & pro tempore existentes, quàm alij Christifideles in huiusmodi instituto alacrius persistant, quo ex hoc dono cęlestis gratiæ conspexerint se vberius esse refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate cõfisi, Omnibus & singulis Archiconfraternitatis, & Confraternitatum prædictarum Confratribus, ac alijs vtriusq; sexus Christifidelibus, qui Orationi Quadraginta horarũ quandocunq; ab eadem Archiconfraternitate, & singulis Confraternitatibus prædictis haberi contigerit, verè pœnitentes, & confessi, ac sacra Communione refecti deuotè interfuerint, & ibi pro Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, Captiuorum in fide Catholica constantia, ac huius instituti progressu, & augmento, pias ad Deum preces effuderint, bis in anno quolibet Plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur: In alijs vero vicibus, quibus huiusmodi orario habebitur centum annos. Ac tam Archiconfraternitatis, quàm singularum Confraternitatum prædictarum Confratribus, & alijs vtriusque sexus Christifidelibus, qui Captiuis prædictis, dum ad Vrbem veniunt processionaliter obuiam iuerint, vel illos ad visitandum limina Apostolorum, aut aliã dictæ Vrbis Ecclesiam pro gratiarum actione eorũ liberationis processionaliter comitati fuerint, vel ipsas processiones, seu earum alteram associauerint, & vt pręfertur orauerint pro qualibet processione huiusmodi decem annos, & totidẽ quadragenas. Necnon, tam Confratribus, quàm alijs Christifidelibus prædictis, qui in hoc pio negotio operam suam quoquomodo posuerint quocunque die, quo id fecerint, etiam decem annos, & decem quadragenas: Illis vero, qui eosdem Captiuos, tam in itinere post eorum liberationem, dum omnes simul ad Vrbem veniunt, quàm in ipsa Vrbe hospitio exceperint,

Ordinarios, & alios hortatur, vt huic operi faueant.

Pœnasq; delinquentiũ in aliqua parte huic operi applicẽt.

Indulgẽtiasq; hic expressas Archicõfraternitati, & alijs ei aggregandis Confraternitatibus, cęterisq; personis respectiue cõcedit.

exceperint, ac fraterna in Domino charitate tractauerint,& adiuuerint,illisq; inseruierint, quoties id fecerint, similiter decem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis, aut aliàs quomodolibet debitis pœnitentijs, etiam misericorditer in Domino relaxamus. Præsentibus, quas sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarum, concessionum, & Indulgentiarum, reuocationibus, limitationibus, suspensionibus, derogationibus, ac alijs contrarijs dispositionibus, quauis auctoritate, etiam per nos, & pro tempore existentes Romanos Pontifices successores nostros, ac sedem eandem, aut aliàs ex quacunq; quantumuis vrgentissima, ac necessaria causa, etiam in fauorem fabricæ Basilicę Principis Apostolorum de dicta Vrbe, Cruciatæ Sanctæ, vel expeditionis contra Infideles, ac etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus in genere, vel in specie, & aliàs quomodolibet factis, & emanatis nullatenus vnquam compræhensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illę emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & plenariè reintegratas, ac de nouo etiam sub posteriori data per pro tempore existentes ipsius Archiconfraternitatis Custodes eligenda, concessas fore, & esse, ac censeri. Ipsisq; Custodibus, & Confratribus, ac alijs supradictis suffragari debere decernimus perpetuis futuris temporibus duraturis, etiamsi Archiconfraternitati,& singulis Cōfraternitatibus, ac alijs fidelibus prędictis pro præmissis peragēdis, aut aliàs aliqua alia indulgentia perpetuò, vel ad tempus nondū elapsum duratura, per quoscunq; Rom.Pont. prędecessores nostros, ac nos,& sedem eandē concessa fuerit. Et ne præsentes litteræ sub reuocationibus,limitationibus suspensionibus, derogationibus,ac alijs dispositionibus prædictis compræhendantur; Ipsiq; Custodes, & Cōfratres,ac ab eis Deputati super præmissis, aut eorū aliquo a quoquam molestentur,seu perturbentur,easdē præsentes nullo vnquam tempore, etiam ad quorumuis instantiam ex quacunque causa reuocari, suspendi, alterari, limitari, aut ad iuris termini nos reduci, vel illos contra eas in integrum restituit, neque easdem litteras de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quouis alio defectu notari posse, nec causam, seu causas propter quam, seu quas illæ emanarunt, coram locorum ordinarijs, etiam tamquam à dicta sede delegatis, vel alijs quibusuis iudicibus verificari debere, neque propterea, aut ex eo quòd interesse habentes, seu prætendentes ad hoc vocati non fuerint per subreptionem obtentas præsumi, & viribus carere: Sicque per quoscunque iudices ordinarios, & delegatos, quauis auctoritate fungentes, etiam causarū Palatij Apostolicis Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis,& eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere. Irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Et nihilominus Venerabilibus fratribus nostris Rauenaten. & Bononien. Archiepiscopis, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium,seu alios præsentes litteras,& in eis contenta quæcunque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Custodum, vel Confratrum, seu ab eis Deputatorum prædictorum, aut alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem præsentes litteras, & in eis contenta quæcunq; ab omnibus semper, & vbiq; firmiter, & inuiolabiliter obseruari, suosque plenarios, & integros effectus, in omnibus, & per omnia sortiri, ac debitè executioni demandari. Necnon Custodes, Confratres, & Deputatos, ac illorum Quæstores prædictos, cæterosque omnes, quos litteræ ipsæ concernunt, & concernent quomodolibet in futurum illis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes quemquam ipsorum per quoscunque super præmissis quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari. Contradictores, molestatores, & perturbatores quoslibet, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, eorum, & cuiuslibet ipsorum arbitrio imponendas, ac eidem Redemptionis operi applicandas pænas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, quacunque appellatione postposita compescendo. Nos enim illis, & eorum cuilibet omnes, & singulos sua in præmissis quomodolibet interesse

Clausulæ præseruatiuæ.

Decretum irritans.

Executorum huius constitutionis deputatio, & facultates.

K 2 putantes,

Executoris deputatio, & facultates. putantes, etiam per edictum publicum constito summariæ, & extraiudicialiter de non tuto accessu citandi, eisdemque, ac quibus, & quoties opus fuerit, sub similibus, vel dissimilibus sententijs, censuris, & pœnis inhibendi, ac legitimis super his habendis seruatis processibus, ipsos sententias, censuras,& pœnas prædictas incurrisse declarandi, illasque etiam sępius aggrauandi, & interdictum Ecclesiasticum apponendi. Inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, plenam, & liberam auctoritatem,& tenore præmissis concedimus facultatem, ac vt tam salutare opus in dies augeatur, vniuersos & singulos Reges, Duces, Marchiones, Comites, & Principes seculares, & alios Dominos, ac Magistratus temporales Ciuitatum, Terrarum, Oppidorũ, castrorum, & locorum quorumlibet, illorumq; communitates, Vniuersitates, & homines rogamus, requirimus, & per viscera misericordiæ Dei nostri obsecramus; eisdem in remissionem peccatorum iniungentes, quòd in præmissis custodibus, confratribus, Quæstoribus, & Deputatis prædictis, ac cuilibet ipsorum assistant suumq; fauorem, & auxilium præstent, ac illos, & eorum quemlibet a malignorum incursu defendant, nullisq; molestijs, datijs, gabellis,& exactionibus quibuscunq; affligi, seu pęgrauari aliquo modo sinant, atq; permittant; Impedientes etiam temporalibus pœnis afficiant. Non obstantibus quatenus opus sit, vna de iure quæsito non tollendo,& altera cancellariæ nostræ regulis, per quam voluimus,quod in litteris indulgentiarum apponatur clausula, quod si Ecclesiæ, aut Ecclesijs, vel personis,quibus indulgentiæ conceduntur aliqua alia indulgentia foret concessa,de qua inibi specialis mentio facta non esset, huiusmodi litteræ essent nullæ; ac piæ memoriæ Bonifacij Papæ Octaui etiam prędecessoris nostri, qua cauetur, ne quis extra suam ciuitatem,vel diœcesim ad iudicium euocetur, seu ne Iudices à sede prędicta deputati extra ciuitatẽ, vel diœcesim, in quibus deputati fuerint contra quoscunq; procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere audeant, vel pręsumant, & in concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate pręsentium ad iudicium non trahatur, aliisq; constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, concilijs quoq; vniuersalibus, etiam facultatum quæstuandi reuocatorijs, necnon prohibitionibus desuper factis, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, piorum locorum, collegiorum,& aliarum con-

Clausulæ derogatoriæ. fraternitatum, necnõ Sanctissimæ Trinitatis,& Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum, aliorumq; ordinum, quorumcunq; etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus,Priuilegijs quoq; indultis, & litteris Apostolicis illis, eorumq; superioribus, & personis, ac Legatis,Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, & alijs officialibus, & ministris,necnon fabricę Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Vrbe, sub quibuscunq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum, derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis in genere, vel in specie, etiam ad quorumuis instantiam, aut etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, ac etiam consistorialiter, & alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum & nihil penitus omisso, & forma in illis tradita, obseruata, exprimerentur & insererentur, præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis,& insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresè ad effectum omnium præmissorum, Motu scientia, & potestatis plenitudine similibus derogamus, & ad plenum derogatum esse volumus, contrarijs quibuscunque, Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autẽ, quod pręsentium transumptis, etiam impressis, & sigillo eiusdem Archiconfraternitatis munitis, illiusque secretarii manu subscriptis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur quæ eisdẽ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitę,

bitæ, vel ostensę. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę absolutionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, suppletionis, erectionis, institutionis, commissionis, inhibitionis, elargitionis, applicationis, appropriationis, pręcepti, declarationis, statutorum, ordinationum, concessionum, indulti, hortationis, relaxationis, derogationis, mandati, decretorum, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romę, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, duodecimo Calendas Aprilis. Pontificatus Nostri Anno Primo.

Hyppolitus Card. Aldobrandinus Prodat.

XXVIII.

Approbatio, & Confirmatio, Societatis, Ministrantium infirmis Hospitalium, & aliorum locorum, Romæ nuper institutæ.

SIXTVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam.

EX omnibus Christianę charitatis officiis, quibus ęterna salus per gratiam Dei comparatur, illa Redemptori nostro Iesu Christo, vel maximè placere credimus, per quę pauperes Christi infirmi, & in Hospitalibus existentes: in necessitatibus suis spiritualibus, & corporalibus adiuuantur. Quod genus officii dilectus filius Camillus de Leliis, Presbyter Theatin. dioec. & alii eius socii, quam Deo gratum, & saluti animarum necessarium esse intelligentes, hisce diebus erga pauperes Christi, in Hospitalibus Vrbis nostræ existentes non minori affectu, quam mater erga quem vnicè educauit filium demonstrarunt, & quotidie hos modo cum omni qua decet mansuetudine, & charitate ad patientiam, alios ad Sacramentorum Ecclesiasticorum susceptionem commonendo, alios in articulo mortis constitutos consolando, & deniq; ad bene moriendum, die noctuq; hortando demonstrare non cessant. Idemq; præstare intendunt, tempore, etiam (quod absit) pestilentiæ. Hi itaq; Camillus, & socij insimul, & in communi sub paupertate, castitate, & obedientia, ita tamen, vt voto astricti non sint viuere, & altissimo, ac eius pauperibus famulari proponentes, vnam inter se Societatem, seu Congregationem, sub vocabulo, seu nomine Ministrantium infirmis, cuius principale institutum est, speciali quodam charitatis feruore, infirmis predictis inseruire, sub nostro, & Sedis Apostolicæ beneplacito inierunt, sperantes, ex hoc multis incommodis, & periculis, in quę sępenumero dicti infirmi ob defectum talium ministrorum inciderunt, obuiam iri, ac salutem animę, & corporis, multaq; Christifidelibus commoda parari. Nos eorum supplicationibus inclinati, ac de huiusmodi pio proposito, & viuendi modo, quo ipsi intendunt vti, plenè, etiam ex relatione dilectorum filiorum nostrorum S. R. E. Cardinalium super consultatione, & causis Episcoporum, ac regularium, ac visitatione Apostolica deputatorum informati, ex certa nostra scientia, Congregationem sub vocabulo, seu nomine Societatis Ministrantium Infirmis per vnum maiorem ministrum, seu superiorem (qui presbyter esse, ac per eandem Congregationem de triennio in triennium per maiorem partem suffragiorum eligi debeat) regendam, & gubernandam, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuò approbamus, & cōfirmamus, supplentes omnes, & singulos, tam iuris, quam facti defectus, siqui interuenerint in eisdem. Et quia dicta Congregatio proprietate rerum temporalium carere instituit. Nos pariter Camillo, & pręfatis, ac pro tempore existentibus ipsius Congregationis socijs, & alijs ab eis deputatis, & deputandis, quod eleemosinas, vbicunq; pręterquam intra Ecclesias, Monasteria, & loca pia colligere; ac in dictę congregationis communes vsus conuertere, Vicarij Vbis, seu cuiusuis alterius

Institutio societatis Ministrantium infirmis.

Cōfirmatio dictæ institutionis.

Licentia eleemosinas colligendi in Vrbe, ministrandiq; infirmis & audiendi eorum confessiones.

terius licentia desuper minimè requisita; Dictaq; pietatis opera erga quoscunq; infirmos, in quibuscunq; Hospitalibus, seu alijs dictæ Vrbis locis à dictorum Hospitalium seu locorum præfectis, vel administratoribus vocati, seu de eorum licentia, vel consensu exercere, ipsæq; superior, vel maior minister, qui (vt præfertur) presbyter esse debet, & alij eiusdem Congregationis presbyteri, dummodo aliàs sint idonei, & ab Vrbis Vicario approbati, infirmorum, & ægrotantium in dictis Hospitalibus, & locis existentium confessiones audire (sine preiuditio, eorundem Hospitaliũ, aut locorum vel eorum officialium, seu administratorum) liberè, & licitè valeant; tenore præsentium facultatem concedimus, & indulgemus. Ita tamen, vt tam superior, quam alij dictæ congregationis socij ipsius congregationis instituta, & ordinationes iam factas, & pro tempore faciendas (dummodo illa, quamdiu ab Apostolica sede approbata non fuerint per ipsius Congregationis protectorem reuisa, & approbata sint) in communi, ex dictis piorum eleemosinis viuant. Non obstantibus quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrarijs quibuscumque.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 18. Martij 1586. Pontificatus Nostri Anno Primo.

XXIX.

De Festo Sancti Petri Martyris (qui Ordinis Prædicatorum professor fuit) singulis annis, die xxix. Mensis Aprilis celebrando, ac in Calendarium Romanum reponendo.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. INVICTORVM Christi militum numerus ingens propriam vitam contempsit, præ studio tuendæ, propagandæq; Christianæ fidei, ideoq; immarcessibili gloriæ corona donatus in cœlo, iure, & pia veneratione colitur, & celebratur in terris, sed non minus ad eiusdem fidei firmitatem profuit, Beati Petri Martyris virtus, qui pro Catholica Religione strenuè militans eam conseruauit, ac defendit aduersus dolos, atque insidias inimicorum, occulto veneno longè plus nocentium, quàm sit hostium infesta oppugnatio, qui aperto impetu nefarium Ecclesiæ Dei bellum indicunt. Quare ex promissione Omnipotentis Dei nomine facta fortiter pugnantibus, cum eorum laudes canet Ecclesia, est etiam inuicti huius martyris concelebranda solemniter memoria. Is enim prẹclarus Ordinis Prædicatorum alumnus inexplebilem extirpandæ hẹreticæ perfidiẹ cupiditatem, iam inde a puero tota penitus mente combibit: qua in re mirari debemus, singulare erga illum Dei beneficium, cum credibile non sit, sine diuina ope potuisse eum, hæreticorum parentum domestica exẽpla, tam sanctæ detestari. Imò vero imitatione accensus Beati patris Dominici, vt ille perpetuis, & concionibus, & disputationum congressibus, officioq; Inquisitionis, quod ei primum prædecessores nostri, Innocentius iij. & Honorius iij. commiserant contra hæreticos mirabiliter se gessit, ita ipse cum nullum ijs perditionis filiis mouendis locum in omni sermone, vnquã reliquisset, tum in obeundo inquisitoris munere sibi literis Apostolicis commisso, mira quadam diligentia illos insectari, atq; vrgere non destitit. Demum vero eorum in se odijs concitatis arripuit summa constantia, atq; animi magnitudine oblatam sibi diuino permissu martyrij occasionẽ; cuius quidem martyrij antea pijs precibus, ac votis a Deo expetiti, præcipuo desiderio exarserat. Quamobrẽ post Beatum Dominicum nõ immerito princeps appellari debet sacrosancti officij Inquisitionis, cum ipse primus illud suo sanguine consecrauerit, quo factum est, vt etiam nostris potissimum, huiusq; sanctæ Sedis ministris, qui in hæc turbulenta, & calamitosa tempora inciderunt, seu potius sunt diuina prouidentia reseruati, quasi facem prætulerit, ac viam commostrarit, quam eius exemplo ingressi audeant, quæcunque pericula pro munere commisso, fortiter subire, ac sanguinem ipsum, si ita res ferat, vitamq; pro

S Petrus Martyr, Ordinis Prædicatorum professor fuit.

Inquisitoris officio functus, & hæreticos mirabiliter persecutus fuit. Martyrij quoque coronã suscepit sanguinem pro fide Christi effundendo.

pro Catholica fide gloriosè profundere. Dignam itaq; Pontificio munere cogitationem suscepturi videmur, si sancti huius viri memoriam maiori veneratione recolamus: ita enim fiet vt ei de Ecclesia Dei optimè merito, honor debitus tribuatur. Deinde, vt eius in officio Inquisitionis successores ad prosequenda fortissimi Ducis vestigia incitentur. Præcipuè vero decet, vt ad conciliandam nobis cælestem gratiam imploremus illius opem, quem propter initam ante actæ vitæ sanctitatem, castimoniam, innocentiam martyrio consummatam, apud Deum maximè gloriosum intelligimus, & satis compertum est eiusdem Ecclesiæ amantissimum esse, pro qua grauissimos labores dies, noctesque perpessus est. Quare hac nostra perpetua constitutione mandamus, vt ipsius sancti viri dies festus, tertio Kal. Maij, per omnes totius orbis terrarum Ecclesias duplici officio de communi vnius Martyris, (vbi proprium deest) celebretur, ac decernimus, vt in Kalendario ad eum diem sancti Petri Martyris nomen, cum specificatione Ordinis Prædicatorum, ac duplici nota ascribatur. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ecclesiarum prælatis in vniuerso terrarum orbe constitutis, vt faciant in suis quisque Ecclesijs, prouincijs, ciuitatibus, & diœcesibus præsentes nostras solemniter publicari, & ab omnibus ecclesiasticis personis secularibus, & quorumcunq; ordinum regularibus, omnino obseruari. Volumus quoque, vt præsentium exemplis, etiam impressis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus vbiq; fides adhibeatur, quę ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Eius itaq; Festum singulis annis die 29. Aprilis celebrari præcipitur ab isto sanctiss. Sixto V. Pont. Max.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Id. Aprilis, Pontificatus Nostri Anno Primo.

Hippolytus Card. Aldobrandinus.

XXX.

Reformatio Officij Secretarij domestici, à Collegio Secretariorum Apostolicorum, prçuia approbatione Summi Pontificis, ad expeditionem Breuium eiusdem Pontificis deputandi. Emolumentorumq; & priuilegiorum dicti Collegij confirmatio, & aliorum concessio.

De Institutione huius Collegij, & istius Officij, & eorum Priuilegijs, taxis, & emolumentis, vide sup. Innoc.viij. const.8. fol. 113. & ibi notaui.

SIXTVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam.

ROMANI Pontificis prouidentia circumspecta, ea nonnunquam alterat, & immutat, quæ rerum, temporum, ac personarum qualitate pensata, vel euidens suadet vtilitas, vel cogit necessitas reformari, Industrios quoq; & doctrina probatos viros honoribus, & fauoribus prosequitur opportunis, prout conspicit in Domino salubriter expedire. Sanè licet aliàs fel. rec. Innocentius Papa octauus prędecessor noster Collegium dilectorum filiorum Secretariorum Apostolicorum instituerit, & certo tunc expresso probatorum virorum numero, qui, & Romanæ Curiæ decori, atque ornamento essent, ac expeditioni Breuium, & aliarum litterarum Apostolicarum, quæ per Secretarios Apostolicos expediri consueuerant, accuratius, & diligentius attenderent, constare voluerit: eidemque Collegio, & Secretarijs diuersos annuos redditus, & emolumenta, inter singulos Secretarios pro tempore existentes, æquis portionibus diuidenda, & distribuenda assignauerit, & in quinterno eius manu subscripto annotari mandauerit: Ita tamen, quòd liceret ipsi Innocentio, & pro tempore existenti Romano Pontifici vltra numerum ab eo tunc præscriptum, vnum Secretarium domesticum nuncupandum habere, qui sua, & Romanæ Ecclesiæ nego-

Inno.viij. Collegium Secretariorũ Apost. erexit, eorũ numerum prçfiniuit, certosq; annuos redditus, & emolumenta eisdem assignauit facultatemq; sibi reseruauit, deputandi vnũ Secretarium domesticum eius nutu amouibilem, vt sup. in eius constit. 8. fol 113.

tia

tia secreta, aut Orthodoxæ fidei statum concernentia dumtaxat expedire posset,& deberet, quique duabus integris portionibus dictorum emolumentorum vltra numerum Collegarum faciendis contentus, ab omnibus, & singulis alijs emolumentis, & expeditionibus Officium Secretariorum, quomodolibet concernen. penitus abstineret: & recol. me. Pius Papa Quintus etiã prædecessor noster, post diuersos alios Rom. Pontifices, etiam prædecessores nostros, tunc suos, litteras Innocentij prædecessoris præfati approbauerit, & confirmauerit, ac etiam innouauerit, aliaq; etiam de nouo concesserit, voluerit, & ordinauerit, prout in ipsorum Pij, & Innocentij prædecessorum præfatorum litteris plenius continetur. Nihilominus temporis successu, multiplicato Secretariorum domesticorum numero, pro Romanorum Pontificum arbitrio, ipsi Secretarij domestici præter dictas duas portiones,diuersa alia emolumẽta seorsum à Collegio percipere consueuerunt, necnon Collegij in Curia,seu forsan per desuetudinem effectum fuit, vt nonnulla alia ex emolumentis præfatis, his præsertim, quæ in quinterno dicti Innocentij notata reperiuntur, à debitoribus non exigantur. Cum autem Nos circa Officium Secretariatus domestici,quod dilectus filius Ioannes Baptista Canobius clericus Bononien. pro nutu, & voluntate nostra nunc exercet, nouam rationem inire constituissemus, Collegium præfatum, in quo virtutibus, experientia, ac vsu rerum, & negotiorum ad Romanam Curiam confluentium,& ad dictum Officium pertinentium, insignes viri connumerantur, se nobis obtulit ipsius Officij, cuius ratione pleraq; ad ipsum Collegium spectantia emolumenta exigi consueuerunt, ac eorũ, quæ in eo geruntur, curam omnem, cogitationemq; suscipere, idq; munus, qua decet, fide, & integritate, per idoneos, & peritos, ab ipso Collegio electos, & per Nos approbatos viros, obire, eiusque, & aliorum infrascriptorum ratione, Collegium ipsum in nostram, & sedis Apostolicæ subuentionem, vt ingentibus necessitatibus Nobis imminentibus, aliqua ex parte, prospicere possemus, summam vigintiquinque millium scutorum auri in auro, sponte se etiam obtulit soluturum, quam statim in manibus dilecti filij Nostri Hyppoliti, tituli Sancti Pancratij Presbyteri Cardinalis Prodatarij Nostri deponi, & consignari fecit. Nos igitur promptam Collegij præfati erga Nos, sedemq; præfatam reuerentiam, & obsequium, ad subleuandum onera, quibus vrgemur, plurimum commendantes, ipsumq; Collegium, & Secretarios gratioso affectu prosequi volentes, singularum Innocentij, & Pij, aliorumq; prædecessorum præfatorum litterarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes Motuproprio, non ad dicti Collegij, aut alicuius pro eis Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & scientia nostris, deq; Apostolicæ potestatis plenitudine, Officium Secretariatus domestici, quod dictus Ioannes Baptista, vt præfertur, exercebat, penitus, & omnino perpetuò supprimimus, & extinguimus, ita quòd nullo vnquam tempore per Nos, aut Romanum Pontificem pro tempore existentem, & Sedem Apostolicam in statum pristinum restitui, aut reintegrari valeat: Curam autem, & exercitium dicti suppressi Officij, ac custodiam Registrorum Breuium, & litterarum Apostolicarum, via quæ secreta appellatur, expeditarum, & pro tempore expediendarum, in mansionibus Palatij Apostolici in Vaticano, quas dictus Ioannes Baptista, suiq; famuli, & Scriptores habitant, asseruandorum, deinceps per vnum, ex numero dicti Collegij Secretarium, aut aliam çquè idoneam personam, à Nobis, & Rom. Pont. pro tempore existente, approbandum, seu approbandam, ad ipsius Collegij nutum, & liberum arbitrium nominandum, & deputandum, ac remouendum, iuxta ipsius Collegij præscriptum, haberi, teneri, & administrari, ipsasque mansiones, in octo cubicula partim infra, partim supra distributas, quibus per duas portas patet ingressus, & ab vno Dataria Apostolica, ab altero mansiones Substituti ipsius Datarij cohærent, cum cella vinaria, sub Officio registri supplicationum, & alijs suis pertinentijs, per Secretarium, aut per personas à Collegio præfato deputandas, inhabitari volumus, & mandamus: curamque, & exercitium huiusmodi, & Registrorum custodiam, mansionumque præfatarum vsum, & habitationem Collegio, & personæ ab eo deputandæ huiusmodi, ex nunc perpetuò concedimus, & assignamus. Et insuper vnam integram ex duabus portionibus emolumentorum dicti Collegij, extra nume-

Pius V. prædicta cõfirmauit, vt in eius cõst. incip. cum nos, quà ego Laertius vidi in lib. Collegij.

Sed euenit, quod talis Secretarius domesticus seorsum à Collegio q̃dã emolumenta percipiebat, & nonnulla alia emolumẽta Collegio debita per desuetudinem, aut incuriam a debitoribus exacta non sunt.

Hic igitur Sanctiss. dictũ Officium Secretariatus domestici nunc supprimit, eiusq; curam Collegio soluenti scuta 25000. Sedi Apostolicæ concedit.

Facultatemq; eid. Collegio concedit dictũ Secretariũ domesticũ a Pon. approbandum, deputandi, &c.

Mansionesque in Palatio Apostolico assignat.

numerum, vt præfertur faciendis, & Secretario domestico olim ab Innocentio prædecessore præfato assignatis, ab ipso Officio Secretariatus domestici, etiam perpetuò dismembramus, & separamus, illamq; , necnõ quatuor alias partes cibariorum, pro victu, & alimento quotidiano Secretarij, aut personæ; vt præfertur, ad curã, & exercitiũ huiusmodi deputandę, ac triũ famulorum, & vnius equi, eisdẽ modo, & forma, quibus præfato Ioanni Baptistæ dari hactenus cõsueuerunt, Collegio præfato, pro Secretario, vel persona deputanda huiusmodi, perpetuò cõcedimus, & assignamus, & per eos, ad quos spectat, & pro tẽpore spectabit, dari, præstari, & assignari volumus, & mandamus: Necnon medietatem omnium, & singulorum aliorũ emolumentorum, quę hactenus præfatus Ioãnes Baptista Canobius pro se, & alijs duobus Secretarijs domesticis, percipere, exigere, & leuare consueuit, ita vt alia medietas emolumentorum huiusmodi, vna cum altera ex dictis portionibus pro vno, vel duobus, aut pluribus Secretarijs domesticis, salua remaneat, siue illa ratione taxarũ litterarum Apostolicarum, via, quæ secreta appellatur, expediendarum, siue cedularum propositionũ Ecclesiarum, aut Monasteriorum, vel sententiarũ à Rom. Pont. pro tempore latarum, aut inuestiturarum ab eo quomodolibet factarum, percipiantur, seu quouis alio nomine nuncupentur, Collegio prefato pariter concedimus, & assignamus: Ita quòd liceat ipsi Collegio per se, vel alium, seu alios eius nomine prefatę curæ, atq; exercitij, & integræ portionis huiusmodi, necnon mansionum, registrorum, portionum cibariorum, & aliorum emolumentorum prefatorum, possessionem propria auctoritate vigore præsentium, apprehendere, seu forsan interim apprehensam perpetuò retinere, nec desuper, à Secretario domestico vno, vel pluribus (pro quo, seu quibus altera dumtaxat integra portio emolumentorum ex duabus illi, ab Innocentio predecessore prefato assignatis, ac reliqua medietas aliorum emolumentorum supradictorum saluę remaneant) quomodolibet molestari possit: Ita tamen quòd Collegium Secretariorum, seu ad exercitium huiusmodi Deputatus, ipsis Secretarijs domesticis rationes, & computa ostendere, & reddere teneantur: Ipsis Secretarijs domesticis pro tempore existentibus, siue vnus fuerit; siue plures, sub mille ducatorum auri, & alijs, arbitrio nostro, pœnis, eo ipso, pro qualibet vice, qua contrauenerint, incurrendis, districtius inhibentes, ne aliquas litteras in forma Breuis, aut etiam sub plumbo expedire audeant; vel præsumant, preter illas, quæ Rom. Pont. pro tempore existentis, & Romanę Ecclesię negotia secreta, aut orthodoxę fidei statum concernent, & emolumentis sibi, vt supra, remanentibus contenti, nihil aliud, etiam occasione eorum huiusmodi Officij, à quoquam percipere possint, sed quicquid lucri ex supradictis taxis Bullarum per viam secretam expediendarum, & quibusuis alijs regalijs prædictis percipietur, ad Custodem Breuium, seu emolumentorum, ab eodem Collegio deputandum destinent, ac omnino transmittant, quę quidem omnia, & singula, vt inuiolabiliter obseruentur, sub eisdem pœnis precipimus, & mandamus. Preterea eidem Collegio liberam tribuimus facultatem, & auctoritatem nominandi, eligendi, & deputandi tres idoneas personas, pro scribendis litteris in forma Breuis per dictum Deputatum expediendis, & tam illis, quàm litteris Apostolicis, via, quę appellatur secreta, expeditis, registrandis, dictasq; personas, ad ipsius collegij nutum remouendi, & aliàs remotarum, recedentium, vel decedentium in locum subrogandi, & deputandi, quibus sic electis, & deputatis personis, singulas portiones cibariorum, ex Palatio Apostolico, prout illas hactenus habuerunt, & percipere cõsueuerunt, iisdem auctoritate, & tenore, perpetuò concedimus, & assignamus, ac ab ijs, ad quos spectat dari, concedi, & prestari volumus, & mandamus: pari auctoritate, & facultate prefato Collegio attributis huiusmodi loca personis ab eo electis perpetuò, vel ad tempus, ex nunc prima vice, & deinde quotiescunq; loca ipsa pro tempore vacare contigerit, pro pretio inter ipsum Collegium, & personas huiusmodi conuento vendendi, seu pignorandi, vel aliàs de locis ipsi disponendi; ac precium huiusmodi in dicti Collegij vsus, & vtilitatem conuertendi. Insuper omnes, & singulas taxas Officiorum Rom. Curię, & quorumuis aliarum Terrarum, Prouinciarum, Communitatum, & locorum totius status Ecclesiastici in quinterno Innocentij predecessoris præfati adnotatas, & designatas; & Collegio præfato applicatas; & assignatas, etiam si de præsenti non soluantur,

Vnam ex duabus portionibus ab Innoc. viii. reseruatis pro Secretario domestico, prædicto Collegio concedit.

Cibaria pro Secretario assignat.

Medietatemq; emolumentorum quę Secretarius domesticus seorsum a Collegio percipere consueuit eidẽ Collegio concedit.

Licetã quoq; dat Collegio possessionẽ prædictorum propria auctoritate capiendi.

Collegiũ siue ab eo deputandum ad ostenden. computa Secretarijs teneri declarat.

Secretariis domesticis, ne se vltra hic conuenta ingerãt.

Collegio facultatem concedit deputãdi, & remouendi tres psonas, ad scribẽdum breuia, & registrãdum bullas secretas.

Cibaria dictis scriptoribus assignat.

Taxasque ab Innoc. viij. dicto Collegio assignatas, de nouo assignat, easq; singulis sex mẽsibus incipiẽdo a die 1. Iulii 1586. solui præcipit.

pro quibus Collegium ipsum debitam recompensam in genere, vel specie non constiterit recepisse, ipsi Collegio, eisdem modo, & forma, quibus per dictum Innocentium assignatæ, & applicatæ fuerunt, de nouo applicamus, & assignamus, & per Officiales, & Ministros Vrbis, & Prouinciarum, ac Communitatum; Terrarum, locorum, ac præsertim per Almæ Vrbis, & Ciuitatis nostræ Bononien. (post tamen præsentes, qui pro tempore extiterint Gubernatores, & eorum Locatenentes) necnon tam præsentes, quam pro tempore existentes Prouinciæ nostræ Marchiæ Thesaurarium, etiam ratione propriæ eius taxæ, etiam de præterito, non obstante decreto ad Motumproprium piæ memoriæ Gregorij Papæ XIII. etiam prædecessoris nostri, super prætensa concordia inter Collegium præfatum, & dilectum filium Franciscum Sangallettum, ad cuius commodum pro pecunijs ab ipso etiam solutis, huiusmodi concessio cedit, ac Cameram Apostolicam, adiecto, & quosuis alios, integrè, & absque vlla diminutione, iuxta formam quinterni, & litterarum Innocentij prædecessoris huiusmodi, singulis sex mensibus in principio, sub pœnis in litteris dicti Innocentij contentis, incipiendo à prima Iulij post datam præsentium, & successiuè singulis sex mensibus in principio, persolui volumus, & mandamus, sine tamen præiuditio quorumcunque iurium dicto Collegio pro præteritis taxis competentium, præsertim respectu litium huc vsq;

Taxasq; aliorum locorum post publicationem quinterni Innocen. viii. Sedi Apostol. incorporatorũ, & incorporandorum eid. Collegio cõcedit, ipsasq; taxas cum interuẽtu Thesaurarii per Collegium fieri indulget.

motarum. Insuper quoque eidem Collegio liberam tribuimus facultatem, & auctoritatem singula quæq; Officia quarumuis Prouinciarum, Terrarum, Communitatum, & locorum Romanæ Ecclesiæ, post publicationem, quinterni ab Innocentio prędecessore confecti, quomodolibet incorporatorum, & in posterum incorporandorum, iuxta facultatem ab eodem Innocentio prædecessore Collegio prædicto attributam, & cum consilio dilecti filij Benedicti Iustiniani moderni, & pro tempore existentis Thesaurarij Generalis, taxandi, taxasque impositas huiusmodi, ab illis exigendi, & recipiendi, modo, & forma ab ipso Innocentio prædecessore, quoad alios, præscriptis, quas quidem taxas de nouo imponendas, ipsi Collegio perpetuò etiam applicamus, concedimus, & assignamus. Vt autem Collegium ipsum præcipua aliqua honoris, & dignitatis prærogatiua à Nobis etiam decoretur, & qui pro tempore fuerint Secretarij Apostolici de numero participantium, peramplius honorentur, singulos Secretarios de numero præfato præsentes, & futuros, qui in vtroq; iure, aut in decretis ad docto-

Secretarios doctores post annum 25. in habitu prę latorũ incedentes, ex nunc vtriusq; signat. Referendarios esse, eorumq; priuilegiis gaudere decernit.

Referendariorũ priuilegia, vide infra in const. 39.

ratus gradum in aliqua publica Vniuersitate fuerint promoti, & vigesimum quintum suæ ætatis annum excesserint, si habitu Prælatorũ, iuxta Innocentij prædecessoris præscriptum, incedere voluerint, ex nunc, prout ex tunc, & è contra postquam habitum Prælatorum susceperint, eo ipso, absq; alia approbatione, & admissione, Referendarios perpetuos vtriusq; signaturæ nostræ, & Rom. Pont. pro tempore existentis, creamus, constituimus, & deputamus, ac creatos, constitutos, & deputatos fuisse, & esse declaramus, & nuntiamus, eisque, & eorum cuilibet de omnibus, & singulis priuilegijs, emolumentis, immunitatibus, præeminentijs, facultatibus, gratijs, & indultis, alijs vtriusque signaturæ Referendarijs, quomodolibet concessis, & quibus ipsi vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter vti, potiri, & gaudere, liberè, & licitè valeant, concedimus, & in-

Secretariũ ex dictis Referendariis antiquiorẽ, singulis Papæ signaturis interuenire posse, concedit.

dulgemus. Illi verò Secretariorum eorundem, qui antiquior, Doctor, & Referendarius fuerit, vt singulis nostris, & Rom. Pont. pro tempore existentis signaturis, nomine Collegii Secretariorum, eo ipso interuenire valeat, pariter indulgemus. Quòd si ab Vrbe absens, vel aliàs impeditus fuerit, vel antiquior Secretarius alia ratione, vel causa dictæ signaturę interuenire habuerit, qui post illum erit antiquior Secretarius, & Referendarius indulto huiusmodi eo ipso potiatur. Cumque Secretarii ipsi, qui clerici erunt, nostri, & Rom. Pontif. pro tempore existentis sint Prelati domestici, & familiares, ac continui commensales, teneanturque iuxta pręscriptum Innocentii prę-

Habitũ eis designat, & in Cappella locũ assignat.

decessoris pręfati, nisi in maiori fuerint dignitate constituti, Notariatus habitum suscipere, & deferre, ne quod pro ornamento, & decore Romanæ Curiæ prouidè institutum est, negligentia, & desuetudine abrogetur, præsentium auctoritate volumus, singulisque Secretarijs præfatis præsentibus, & futuris præcipimus, & mandamus, quatenus, qui clericali militiæ ascribi voluerint, vigintiquinque annis maiores, habitum & insi-

& insignia deferant Notariorum Apostolicorum, etiam si voluerint, violacei coloris: qui verò fuerint primæ tonsuræ dumtaxar clerici, in alijs ordinibus nondum constituti, seu seculares, etiã coniugati, vestibus vtantur, si eis placuerit, etiam violaceis, prout Cubicularij Apostolici, de honore nuncupati. Habeant etiã qui Notarij fuerint sedis Apostolicę, locum in Cappella, & alijs actibus publicis, in quibus cũ cappis, & rocchettis interfuerint, eorum dignitati cõgruentem, quẽ ipsis assignari curabimus. Et nihilominus litteras Pij prædecessoris pręfati, vt supra, eidẽ Collegio super cõfirmatione, & approbatione litterarũ Innocentij, & aliorum Pontificum prædecessorum nostrorũ, tunc suorum, rebusq; alijs in eis contentis concessas, auctoritate, tenore, scientia, & Apostolicæ potestatis plenitudine similibus, approbamus, & confirmamus, illisq; perpetuę, & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus, omnesq; , & singulos, tam iuris, quàm facti defectus supplemus, præsentesq; & in eis contenta quæcunque, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, aut per Nos, vel Rom. Pon. pro tempore existentem suspendi, reuocari, limitari, moderari, seu ad iuris terminos reduci non posse, neq; debere, sed validas, & efficaces perpetuò existere, ac dicto Collegio, & Secretarijs pro tempore existentibus, in omnibus, & per omnia, etiã perpetuò suffragari, ac vim validi, initi, & stipulati cõtractus inter Nos, & sedem, ac Camerã Apostolicã ex vna, & Collegiũ præfatum ex altera partibus, habere debere, ipsumq; Collegium ad verificationẽ, seu iustificationem præmissorum, vel partis eorũ, aut ad registrationem, vel adnotationẽ præsentium in Camera, iuxta constitutionem pię me. Pij Papæ iiij. etiã prædecessoris nostri faciendam, minimè teneri, nec ob non registrationẽ huiusmodi, præsentes nullitatis, aut inualiditatis vitio subiacere, sed valere, & ipsi Collegio, & Secretarijs suffragari debere, perinde, ac si in ipsa Camera registratæ fuissent, cõstitutione præfata non obstante, & sic in pręmissis omnibus, & singulis, per quoscunq; Iudices, & Commissarios, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, diffiniendi, & interpretandi facultate, iudicari, diffiniri, & interpretari debere, & quicquid secus super his a quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari cõtigerit, irritũ, & inanè decernimus: Mandantęs dilectis filijs Nostro Philippo S. Angeli in foro Piscium Diacono Cardinali Vastauillano nuncupato, S.R.E. moderno, & pro tempore existenti Camerario, necnon Thesaurario, Præsidentibus, & clericis dictæ Camerę, ac alijs, ad quos spectat, & spectabit in futurum, vt faciãt Collegio, & Secretarijs pręfatis vigintiquinq; milliũm scutorum auri in auro, pręfatorum liberã quietantiam, Necnon eidem Collegio, & Secretarijs, tam vti singulis, quam vniuersis, pro omniũ, & singulorum obseruatione, ratione eorum, quæ pertinent ad cõcessionem, & assignationẽ pręfati suppressi Officij Secretariatus domestici, & illius emolumentorum, instrumentorũ promissionis omnium, & singulorum dictæ Cameræ Apostolicę bonorũ mobiliũ, & immobilium, iuriũ, & actionum quorumcunque, pręsentiũ, & futurorum conficiant. Decernentes insuper Nos, & Rom. Pont. pro tẽpore existentes, ac Camerã Apostolicam in euentum, in quem pręmissorum concessio reuocaretur, aut aliquo modo suspẽderetur, ad plenariam restitutionẽ dictorum vigintiquinque milliũ scutorum auri in auro, eidẽ Collegio omnino teneri, & efficaciter obligatos fore, & esse, non obstantibus pręmissis, ac Pauli ij. & Pij etiã secundi, & quibusuis alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis de bonis Ecclesiasticis non alienandis, quatenus adsint, & nostra de non tollendo iure quęsito in Cancellaria Apostolica publicata, necnon statutis quauis firmitate roboratis, & consuetudinibus, exemptionibus, immunitatibus, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, Prouincijs, Communitatibus, Terris, & locis pręfatis, illarumq; incolis, & personis quomodolibet cõcessis, & quibus forsan potiuntur, & gaudent, quomodolibet contrariis, Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbũ insererẽtur pręsentibus, pro expressis haberi volentes, illis aliàs in suo robore permãsuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresѕè derogamus, cęterisq; contrarijs quibuscumque. Datum Romæ, Apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die prima Aprilis, 1586. Pontificatus Nostri Anno I.

C. Gabrielius.

Pii V. cõcessiones, confirmat, cum suppletione defectuum. Hæc colt. Pii v. ego Laertius vidi in lib. Collegii super expresso, fol. 106.

Præsentes vim contractus habere decernit.

Cameralibus mandat, vt faciant quietantiam de scut. 2500. cũ obligatione restitutionis in casu inobseruantiæ.

Clausulæ derogatoriæ.

XXXI.

Absolutio, & Gratia generalis, pro ijs, qui cum Bannitis versati fuerint, aut eis auxilium præstiterint.

De Bannitorum, eorumque Fautorum materia, vide sup. const.6. fol. 18. vbi notaui.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. CVM primum ad summi Apostolatus apicem, licet immeriti, diuina ita disponente clementia assumpti sumus, inter multiplices Pastoralis officij curas, quæ hisce afflictis Christianæ Reipublicæ temporibus animum nostrum dies noctesque solicitant, ea certe cordi nostro penitus infixa erat, nosq; in ipso Pontificatus ingressu magnopere angebat, quod exulum, latronum, sicariorum, aliorumque facinorosorum hominum multitudinem vsq; ad eo excreuisse animaduertebamus, atque ad tantam liceutiam peruenisse, vt totam Italiam, præsertim Prouincias Romanæ Ecclesiæ excursionibus, homicidijs, latrocinijsque infestam redderent, populiq; nostri, quos sub peculiari Apostolicæ sedis tutela constitutos maiori pace, & quiete frui oportebat, miserandum in modum omni facinorum genere à sceleratis hominibus vexarentur. Quamobrem nulla mora interposita in eam statim curam summo studio, toto pectore incubuimus, nullis neque laboribus, neque impensis, etiam supra vires nostras parcentes, vt tot incommoda, tantamque malorum segetem stirpitus euelleremus. Quod sane magno Dei tandem beneficio consequuti publicam, quã maximè optabamus, tranquillitatem ipso Patre luminum, à quo bona omnia dimanant auctore, restituimus. Vt autem hęc pax, & tranquillitas diuinitus concessa, quàm diutissimè conseruetur, omnes Pastoralis prouidentiæ rationes sedulo adhibemus: ac quemadmodum antea aduersus prædictorum hominum peruicaciam, atq; impœnitentiam iustitiæ seueritatem dolenter quidem, sed necessario exerceri iussimus; ita nunc vicissim humilibus, & pænitentibus, peccatumq; suum confitentibus Apostolicę clementiæ sinum aperire cupimus, vt quantum in nobis est, eos à via perditionis ad viam salutis reuocemus, eosq; Christo Domino, & patriæ salutariter lucremur. Cum igitur intelligamus plurimos ex subiectis nostris in illa superioris temporis calamitate, siue metu, exulumq; minis territos, siue veteri amicitia, necessitudine, aut propinquitate permotos, siue priuatarum inimicitiarum occasione impulsos, vt sectatores, & propugnatores habere viderentur, aut quibusuis alijs causis inductos cum supradictis exulibus, homicidis, facinorosisq; hominibus versatos esse, eosq; domo, & hospitio recepisse, cibaria prębuisse, eisve varijs modis fauisse. Cumq; propterea complures inquisitione adhibita in iudicium vocati absentes ob contumaciam damnati sint, nõ pauci etiam nondum patefacti, neq; in iudicium delati, qui ne depræhendantur anxij legũ, & iudicum vim, & seueritatem pertimescentes grauiter afflictantur, & in magno cũ corporis, tum animę, salutisq; periculo versantur, Quibus omnibus, siue iam damnatis contumaciæ nomine, siue nondum manifesto depræhensis, si pręteritæ culpę crimen condonaretur, eisq; ex Pontificia nostra benignitate venia, & absolutio tribueretur, omnino sperandum esset, quòd veteri malitiæ fermento expurgato Christianam (vt decet) vitam agerent, ob eas, aliasq; causas memores: Nos quamuis indignos illius vices in terris gerere, qui superbis resistit, humilibus dat gratiam, quiq; peccantium vulneribus non solum vinum, sed & oleum infundere nos docuit paternę charitatis affectu; eos omnes modo verè resipiscant complecti', eisq; prorsus ignoscere decreuimus. Quare dilectis filijs Prouinciarum Legatis, Vicelegatis, ac Ciuitatum Gubernatoribus, & eorum Locatenentibus dumtaxat harum serie committimus, & mandamus, vt omnes, & singulas vtriusq; sexus personas, tam in hac Alma Vrbe nostra, quàm in alijs quibuscumque Prouincijs, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, & locis nobis, & Apostolicę sedi, tam mediatè, quàm immediatè subiectis, etiam si eorum incolæ non sint, & ad illa quoquomodo consistentes declinauerint, & tam laicos, quam clericos, & presbyteros seculares, & quorumuis

Hic Sanctiss. Pont. in ingressu sui Põt. Bãnitos, & alios facinorosos, q totam Italiam infestã reddebant, acriter psecutus fuit, & contra eos edidit consti. quã habes sup. nume.6. fol. 18.

Itaq; infra annum (quod verè mirandum est) Prouincias S. R. E. tranquillas, & facinorosis expurgatas reddidit.

Et modo ex paternæ charitatis affectu, mãdat Gubernatoribus locorum vt quoscumq; in contumaciã Bannitos, aut nondum in iudicium delatos (quibusdã hic nominatis dũtaxat exceptis) infra sex menses remissioné petentes, gratiose liberent, & absoluant.

quorumuis ordinum regulares cuiuſcumq; dignitatis, gradus, & conditionis fuerint, qui commercium cum cuiuſuis generis bannitis, homicidis, ſicarijs, alijſq; ſupradictis facinoroſis hominibus habuerint, eos quoquomodo receptauerint, vel eiſdem cibum, potum, pecunias, veſtimenta, puluerem, pilas plumbeas plumbum, arma, & alia neceſſaria ſubminiſtrauerint, eiſdem ſcripſerint, litteraſq; ab eis acceperint, aut equos commodauerint, etiam ſi dictis de cauſis ad notitiam Curiæ delati, proceſſati, inquiſiti, ſeu in contumaciam condemnati fuerint, ſiue ſi nondũ patefacti, & detecti, & in iudicium delati ſint (dummodo tamen ad præſens occaſione prędicta in carceribus nõ detineantur, vel cum eiſdem bannitis, homicidis, ſicarijs, & facinoroſis hominibus in committendis, & perpetrandis delictis ipſis comites, participes, aut complices nõ fuerint, aut eos contra Curiam iuſtitiæ miniſtris reſiſtendo defenderint, aut in ſuis Caſtris, Oppidis, Terris, & iuriſdictionibus eoſdem aſſecurauerint, tutos fecerint, aut quouis modo tolerauerint, quibus nullo modo huiuſmodi gratiam, & indulgentiam ſuffragari volumus) ſi de admiſſis dolentes ab intimis, & a ſimilibus abſtinere proponentes infra ſex menſes a publicatione præſentium inchoandis per ſe, vel per procuratorem ad id ſpecialiter conſtitutum, aut etiam per affines, ſeu conſanguineos, aut alias coniunctas perſonas peccati admiſſi veniam, & abſolutionem humiliter petierint miſericorditer, & gratioſe, abſq; aliqua pecuniarum ſolutione liberent, & abſoluant, ac omnes, & eorum ſingulos ad patriam, honores, bona, non tamen Fiſco incorporata, & ad eum, in quo ante præmiſſa quomodolibet erant, ſtatum reſtituant, reponãt, & plenariè reintegrent, omnemq; inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſiue notam propterea incurſam aboleant, omnemq; corporalem, etiam vltimi ſupplicij, ac bonorum confiſcationis pœnas eis ratione delictorum prædictorum impoſitas, indictas, ſeu debitas condonent, & remittant. Necnon proceſſus huiuſmodi dictis de cauſis contra eos, & quemlibet eorum, etiam in contumaciam, aut aliàs quomodolibet formatos, etiam ſi ſuper eis pronunciatum fuerit, non tamen executioni demandatos, ſoluta tantum Notariorum competenti mercede annullent, & per eos, ad quos ſpectat aboleri, caſſari, annullari auctoritate noſtra faciant, & mandent. Nos enim eis præmiſſa omnia, & ſingula, ac alia quæcumque, quæ in pręmiſſis, & circa ea neceſſaria, quomodolibet, & opportuna duxerint agendi, faciendi, & gerendi, necnõ omnibus, & ſingulis iudicibus, tam ordinarijs quàm extraordinarijs Gubernatoribus, Poteſtatibus, Commiſſarijs, capitaneis, prætoribus, ac quibuſuis alijs perſonis, cuiuſcumq; dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, & quacumq; auctoritate fungentibus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub mille ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœnis diſtrictius inhibendi, ne ſic abſolutos veniam, & abſolutionem conſequutos quouis quæſito colore moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, ſeu præſumant, illiſq; ſub eiſdem pęnis mandandi quatenus proceſſus, & alias ſcripturas ſuper inde confectas caſſent, & annullent, perpetuumq; ſuper præmiſſis ſilentium imponant, plenam, & liberam per præſentes facultatem, & auctoritatem concedimus. Statuentes omnes, & ſingulas ſupradictas gratias, & abſolutiones, ac alia per eos vigore præſentium facienda vllo vnquam tempore de ſurreptionis, aut obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in ius, vel controuerſiam vocari nullatenus poſſe, minuſq; ſub quibuſuis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum renocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, & alijs contrarijs diſpoſitionibus cõpręhendi vllo modo valere, ſicq; ab omnibus cenſeri. Et ita per quoſcumq; Iudices, quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, irritumque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, etiam conſiſtorialiter per nos, aut alios quoſcunq; Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda,

Proceſſuſq; deſuper cõtra eos formatos, & executioni non demãdatos, caſſari præcipit.

Clauſulæ præſeruatiuæ circa abſolutiones obtinen.

Decretum irritans.

Clauſulæ derogatoriæ.

benda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruāda foret illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Facultas datur confessariis ab ordinarijs approbatis, absoluēdi prædictos ab omnibus cēsuris, & pœnis ecclesi. propterea incursis.

Decernentes quòd postquam prædictam liberationem, & indulgentiam obtinuerint, possint à quibuscunque confessarijs ab Ordinarijs locorum approbatis, absolui à quibuscunque censuris, & pœnis Ecclesiasticis, propterea quomodolibet per eos incursis, imposita pro modo culpæ confessariorū arbitrio pœnitentia salutari. Cum ijs verò qui clerici, aut aliàs ad ordines, etiam sacros promoti fuerint, aut beneficia Ecclesiastica quomodolibet obtinuerint, vt præmissis, & irregularitate per eos exinde quomodolibet contracta, non obstantibus clericali charactere, & illius priuilegiis vti, necnon in suis ordinibus remanere, ac in illis etiam in altaris ministerio ministrare, & quæcunque per eos obtenta, & in posterum obtinenda beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura quomodocunque, & qualitercunque qualificata, etiam si Ecclesiæ cathedrales Metropolitan. Monasteria, Prioratus, & Præpositurae, etiam conuentuales, ac dignitates etiam maiores, & principales fuerint recipere, & retinere: ac quoscunque fructus, etiam loco pensionis annuæ, necnon pensiones annuas super similibus fructibus impositas, vt prius percipere, exigere, & leuare liberè, & licitè possint, & valeant, auctoritate præsentium, postquam similem liberationem obtinuerint, & vt supra a censuris prædictis absoluti fuerint ex nunc, prout ex tunc dispensamus. Ac quoniam difficile foret præsentes has nostras ad singula quæque loca deferri. Volumus, vt præsentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę commissionis, mandati, concessionis, statuti, derogationis, decreti, dispensationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romę, Apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, tertio Kalendas Maii, Pontificatus Nostri Anno Primo.

Dispēsanturque clerici, & cæt. vt in suis ordinib' remaneat, beneficia retineant, & recipiant, &c.

Ioannes Baptista Canobius.

Registrata apud Ioannem Baptistam Secretarium.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Indictione decimaquarta die vero quinta Mensis Maij, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & Domini Nostri D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno eius II. Retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis, seu portis S. Ioannis Lateranen. & Sancti Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & aciei Campi Floræ, & per aliquod temporis spacium dimissæ, & relictæ per nos Claudium Mongeat, & Nicolaum Tagliettum, S. D. N. Papæ Curs.

Alex. Parabiachus Mag. Curs.

XXXII.

Priuilegia Conclauistarum, nouissimi Conclauis.

SIxtus Episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

CIRCVMSPECTA Rom. Pont. gratiarum dispēsatoris prouidentia singulorum merita, debita meditatione considerans illos prout, ęquum est potioribus fauoribus, & gratiis efficaciter prosequitur, & condignis honoribus attollit, quos sibi deuotos, & obsequiosos amplioribus cognouit meritis adiuuari. Hinc est, quod nos volentes dilectos filios infrascriptos Conclauistas, qui in Conclaui, in quo diuina fauente clementia ad summi Apostolatus apicem assumpti fuimus nobis,

& Ve-

& Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, vti familiares domestici inseruiendo interfuerunt, quique ea de causa labores, vigilias, & incommoda plura subierunt, habita ratione obsequiorum, fauoribus, gratiis, & priuilegiis pro cuiusque meritis exornare, ipsosq; Conclauistas, & eorum singulos ab omnibus, & singulis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq; Ecclesiasticis, sententijs, censuris, & poenis a iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, etiam si illas per quattuor menses sustinuerint, in illisq; per annum continuum insorduerint, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos forè censentes, Motuproprio non ad ipsorum Conclauistarum, vel aliorum pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, deq; Apostolicæ potestatis plenitudine, eisdem Conclauistis decem millia scutorum auri in auro per tres ex prædictis Cardinalibus singulos in quoslibet ordine antiquiores, vel si ipsi Conclauistæ, aut ab eis deputati maluerint per venerabilem fratrem Alexandrum Episcopum Ostiensem Farnesium, & dilectos filios nostros Michaelem tit. S. Mariæ supra Mineruam, presbyterum Alexandrinum, ac Ferdinandum, S. Mariæ in Domnica Diaconum de Medicis nuncupatos Cardinales inter ipsos Conclauistas, & per capita singulorum Conclauistarum, non autem per singulas cellulas, seu cameratas æquis portionibus distribuenda, & per Cameram Apostolicam, de primis, & præcipuis ad eandem Cameram spectantibus pecunijs, redditibus, & prouentibus, absq; vlla mora, vel dilatione persoluenda gratiosè, & irreuocabiliter, Apostolica auctoritate tenore præsentium donamus. Ipsosq; Conclauistas, in veros, indubitatos, & non fictos familiares, continuos commensales nostros, ac eos qui ex illis clerici existunt, seu militiæ clericali adscribi desiderāt, quosq; tres huiusmodi Cardinales gradu, nobilitate, & aliis meritis dignos tali honore iudicauerint in nostros, & Apost. sedis Notarios recipimus, ac tam illos, quam alios Conclauistas singulos, qui sigillatim ab eisdem tribus Cardinalibus digni tali honore approbati fuerint sacri Palatii, & aulæ Lateranen. Comites, ac Milites, ac tam illos, quam omnes, & quoscumq; alios Conclauistas indistinctè, qui nobiles non sint, Nobiles, quiq; Almæ Vrbis Romæ, vel alterius alicuius ex alijs Ciuitatibus temporali dominio nostro, & dictæ Romanæ Ecclesiæ mediatè, vel immediatè subiectis Ciues esse voluerint, singulos in eadem ipsa Ciuitate tantum, quam sigillatim eorum quisq; elegerit, & ad quam ab eisdem tribus Cardinalibus se admitti petierit, Veros Ciues ad instar, & nulla prorsus differentia inter eos, & singulos alios veros originarios, & antiquissimos, etiam Nobiles, & participantes ciues, ipsius Vrbis, vel Ciuitatis, ita, vt ipsum ius Ciuitatis, & ipsa ciuilitas ad quoscumq; illorum hæredes eodem modo transeat auctoritate, & tenore præsentiū, Creamus, constituimus, & assignamus, & nobilitatis, & ciuilitatis titulo, honore, & insignibus decoramus, aliorumq; familiarium continuorum commensalium nobis actu in Palatio nostro Apostolico seruientium, & illius tinello comedentium, & bibentium, ac nostrorum, & dictę Sedis Apostolicę Notariorum, palatiique, & aulæ prędictorum Comitum, Militum, & nobilium: ac Ciuium huiusmodi originariorum numero, & consortio fauorabiliter aggregamus, ac pro veris indubitatis, & non fictis familiaribus, continuis commensalibus, ac Notarijs nostris, Comitibusq; Militibus, & nobilibus, ac Ciuibus deinceps haberi, & reputari volumus, & mandamus. Eisq; vt in quibuscumq; impetrationibus, concessionibus, & litteris, tam gratiam, quàm iustitiam concernentibus se familiares cōtinuos commensales nostros, & Comites Milites, ac nobiles, & Ciues etiam originarios nominare, nec propterea impetrationes, concessiones, & litteræ ipsæ subreptionis vitio subiaceant, sed validæ, & efficaces existant, necnon ex nunc deinceps in perpetuum omnibus, & quibuscumq; ac prorsus similibus antelationibus, & antelationum prærogatiuis, priuilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, decretis, declarationibus, derogationibus, mandatis, suspensionibus, fauoribus, gratiis, priuilegiis, & indultis, ac iuribus, quibus alij nostri familiares, continui commensales tempore dictæ assumptionis nostræ ad summum Apostolatus apicem, ac quibus alii eiusdem sedis Notarii, etiam de numero participantium existentes, etiam si habitum, & Rochetum Notariorum dictæ sedis non deferant, palatiique, & aulæ prędictorum Comites, &

Causæ concessionis priuilegiorum, & gratiarum, & donationis infrascriptæ.

Donatio scut. 10000. ad fauorem Conclauistarum.

Concessio Priuilegiorū Nobilitatis, Ciuilitatis, Familiaritatis, &c.

mites, & milites, ac nobiles, ac etiam originarij, & antiquissimi Ciues eiusdem Vrbis, vel Ciuitatis, quam (vt præfertur) elegerint quicumq; ex vtroq; parente, verè nobili, & Ciue originario, & antiquissimo procreati de iure, statuto, consuetudine, vel ex aliquo speciali priuilegio, seu aliàs, quomodolibet, etiam quoad assequutionem, quorumcunq; beneficiorum, etiam Ecclesiasticorum, etiam per quascumq; litteras, seu cõstitutiones Apostolicas, pro tempore editas vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti potiri, & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum, vbiq; locorum in iudicio, & extra, sine tamen eorundem Notariorum de numero participantium præiudicio, vti frui, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant realiter, & integrè in omnibus, & per omnia, etiam si in Vrbe, & Ciuitate huiusmodi non habitauerint, perinde, ac si de verè nobili genere ex vtroq; parente nobili originario, & antiquissimo Ciue procreati forent, & huiusmodi prerogatiuæ, priuilegia, exemptiones, gratię, fauores, concessiones, indulta, & iura, quæ pro alijs nobilibus, & Ciuibus originarijs emanarunt, & quæ ratione nobilitatis, & ciuilitatis naturalis, & originariæ alijs competunt pro eisdem Conclauistis in specie emanassent, seu emanarent, & eis naturaliter de iure, statuto, consuetudine fundatione, vel aliàs competerent, auctoritate, & tenore similibus de speciali gratia indulgemus. Necnon eosdem Conclauistas singulos à solutione, & exactione decimarum, & cuiuscumq; pedagij, subsidij, gabellæ, & cuiuscumq; oneris, tam ordinarij, quam extraordinarij vbiq; locorum, & ex quacumque quantumuis vrgentissima, & inexcogitabili causa, & occasione impositorum, & pro tempore imponendorum liberamus, & eximimus, liberosque, & exemptos fore, & esse decernimus. Districtius inhibentes ne exactores pedagiorum, decimarum subsidij, gabellarum, & onerum huiusmodi ad aliquam solutionem cogere, & compellere, aut alij quicumque cuiuscumque Ecclesiasticæ, vel secularis dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis eos super præmissis illorumve vsu possessione, vel quasi directè, vel indirectè, quouis quæsito colore, vel ingenio molestare, vel aliàs quomodolibet impedire quoquomodo præsumant. Ipsisq; Conclauistis singulis, quoscumq; fructus, redditus, & prouentus Ecclesiasticos, ac etiam occasione pensionum annuarum ipsis, vel eorũ alicui reseruatarum ratione omissionis horarum canonicarum indebitè perceptos cuiuscumq; quantitatis fuerint gratiosè remittimus, & condonamus, & cum eis super inhabilitate, propterea quomodolibet contracta, vel etiam ex eo quod censuris huiusmodi ligati Missas, & alia diuina officia non tamen in contemptum clauium celebrauerint, aut aliàs diuinis se immiscuerint, vt illa, & alijs præmissis, non obstantibus ad omnes etiam sacros, & presbyteratus ordines aliàs ritè promoueri, & in illis, ac in susceptis per eos aliàs ritè ordinibus, etiam in Altaris ministerio ministrare, etiam liberè, & licitè possint, eisdem auctoritate, & tenore de speciali dono gratiæ dispensamus. Necnon eosdem Conclauistas, siqui eorum defectum natalium patiuntur, ex quocumq; damnato, & illicito, non tamen presbyteri coitu forsan procreati sint, Legitimamus, omnemq; ab illis genituræ huiusmodi maculam, siue notam abstergimus, & abolemus, ac cum eorum singulis, vt in quibuscumq; bonis paternis, & maternis, ac aliorum consanguineorum, seu cognatorum, vel aliorum quorumcumq; sine tamen præiudicio venientium ab intestato: vel ex fideicommisso, vel alia de iure valida dispositione succedere, & illa donationis, vel alio quouis titulo consequi, & habere, Necnon ad dignitates, honores, & quæcumq; alia officia secularia publica, vel priuata, eligi, & assumi, Illaq; gerere, & exercere in omnibus, & per omnia perinde, ac si de legitimo matrimonio procreati forent, ac eodem defectu, non obstante, si aliud canonicum eis non obsistat, vt clericali charactere, qui illo nondum insigniti sunt, insigniri, ac ad omnes etiam sacros, & presbyteratus ordines, si nondum promoti sunt promoueri, ac postmodum charactere, & ordinibus huiusmodi, illorumq; priuilegijs vti, ac in eisdem ordinibus, etiam in Altaris ministerio ministrare liberè, & licitè valeant, etiam dispensamus. Quodq; omnes, & quæcumq; gratiæ, prouisiones, commendæ, & quæuis aliæ litteræ Apostolicæ, ac etiam in forma Breuis, pro illis expediendæ, gratis vbiq; expediantur, & expediri debeant, eisdéq; Conclauistis litteræ in forma breuis, tam de capienda possessione nomine Cam. Apost. quàm in fauorem litterarum Apost. vbi illis super prouisionibus quorumcumq; bene-

Exemptio à solutione decimarum, & impositionum.

Remissio fructuum Eccl. indebite perceptorum propter omissione horarum canonicarum.

Habilitatio illegitimorũ ad successiones, ordines dignitates, & officia sæcularia.

Expeditio litterarũ Aposto. fiat gratis pro Conclauistis.

ficiorum

ficiorum Ecclesiast. dari poterunt, prout nostris familiaribus continuis commensalibus, etiam gratis dentur & concedantur, ac dari & concedi omnino debeant, præcipimus, atque mandamus singulis etiam Conclauistis beneficiatis, vel ad sacros etiam presbyteratus ordines promotis, non tamen parochialium Ecclesiarum Rectoribus, seu Vicarijs, vt leges & ciuilia iura ad quinquennium dumtaxat audire, & in illis gradus consuetos suscipere, & quoscumq; actus scholasticos exercere,& postquam idonei reperti fuerint, etiam ad doctoratus gradum promoueri; necnon Conclauistis, & eorum singulis, vt quicumq; loci ordinarij, vel Canonici Metropolitan. seu aliarum Ecclesiarum, aut personæ in dignitate Ecclesiast. constitutæ, tam in Ro. Cu. quàm extra eam, ad id per eos & eorum singulos eligendi, seu eligendæ, quascunque pensiones annuas eis, & eorum singulis, super quibuscunque fructibus, redditibus, & prouentibus quorumcunque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, secularium, & quorumuis ordinum regularium, seu fructus, redditus, & prouentus beneficiorum huiusmodi reseruatos vsque ad summam centum dumtaxat ducatorum auri de Cam. in totò vel in parte, ac etiam in mortis articulo cassare, & extinguere, ac postquam cassati fuerint, alias similes pensiones annuas, tertiam partem omnium fructuum dictorum beneficiorum non excedentes, seu fructus, redditus, & prouentus huiusmodi usque ad summam prædictam vni, vel pluribus alijs personis Ecclesiast. per eosdem Conclauistas, & eorum singulos nominandis, etiam quęcunque quotcunque, & qualiacunque beneficia Ecclesiast. obtinentibus, & expectantibus, similiter eis, quoad vixerint, vel eorum procuratoribus legitimis, eisdem modo & forma, quibus eisdem Conclauistis reseruatæ, seu reseruati fuerint, etiam absque beneficia ipsa, obtinentium consensu integrè persoluendos, seu per eos propria auctoritate percipiendos, exigendos, & leuandos, reseruare, constituere, concedere, & assignare valeant auctoritate Apostolica, & tenore similibus concedimus, & indulgemus. Decernentes ipsas translationes, & nouas reseruationes, constitutiones, & assignationes pensionum, seu fructuum, redditum, & prouentuum huiusmodi plenam roboris firmitatem obtinere, ipsosq; beneficia super quorum fructibus, redditibus, & prouentibus reseruatæ fuerint obtinentes, ad illas persoluendas efficaciter obligatos fore: nec eosdem Conclauistas, eorumve aliquem ad easdem præsentes litteras in Cam. Apost. insinuandum, aut admitti, & registrari petendum teneri, nec illos, etiam si intra tempus legitimum insinuatæ, admissę, seu registratæ non fuerint, propterea minus validas censeri, sed suos plenarios effectus sortiri debere; ac easdem præsentes, & in eis contenta quæcumq; sub quibusuis reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, decretis, & constitutionibus Apostolicis similium gratiarum reuocatorijs, vel quæ illas limitarent, & moderarent, quæ à nobis, & dicta sede pro tempore, & ex quibusuis causis, etiam vrgentissimis, etiam in fauorem fidei, & diuini cultus augmentum, etiam Consistorialiter, vel aliàs quauis auctoritate hactenus, vel imposterum emanauerint comprænensas esse; sed quoties illæ emanabunt, toties easdem præsentes in pristinum statum repositas, & reintegratas esse & censeri: sicq; per quoscumq; iudices, & commissarios, in quauis causa & instantia, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate diffiniri & iudicari debere. Irritum quoque & inane, si secus super his à quocumq; quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et insuper dilectis filijs Rescribendario, & Computatori litterarum Apost. & alijs ad quos spectat, in virtute sanctę obedientiæ, & sub pœna indignationis nostrę, Motu pari per Apostolica scripta mandamus, vt litteras Apost. super pręmissis omnibus & singulis, tam coniunctim, quam diuisim, ac pro singulis, quibus concessa sunt, ac seorsum & separatim, cum omnibus & quibuscumq; derogationibus, decretis, & clausulis in eis contentis, gratis de mandato nostro, vbiq; in omnibus officijs, etiam Abbreuiatorum, Solicitatorum, Secretariorum, plumbique, & registri absq; aliqua pecuniarum exactione, etiam per viam compositionis facienda, omni contradictione & dilatione cessantibus signent, expediant, & expediri faciant. Non obstan. premissis, & de certo eorundem Notariorum numero, etiam si ad illum nondum sit deuentum, cui per hoc aliàs non intendimus derogare, ac vna de insordescentibus,

Indultum pro Cōclauistis p̄sbyteris audiendi iura Ciuilia, & doctoratus gradum suscipiendi.

Pensionesque eis reseruatas transferendi.

Clausulæ præseruatiuæ.

Decretum irritans.

tibus, & altera nostris de prestan.consensu in pensionibus,necnon Pii iiij. de similibus, vel dissimilibus gratiis in Cam. Apost. intra tres menses presentandis, & etiam registrandis, ac Pii V. Rom. Pontif. predecessorum nostrorum contra illegitimos, necnon Pictauen. Conc. & aliis Apost. ac etiam in vniuersalibus, prouincialibusque & synodalibus Conc. editis specialibus, vel generalibus cõstitutionibus,& ordinationibus, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, ordinum, ac etiam Vrbis Romæ,aliarumq; Ciuitatum, Oppidorum, & Terrarum, necnon Cam.predictę, ac quarumcumq; vniuersitatũ, etiam iuramento, confirmatione Apost. vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus,stabilimentis, vsibus, naturis, decretis, & etiam nouis reformationibus, necnon etiam legibus, tam Pontificiis, quam Imperialibus, Regiis, & Ducalibus, ac etiam sacris canonibus, priuilegiis, quoq; indultis,& litteris Apost. superioribus, & personis, ac locis quibuscumq; in genere, vel in specie, sub quibuscumq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis derogatoriarum derogatoriis, aliisq; efficacioribus, & insolitis clausulis irritantibusq; & aliis decretis, etiam vim contractus, & statuti perpetui continentibus; ac etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam Consistorialiter, & aliàs in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, aliàs de illis, eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua,ac de verbo ad verbũ, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent,presentibus pro sufficienter expressis habẽtes,illis aliàs in suo robore permansuris,hac vice dumtaxat specialiter,& expressè derogamus,cęterisq; contrariis quibuscumque. Cęterum volumus,quòd presentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Curiæ, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis, eadem prorsus fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem originalibus litteris, si forent exhibitę vel ostensę.

Clausulæ derogatoriæ.

Nomina vero ipsorum Conclauistarum sunt hæc, quæ sequuntur. Videlicet dilecti filii, Augustinus Fiuizanus ord.Fratrum Eremitarum S.Augustini,& Theologię professor Sacrista, Ludouicus Branca de Firmanis, Franciscus Mucantius I. V. D. Paulus Alaleo etiam V. I. D. Magistri ceremoniarum, Siluius Antonianus clericus Romanus Secretarius Collegij, Blasius Cangius Clericus Forosempronien. Antoniusmaria Gallus clericus Auximanus, nostri dum Cardinalatus honore fungebamur, Tho.Thomasius frater Hospitalis S.Io.Hierosolymit. Victorius Petruccius presbyt. Terræ Valerani, Ciuitatis Castellan. dioec. Andreas de Bonis laicus Anconitan. Alexandri Farnesij Ostien. Ludouicus de Rubeis Interamnen. frater dicti Hospitalis, Nicolaus ex Comitibus Genghæ, presbyter Camerinen. dioec. Delius Theodonarius, clericus Reatin. Iacobi Sabelli Portuen. Io. Bernardinus Soldatus cleric. Farfen. Io. Baptista Pandonus cleric. Romanus, Alexander Castellucius clericus Mutinen. Io. Antonij Sorbelloni Tusculan. Ioseph de Colle cleric. Lucan. Mag. in artibus, Franciscus Giandemaria clericus Parmen. Bernardus Tagliamochius laicus Floren. Io. Francisci Gambaræ Prænestin, Cæsar Valentinius cleric. & iurisconsultus Rom. Ant. Io. cleric. Iustinopolitan. Alphonsi Venerabilium fratrum nostrorũ Albanen. Episc. Iesualdi. Hercules Crescimbenius presbyter Bononien.Canonic. S. Io.Lateranen. Gaspar Fetz Germanus, miles militiæ SS. Mauritij & Lazari, Augustinus Varranius laicus Rauennaten. Marci Sitici ab Altaemps, S. Mariæ in Transtiberim, Antonius Quærengus clericus Patauinus, Magister in Theologia,Claudius Saxus,laicus Malphiten. Io.Maria Cinottus Callien, Innici Aualos de Aragona S. Laurentij in Lucina, Iacobus Grillenzonius cleric. Mutinen.Andreas de Luna clericus Palentin.dioec.Baccalarius in decretis,Marci Antonij Columnæ S. Petri ad Vincula, Christophorus Turrerinus presbyter Lucanus, Alexander Coraldinus cleric. Fulginaten. Ptolæmei Gallij Nouocomen. S. Agathæ, Petrus Mancinus clericus Romanus Magister in artibus, Io. Paulus Aymus, cleric.Cremonen. Prosperi de Sancta Cruce Sancti Clementis, Fabius Blondinus presbyter de Monte alto, Curius Lazarinus cleric. de Monte Milone, Camerinen.dioec. Guidonis Ferrerij

Conclauistarũ Nomina.

Ferrerij Vercellen. SS.Viti & Modesti in macello mar. Vincentius de Maioribus, presbyter Bisignanen. Antonius Carlerius presbyter Rom. Guglielmi Sirleti, S.Laurentij In Pane & Perna. Io. Franciscus Arriuabenius, cleric. Brixien. diœc. Io. Baptista Aguzettus, Bononien. Gabrielis Paleotti, S. Martini in Montibus, Valerius Atracinius, cleric. Roman. Hiero. de Reinos Placentin. Michaelis Alexandrin. S. Mariæ supra Mineruam, Carolus Grotta, laicus Tridentin. Petrus Brunorius Tridentin.diœc. Stephanus Teller Germanus, Ludouici Madrucij, S.Honofrij,Io.Baptista Iustinianus, clericus Ianuen. V.I.D. Cæsar de Thanis de Prato, Nicolai de Pelue S.Praxedis, Antonius Rodulphus, cleric. Imolen.diœc. Ascanius Formosius,presbyter Casertan. Iulij Antonij S. Seuerinæ, S.Bartholomęi in insula, Dominicus Tuscus,clericus Regien. V.I.D. Clemens Lambardus Narnien. Miles Militiæ, S.Stephani. Io.Dominicus Rauennaten. Petri Donati de Cęsis,S.Anastasiæ,Franciscus Piampergius,clericus Aquiligien.diœc. Ioseph Zitellius de Roccacontrata Senogallien.diœc.Claudius Lupi,clericus Sabinen.Caroli à Rambolietto, S.Euphemiæ, Iacobus Cortesius,cleric.Ciuitatis castelli, Bernardinus Georgius Fanen. Hierony. Rusticucij, S.Susannæ, Archileus Albanus Bergomen. Mauritius Cataneus,presbyter Bergomen. Io.Hieronymi Albani, S.Io. ante portam Latinam, Hercules Leonius, cleric. Bononien. Petrus Paulus Zirichellus, clericus Amerin. Philippi Boncompagni, S.Sixti, Alexander Baldescus, clericus Perusinus, V.I.D. Augustinus Brunorius de Corinaldo, presbyter Senogallien. diœc. Magister in Theologia, Hieronymi Simoncelli, SS. Cosmæ, & Damiani, Rodulphus Gallus, cleric. Auximan. Scipio Lactantij Tiphernas miles dictæ militiæ Sanctorum Mauritij, & Lazari, Pompeius Spechius, clericus Cesenaten. Alexandri Riarii, S. Mariæ de Aracęli, Petrus de Strada, prior Ecclesiæ Palentin. Decretorum Doctor, Franciscus Emmanuel, clericus Ispalen. Petri de Deza, S. Priscæ, Horatius Mancinus, clericus Perusin. V.I.D. Thesęus Lucianus, clericus Aprutin. Antonij Caraphæ, Sanctorum Io.& Pauli, Sanctinus Silua,clericus Lunen.Sarzanen. Ioannesmaria Meliolus, clericus Regien. Io. Antonij Fachinetti, SS. Quatuor Coronatorum, Io. Baptista Augustus, clericus Ianuen. Iulius Gratianus, clericus Roman. Io. Baptistæ Castanei, S.Marcelli, Pallas Rucellai, canonicus Florent. Bartholomæus Gogius de Prato, Alexandri Medices, Sanctorum Quirici,& Iulitæ, Albertus Contrera, presbyter Roman. canonicus Ecclesiæ S.Mariæ in Transtiberim, Franciscus Veratus, clericus Ferrarien. Iulij Cananij, S.Eusebij, Dominicus Achilles, presbyter Regien. Darius Boccarinus, clericus Aretin. Nicolai Sfondrati, S.Cæcilię, Io.Morellus, clericus Tornacen. diœc. Robertus Neri Rotomagen. Antoniimariæ de Saluiatis, S.Mariæ in Aquiro, Franciscus de Valdeuiesso, cleric. Romanus V.I.D. Georgius Oliuerius, clericus Tornonen. diœc. Bartholomæus de Nonis Ianuen. Philippi Spinolę, S. Sabinæ, Angelus frumenti presbyter Comen. Ioannes Baptista Terrazanus clericus Nicien. diœc. Ioannes Membiella, clericus Doloren. Matthæi Contarelli, S.Stephani in Monte cęlio, Alexander Gratianus, clericus Romanus I.V.D. Antonius Petri Matthæi de Ventulis, clericus Esin.diœc. Scipionis Lancellotti, S.Simeonis, titulorum presbyterorum, Hercules Estensis Tassonus, clericus Ferrarien. Camillus Collaretus frater dicti Hospitalis, Federicus Rodulphus Ferrarien. Aloysij de Este, s. Mariæ in Via lata, Petrus Vsimbardus, clericus de Colle,nullius diœc. Iacobus Poggius, clericus Lucanus, Ferdinandi Medices S.Mariæ in Domnica, Hieronymus Macchiauellus, clericus Bononien. V.I. D. Franciscus Mastellettus, clericus Bononien. Philippi s. Angeli in Foropiscium. Ant. Albizi Florentin. Iacobus Gigantes, clericus Cesenaten. Andreæ ab Austria, sanctæ Mariæ Nouę, Bernardinus Pia, clericus Mantuanus, Iacobus de Armis, clericus Bononien. Ioannis Vincentii Gonzaghæ, s. Mariæ in cosmedin. Lucius Cicero, clericus Comen. Claudius Tuscanus, clericus Cremonen.diœc. Francisci Sfortiæ nuncupatorum, s.Georgij ad Velum aureum, Diaconorum S. R. E. Cardinalium, dilectorum filiorum nostrorum familiares continui commensales, necnon Hieronymus eiusdem ordinis Sancti Augustini, & Theologię professor, ac Nicolaus Farneanus, clericus Ferrarien. ambo cum dicto Sacrista. Ludouicus Vaglia Custos cellæ, dilecti filij nostri Nicolai etiam S. R. E. Presbyteri Cardinalis de Sermoneta

nuncupati, Honophrius Baccius, ordinis prædicatorum professor pœnitentiarius, siue confessor, Aurelius Stagnus Mutinen. Alphonsus Cataneus etiam Mutinen. physici. Iulianus Cecchinus Sabinen. diœc. chirurgus, Marcus Antonius Ciappus Aromatarius, Laurentius Mancinus, & Io. Baptista Fiaschettus eius adiutores, Laurentius Bonfantes custos Fontis, Melchior Cauagnini Parmen. diœc. Augustinus Bonioannes. Laurentius de Barberijs Lunen. Sarzanen. diœc. & Alexander Valentinus Romanus, barbitonsores, Rochus Ioannis Comen. diœc. cementarius, Valerius Vallæ Florentin. faber lignarius, Io. Baptista Brixianus, Paulus Tartaglia à S. Laurentio, ad grottas. Ioannes Vallinus, Petrus Burgundius, Nicolaus Tuscanus Cremonen. diœc. Lactantius Sanctinus laicus Asculan. diœc. Franciscus sartor, Nicolaus Buzzonus Gebenen. diœc. Aliprandus Capriolus Tridentin. & Octauius de Montenouo, dicti conclauis scopatores. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, donationis, receptionis, creationis, constitutionis, deputationis, decorationis, aggregationis, liberationis, exemptionis, inhibitionis, remissionis, condonationis, legitimationis, abstersionis, abolitionis, dispensationis, præcepti, concessionis, indultorum, decretorum, mandatorum, derogationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotẽtis Dei, ac Beatorũ Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum; Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto. Kal. Maij. Pontificatus Nostri Anno Primo. Ferd. Card. de Medicis summator. Tho. Thomasius Gualterucius.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto. Indictione xiiij. die vero septima Mensis Augusti, Pontif. S.D.N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno II. Retroscriptæ litteræ Apostolicæ, vnà cum sua executoria super retroscriptis litteris pariter sub plumbo expedita, intimatę, insinuatæq; fuerunt Reuer. D. Io. Sciano Rescribendario, & Benigno Raymundo computatori, necnon Alphonso Roderici, etiam Petro Aranz scriptoribus Apost. vnà cum omnibus alijs in bancho eorundem scriptorum Apost. in Cancellaria existen. ad bullas expedien. prout moris est. Necnon eadem die Mag. DD. Camillo Pamphilio, & Ioanni Vignodi Abbreuiatoribus, vnà cum eorundem Capellano, in bancho eorundem Abbreuiatorum de Parco minori in dicta Cancell. existen. ad bullas, vt supra expedien. necnon Mag. DD. Iustiniano Seuerolo, & Vgoni Boncompagno sollicitatoribus litterarum Apost. vnà cum suo Capellano in bancho dictorum sollicitatorum, in dicta Cancell. existen. ad bullas, vt supra expedien. personaliter repertis, eosdem monendo, & requirendo, sub censuris, & pęnis in retroscriptis litteris contentis, vt eisdem pareremt, & obedirent, copiasq; earundem litterarũ sibi ipsis dimittendo in signum verè intimationis, per me Io. Freile, Sanctissimi Domini Nostri Curs. Alex. Parabiachus Mag. Cursorum.

Intimatio harum litterarũ Apost. officialibus Cancellariæ.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabilibus fratribus Portuen. & Tusculan. Episcopis, ac dilecto filio causarum Curię Camerę Apostolicę generali Auditori salutem, & Apostolicam benedictionem. Hodie dilectis filijs Conclauistis, qui in Conclaui, in quo diuina fauente clementia ad summi Apostolatus apicem assumpti fuimus, nobis, & venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus vti familiares domestici inseruiendo interfuerunt. Decem millia scutorum auri in auro certo tũc expresso modo, inter ipsos conclauistas distribuenda, & per Cameram nostram Apostolicam absque vlla mora, vel dilatione persoluenda donauimus; ipsosque conclauistas in veros, indubitatos, & non fictos familiares, continuos commensales; ac eos, qui ex illis clerici existebant, seu Militiæ clericali adscribi desiderabant, quosq; tres tunc expressi Cardinales gradu, nobilitate, & alijs meritis dignos tali honore iudicassent, in nostros, & Apostolicę sedis Notarios recepimus: ac tam illos, quàm alios Conclauistas singulos, qui sigillatim ab eisdem tribus Cardinalibus digni tali honore approbati fuissent, sacri palatij, & Aulę Lateranen. Comites, ac Milites, ac tam illos, quàm omnes, & quoscumq; alios Conclauistas indistinctè, qui nobiles non erant, nobiles, quiq; Almæ Vrbis Romę; vel alterius alicuius ex alijs Ciuitatibus temporali dominio nostro, & dictę Romanæ Ecclesiæ mediatè, vel immediatè subiectis, Ciues esse voluissent,

Repetitio supradictorũ priuilegiorum, & gratiarum.

singulos

singulos in eadem ipsa Ciuitate tantum, quàm sigillatim eorum quisq; elegisset, & ad quam ab eisdem tribus Cardinalibus se admitti petijsset, veros Ciues creauimus, constituimus, deputauimus, necnon eosdem Conclauistas singulos à solutione, & exactione decimarum, & cuiuscunque pedagij, subsidij, gabellæ, & cuiusuis alterius oneris, tam ordinarij, quàm extraordinarij, vbique locorum liberauimus, & exemimus; ipsisq; Conclauistis singulis quoscunque fructus, redditus, & prouentus Ecclesiasticos, ac etiam occasione pensionum annuarum ipsis, vel eorum alicui reseruatarum, ratione omissionis horarum canonicarum indebitè perceptos gratiosè remisimus, & condonauimus; ac cum eis super inhabilitate, propterea quomodolibet contracta dispensauimus. Necnon eosdem Conclauistas, si qui eorum defectum natalium patiebantur, ex quocunque illicito, non tamen presbyteri coitu, legitimauimus; & cum eisdem, vt simili defectu natalium non obstante, in certis tunc expressis bonis succedere, ac ad omnes, etiam sacros, & presbyteratus ordines promoueri, & promoti in illis, etiam in altaris ministerio ministrare possent, dispensauimus. Quodque omnes litteræ Apostolicæ, ac etiam in forma breuis pro illis expediendæ, gratis vbique expedirentur. Præcepimus, & mandauimus singulis etiam Conclauistis, beneficiatis, vel ad sacros ordines promotis, non tamen parochialium Ecclesiarum Rectoribus, seu Vicarijs, vt leges & ciuilia iura, ad quinquennium dumtaxat audire, & in illis gradus consuetos suscipere, necnon, vt ipsi pensiones sibi reseruatas, vel fructus beneficiorum Ecclesiast. sibi reseruatos, vsque ad summam centum ducatorum transferre possent, côcessimus & indulsimus, prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur. Quocirca discretioni vestræ Motuproprio per Apost. scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrum, per vos, vel alium, seu alios litteras prædictas, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Conclauistarum, vel alicuius eorum fueritis requisiti, solemniter publicantes, eisque, & eorum cuilibet in præmissis, efficacis defensionis præsidio assistentes, faciatis auctoritate nostra, illos donatione, creatione, constitutione, deputatione, liberatione, exemptione, remissione, condonatione, dispensatione, legitimatione, præcepto, mandato, concessione, indulto, alijsque in dictis litteris contentis, iuxta illarum continentiam, & tenorem pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos, vel eorum aliquem desuper per quoscunque quomodolibet indebite molestari: contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiast. aliaque iuris remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis seruatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij secularis. Non obstan. constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis: ac omnibus illis, quæ in dictis litteris voluimus non obstare; aut si aliquibus communiter vel diuisim ab eadem sit sede indultum; quòd interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apost. non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Executorū deputatio, & facultates.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum: Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Kalen. Maij, Pontificatus Nostri Anno Primo. Ferd. Card. de Medicis summator. Tho. Thom. Gualterutius, Io. Brouhæ, Loco † plumbi, à tergo, Registrata apud Tho. Secretarium.

De

XXXIII.

De Decies centenis millibus nummum Aureorum, in Arce Sancti Angeli sepositis, & nullo vnquam tempore, nisi in præscriptis casibus detrahendis.

SIxtvs Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. AD clauum Apostolicæ seruitutis in puppi Militantis Ecclesiæ non meritis nostris,sed diuinæ volūtatis dispositione,difficillimis his temporibus constituti, non solum præsentes fluctus, quibus Beati Petri nauicula sæpius iactatur, mente peruigili circumspicimus, sed procul etiā atq; à longè impendentes tempestates,nō sine magna animi solicitudine prospicimus, easq; consilio, & vigilantia quantum cum Domino possumus, præcauere, ac vitare studemus. Circumstant nos vndiq; multorum generum pericula, mala intestina, quotidie magis ingrauescunt, bello ardent Prouinciæ, Hæretici implacabili odio inflammati in nos rapiuntur, hostis teterrimus, & potentissimus Turca, alter Assur virga furoris Domini ceruicibus nostris semper imminet, quique communes sunt Catholicæ Religionis, & Christiani nominis inimici, iidem Romanam in primis Ecclesiam, & Apostolicam hanc sedem fidei petram, & fidelium omnium matrem acerbissimè oderunt,ciusque auctoritatem, amplitudinem statum conuellere, (quod Deus auertat) ac labefactare vehementer, atq; auidè concupiscunt: Et nos quidem dubios rerum euentus, & occulta discrimina, quæ non sine causa timere cogimur, sæpenumero expendentes, non in nobis ipsis spem collocamus neque carnem ponimus brachium nostrum, sed oculos in cœlum sustollimus, ad custodem Israel, eumque ipsum, qui nunquam dormit, neque dormitat, sæpè cum lachrymis excitamus, vt aliquando è somno exurgens, mari & ventis imperet, & tranquillitatem faciat: sed tamen ab eodem, in quo spes omnes nostræ resident, edocti sumus noctu vigilandum esse patrifamilias, ne fures domum perfodiant, seruumque supra eius familiam constitutum, non solum fidelem esse debere, sed prudentem; nec temerè tentandum Dominum, vt in ijs, quæ consilijs nostris, & ratione gubernari possunt, non tam diuinam opem, quæ semper expetenda est, quàm miracula requirere videamur. Quare ad humanę prudentię subsidia ita confugimus, vt in Deo potissimum speremus, ad cuius gloriam, atque ad Sanctę Romanę Ecclesiæ vtilitatem, populorumq; nostrorum quietem, & defensionem omnia dirigimus. Nam cum illius vicem in terris, licèt immeriti geramus, qui Rex pacificus, & sacerdos est in æternum, vtraque potestate sacerdotali, & Regali eorum præcipuè commodis, & incolumitati consulere debemus, qui sub peculiari tutela, & ditione huius sanctæ sedis sunt constituti; in quo quidem pastoris etiam,officium exercemus,vt preclare nos admonet Beatissimus Pontifex *Gregorius*, à quo pastores obiurgantur, qui de externa gregis vtilitate non sunt soliciti: *Pastores* (inquit) *sic erga interiora studia subditorum suorum ferueant, quatenus in eis exterioris quoque vitæ prouidentiā non relinquant.* Quod igitur à nobis Pastoralis prouidentię debitum requirit, prouidere cupientes, ne aliquando repentina aliqua, & improuisa vi, quod superiorum temporum luctuosa monent exempla,nos successoresve nostri,& populi nobis subiecti opprimantur, neuè ad dubios casus à pecunia omnino imparati sumus, quæ in ipso motu, & trepidatione difficulter admodum non sine magno Ciuitatum, & Prouinciarum incommodo conficitur, quibus parcere cupimus, & quod gracius est, iam sera, & inopportuna diligentia sæpius frustra, & inutiliter conficitur, quęque si in tempore curata, & pręparata fit, ad copias, aliaque pręsidia comparanda magno vsui, & adiumento esse potest: ob eas causas decreuimus certam pecunię summam benedicente Domino, nullo nostrorum extraordinario onere congestam, sed præter aliàs rectè colligendæ pecuniæ vias, nostra etiam parsimonia, frugalitateq; Pontificia comparatam, hoc est ad decies centena millia aureorū nummum seponere, tanquam sacrum Ecclesiæ Romanæ peculium, & præcipuum ærarium, quod bonorum immobilium instar sit, atque ad certos casus, hac nostra ordinatione præscriptos erogandum fideli-

Sanctiss. Pont. iste ex vrgentissimis causis hic expressis, ostendit necesse esse S. R. E. aliquod Thesauri præsidiū habere.

S. Greg. in past. parte 2. cap. 7. fol. 6. littera C.

Propterea decies cētena millia aureorum nummū in primo anno sui Pōtificat' hinc inde licitè, & absq; alicuius oneris impositione collegit.

fideliter, integrèque reseruatum, ac præclarè paratum ipsa sedes Apostolica, Ecclesiaque Romana habeat. Etenim inter omnia præsidia, ac firmamenta, quæ ad Reipublicæ defensionem, & conseruationem necessaria, sapientum iudicio putantur, magnam sapientissimus *Salomon* vim, & facultatem pecuniæ tribuit verbis illis; *Vtilior est sapientia cum diuitijs, & magis prodest: sicut enim protegit sapientia, sic protegit pecunia.* Quod sanè diuino consilio à veteris testamenti patribus factum esse animaduertimus, cū in Dei etiam templo magnam auri, argentiq; copiam, ingentemq; thesaurum ad necessitates reseruatum esse, sacris libris, & Regum, & Machabæorum testatum sit: habuit etiam *Christus* Dominus loculos, & quæ à fidelibus oblata erant, reseruauit, vt Ecclesiæ necessitatibus subueniret, sicq; formam instituit Ecclesiasticæ pecuniæ seruandæ, inquit Sanctus *Augustinus*: *habet etiam Ecclesia aurum*, ait Beatus *Ambrosius*, *vt cum necesse est illud tunc non seruet, sed seruatum eroget*: & ex eo tempore, quo prima Christianæ Religionis iacta fuerunt fundamenta, Sanctus *Sixtus* prædecessor noster & Martyr, Leuitæ Laurentio, qui martyrio insignis fuit, Ecclesię thesauros tradiderat asseruandos, quos idem Christi athleta fortissimus, ex manibus Tyranni, qui pręter Christianorum innocētem sanguinem, & aurum Ecclesię sitiebat, in pauperes celeriter distribuendo eripuit. His itaq; rationibus & causis, aliisq; ad Dei gloriam, atq; Ecclesiæ vtilitatem spectantibus nos adducti, Motuproprio, & ex certa nostra scientia, habita super hoc cum Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus in Consistorio nostro secreto matura consultatione, de eorum consilio, & vnanimi assensu, hac nostra perpetuo valitura constitutione, atque ordinatione, supradictam à nobis simul congestam pecuniæ summam, in Pontificia Sancti Angeli arce, certo sanctiori ęrarij loco, quem eo nomine constituimus, in quibusdam certis designatis scrinijs collocamus, reponimus, asseruamus, atq; assignamus; eamq; ita collocatam & asseruatam, Christo Domino, cuius in terris vices gerimus, Beatissimæ Virgini Dei genitrici Mariæ, ac Sanctis Apostolis Petro & Paulo, ea lege offerimus atq; dicamus, vt inde, ne nobis quidem eam, neque totam, nec vero partem aliquam etiam minimam promi vnquam liceat, præterquam si pro recuperatione Terræ sanctę, & generali contra Turcas expeditione, bellum aliquando suscipiendum erit, tuncq; etiam postquam Christianus exercitus comparatus erit, ac mare ad ipsorum Turcarum fines traiecerit. Si pręterea tanta Annonæ, & rei frumentariæ inopia sit, vt fames populo interitum allatura videatur, aut si pestilentiæ lues grassetur. Si manifestum periculum immineat, ne aliqua ex Christianis Prouincijs ab infidelibus, & Catholicę Ecclesię hostibus occupetur, tuncq; subsidij tantum ferendi causa, si bellum contra statum Sanctæ Romanæ Ecclesię in Italia inferretur, tuncq; dumtaxat cum iustus, atq; integer exercitus in ipsos etiam Ecclesiasticæ ditionis fines peruaserit, vel propè iam sit, vt qui loca finitima inuaserunt, ad occupandum Ciuitates, & loca ditionis Ecclesiasticæ irrumpant. Si belli sumptus faciendus erit pro Ciuitatis, quę temporali ditioni Sanctę Romanæ Ecclesię subiecta, ab ipsius obedientia (quod Deus auertat) defecerit recuperatione, & conseruatione, aut pro Ciuitate, ac ditione, quę ad sedem Apostolicam deuolueretur, recuperanda, & conseruanda, Si quando quis in eam se intruderet, seu occuparet, aut occupationis, & intrusionis periculum instaret, atq; vrgeret. In his autem omnibus casibus præscriptis, ac permissis, in quibus aliqua pecunię portio semel, aut sępius sumi licebit, id semper moderatè fiat, eaq; cautio, ratioq; adhibeatur, vt omnino saltem integra medietas constitutæ huius ęrarij pecunię remaneat. Pręterea consensum duarum saltem ex tribus partibus Cardinalium, qui Consistorio interfuerint pręstari, decretumque ipsum eorundem Cardinalium consentientium subscriptione roborari volumus. Extra hos autem pręscriptos casus omnem huius pecunię, Deo vt supra dicatę, vel omnino, vel aliqua ex parte amouendę, aut erogandæ potestatem à nobis prorsus abdicamus, abdicatamq; planè esse volumus. Statuentes quemadmodum supra dictum est, vt instar bonorum immobilium Ecclesiæ sit, & habeatur, eandemque sic asseruatam, & repositam, ac Deo dicatam nos integram conseruaturos esse, ac perinde omnino, atque res, & bona Ecclesiæ immobilia nos habituros esse promittimus, iuramus, & vouemus. Cuius rei seruandæ vinculo, sicut nos adstringimus, ita successores etiam nostri se eodem de-

uinctos

Ecclef. 7. 6.

Ioan. 12.

In Ioannem Tract. 50. li. 2. de offi. cap. 28.

In vita S. Xisti, & Laurētij.

Et modo in Arce sācti Angeli pro Sedis Apost. præsidio reponit, Deoque & eius Virgini Matri Mariæ, & Apost. Petro & Paulo dicat, indeq; promi (præterquā in casibus hic exceptis) prohibet.

Hi casus ad alios etiam maiorem rationē habentes extēdi nequeūt, vt mox hic infra declaratur.

Idq; se seruaturum iureiurando vouet, & eius Successores dictum iuramētum ligare declarat.

Exemplũ quoque eiſd. proponit impij Heliodori, qui pecuniam ab ærario Tẽpli Dei auferre moliẽs Dei iuſſu, acriter percuſſus, & verberatus fuit.

Hoc exempl. habes Mach. 2. cap. 3.

Caſus hic præſcriptos, ad alios etiam maioris rationis vim habentes, non extẽdi, ſed ad litteram intelligi debere decernit, ex cauſis hic expreſſis.

Claues ſex ad cuſtodiã dictæ pecuniæ inſtitutas, ſex perſonis hic nominatis aſsignat, præſtito iuramento de obſeruan. præmiſſis ſub pęna excommunicationis.

uinctos eſſe nōrint. Tum boni publici cauſa, quod ſummo ſtudio procurare debent, tum Pontificalis muneris religione, qua obſtrictos non modo non reſcindere, ſed inuiolatè obſeruare oportet, quæ a prædeceſſoribus vtiliter, ſanctèque conſtituta eſſe vident. Tum denique diuinæ iuſtitiæ lege, ex qua intelligant ſe, prout diuinæ litteræ exemplaque ſignificant ac patrum documenta declarant, grauiſſimas pœnas daturos eſſe, ſi rem Deo dicatam, aliter ac præſcriptum eſt, diſpenſarint. Cuius rei non minus inſigne, quàm tremendum exemplum in Machabæorum hiſtoria memoriæ traditum eſt, de impio atque audaci *Heliodoro*, qui cum pecuniam à ſacro templi Dei ærario auferre moliretur, armato quodam equite aſpectu terribili ſubito diuinitus apparente, equi calcibus impetitus, à duobus quoque iuuenibus, Dei item iuſſu apparentibus flagellis verberatus, ac plagis grauiſſimis affectus eſt. At verò nos religioſa eorum conſcientia, Pontificiaque charitate confiſi, non modo non dubitamus, ſed planè ſperamus fore, vt ærariũ hoc noſtrum, quod noſtra Pontificali ſolicitudine partum, ac Deo dicatum ad neceſſarios præſcriptos caſus reſeruauimus, ita diligentiſſimè reſeruent, vt nos maximè facturos eſſe profeſſi ſumus, ac profitemur. Si vero alij caſus aliquando inciderint, qui etiam maiorem ex ærario promendę pecuniæ rationem haberent: nolumus tamen, quod de his certis caſibus conſtituimus, & præſcripſimus vllo vnquam tempore, nec etiam dum ſedes Apoſtolica per obitum Romani Pontificis vacauerit, ad illos qui maioris rationis vim habere viderentur, extenſionem fieri, aut vllo modo de illis interpretari licere. Sed noſtram hanc ordinationem, conſtitutionemvè ad litteram intelligi debere decernimus. Nam ſucceſſoribus noſtris æquè, ac nobis etiam ſi qui alij caſus inciderint, in quibus magnæ etiam impenſæ inſumendæ aliquando erunt pecuniæ, opes aliundè non deerunt, quibus conſeruata hac in hoc à nobis conſtituto & ſancito ærario ſumma, occurri neceſſitatibus incidentibus poterit. Etenim ſi à nobis, qui in hoc ipſo Pōtificatus noſtri ingreſſu multis difficultatibus oppreſſi, ad ſubleuandam Annonæ inopiam, ad exules facinoroſoſque homines publicæ quietis perturbatores coercendos, atque ob Baſilicas religioſiſſimas, & toto Terrarum Orbe celeberrimas reficiendas, atque inſtaurandas, cultumque diuinum in hac Alma Vrbe, quæ Chriſtianæ religionis ſedes eſt & domicilium, nouis etiam ſacris ædificijs, atque ornamentis amplificandum, tum etiam ob ſalubris & copioſæ aquæ ad loca Vrbis accliuia; quæ illa maximè indigent operoſam deductionem, aliaſque grauiſſimas ob cauſas multiplices, & maximas impenſas ſubire coacti ſumus, ærarij huius pecunia, noſtra ſedulitate & diligentia repoſita, & ad certos præſcriptos caſus reſeruata non eſſet, ſed in varios alios vſus à nobis pro iuſto arbitratu noſtro erogaretur; nullus quidem locus iuſtę aduerſus nos querelæ ſucceſſoribus noſtris relinqueretur, & nihilominus, pro neceſſitatibus etiam quæ de repentè inciderent, ſumptus ſubire, & eis prouidere cogerentur. Propterea ijs durum videri nullo modo debet, ſi conſeruata ærarij prędicti ſumma, quæ faciliorem ad alios nummos ſibi comparandos viam munit, aliundè pecuniam ſumere debeant, quàm in ſumptus, pro temporum varietate neceſſarios erogent. Imò verò illud rationi valde conſentaneum eſt, vt quam inde pecunię partem in præſcriptis illis caſibus ſumpſerint, eam integram cum primum ſumptus in ijs faciendi occaſio ceſſauerit, planè in ipſum ærarium vnde acceperunt, reſtituant ac reponant. Et vero, vt ob cauſas tantum ſupra planè præſcriptas, ex eodem ęrario pecunia iuſtè, legitimeq; ſumatur, ad illius cuſtodiam ſex claues adhiberi iubemus, quarum tres Cardinalibus; item tribus, qui ordinum capita dicuntur, quique in Romana Curia pręſentes adſint; illis verò abſentibus, tribus alijs, qui in eiſdem ordinibus eis proximi erunt, eorumq; locum eo tempore geſſerint, ſigillatim aſſignentur, quarta S. R. E. Camerario, quinta Decano Clericorum Cam. Apoſt. à quo illam aliàs tradi non liceat, niſi pręſentibus, & conſentientibus eiuſdem Camerę Clericis duobus, ſexta denique Theſaurario generali. Claues verò duę portarum ęrarij huius ſic a nobis conſtituti, altera Collegij Cardinalium Decano, eoque abſente Antiquiori in ordine Cardinali in Vrbe exiſtenti, altera noſtro, & pro tempore exiſtenti Romani Pontificis Theſaurario ſecreto aſſeruandę tradantur, qui omnes iurabunt ſe neque claues daturos, neque extractioni pręfatę pecunię conſenſuros, niſi in caſibus ſupraſcriptis, & tunc niſi conſenſu duarum partium

[illegible] Cardi-

Cardinalium, vt supra interueniente. Volumus insuper eiusdem Castri sancti Angeli nunc,& pro tempore Pręfecto iuramentum deferri, atq; ad illud præstandum in manibus Sanctæ Romanę Ecclesiæ Camerarij teneri,se non permissurum quauis iussione,& quibusuis clausulis munita, non obstante, ex ęrario per nos constituto aliquam pecuniarum quantitatem auferri, nisi forma per nos tradita obseruata. Si verò contra hoc iuramentum fecerint, pecuniæq; ex ęrario partem aliquam, vel minimam contra huius ordinationis, constitutionisq; nostrę pręscriptum sumi, promi, detrahiq; permiserint, anathematis pœnam ipso facto subeant.

Præfecto Castri S. Angeli iuramentũ dari præcipit circa præmissorũ obseruationẽ, sub ead. pœna excommunicationis.

Id quoq; statuimus, & sancimus, vt omnes & singuli, tam seculares quauis dignitate, etiam Ducali, aut Regia fulgentes, quàm Ecclesiastici,cuiusuis ordinis, & dignitatis, etiam Episcopi, vel Archiepiscopi, vel Cardinales,qui de pecunijs ex eodem ęrario, pręter casus & formam supra præscriptos, sumendis, amouendisve tractarint, consuluerint, insinuarint, suaserint, aut suadere tentarint,eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, à qua nisi ab ipso Pontifice, præterquam in mortis articulo,absolui nequeant: ac pręterea Sanctę Romanæ Ecclesię, sedisq; Apostolicæ ijdem rebelles, lesæq; Maiestatis rei esse censeantur, omnibusq; Ecclesijs, Monasterijs, & alijs per eos quomodolibet obtentis ecclesiasticis beneficijs eo ipso priuati,cum ad illa,tum ad alia in posterum obtinenda inhabiles existant. Quòd si aliquando eos reintegrari contigerit,nihilominus infames etiam remaneant, nec verò vnquam ijs ad honores gradus,dignitatesque imposterum aditus pateſiat.

Contrauenientibus quibuscumque, circa amotionem dictarũ pecuniarum, pęnas hic descriptas infligit.

Volumus autem quòd sicut omnes, & singuli Cardinales præsentes Constitutionem huiusmodi quantum in eis erit obseruare, illique non contrauenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, aut absolutionem à iuramento præstito non petere, nec oblatam, aut concessam acceptare,in Consistorio nostro secreto promiserunt, & iurarunt, idem pet absentes Cardinales à Consistorio in habitatione eorum, & à Romana Curia,vt quandocunque ad eandem Curiam se contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in assumptione pilei promitti, & iurari debeat, ac promissionem & iuramentum huiusmodi in formula iuramenti,per eosdem Cardinales præstari soliti, adiungi, & inscribi debere; ac contrafacientes pœnam periurij, & perpetuæ infamiæ iuris & facti eo ipso incurrere decernimus.

Cardinales absentes in eorũ accessu ad Curiam, & Card. futuros in assumptione pilei, præmissa obseruaturos iurare pręcipit, prout Cardinales præsentes etiam iurarũt, vt hic in fi.

Præterea quod ipsi Cardinales occurrente Apostolicæ sedis vacatione in Conclaui, quando de obseruando fel.rec. prædecessorum nostrorum Iulij ij. litteris super electione Romani Pontificis, & Pij V. ne Ciuitates, & loca Sanctæ Romanę Ecclesię infeudentur, & alijs constitutionibus iuramentum præstare solent,etiam de inuiolabiliter pręsenti constitutione nostra per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit,& postmodum idem ad summi Pontificatus fastigium assumptus, post eius assumptionem hoc ipsum promittere, ac iurare, & deinde post coronationem suam,promissionem & iuramentum huiusmodi per litteras suas speciales harum confirmatorias reitetari debeat.

In conclaui etiam Cardinales; & Pontifices post coronationẽ, idem iurare debere decernit, &c.

Quòd si illud à Pontifice, quod credendum non est, recusabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Consistorio secreto, & præcipuè eorum Decanus, & Capita ordinum apud eum omni cum instantia, & instantissimè pro præsentium obseruatione petere, & rogare, ac obtestari non cessent. Quod si semel atque iterum enixè rogatus eiusmodi iuramentum præstare diutius etiam distulerit; tunc demum omnes, singulosque Cardinales ea lege adstringimus, vt in singulos annos quinquies in die, scilicet Natali Domini, in Pascha Resurrectionis, in festo solemni sancti Petri, die præterea Anniuersario Creationis, & Coronationis ipsum Pontificem instanter, instantius, atque instantissimè rogent, orent, obsecrent, atque obtestentur, vt de sancito hoc ęrario, quod Deo obtulimus, & dicauimus ad præscriptum custodiendo, seruandoque sanctè iubet; idque vt omnino efficiat tandiu quoad planè effecerit diligentissimè curare studeant, statuimus, & ordinamus. Has verò nostras litteras in libellum redigi, & post prædictas Iulij II. & Pij V. litteras, quæ in ipso Conclaui legi solent, alijsque constitutionibus Apostolicis adiungi, & in quinterno etiam Cancellarię Apostolicę vnà cum alijs constitutionibus nostris describi,& in valuis Basilicę beati Petri Principis Apostolorum, & in Cancellaria nostra Apostolica, ac in acie Campi Florę publicari, earumque transumptis, & exemplis etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati, seu personæ in dignitate Ec-

Hancq; constitutionẽ in Cõclaui legi, & in quinternũ Cancellariæ describi iubet.

clesiastica constitutæ munitis, eandem fidem vbique haberi in iudicio & extra, quæ præsentibus haberetur, volumus, & iubemus. Si quis autem fortasse nostrorum successorum (id quod minimè credimus) huic nostræ constitutioni omnino, aut aliqua ex parte derogare, aut contra statuere voluerit, aut depromptam pecuniam, vt supra sancitum est, in idem ærarium non restituerit, admonemus post derogantis, aut contra statuentis, contraque facientis obitum liberum esse successoribus ea derogatione, & quibusuis alijs, quę contra statuta sunt, non obstantibus, pro pecunia contra huius Constitutionis pręscriptum sumpta, ac deprompta recuperanda aduersus Pontificis derogantis, & contrafacientis, & Cardinalium idem consentientium posteros, seu coniunctos omnes, qui ab ipso Pontifice, aut Cardinalibus bona quouis titulo, vel quauis ratione obuenerint, agere, & possessionem bonorum, quæ ad ipsos posteros peruenerint adipisci, retinerique, donec quicquid pecuniæ depromptum est, id omne in ærarium referatur, & restituatur; eaque ipsa bona, si quo modo, vt supra dictum est, à forma per nos constituta recedi contigerit, huiusmodi obligationi, atque oneri obnoxia, & addicta esse volumus, singulis, quæ his nostris litteris aduersari possent, vel quoquomodo obesse, penitus remotis, ac non obstantibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, collocationis, repositionis, asseruationis, assignationis, oblationis, dicationis, abdicationis, promissionis, iuramenti, voti, professionis, sanctionis, adstrictionum, decretorum, statutorum, ordinationis, iussionum, admonitionis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Etsi successores cõtrauenerint, decernit post eius obitum, licere successoribus pro recuperatione harũ pecuniarum, agere contra Pontificis contrauenientis, & Cardinalium cõsentientiũ coniunctos qui a Pont. & Card. bona quoquomodo obtinuerunt.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, vndecimo Calen. Maij, Pontificatus Nostri Anno Primo.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus promitto, voueo, & iuro.

Cardinalium subscriptio, & iuramentum.

✠ Ego Alex. Cardinalis Farnesius Episcopus Ostien. Vicecancellarius promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Iacobus Cardinalis Sabellus, Episcopus Portuen. promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Ioannes Antonius Cardinalis sancti Georgij, Episcopus Tusculanus promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego I. Franciscus Cardinalis de Gambara, Episcopus Pręnestin. promitto, voueo, & iuro.
✠
✠
✠ Ego M. S. Cardinalis ab Altaemps promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Inicus Aualus Cardinalis de Aragonia promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Marcus Antonius Cardinalis Columna promitto, iuro, & voueo.
✠
✠ Ego P. Cardinalis Sanctacrucius promitto, voueo, & iuro.
✠
✠ Frater Michael Bonellus Cardinalis Alexandrinus promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Ludouicus Cardinalis Madrucius promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego N. Cardinalis Senonensis promitto, voueo, & iuro.
✠ Iulius Antonius Cardinalis Sanctę Seuerinę promitto, voueo, & iuro,
✠ P. Cardinalis Cęsius promitto, voueo, & iuro.
✠
✠ Ego Hieronymus Cardinalis Rusticucius promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Ioannes Hieronymus Cardinalis Albanus promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego

✠ Ego Philippus Boncompagnus Cardinalis sancti Sixti, promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Hieronymus Cardinalis Simoncellus promitto, iuro, & voueo.
✠
✠ Ego P. Cardinalis Deza promitto, voueo, & iuro.
✠
✠
✠ Ego Antonius Cardinalis Carafa promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Ioannes Antonius Cardinalis Sanctorum Quattuor promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Ioannes Baptista Cardinalis Sancti Marcelli promitto, voueo, & iuro.
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Vincentius Cardinalis Montis Regalis promitto, voueo, & iuro.
✠
✠
✠
✠ Ego S. Cardinalis Lancelottus promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Vincentius Cardinalis Gonzaga promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Henricus Cardinalis Caietanus promitto, voueo, & iuro.
✠
✠ Ego Ioannes Baptista Cardinalis Castrucius promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Federicus Cardinalis Cornelius promitto, voueo, & iuro.
✠
✠ Ego Dominicus Cardinalis Pinellus promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Decius Cardinalis Azzolinus promitto, voueo, ac iuro.
✠ Ego Hippolytus Cardinalis Aldobrandinus promitto voueo, & iuro.
✠
✠ Ego Ferdinandus Cardinalis de Medicis promitto, voueo, & iuro.
✠ Ego Philippus Vastauillanus promitto, voueo & iuro.
✠
✠
✠ Fgo Franciscus Cardinalis Sfortia promitto, iuro, & voueo.
✠
✠ Ego A. Cardinalis Montaltus promitto, iuro, & voueo.

Thomas Thomasius Gualterutius.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Indictione decima quarta, die vero tertia Mensis Maij, Pontificatus sanctissimi in Christo patris, & Domini Nostri Domini Sixti, diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno eius secundo, Retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis, seu portis Sancti Ioannis Lateranensis, & Sancti Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & aciei Campi Floræ, & per aliquod temporis spatium dimissæ per nos Claudium Mongeat, & Nicolaum Taglietrum, Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores. Publicatio.

Alexander Parabiacus Magister Cursorum.

XXXIIII.

Lauretani Oppidi ex Prouincia Marchiæ, in Ciuitatem sublimatio, eiusq; Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem, & Episcopalem Ecclesiam erectio.

SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. PRO excellenti præeminentia Sedis Apostolicæ, in qua post beatum Petrum Apostolorum Principem, quamuis imparibus meritis, pari tamen auctoritate, constituti sumus, in exiguę militantis Ecclesiæ agro, nouas Episcopales sedes, Ecclesiasque plantare dignum arbitramur, vt per huiusmodi nouam plantationem, populatis augeatur deuotio, diuinus cultus effloreat, & animarum salus subsequatur, ac humilia loca dignioribus titulis, & condignis fauoribus illustrentur, necnon propagatione nouæ sedis honoratique Præsulis assistentia & regimine, cum Apostolicæ potestatis plenitudine, & orthodoxæ fidei profectu & exaltatione, populi ipsi, propositum eis æternę felicitatis præmium facilius valeant adipisci. Considerantes itaque Oppidum Lauretanum in Prouincia Piceni situm nullius diœcesis, sedi Apostolicæ immediatè subiectum, in toto orbe celeberrimum, & in eo vnam insignem collegiatam Ecclesiam sub inuocatione Beatæ Mariæ Virginis Dei Matris fundatam excellere, in cuius medio inest illud sacrum cubiculum diuinis mysterijs consecratum, in quo Virgo Maria nata fuit, & ibidem ipsa ab Angelo salutata, Saluatorem Mundi de Spiritusancto concepit, ministerio Angelorum illuc translatum, & ad dictam Ecclesiam obmiracula quę in dies omnipotēs Dominus, intercessione, & meritis eiusdē Beatæ Mariæ Virginis in eodem cubiculo operari dignatur, Christifideles ex omnibus mundi regionibus, deuotionis & peregrinationis causa confluere. Et propterea cupientes oppidum, & Ecclesiam huiusmodi dignioribus titulis & nominibus decorare, habita super hoc cum Fratribus nostris deliberatione matura, de eorum consilio & assensu, ac Apostolicæ potestatis plenitudine, ad eiusdem Omnipotentis Dei laudē & gloriam, & ipsius Beatæ Mariæ Virginis honorem, necnon Christifidelium deuotionis augmentum, Oppidum in Ciuitatem Lauretanam nuncupandam, Ecclesiam verò huiusmodi in Cathedralem, sub eadem inuocatione, pro vno Episcopo Lauretano nuncupando, qui iurisdictionem episcopalem habeat, & exerceat in spiritualibus, cum mensa Episcopali, area, sigillo, alijsque insignibus & honoribus & priuilegijs, quibus alij Episcopi de iure, vel consuetudine, aut aliàs quomodolibet in eisdem spiritualibus vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti potiri & gaudere quomodolibet possunt, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò erigimus, & instituimus; illasque sic erectas, necnon Episcopum Lauretanum pro tempore existentem, ac ipsius Ecclesiæ Capitulum, dictæ sedi immediatè, perpetuò etiam subijcimus, & sub protectione Beatorum Petri & Pauli Apostolorum suscipimus. Necnon cum nuperrimè vnionem olim de Ecclesia Racanaten. & Ecclesia Maceraten. eadem auctoritate perpetuò factam, de consilio, & potestatis plenitudine similibus dissoluerimus, & venerabilem Fratrem nostrum Galeatiū Episcopum Maceraten. à vinculo quo dictę Ecclesiæ Racanaten. cui tunc ratione vnionis huiusmōdi præerat, tenebatur, absoluerimus, ac in dicta Ecclesia Racanaten. nomen & titulum Cathedralis, necnon sedem, dignitatē, & mensam Episcopales suppresserimus, ipsamque Ecclesiam Racanaten. in collegiatam reduxerimus, ciuitatem tamen Racanaten. titulum, & denominationem ciuitatis propterea non amisisse, ita vt illius inhabitatores, ciues denominari, & priuilegijs ciuium vti possent, decernendo Castrum Ficardi ab Anconitan. & Sanctæ Mariæ in Casciano ab Auximan. ac Mōtis Luponi oppida, à Firman. diœcesibus, quibus in spiritualibus subiecta sunt, auctoritate, & tenore pręmissis, similiter perpetuò dismembramus, diuidimus, & separamus, illaque sic dismembrata, & separata, ac eorum incolas, & habitatores ab omni iurisdictione, & potestate, & subiectione Anconitan. & Auximan. ac Firman. Episcoporum pro tempore existentium, necnon solutione decimarum eisdem Episcopis per

Summi Pontificis auctoritas Episcopales Ecclesias instituēdi, & causæ huius institutionis.

Lauretanæ Ecclesiæ laudes.

Lauretani oppidi in Ciuitatē sublimatio eiusq; Ecclesię in Cathedralē, & Episcop. Ecclesiā erectio.

per eos debitarum, ex tunc decetero facieda, itidem perpetuò eximimus, & liberamus necnon ipsa, ac ciuitatem Racanaten. prędictam illiusque, & Castri ficardi, ac oppidorum prædictorum territoria, pro diœcesi dicti Episcopi Lauretani; illos vero, necnon Ciuitatis Lauretanæ Ecclesiasticas personas, pro clero, & habitatores pro populo, auctoritate, & tenore præmissis similiter perpetuò concedimus, & assignamus. Ac pro Episcopi Lauretani pro tempore existentis dote, quam summam duorum millium scutorum dictæ Prouinciæ constituere debere declaramus, omnia & singula fructus, redditus, & prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta in quibusuis rebus, & actionibus & vbiq; locorum consistentia, & prouenientia, & ad quamuis summam ascendentia dictæ mensæ Episcopalis Racanaten. sic suppressæ & extinctæ, & quæ ad illam quomodolibet spectant, & pertinent, ac ante illius suppressionem, & extinctionem huiusmodi quouis iure spectabant, & pertinebant, spectareq;, pertinere poterant, necnon Castri Ficardi, & oppidorum territoriorum huiusmodi decimas, Anconitan. Auximan. & Firman. Episcopis solui solitas, residuum verò dictorum duorum millium scutorum pro dote dictæ Ecclesiæ Lauretanę constitutorum huiusmodi, ex tot prædijs, & possessionibus dictæ domus Lauretanę per dilectum filium nostrum Philippum Sancti Angeli in foro piscium diaconum Cardinalem Vastauillanum nuncupatum, dictæ Domus Protectorem eius arbitrio declarandis, & assignandis, etiam perpetuò concedimus, & assignamus. Necnon in dicta Ecclesia Lauretana, in qua vnus Archipresbyteratus qui ante erectionem huiusmodi inibi principalis existebat, pro vno Archipresbytero, ac vna Præpositura pro vno Præposito, ac vnus Decanatus dignitates, pro vno Decano, necnon duodecim Canonicatus, & totidem Prębendæ pro duodecim Canonicis, ac etiam duodecim Beneficiatis, & totidem clericatus, nuncupata perpetua simplicia beneficia, pro totidem personis eidem Ecclesiæ Lauretanæ deseruientibus erecta, & fundata existunt, vnum Archidiaconatum, qui inibi dignitas maior post Pontificalem Eccles. pro vno Archidiacono, qui in choro, & capitulo ipsius Ecclesiæ Lauretanę, ac processionibus alijsq; actibus capitularibus primum locum, ac primam vocem, ante obtinentes alias dignitates prędictas habeat, auctoritate & tenore pręmissis etiam perpetuò erigimus, & instituimus. Ac præposituræ in Primiceriatum, pro vno Primicerio, Decanatus verò dignitatum huiusmodi denominationes, in Thesaurariam pro vno Thesaurario commutamus, necnon Archipresbyteratum secundam pro vno Archipresbytero qui secundum, & primiceriatum tertiam pro vno primicerio qui tertium, ac Thesaurariam quartam inibi dignitates pro vno Thesaurario qui quartum locum in Choro, capitulo, processionibus, & actibus prędictis, aut Canonicos prędictos habeant, necnon Canonicatus, & præbendas, cæteraque beneficia prædicta aliàs iuxta collationes, & prouisiones de illis eorum possessoribus factas, pro Capitulo eiusdem Ecclesiæ Lauretanæ remanere declaramus. Ac insuper motu proprio non ad alicuius desuper nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate Familiæ nostrę de Perettis de Monte Alto ius patronatus, & pręsentandi personam idoneam ad Archipresbyteratum prædictum quoties illum per obitum, aut resignationem, vel aliàs quouis modo, etiam apud sedem prędictam vacare contigerit, Episcopo Lauretano pro tempore existenti, per eum ad pręsentationem huiusmodi instituendam, auctoritate, & tenore prędictis pariter perpetuò reseruamus, concedimus, & assignamus. Non obstantibus nostra de non tollendo iure quæsito, ac quibusuis alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Lauretan. Racanaten. Maceraten. Auximan. Anconitan. & Firman. Ecclesiarum prędictarum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis, illis earumque Præsulibus capitulis, & personis, sub quibuscumq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam motu simili, & consistorialiter, ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis: quibus omnibus, etiam si pro sufficienti illorum derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo, ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quauis alia

Diocœsis designatio.

Dotis duorum millium scutorum pro Lauretano Episcopo assignatio.

Dignitatum, eiusdem Ecclesiæ distinctio.

Iuris patronatus ad præsentandum Archipresbyterū reseruatio pro huius Sãctissimi Pont. Familia Peretta.

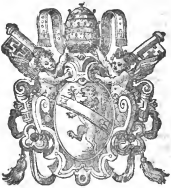
Clausulæ derogatoriæ.

alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi ad verbum inſererentur, pręſentibus pro expreſsis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè, cæteriſque quibuſcumq; motu ſimili derogamus. Nulli &c. noſtrarũ erectionum, inſtitutionum, ſubiectionis, ſuſceptionis, diſmembrationis, diuiſionis, ſeparationis, exemptionis, liberationis, conceſsionum, aſsignationum, declarationum, reſeruationis, & derogationis infringere, &c. ſiquis, &c.

Datum Romæ Apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicę, 1585. xvj. Kal. Aprilis. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Pro Reuerendiſs. D. meo Summatore A. Iuſtus.

A. de Alexijs.

Conſtitutiones Anni Primi ſunt nu. 34.

LAVRE-

LAVRETANORVM MILITVM
COLLEGII ERECTIO
gratiarumq; & Priuilegiorum concessio.

SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriā. POSTQVAM diuina clementia humilitatem nostram ad summum extulit apicem Apostolatus, infirmitatem nos agnoscentes humanam, & curarum sollicitudini nostræ incumbentium cumulum intuentes, ad Deum Omnipotentem mentis oculos eleuauimus, misericordiam suam humiliter implorantes, vt qui tanti fuisset oneris auctor, fore non dedignaretur administrationis adiutor, ac ne sub ponderis magnitudine succumberemus, virtutem largiretur inualidis qui contulit dignitatem. Etenim non de nobis, sed de illo præsumimus, qui operatur in nobis DEI filius CHRISTVS IESVS, cuius gloriosæ Genitricis perpetuæ intercessioni ferimus acceptum, quòd memor Dominus nobis benedixerit copiosius, quippe quæ ab incunabulis ipsis nostra apud misericordem filium Aduocata persistens, per innumera demum diuinæ bonitatis beneficia ad ostendendas cœlestis gratię diuitias, vniuersalis Ecclesiæ gubernaculis nos voluit præsidere. In honorem igitur eiusdem Deiparæ plurimum exultantes, ad sacrosanctam domum Lauretanam, agri nostri Piceni decus, in qua Spiritu sancto fœcundata, Dominum nostrum hæc infima ingressum, nobis peperit Saluatorem, quoad possumus exornandam, aciem direximus considerationis nostræ. Hinc Domum prædictam, quam innumeris coruscare miraculis, terrarum orbis miratur vniuersus, dignitate decorauimus Episcopali, & ex Collegiata ereximus in Cathedralem, hinc altissimo psallentium numero ampliato, proprium inibi pastorem instituimus animarum, hinc denique in Ciuitatem sublimauimus Oppidum Lauretanum. Porrò eandem Domum peramplius ornare cupientes, simul & animaduertentes piæ memoriæ Paulum Papam Tertium, prædecessorem nostrum, certum Collegium Militum Lauretanorum, qui prouinciæ nostræ Marchiæ Anconitan. præcipuè verò loci Lauretan. antedicti littora custodirent, olim instituisse. Postmodum verò fel. rec. Gregorium Papam xiij. etiā prædecessorem nostrum, Collegium huiusmodi extinxisse, prout in diuersis prædecessorum prædictorum litteris desuper confectis plenius continetur. Nos Domum præfatam abundantius ornatam esse volentes, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in Consistorio nostro secreto, deliberatione matura, de eorundem fratrum consilio & vnanimi assensu, Motuproprio, non ad alicuius instantiam, sed ex certa nostra scientia, & Apostolicæ potestatis plenitudine, vnum Collegium ducētorum virorum Militum Lauretan. participantium nuncupandorum, & per nos nominandorum, ad omnipotentis Dei laudem & honorem, eiusdem Virginis gloriosæ, auctoritate Apostolica perpetuò erigimus, & instituimus. Decernentes officia Militum Lauretanorum huiusmodi ad trienniū à data præsentium computandum, per obitum illa obtinentium, non vacare, sed ad hæredes eorum sic decedentium transire, & post dictum triennium ad instar aliorum officiorum Romanæ Curiæ vacabilia existere: Necnon prædictos Milites Lauretanos, veros & indubitatos familiares continuos commensales nostros, & Romani Pontificis pro tempore existentis fore, ac in quibuscunq; Apostolicis, & alijs litteris, scripturis, & actibus publicis & priuatis se tales scribere & nominare, ac ab alijs nominari debere: Nec nō eo ipso quòd ad officium Militis huiusmodi admissi fuerint, eos & cuiuslibet eorum filium primogenitum natum, vel nasciturum, nobiles, ac Aulæ Lateranen. Comites, illosque ex eisdem Militibus, qui clerici in dictæ sedis Notarios, qui verò laici fuerint, in Auratæ militiæ Milites. Ita quòd etiam si Milites Lauretani participantes esse desierint, nihilominus Comites Aulæ Lateranen. & Notarij dictæ sedis, ac Milites Aurati respectiuè, sine tamen præiudicio participantium, etiam cum dicto filio primogenito esse non desinant,

Sanctiss. Pontifex iste agnoscit, quod Omnipotēs Deus, ad preces etiā ei' Matris Mariæ Virginis, ipsum Vniuersali Ecclesiæ suæ præposuit.

In honorem igitur Deiparę Virginis, collegiatā Ecclesiam Lauretanā in agro Piceno, i Cathedralem & Episc. erexit, & Oppidum Lauretanum, in Ciuitatē sublimauit, vt sup. in cōst. præced.

Collegiū 200. Militum Lauretanorum ad Dei, & Deiparæ Virg. laudē nunc erigit, & eorum officia per triennium tantum non vacare decernit.

Familiaresq; & sedis Apost. Notarios, & Comites Palatinos, ac Milites auratos ipsos Milites Lauretanos respectiuè creat.

finant, ex nunc, prout ex tunc, & contra facimus, creamus, atque recipimus, aliorumque Nobilium, & Aulæ Lateranen. Comitum, & sedis Notariorum, ac Militum huiusmodi numero, & consortio fauorabiliter aggregamus. Et insuper cum dictis Militibus Lauretan. tam in Romana Curia, quàm extra eam residentibus, etiam si merè laici & coniugati fuerint, cum Militibus etiam clericis quascunque pensiones annuas super fructibus, redditibus, & prouentibus quorumcunque beneficiorum ecclesiasticorum, vel ipsos fructus, redditus, & prouentus loco pensionum similium percipientibus, etiam si eos pro tempore coniugatos fieri contigerit, vt illis quandiu officium Militis huiusmodi obtinuerint, dumtaxat quęcunque pensiones annuæ, vel fructus, redditus, & prouentus loco pensionum huiusmodi summam ducentorum ducatorum auri de Camera non excedentes, quæ transeant ad successores in beneficijs, & à decimis, subsidijs, & alijs oneribus ordinarijs & extraordinarijs, pro tempore impositis, liberæ sint, etiam si sine causa reseruatæ super Cathedralium etiam Metropolitan. & Patriarchalium Ecclesiarum, & monasteriorum, etiam consistorialium, Prioratuum, præpositurarum, & aliorum quorumcunque beneficiorum ecclesiasticorum secularium & quorumuis ordinum regularium, cum cura & sine cura, etiam si parochiales ecclesiæ vel earum perpetuæ vicariæ, canonicatus, & præbendæ, dignitates etiam maiores, & principales, personatus, administrationes vel officia in Cathedralibus, etiam Metropolitan. vel Collegiatis Ecclesijs, cuiuscunque annui valoris fructus, redditus, & prouentus, qui pensio, seu pensiones annuæ huiusmodi fuerint, non tamen vltra summam ducentorum ducatorum similium in totum pro vnoquoque Milite Lauretano, etiam à Curia prædicta absente, etiam si is in eadem Curia nunquam fuerit, nec ipsum ad eam venire contigerit, & quolibet officio reseruari, constitui, & assignari possint. Quodq; ipsi Milites Lauretani, vnam, vel plures pensiones, seu illarum loco quoscunque fructus redditus, & prouentus mensarum Episcopalium, vel Archiepiscopalium, etiam Patriarchalium, & monasteriorum, etiam Consistorialium hactenus, & pro tempore reseruatos, habentes super quibusuis Ecclesijs, Monasterijs, ac beneficijs prædictis, illos, etiam si matrimonium contraxerint, vsque ad summam ducentorum ducatorum huiusmodi & non vltra, pro quolibet officio nulla compositione soluta retinere, & huiusmodi pensiones & fructus, vsque ad summam & quantitatem prædictas eis reseruatas, seu reseruandas, consequi, & habere; ac quoad vixerint, percipere, exigere, & leuare, ac in suos vsus & vtilitatem conuertere, absq; alia dispensatione vel licentia desuper obtinenda liberè, & licitè valeant, cum omnibus & singulis indultis, clausulis, & cautelis, in similibus apponi solitis: Ita tamen quòd laici Milites Lauretani pensiones, ac fructus prædictos percipientes, in habitu armatæ militiæ viro equiti conuenienti Nos, & Romani Pontifices, pro tempore existentes, in expeditionibus Cruciatæ, & Concilijs, absque alio stipendio, expensis tamen dictæ sedis cum vno equo, ratione dictæ pensionis sequi debeant, dispensamus, eisque ad hoc plenam & liberam licentiam & facultatem concedimus. Militibus autem Lauretanis, qui clerici fuerint, & officium huiusmodi per biennium continuum obtinuerint, vt etiam quascunque pensiones annuas super quibusuis ex dictis sæcularibus, & regularibus beneficijs, eorumque prouentibus ecclesiasticis, ac distributionibus quotidianis, & fructus ecclesiasticos loco pensionum eis hactenus & pro tempore quomodolibet assignatos, & concessos, ac assignandos, & concedendos, non tamen summam ducentorum ducatorum similium nec medietatem fructuum, reddituum, & prouentuum beneficiorum huiusmodi super quibus dictæ pensiones, seu fructus reseruati existant, excedentes, in eadem Curia vel extra eam, etiam in mortis articulo in clericum, seu clericos non coniugatos, per eos eligendos, etiam quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia ecclesiastica & pensiones obtinentes, in totum vel in partem, etiam coram solis Notario & testibus, etiam laicis, etiam sine consensu easdem pensiones soluere debentium, etiam si illas aliàs transferendi facultatem non habuerint, regula Cancel. de consensu in pensionibus requisito prętando, hactenus, & pro tempore edita, ac stylo in similibus reseruationibus hactenus obseruato, & pro tempore obseruando, non obstantibus quandocunq; transferre. Ac translationes sic factæ valeant, & debitores, eorumque successores ad sol-

Pensiones siue fruct⁹ ecclesiasticor. duc. 200. super quolibet officio dictæ Militiæ, eosd. Milites clericos, & laicos etiam coniugatos, obtinere, & iam obtētos retinere & in alios trāsferre posse cōcedit. Hoc declaratū & extensū fuit vt mox infra.

soluendum illis, in quos dictæ pensiones transferrentur, sub excommunicationis senteñtia, & priuationis pęna, ac accessibus, ingressibus, regressibus, decretis, & alijs clausulis in litteris priorũ pensionum, pro tempore contentis, omnino teneantur, perinde ac si dictę translationes per nos de consensu debitorum, & aliorum interesse habentium cum prędictis, & quibusuis alijs in litteris dictarum pensionum contentis clausulis, quæ in ipsis translationibus habeantur pro repetitis, factę fuissent. Ipsisque Militibus Lauretanis etiam clericis, presbyteris, Prælatis, Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis, ac etiam S.R.E. Cardinalibus pro tempore existentibus, vt de quibuscunque eorum bonis mobilibus, & immobilibus per eos, tam per ecclesiam, seu ecclesias, aut alia beneficia ecclesiastica, etiam hospitalia, vel alia pia loca cuiusuis etiam priuilegiati ordinis, seu alterius Militiæ fuerint, per eos obtenta, & obtinenda, aut aliàs quomodolibet ex ingenio & industria, seu aliàs quomodolibet acquisitis, & acquirendis, etiam si iuxta fel. rec. Sixti Quarti, & Iulij Secundi, ac Leonis Decimi, aliorumque Romanorum Pontificum etiam prædecessorum nostrorum, desuper expeditas litteras, immobilia bona non possederint in dicta Curia, vel extra eam, testari, & de eis inter eorum vtriusque sexus liberos, & alias personas disponere, testari, codicillari, ac etiam inter viuos erogare, concedere, & donare, ac testamenta, dispositiones, & concessiones huiusmodi, quandiu huiusmodi officia obtinuerint liberè, & licitè fiant, & valeant, plenam, & liberam, etiam vltra facultates per præfatos prædecessores nostros Curialibus in Vrbe ædificantibus concessas, vsq; ad summam quingentorum ducatorum auri de Camera pro quolibet officio, quo ad bona per ecclesiam acquisita, quo verò ad alia simpliciter & vsque ad omnes eorum facultates & bona, licentiam & facultatem concedimus. Insigniaque Collegij Militum prędictorum esse volumus Imaginem gloriosę Virginis Lauretan. ab vna parte alicuius pendentis aurei, & ab altera Insignia nostra vel successorum nostrorum per quos admittentur, ad pectus per quemlibet ex dictis Militibus, & non per alios gestanda. His verò qui insignia huiusmodi detulerint, vt ensem, & alia arma non prohibita in dicta Vrbe, & toto statu ecclesiastico, quibusuis prohibitionibus & bannimentis nequaquam obstantibus, deferre valeant, pariter indulgemus. Ac volumus quòd Milites, qui pro tempore fuerint prædicti de eorum officijs, seu locis, & emolumentis, quæ cum quibusuis alijs dictæ Curiæ officijs compatibilia existant, & per quoscunque, nedum vnum, sed plura simul, vel successiuè, etiam vltra decem obtineri valeant, disponere, & illa in manibus nostris, & dictorum successorum quando ipsis Militibus placuerit, & in fauorem personarum per ipsos nominandarum ad instar aliorum officiorum dictæ Curiæ resignare liberè, & licitè valeant, ac resignationes huiusmodi validę & efficaces existant, & suos effectus sortiri debeant. Pro signatura verò concessionis singulorum officiorum huiusmodi, per resignationem pro tempore vacantium, vigintiquinque ducatos auri de Camera in eadem Curia Datario soluant. Necnõ Collegio Militum huiusmodi, collegialia iura & insignia, ac auctoritatem, licentiamque, statuta, & ordinationes, eorum statum tranquillum & prosperum concernentia, condendi, & pro tempore condita, restringendi, ampliandi, & quoties expedire videbitur, in totum delendi, & alia de nouo ordinandi, eaque sub pecuniarijs eidem Collegio applicandis, & alijs etiam suspensionis à perceptione emolumentorum distribuendorum, arbitrio dicti Collegij pœnis, per deputandos per ipsum Collegium exigendis, obseruari faciendi, licentiam & facultatem tribuimus, & elargimur; eisdemq; Militibus pro tempore existentibus, arma nostra cum vel sine cuiuslibet eorum proprijs armis, si ea habuerint, liberè, & licitè ponenda, in veræ nobilitatis signum assignamus, ita quòd insignia huiusmodi deferendo, vel non deferendo, nobilitate prędicta non careant. Et quando nos & Romani Pontifices sub baldachino præcedent, baldachinum huiusmodi, deficientibus Principum oratoribus, seu eis ad id non sufficientibus cum eis tamen præcedentibus, deferre liberè, & licitè valeant. Statuentes Milites Lauretanos prædictos, & eorum successores ab omni iocalium nuncupatorum, & aliorum quorumcunque iurium in dicta Camera, ratione officiorum Militum Lauretanorum suorum, ipsis nunc, & pro tempore concessorum solutione, & præstatione omnino liberos & exemptos fore & censeri, ac clericos ad Notariatus officium pro tempore as-

Testandiq; de bonis per Eccl. acquisitis vsq; ad duc. 500. pro quolibet officio, & de alijs bonis vsque ad quamcunq; summã disponendi, facultatem elargitur.

Insignia Collegij designat.

Officia huius Militiæ, cũ alijs officijs Roma. Curiæ cõpatibilia, & plura simul ab vno retineri, & quandocumq; resignari posse decernit.

Collegiũ istorum Militũ statuta condere, & alia necessaria pro trãquillo eius statu facere posse indulget.

Insigniaq; siue arma propria i signũ veræ Nobilitatis, Militibus assignat.

Baldachinum vna cũ Oratoribus principũ, vel eis deficiẽtibus, eosdem Milites portare concedit.

A iocalium, & aliorũ iurium in Cam. Apost. soluẽ. eximit.

re assumptos,ad gestandum Notariatus habitum huiusmodi non teneri. Cæterum cum infrascripti Milites centum millia scutorum auri in auro, pro nostris, & Romanæ Ecclesiæ necessitatibus subleuandis, & pro infrascriptorum eis assignatorum prouentuum precio, seu recompensa, de proprijs eorum pecunijs obtulerint in pecunia numerata, & nobis cum effectu persoluere intendant, & æquitati conueniat eorundem Militum vitæ adiumento, & indemnitatibus taliter consulere, quòd ex bono, & charitatiuo officio, quo in hoc erga nos, & dictam Romanam Ecclesiam, iuxta solutionem faciendam, vt supra sunt perfuncti, nullo vnquam tempore ipsi, eorumue successores iacturam, aut detrimentum sustineant. De consilio & assensu, ac scientia supradictis, eisdem Militibus Lauretanis, eorumque in militiæ officijs huiusmodi successoribus perpetuum annuum redditum octo millium scutorum similium, eis per modernum nostrum, ac pro tempore existentem Datarium, ex quibusuis Datariæ redditibus, pronentibus, iuribus, obuentionibus, emolumentisque ordinarijs vel extraordinarijs, singulis mensibus integrè, & sine aliqua retentione persoluendorum, perpetuò vendimus, tradimus, concedimus, & assignamus. Decernentes assignationem huiusmodi nullo tempore, nullaue causa impediri posse, vel debere. Et nihilominus ad abundantiorem cautelam Collegio Militum huiusmodi omnia, & singula redditus, prouentus, & alia emolumenta eiusdem Datariæ, pro annua summa prædicta, specialiter & expresè obligamus, & hypothecamus. Volumusque quòd emolumenta prædicta eidem Collegio, vt præfertur, assignata, à Calendis Mensis Iulij proximi futuri incipiant, & inter Milites per nos vt præfertur, nominandos, diuidantur, & in futurum continuando, iuxta eorum ordinationes distribuantur. Et quòd dicti Milites ad probandum summam centum millium scutorum prædictorum in necessariam, vel euidentem vtilitatem Ecclesiæ, & sedis earundem conuersam fuisse minimè teneantur. Ac in euentum in quem Collegium Militum Lauretanorum huiusmodi ex aliqua ratione vel causa, seu casu, etiam inexcogitato, in totum vel partem, per nos, vel successores nostros præfatos extingui, seu reuocari, aut ipsos Milites, quominus iura & emolumenta eis assignata prædicta, integrè, libereque percipiant, quomodolibet etiam casu fortuito, vel aliàs etiam totalem defectionem vel cessationem ipsorum introituum inducente impediri, seu diminui contigerit, etiam nos, & successores nostros, ac Cameram prædictos, ipsiusq; Cameræ omnia & singula bona mobilia, & immobilia. Si verò Collegium Militum Lauretanorum huiusmodi extinguatur, seu contra earundem tenorem præsentium confundatur, vel alteretur, ad restituendum ipsis Militibus supradictam integram centum millium scutorum summam, per eos, vt præmittitur, persolutam pariter obligamus. Quibus nullo modo, nullaue ratione vel causa computari debeant, seu possint in sortem, iura, & emolumenta per eosdem Milites interim percepta, in toto vel in parte, sed ipsi Milites illa tanquam iusto & legitimo titulo, ac bona fide lucrentur, acquirant, & retineant, nec ad illa restituendum, vel cum forte prædicta compensandum modo aliquo cogi, vel compelli possint, neque debeant: Ac præsentibus litteris, quæ veri contractus, & obligationis inter nos & sedem præfatam, ac dictam Cameram ex vna, ac Milites ipsos ex altera partibus, legitimè initi & stipulati, vim & robur obtinere decernimus, per quascunque alias litteras & gratias, per nos, & dictos successores nostros desuper emanandas, & concedendas derogari, clausulamque cum eorum vel earum, seu præsentium derogatione latissimè extendendam, ac quòd eædem præsentes litteræ, earumque tenores pro expressis habeantur in quibusuis supplicationibus, & contractibus, per nos & successores nostros, & Cameram prædictos, & alias quascunque personas, pro tempore signatis & initis appositam, nihil penitus operari, & illius vigore in litteris Apostolicis super ipsis obligationibus conficiendis, quicquam vltra quam in supplicationibus huiusmodi specificè sit expressum, narrari non possit; sicque per modernos, & pro tempore existentes eiusdem Curiæ Camerarium, & dictæ Cameræ Clericos, & Præsidentes, ac alios quoscunq; Iudices & Commissarios, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, & præfatæ Romanæ Ecclesię Cardinales, in quibuscunque causis, super præmissis vel eorum aliquo pro tempore motis, iudicari, & diffiniri, ac sententiari debere. Sublata eis & eorum singulis quauis aliter iudicandi auctoritate, & facultate, necnon

Scuta centum millia a d. Collegio recipit, pro S.R.E. necessitatib⁹ subleuandis.

Fruct⁹ annuos octo milliũ ducatorum, sup. redditibus Datariæ eisdẽ Militib⁹ assignat.

Et ĩ casu diminutionis, seu impedimenti pceptionis dictorũ fructuu, ac extinctionis, seu confusionis isti⁹ Collegij, Cameræ Aposto. bona oĩa obligat.

Clausulæ præseruatiuæ.

Decretum irritans.

necnon irritum, & inane quicquid fecus fuper his, vel eorum aliquo per eos, & alios quofcunq; quauis auctoritate, etiam per nos,& fucceffores noftros præfatos, fcienter vel ignoranter contigerit attentari, pariter decernimus, & declaramus. Eifdemq; Camerario, Præfidentibus, & Clericis nunc & pro tempore exiftentibus, ac omnibus & fingulis alijs ad quos id quomodolibet fpectat, & fpectabit pro tempore, vt fummam centum millium fcutorum huiufmodi gratis, ac ordinarium introitum dictæ Cameræ ponant, & defcribant, fcripturafq; neceffarias, & opportunas, ac obligationes defuper conficiant. Contractumq; per nos fic celebratum, & bonam fidem noftram recognofcentes & fequentes, faciant eifdē Militibus fuper præmiffis, & eorum inuiolabili obferuatione quodcumq; publicum inftrumentum obligationum bonorum Romanę Ecclefiæ, & Cameræ prędictarum, ac ipforum Militum Lauretanorum requifitionē, prout etiam nos facimus per præfentes. Et in aliquem ex dictis euentibus abfq; alterius declarationis, feu mandati expectatione de præmiffis debitam & integram eis fatisfactionem impendant, pręcipimus, & mandamus. Volumusq; quòd Generalis Curiæ caufarum Cameræ Apoftolicæ præfatæ Auditor, ac vniuerfi & finguli alij moderni, & pro tempore exiftentes Archiepifcopi, Epifcopi, Abbates, Priores, & alij in dignitate ecclefiaftica conftituti, in dicta Curia, & extra eam refidentes, ac per Collegium Militum Lauretanorum huiufmodi eligendi, & eorum finguli per fe, vel alium, feu alios, auctoritate noftra dictis Militibus in pręmiffis efficacis affiftant præfidio defenfionis, faciantq; eos & illorum fingulos, eorumq; filios, quoties pro ipforum parte fuper hoc fuerint requifiti, omnibus & fingulis prædictis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos per quofcunque defuper quomodolibet indebitè moleftari, inquietari, aut impediri. Contradictores quoflibet & rebelles cuiufcumq; ftatus, gradus, ordinis, dignitatis, vel præeminentiæ fuerint, per eafdem cenfuras ecclefiafticas, & pecuniarias pœnas, aliaq; iuris, & facti quæuis opportuna remedia, appellatione omnino poftpofita, compefcendo. Non obftantibus Lateranen. Concilij nouiffimè celebrati, tam fuper habitu,per noftros & dictæ fedis Notarios, fub pęnis inibi expreffis geftādo, quàm bonis Ecclefiæ Romanæ, & fedis earundem non alienandis, ac etiam fanctæ memoriæ Symmachi, Non liceat Papę, & Innocentij Papę Tertij, Volentes incipientibus, ac Pauli Secundi, necnon Pij Quarti, & Gregorij xiij. prædicti, ac aliorum Romanorum Pontificum prædecefforum noftrorum, aliifq; noftris, & Cancellariæ huiufmodi pro tempore editis generalibus, & fpecialibus conftitutionibus, & ordinationibus, necnon priuilegijs, indultis, & litteris Apoftolicis, quibufuis fedis, & Cameræ huiufmodi officialium Collegijs, eorumq; perfonis per nos, vel quofcunque prędeceffores noftros, etiam vim contractus, etiam Motu & fcientia fimilibus, ac cum quibufuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijfq; fortioribus, efficacioribus, & infolitis claufulis, irritantibufque, & alijs declarationibus, & decretis, etiam talibus quòd illis nullatenus, vel nifi de eorum quorum intereft expreffo confenfu, & dictorum fratrum noftrorum confilio, etiam confiftorialiter habito, alijfq; modis & formis ibi traditis, vfquequaque feruatis, derogari poffit, etiam fi inter alia caueatur exprefsè, quòd fi eis derogari contingat, derogatio huiufmodi non valeat, nifi talis intentio derogandi aliquibus perfonis tunc expreffis per diuerfas in forma Breuis litteras, cum interuallo vnius menfis, feu alterius temporis eis præfentata prius ac intimata, & infinuata fuerint. Necnon dictis Clericis, & Pręfidentibus Cameræ, & Fifco noftro concefsis, & concedendis, ac legibus Imperialibus, quibus cauetur in alienatione rerum fifcalium certam, & exquifitam formam cum interuallo temporis, & candela accenfa feruandam fore, aliàs contractus fint nulli, & inualidi, recipiens ad reftitutionem vnà cum fructibus teneatur. Quibus omnibus illorum tenores, prefentibus pro fufficienter exprefsis, & infertis habentes, illis aliàs in fuo robore permanfuris hac vice, & ad effectum omnium præmifforum, harum ferie fpecialiter, & exprefsè derogamus, cęterifque contrarijs quibufcunque. Vt autem pręfentes litterę ad notitiam omnium deducantur, ac per omnes inuiolabiliter debeant obferuari, volumus quod illę in Cancellaria Apoftolica, & audientia litterarum Contradictarum noftrarum, ac in aciè campi Floræ affigi, & publicari debeant, vt ij quos ipfe litteræ concernunt, feu con-

Executorum, & defenforum deputatio, & facultates.

Claufulę derogatoriæ.

Forma, & effectus publicationis, huius cōftitutionis. Quam publicationem habes hic in fine.

cernere poterunt quomodolibet in futurum, etiam si ad ipsorum notitiam non peruenerint, vel illas ignorauerint, eos arctent, perinde ac si personaliter eis intimatæ forent; nullamq; possint excusationem prætendere, vel ignorantiam allegare. Et quia difficile forsan foret earundem pręsentium litterarum notitiam ad quascunq; personas peruenire, & vbiq; illas pręsentare, eadem auctoritate Apostolica volumus, & decernimus, quòd transumptis præsentium litterarum, etiam per impressionem factis, manu alicuius defensoris pro tempore dicti Collegij dictorum Militum Lauretanorum subscriptis, & sigillo Datarii nostri pręfati, necnon eiusdem Collegii sigillatis, quemadmodum adhiberetur pręsentibus litteris originalibus, si pręsentarentur, vbiq; adhibeatur, tam in iudicio, quàm extra illud, plena & indubitata fides. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginā nostræ erectionis, institutionis, facti, creationis, receptionis, aggregationis, dispensationis, indulti, tribuitionis, elargitionis, statuti, venditionis, traditionis, concessionum, assignationum, hypothecationis, obligationum, decretorum, declarationis, pręcepti, mandati, derogationis, & voluntatū infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorū Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ, apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicę. 1586. v. Cal. Iunij, Pont. Nostri Anno II.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

✠ Ego A. Card. Farnesius Vicecancellarius, Episcopus Ostiensis.
✠ Ego Iacobus Cardinalis Sabellus Episcopus Portuensis.
✠ Ego Io. Antonius Episcopus Tusculan. Card. S. Georg.
✠
✠
✠
✠ Ego M. S. Card. ab Altaemps.
✠ Ego Inn. Aualus Card. de Arag.
✠ Ego M. Antonius Card. Columna.
✠ Ego P. Card. Sanctacrucius.
✠ Frater Michael Bonellus Cardinalis Alexandrinus.
✠ Ego Ludouicus Cardinalis Madrutius.
✠ Nic. Card. Senonensis.
✠ Iul. Ant. Card. S. Seuerinæ.
✠ P. Card. Cæsius.
✠
✠ Ego Hier. Card. Rusticutius.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠

✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠ P. Card. Deza.
✠
✠
✠ Ego Io. Bap. Card. S. Marcelli.
✠ Ego Philippus Cardinalis Spinula.
✠ Ego Vin. Card. Montis Regalis.
✠ Ego Scipio Card. Lancellottus.
✠ Ego Henricus Cardinalis Caetanus.
✠ Ego Io. Baptista Cardinalis Castruccius.
✠
✠ Ego Dominicus Cardinalis Pinellus.
✠ Ego Decius Card. Azzolinus.
✠ Ego Hip. Card. Aldobrandinus.
✠
✠
✠
✠
✠
✠ Ferd. Cardinalis de Medicis.
✠ Philippus Vastauillanus Cardinalis Camerarius.
✠ Ego Andreas Cardinalis Bathorius.
✠ Alex. Card. Montaltus.

E. Dat.

Publicatio. Anno à Natiuitate Domini, 1586. Indictione 14. die vero 5. Mensis Iulii, Pontif. S. D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno II. Retroscriptæ litterę affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spacium dimissæ in valuis, seu portis Sancti Ioannis Lateranensis, & Basilicę Sancti Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & aciei Campi Floræ, per nos Io. Frcile, & Nicolaum Tagliettum S. D. N. Papæ Curs.

Alex. Parabiachus Mag. Curs.

Sequitur

Sequitur declaratio, & extensio dictorum priuilegiorum.

SIXTVS Papa Quintus, Ad perpetuam rei memoriam. Ad exequendum nostri Pastoralis officij debitum, circa ea quæ per nos prouidè, ac sincera mente & pio affectu gesta & ordinata sunt, vt suum plenarium sortiantur effectum, & in scrupulum non relabantur nostræ declarationis, opem & Apostolicum fauorem libēter impendimus efficaces, eaq; amplioribus fauoribus, & gratijs prosequimur, ac aliàs desuper disponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire. Nuper siquidem ad Omnipotentis Dei, & gloriosissimæ eius Genetricis semperq; V. M. laudem, & gloriam, vnum Collegium ducentorum virorum Militum Lauretanorum participantium nuncupandorum & per nos nominandorum, Motuproprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, de fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio & assensu, per alias nostras litteras, Apostolica auctoritate perpetuo ereximus, & instituimus. Volentes officia Militum Lauretanorum huiusmodi ad triennium à dat. litterarum prædictarum computan. per obitum illa obtinentium non vacare, sed ad hæredes eorum, sic decedentium transire, & post dictum triennium ad instar aliorum officiorum Romanæ Curiæ vacabilia existere: Necnon prædictos Milites veros, & indubitatos familiares continuos commensales nostros, & Romani Pontificis, pro tempore existentis fore, ac in quibuscumque Apostolicis, & alijs litteris, scripturis & actibus publicis, & priuatis, se tales scribere & nominare, ac ab alijs nominari debere. Necnon eo ipso, quod ad officium Militis huiusmodi admissi forent, eos & cuiuslibet eorum filium primogenitum natum, vel nasciturum, Nobiles, ac Aulæ Lateranen. Comites, illosque ex eisdem Militibus, qui Clerici in Apostolicę sedis Notarios, qui verò Laici essent in auratæ militiæ Milites, Ita quod etiam si Milites Lauretani participantes esse desissent, nihilominus Comites Aulę Lateranen. & Notarij dictę sedis, ac Milites aurati, respectiuè, sine tamen præiudicio participantiū, etiam cum dicto filio primogenito esse non desinerent, ex tunc, prout ex ea die, & ècontra fecimus, creauimus, atq; recepimus, aliorumq; Nobilium, & Aulæ Comitum, & sedis Notariorum, ac Militum huiusmodi numero, & consortio fauorabiliter aggregauimus. Et insuper cum dictis Militibus Lauretan. tam in Romana Curia, quàm extra eam residentibus, etiamsi merè laici, & coniugati forent. Cum Militibus etiam Clericis quascumq; pensiones, annuas super fructibus, redditibus, & prouentibus quorumcunque beneficiorum Ecclesiasticorum, vel ipsos fructus, redditus & prouentus loco pensionum similium percipientibus, etiamsi eos pro tempore coniugatos fieri contingeret, vt illis quamdiu officium Militis huiusmodi obtinuissent dumtaxat, quæcunque pensiones annuæ, vel fructus, redditus, & prouentus loco pensionum huiusmodi, summam ducentorum ducatorum auri de Camera non excedentium, quæ transferent ad successores in beneficijs, & à decimis, subsidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis pro tempore impositis liberę essent, etiamsi sine causa reseruatę super Cathedralium, etiam Metropolitanarum & Patriarchalium Ecclesiarum, & Monasteriorum, etiam Consistorialium, Prioratuum, Præpositurarum, & aliorum quorumcunq; beneficiorum Ecclesiasticorum secularium, & quorumuis ordinum regularium, cum cura, & sine cura, etiamsi Parochiales Ecclesiæ, vel earum perpetuę vicarię, Canonicatus, & prebendę; dignitates etiam maiores, & principales personatus, administrationes, vel officia in Cathedralibus, etiā Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis, cuiusq; annui valoris, fructus, redditus, & prouentus forent, non tamen vltra summam ducentorum ducatorū similium, in totum, pro vnoquoq; Milite Lauretan. etiam à Curia præfata absente, etiamsi is in eadem Curia numquam fuisset, nec ipsum ad eam venire contingeret, & quolibet officio reseruari, constitui, & assignari possent. Quodque ipsi Milites Lauretani, vnam, vel plures pensiones, seu illarum loco, quoscumq; fructus, redditus, & prouentus mensarum Episcopalium, vel Archiepiscopalium, etiam Patriarchalium, & Monasteriorum, etiā Consistorialium, eatenus, & pro tempore reseruatos, & assignatos habentes, super quibusuis Ecclesiis, Monasterijs, & beneficiis præfatis illos, etiamsi matrimonium contraxerint, vsq; ad summam ducentorum ducatorum huiusmodi, & non vltra pro quolibet officio, nulla

Compēdium omnium Priuilegiorum superius proximè concessorum Militibus Lauretanis.

nulla compositione soluta retinere, & huiusmodi pensiones, & fructus, redditus, ac prouentus, vsque ad summam, & quantitatem præfatas eis reseruatas, & assignatas, seu reseruandas, ac assignandas consequi & habere, ac quoad viuerent percipere, exigere, & leuare, ac in suos vsus & vtilitatem conuertere, absque alia dispensatione, vel licentia desuper obtinenda, liberè & licitè valerent: Cum omnibus, & singulis indultis, clausulis, & cautelis in similibus apponi solitis. Ita tamen, quod Laici Milites Lauretani pensiones, ac fructus, redditus, & prouentus prædictos percipientes in habitu armatæ Militiæ viro Equiti conuenienti, nos & successores nostros Romanos Pontifices, & pro tempore existentes, in expeditionibus Cruciatæ, & Concilijs, absq; alio stipendio, expensis tamen dictæ sedis, cum vno equo, ratione dictæ pensionis, sequi deberent, dispensauimus, eisque ad hoc plenam & liberam licentiam, & facultatem concessimus. Militibus autem Lauretan. qui Clerici essent, & officium huiusmodi per biennium continuum obtinuissent, vt etiam quascumque pensiones annuas super quibusuis ex dictis secularibus & regularibus beneficijs, eorumque prouentibus Ecclesiasticis, ac distributionibus quotidianis, & fructus Ecclesiasticos loco pensionum eis eatenus, & pro tempore quomodolibet reseruatas, & assignatos, & reseruandas, ac assignandos, non tamen summam ducentorum ducatorum similium, nec medietatem fructuum, redditum, & prouentuum beneficiorum hujusmodi, super quibus pensiones, seu fructus huiusmodi reseruatæ, & assignati existerent, excedentes, in eadem Curia, vel extra eam, etiam in mortis articulo, in Clericum seu Clericos non coniugatos per eos eligen. etiam quæcunque, quotcunque, & qualiacunque beneficia Ecclesiastica, & pensiones obtinentes, in totum vel partem, etiam coram solis Notario & testibus, etiam laicis, etiam sine consensu easdem pensiones soluere debentium, etiamsi illas aliàs transferendi facultatem non haberent, regula Cancellariæ de consensu in pensionibus requisito præstando, eatenus & pro tempore edita, ac stylo in similibus reseruationibus eatenus obseruato, & pro tempore obseruan. non obstan. quandocunque transferre, ac translationes sic factæ valerent, & debitores eorumque successores, ad soluendum illis, in quos dictæ Pensiones transferentur, sub excommunicationis sententia, & priuationis poena, ac accessibus, ingressibus regressibus, Decretis, & alijs clausulis in litteris priorum pensionum pro tempore contentis, omnino tenerentur perinde ac si dictæ translationes per nos de consensu debitorum, & aliorum interesse habentium cum prædictis, & quibusuis alijs in litteris dictarum pensionum contentis clausulis, quę in ipsis translationibus haberentur, pro repetitis factę fuissent, ipsisque Militibus Lauretan. & Clericis, Presbyteris, Prelatis, Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis, & etiam Sanctę Roman. Ecclesię, Cardinalibus pro tempore existentibus, vt de quibuscunque eorum bonis mobilibus, & immobilibus, per eos tam per Ecclesiam, seu Ecclesias, aut alia Beneficia ecclesiastica etiam hospitalia, vel alia pia loca cuiusuis etiam Priuilegiati ordinis, seu alterius militiæ essent, per eos obtenta, & obtinenda, aut aliàs quomodolibet ex ingenio & industria, seu aliàs quomodolibet acquisitis & acquirendis, etiam si iuxta fel. rec. Sixti iiij. & Iulij ij. & Leonis x. aliorumq; Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum desuper expeditas litteras, immobilia bona non possedissent in dicta Curia, vel extra eam testari, & de eis inter eorum vtriusq; sexus liberos, & alias personas disponere, testari, codicillari, ac etiam inter viuos erogare, concedere, & donare, ac testamenta, dispositiones, & concessiones huiusmodi quamdiu huiusmodi officia obtinuissent, liberè & licitè fierent, & valerent licentiam, & facultatem etiam concessimus: Ac voluimus quòd milites Lauretan. pręfati, qui pro tempore forent de eorum officijs, seu locis & emolumentis, quę cum quibusuis alijs dictæ Curiæ officijs compatibilia existerent, & per quoscunque nedum vnum, sed plura simul, vel successiuè, etiam vltra decem obtineri valerent, disponere, & illa in manibus nostris, & dictorum successorum nostrorum, quando ipsis militibus placeret, & in fauorem personarum per ipsos nominandarum, ad instar aliorum officiorum dictę Curię resignare liberè & licitè valerent; ac resignationes huiusmodi validæ & efficaces existerent, & suos effectus sortiri deberent, cum descripti Milites Lauretan. huiusmodi centum millia scuta auri in auro pro nostris & dictę S. R. E. necessitatibus subleuandis, &

pro

pro infrascriptorum eis assignatorum prouentuũ precio, seu recõpensa, de proprijs eorum pecunijs obtulissent in pecunia numerata, & nobis cum effectu persoluere intenderent, & æquitati conueniret eorumdem Militum Lauretan. vitę adiumento, & indemnitatibus taliter consulere, quòd ex bono & charitatiuo officio, quo in hoc erga nos & dictam Romanam Ecclesiam, iuxta solutionem faciẽdam vt supra, erant perfuncti nullo vnquam tempore ipsi eorumve successores iacturam aut detrimentum sustinerent, de consilio & assensu, ac scientia supradictis, eisdem Militibus Lauretanis eorumq; in Militię officijs huiusmodi successoribus, perpetuum annuum redditum scutorum octo millium similium, eis per modernum nostrum, ac pro tempore existentem Datarium, ex quibusuis Datariæ redditibus, pronentibus, iuribus, obuentionibus, emolumentisque ordinarijs vel extraordinarijs, singulis mensibus integrè, & sine aliqua retentione persoluendorum, perpetuò vendidimus, tradidimus, cõcessimus, & assignauimus: decernentes assignationes huiusmodi nullo tempore, nullave causa impediri posse vel debere; & nihilominus ad abundantiorem cautelam Collegio militum huiusmodi, omnia & singula redditus & prouentus, & alia emolumenta eiusdem Datariæ pro annua summa prædicta specialiter, & expressè obligauimus & hypothecauimus. Volentes quòd emolumenta prædicta eidem Collegio, vt pręfertur, assignata à Calend. mensis Iulij ex tunc proximè futuri incipien. & inter Milites Lauretan. huiusmodi, per nos, vt præfertur nominan. diuiderentur, & in futurum continuando, iuxta eorum ordinationes distribuerentur. Quodq; dicti Milites Lauretan. ad probandum summam centum millium scutorum prædictorum in necessariam, vel euidentem vtilitatem Romanæ Ecclesiæ, & sedis earundem conuersam fuisse minimè tenerentur, ac in euentum in quem Collegium Militum Lauretan. huiusmodi ex aliqua ratione vel causa, seu casu etiam inexcogitato in toto, vel partem, per nos vel successores nostros prædictos extingui, seu reuocari, aut ipsos Milites Lauretan. quominus iura, & emolumenta eis assignata prædicta integrè libereq; perciperent quomodolibet, etiam casu fortuito, vel aliàs etiam totalẽ defectionem, vel cessationem ipsorum introituum inducente impediri, seu diminui contingeret, etiam nos, & successores nostros præfatos, ac Cameram Apostolicam, ipsiusq; Camerę omnia, & singula bona mobilia & immobilia. Si verò Collegium Militũ Lauretan. huiusmodi extingueretur, seu contra earundem nostrarum litterarum tenorem confunderetur, vel alteraretur, ad restituendum ipsis Militibus supradictam integram Centum millium scutorum summam per eos, vt præmittitur persolutam, etiam obligauimus, quibus nullo modo, nullave ratione vel causa computari deberent, seu possent in sortem iura, & emolumenta per eosdem Milites Lauretan. interim percepta in toto vel parte; sed ipsi Milites Lauretan. tanquàm iusto, & legitimo titulo, ac bona fide lucrarentur, acquirerent & obtinerent, nec ad illa restituen. vel cum forte pręfata compensandum, modo aliquo cogi vel compelli possent, neq; deberent, prout in eisdem nostris litteris plenius continetur. Cum autem sicut accepimus, ab aliquibus hæsitetur de mente, & intentione nostris, circa per nos, super erectione Collegij huiusmodi statuta & ordinata, necnon Militibus Lauretan. prædictis concessa; aliaq; in dictis nostris litteris contenta minus sufficienter expressa, & specificata, ac etiam quòd conditiones dictis Militibus Lauretan. impositæ nimium onerosæ existant, quo fit vt nonnulli ad dicta officia Militiæ Lauretan. admitti hucusq; neglexerint, & negligant. Nos omnem desuper dubitandi occasionem de medio tollere, & officia Militiæ Lauretan. præfata, pro tempore obtinentium indemnitati consulere, sinceramq; nostram intentionem desuper eis aperire, & ostendere volentens; nec non veriorem nostrarum litterarum prædictarum tenorem pręsentibus pro expresso habentes, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, dicta auctoritate Apostolica tenore præsentium.

Declaramus nostræ voluntatis, & intentionis fuisse & esse, perpetuis futuris temporibus concessisse, & concedere Militibus Lauretan. prædictis, nunc & pro tempore existentibus, laicis & Clericis, alijsque qui aliqua dictorum officiorum Militum Lauretan. etiam plura, etiam vsq; ad numerum viginti simul obtinent, & obtinuerint, quascunq; Pensiones annuas, super quibusuis fructibus, redditibus, & prouentibus, ac iuribus, & emolumentis mensarum Episcopalium, Archiepiscopalium, vel Patriarchalium, ac Monasterio- (Declaratio, & extensio Priuilegiorũ dictorum Militum circa pesiones, & fruct' Ecclesiasticos quos habere, & retinere eis cõcessum est, vt sup. prox.)

ſteriorum etiam Conſiſtorialium, & quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, ac eorundem Beneficiorum diſtributionibus quotidianis, etiam manualibus, & aliàs quomodolibet nuncupati, etiamſi ſecularia Parochiales Eccleſiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ, Canonicatus & præbendæ, dignitates etiam maiores & principales, Perſonatus, adminiſtrationes vel officia in Cathedralibus, etiam Metropolitan. vel Collegiatis Eccleſijs, Regularia vero Beneficia huiuſmodi Prioratus, Præceptoriæ, Præpoſituræ, Præpoſitatus, Dignitates, Perſonatus, adminiſtrationes vel officia fuerint, cuiuſcunque annui valoris, illorum ſingulorum fructus, redditus, & prouentus exiſtant. Necnon quoſcunque fructus redditus, & prouentus ſimilium menſarum Epiſcopalium, Archiepiſcopalium, & Patriarchalium, ac Monaſteriorum etiam Conſiſtorialium, aliorumque beneficiorum prædictorum, etiam loco pẽſionum annuarum, nunc & pro tempore percipientibus, vt illis etiamſi eos matrimonium contrahere contigerit (quamdiu officia Militię Lauretan. huiuſmodi obtinuerint dumtaxat) quæcunque ſimiles vel diſsimiles penſiones annuæ ſuper ſimilibus fructibus, redditibus & prouentibus, ac iuribus, obuentionibus, & emolumentis, necnon diſtributionibus quotidianis, vel quicunq; fructus, redditus, & prouentus menſarum Epiſcopalium, Archiepiſcopalium, vel Patriarchalium, ac monaſteriorum etiam Conſiſtorialium, cæterorumq; beneficiorum prędictorum, etiam loco penſionum annuarum, ſummam ducentorum ducatorum auri de Camera ſimilium pro quolibet milite Lauretan. & vnoquoque ac ſingulo officio dictæ Militiæ Lauretan. non excedentes: quæ quidem penſiones tranſeant ad ſucceſſores in beneficijs, & fructus, redditus, & prouentus huiuſmodi ad vitam, propria auctoritate annis ſingulis percipi poſsint, ipſique penſiones, fructus, ac redditus, & prouentus à decimis, ſubſidijs, & alijs oneribus ordinarijs, & extraordinarijs pro tempore impoſitis, liberi ſint, etiamſi ſine cauſa, etiam Conſiſtorialiter reſeruatę, & aſsignatę fuerint, non tamen vltra dictam ſummam ducentorum ducatorum ſimilium in totum pro vnoquoque Milite Lauretan. & quolibet ac ſingulo officio eiuſdem Militię Lauretan. reſeruari, conſtitui, concedi, & aſsignari poſsint. Ita quod quilibet militum Lauretanorum prędictorum, tam Laicorum quàm Clericorum, omnesq; & ſinguli alij officia Militię Lauretan. huiuſmodi, etiam vſq; ad dictum numerum viginti pro tẽpore obtinentes vnam, vel plures penſiones annuas ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis, ac diſtributionibus quotidianis, ſeu earũ loco quoſcunque fructus, redditus, & prouentus menſarum, & Monaſteriorum, etiam Conſiſtorialium, aliorumq; beneficiorum prędictorum, hactenus, & pro tempore reſeruatos & aſsignatos, nunc & pro tempore habentes illas & illos, etiam ſi matrimonium, vt pręfertur, contraxerint vſque ad ſummam ducentorum ducatorum huiuſmodi pro quolibet & ſingulo officio dictæ Militiæ Lauretan. nulla compoſitione ſoluta ad vitam retinere: necnon penſiones, ac fructus, redditus, & prouentus huiuſmodi conſequi & habere, ac quoad vixerint, iuxta illarum & illorum reſeruationum, conſtitutionum, conceſſionum, & aſſignationum formam, continentiam & tenorem percipere, exigere, & leuare, ac in ſuos vſus & vtilitatem conuertere, abſq; alia diſpenſatione, vel licentia deſuper obtinenda, liberè, & licitè poſſint, & valeant. Ita tamen quod dicti milites Lauretan. laici in habitu armatæ Militię viro equiti conuenienti, Nos & Succeſſores noſtros prædictos in aliquibus expeditionibus, aut Conciliis ſequi debeant: Militibus autem Lauretan. clericis nunc & pro tempore exiſtentibus huiuſmodi, etiamſi matrimonium, vt præfertur contraxerint, dummodo licitè illud contrahere poſſint, ac omnibus, & ſingulis alijs etiam qui plura officia Militum Lauretan. huiuſmodi; etiam vſq; ad numerum viginti ſimul, vt præfertur, obtinent, & obtinuerint, etiamſi dicti Milites Lauretan. eiuſdem S.R.E. Cardinales, ac Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi ſint vel fuerint, vt ipſi quaſcunq; penſiones annuas ſuper quibuſuis fructibus, redditibus, & prouentibus, ac etiam iuribus, obuentionibus & emolumentis quarumcunq; ſimiliũ menſarum Epiſcopalium, etiam Metropolitan. & Patriarchalium, ac etiam Monaſteriorum etiam Conſiſtorialium, aliorumq; beneficiorum eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura ſecularium, & quorumuis ordinum regularium, ipſorumq; beneficiorum diſtributio-

nibus

nibus quotidianis etiam manualibus, & aliàs quomodolibet, vt præfertur nuncupatis, etiam si Beneficia huiusmodi, vt præmittitur, vel aliàs quomodolibet qualificata, & cuiuscunq; annui valoris illorum singulorum fructus, redditus & prouentus fuerint, necnon etiam quoscunque fructus, redditus & prouentus similium mensarum & Monasteriorum, aliorumq; Beneficiorum secularium, & regularium huiusmodi, etiam loco pensionum annuarum sibi eadem auctoritate Apostolica nunc, & pro tempore reseruatas, & assignatos, ac reseruandas & assignandos, non tamen dictam summam Ducentorum ducatorum similium pro vnoquoq; & singulo officio Militiæ Lauretan. huiusmodi, nec medietatem fructuum, reddituum, prouentuum, iurium, obuentionum & emolumentorum Beneficiorum huiusmodi excedentes, in quoscunq; Clericos per eos eligendos vel nominandos, & quæcunque, quotcunque & qualiacunque Beneficia ecclesiastica, etiam vt præfertur qualificata obtinentes, necnon etiam quascunq; pensiones annuas, ac quoscunq; fructus, redditus, & prouentus etiam loco pensionum annuarum percipientes quandocunque, etiam cum primum officia Militiæ Lauretan. huiusmodi assecuti fuerint, etiam nullo expectato termino dicti biennij, in nostris litteris prædictis expressi & specificati, & aliàs etiam in mortis articulo, etiam in manibus nostris, vel Rom. Pontificis pro tempore existentis, seu alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, etiam coram Notario laico & duobus, vel tribus Testibus etiam laicis, & in Roma. Cur. & aliàs vbiq; locorum transferre. Ita quòd dicti pro tempore existens Rom. Pontifex, & personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, illas pensiones, ac dictorum fructuum, reddituum, & prouentuum reseruationes, & assignationes cassare penitus & extinguere, ac illarum & illorum loco aliam, seu alias cassatæ, seu cassatarum similes pensiones ac eosdem fructus, redditus, & prouentus, quorum reseruationes & assignationes sic cassatæ, & extinctæ fuerint, cum omnibus & singulis indultis, clausulis, obligationibus, & Decretis, quibus prius reseruatæ, & assignatæ erant, & aliàs iuxta illarum, & illorum reseruationum Constitutionum, Concessionum, & assignationum formam & tenorem, etiam absq; consensu dictas pensiones soluere debentium, ac Ecclesiarum Cathedralium, etiam Metropolitan. etiam Patriarchalium prædictarum Præsulum pro tempore existentium: Necnon monasteria, aliaq; Beneficia prędicta super quorum fructibus, redditibus, & prouentibus dictæ Pensiones, ac quorum fructus, redditus, & prouentus huiusmodi sic reseruatæ, & assignati fuerint, in titulum vel Commendam, aut aliàs quomodolibet pro tempore obtinentium, aliorumque desuper quocumque iure interesse habentium huiusmodi clericis, dicta auctoritate reseruare, constituere ac concedere, & assignare liberè, & licitè possint, & valeant. Præterea etiam eiusdem mentis, & intentionis nostrę fuisse & esse, derogauisse, & derogare pię mem. Pij Papæ iiij. etiam prędecessoris nostri contra Prelatos, & alias personas, in eorum Ecclesijs, seu beneficijs non residentes, & extra eorum residentiam pro tempore decedētes, & quorumcunq; aliorum Rom. Pontific. prędecessorum nostrorum, omnibus, & singulis Apostolicis constitutionibus, & ordinationibus, necnon de præstando consensu in pensionibus, aliisq; Cancellariæ Apostolicæ regulis, etiam editis, & edendis contra prædicta, vel eorum aliqua facientibus, illarum tenores, præsentibus pro expressis habentes, prout nos etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, Militibus Laureta. nunc, & pro tempore existen. alijsque dicta officia Militiæ Laureta. etiam vsque ad dictum numerum viginti obtinen. pręfatis, dummodo ad prę missa respectiuè aliàs sint habiles, dicta auctoritate Apostolica earundem, tenore præsentium, perpetuò concedimus, liberamq; facultatem, & licentiam desuper impartimur, ac cum illis super omnibus, & singulis prædictis, dicta auctoritate, de speciali dono gratiæ dispensamus, illisq; pariter indulgemus, atq; Pij iiij. aliorumq; prædecessorum prædictorum constitutionibus, & ordinationibus, & Cācellarię prędictę regulis huiusmodi specialiter, & expressè derogamus, ac pro sufficienter derogatum fuisse, & esse volumus. Necnon Militibus Lauretan. præfatis. Quòd officia Militię Lauretan. huiusmodi, cum quibusuis alijs eiusdē Curię officijs compatibilia existant, & per quoscumq; etiam eiusdem S.R.E. Cardinales, necnon Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & quasuis alias personas prędictas, aliàs tamen etiam habiles, vt prędfertur obtineri possint, & illa in manibus nostris, & quo-

Derogatio cōstitutionibus Pii iiii. & aliorum Pōt. & regulis Cancellariæ, eorum præmissa quouis modo facientibus.

Hanc Pii iiii. const. habes supra fol. 678. nume. 17. & ibi notaui.

Officia huius Militię cū alijs officiis Ro. Curiæ sint compatibilia, & resignabilia.

& quorumcumq; Romanorum Pontificum successorum nostrorum huiusmodi, in fauorem quarumcunque personarum per eos nominandarum, vel cum quibus conuenerint, ad instar aliorum officiorum dictæ Curię, quandocunq; sibi placuerit resignare, etiam liberè, & licitè valeant, ac resignationes huiusmodi validæ, & efficaces existant, & suos effectus sortiri debeant. Quòdq; pro tempore existentes Milites Lauretan. huiusmodi, alijq; dicta officia Militię Laureta. obtinen. illiq; in quorum fauorem dicta officia ipsius Militiæ Lauretan. vt præfertur, pro tempore resignari contigerit, omnibus & singulis priuilegijs, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, prærogatiuis, concessionibus, dispensationibus, indultis, alijsque gratijs Militibus Lauretan. alijsq; dicta officia prædictę Militiæ Lauretan. nunc, & pro tempore obtinen. præfatis, etiam à primæua creatione Collegij huiusmodi nominatis, & descriptis, tam præsentium, quàm prædictarum nostrarum litterarum vigore, & aliàs quomodolibet concessis, ac concedendis, pariformiter & absque vlla differentia, in omnibus & per omnia perpetuo vtantur, fruantur, & gaudeant, ac vti, frui, & gaudere possint, & valeant, similiter perpetuò concedimus, & etiam indulgemus. Sicque declaramus, extendimus, & ampliamus, ac non aliàs, in omnibus, & singulis præmissis, per quoscunque Iudices, & Commissarios, etiam eiusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac causarum Palatij Apostolici Auditores, necnon Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generalem Auditorem, ac ipsius Cameræ præsidentes, & Clericos, in quauis causa & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpetrandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere; ac quicquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit. Irritum, & inane decernimus. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filijs eorum Vicarijs in spiritualibus, aut officialibus generalibus, & Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori huiusmodi, necnon Abbatibus, Prioribus, Prępositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis ad quos id quomodolibet spectat, & spectabit in futurum, Motu & auctoritate similibus mandamus, Quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios easdem præsentes, ac alias pręfatas nostras litteras, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Militum Lauretan. vel alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis pręsidio assistentes, faciant obseruari, ac eos præmissis omnibus, & singulis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque, super his habendis, seruatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sęcularis. Non obstan. præmissis, ac de præstando consensu, in pensionibus & aliis dictæ Cancellariæ regulis editis, & edendis, necnon recol. me. Bonifacii Papę VIII. similiter prędecessoris nostri, de vna, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas, quis vigore præsentium ad iudicium non trahatur, ac Pii, & Sixti, & Iulii, ac Leonis prędecessorum huiusmodi, & quorumcumque aliorum prędecessorum, & successorum nostrorum Roman. Pontificum: quibusuis alijs Apostolicis, ac in Prouincialibus & Synodalibus Concilijs editis, & edendis, generalibus, vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, tam in corpore, quàm extra corpus iuris communis contentis. Necnon prædictorum, & aliorum Ecclesiarum, ac Monasteriorum, & ordinum, in quibus beneficia huiusmodi fuerint, dictæq; Cameræ, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis, & litteris Apostolicis dictæ Cameræ, illiusque Præsidenti, & Clericis, & quibusuis Superioribus, & personis Ecclesiarum, ac Monasteriorum, & ordinum huiusmodi, per quoscumque Roman. Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & sedem prædictam, etiam Motu, & scientia, ac potestatis plenitudine similibus, & cum quibusuis irritatiuis, annullatiuis, reuocatiuis, ac derogatoriarum derogatorijs; alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs

Priuilegijs omnibus gaudeat omnes Milites etiam illi qui decętero erint per resignationem.

Decretum irritans.

Executorũ huius constitutionis deputatio, & facultates.

Clausulæ derogatoriæ.

& alijs decretis, in genere vel specie, ac aliàs quomodolibet, etiam pluries concessis, approbatis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi in eis caueatur expressè, quòd illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma in illis expressis derogari possit, ac pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumq; totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma, ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & seruata eorum forma insererentur præsentibus pro expressis habentes. Illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus; necnon omnibus, qui in dictis nostris litteris voluimus non obstare, contrarijs quibuscunque, aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quòd interdici, suspendi, vel excommnnicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem, quòd earundem præsentium transumptis, etiam per impressionem factis, manu alicuius Iudicis, seu alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut pro tempore existentis defensoris dicti Collegij, subscriptis, ac sigillo Datarij præfati, seu alterius Romanæ Curiæ Prelati munitis, eadem prorsus plena, & indubitata fides in iudicio, & extra adhibeatur, quę eisdem præsentibus litteris originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo, &c. Clausulæ derogatoriæ.

E. Dat.

Anno à Natiuitate Domini, 1586. Indictione 14. die verò 26. Mensis Septēb. Pontif. S. D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno II. Retroscriptæ litterę affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spacium dimissæ in valuis, seu portis Basilicarum S. Ioannis Lateranensis, & Basilicę Sancti Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & acici Campi Floræ, per nos Io. Freile, & Claudium Mongeat Curs. Publicatio.

Alex. Parabiachus Mag. Curs.

XXXVI.

Confirmatio quarumcunque constitutionum Roman. Pontificum, circa solutionem Annatarum, Communium & Quindenniorum, atque earundem declaratio, & extensio.

De materia Annatarum, Communium, & Quindenniorum habes sup. in Paulo ij. const. 8. fol. 93. Innoc. viii. const. 1. fol. 106. Iul. ii. const. 3. & 4. fol. 150. & seq. Iul. iii. const. 38. fol. 539. & const. 45. fol. 546. Paul. iv. const. 25. fol. 600. & const. 41. fol. 627. & constit. 43. fol. 632. & Pij Quinti const. 174. fol. 1178.

SIxtvs Papa V. Ad futuram rei memoriam.

CAMERAE nostræ Apostolicæ, & Collegij Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, & officialium Romanæ Curiæ, de Annatis, & Quindennijs participantium indemnitati, prout tenemur, consulere, & eorum iura illæsa pręseruare volentes: ea, quæ propterea à prædecessoribus nostris prouidè statuta fuerunt, & ordinata, vt inuiolatè obseruentur, confirmationis nostræ munimine roboramus, & innouamus, & aliàs desuper disponimus, prout rationi cōsentaneum esse, & in Domino conspicimus expedire. Itaq; Motuproprio, & ex certa scientia nostra, quascunque, tam sub plumbo, quàm in forma Breuis, & Motusproprij litteras fel. rec. Pauli ij. & eiusdem nominis iij. Pauli iv. ac Pij v. Necnon quorumcunque aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum super solutione Annatarum, Communium, Quindenniorum, & aliorū iurium ratione prouisionum, & seu vnionum perpetuarum quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum, per sedem Apostolicam factarum, & faciendarum, editas, confirmatas & innouatas, cum omnibus

Causæ huius cōstitutionis.

Confirmatio const. Paul. ij. iii. & iv. & Pii Quinti, & omniu gestorū circa eas per Iudices, & cōmissarios quoscunque.

Has const. indicauı hic i rub.

bus clausulis, decretis, derogationibus, ac censuris, & pœnis in illis contentis, necnon omnia, & singula per quoscumq; Iudices, executores, & Commissarios, in præmissis,& circa ea quomodolibet gesta, & executa, ac inde secuta quæcunque, auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, & confirmamus; necnon illis perpetuæ, & irrefragabilis firmitatis robur adijcimus, omnesque & singulos iuris, & facti, ac solemnitatum,& alios defectus, si qui forsan interuenerint in eisdem supplemus, atq; illas, & illa, quatenus opus sit, innouamus. Præterea quoniam Quindenniorum vsus, & solutio ratione beneficiorum vnitorum constituta sunt, quia illorum vacatio amplius non speratur,& vt propterea damnum, ex hoc Cameræ Apostolicæ, & Collegio Cardinalium, & Romanæ Curiæ officialibus prædictis emergens fortiatur: Nos attendentes, quòd tantundem detrimenti Cameræ,Collegio,& officialibus præfatis, ex vnionibus, quę ab ordinarijs locorum, & alijs fiunt, prouenit, ac propterea ęquum esse cẽsentes, vt quod in vnionibus per sedem Apostolicam factis obtinet, illud idem, & fortius in vnionibus per ipsos ordinarios factis, & faciendis obseruetur: liceҭq; in constitutionibus, & litteris prædecessorum præfatorum comprehendi videatur, tamen, vt cuiuis dubitandi occasio præcidatur, Motu, & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium statuimus, decernimus,& declaramus, quòd vniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & submissiones de quibuscumq; beneficijs Ecclesiasticis, tam secularibus, quàm regularibus, etiamsi Monasteria Monialium, & Hospitalia fuerint, quę tamen tempore ipsarum vnionum cura, conuentu, & Hospitalitate caruerint, & quorum singulorum, vel si plura beneficia vnicis litteris comprehensa sint, quorum quodlibet annuus valor vigintiquatuor ducatos auri de Camera, secundum communem extimationem nõ excedat, dummodo tamen omnium insimul illum transcendat, cuicumq; Ecclesiæ, Monasterio, Collegio, domui, Societati, Congregationi, ordini, militiæ,Hospitali, Seminario, aut alij loco pio, tam per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, necnon sedis præfatæ Legatos, Nuncios, & alios quoscumq; subdelegatos, & aliàs quomodolibet auctoritate Apostolica, quàm per quemcumq; loci ordinarium, in qualibet mundi parte hactenus factæ, & faciendæ, etiamsi manualia, & de iure patronatus Laicorum, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, Marchionum, Baronum, Comitum, & aliorum nobilium, & illustrium illa beneficia fuerint, sub dictorum prædecessorum constitutionibus, ac declarationibus omnino comprehendantur, & includantur, ac ab omnibus comprehensæ, & inclusæ censeantur: & propterea omnia, & singula Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Collegiatarumque Ecclesiarum Capitula, Congregationes, Societates, Vniuersitates, Collegia, Seminaria, Hospitalia, Monasteria, & pia loca huiusmodi, & quiuis alij, in quorum fauorem vniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & submissiones huiusmodi factæ reperientur, aut posthac fient quantumcunque exemptæ, & priuilegiatæ existant, etiamsi se superinde in Camera Apostolica non obligauerint, dummodo beneficia ipsa possideant, ad solutionem quindenniorum præfatorum eidem Cameræ, ac Collegio, & officialibus, ratione vnionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & submissionum præfatarum singulis quindecim annis, a die quo illæ suum fortitæ fuerint effectum, iuxta tenorem litterarum prædecessorum præfatorum super hoc editarum faciendam, teneri, & obligatos esse, & ad id per sententias, censuras, & pœnas in ipsis litteris contentas, cogi, & compelli posse: Sicque per quoscumque iudices ordinarios, & delegatos, quauis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere, irritumque, & inane, quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Mandantes dilecto filio Magistro Alexandro Glorierio Clerico dictæ Cameræ, quem super cognitione & decisione causarum, tam occasione præmissorum, quàm annatarum beneficiorum pro tempore vacantium, per illorum prouisos, dictis Cameræ, Collegio, & officialibus debitarum, & debendarum pendentes, & mouendas iudicem deputauimus, ac alijs in eius locum per nos, vel successores nostros

Declaratio, & extensio dictarum constitutionum.

Decretum irritans.

Iudicis deputatio, & facultates.

nostros subrogandis iudicibus, vt pro faciliori indagatione vnionum præfatarum omnia, & singula Cathedralium, etiam Metropolitanarum,& Collegiatarum Ecclesiarum Capitula, & Collegia, necnon tam virorum, quàm mulierum sæculares, & quorumuis ordinum regulares, Congregationes, seu Collegia, Seminaria, & pia loca, eorundemque Prælatos, & Procuratores, ad iudicandum, & profitendum medio iuramento omnia & singula Monasteria, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, Parochiales Ecclesias, & alia quæcumque beneficia Ecclesiastica, etiamsi manualia, & de iure patronatus, vt præfertur, fuerint, quæ ipsa Collegia, Seminaria, Congregationes, & alia pia loca præfata possideant, illorumque annuos veros valores, sub priuationis, & alijs in litteris in forma Motusproprij Pauli iiij. & Pij v. prędecessorum huiusmodi contentis sententijs, censuris, & pœnis in Romana Curia, & extra eam moneant, & requirant. Dantes eis plenam, & liberam facultatem, pro eorundem Quindenniorum, & iurium exactione, omnes & singulos illorum debitores, sub singulis prȩfatis, & prȩsentibus nostris litteris comprehensos, etiam per edictum publicum, constito summariè de non tuto accessu, tam in dicta Curia quàm extra eam citandi, monendi; & requirendi, ac eis & alijs, quibus & quoties opus fuerit, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniarijs Alexandri, & subrogandorum prȩfatorum arbitrio ferendis, statuendis, moderandis, & applicandis, ac etiam priuationis beneficiorum vnitorum, etiam simili edicto inhibendi, ipsosque debitores ad indicandum beneficia vnita, & soluendum quindennia decursa, etiamsi ad id in Camera Apostolica non se obligauerint: constito tamen de sortito effectu vnionum per similes sententias, censuras, & pœnas, etiam interdicti, tam localis, quàm personalis appositionem, per Alexandrum, & subrogandos prȩfatos, quoties opus fuerit, ferendas, & promulgandas; necnon fructuum, reddituum, & prouentuum beneficiorum Ecclesiasticorum, quȩ ipsi debitores possidebunt pro quantitate eorum debiti, sequestrationem, & alia opportuna iuris, & facti remedia, etiam cum inuocatione auxilij brachij sȩcularis cogendi, & compellendi; ac in prȩmissis omnibus, & singulis, etiam summariè, simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura iudicij, sola facti veritate inspecta, ac aliàs more Camerali procedendi, ac eos, qui sententias, censuras, & pœnas prȩfatas, vt prȩmittitur, incurrerit, ab eisdem censuris, & pœnis prȩuia satisfactione absoluendi, & liberandi, aliaq; faciendi, gerendi, & exercendi, quȩ in præmissis necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna. Non obstantibus quacumq; centenaria, etiam completa, & etiam maiori à iure statuta prȩscriptione, ac quibusuis constitutionibus, & ordinationibus, necnon priuilegijs, exemptionibus, indultis, & litteris Apostolicis, capitulis, congregationibus, Collegijs, Seminarijs, Hospitalibus, & alijs pijs locis prȩfatis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam motu, & scientia similibus, ac de Apostolicȩ potestatis plenitudine, etiam Consistorialiter, & ex causa initi contractus, aut aliàs quomodolibet concessis, ac iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per Clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expresio habenda, aut aliqua alia exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur prȩsentibus, pro plenè, & sufficienter expresis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & exprese derogamus; necnon omnibus illis, quȩ prȩdecessores prȩfati in singulis eorum litteris voluerũt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, vt prȩsentium transumptis, etiam impresis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius personȩ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quȩ prȩsentibus adhiberetur, si essent exhibitȩ, vel ostensȩ. Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romȩ, Apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die xiiii. Maii. Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Tho. Thomasius Gualterutius.

Iuris-

XXXVII.

Iurisdictio, & Facultates Iudicis Archiconfraternitatis Confalonis B. Mariæ Virginis de Vrbe.

Indulgentias, annuosque redditus, hic idem Sanctiss. Pontifex concessit eidem Archiconfraternitati, pro Redemptione Captiuorum status Ecclesiastici ab Infidelibus, vt sup. in constit. 27. fol. 70.

SIXTVS Papa V. Motuproprio, &cæt.

CVM sicut accepimus Venerabilis Archiconfraternitas Confalonis Gloriosissimæ Virginis Mariæ, eiusq; pro tempore existentes Custodes, Camerarius, Officiales, & Ministri, ob lites, quæstiones, & controuersias ciuiles, profanas, spirituales, meras, & mixtas per diuersa Vrbis Tribunalia, occasione locationum, censuum, donationum, hæreditatum, legatorum, dotium, & diuersarum aliarum rerum eiusdem, tam agendo pro ipsa Archiconfraternitate, quàm eam defendendo, vel aliàs iugiter implicati existant; ex quo sæpissimè quàmplura damna, & interesse patiuntur, ac impensa litis valorem rei, de qua ex tempore agitur, sæpenumero superet. Nos Archiconfraternitatem præfatam, quam singulari dilectione prosequimur, & in qua diuersa pietatis, charitatis, & misericordię opera, etiam eleemosynas pauperibus erogando, ac miserabilibus Puellis dotes elargiendo, necnon Captiuos à durissima infidelium seruitute maxima cum charitate redimendo, continuo impendi spectantur, necnon dilectos filios Magistrum Hieronymum Auila V.I.D. litterarum Apostolicarum Correctorem, & Abbreuiatorem, ac in vtraq; Signatura nostra Referendarium, Prælatum nostrum domesticum, Paulum de Matthæis, Carolum de Maximis, ac Vlissem Lancerinium patritios Romanos, necnon Franciscum Couarucium ipsius Archiconfraternitatis modernos, & pro tempore existentes Custodes, & Camerarium, ab huiusmodi dispendijs, quantum cum Deo possumus subleuare volentes. Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine: Quòd de cætero perpetuis futuris temporibus moderni, & pro tempore existentes dictæ Archiconfraternitatis Custodes quatuor ex Referendariis, Vtriusque Signaturæ nostræ, & pro tempore existentis Romani Pontificis moderno, & pro tempore existenti ipsius Archiconfraternitatis Protectori nominare, & proponere possint, & valeant, ad effectum vt ex illis quatuor, vnus per eundem modernum, & pro tempore existentem Protectorē eligi, seu deputari debeat, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò statuimus, & ordinamus: Ac eidem Referendario sic pro tempore electo, & deputato ex nunc, prout ex tunc, & ècontra, post electionem, & deputationem huiusmodi Omnes, & singulas causas, lites, quæstiones, & controuersias inter dictam Archiconfraternitatem, siue illius Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros nunc, & pro tēpore existentes, ac quascunque alias, tàm Laicas quàm Ecclesiasticas personas, cuiuscumq; gradus, status, ordinis, dignitatis, conditionis vel pręeminentiæ existentes, etiam Cardinalatus honore pręfulgentes, Vniuersitates, Societates, Congregationes, Collegia, ac tā Virorum, quàm Mulierum Monasteria, Hospitalia, aut alia loca pia, etiam si coram nunc, & pro tempore existentibus S. R. E. Camerario, Clericis, & Præsidentibus Cameræ Apostolicæ, & eiusdem Camerę causarum Auditori generali, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore dictæ Vrbis, illorumque Locatenentibus, Collateralibus Iudicibus, ac Appellationum causarum Curiæ Capitolij eiusdem Vrbis Capitaneo, necnon causarum Palatij Apostolici Auditoribus, ac eiusdem S. R. E. Cardinalibus, & aliis quibuscunque Iudicibus ordinariis, ac à nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus specialiter quomodocunque Commissariis deputatis, & delegatis, ac deputandis & delegandis nunc, & pro tempore motas, & pendentes, ac quomodolibet mouendas, & pendendas, de & super quibuscunque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, hęreditatibus, & illarum discussionibus, ac quibusuis alijs dispositionibus, ad fauorem tam eiusdem Archiconfraternitatis, quàm

Causæ huius concessionis.

Custodes Archiconfraternitatis facultas possint nominare quatuor Referēdarios, quorum vnum Protector eligat in iudicē causarum Archiconfr.

Iudicis sic deputandi facultas, cognoscēdi causas tā corā aliis iudicibus motas quā de cætero mouendas, inter Archiconfraternitatem, & eius officiales, ac quascumq; psonas, & loca pia etiam magis priuilegiata.

quàm Redemptionis Captiuorum dictæ Archiconfraternitati, per sedem Apostolicam iniunctæ factis, ac dotibus & quorumcunque Iurium, & actionum cessionibus, alijsq; quibuscunque inter viuos, ac causa mortis, & quasi contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ, executionibus, reuocationibus, bonis, rebus, Iuribus, & actionibus ipsius Archiconfraternitatis eiusque Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros præfatos, eorumque litis consortes, tam coniunctim, quàm diuisim, & tam actiuè quàm passiuè, ac tam secundario, quàm principaliter interesse concernentes, & ad ipsam Archiconfraternitatem, etiam per viam necessariæ defensionis, & aliàs quomodolibet spectantes, & pertinentes, in quacunque instantia: quorum omnium status, & merita, ac Iudicum, & collitigantium nomina, cognomina, & qualitates, cæteraq; etiam de necessitate exprimenda, præsentibus pro expressis habentes, in statu & terminis, in quibus ad præsens reperiuntur, & quandocunq; reperientur, harum serie ad nos, & sedem Apostolicam aduocantes, illasque omnes & singulas, aliàs similes, vel dissimiles causas quomodolibet nunc, & pro tempore motas, & pendentes, ac quas dicta Archiconfraternitas illiusque Custodes, Camerarius, Officiales, & Ministri habere, & mouere volent contra easdem personas, Vniuersitates, Societates, Congregationes, Collegia, Monasteria, Hospitalia, aut alia æquè vel magis pia loca, etiam quomodolibet, & qualitercumque priuilegiata & exempta, pro ipsius Archiconfraternitatis rebus, bonis, hæreditatibus, legatis, Iuribus & actionibus huiusmodi, tam agendo pro ipsa Archiconfraternitate, & quacunque persona ab ea causam habente, quàm etiam si contra ipsam Archiconfraternitatem, ad instantiam quarumcumq; personarum, qualitercumque qualificatarum, & priuilegiatarum quomodolibet agatur, eidem Referendario, vt præfertur electo, & deputato, vnà cum omnibus & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, summariè, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, ac sine strepitu & figura Iudicij, & absque tela Iudiciaria, ac aliquorum terminorum substantialium obseruatione, aut alicuius Registri vel extractus confectione, per se ipsum, vel in eius à dicta Vrbe absentia, aut aliàs ex quauis causa, per alium ab eisdem Custodibus, accedente vt supra, dicti Protectoris approbatione, durante absentia, seu aliàs quomodolibet eligendum vsque ad finalem sententiarum exequutionem inclusiuè, audiendas, cognoscendas, fineque debito terminandas, ac etiam alibi introducendas, seu committendas, reassumendas &c. auctoritate, & tenore præfatis, etiam perpetuò committimus, & mandamus; Ipsumq; Referendarium, vt præfertur, electum, & deputatum in dictis causis, tàm pro ipsa Archiconfraternitate, quàm contra illam motis, & pendentibus, & in futurum mouendis, in Iudicem ordinarium, & Apostolica auctoritate deputatum: cum facultate easdem causas vsque ad finem, absque tamen alicuius propinæ receptione, cognoscendi, decidendi, atque terminandi, ac etiam cum potestate citandi, & inhibendi quos, quibus ac quoties opus fuerit, etiam per se, vel alium, seu alios quoscunque, tàm in Romana Curia, quàm extra eam, etiam per edictum publicum, constito sibi etiam summariè de non tuto accessu, eisdemq; & prædictis, ac quibuscumq; alijs eiusdem Vrbis Curiarum seu Tribunalium Iudicibus, & personis, tàm ecclesiasticis, quàm secularibus cuiuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, quibus, ac quoties opus fuerit, etiam sub sententijs, censuris ecclesiasticis, ac etiam pecuniarijs pœnis, prout sibi videbitur, inhibendi; & in euentum non paritionis contra inobedientes, contumaces, & rebelles, ad declarationem incursus censurarum, & pœnarum huiusmodi, illarumque aggrauationes, & reaggrauationes, ac aliàs, prout sibi melius expedire videbitur, seu placuerit, seruata forma Concilij Tridentini, procedendi, sententiasque, seu mandata, per eum pro tempore latas, seu relaxata debitæ exequutioni demandandi, siue demandari faciendi. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis quouis prætextu non parentes, per censuras ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione postposita, compescendi, auxiliumq; brachij secularis ad hoc, si opus fuerit, inuocandi; aliaque omnia, & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria & opportuna faciendi, gerendi, & exequendi ac cum alijs facultatibus ad id quomodolibet necessarijs, auctoritate, & tenore prædictis

Iudicis facultas procedendi sola facti veritate inspecta.

Citandique, & inhibendi tam in Curia quam extra, & quibuscumq; iudicibus.

Cōtradictores etiā coercedi.

ctis similiter perpetuò facimus, constituimus, & deputamus; sibique plenam, liberam, & amplam super præmissis licentiam, & facultatem, atq; auctoritatem etiam concedimus,& impartimur. Decernentes quòd à pro tempore existentis Referendarij, vt præfertur, electi & deputati sententijs, mandatis, ordinationibus & decretis, nullatenus suspensiuè appellari, reclamari, de nullitate dici, siue quomodolibet aduersus illa ad effectum impediendi exequutionem aliquod remedium attentari possit, Deuolutiuè autem semel tantum liceat appellare, & alia remedia intentare coram alio Iudice prædicto, pro tempore existenti Protectori, vt præfertur nominando, & ab eo approbando: Secundo autem vel vlterius sublata sit omnis, & quæcumque appellatio, sed prędictæ duæ sententiæ plenariam exequutionem obtineant, ac firmæ & illibatæ permaneant, ac si essent tres conformes; ac nullitas aliqua, exceptis tribus substantialibus opponi nullo modo possit. Et licet ad instantiam quorumcumq; hæredum siue quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modo pendeat commissa causa discussionis alicuius hæreditatis, & dictæ Archiconfraternitati, seu illius Custodibus, Camerario, Officialibus, & Ministris, etiam virtute commissionis fuerit inhibitum, tamen ne exactio creditorum in præiudicium ipsius Archiconfraternitatis protrahatur, data idonea cautione per dictos Custodes, Camerarium, Officiales, seu Ministros, de restituendo summam debitam, in euentum succumbentiæ prioribus & potioribus creditoribus, pro tempore existens Referendarius prædictus eosdem hæredes, siue alios quoscumque debitores, seu ipsorum quemlibet, ex quacumque causa cessionarios, vel ab eis quomodolibet, & ex quacumque titulo causam habentes, ad satisfaciendum integraliter dictę Archiconfraternitati de eius credito, iuris & facti remedijs cogat, & compellat: Ac in omnibus & singulis causis prædictis ad dictam Archiconfraternitatem, vt præfertur, quomodolibet spectantibus, singulis diebus & horis, feriatis & non feriatis, prçterquàm in honorem Dei, procedat: Et Notarium actuarium per eosdem Custodes eligendum, ac ab eis & eorum arbitrio, ac ad eorum nutum ponendum & amouendum quem eis placuerit, habeat, qui teneatur dare idoneam cautionem eisdem Custodibus in eius deputatione, de restituendo absq; aliqua pecuniarum solutione & fraude, ac omni mora & dilatione, atque exceptione, seu excusatione postpositis, quoties ab eisdem Custodibus, ab huiusmodi Notariatus officio amotus fuerit, omnes & singulas scripturas ad dictam Archiconfraternitatem, vt prçfertur, quomodolibet spectantes, per eosdem Custodes facto de illis Inuentario, Notario successori, ab eisdem Custodibus deputato consignandas. Quodque citationes in causis prędictis etiam per Curiæ Capitolij, seu alios quoscumque etiam dictę Archiconfraternitatis Mandatarios fieri possint: Ac quod quicumque Executores Curiarum, seu Tribunalium dictę Vrbis possint, & debeant exequi, & effectualiter exequutioni demandare omnes & singulas sententias, decreta, & mandata pro tempore existentis Referendarij huiusmodi, siue in eius absentia, aut aliàs ipso impedito, ab eisdem Custodibus eligendi, ac vt supra, nominandi, ac à Protectore approbandi, quę non obstante Regula Cancellarię sub eius paruo sigillo expediri possint; Ac insuper Archiconfraternitatem prędictam, eiusque Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros, ex nunc deinceps occasione prçmissorum principaliter, seu secundariò alibi quàm coram pro tempore existente Referendario, vt prçfertur, electo, & deputato conueniri, aut ad alios conueniendum constringi non posse; & processus sententias, mandata, & decreta per alium siue alios, tam ordinarios quàm etiam specialiter deputatos, & delegatos Iudices quauis auctoritate fungentes in causis prędictis, quomodolibet pro tempore formatos, in quacumque instantia latas, & facta cum inde sequutis quibuscumque, nulla, irrita, & inania nulliusq; roboris, & momenti fore; Prçsentem quoque Motus proprij cedulam, sub quibuscumque similium, vel dissimilium gratiarum, aut concessionum reuocationibus, suspensionibus, moderationibus, seu limitationibus, etiam per nos, & successores nostros Romanos Pontifices, ac sedem prędictam, vel eius etiam de latere Legatos, & per Cancellarię Apostolicę Regulas pro tempore factas, etiam in fauorem fabricę Basilicę Principis Apostolorum de dicta Vrbe nullatenus comprçhensam, sed semper ab illis penitus & omnino exceptam, ac quoties illę emanabunt, toties prçsentem cedu-

lam

Appellatio ab eius sententijs semel tantum, & non suspensiue, sed deuolutiue ad alium Iudicē a Protectore deputan. admittatur, & tres nullitates tantū opponi possint.

De his nullit. vide supra in Pij iiij. const. 85. fol. 776.

Iudicis facultas cogēdi a causis discussionū, hæredes vel debitores, ad satisfaciend. Archiconfraternitati de eius credito, data per eam cautionem vt hic Notariū quoque per Custodes eligendū, habendi.

Citationes in dictis causis fieri possint per quoscūq; Mandatarios.

Executores omnes exequi possint, & debeant mandata prædicti Iudicis.

Clausulæ præseruatiuæ.

lam in pristinum robur restitutam esse, & censeri debere, nec eidem cedulæ per quascumque clausulas generales, vel speciales, etiam derogatoriarum, derogatorias, efficaciores & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes, derogari posse, etsi illi vllo vnquam tempore ex aliqua etiam quantumuis necessaria, & vrgenti causa derogari contingat: nisi tenor Cedulæ huiusmodi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insertus, & huiusmodi derogatio consistorialiter facta, & per trinas distinctas litteras eundem tenorem continentes tribus similibus distinctis vicibus, Custodibus, Camerario, & alijs Officialibus Archiconfraternitatis huiusmodi legitimè insinuata, & intimata fuerit, eorumque ad id expressus accedat assensus, derogationes huiusmodi nemini suffragari debere, etsi ac quoties illa aliquo alio modo reuocari, aut aliàs illi derogari contigerit, toties in pristinum statum restitutam, & de nouo etiam sub posteriori data, per prædictos Custodes, Camerarium, & Officiales eligenda, concessam, & stabilitam esse; Et sic per quoscumque Iudices, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbiq; iudicari, & diffiniri debere. Irritum quoque &c. attentari. Volumus etiam & mandamus quòd omnia & singula præmissa habeant locum ad fauorem quarumcumque pauperum Puellarum, quæ à prædicta Archiconfraternitate dotem habuerint, pro dictarum dotium consequutione, ac quorumcumque ab eadem Archiconfraternitate Redemptorum, ita quòd sint & esse intelligantur sub dicta Iurisdictione in omnibus, & per omnia, ac si principaliter cum illis & quolibet illorum agendo, seu defendendo de interesse prædictæ Archiconfraternitatis ageretur. Inhibentes expresè moderno, & pro tempore existenti Signaturæ Iustitiæ Præfecto, aut aliàs pro tempore Iustitiæ Signaturam habenti, necnon Regenti Cancellariæ, qui pro tempore erit, Omnibusq; & singulis Referendarijs, ne decætero ad instantiam, & requisitionem cuiuscumq; supplicationem aliquam recipere, referendariare, seu proponere Præfecto Signaturæ Iustitiæ audeant vel præsumant, & similiter Signaturam facienti non signet, siue auocatoriam, siue Simplicis Iustitiæ, siue appellatoriam & similem, neq; in initio, neq; in medio litis, & signatæ nullius sint roboris & momenti, nullamq; tribuant Iurisdictionem, neque ipse Iudex, cui fuerint commissæ, audeat illarum virtute citare, inhibere, vel quomodolibet procedere irritum; & inane quicquid scienter, vel ignoranter secus factum fuerit, ipso iure decernimus, salua semper nostra manu propria signata, sine qua omne rescriptum censeatur & sit inualidum, & à nostra voluntate alienum: Et nihilominus Referendarius sic, vt præmittitur, deputatus à prędicta Archiconfraternitate, absq; vitio attentatorum procedere possit & valeat; Et insuper ne propter difficultatem habendi seu recuperandi Instrumenta publica super testamentis, seu alijs quibuscumque dispositionibus piorum Christifidelium, per Notarios, & Tabelliones confecta & stipulata, in quibus per ipsos Christifideles in eiusdem Archiconfraternitatis, seu Redemptionis Captiuorum fauorē diuersa legata facta, illisq; bona relicta & erogata fuerint, & de quibus illius Custodes, Camerarius, Officiales & Ministri prędicti notitiam habere non possunt, ipsa Archiconfraternitas varia in temporalibus damna, & detrimenta sustineat & patiatur, eidem Referendario, vt præfertur, electo & deputato, omnes & singulos etiam quorumcunque Tribunalium ac Curiarum dictæ Vrbis, & in Archiuio Romanæ Curię & Capitolij descriptos Notarios & Tabelliones publicos, etiam quantumcunq; priuilegiatos & exemptos, qui deinceps perpetuis futuris temporibus quæcunque Instrumenta publica super testamentis, Codicillis, & quibusuis tam inter viuos quàm causa mortis dispositionibus pro quibuscunq; vtriusque sexus Christifidelibus, conficient aut stipulabunt, vel de quibus ipsi Notarij & Tabelliones pro tempore rogati fuerint, in quibus pia legata etiam iure donationis perpetuę, vel fideicommissi, seu cuiusuis alterius dispositionis, aut quocunq; alio titulo eidem Archiconfraternitati, siue Redemptioni Captiuorum per Christifideles de eorum bonis in toto, vel parte hactenus quomodolibet facta fuerunt, & in futurum fient, seu quę vtilitatem vel commodum aut augmentum bonorum, iurium, & emolumentorum Archiconfraternitatis seu Redemptionis Captiuorum huiusmodi, tam coniunctim quàm diuisim, & tam actiuè

Decretum irritans.

Declaratio qd sub eiusd. Iudicis Iurisdictione sint oēs Redempti, necnō & puellę ab Archiconfr. dotatæ, quo ad dotes consequendas.

Præfectus Signaturæ Iustitiæ Regensque & Referendarii, nō signent commissiones, cōtra formam præsentium, & Iudices quibus essent cōmissæ nullatenus procedant.

Iudex prefatus cogere possit, Notarios omnes, ad sibi consignan. instrumenta concernentia aliquod interesse Archiconfraternitatis, seu Redemptionis captiuorum.

quàm passiuè, ac tam secundariò quàm principaliter concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, aut in Archiconfraternitatis seu Redemptionis Captiuorum huiusmodi vtilitatem cesserint vel cedant ad dictorum Instrumentorum, seu illorum particulam interesse dictæ Archiconfraternitatis seu Redemptionis, vt præfertur, concernentem, Copiam authenticam, & fide dignam, in forma iuris valida & probanti, seu instrumentum publicum, postquam ad id per ipsam Archiconfraternitatem, illiusque Custodes, Camerarium, Officiales & Ministros, coram eodem Referendario requisiti fuerint, & post testatorum obitum sub pœna falsi, ac excommunicationis, alijsq; sententijs & censuris Ecclesiasticis, ac etiam pecuniarijs pœnis, per contrafacientes eo ipso incurrendis, ac arbitrio eiusdem Referendarij infligendis & exequendis, eidem Archiconfraternitati, siue illius Custodibus, Camerario, Officialibus seu Ministris, soluta per eosdem Custodes, Camerarium, Officiales seu Ministros ipsis Notariis & Tabellionibus mercede, pro scriptura ipsius copię authenticę, seu instrumenti publici tantum, omni mora & dilatione, aut subterfugio cessantibus, ac quacunque appellatione, seu recursu postpositis, realiter & cum effectu, ac sine aliqua fraude dandum, tradendum & consignandum, auctoritate nostra moneat: Omnibusq; sibi visis remediis opportunis, vsque ad omnimodam paritionem cogat, atq; compellat. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ viij. prædecessoris nostri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, alijsq; Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon fabricæ prædictæ, ac personarum, Vniuersitatum, Societatum, Congregationum, Collegiorum, Monasteriorum, & Hospitalium huiusmodi, aliorumq; quorumcunq; piorum locorum, & ordinum etiam exemptorum, ac qualitercunq; priuilegiatorum, etiam iuramento &c. roboratis, statutis & consuetudinibus; Priuilegijs quoque, indultis conseruatoriis, exemptionibus & litteris Apostolicis illis, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Notarijs, Tabellionibus, Curijs seu Tribunalibus, eorumq; personis, & Collegijs quibuscũque, & Romanæ Curiæ Officialibus, per quoscunque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac nos & dictam sedem, etiam motu, scientia & potestatis plenitudine similibus, ac aliàs sub quibuscumq; tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis in contrarium, etiam in vim contractus, aut aliàs quomodolibet concessis, confirmatis & innouatis, necnon Reformationibus nouiter factis, & paribus motu & scientia approbatis, etiam si in eis caueatur expresse, quòd causæ huiusmodi ad forum seu Curiam Capitolij, & seu Auditoris dictæ Cameræ, vel Vicarij, aut aliorum eiusdem Vrbis Tribunalium reassumi debeant, ac aliàs in contrarium præmissorum quomodolibet disponentibus. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumq; totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, & nihil penitus omisso, nec per clausulas generales idẽ importantes mentio, seu quęuis alia expressio habẽda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, Illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbũ expressi, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, pręsentibus pro sufficiẽter expressis & insertis habentes, Illis aliàs in suo robore permãsuris, hac vice dumtaxat, harũ serie, specialiter & expresse eisdem motu, scientia, & Potestatis plenitudine derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscũque: Aut si Personis, Vniuersitatibus, Societatibus, Congregationibus, Collegiis, Monasteriis, Hospitalibus, alijsque piis locis prædictis, eorumque Administratoribus, Officialibus, seu Ministris, vel quibusuis aliis communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra vel vltra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad iudicium trahi non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem; Et quibuslibet aliis priuilegiis, indultis, ac litteris Apostolicis generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quę pręsentibus non expressa, vel totaliter non inserta iurisdictionis ipsius pro tempore existentis Referendarii, vt pręfertur, deputati explicatio, siue exequutio impediri valeat quomodolibet vel differri; Et de quibus quorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris

Clausulæ derogatoriæ.

litteris mentio specialis. Volumus autem solam præsentis Motus proprii Signaturam sufficere, & vbique fidem facere, in iudicio & extra; Quodque eiusdem Motus proprii exempla etiam impressa, Notarii publici, siue eiusdem Archiconfraternitatis Secretarij manu subscripta, & sigillo dictę Archiconfraternitatis, vel illius Protectoris, seu Referendarii, pro tempore, vt præfertur, electi & deputati obsignata, eandem prorsus in iudicio, & extra illud fidem vbique faciant, quam ipse Motus proprius faceret, si foret exhibitus vel ostensus, Regula quacumque contraria non obstante. Sola signatura sufficit.

Fiat Motuproprio F.

Datum Romæ, Apud Sanctum Marcum, quartodecimo Calendas Septembris, Anno Secundo.

XXXVIII.

Confirmatio, & ampliatio iurisdictionis gratiarum, & priuilegiorum Pistorum Almæ Vrbis, sine præiudicio Facultatum, & superintendentiæ Reuerendissimi Domini Gubernatoris, quo ad Recursus.

De Materia istorum Priuilegiorum, & iurisdictionis habes sup. in Iul. iij. const. 28. fol. 529. & Greg. xiij. const. 77. fol. 1311. & const. 80. fol. 1315. vbi notaui.

SIxtvs Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. CAELESTIS Pater ad hoc nos vniuersalis Ecclesiæ Rectorem constituit, & à nobis oues suas pascendas commisit, vt omnibus personis præcipuè Rom. Curiam sequentibus, ne indebitis molestijs afficiantur, sed pro earum qualitate iustitia ministretur, quantū cum Deo possumus salubriter prouideamus; & ea quæ pro ipsarum personarum facili regimine, & gubernatione à nostris prædecessoribus prouida consideratione emanarunt, vt eò firmius illibata persistant, quò frequentius Apostolico fuerint stabilita præsidio, nostræ approbationis munimine, dum à nobis petitur, roboremus. Sanè pro parte dilectorum filiorū Vniuersitatis Pistorum Vrbis nostræ, nobis nuper exhibita petitio continebat: Quòd aliàs postquam fel. rec. Leo Papa decimus prædecessor noster, per suas litteras, quòd ex tunc in perpetuū nullæ significationes, & inhibitiones ab eo super debitis cum ipsis pistoribus, ratione panis ab eis accepti, in quacunque quantitate contractis, etiam in sal conficien. aut alterius cuiusuis fauorem, per specialia rescripta, etiam in forma salui conductus, etiam ad minimum tempus, Motuproprio, & ex certa scientia; aut aliàs quibusuis personis, cuiuscunq; status, gradus, vel conditionis existerent, concedendæ alicui suffragarentur; sed eo ipso, post illarum emanationem, illicò reuocatæ essent, nec locum contra dictos pistores habere, aut eorum aliquem cessio bonorum impedire valeret, quominus contra personas debitorum, seu creditorum procedi posset, Quòdq; pro tempore existentes dictę Vrbis Gubernator, Senator, Conseruatores, Vicarius, & Auditor Cameræ Apostolicæ, aliiq; Iudices ordinarij, eorumq; Locatenentes, in quibusuis causis corā eis, per dictos pistores, seu eorum aliquē, contra debitores, ratione panis, per eos pro tempore crediti dumtaxat, etiam per viam reconuentionis pro tempore mouendis, summariè, simpliciter, & de plano, nulla iudiciaria tela seruata, sed sola facti veritate inspecta, absq; alicuius scripturæ confectione, & aliàs, prout in causis mercedum, & salariorum, iuxta ordinationem desuper à piæ memoriæ Iulio Papa secundo, etiam prædecessore nostro procedendum esse statuerat, & ordinauerat; & deinde per recolendæ memoriæ Iulium Papam tertium, similiter prædecessorem nostrum accepto, dictos Pistores Consulatum, in quo ipsis pro rebus artem Pistorum tangentibus ius reddebatur,

Leo x. debitores pro precio panis in Vrbe ad dilationes, seu cessiones bonorum, non admitti decreuit.

Iudicesq; Almæ Vrbis, in causis Pistorū occasione panis, sola veritate inspecta procedere iussit.

Iulius iij. cōstitutionē Leon decimi confirmauit, vt sup. in ipsius Iul. cō st. 28. fol. 529.

tur, habere, eosq; quòd pro tempore existentes Consules, ius, & rationem inter homines artis, & pro causis ad artem huiusmodi spectantibus, & pertinentibus, vsq; ad quamcunq; summam reddere valerent. Ita quòd si aliquis ipsius artis conueniret in iudicio aliquam personam, quæ non esset eiusdem artis, dummodo foret super re ad artem ipsam spectante, dicti Consules iurisdictionem contra tales conuentos vsque ad summam viginti scutorum, & non vltra haberent, & personæ sic conuentæ iurisdictionem huiusmodi vsque ad summam huiusmodi inclusiuè declinare non possent. Et casu quo illam aliqui declinare vellent, nihilominus ipsi Consules illis licentiam dare non possent, neq; id pati deberent, sub pęna duorum scutorum, ex eorum salario pro qualibet vice retinen. si secus facerent, inter cætera statuisse, & ordinauisse; idem Iulius tertius prædecessor, omnia ac singula statuta, ordinationes, & litteras Leonis prædecessoris huiusmodi, & in illis contenta quæcumq; auctoritate Apostolica approbauerat. Decernens, quòd ipsi Pistores, & pro tempore eiusdem artis Consules, super præmissis, prætextu obligationum in forma Cameræ Apostolicæ, impediri, vel aliàs molestari non possent, neq; valerent, seu eis inhiberi nequiret: & propterea quòd nullæ dilationes moratoriæ, & cessiones bonorum, siue induciæ etiam quinquennales, vel admissio ad beneficium Capituli Odoardus, à pro tempore existente Romano Pontifiçe, siue Senatore prædicto, seu Camerario, Clericis, & Præsidentibus Cameræ huiusmodi, aut salinarijs concessæ, cuiusuis personæ Ecclesiasticæ, vel seculari suffragarentur. Cum postmodum antiqua statuta ipsius Vrbis, de mandato sanctæ mem. Gregorij Papæ xiij. pariter prædecessoris nostri reformata, & innouata fuissent, & ob id priuilegiis, indultis, & consuetudinibus cuiuslibet artis, maxima ex parte derogatum, & præiudicatum esse hęsitaretur. Idem Gregorius prædecessor, intentionis & voluntatis suę minimè fuisse, nec esse, priuilegijs, indultis, statutis, & consuetudinibus singularum artium, eorumq; Collegiorum, Consulum, & iudicum quorumcumq;, circa cognitionem & decisionem omnium, & singularum causarum, de rebus & bonis ad singulas artes respectiuè spectantibus, etiam inter & contra homines qui de ipsarum artium artificibus, & Collegijs non erant, nec pro tempore essent vertentes; & quæ postea verti contingeret, in aliquo derogare, aut derogatum fuisse, Motu suo proprio declarauit. Decernens omnes & singulos Consules, vel alios quoscumq; officiales & iudices omnium & singularum artium & Collegiorum huiusmodi, de negotijs, & causis ad singulas quasq; artes respectiuè spectantibus, etiam inter & contra homines, qui de corporibus & Collegijs artium ipsarum pro tempore non essent, cognoscere, & iudicare potuisse, posseque & debere, prout & quemadmodum ipsi omnes, & singuli Consules & iudices singularum artium, ante prędictam reformationem dictorum statutorum, iuxta cuiusque ipsorum priuilegia, indulta, & consuetudines cognoscere, decidere, ac iudicare poterant & consueuerant, de rebus tamen ad singulas artes ipsas respectiuè spectantibus, ac à sententijs, declarationibus, & decretis Consulum & iudicum prædictorum, infra terminum octo dierum à die latæ sententiæ, seu facti decreti ad Conseruatores, & non alios quoscumq; iudices appellari, & recurri posse, & debere; & aliter, seu ab alijs factæ inhibitiones & significationes, prætextu appellationum, & recursuum nemini suffragari, & aliàs prout in singulis dictorum prædecessorum litteris desuper confectis plenius continetur. Cum autem, sicut eadem petitio subiungebat, pleriq; dubitent, aliqua artis pistorum huiusmodi statuta, & præsertim illud quo dispositum est, quoscumque artem prædictam exercere, & clibanum habere volentes, priusquam ad hoc admitti possint, ad solutionem trium scutorum pro vna Consulibus artis huiusmodi, & reliquis duabus partibus hospitali Beatæ Mariæ de Laureto de dicta Vrbe applicandorum teneri, per prædictas litteras Gregorij prędecessoris huiusmodi declarationis, & reintegrationis iurisdictionum artium, earumque Collegiorum, & Consulum huiusmodi nullatenus reintegrata fuisse. Quare pro parte Vniuersitatis pistorum huiusmodi nobis humiliter fuit supplicatum, vt litteris prædecessorum huiusmodi robur nostrę approbationis adijcere, aliaque in pręmissis opportune prouidere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur Vniuersitatem pistorum huiusmodi, illiusque singulares personas, quarum quietem, & commodum

Consulibusq; Pistorum causas artem concernen. cognoscendi auctoritatem côcessit.

Dilationesq; moratorias, & cessiones bonorum, debitoribus non suffragari declarauit.

Greg. xiii. edi iussit noua Vrbis statuta, in quibus admodû iurisdictioni dictorû consulum præiudicatum fuit, vt in lib. 3. stat. cap. 42.

Idê Greg. reintegrauit dictâ Pistorum Vniuersitatê in eius iurisdictionem, circa cognitionem causarû, vt habes sup. in eius cóst. 80. fol. 1311. Et a sententiis Consulum ipsorum Pistorû infra octo dies & ad Conseruatores tantum appellari posse decreuit, vt ibidem.

Hoc fuit ab eodem Greg. correctû, vt ibid. fol 1317. & ab istomet summo Pôt. vt hic in fine vbi pręseruatur ius appellãdi ad oub. Vrbis.

modum non minori, quàm prędecessores nostri prędicti paternę dilectionis affectu prosequimur, à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis censuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum pręsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes: Necnon singularum litterarum prędictarum tenores veriores pręsentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, statuta & ordinationes dictæ Vniuersitatis, ac singulas etiam reintegrationis iurisdictionum litteras prędecessorum huiusmodi, ac in eis contenta quęcumque, prędicta auctoritate, tenore pręsentium perpetuò approbamus, & confirmamus. Ac insuper eisdem, nunc, & pro tempore pistoribus, vt facilius & minori cum dispendio iura sua consequi possint, in omnibus & singulis eorum causis, litibus, controuersijs & differentijs, ratione panis per eos crediti, & rerum ad artem huiusmodi spectantium, de cętero mouendis, videlicet, quę triginta ducatos auri de Camera non excesserint, Consules pro tempore existentes dictę artis, contra quoscumque eiusdem Vrbis Ciues, opifices, habitatores, ac alias quascumque personas sæculares, in alijs verò vsque ad quamcumque summam, Prefectum pro tempore existentem Annonę iudices, contra quoscumque S. R. E. Cardinales, Episcopos, pręlatos, oratores, proceres, & alios Ecclesiastica vel temporali dignitate fungentes, dictę Vrbis originarios, vel exteros, auctoritate & tenore prędictis perpetuò constituimus, & deputamus; eisdemque nunc, & pro tempore existentibus pistoribus, facultatem omnes qui eis occasione crediti panis, ac aliarum rerum artem ipsam concernentium debitores fuerint, pro consequenda satisfactione, ad iudicium coram Consulibus, & Annonę Prefecto iudicibus huiusmodi euocandi: dictis verò Consulibus, & Annonę Prefecto pro tempore existentibus, singulas causas huiusmodi summariè, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu & figura iudicij, manuque Regia, ac sola facti veritate inspecta, & prout in exactione pecuniarum precij grani, eisdem pistoribus ab officialibus eiusdem Camerę Apostolicę pro tempore dati, contra eosdem pistores procedi solet, audiendi, cognoscendi, decidendi, fineq; debito terminandi; necnon citandi, & in forma inhibendi, omnibusq; alijs facultatibus necessarijs, & opportunis, auctoritate & tenore similibus, etiam perpetuò tribuimus. Quòdque debita cum ipsis pistoribus ratione panis crediti, & aliarum rerum huiusmodi contracta, ad bonorum, & hereditatum quarumuis personarum, etiam cuiuscumq; dignitatis, status, gradus, & conditionis existentium, coram quibusuis iudicibus dictę Vrbis, tam ordinarijs quàm delegatis, & subdelegatis, pro tempore faciendas discussiones, nullo pacto trahi possint. Quinimò ipsi pistores, pro consequenda debitorum huiusmodi satisfactione, in omnibus eorum litibus, & causis, etiam si priores & potiores creditores non sint, Primum, & potiorē locum obligationibus etiam in forma Camerę Apostolicę, etiam iuramento vallatis, ac priuilegijs, cęterisq; in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscunq; habere, & obtinere omnino debeant, eisdem auctoritate & tenore similiter perpetuò statuimus & ordinamus, necnon sententiarum, mandatorum exequutiuorum, & decretorum per Consules, & Annonæ præfectum, iudices præfatos pro tempore latarum, & relaxatorum exequutionem, quouis pretextu, etiam quarumcunq; appellationum, recursuum, inhibitionum, & significationum etiam dotalium nullo modo impediri posse, sed easdem significationes, & inhibitiones, per Gubernatorem & alios dictę Vrbis iudices, ad quos ipsi appellantes, & recurrentes recursum habuerint, denegandas esse, easq; concessas, illico reuocatas, & ipsis recurrentibus minimè suffragari volumus. Decernentes à sententijs, declarationibus, & decretis eorundem Consulum, ad Conseruatores, & non alios quosuis iudices appellari posse, & appellationes non nisi in causis, & litibus super maiori quàm decem scutorum summa vertentibus, admittendas esse, nec à decem infra recursus ad aliquos iudices haberi, minusque concedi posse. Ac pręsentes litteras de subreptionis vel obreptionis vitio, mentisque aut intentionis nostrę defectu notari aut impugnari nullatenus posse. Irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus pręmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnō dictę Vrbis

Hic autem Sāctiss. Pont. omnes prædecessorum constit. ad fauorem Pistorum Vrbis cōfirmat.

Iurisdictionemq; Consulibus in causis vsque ad duc. 30. & inde sup. Præfecto Annonæ contra quoscumq; cōcedit.

Pistorum credita occasione panis i discussionibus nō venire, sed cæteris creditorib' etiam habentibus obligōnes Camerales anteriores esse decernit.

Hoc vltimum cōcessit etiam Greg. xiii. vt sup. in eius cōst. 77. fol. 431.

Et a sententiis Consulum, ad Conseruatores tantū, & in causis a 10. scutis supra appellari posse decernit. Hoc reuocatū est quoad recursus ad Gub. Vrbis habēdos, vt mox sequitur.

Vrbis statutis, legibus, & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoq; , indultis, & litteris Apostolicis eidem Auditori Cameræ, seu obligationibus Cameralibus, ac quibusuis dictæ Vrbis iudicibus ordinariis, & extraordinariis, ac delegatis, illorumq; tribunalibus, & quibusuis aliis personis, etiam locis piis, sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisq; efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu simili, etiam Consistorialiter, ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis: quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice, & dumtaxat specialiter, & expressè derogamus; cæterisq; contrariis quibuscumq;. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ absolutionis, collationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ, Apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, quartodecimo Calen. Septembris, Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Sequitur declaratio, & moderatio prædictorum Priuilegiorum.

SIXTVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. In tanta rerum, & negotiorum mole, qua Romanus Pontifex assiduè premitur, vix euitare potest, quin aliqua interdum certis suadentibus rationibus, concedat, quæ postea recognita, alijs vrgentibus rationabilibus causis declaret, ac in meliorem statum redigat rationis, prout rerum qualitate pensata conspicit in Domino salubriter expedire. Cum itaque aliàs nos supplicationibus dilectorum filiorum Vniuersitatis Pistorum Almæ Vrbis nostræ inclinati, statuta, & ordinationes dictæ Vniuersitatis, & singulas declarationes, & reintegrationes, ac iurisdictiones dictæ artis, eiusq; Vniuersitatis, & Consulum litteras à fel. rec. Leone x. Iulio iij. & Gregorio xiij. & forsan alijs prædecessoribus nostris, in fauorem dictorum Pistorum concessas, ac in eis contenta quæcunque, per nostras litteras approbauerimus, & confirmauerimus. Et insuper eisdem pro tempore existentibus Pistoribus, vt facilius, & minori cum dispendio iura sua consequi possent, in omnibus & singulis eorum causis, litibus, controuersiis, & differentiis, ratione panis per eos crediti, & rerum ad artem huiusmodi spectan. de cætero mouendis, videlicet, quæ triginta ducatos auri de Camera non excesserint, Consules pro tempore existentes dictæ artis, contra quoscunque eiusdem Vrbis Ciues, opifices, habitatores, ac alias quascunque personas sęculares, in aliis verò vsque ad quamcunq; summam, Præfectum pro tempore existentem Annonæ, Iudices contra quoscunq; S. R. E. Cardinales, Episcopos, Prælatos, Oratores, Proceres, & alios ecclesiastica vel temporali dignitate fungentes, dictæ Vrbis originarios, vel exteros, perpetuò constituerimus, & deputauerimus, eisdemq; pro tempore existentibus Pistoribus, facultatem omnes, qui eis occasione crediti panis, & aliarum rerum artem ipsam concernentium debitores fuerint, pro consequenda satisfactione, ad iudicium coram Consulibus & Annonæ Præfecto Iudicibus huiusmodi euocandi: dictis verò Consulibus, & Annonæ Præfecto pro tempore existentibus, singulas causas huiusmodi summariè, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu & figura iudicij, manuq; regia, ac sola facti veritate inspecta, & prout in exactione pecuniarum pretij grani, eisdem Pistoribus, ab officialibus eiusdem Cameræ Apostolicæ pro tempore dati, contra eosdem Pistores procedi solet, audiendi, cognoscendi, decidendi, fineq; debito terminandi, necnon citandi, & in forma inhibendi, omnibusq; alijs facultatibus necessarijs & opportunis, etiam perpetuò tribuerimus. Quòdq; debita cum ipsis Pistoribus, ratione panis crediti, & aliarum rerum huiusmodi contracta, ad bonorum,

Compendium priuilegiorum Vniuersitati, & Cõsulibus Pistorum Vrbis concessorũ.

bonorum, & hæreditatum quarumuis perſonarum, etiam cuiuſcumq; dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentium, coram quibuſuis Iudicibus dictæ Vrbis, tam ordinarijs, quàm delegatis & ſubdelegatis pro tempore faciendas diſcuſſiones, nullo pacto trahi poſsint; quinimò ipſi Piſtores, pro conſequenda debitorum huiuſmodi ſatisfactione, in omnibus eorum litibus & cauſis, etiam ſi priores & potiores creditores non eſſent, primū & potiorem locum, obligationibus etiam in forma Cameræ Apoſtolicæ, etiam iuramento vallatis, ac priuilegijs, cæteriſq; in contrarium facientibus nō obſtantibus quibuſcunq; habere, & obtinere omnino deberent, ſimiliter perpetuò ſtatuerimus, & ordinauerimus. Necnon ſententiarum, mandatorum, executorum, & decretorum per Conſules, & Annonæ Præfectum Iudices præfatos pro tempore latarū, & relaxatorum executionem, quouis prætextu, etiam quarumcunque appellationum, recurſuum, inhibitionum, & ſignificationum etiam dotalium, nullo modo impediri poſſe, ſed eaſdem ſignificationes, & inhibitiones per Gubernatorem, & alios dictæ Vrbis Iudices, ad quos ipſi appellantes, & recurrentes recurſum habuerint, denegandas eſſe, eaſq; conceſſas, illicò reuocatas, & ipſis recurrentibus minimè ſuffragari voluerimus: necnon à ſententijs, declarationibus, & decretis eorundem Conſulum, ad Conſeruatores, & non alios quoſuis Iudices appellari poſſe, & appellationes nō niſi in cauſis & litibus, ſuper maiori quàm decem ſcutorū ſumma vertentibus, admittendas eſſe, nec à decem infra recurſus ad aliquos Iudices haberi, minuſq; concedi poſſe decreuerimus, ac litteras noſtras huiuſmodi de ſubreptionis, & obreptionis vitio, mentiſq; aut intentionis noſtræ defectu notari, aut impugnari nullatenus poſſe: irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, etiam decreuerimus, & aliàs prout in dictis noſtris litteris plenius continetur. Sed quia nuper accepimus, quòd idem, Gregorius prædeceſſor noſter, poſt præfatas confirmationes & conceſsiones, Motuproprio Nonis Iulij, Anno eius Pontificatus decimo, declarauit intentionis ſuæ nunquam fuiſſe, in aliquo iuriſdictionibus, & facultatibus, ac ſuperintenden. Almæ Vrbis pro tempore Gubernatoris, eiuſq; Locatenentium præiudicatum fuiſſe, nec eſſe, eiuſdemq; pro tempore Gubernatoris, & Locatenentium quaſcunq; facultates, & iuriſdictiones omnino ſaluas & illæſas remanere, eiſque ſuas & prædeceſſorum litteras, & conceſsiones in nihilo obſtare debere: Quinimò idem Gregorius per alias eius litteras, die decimatertia Nouembris, Pontificatus ſui anno ſimiliter decimo declarauerit, Iudices quoſcumq; Almæ Vrbis, & conſequenter Gubernatorem, eiuſq; Locatenentes, quaſcunque lites & differentias, occaſione panis, & aliarum rerum artis Piſtorum cognoſcere poſſe, etiam ſummariè, Ideo ne dum dictæ Vniuerſitati Piſtorum proſpicere voluimus, aliquod preiudicium inferatur bono & pacifico regimini Almę Vrbis, quod in pręſentiarum Venerabili fratri Mariano Epiſcopo Marturanen. per nos commiſſum exiſtit, inhęrendo declarationibus, quas pręfati Gregorius xiij. & Pius etiam iiij. ac alij prędeceſſores noſtri in ſimilibus fecerunt: Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, tenore pręſentium decernimus & declaramus, intentionis noſtrę minimè fuiſſe, nec eſſe, in aliquo iuriſdictionibus & ſuperintendentijs moderni, ac pro tempore exiſtentis Gubernatoris dictæ Vrbis, & eius Locatenentium, quoad recurſum ad eos à dictis Piſtoribus habendum præiudicare. Quinimo eiuſdem Gubernatoris, & eius Locatenentium iuriſdictiones, & ſuperintendentias, ac facultates omnes, quoad recurſum huiuſmodi tantum, ſaluas & omnino illæſas in omnibus & per omnia remanſiſſe, & remanere debere, Apoſtolica auctoritate volumus, & mandamus; ſicque per quoſcunque Iudices ordinarios, vel delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolci Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpetrandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & diffiniri debere; irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac etiam noſtra de iure quæſito non tollendo, ſi opus ſit, & quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Vniuerſitatis, & Artis Piſtorum huiuſmodi, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis, & litteris Apo-

Declaratio, qđ pdicta nō præiudicēt Facultatib' Gubernatoris Vrbis, & eius ſuper intendentiæ quoad recurſus.

Decretum irritans.

Clauſulæ derogatoriæ.

ris Apostolicis, illis eorumq; Consulibus, necnon dicto Præfecto Annonę, & alijs Conseru atoribus, & quibusuis alijs personis, sub quibuscumq; tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis & decretis, in genere vel in specie, ac motu, & sciētia, in similibus, & multiplicatis vicibus concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumq; totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quęuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorum tenores pręsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cęterisq; contrarijs quibuscumq;.

Datum Romę, Apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris, die nona Octobris, Millesimi quingentesimi octuagesimi sexti, Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Thom. Thomasius Gualterutius.

XXXIX.

Referendariorum Vtriusque signaturæ Summi Pontificis reformatio, gratiarumq; & Priuilegiorum concesio.

Alia Priuilegia Referendariis concesit Paul.iij. vt sup. in eius const.24. fol. 402. quorum reuocationes, & moderationes notaui ibi in Apostillis.

SIXTVS Papa Quintus, Ad perpetuam rei memoriam.

QVEMADMODVM prouidus Agricultor, ad vberiorem eius futuram frugem temporum vices solicitè obseruat, arbores ordine disponit, & ne illarum vires latius diffusæ euanescant, nimiam frondium, ramorumque frequentiam comprimit, & resecat, ac ibidem inordinata, & indisposita, si quæ sint, ad meliorem formam reducere satagit: Ita nos agri Dominici curę, superna dispositione præpositi, efficacem, & fructuosam operam in illius cultura impendere credimus, cum ad ea vigilantiæ nostræ studium sedulò conuertimus, per quę huius sedis Apostolicæ dignitates, & officia, præsertim nostram gratiæ, & iustitiæ signaturam concernentia, tanquam feraces plantæ in ipso agro Dominico consitæ, vtili & commoda rerum dispositione salubriter dirigantur, & ex eorum administratione sperati fructus ad Dei gloriam, & illius gregis vtilitatem, dictæque sedis decorem maiori in dies cum fœnore proueniant. Abusus verò, qui in illis passim, absque personarum delectu conferendis irrepserunt, resectis, & veluti putatis ramis sterilibus, de medio, submoueantur: In quam curam cogitationemque pro officij nostri debito incumbentes, opportunum, imò necessarium esse censemus, vt ad eiusdem Signaturæ, tam Gratiæ, quàm Iustitiæ ministeria, non nisi cognitæ, & spectatę virtutis viri assumantur, & proinde illius Referendariorum cœtus nimia pręteritorum temporum indulgentia, & quorundam instantia supra modum, non sine pristinæ suę dignitatis diminutione adauctus, resecata illorum multitudine ad certum, & determinatum numerum, inque compositum ordinem redigatur, ne multitudo ipsa rebus gerendis confusionem, & impedimentum afferat, & spes vberioris fructus, quę in eorum muneribus ritè, & fideliter obeundis posita esse debet, nos atque ipsos frustretur.

Sanctissimus iste Pōtifex ex causis hic expressis.

Itaque opportuna circa hæc remedia adhibere volentes, Motuproprio, &c. & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, hac nostra perpetuò valitura constitutione, statuimus, & ordinamus, quòd nullus deinceps in Referendarium alterutrius signaturę prędictæ, etiam cedentibus, vel decedentibus, aut aliàs deficientibus, qui nunc sunt Referendarijs præfatis, omnino admittatur, donec, & quousq; omnium Referendariorum huiusmodi numerus imminutus, & ad centum dumtaxat reductus fuerit: Illo autem sic reducto & imminuto, præscriptus centenarius numerus Refe-

Referendariorum numerum ad cētum præfinit.

Referendariorum huiusmodi, nullo vnquam tempore augeatur: Sed neque inter hos omnes vltra septuaginta signaturæ gratiæ Referendarij esse possint.

Admittendorū ad Signaturam Iustitiæ qualitates, & admissionis formam præscribit.

Nec vllus numero, & consortio Referendariorum Iustitiæ decetero adscribatur, nisi sit ex legitimo matrimonio, honestisque parentibus procreatus, & clericali charactere insignitus, ac vtriusque, vel alterius iurium doctor, in aliqua studij generalis Vniuersitate promotus, & in Romana Curia habitu & tonsura clericalibus incedendo, per biennium versatus, vitæq; integritate, ac morum probitate commendatus, & saltem in vigintiquinque ætatis. suæ anno constitutus, habeatque in bonis temporalibus, vel beneficijs Ecclesiasticis, vnde in ipsa Curia dignitatis suę gradum valeat decenter sustinere. Porrò antequàm ad ipsius admissionem procedatur, per eiusdem Signaturę Iustitiæ Præfectum vocatis, & congregatis ad id sex antiquioribus Referendarijs, secretò examinari, & ad hunc effectum saltem binas supplicationes, seu commissiones sibi ab ipso Præfecto ex tempore porrectas proponere debeat: quòd si collectis Pręfecti & sex antiquiorum Referendariorum præfatorum suffragiis, super quibus eorum conscientiam oneramus, taliter in huiusmodi propositione se habuerit, vt relatione super hoc, per dictum Pręfectum nobis, aut pro tempore existenti Roman. Pontifici facta meruerit commendari, & approbari; tunc, & non aliàs in Referendarium eiusdem signaturę iustitię admittatur, pręstito prius per eum in manibus eiusdem Pręfecti solito iuramento.

Admittendorum ad Signatura gratię qualitates declarat.

Ad signaturam verò gratię nemini pateat ascensus, nisi saltem triennio in Signatura iustitię fuerit laudabiliter versatus, exceptis dumtaxat causarum Palatij Apostolici Auditoribus, & Camerę Apostolicę Clericis, quorum quisque ad vtramque Signaturam quouis tempore asciscì valeat.

Assistentium Signaturę gratiæ numerum, & ordinem ponit.

Insuper, quòd eidem signaturę gratię semper decem & octo Referendarij in Curia præsentes, nec legitimo impedimento detenti, duodecim videlicet antiquiores, penes quos sententiæ dicendæ in ipsa signatura gratiæ, suo quisque loco, & ordine facultas existit, & alij tres, quibus onus libellos supplices proponendi incumbit: reliqui verò tres successiuè proposituri, necnon Thesaurarius generalis, & etiam generalis Auditor causarum Curiæ dictæ Camerę, ac vnus ex Palatij Apostolici Auditoribus, & vnus ex eiusdem Cameræ Clericis, alternatis vicibus, item nostri in Vrbe Vicarij, & causarum Curiæ præfatæ Auditoris, Locatenentes, necnon Secretarius Apostolicus, ac in eadem signatura gratiæ proponendi munus à Referendariorum Decano ad cæteros omnes per turnum, iuxta suæ cuiusque receptionis & admissionis ordinem deducatur.

In signatura verò iustitiæ circa rationem proponendi, ibidem seruari solitam, nihil ducimus innouandum.

Referendarios omnes, sup. cōcessione sui Referendariatus infra tres menses literas Apostolicas expedire debere præcipit.

Ne autem, quo quisque tempore, in signatura tam Iustitiæ, quam gratiæ sit admissus, hæsitari contingat: singuli Referendarij nunc existentes, quibus suum cuique locum & ordinem saluum & illæsum esse volumus, intra tres menses à data præsentium computandos: alij verò in futurum admittendi, ante cuiusque eorum admissionem, litteras Apostolicas, sub plumbo super concessione sui officij Referendariatus huiusmodi expedire teneantur: quæ nostri, & pro tempore existentis Roman. Pontificis Datarij manu subscriptæ, eandem prorsus roboris firmitatem obtineant, quam obtinerent, si iuxta stylum Cancellariæ Apostolicæ, seu dictæ Camerę per omnes, & singulos officiales, & alios, ad quos litterarum Apostolicarum expeditio pertinet, ritè & legitimè forent expeditæ.

Familiaritatis, & verè Nobilitatis priuilegia ac insignia sua gētilia eisdem concedit, & a Iurisdictione Ordinariorum eximit.

Familiarium Apostolorum priuilegia vide supr. in Clem. vij. const. 14. fol. 307. vbi notaui.

Cæterum, vt Referendarij præfati, ad suscipiendos prò dicta Sede labores, eò promptiores reddantur, quò exinde spiritualibus & temporalibus gratijs se cognouerint vberius esse refertos: omnes, & singulos nunc, & pro tempore existentes Referendarios vtriusque, vel alterius Signaturæ huiusmodi, in nostros & pro tempore existentis Roman. Pontificis familiares, continuos commensales, gratiosè recipimus, & ab omni iurisdictione Ordinariorum locorum quorumcunque eximimus, & totaliter liberamus, ac nobis, & dictæ sedi immediatè subijcimus, nobilitatisque titulo decoramus; ac veros & indubitatos familiares, continuos commensales nostros, & pro tempore existentis Rom. Pontif. vt præfertur, liberos, exemptos, & Nobiles esse, seque tales in qui-

buſcunq; Apoſtolicis, & alijs litteris, ſcripturis, & actibus, tam publicis, quàm priuatis ſcribere, & nominare, ac ab alijs inſcribi, & nominari debere decernimus, & declaramus: eiſdemque Referendarijs nunc, & pro tempore exiſtentibus, in ſignum honoris & veræ nobilitatis, inſignia noſtra gentilitia, vnà cum ſuis armis, & inſignijs geſtare, ac omnibus & ſingulis priuilegijs, præeminentijs, indultis, immunitatibus, honoribus, & gratijs, quibus alij veri, & indubitati Nobiles ex nobilium, etiam Illuſtrium genere, ex vtroque parente procreati, tam in iudicio, quàm extra, vbicunq; locorum de iure, vel conſuetudine, ac aliàs quomodocunque vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum in omnibus, & per omnia perinde ac ſi de Nobilium etiam Illuſtrium genere, verè, & non fictè procreati, & geniti forent vti, potiri, & gaudere.

Et in Monaſterijs eis i Commẽdam datis, mitra ãnulo baculo, &c. vtendi, & Populo benedicendi facultatem elargitur.

Necnon in Monaſterijs per eos in Commendam pro tempore obtentis, quorum præteriti Abbates mitra, & alijs Pontificalibus inſignijs, ex priuilegio Apoſtolico, aut aliàs vti conſueuerunt, etiam mitra, annulo, & baculo, cæteriſque Pontificalibus inſignijs, & ornamentis perinde, ac ſi eiſdem Monaſterijs, tanquàm Abbates præeſſent, etiàm vti, necnon poſt miſſarum, & aliorum diuinorum officiorum ſolemnia, Populo tunc intereſſenti ſolemni more, dummodo inibi præſens non ſit aliquis Antiſtes, ſeu dictę Sedis Legatus, aut ſi præſens fuerit ad id eius accedat aſſenſus, benedicere, & liberè & licitè valeant. Necnon aliquem idoneum presbyterum ſęcularem, vel cuiuſuis ordinis regularem ab Ordinario approbatum, in ſuum poſſint eligere confeſſorem, qui omnium peccatorum de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, ſemel in vita, & in mortis articulo plenariam remiſſionem & indulgentiam, eis ſacra communione refectis, & in Catholicę fidei ſinceritate, Romanęque Eccleſię vnitate, ac Roman. Pontific. canonicè intrantis obedientia perſeuerãtibus, dicta auctoritate concedere poſſit.

Confeſſorumque ab ordinario approbatũ, q ſemel in vita & in articulo mortis plenariam eis concedat Indulgentiam.

Celebrandiq; ac celebrari faciendi circa auroram, & etiã in locis interdicto Eccleſiaſtico ſuppoſitis.

Liceatque eiſdem Referendarijs, vbi negotiorum, & temporum ratio expoſtulabit, miſſas antequam eluceſcat dies, circa tamen Auroram, necnon ſi forſan ad loca eccleſiaſtico interdicto, tam ordinaria, quàm Apoſtolica auctoritate ſuppoſita, eos declinare contigerit, in illis ſubmiſſa voce, clauſis ianuis, & non pulſatis campanis, ac excommunicatis & interdictis excluſis, in ſua familiariumque ſuorum domeſticorum, & trium aliarum perſonarum eorum arbitrio eligendarum præſentia, dummodo ipſi & qui præſentes fuerint, cauſam non dederint interdicto, neque eis ſpecialiter interdictum fuerit, ſimiliter miſſas & alia diuina officia, per ſeipſos, ſi presbyteri fuerint, vel per proprium, aut alium idoneum ſacerdotem ab Ordinario approbatum, celebrare, & celebrari facere, illaque audire, & eis intereſſe; necnon tempore interdicti huiuſmodi ſacram Euchariſtiam, & cætera Sacramenta recipere, ipſiſque dicto tempore decedentibus eorum corpora eccleſiaſticæ ſepulturæ, etiam cum funebri pompa, Chriſtiano ritu tradi poſſint.

Stationes Vrbis dictis Referendarijs viſitantibus Eccleſias ab eis eligendas conceditur.

Necnon Quadrageſimali, & alijs temporibus ac diebus Stationum Baſilicarum, & eccleſiarum dictæ Vrbis, & extra eius muros, ſi in ijs locis in quibus eos etiam Romæ eſſe contigerit, duas eccleſias aut vnius vel diuerſarum eccleſiarũ eorum arbitrio eligendas, viſitauerint, ac ibidem orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam ſaltem ter deuotè recitauerint, omnes & ſingulas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequerentur ſi eiſdem temporibus & diebus Stationum, Baſilicas, ac eccleſias Vrbis & extra eius muros huiuſmodi, ad id deputatas, perſonaliter viſitaſſent.

Carnes, & lacticinia temporibus prohibitis, de conſilio vtriuſq; Medici, abſq; ſcandalo veſci poſſe indulget.

Eidem quoque Quadrageſimali, & alijs temporibus, quibus eſus carnium, ouorum & lacticiniorum vſus de iure, vel conſuetudine eſt prohibitus, eiſdem carnibus, ouis & lacticinijs de conſilio vtriuſq; Medici, ac ſecretò, & ſine ſcandalo vti, & veſci liberè & licitè valeant, dicta auctoritate tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

Bonif. viij. conſtitutionẽ, ad ipſos Referendarios extẽdit.

Præterea conſtitutionem fel. rec. Bonifacij Papæ viij. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: Statutum, ad eoſdem Referendarios, nunc & pro tempore exiſtentes extendimus, ita vt ipſi omnes ſint & eſſe cenſeantur Eccleſiaſtica dignitate præditi, & iuxta diſpoſitionem conſtitutionis huiuſmodi qualificati, etiam ad hoc, vt in eorum tanquam perſonarum in dignitate eccleſiaſtica conſtitutarum manibus, penſiones ab ijs qui ſufficien

ti ad

ti ad hoc facultate suffulti fuerint, transferri valeant, ac translationes pensionum ab ipsis faciendæ huiusmodi, validæ, & efficaces existant, suosque effectus sortiri debeant. Decernentes præsentes litteras nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quouis defectu notari, impugnari, inualidari, aut in ius vel controuersiam reuocari, nec sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, aut aliis contrarijs dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, validasque & efficaces esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, ac ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit obseruari; sicque per quoscunque iudices ordinarios, vel delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, ac diffiniri debere: irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca vniuersis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, necnon dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, & quibusuis alijs personis in dignitate Ecclesiastica, & vbicunque locorum constitutis, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes litteras, & in eis contenta quæcunque, vbi & quando opus fuerit, aut quoties pro parte Referendariorum prædictorum, vel alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes litteras, & in eis contenta huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inuiolabiliter obseruari; ipsosque Referendarios, ac eorum singulos illis pacificè frui, & gaudere: non permittentes eos desuper, per quoscunque quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaq; opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis seruatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Non obstantibus præmissis, ac præfati Bonifacij prædecessoris de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur: necnon Lateranen. etiam nouissime celebrati, & præfati generalis, & aliorum Conciliorum, ac piæ memoriæ Innoc. iiij. Sixti etiam iiij. Innocentij viij. Pauli ij. & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, contra exemptos editis: necnon Pij iiij. similiter prædecessoris nostri, de gratijs interesse dictæ Cameræ concernentibus, in eadem Camera registrandis, alijsque Apostolicis, ac in prouincialibus & synodalibus Concilijs editis, generalibus, vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, necnon Cameræ præfatæ, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illis eorumque Præsulibus, Capitulis, Abbatibus, Conuentibus & personis, necnon præfatis locorum ordinariis per quoscumque Roman. Pont. prædecessores nostros, ac nos, & dictam Sedem sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nenon irritantibus, & aliis decretis in genere, & in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam Consistorialiter, ac aliàs quomodolibet, etiam iteratis & multiplicatis vicibus concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti, forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmissorum omnium, harum serie specialiter & expressè derogamus: aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas

Clausulæ præseruatiuæ.

Defensorũ, & Executorũ huius cõst. deputatio, & facultates.

Clausulæ derogatoriæ.

licas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Verum quia difficile foret præsentes litteras, ad singula loca, in quibus de eis fides forsan facienda foret, deferre: Volumus, & eadem auctoritate decernimus, quòd ipsarum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Curiæ Ecclesiasticæ, seu personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ muniris, eadem prorsus fides in iudicio, & alibi, vbi opus fuerit, adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli &c.

Datum Romæ, Decimo Calen. Octob. Anno Secundo.

E. Dat.

Publicatio. Anno à Natiuitate Domini Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Indictione decimaquarta, die vero decimasexta mensis Octob. Pontificatus Sanctiss. D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno Secundo, Retroscriptæ litteræ lectæ & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissæ in Portis, seu valuis Basilicarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & aciei Campi Floræ, per nos Ioannem Freile, & Octauium Tagliettum Sanctiss. Domini Nostri Cursores.

Alex. Parabiachus Mag. Curs.

XXXX.

Concesśio, & declaratio pro Fratribus Ordinis Minorum Sancti Francisci de Obseruantia, vt liberè & licitè retinere valeant omnes Ecclesias, & Conuentus, quos vbique terrarum posśident: dummodo Ordinariorum consensum habeant, quo ad eos dumtaxat Conuentus, quos posśident à decem annis citra.

Confirmauit etiam hic idem Sanctissimus Pontif. omnia eiusdem Ordinis priuilegia, vt infra in const. 70.

SIXTVS Papa V. Dilecte fili, salutem & Apostolicam benedictionem. CVM, sicut nobis nuper exposuisti, tu annis proximè lapsis pro iniuncto tibi Ministeriatus tui generalis Ordinis Fratrum Minorum de Obseruantia onere, omnes, & singulas præfati Ordinis Prouincias, tam in Italia, quàm extra eam existentes visitaueris, multasq; domos, ecclesias, & loca Ordinis præfati, ab eorum Ministris, Custodibus, seu Guardianis, & fratribus retineri reperieris, absq; eo quod ipsi Ministri, seu Guardiani, & fratres de aliquo ecclesiarum, & domorum ac locorum huiusmodi titulo, seu concessione à Sede Apostolica, vel aliàs legitimè habita & facta docere valeant, cùm dictæ concessiones aut non obtentæ, vel non expeditæ, seu dictarum domorum Ministrorum, Guardianorum, seu Custodum incuria, siue etiam ob bella, aut depopulationes, vel alios casus sinistros, aut aliàs deperditæ sint, quamuis domus, & Ecclesiæ, ac loca prædicta, ab eorum Ministris, siue Guardianis, & fratribus bona fide, ac pacificè & quietè possideantur. Tuque nobis humiliter supplicasti, vt potiori pro dictorum Ministrorum, Custodum, siue Guardianorum & fratrum conscientiarum securitate, & cautela, tibi, dictisque Ministris, Custodibus, siue Guardianis, & fratribus in præmissis de aliquo opportuno nostro, & Sedis Apostolicæ remedio prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur pro nostri pastoralis officij munere, tuisque supplicationibus in hac parte inclinati, in præmissis opportunè prouidere, dictarumque domorum, & ecclesiarum, ac locorum qualitates, & quantitates, aliaque necessaria exprimenda hic pro plenè, & sufficienter expressis habere volentes, teque ac dictos Ministros, Guardianos, seu Custodes & fratres à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris,

Franciscus Gózaga Generalis Minister Fratrum de Obseruātia, exponit summo Pont. quod multa loca, & Ecclesias ipsi posśident, licet de legitimo titulo, seu cocessione, ex causis hic expressis docere nequeant.

censuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, tibique ac cæteris Ministris, Custodibus, seu Guardianis & fratribus dicti Ordinis, nunc & pro tempore existentibus, vt quæcunq; loca, domos & ecclesias, quæ vos in hanc vsque diem, in quibuscunque mundi partibus, ac etiam insulis, & Regnis nouis Indiarum Occidentalium, & Orientalium, quomodolibet, ea videlicet, quæ à decem annis supra, quę verò à decem annis citrà de consensu Ordinariorum possidetis, liberè, & licitè, ac vsque aliquo conscientiarum vestrarum scrupulo, aut censurarum, & pœnarum incursu, etiamsi de illorum concessionibus à Sede Apostolica, vel alias quomodolibet factis, ac fieri necessarijs nullibi, vt præmittitur, appareat, perpetuò retinere & possidere, ac in eorum quieta, & pacifica possessione remanere, illamque in omnibus & per omnia, perinde ac si antequàm loca, domos, & ecclesias huiusmodi, & eorum singula recepta fuissent, de illis recipiendis competens, & sufficiens facultas à Sede Apostolica, & locorum Ordinariis, in quorum ciuitatibus, & diœcesibus consistunt, obtenta fuissent, continuare valeatis, Apostolica auctoritate, præsentium tenore concedimus: Necnon ecclesiis, domibus & locis prædictis, illorumque Ministris, Guardianis, seu Custodibus, & fratribus nunc, & pro tempore existentibus, vt omnibus & singulis priuilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogatiuis, antelationibus, præeminentiis, indultis, fauoribus, gratiis, concessionibus, indulgentiis, & peccatorum remissionibus, & relaxationibus, quibus aliæ dicti Ordinis ecclesiæ, domus & loca, quæ à principio de eiusdem Sedis Apostolicæ, & ordinariorum locorum licentia recepta, & ædificata fuerunt, eorumque Ministri, Guardiani, seu Custodes, & fratres ac aliæ personæ, tam de iure, vsu, consuetudine, priuilegio, & concessione, quàm aliàs quomodolibet in genere vel specie vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti potiri & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, ipsi similiter, ac pariformiter, & sine vlla penitus differentia vti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant, indulgemus. Decernentes insuper te, ac Ministros, Custodes seu Guardianos, & fratres ecclesiarum, domorum, & locorum prædictorum decætero, ad docendum de facultate siue licentia recipiendi ecclesias, domos & loca prædicta ab eadem Sede, & locorum Ordinariis obtenta, aliàs quàm per præsentium ostensionem, quam vbique, tam in iudicio quàm extra, præterquam quòd ad docendum de dicto consensu Ordinariorum, in his quæ possidetis à decem annis citra, sufficere volumus pro sufficienti, & plena probatione omnium, & quorumcunq; necessario probandorum, ad effectum consequendi præmissa, hisq; omnibus plenariè fruendi minimè teneri, nec obligatos existere. Sicq; per quoscunque Iudices, & Commissarios ordinarios, & delegatos, etiam Palatij Apostolici causarum Auditores, & S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, diffiniendi, & interpretandi facultate iudicari, diffiniri, & interpretari debere, ac quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papę viij. prædecessoris nostri, de nouis locis per Mendicantes, absq; dictæ Sedis licentia non recipiendis, & quibusuis aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cęterisq; contrariis quibuscunque. Volumus autem quòd pręsentium transumptis seu copiis in opere nouo, de omnibus domibus, ecclesiis, & locis prędicti Ordinis, eaq; concernentibus propediem, te auctore in Typographia Romana Dilecti filij Dominici Basę cudendo, aut etiam separatim imprimendis, & à te, seu pro tempore existente Ministro, seu Commissario generali Ordinis pręfati separatim imprimendis, subscriptis, & sigillo officii Generalatus, seu Commissariatus huiusmodi munitis, eadem prorsus vbiq; fides tam in iudicio, quàm extra dictis in dicto opere, ac separatim imprimendis adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si originaliter exhibitæ, vel ostensę forent.

Hi itaque Sanctiss. Pont. eisdem concedit, vt ea liberé, & licitè retinere valeant, dúmodo habeant cõsensum ordinariorum quo ad loca quæ habẽt a decem annis citra.

Indulgentiasque, & priuilegia eisdem concedit, quæ concessa fuerunt locis, & Ecclesiis à principio licitè receptis, & ædificatis.

Decretum irritans.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ, Apud S. Marcum sub annulo Piscatoris, die 3. Septembris 1586. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Tho. Thom. Gualteruttius.

Hortatio,

XLI.

Hortatio ad omnes Christifideles, vt Rhemensi Collegio pro Catholicis Anglis à Sede Apostolica instituto, piè & liberaliter subueniant, & ad Imperatorem, Reges, & Principes Christianos, vt Anglos propter Iustitiam persecutionem patientes, iuuent, & foueant.

Huius Collegij Rector tempore istius hortationis erat Guglielmus Alanus Anglus, qui postea ab istomet Sanctissimo Pont. Cardinalis creatus fuit die 7. Augusti 1587.

Aliud Collegium pro eisdem Anglis, Romæ institutum fuit à Gregorio xiij. vt supra in eius const. 100. fol. 1344.

SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei. Vniuersis Christifidelibus præsentes litteras inspecturis salutem, & Apostolicam benedictionem.

AFFLICTAE & crudeliter vexatæ Anglorum reliquiæ, communi piorum merore ac luctu, animos cunctorum mortalium in sui misericordiã, & admirationem conuertunt: Quocirca nos, qui Pontificij muneris nostri esse putamus, cunctarum Ecclesiarum, etiam quæ Dei beneficio pace fruuntur, curam gerere multo etiam magis soliciti sumus de ouibus perditis quærendis, & afflictis populis & personis pro viribus subleuandis: sæuit enim indies acrius dira hæreticorum immanitas, in eos præcipuè Ecclesiastici Ordinis viros, qui de ipsa orthodoxa fide vocem paulò liberiorem mittere aut hiscere audent: ita vt plerique nouis & ante hunc diem inauditis tormentorum generibus dilacerati, atque membratim discerpti, exquisitis supplicijs trucidentur. At quibus diuina benignitas annuit è cruentis impiorum manibus elabi, ij verò quasi funesti tantæ cladis nuncij, ad augendum nostri doloris acerbitatem missi, vix aliquod ærumnarum suarum solatium reperiunt: nam extorres patrijs finibus, bonis, ac fortunis suis spoliati, summa rerum omnium egestate miserè premuntur, ac dispersi incertis sedibus vagantes, externarum, atq; ignotarum gentium, sed fidei ac communiouis Catholicæ sociarum opem implorant. Et cum diuitias, & ampla atque opulenta patrimonia possiderent, quibus in patria secundum carnem abundè affluentes frui poterant, si à vera pietate declinassent, maluerunt diuino spiritu ducti eas prędæ, ac direptioni sacrilegorum domi relinquere, quàm fidem negare. Nunquam ergo satis Anglorum Catholicorum laudari potest constantia, dum prę studio Religionis, illi acerbissimos cruciatus & necem, hi vero exilium, mendicitatem, queq; vltima censentur in malis, data optione, cunctis huius sæculi delicijs & commodis anteponunt. Neque sanè est, quòd miseri exules à suis necessarijs & amicis in patria relictis opem aliquam expectent, ipsi namque nefarijs edictis deterriti, aut paribus depressi angustijs, suas nequeunt miserias tolerare, nedum alijs adiumento esse. Quare horum calamitatis miserata sedes Apostolica, per omnes Christiani orbis partes dispersis Anglię populis, ijs præsertim qui in Collegium Rhemense hac ipsa de causa auctoritate Apostolica institutum se receperunt, superioribus annis cœperat aliquid auxilij suppeditare, quod pium institutum nos quoque persoluendo ex ærario nostro, in singulos menses certum subsidium prosequi non cessamus, nec sine magno fructu: siquidem ex Sancto illo Anglorum, illuc pietatis, & Catholicæ disciplinæ capessendæ causa profugientium Seminario, multos ferè quotidie prodire audimus, qui Deo iuuante in Angliam ad confirmandos Catholicorum animos redeuntes, gloriosis & apud posteros quoq; illustribus futuris martyrijs, suam erga Catholicam fidem, & hanc Sanctam sedem deuotionem vsque ad sanguinis & spiritus effusionem testentur. Horum autem eximia virtus,

Anglorum hæreticorum immanitatis execratio.

Anglorum Catholicorũ pręclara laudatio.

Collegii Rhemensis, pro Catholicis Anglis à Sede Apost. instituti, bonorumq; fructuũ inde prouenientium enarratio & commendatio.

virtus, & infracti animi robur sæuissimos hæreticos vrit, spemque eis eripit quam de Catholicorum nomine ad internecionem delendo, aut certè penitus profligando animo conceperunt: sed cum haud desinant propterea pios omnes vexare, excrescente indies exulum numero, idem Collegium Rhemense in maximas difficultates est adductum, ac ne ipsius quidem ærarij Apostolici ingentibus oneribus grauati tenuitas sufficere potest tot necessitatibus subleuandis, cum præsertim nos turbulentissimis temporibus ad Ecclesiæ gubernacula vocati, imminentibus vndique periculis circumsessi, ex toto terrarum orbe ad nos confluentium fidelium pauperum necessitatibus succurrere, pro communi Christianę Reipublicæ bono, ingentes sumptus facere, & grauissima onera sustinere assiduè cogamur. Primum igitur confugimus ad diuinam opem implorandam, vt Deus omnipotens cohibeat tandem aliquando effrenatæ tyrannidis in cęde ac strage piorum debacchantis furorem, & nobilissimam nationem veteæ Religionis studio quondam florentem ac beatam, & adhuc pro sua ab hæreticorum intollerabili iugo liberatione, vsque ad sanguinem gloriosissimè concertantem, tali peste ac pernicie liberet, ac in pristinam quietem & tranquillitatem vindicet. Mox imitati felicis recordationis Gregorium PP. xiij. nostrum prædecessorem, eius exemplo, vt plus ponderis habeat duplicata Romanorum Pontificum commendatio, nos quoque denuò per præsentes vniuersos Christifideles enixè obtestamur & obsecramus in domino, cuius causa nunc maximè agitur, vt subleuent Anglorum fidelium, præsertim dicti Collegij Rhemensis supplicum manus tendentium, inopiam, pia & liberali pro suarum quisque facultatum modo, eleemosynarum largitione, nec denegent eis, vel à dilecto filio Guilielmo Alano Rectore eiusdem Collegij moderno, ac pro tempore existente deputatis, promptum auxilium: ne quos diuina misericordia incolumes defendit ab efferata crudelissimæ tyrannidis sæuitia, eos nunc in media Christianorum Republica enectos fame, nudos, macie & squalore confectos, tabescere, ac perire summa cum ignominia patiantur. Mandamus pręterea vniuersis & singulis Ecclesiarum Prę- latis & Rectoribus, cęterisque personis Ecclesiasticis quibuscunque, vt curent pręsentes litteras, earumue authentica exempla in suis quisq; Ecclesijs, & locis, ac etiam concionibus publicari, spectatęque integritatis viros, non autem Quæstores deligant, qui eleemosynas & oblata charitatis subsidia colligant, ac sine lucro & fraude dicto Rectori, vel ab eo deputatis fideliter tradant, ex quibus idem Rector modernus, & pro tempore futurus, vbi eiusdem Collegij necessitatibus satis esse prouisum nouerit, cęteris Anglis exulibus dispersis presbyteris opportunè subueniant. Demum charissimos in Christo filios Imperatorem, cunctosque Reges, ac reliquos Principes Christianos, etiam atque etiam rogamus & monemus, vt eosdem Anglos exules, qui persequutionem patiuntur propter Iustitiam, Christianorum quidē Principum patrocinio dignissimos, iuuent pro viribus, & foueant, vel in eis potius ipsummet Christum, cuius nutu omnia regna, & dominia sibi ab eo tradita regi meminerint. Et quia pręsentes nostræ litterę ad singula loca vbi illis opus est deferri nequeunt, decernimus, vt earum exemplis, etiam impressis, Notarij publici manu subscriptis, & sigillo Pręlati Ecclesiastici munitis, eadem vbique fides habeatur, quę eisdem originalibus haberetur, si essent exhibitę, vel ostensę.

Sanctissimi huius Pont. post Angliæ liberatione ad Deū Oratio.

Eiusdem pro dicti Collegij subuẽtione, ad Christifideles exhortatio.

Ecclesiasticorum cū præsentes litteras publicandi, & eleemosinas colligendi.

Summi huius Pontificis hortatio ad Imperatorem, Reges, & Principes Christianos, & Anglos exules recipiēt & foueant.

Datum Romæ, Apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Tertio Nonas Septembris, Pontificatus Nostri Anno Secundo.

E. Dat.

Indulgentia

XLII.

Indulgentia plenaria pro omnibus Monialibus Monasteriorum Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis, Ordinisq; Sancti Francisci de Obseruantia, Et pro omnibus Christifidelibus Ecclesias dictorum Monasteriorum visitantibus in ipso Festo Conceptionis.

Aliam Indulgentiam etiam perpetuam plenariam concesit hic idem Sanctissimus Pont. prædictis Monialibus, & aliis, vt sup. in eius const. 13. fol. 39.

SIXTVS Papa V. Ad futuram rei memoriam.

EXPOSITVM nobis nuper fuit pro parte Dilecti filij Fratris Francisci Gonzagæ Ministri generalis Ordinis Fratrum Minorum de Obseruantia, quòd cùm quamplura Monialium Monasteria Conceptionis Beatæ Virginis Mariæ in Orbe Christiano ædificata reperiantur, quorum Moniales sub regula præfati Ordinis, ac gubernio, & administratione illius Superiorum degunt, Nosq; Indulgentiam plenariam, & omnium peccatorum remissionem visitantibus Ecclesias domorum dicti ordinis vbique gentium consistentes, in singulis festiuitatibus Sanctorum eiusdem ordinis perpetuò concesserimus; Cupiatque indulgentiam præfatam, etiam quoad visitantes Ecclesias Monasteriorum Monialium eiusdem Conceptionis Beatæ Mariæ vbique Terrarum, nunc, & pro tempore existen. per nos etiam perpetuò extendi, & ampliari. Quare pro eiusdem Ministri generalis parte nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus ei in premissis opportunè prouidere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos dictarum Indulgentiarum, & desuper in forma Breuis, vel sub plumbo expeditarum litterarum tenores præsentibus pro expressis, & insertis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ac vt Ecclesię Monasteriorum Monialium congruis frequententur honoribus, & à Christifidelibus iugiter venerentur, ipsique Christifideles eò libentiùs deuotionis causa confluant, quò exinde dono cœlestis gratiæ conspexerint se vberius esse refectos: omnibus & singulis dictorum Monasteriorum Monialibus, nunc, & pro tempore existen. ac omnibus, & singulis alijs vtriusque sexus Christifidelibus verè pœnitentibus & confessis, qui singulas, seu quamlibet Ecclesiarum Monasteriorum Monialium huiusmodi, in festo Conceptionis eiusdem Beatæ Mariæ à primis vesperis vsq; ad occasum Solis eiusdem festi, annis singulis deuotè visitauerint, & inibi pro pace inter Christianos Principes conseruanda, ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione, Hæresumq; extirpatione pias ad Deum preces fuderint, si eo die Sanctissimũ Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, dictam Indulgentiam plenariam, & omnium peccatorum suorum remissionem, quoad eos omnes, Apostolica auctoritate, tenore præsentium extendimus & ampliamus & seu illas de nouo etiam perpetuo illis omnibus concedimus, & elargimur. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac præsertim de indulgentijs ad instar non concedendis, cæterisque contrarijs quibuscumque.

Sanctissimus Iste Pont. cõcessit Indulg. plenariã Visitantibus Ecclesias domorum Ordinis S. Francisci pro festiuitatibus Sanctorum eiusdẽ Ordinis, vt sup. in eius const. 13. fol. 39.

Et modo eandem Indulg. cõcedit Monialibus Monasteriorum Conceptionis Mariæ Virginis, & etiam Ecclesias eorundẽ Monasteriorũ visitantibus, in ipso Festo Conceptionis.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ Apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die decima octaua Octobris, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Tho. Thom. Gualterutius.

Commu-

XLIII.

Communitates pro aliis obligatæ, infra annum a die intimationis desuper fiendæ ab earum obligationibus liberentur, & de cætero pro alijs se obligare, & absque licentia Summi Pontificis, vel Cameræ Apostolicæ eorum bona alienare, ac præterquam ratione locationis obligare, vel Oratores sumptibus publicis ad Pontificem mittere, nequeant.

Consonat Constitutio Pii iiij. sup. fol. 684. in qua decreuit, Vassallorum obligationes pro eorum Dominis fiendas, esse nullas, Dominosque teneri Vassallos ab obligationibus pro eis factis releuare, & pecunias solutas restituere.

SIXTVS Papa Quintus, Ad perpetuam rei memoriam.

INTER varias, ac multiplices solicitudines, quas pro communi vtilitate vniuersæ Christianæ Reipublicæ, nostræ curæ (diuina prouidentia) commissæ, dies noctesque suscipimus: Id potissimum nobis cordi est, vt subditorum S. R. E. commodis paterna charitate, & præcipua quadam ac singulari vigilantia consulamus: quod illos quasi nostros peculiares eximièque charos & acceptos, ac præ cæteris dilectos filios in uostram clientelam, ac fidem receptos, speciali quadam, & propria paterni amoris prærogatiua complecti, æquum censemus. Quare cum eos ab omni iniuria, & violentia tutos & illæsos defendere & custodire pro viribus studeamus, sicuti ad id, vel ab initio nostri Pontificatus opportuna remedia, quæcunq; potuimus, non sine magno fructu, Deo annuente, comparauimus: Ita etiam nunc eodem erga illos pietatis affectu permoti, duximus omni studio occurrendum dolis callidorum hominum, qui priuatis suis lucris intenti, plerumque commune bonum, ac publicam nostrarum Ciuitatum & Oppidorum vtilitatem, non mediocriter lædunt. Quoniam verò in tota ferè ditione, & statu temporali huius Sanctæ Sedis, prauus inoleuit abusus, vt plerunque ex leuissimis, minimè necessarijs, neque vtilibus, ac forsan etiam magnopere damnosis causis, dilecti filij Communitates, siue Vniuersitates, & homines eorundem Ciuitatum & Oppidorum respectiuè, ad instantiam, & suasu quorundam, qui priuatim suæ rei familiaris ac domesticæ, etiam cum communi aliorum dispendio lucrum quærere non erubescunt, vniuersi, ac publico nomine se, suaq; bona obligare, & hypothecare, aut pro alijs fideiubendo, seu principaliter pro suo interesse consueuerint, & contractus celebrare, magno olim eisdem Vniuersitatibus, & Communitatibus detrimento & damno futuros, siue etiam expensas minimè necessarias, interdum verò prorsus superuacaneas facere, sicuti iã in multis Communitatibus & Vniuersitatibus, ingenti ære alieno grauatis, ærarijsq; earum planè exhaustis, res ipsa & experientia docuit. Nos propterea indemnitati illorum, & huic malo, antequàm latius serpat, & grauiora afferat damna & incommoda, quamprimum prouidere cupientes. De attributæ nobis Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium præcipimus, & mandamus vniuersis & singulis personis quauis, dignitate & auctoritate fulgentibus, pro quarum vtilitate, commodo & interesse, directo, vel indirecto aliqua Vniuersitas, seu Communitas cuiuscunque Ciuitatis, Terræ, Oppidi, Castri, Villæ, aut alterius loci nostræ, & dictæ Romanæ Ecclesiæ ditioni mediatè, vel immediatè in temporalibus subiecti, vel subiectæ, vniuersi insimul ex quacunque causa, & quocunque modo fideiussisse, vel aliàs etiam vti principales obligati, hactenus fuisse reperientur, vt ipsi, & eorum vnusquisque debeant, ac teneantur intra annum à die denunciationis, vel intimationis, in vim præsentium litterarum eorum cuilibet faciendæ, etiam si ipsi ex eadem Ciuitate & loco, vel aliunde oriundi sint, atque inibi, vel alibi domicilium

Causæ huius constitutionis.

Cõmunitates pro quibuscũque personis obligatę, infra annũ a die denũciationis, liberentur.

S habent

habent, bonaque ſtabilia, cuiuſcunque valoris etiam maximi poſsideant, eaque minimè dilapident, ab huiuſmodi fideiuſſione, & alia quacunque obligatione reali, & perſonali, vel hypotheca generali, aut ſpeciali, etiam à modico tempore citra contractis, eaſdemque Communitatem, ſeu Vniuerſitatem, earumque res, & bona penitus exemiſſe, & liberaſſe; curentq; vel caſſatis penitus, & extinctis ipſis obligationibus, & inſtrumentis deſuper confectis, aut dato alio expromiſſore in locum ipſius Communitatis, vel Vniuerſitatis, aut aliàs quoquomodo re ipſa afficere, vt ij in quorum fauorem ipſæ Communitates, aut Vniuerſitates ſe obligauerint, illarum liberationi ſponte, & expreſsè conſentiant: Cuiuſmodi conſenſum, ſi nec ipſi, in quorum fauorem Communitates, vel Vniuerſitates prędictæ ſe, ſuaq; bona obligauerint, pręſtare vllo modo voluerint, & ea fuerit contractus vel obligationis natura, vt neque etiam facta aliqua oblatione, aut ſolutione ad conſentiendum, ipſi inuiti cogi, ſeu alias obligationes ipſæ caſſari & annullari poſſint: tunc dictæ perſonæ, à quibus eædem Communitates, & Vniuerſitates, occaſione talium obligationum indemnes releuandæ ſunt, alios fideiuſſores, & expromiſſores arbitrio pro tempore exiſtentis Gubernatoris, ſeu Legati, cui ipſa Vniuerſitas; vel Communitas mediatè, ſeu immediatè ſuberit, de conſeruando eaſdem Communitates, vel Vniuerſitates indemnes pręſtare teneantur; Liceatq; ipſarum Communitatum, ſeu Vniuerſitatum Magiſtratibus, Procuratoribus, Agentibus, ſeu etiam particularibus perſonis ad præmiſſa, contra quoſcunq; vigore præſentium litterarum coram quocunque Iudice agere, & iudicio experiri, ac ipſi Iudici vnica citatione præcedente, mandatum executiuum in rem, & perſonam contra eum, pro quo eſt facta fideiuſſio vel obligatio, ſtatim elapſo prædicto anno, exequendum relaxare, perinde ac ſi eædem perſonæ ad id expreſſæ in ſpecie, atq; efficaciter ſe obligaſſent, etiam ſi hoc ipſum naturæ & ſubſtantiæ contractuum, quorum occaſione obligationes huiuſmodi initæ fuerint, omnino repugnet & aduerſetur, aut aliàs ne quis ad extinguendum, & redimendum cenſus ſuper bonis ſuis ſtabilibus venditos, creatos, & impoſitos, cogi aut compelli queat, Apoſtolicis conſtitutionibus expreſsè cantum fuerit. Cęterum hac noſtra in perpetuum valitura conſtitutione prohibemus, ne in poſterum ſine noſtra, aut Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, vel Cameræ Apoſtolicæ licentia ſpeciali, vlla Communitas, aut Vniuerſitas ex quacunque cauſa etiam iuſtiſſima, vrgentiſſima, & omnino neceſſaria, & in euidentem vtilitatem, aut neceſſitatem, bona ſua immobilia, ſeu iura percipiendi quoſcunque fructus, redditus, prouentus, ac introitus annuos, diſtrahat, vendat, quouis modo alienet, hypothecet, aut ſuper illis cenſus annuos creet, imponat, ſeu vendat, vel illa aliàs quàm ratione locationis, nec vltra decennium alicui obligationi vel hypothecæ ſubijciat, aut ſupponat, neque etiam mutui, depoſiti, vel aliàs quocunque titulo in rem, nec in perſonam immediatè, vel per interpoſitam perſonam ſe obliget, aut quoquomodo ære alieno ſe obſtringat: pro alio vero quocunque incola, ſeu originario, vel Forenſi, aut viciſſim Vniuerſitas, ſeu Communitas vna pro altera, nequaquam ex quauis occaſione, vel cauſa vnquam fideiubeat, aut tamquam principalis alienæ obligationi quoquomodo accedat. Decernentes nihilominus omnes & ſingulas diſtractiones, alienationes, hypothecas, fideiuſsiones, acceſsiones, etiam cum clauſula, principaliter & inſolidum, necnon vti principales, & tam perſonales, quàm reales, & alias quaſcunque obligationes, & promiſsiones, ac renunciationes, & pacta de nō petendo liberationem, & exemptionem huiuſmodi, in vim ſupradicti noſtri mandati, & præcepti, per dictas Vniuerſitates, ſeu Communitates, earumve Procuratores, aut Magiſtratus, etiam ſpeciale ad id mandatum habentes, etiam in ampliori forma Camerę Apoſtolicæ, cum iuramento cenſurarum, ac mandati executiui, etiam ſuſceptione, & quauis ſubmiſsione, cautela, & promiſsione etiam iurata, ac de non vtendo remedio præſentium noſtrarum literarum vltro & ſponte, ſeu ad preces & inſtantiam, ac commodnm vel vtilitatem aliorum quocunq; modo poſthac faciendas, ſub quibuſcunq; verborum formulis, & clauſulis etiā efficaciſsimis, & inſolitis concipiendas, & inſtrumenta deſuper conficienda, etiam guarentigiata, iurata, vel aliàs ſub dicta forma Cameræ Apoſtolicæ celebrāda, nulla, irrita, & inualida, nulliuſq; roboris vel momenti eſſe, aut fore, nullam fidem facere, neq; vllam

Et ſi obligationes ſint eius naturæ vt ipſi creditores ad eas extinguen. cogi nequeāt, tūc eiſdem Cōmunitatibus idonei releuatores dentur.

Communitates & particulares perſonæ ad præmiſſa agere valeant.

Iudices omnes vnica citatione pręcedēte, mandatum executiuum, poſt annū a die denunciationis exequētur relaxent.

Cōmunitates in futurū abſq; licentia Sūmi Pōt. vel Cameræ Apoſt. corū bona alienare, vel præterquā ratione locationis, & nō vltra decennium obligare nequeant.

Nec pro aliis vllo modo fideiubeant.

Obligationes, alienationes, &c. contra hāc conſt. decętero à Communitatib[9] quouis modo, etiam in earum vtilitatem fiendæ, nullę & inualidę erunt.

lem actionem, aut exceptionem, vel officium Iudicis, neq; obligationem ciuilem, seu naturalem parere, vel vllum omnino effectum aut vires habere posse, sed neque ipsas Communitates & vniuersitates, etiam si id omne quod gestum est in eorum vtilitatem versum esse constiterit, vllo modo aut obligationis, vel iuramenti vinculo teneri. Et ita per quoscunque iudicari, & diffiniri debere: irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ac ne easdem Communitates, seu vniuersitates sumptibus minimè necessarijs nimium grauari contingat, districtius interdicimus, ne qua Communitas, aut Vniuersitas ex prædictis, Legatos, siue Oratores ad nos, & Sedem Apostolicam, ex quacunq; etiam vrgenti, & similiter necessaria, ac vtili occasione vel causa, sumptibus publicis mittat, ne ue quis huiusmodi munus obeat, vel suscipiat, nisi prius simili licentia a nobis, vel pro tempore existente Romano Pontifice, vel dicta Camera, vt pręfertur, obtenta: reuocantes omnes qui ad pręsens deputati reperiuntur. Quod si quis Magistratus dictarum Communitatum, vel Vniuersitatum fuerit negligens, quoad vtendum remedio pręsentium litterarum, & petendum suas Communitates, vel Vniuersitates ab ipsa fideiussione vel obligatione eximi & liberari, aut aliàs contra dictam prohibitionem easdem Communitates, & Vniuersitates, illarumve bona obligare attentauerit, aut Legatos, vel Oratores mittere, seu aliquis munus huiusmodi suscipere sine dicta licentia pręsumpserit, eos singulos, qui in culpa fuerint, pœnam nostro, & Romani Pontificis, aut Gubernatorum, vel Legatorum, seu Pręsidentium prędictorum arbitrio infligendam, eo ipso incurrere volumus: litteris fel. rec. Pij Papę iiij. quoad Communitates, aut Vniuersitates, quę pro suis Dominis temporalibus fideiusserint, aut se obligauerint, (quibus nequaquam derogando hęc omnia supradicta addimus) & Statutis nouissimis Vrbis Romę, per quę certa forma obligationibus, & contractibus per Dilectos filios nostros Senatum Populumq; Romanum celebrandis præscribitur, nihilominus in suo robore permansuris. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quarumcunque Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, Villarum, & locorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus: Priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illis earumque Communitatibus, Vniuersitatibus, Magistratibus, quocunque nomine nuncupatis, & aliis personis; Motuproprio, & ex certa scientia, ac de similis potestatis plenitudine, aut Consistorialiter, vel per modum statuti perpetui, vel inter illos ex vna, & nos, sedemque prædictam ex altera partibus initi, & stipulati contractus, vel aliàs quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis, generalibus vel specialibus, quorumcunque tenorum existant: quæ omnia eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, quatenus præmissis in aliquo aduersentur, omnino tollimus, & annullamus; ac nolumus cuiquam vllatenus suffragari, cæterisque contrarijs quibuscumque. Vt autem præsentes litteræ amplius innotescant, volumus vt earum exemplis, etiam impressis, Notarij publici manu subscriptis, ac sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio & extra illud habeatur, quæ eisdem præsentibus haberetur si essent exhibitæ vel ostensæ. Mandamusq; vniuersis & singulis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, eorumque Locatenentibus, ac etiam Ducibus, Marchionibus, aut alijs Baronibus, & Domicellis, ac Dominis in temporalibus, Nobis & eidem Sedi in temporalibus mediatè vel immediatè subiectis, vt in Ciuitatibus, Terris, Castris, Villis, & locis eorum cuique subiectis, & Consilijs, vel Congregationibus generalibus earundem Communitatum & Vniuersitatum, præsentium litterarum exempla in vulgarem sermonem versa, quamprimum publicari, ac deinceps inuiolatè obseruari omnino curent.

Cōmunitates in futurū Oratores ad Summum Pōt. sumptibus publicis sine ei° vel Cameræ Apost. li centia mittere nequeant.

Cōtrauenientes arbitrio Gubernatorum puniuntur.

Pii iv. constitutio ista est sup. fol. 614. Statutum istud est in li. 3. c. 31.

Clausulæ derogatoriæ.

Hæc cōstitutio in vulgarē sermonem versa, in Consiliis Cōmunitatum publicetur, & inuiolabiliter obseruetur.

Datum Romæ, Apud Sanctum Marcum, pridie Calen. Octob. Anno Secundo.

E. Dat.

Anno à Natiuitate Domini Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Indictione decimaquarta, die vero decimasexta mensis Octob. Pontificatus Sanctiss. D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno Secundo, Retroscriptæ litteræ Apostolicæ lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissæ in valuis, seu portis Basilicarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, per nos Ioannem Freile, & Octauium Tagliettum, Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & aciei Campi Floræ, per eosdem Cursores.

Publicatio.

Alex. Parabiachus Mag. Curs.

XLIIII.

Erectio officij Commissariatus Reuer. Cameræ Apost. in Officium perpetuum vacabile, iurisdictionumq; & emolumentorum ac priuilegiorum concessio, Dictique Officij collatio in personam R. P. D. Iofredi Lomellini Vtriusque Signaturæ Referendarij.

Quoad Iurisdictionem, & priuilegia Commissarii, vide etiam infra constit. 57. & alias constitutiones hic in apostillis indicatas.

SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. AD excelsum vniuersalis Ecclesiæ culmen, nullis nostris meritis, sed sola Dei benignitate subleuati, in eam curam cogitationemq; ex pastoralis officij nostri debito propensius incumbere nos conuenit, vt Camera Apostolica à rerum suarum iacturis sarta tectaq; præseruetur, & quæ pro feliciori illius iurium tuitione, negociorumq; prosequutione, ac officiorum ad id institutorum decore, & stabilimento sunt maximè profutura, nostris auspicijs ordinentur, ipsaq; officia egregiorum virorum prudentiæ, & industriæ commissa, personis votiuis iugiter proficiant incrementis. Cum itaq; pro tempore existenti dictæ Cameræ Commissario generali grauiorum ipsius Cameræ negociorum cura incumbat, & ex frequenti illius mutatione eadem Camera in rebus & iuribus ad eam spectantibus, plurimum damni & incommodi patiatur, expediens q; sit, vt pro negociorum, rerum, & iurium eorundem votiua directione, prosequutione, & defensione officium Commissariatus huiusmodi, quod Dilectus filius Io. Bernardinus Piscina ad id à nobis ad beneplacitum nostrum deputatus ab initio nostri Pontificatus vsq; huc obtinuit, seu exercuit, aliquo certo & firmo statu constituatur, illudq; pro tempore obtinens non amouibilis, vt hactenus, sed donec officium ipsum per eius cessum vel decessum, aut aliàs vacet, perpetuus existat, ac speciali honoris & dignitatis prærogatiua fruatur. Nos qui nuper dictum Io. Bernardinum in Ciuitatis nostræ Nursiæ, pro nobis & S. R. E. Gubernatorem in temporalibus constituimus, præmissorum consideratione, & certis alijs causis inducti, eiusdem Cameræ indemnitati & vtilitati, ac officij Commissariatus huiusmodi stabilimento, & incremento, prout solicitudinis nostræ partes requirunt, consulere, & quæ ad illud pertinent quibusuis facultatibus, & gratiarum muneribus potiri debeat, plenius explicare volentes, necnon beneplacitum nostrum præfatum harum serie reuocantes, illudque cessare & expirare decernentes: Motuproprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, officium Commissariatus huiusmodi in officium perpetuum, ad instar Clericatuum dictæ Cameræ, & aliorum officiorum Romanæ Curiæ vacabile, pro vno Clerico vitæ, ac morum probitate prædito, & vtriusque, vel alterius Iurium Doctore non coniugato futuro, eiusdem Cameræ Commissario generali, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò erigimus & instituimus, ac ipsi Commissario generali pro tempore existenti, omnes ad eius officium huiusmodi pertinentes, & illi per quoscunque Ro. Pont. prædecessores nostros, ac nos dictamque Sedem, cæteris omnibus & singulis alijs Commissarijs concessas

Commissariatus officium, quod Berardinus Piscina, ab isto sũmo Pot. ad eius beneplacitum deputatus, obtinebat, vacauit, qa ipse Ciuitatis Nursiæ (patriæ meæ) & totius Montaneæ Pręfectus ab eod. Pont. deputatus fuit.

Illud itaq; idẽ Sanctiss. Pontifex, in officiũ perpetuum, & vacabile ad instar aliorũ Ro. Curiæ officiorum erigit.

Archiuii scripturarũ Cameræ Apost. administrationẽ eidem annectit.

cessas facultates, iurisdictiones, & prærogatiuas, ac etiam eas facultates, præcipuamque curam & administiationem Archiuij scripturarum dictæ Cameræ, ita vt sine expressa eiusdem Commissarij licentia aliquæ scripturæ ad Cameram præfatam spectantes ex ipso Archiuio extrahi, ac earum exempla extra eandem Cameram, alijsque illius Cameralibus dari & consignari non possint, ipsiusq; Archiuij Archiuistæ & Ministri, nunc & pro tempore existentes, illi de dicto Archiuio, ac omnibus eius scripturis rationem reddere, & eius ordinationes ac mandata, necnon statuta & decreta, quę per eum pro bono gubernio & regimine dicti Archiuij pro tempore fieri contigerit, obseruare omnino teneantur: Necnon plenam & liberam facultatem omnes & singulas alias scripturas ad Cameram præfatam spectantes, & extra Archiuium huiusmodi in quocunque loco, vel penes quoscunque existentes, recuperandi, ac contra quoscunq; easdem scripturas indebitè detinentes, ac scientes & non reuelantes eos, a quibus detinentur pro illarum recuperatione, tàm in Vrbe, quàm in omnibus Terris & locis Sedi Apostolicæ mediatè vel immediatè subiectis, Ciuitate nostra Bononiensi etiam comprehensa, summariè, manu regia, & via executiua, telaque Iudiciaria omissa, etiam per censuras & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam iuxta Constitutiones fel. rec. Iulij ij. & Iulij iij. ac quorumcunque aliorum Rom. Pont. prędecessorum nostrorum contra dictas scripturas indebitè detinentes & occultãtes, aut scientes & non reuelantes, non tamen priuatiuè quoad alios, quibus per dictas Constitutiones fuerit huiusmodi facultas tributa, procedendi.

Detinentes & non restituentes scripturas Cameræ vbiq; existentes, & scientes, & non reuelãtes coercẽdi iurisdictionem concedit. Ad quod vide infra const. 57. & sup. Iul. iii. cõst. 14. f. 524. & Pii V. const. à me insertam in fi. huius constitutionis.

Prętereа super pręmissis illas facultates, quas pię me. Pius Papa Quintus etiam prędecessor noster, olim pro recuperatione scripturarum Camerę, & Sedis Pręfatarum bo. me. Carolo de Grassis Episcopo Mõtis Flasconeñ. & quas Honophrio Camaiano dictę Camerę Pręsidenti dum in humanis agerent, per cedulam Motusproprij sub dat. videlicet. xiiij. Cal. Septemb. Pontif. sui anno tertio concesserat, ac etiam facultatem contra Pręlatos & Clericos possessionem Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum quorumcunque cum cura & sine cura sęcularium, & quorumuis ordinum regularium, absque litterarum Apostolicarum super prouisionibus, Commendis, concessionibus, & alijs dispositionibus, sibi de illis dicta Apostolica auctoritate factis, expeditione, pręterquàm vigore Breuis de eorundem possessione, nomine dictæ Camerę capienda appręhendentes, & in illis se quomodolibet immiscentes, similiter summariè, etiam via executiua, ac per censuras & pœnas Ecclesiasticas in Iulij ij. & Iulij iij. prędecessorum, & aliorum Ro. Pont. similiter prædecessorum nostrorum constitutionibus desuper editis contentas, & aliàs iuxta huiusmodi constitutionum tenorem, sine tamen pręiudicio facultatum eiusdem Cameræ, generali Thesaurario super fructibus malè perceptis concessarum, & competentium, etiam procedendi, auctoritate & tenore pręfatis concedimus;

Prælatos, & Clericos, ingerentes se in beneficiis, ante expeditionem litterarũ Aposto. coercendi auctoritatẽ tribuit, iuxta const. Iul. ij. quæ est sup. fol. 151. & Iul. iii. quæ est sup. f. 534. & ibi notaui.

necnon eidem Commissariatus officio, vt præfertur, erecto, pro eius dote, & illud pro tempore obtinentis sustentatione, portionem panis, vini, esculentorum, & aliarum rerum per ipsius Cameræ Commissarium generalẽ pro tempore existentem, dietim ex palatio Apostolico percipi, & ei præstari solitam, cum ea integritate qua ipse illam percipiebat & percipere poterat, necnon omnia & singula iura, regalia, salaria, redditus, prouentus, exemptiones, immunitates, & emolumenta quæcunque ordinaria, & extra ordinaria quomodolibet nuncupata, quæ dictus Commissarius pro tempore existens quocunque titulo, vel causa, ac vndecunque, & quomodocunque habere, consequi, lucrari, frui, potiri & percipere consueuit, seu etiam potuit & debuit cuiuscunque qualitatis, quantitatis, & annui valoris sint vel fuerint, eisdem auctoritate & tenore etiam perpetuò applicamus, & appropriamus, ipsumque Commissarium pro tempore existentem in nostrum & Ro. Pont. pro tempore existentis verum, indubitatum, & nõ fictum familiarem, & continuum Commensalem domesticum, ac vtriusq; signaturæ nostræ Referendarium, auctoritate & tenore similibus creamus & constituimus, ac deputamus, aliorumque nostrorum & pro tempore existentis Rom. Pont. familiarium, continuorum Commensalium, ac Prælatorum domesticorum, & vtriusq; signaturæ præfatæ Referendariorum numero & consortio fauorabiliter aggregamus, ac pro vero, indubitato, & non ficto nostro, & pro tempore existentis Ro. Pont. familiari continuo Commensali, & prælato domestico, ac vtriusque signaturę huiusmodi Referen-

Portionem cõsuetã panis, &c. assignat.

Salaria, regalia, & solita emolumẽta cõcedit.

Referendariũ vtriusq; Signaturæ, ipsũ pro tẽpore Cõmissarium creat, & Familiarẽ continuumq; Cõmensalem esse declarat, & Referẽdariorum, & Familiarium Apostolicorũ, & Commensalium, necnõ & Clericorum, & aliorũ Cameralũ priuilegia Commissarios concedit.

nis huiusmodi receptio, vel admissio per Rom. Pont. ex quauis causa denegari, vel differri, neque pro signatura concessionis eiusdem, per huiusmodi resignationem vacantis, quicquam vltra summam centum Florenorum auri de Camera ab eo, cui de illo sic vacante prouidebitur exigi possit; quódque litteræ Apostolicæ super supplicatione Concessionis dicti officij Commissariatus conficiendæ, etiam si in ea de officio Referendariatus huiusmodi nulla esset facta mentio, nihilominus expediantur, tàm in Cancellaria præfata, quàm per Cameram secretam, cum expressione concessionis dicti officii Referendariatus, neque possit, aut debeat per nostrum, & pro tempore existentis Ro. Pont. Datarium, seu quemcunque alium pro signatura huiusmodi supplicationis licèt vim concessionis duorum officiorum, Commissariatus videlicet & Referendariatus huiusmodi habeat, aliquid vltra id quod superius est expressum, omnino exigi, sed sicut per concessionem Commissariatus venit pariter concessio Referendariatus officiorum huiusmodi, sic per vnicam solutionem signaturæ suprascriptam sit integrè satisfactum, quasi de vnica concessione. Vlterius quòd omnes, & singulæ litteræ Apostolicæ, sub plumbo, ac etiam in forma Breuis, tam super præsentibus, quàm aliis quibuscunque gratiis, indultis, facultatibus & concessionibus, tàm gratiam, quàm iustitiam concernen. per præfatum Commissarium pro tempore existentem, à nobis & successoribus nostris, ac Sede præfata pro tempore impetratis, seu etiam Motu simili concessis, in omnibus & singulis Cancellariæ Cameræ & Curiæ præfatarum officiis, necnon plumbo & registro, ac vbilibet gratiis, & absque annatarum communium, iocalium, & aliorum quorumcunq; Iurium & taxarum solutione, ad instar Clericorum eiusdem Cameræ expediri, & rescribendarius ad taxan. litteras Apostolicas, cum subscriptione gratis pro persona Commissarii generalis Cam. Apost. subscribere, & tàm ipse, quàm alii scriptores, Abbreuiatores, & sollicitatores litterarum Apostolicarum, necnon Cubicularii, scutiferi, & quicunque alii dictæ Curiæ officiales expeditioni litterarum huiusmodi pro tempore præsidentes & Ministri, etiam in annatis communibus, iocalibus, & aliis iuribus Cameræ huiusmodi participãtes, easdem litteras personam dicti Commissarij concernentes, sub excommunicationis latæ sententiæ, ac priuationis & suspensionis suorum officiorum, necnon perceptionis emolumẽtorum eorundem pœnis per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis subscribere vel concedere noluerint, eo ipso incurrendis, absque alio nostro, aut successorum nostrorum, & sedis præfatæ vlteriori mandato, omnino gratis & absque aliqua annatarum, iocalium, vel aliorum iurium prædictorum solutione & exactione, in omnibus & per omnia vsque ad plumbum, & alia necessaria inclusiuè, omni contradictione cessante expediri, ac subscribi, & expediri facere, & permittere debeant & teneantur. Vt autem officium Commissariatus huiusmodi viro idoneo, qui rebus ad illud pertinentibus iugiter incumbat, cuiusque virtus & industria nobis præcipuè sit cognita quanto citius concedatur, de dilecti filij magistri Ioffredi de Lomellini Clerici Ianuen. V. I. D. & in vtraque Signatura nostra Referendarij, ac prælati nostri domestici summa fide, integritate, probitate, & doctrina plurimum in Domino confidentes, ipsumque Ioffredum à quibusuis excommunicationis suspen. & interdicti, alijsque Ecclesiasticis senten. cen. & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, necnon erectionis, & institutionis Commissariatus generalis, ac quorumcunq; aliorum officiorum prædictorum, necnon priuilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, & aliarum gratiarum illis, ac eorum singulis concessorum, & inde secutorum quorumcunq; tenores iuriumq; regalium, salariorum, taxarum, emolumentorum, portionum panis & vini, esculentorum, & aliarum rerum per pro tempore existentes Commissarios generales dictæ Cameræ percipi solitorum, & eis debitorum qualitates, quantitates, denominationes, & veros etiam annuos valores, præsentibus pro expressis habentes, motu simili eidem Ioffredo officium Commissariatus huiusmodi à primæua eius erectione, sit vacans, per eum quoad vixerit, ad instar aliorum officiorum sedis, & Curiæ prædictarum tenendum, regen. & gubernan. cum portione panis & vini, esculentorum, & aliarum rerum ex dicto palatio, vt præmittitur percipi

Resignandi facultatẽ cocedit & pro cocessione officij vacãtis flor. 100. dũtaxat solui mãdat.

Expeditiones pro Commissario gratis fieri iubet.

Ioffredo Lomellino Vtr. Signat Referẽdario, officium commissariat' huiusmodi, cũ facultatibus iurisdictionib', & emolumẽtis prædictis ad eius vitam concedit.

Ioffredus prędict⁹ soluit Sedi Apost. scuta 20. millia, officiumq; per annos octo nō vacare obtinuit.

Et interim de eo eiusq; precio quoquomodo disponere posse decernit.

Pro assecuratione huiusmodi cōcessionis officij bona Cameræ Apostol. omnia obligat & hypothecat.

percipi solita, ac alijs illi annexis, necnon omnibus & singulis iuribus, localibus, regalibus, sportulis, taxis, prouentibus, obuentionibus, honoribus, emolumentis, priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, præeminentijs, antelationibus, prærogatiuis, iurisdictionibus, fauoribus, gratijs, indultis, & facultatibus suprascriptis, & quibuscunque alijs Commissariis generalibus dictæ Cameræ Apostolicæ hucusq; concessis, & assignatis, auctoritate & tenore prædictis, concedimus, & assignamus; ipsumq; Ioffredum ad officium Commissariatus huiusmodi, eiusq; liberum exercitium, ac omnia & singula supradicta, ex nunc recipimus, & admittimus, ac per eos ad quos spectat, & pro tempore spectabit recipi, & admitti, receptum, & admissum, in eis quoad vixerit manutenteri, sibiq; de eisdem integrè responderi debere volumus & mandamus. Ac eundem Ioffredum, qui in nostram dictæq; Sedis subuentionem, nomine precij dicti officij Commissariatus, decem & octo millia scuta monetæ decem Iulijs pro quolibet huiusmodi scuto computatis, in manibus generalis nostri depositarij realiter, & cum effectu persoluit, & alia duo millia scuta similia infra tres menses à data præsentium numeran. soluere promisit, ab eodem officio Commissariatus huiusmodi, eius vita durante per nos, vel successores nostros Rom. Pont. pro tempore existentes, aut Sedem & Cameram prædictas, etiam ex quauis causa inuitum amoueri, aut illud eiq; assignata & concessa iura, regalia, emolumenta, cęteraq; supradicta in toto, vel parte imminui, vel subtrahi posse: quinimò officium Commissariatus huiusmodi ad octo annos à data præsentiū computādos, per obitum ipsius Ioffredi minimè vacare, sed eiusdem interea decedentis successorem ad soluendum illius hęredibus etiam ab intestato, integrum eiusdem officij precium tunc reperibile teneri, ipsosq; hæredes ad huiusmodi precium, & pro illo ad officium Commissariatus huiusmodi vsq; ad integram dicti precij solutionem, directam habere actionem, ac eos & non alios super precio huiusmodi, quale & quantumcunque fuerit cum persona nobis, vel successoribus nostris prædictis beneuisa, ad dictum Commissariatus officium pro tempore deputanda, antequàm ad illud deputetur, liberè & licitè conuenire & contrahere, neq; personam deputandam huiusmodi, antequàm de dicto precio, vt præmittitur, integrè satisfecerit, possessionem officij Commissariatus huiusmodi, seu illius exercitij appręhendere, nec eam aut alium quempiam, illud interim etiam per modū prouisionis, nisi de fructibus & redditibus ex illo quomodolibet prouenientibus, hæredibus & alijs prędictis re ipsa responderit, & eorundem hæredum ad id accesserit assensus, exercere posse. Necnon prædictum Ioffredum intra spatium eorundem octo annorum, de dicto precio seu officio per viam legati, donationis, etiam causa mortis, testamenti, seu alterius cuiuscunq; vltimę voluntatis, seu etiam cuiusuis contractus inter viuos, in toto vel in parte in vnius, vel plurium, & diuersarum personarum fauorem disponere & ordinare, illudq; transmittere, & transferre, dicta auctoritate vigore præsentium liberè, & validè posse, nec fructus ex eodem Commissariatus officio pro tempore perceptos, in sortem illius precij connumerari, neque Ioffredum ac eiusdem hæredes prædictos super his, & alijs prędictis omnibus, per S.R.E. Vicecancellarium & Camerarium, ipsamq; Cameram, ac illius Thesaurarium, Clericos, Præsidentes & Commissarios, ac etiam prædictum Datarium pro tempore existentem, vel quoscunq; alios, quauis auctoritate fungentes, quouis prętextu, etiā nomine & actione spoliorum, vel aliàs quomodolibet molestari, aut inquietari debere declaramus; & si officium Commissariatus huiusmodi ex fructibus, redditibus & prouen. Ecclesiast. emptum fuit, illiusq; precium viginti milliū scutorum huiusmodi summam longè maiorem excederet, & ad quamcunque etiam notabilissimam summam ascenderet, quam totam & integram, tàm Ioffredo quàm alteri, qui illi in eo ex resignationis causa mediatè vel immediatè successerit, ac etiam eo infra dictos octo annos vita functo, eiusdem hæredibus & successoribus prædictis inter viuos, & irreuocabiliter donamus, & liberaliter remittimus, ac totum integrum precium prædictum qualecunque, & quantumcunque fuerit Ioffredi, & eo infra dictos octo annos decedente, hæredum prædictorum omnino esse volumus. Et nihilominus pro Ioffredi eiusq; hęredum, ac in officio Commissariatus huiusmodi successorum prædictorum securitate & indemnitate, ac omnium & singulorum prædictorum obseruatione & exequutione, etiam nominę & loco damnorum, & interesse

resse, quæ Ioffredum eiusque hæredes, & successores huiusmodi pati contingeret, ac de & pro euictione, & generali & particulari defensione, manutentione, & confirmatione perpetuis, & aduersus quascunque personas ius quomodolibet desuper habentes, seu habere nunc & pro tempore prætendentes pati contigerit, omnia & singula eiusdem Cameræ iura, res, & bona quæcunque, tàm præsentia quàm futura, nedum generaliter, verum etiam specialiter, & expresse in amplissima Cameræ forma, cum omnibus & singulis clausulis, decretis, & cautelis in similibus apponi solitis & consuetis latissimè extendendis, & interpretandis, eidem Ioffredo eiusq; hæredibus & successoribus prædictis obligamus & hypothecamus; necnon quatenus; pro consequendo dicto officio ab alijs maius precium dicta summa 20. milliũ scutorum quandocunque reperta fuerit, vel reperiri contigerit, illud omne & totum cuiuscunque quantitatis, & summæ fuerit, etiam si dimidium, vel maiorem partem iusti precij excedat, eidem Ioffredo gratiosè & irreuocabiliter, ac perpetuò, etiam donatione inter viuos remittimus & condonamus. Decernentes præsentes litteras ad proban. plenè; quòd eadem summa in nostram, ac sedis & Cameræ prædictarum subuentionem conuersa fuerit, aliaq; præmissa vbique, tàm in iudicio, quàm extra sufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri; Easdemq; præsentes litteras nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quouis defectu, etiam ex eo quod interesse forsan habentes ad id vocati non fuerint, vel ex quauis alia causa quantumuis legitima, vrgenti, & iuridica, etiam necessariò exprimen. notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in ius vel controuersiam reuocari, aut aduersus illas quodcunque iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, minusque sub similium, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut alijs contrarijs dispositionibus compræhendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & eum, in quo antea quomodolibet erant statum, restitutas, repositas, & plenariè, etiam sub quacunque data per Ioffredum eiusque hæredes, ac successores prædictos eligenda, reintegratas, ac de nouo concessas, validasque & efficaces fore & esse, vimque validi, & efficacis contractus inter nos & ipsam Cameram ex vna, ac Ioffredum eiusque hæredes & successores prędictos ex altera partibus ritè & rectè initi, & stipulati, ac etiam vtrinque iurati habere, & perpetuò obtinere, dictamque Cameram ac Ioffredum eiusque hæredes & successores prædictos in iuribus huiusmodi tuendos, & ab omni incommodo, damno, læsione, lite, causa, & controuersia immunes, indemnes, & exemptos conseruandos teneri, ac obligatam esse, & fore: sicque, & non aliter per quoscunque Iudices ordinarios, vel delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, ac diffiniri debere: necnon irritum & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca venerabilibus Fratribus Amerin. & Materan. Episcopis, ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium seu alios præsentes litteras, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ioffredi, eiusq; successorum prædictorum, vel alicuius eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisq; in prædictis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes litteras, & in eis contenta huiusmodi ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit inuiolabiliter obseruari, ac Ioffredum eiusque hæredes & successores prædictos illis pacifice frui, & gaudere, non permittẽtes ipsos vel eorum quempiam per quoscunq; desuper quomodolibet indebitè molestari: Contradictores quoslibet & rebelles, per sententias cen. & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis seruatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sęcularis. Nõ obstan. præmissis, ac de præstan. consensu in pensionibus, & iure quæsito non tollendo, necnon reuocatoria facultatum percipiendi precium officiorum dictæ Curiæ, & gratijs ad

Clausulæ præseruatiuæ.

Decretum irritans.

Executorũ, & defensorũ deputatio, & facultates.

T instar

instar non concedendis, alijsq; Cancellariȩ Apostolicæ regulis editis, ac etiam in crastinum assumptionis cuiusq; Rom. Pontifi. ad summi Apostolatus apicem edendis, necnō fel. rec. Bonifacij Papæ viij. prædecessoris nostri, qua cauetur, ne quis extra suam Ciuitatem vel diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis vltra vnam dietam à fine suæ diœcesis, ad iudicium euocetur, seu ne Iudices a Sede prædicta deputati extra Ciuitatem, vel diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere, aut alij vel alijs vices suas committere præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur; necnon quatenus opus sit recol. mem. Symmachi, & Innocentij Tertij, ac Pauli Secundi, & quorumcunque aliorum Ro. Pont. prȩdecessorum nostrum, ac etiam nostris de rebus Ecclesiæ, seu Camerȩ & Sedis prædictarum non alienandis, necnon super reformatione, numero, & qualitatibus dictorum Referendariorum, alijsq; constitutionibus & ordinationibus, tàm Apostolicis, quàm in Prouincialibus, synodalibus & generalibus Concilijs specialiter, vel generaliter contra præmissa, vel eorum aliqua quomodolibet editis, & edendis: necnon Ecclesiarum & Monasteriorum, in quibus beneficia huiusmodi forsan fuerint, ac ordinum, militiarum, & hospitalium etiam quorum illa extiterint, necnon Camerȩ Vrbis, officiorum, & Collegiorum prȩdictorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, consuetudinibus, vsibus, naturis, stabilimentis, & etiam nouis reformationibus, priuilegijs quoque indultis, exemptionibus, immunitatibus, & litteris Apostolicis illis eorumque prȩsulibus, Capitulis, Conuentibus, officialibus, appaltatoribus, & quibusuis alijs personis, etiam per modum statuti, ac initi & stipulati contractus, sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, in genere, vel in specie, per quoscunque Ro. Pont. prȩdecessores nostros, ac nos & Sedem Apostolicam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, ac aliàs quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis, ac quantocunq; tempore innouatis. Quibus omnibus, etiam si pro eorum sufficienti derogatione aliàs de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quęuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, prȩsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrarijs quibuscunque. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum erectionis, institutionis, concessionum, applicationis, appropriationis, creationis, constitutionis, deputationis, aggregationis, voluntatis, mandatorum, indulti, statuti, ordinationis, absolutionis, receptionis, admissionis, declarationis, donationis, remissionum, obligationis, hypothecationis, condonationis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prȩsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romȩ Apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicȩ, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, quarto Idus Octobris, Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Pro Reuerendiss. D. summatore A. Iustus.

Tho. Thom. Gualterutius.

Admissio, & registratio in Camera Apostol.

Die septima Ianuarij, Millesimi quingentesimi octuagesimi septimi. Suprascriptæ litteræ Apostolicæ præsentatæ fuerunt in plena Camera Apostolica, & successiuè admissæ, ac registratæ lib. primo. Signaturarum S. D. N. fol. 154. penès me infrascriptum dictæ Cameræ Notarium.

Tydeus de Marchis.

Sequitur

Sequitur constitutio Pij V. contra habentes Scripturas ad Reuerendam Cameram Apostolicam spectantes.

Causæ huius constitutionis.

PIVS Papa Quintus. Cum de litteris, auctoritatibus & instrumentis omnibus, siue custodiendis, & memoriæ demandandis, siue auersis requirendis, sedulam pro se quemque curam capere oporteat, hoc impensius multo pro S.R.E. cæteraq; omniũ matre & magistra expedit procurare, vt ipsa non modo suis, vt par est, iuribus protegatur, sed & proprijs munimentis subnixa, etiam nefarios insurgẽtium quotidie in eam impiorum conatus comprimere, eademque opera reliquo omni ordini Ecclesiastico, quandocumque venerit vsus, auxilio atque præsidio promptior esse possit. Itaque vt de scripturis, litteris, Instrumentis, regestris & munimentis omnibus ad ipsam Romanam Ecclesiam, & hanc sanctam sedem Cameramque Apostolicam pertinentibus certior deinceps ratio habeatur, & quæ neglecta iacent, in integrum restituantur, ac transportata vel ablata, aut interuersa, reuocentur eorum omnium quæ in palatio & vestiario nostro, bibliotheca item Vaticana, & arce S. Angeli asseruantur, quæq; in Archiuiis chartophilaciis, Armarijs, Ecclesiis, Monasterijs, Conuentibus, Aedibus, & locis publicis & priuatis Vrbis Romæ, Auinionis, cæterarumq; omnium Ciuitatum, Prouinciarum & locorum, nobis & dictæ R.E. immediatè, mediatevè subiectorum reconduntur, & habentur, breuiarium siue compendium cum indice idoneo conficiendum; dispersa verò, vel suppressa, ac celata, subtracta, & euolata ad præfatam Sedem, & Cameram reuocanda & repetenda, pari quoq; ratione dicto Breuiario adscribenda esse statuimus, eamque curam venerabili Fratri nostro Carolo Episcopo Montis Flasconen. vnum ex officijs Clericatus præfatæ Cameræ ex indulto Apostolico obtinenti, & Dilecto filio Honuphrio Camaiano Clerico Aretino, ipsius Cameræ pręsiden. quorum fidem, rerum vsum, diligentiam, & animi integritatem iampridem perspectam, & exploratam habemus, auctoritate præsentium ducimus delegan. qua in re, vt instituti nostri effectus & executio ocius subsequatur, monemus imprimis omnia & quæcumque Communia Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum præfatorum, necnon Ecclesiarum Pręlatos, capitula, Conuentus & Collegia, omnes itẽ alios & singulos eiusdem S.R.E. Cardinales, aut Comites, Duces, & quouis alio potiori titulo Illustres sint, tam dictæ Vrbis, quàm etiam Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum immediatè & mediatè subiectorum publicè, & priuatim, vt infra terminum per supradictum Carolum Episcopum & Honuphrium arbitran. postquàm præsentium litterarum promulgatio in Vrbe, & quaq; alia Ciuitate, Prouincia, Terra, & loco vbi consistunt facta fuerint, omnia & quęcumq; exemplaria, libros, protocolla, scripturas, exempla, instrumenta, & munimenta rerum & iurium quorumcunq; Romanæ Ecclesiæ, ac sedis & Cam. prædictarum penes se existentia, siue ad ipsas legitimè pertineant, siue commodato, vel deposito, aut alio quocunq; iure & titulo illa obtineant, vel etiam subrepta & extorta detineant, præfatis Carolo Episcopo, & Honuphrio Præsiden. seu eorum in dictis Ciuitatibus, prouincijs & locis Commissarijs, omnino reuelare procurent, vt scilicet eorũ omnium & singulorum inuentarium conficiatur. Deinde adnotatis Communitatibus, Ciuitatibus, Ecclesiis, Capitulis, Conuentibus, Archiuijs, locis & personis vbi constant, ipsa quoq; præfato breuiario, seu compendio adscribantur exemplaribus, siue exemplis, regestris & Instrumentis, penès eos ad quos illa iure pertinent, tanquàm ipsorum fideicommissis remanentibus, ita vt nunquam sine sedis Apostolicæ speciali, & expressa licentia inde amoueri, transferri aut aliàs immutari possint: subrepta verò & extorta vel incerta ad præfatam Cameram referantur, & in dictum compendium atque Indicem conferantur. Quòd si fortè aliqui lapso tempore prædicto non paruerint, eos & ipsorum singulos, libris, iuribus & scripturis omnibus præfatis, eorumque omnium vsu & commodo priuamus. Prætereа Ecclesias, capitula & Monasteria, Conuentus, & Collegia Ecclesiastica, necnon Ciuitates, Prouincias & loca quæcunque Ecclesiastico interdicto subijcimus, singulares verò personas eorundem, cæterosq; præfatos excommunicationis sententia innodamus eo ipso, qua illaqueatos nullus alius quàm Rom. Pont. excepto mortis articulo, valeat liberare. Cæterum, vt præfata promptius exe-

Pius V. monet omnes habẽtes scripturas spectan. ad R. Cameram Apost. vt ea reuelent, & de reuelatis inuentariũ cõfici mandat.

Contra inobedientes pœnas hic expressas imponit.

T 2 quantur,

Deputati, super præmissis facultates hic expressas concedit. Has facultates Sanctiss. D.N. Sixtus V. Cōmissario Apostol. concessit, vt hic sup. habes, & etiā infra in cōst. 37.

quantur, pręfatis Carolo Episcopo & Honuphrio Præsiden. motuproprio, & ex certa nostra scientia mandamus, vt ipsi ad Arcem, Palatium, Bibliothecam, Vestiarium, Capitolium, Ecclesias, Capitula, Monasteria, Conuentus, Archiuia, Domos,& loca præfata,tam publica quàm priuata; Itemq; particularium personarum etiam S.R.E. Cardinalium, necnon Ducum,& aliorum quorumcunq; Aedes in dicta Vrbe & eius districtu positas, & vbicunq; illa esse intellexerint, vel coniecerint, adhibita etiam ad ipsos priuatos armata familia, etiam ante promulgationem præsentium, ac quàmprimum se conferant, & omni cunctatione respondendi vel cōsulendi præcisa,vel appellatione remota,ad præfata, omnia è vestigio adhibenda, etiam manu regia, ac per censuras & pęnas præfatas,ac etiam pecuniarias, aliasq, grauiores arbitrio suo irrogandas, moderandas & applicandas, cæteraq; iuris & facti remedia opportuna, appellatione postposita compellant, exhibita, producta, & inuenta recognoscant, ac de eis inuentarium, ac breuiarium & indicem præfatum conficiant; quæq; ibi relinquenda, vel deinde ad Cameram pr, fatam referenda erunt, statuant & decernant, eademq; illa omnia per se vel alium seu alios probos,& petitos,cum simili, aut limitata potestate substituendos,extra dictam Vrbem,in Prouinciis, Ciuitatibus,& locis præfatis efficere: præterea Notarios descriptores, & Antigrapharios quotquot ad pręfata negocia fuerint, cum salarijs seu mercede cuiq; conuenientibus de Cam. pręfatæ redditibus constituendis,& de mandato ipsorum Caroli Episcopi, & Honuphrij Pręsidentis vtriusq; manu subscripto arbitrio vestro persoluendis,vbiq; locorum pręfatorum cōstituere & ordinare procurent. Nos enim ipsis omnia,& quæcunq; alia,in pędictis & circa ea necessaria & opportuna, etiamsi talia forent, quę mandatum & facultatem exigerent magis specialem,tam coniunctim quàm diuisim,per se vel alium, seu alios faciendi & exequendi, plenam & liberam ipsarum tenore pręsentium concedimus facultatem. Decernentes irritum & inane quicquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

Non obstan. statutis & consuetis Vrbis, ac Ciuitatum, Prouinciarum,& locorum pręfatorum,necnon Ecclesiarum, Monasteriorum,& ordinum quorumcunq; iuramento &c. roboratis, ac quantocunq; tempore obseruatis; pręscriptionibus quoque & priuilegiis, exemptionibus, indultis & litteris Apostolicis, illis & eorum singulis, necnon Pop. Rom. & Card. ac quibuscunq; aliis, nullis prorsus exceptis, sub quibuscunq, tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis & decretis concessis, confirmatis &c. Quę omnia quatenus pędictis in aliquo obstare, aut effectum pręsentium quoquomodo impedire possent, illorum omnium tenores &c. pro expressis habentes, Motu & scientia similibus reuocamus, tollimus & abrogamus; litterasq; omnes & scripturas desuper confectas cum inde secutis omnibus cassamus, annullamus,viribusq; & effectu carere volumus;eo ipso,quòdque aliquibus communiter, vel diuisim a dicta sit Sede indultum, quod interdici, &c. non possint per litteras Apostolicas non facientes &c. mentionem, cęterisq; contrarijs quibuscunque. Cęterum vt pręsentes, quarum solam Signaturam sufficere, & vbiq; tam in iudicio, quàm extra illud fidem facere

Forma Publicationis. Hanc publ. nō habes hic, sed infra i cōst. 37. in fine.

volumus omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad Valuas Basilicę Principis Apostolorum de Vrbe & Cam. pręfatę, necnon Cancell. Apostolicę, & in acie Campi Florę publicari, earumq; exempla de more affigi, ac etiam volumus & Apostolica auctoritate decernimus,quòd huiusmodi exempla etiam impressa,manuq; Notarij publici ac sigillo Caroli Episcopi seu Honuphrij Pręsiden. pędictorum obsignata eandem illam vbique locorum fidem faciant, quam ipsęmet pręsentes facerent si essent exhibitę vel ostensę, & nihilominus mandamus litteras Apostolicas siue sub plumbo siue in forma Breuis, tam coniunctim quàm diuisim, quandocunque videbitur expediri. Placet Motuproprio M.

Datum Romę, Apud Sanctum Petrum 14. Cal. Septembris, Anno Tertio. Ex libro secundo signaturarum fel.recor. Pij Papę V. in Camera Apostolica reposito fol. 172.& collat.cōcordat. per me infrascriptum dictę Camerę Notariū & Custodem.

Tyd. de Marchis.

Erectio

XLV.

Erectio Officij Thesaurarij Datariatus Summi Pontificis, Iurisdictionisq;, Priuilegiorum, & emolumentorum assignatio, dictique Officij Collatio, in personam Reueren. D. Hieronymi Rustici Rom. Episcopi Tropien.

SIXTVS V. Seruus Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

VT ingens negociorum moles, quam pro tempore Rom. Pontificis existens Datarius, ad quem pro diuersis expeditionibus reportandis, Orbis confluit Vniuersus subire cogitur, facilius sustineatur, nouum in dicto Datariatu officialem creare duximus opportunũ, per quem Datarius ipse, in nonnullis valeat subleuari: Motu proprio, & ex certa sciẽtia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Vnum officium, Thesaurariam Datariatus nuncupatum, ad instar aliorum Rom. Curię officiorum vacabilium, pro vno Prẹlato, Thesaurario nuncupando; Qui differentias, & dubia omnia ratione quarumcunque expeditionum, & negociorum dicti Datariatus inter eorum solicitatores & procuratores, seu quoscunque alios mota, & mouenda, quę idem Datarius prędicto Thesaurario pro tempore duxerit committenda, Et rationes pecuniarum ad Rom. Pontificem ex Compositionibus in dicto Datariatu pro tempore faciendis à quibusuis officialibus exactarum, & exigendarum petere, & exigere, Ac generaliter omnia quę aliquam cognitionem, decisionem, probationem, declarationem, interpretationem, & executionem ad gratiam tam obtinendam, quam ratione Datariatus officij obtentam qualitercunque, & quomodocunque requirant, de ipsius Datarij commissione, audire, & cognoscere, ac manu Regia, telaq; Iudiciaria penitus omissa, solaq; facti veritate inspecta, ac omni & quacunque appellatione, recursu, & remissione, (pręterquam ad Datarium ipsum) remotis, & prout ipsemet Datarius posset, terminare, & decidere, ac debitæ & finali executioni demandare libere, & licitè valeat, auctoritate Apostolica tenore pręsentium perpetuò erigimus, & instituimus, Ac huiusmodi Thesaurarię officio sic erecto & instituto, Quinque ducatos auri de Camera, pro quolibet centenario similium ducatorum, qui hactenus ex quadam consuetudine, seu potius corruptela inueterata solicitatoribus, seu procuratoribus expeditionum per Datarium pro tempore existen. in ipso actu solutionis dictarum compositionum dimitti & condonari consueuerunt, quæ in nostros vel Datariatus, seu Cameræ nostræ Apostolicæ ordinarios redditus, propterea nunquam computati fuerunt, & introitus huiusmodi Datariatus officij non imminuunt, quosque ab eisdem solicitatoribus & procuratoribus perpetuò tollimus, & penitus abdicamus, pro eius dote, seu illud pro tempore obtinentis salario, siue emolumento, etiam perpetuò applicamus, & appropriamus; ac ex nunc applicata, & appropriata esse volumus: Ita vt ipse Thesaurarius pro tempore existens, huiusmodi quinque ducatos, vt profertur similiter perpetuò habere, & illos pro quolibet centenario à Receptore dictarum compositionum exigere, & pro se retinere, & in suos vsus & vtilitatem conuertere, absque aliqua nostra, vel Roman. Pontificis pro eo tempore existen. licentia, liberè valeat; & vt prædictum officium sic erectum, & institutum amplioribus per nos fauoribus, & gratiis decoretur. Quòd prædictus Thesaurarius pro tempore existen. Prælatus noster domesticus, & familiaris, continuus commensalis, & vtriusque signaturæ nostræ Referendarius, aliorumque Referendariorum huiusmodi numero, & consortio adscriptus, & aggregatus eo ipso existat, & sit, etiam forma constitutionis à nobis vltimo super reformatione Referendariorum editæ tradita, & in ea contentis, quæ hic pro expressis haberi volumus, non obstantibus, ac in nostra, & successorum nostrorum Rom. Pontificum Signatura continuo interueniat, & assistat; omnibusque & singulis priuilegijs, gratijs, antelationibus, prærogatiuis, honoribus, fauoribus, & alijs quibus cæteri familiares

Erectio officii Thesaurarii Datariatus, in officium vacabile perpetuum ad instar aliorum officiorũ Ro. Curiæ.

Iurisdictio dicti Thesaurarii circa differentias occasione negociorũ, & expeditionum Datariæ sibi a Datario committendas.

Emolumentorum pro eodẽ Thesaurario assignatio.

Referendarius vtriusq; Signaturæ, & Familiaris, & cõtinuus Commensalis, Thesaurarius pro tẽpore, ex nũc creatur, & Referendariorum ac Familiarũ priuilegia eidem conceduntur.

Hæc priuilegia vide sup in cõst. 39. f. 128. & in Clem. 7. const. 24. fol. 307.

miliares continui commensales nostri, ac Referendarij Prælati prædicti vtuntur, potiuntur, & gaudent; ac vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & absque vlla differentia vti, potiri, & gaudere valeat: Ac tam in Capella nostra, quàm pro tempore existen. successorum prædictorum, & quibuscunque sessionibus, processionibus, equitationibus alijsq; actibus, tam publicis, quàm priuatis in nostra, & pro tempore existen. Rom. Pontificis præsentia & conspectu, vel etiam absentia faciendis immediatè post nostrum, & successorum nostrorum prædictorum pro tempore existen. Thesaurarium generalem sedeat, & incedat. Nec non pro se ipso quascunq; litteras Apostolicas sub plumbo, ac etiã in forma Breuis, super quibuscunq; gratijs, tam Iustitiam, quàm gratiam concernentibus per eum à nobis, & successoribus nostris prædictis impetratis, & impetrandis, etiam præsentes litteras, in omnibus & singulis eiusdem Curiæ officijs ac taxis, tam in Cancellaria, quàm Cam. Apostolicis, necnon plumbo & Registro, ac vbilibet gratis ad instar Clericorum ipsius Cameræ, in omnibus & per omnia expedire omnino perpetuò possit & debeat, prout expediri volumus, & mandamus pariter perpetuò concedimus, & indulgemus. Insuper Thesaurarium prędictum, omniaq; & singula eius res, bona, & merces pro eius & familię suę victu, & vestitu ac vsu necessaria, tam in Alma Vrbe existentia, quàm ad illam ex quauis mundi parte, tam per mare, quàm per aquam dulcem venientia, seu deferenda, ab omnibus & singulis gabellis, datijs, vectigalibus, pedagijs, angarijs, & perangarijs, taxis, collectis, & impositionibus quibuscunque quomodolibet nuncupatis, hactenus impositis, & in posterum quomodolibet & ex quacunque etiam vrgenti, & vrgentissima causa imponendis, ac etiam à Duanis & gabellis prædictis Vrbis, penitus & omnino, ac in omnibus & per omnia, prout Clerici prædicti exempti sunt, etiam ratione trium pro centinario, pro vino etiam in magazenis reposito, totaliter eximimus, & liberamus: ac liberum, immunem, & exemptum, omniaq; prædicta immunia, & exempta perpetuò esse volumus, & pariter concedimus. Vlterius quod ipse Thesaurarius pro tempore existens, ex pensionibus annuis super quibuscunque fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis, ac etiam distributionibus quotidianis quarumcunque mensarum Patriarchalium, Archiepiscopalium, Episcopalium, Abbatialium, & quarumcunque Ecclesiarum & Monasteriorum, Præpositurarum, Prioratuum, Præpositatuum, Præceptoriarum, ac aliorum quorumcunque ordinum, & militiarum regularium, necnon sæcularium beneficiorum Ecclesiasticorum, Apostolica sibi auctoritate pro tempore assignatis, seu etiam illarum loco similibus fructibus, redditibus, prouentibus, ac iuribus, & distributionibus quotidianis, sibi eadem auctoritate reseruatis & assignatis, ac pro tempore reseruandis & assignandis, vnam vel plures pensiones vsq; ad summam Quingentorum ducatorũ similium, in toto vel in parte, in vnam vel plures personas ecclesiasticas, etiam quæcunq; beneficia ecclesiastica obtinentes & expectãtes, per ipsum Thesaurarium quandocunq; illi placuerit nominandas, etiam coram solis Notario & testibus absque alicuius Ecclesias Monasteria, Præposituras, Prioratus, Præpositatus, Præceptorias, ac beneficia Ecclesiastica huiusmodi obtinentium, desuper præstando consensu, etiam in mortis articulo, in dicta Curia, vel extra eam, & seu aliàs si ei videbitur in forma solita, & consueta transferendi regula, seu constitutione Apostolica de prestando consensu, edita seu edenda, alijsque in contrarium quomodolibet facientibus nequaquam obstantibus; licentiam & facultatem similiter concedimus & impartimur. Postremo officium Thesaurariæ Datariatus huiusmodi sic erectum & institutum, ad sex annos proximos à data præsentium computandos, per obitum illud pro tempore obtinentis minimè vacare, sed eiusdem interea decedentis successor, ad soluendum illius hæredibus integrum eiusdem officij precium tunc reperibile, teneatur; ipsique hæredes ad huiusmodi precium, & pro illo ad officium vsque ad integram dicti precij solutionem directam, habeant actionem, ita vt ipsi & non alij pro ea vice dumtaxat super precio huiusmodi quale, & quantumcunque fuerit cum persona nobis, vel successoribus nostris prædictis beneuisa, ad dictum Thesaurariæ officium tunc deputanda, antequam ad illud deputetur, conuenire & contrahere liberè, & licitè possint, quæ persona deinde deputata, antequam de dicto precio, vt præfertur integrè

Locus in Capella Sanctiss. & processionibus, alijsque actib. post Thesaurarium generalem, assignatur.

Expeditiones pro eo gratis fieri præcipitur.

Exemptio à solutione gabellarum &c. de rebus pro suo suæq; Familiæ vsu necessariis eid. Thesaurario conceditur.

Expensionibus seu eorũ loco prouetibus Eccles. sibi reseruatis, seu reseruandis ac assignadis, in aliã pensiones vsq; ad 500. ducat. etiam i mortis articulo transferendi d. Thesaurario facultas datur.

Assecuratio vt per sex annos officium nõ vacet eid. Thesaurario conceditur.

integrè satisfecerit, possessionem officij huiusmodi, seu illius exercitij apprehendere minimè valeat, nec ipse seu quisquam alius illud interim, etiam per modum prouisionis, nisi de fructibus, & redditibus ex illo quomodolibet prouenientibus hæredibus, & alijs prædictis re ipsa responderit, exercere possit, seu valeat; ipseque Thesaurarius ab hac prima erectione ad dictum officium deputandus, & constituendus intra dictum sex annorũ spatium, de dicto precio per viam legati relicti donationis causa mortis, testamenti, seu alterius cuiuscunq; vltimæ voluntatis, vel etiam donationis, & alterius cuiusuis contractus inter viuos, ac etiam ab intestato, & aliàs omni & quocunque alio meliori modo, in toto vel in parte, in vnius, vel plurium, & diuersarum personarum fauorẽ disponere, & ordinare, illudq; transmittere, & transferre auctoritate Apostolica, & tenore præmissis liberè & validè possit, nec fructus ex eodem officio pro tempore percepti in sortem illius precij connumerari vllatenus debeant, & si ipsius officij precium, quod triginta quatuor millium scutorum auri in auro esse volumus, pro hac vice, & ita iudicamus summam longè maiorem excederet, & ad quancunq; etiam notabilissimam summam ascẽderet, illam totam & integram, tam ipsi qui dictum officium pro hac prima vice à nobis obtinebit, quàm etiam eo intra dictum sexennium vita functo, eius hæredibus, & successoribus prædictis gratiosè inter viuos donamus, & penitus liberaliter remittimus, ac totum dictum integrum precium qualecunque, & quantumcunq; sit, dicti Thesaurarij hęredum, eo intra dictum sexennium decedente, omnino esse volumus etiam nostra eiusdẽ Cancellariæ regula in crastinum nostræ absumptionis ad summum Apostolatus apicem, in eadem Cancellaria edita, & per nos, ac per quoscunq; Rom. Pontifices successores nostros, pro tempore in posterum quomodolibet edenda, facultatum percipiendi precium officiorum reuocatoria, omnibusq; in ea nunc, & pro tempore contentis, quæ etiam hic pro expressis haberi volumus, & alijs quibuscunque similibus, vel dissimilibus contra præmissa quomodolibet edendis, nequaquam obstantibus. Quodque redditus annui prædicto officio per nos, vt præmittitur assignati, perpetuò in eadem Quinque pro quolibet centenario exactione conseruabuntur, & nunquam, etiam in quauis minima parte, etiam quacunque vrgenti vel vrgentissima necessitate, seu causa, vel ratione existentibus, etiam per nos, vel successores nostros supradictos recuperabuntur, redimentur, diminuentur, aut aliàs quomodolibet impedientur in verbo summi Pontificis nostro, & successorum nostrorum prædictorum nominibus promittimus, & efficaciter pollicemur. Ac demum pro præmissorum omnium inuiolabili obseruatione, & executione, necnon ratione damnorum, expensarum, & interesse, quæ Thesaurarius prædictus quomodolibet pati, & incurrere posset, ac de & pro euictione, & generali ac particulari defensione, manutentione, & conseruatione perpetuis, etiam aduersus litterarum Apostolicarum solicitatores, Iannizeros, nuncupatos, & alios supradictarum expeditionum apud dictum Datarium, nunc, & pro tempore expeditionis, & quascunque personas ius quomodolibet desuper habentes, seu habere nunc, & pro tempore prætendẽtes, omnia, & singula eiusdem Cameræ bona redditus, & introitus, nomina debitorum, ac alia quę sine speciali nota obligari non possunt, in ampliori forma eisdem Cam. cum omnibus, & singulis clausulis, & cautelis in similibus obligationibus apponi solitis, & consuetis latissimè extendendis, & interpretandis, Thesaurario, hæredibusque, & successoribus suis prædictis, etiam perpetuò obligamus, & hypothecamus. Vt autem officium Thesaurarię Datariatus huiusmodi quamprimum personæ idoneę, vt præmittitur qualificatæ, qui præmissis assiduè incumbat, cuiusque fidei & experientia nobis præcipuè cognita sit committatur, de venerabilis fratris nostri Hieronymi Episcopi Tropien. Vtriusque Iuris Doctoris, ac in vtraque Signatura huiusmodi Referendarij & Prælati domestici nostri, de nobili genere ex vtroque parente procreati, summa fide, integritate, & diligentia plurimum in Domino confisi, prædicto Hieronymo Episcopo, officium prædictum à primęua erectione huiusmodi vacans, cum omnibus & singulis prouentibus, obuentionibus emolumentis, honoribus, priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, præeminentijs, antelationibus, prærogatiuis, facultatibus, iurisdictionibus, fauoribus, gratijs, & indultis, necnon promissionibus, obligationibus, hypothecis, & alijs suprascriptis, auctoritate, & pote-

Facultas disponendi interim de dicto officio eiusq; precio.

Obligatio omnium bonorũ, R. Cameræ Apost. pro obseruatione pręsentium.

Thesaurariat' Datariæ collatio in personã Reuer. D. Hieronymi Rustici Ro. Episcopi Tropien. cũ iurisdictionib' emolumẽtis, & priuilegijs prędictis.

& poteſtate ſimilibus concedimus, & aſſignamus; ipſumque Hieronymum Epiſcopum ad Theſaurariæ huiuſmodi officium, illiuſque liberum exercitium, ac omnia, & ſingula alia ſupradicta ex nunc admittimus, & recipimus; ſibique de dicti officij prouentibus, uentionibus, & emolumentis, ac alijs ſupradictis dicta retentione ſemper ſalua, per quoſcunq; ad quos ſpectat integros reſponderi, & ſatisfieri mandamus. Necnon eidem Hieronymo Epiſcopo, quoad uixerit, Officium Theſaurariæ huiuſmodi, cum illi annexis prædictis ad inſtar aliorum ſupradictæ Curiæ officiorum tenere, regere, & gubernare, nec ab eo inuitus amoueri poſſit, de ſpeciali gratia indulgemus; ſecundumq;, vt Theſaurariæ officium huiuſmodi recipere, & etiam quoad vixerit etiam vnà cum Ec-

Retentionis dicti officii, & aliorum officiorum, & etiam Eccleſiæ Tropien. & aliorũ quorumcunq; beneficiorum, & cæt. priuilegiũ conceditur.

cleſia Tropien. cui præeſſe dignoſcitur, & quibuſcunq; alijs Eccleſijs, Monaſterijs, Prioratibus, Præceptorijs, & alijs quibuſcunque, etiam quorumuis ordinum regularibus, & ſæcularibus beneficijs Eccleſiaſticis, per eum forſan obtentis & obtinendis, necnon penſionibus annuis ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, prouentibus, ac iuribus & diſtributionibus quotidianis, ſibi forſan dicta Apoſtolica auctoritate aſsignatis, & aſsignandis, ac illarum loco quibuſuis ſimilibus fructibus, redditibus, prouentibus, ac iuribus & diſtributionibus quotidianis, ſibi forſan reſeruatis, & reſeruandis, quos, & quas ex quibuſuis conceſsionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis percipit, & percipiet in futurum, ac quibuſcunque alijs cuiuſdem Curiæ officijs, per eum forſan etiam ex ſimilibus indultis obtentis & obtinendis retinere, & illud vt præfertur per ſe, vel alium, ſeu alios, aliàs & vt præfertur deputandum, ſeu deputandos, liberè, & licitè exercere valeat diſpenſamus; ſibique quòd omnibus, & ſingulis ſuperius expreſsis, quæ hic

Teſtandi, & diſponendi infra annos ſex de precio iſti' officii facultas datur, eid. Theſaurario decedenti extra Eccleſiã Tropien. & alias reſidentiam requirentes noo obſtante bulla Pii iv. quę eſt ſup. fol. 833.

pro repetitis habeantur, vti, frui, & gaudere: Ac de precio dicti officij vt præfertur etiam ſi intra dictum ſex annorum ſpatium, ipſum Hieronymum Epiſcopum extra Eccleſiam Tropien. ac alias eccleſias, Monaſteria, & loca, aliaq; beneficia Eccleſiaſtica qualitercunque qualificata, per eum nunc, & pro tempore obtenta, ſuam perſonalem reſidentiam de iure, aut aliàs quibuſcunque requirentia, in ipſa curia, vel alibi vbicunque decedere contingat, conſtitutione felicis recordationis Pij Papæ Quarti Prędeceſſoris noſtri, ſub datum videlicet vij. Cal. Decembris, Pontificatus ſui anno Quinto, & ita & in ea contentis quæ hic ſimiliter pro expreſsis haberi voluimus, quibus ſpecialiter, & expreſsè derogamus, nequaquam obſtantibus, diſponere, & illud tranſmittere & transferre valeat, ac ab inteſtato eius hęredes, & ſucceſſores in ipſo precio ſuccedere, & illud omnino habere debeant, etiam pari motu cõcedimus pariter & indulgemus;

Sũmã 34. millium ſcutorum auri in auro ſoluitur, pro precio iſtius officii.

& inſuper ſecuritate eiuſdẽ Hieronymi Epiſcopi, qui pro dicto officio & præmiſſis omnibus, & eorum ſingulis, integrè vt præfertur obtinendis, & conſequendis, ad ſubueniendum noſtris & Sedis Apoſtolicæ neceſsitatibus, aut dictam ſummam triginta quatuor millium ſcutorum auri in auro cuncti Italici ſoluere obtulit, iamque in illorum deductione ſummam viginti millium nobis re ipſa perſoluit & exburſauit, reliqua autem quatuordecim millia ſcuta per totum præſentem menſem numerare promiſit, conſulere volentes Hieronymo Epiſcopo hæredibuſque & ſucceſſoribus ſuis prædictis pro præmiſſis omnibuſque, vt præfertur obſeruandis, dictam Cameram illiuſque bona

Clauſulæ præſeruatiuæ.

& alia, modo & forma præmiſſis de nouo obligamus, & hypotecamus; Præſenteſque litteras prædictas nullo vnquam tempore de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quouis alio defectu, etiam ex eo quòd forſan intereſſe habentes ad id vocati non fuerint, vel ex quacunque alia cauſa quantumuis legitima, & iuridica, ac etiam neceſſario exprimenda notari, vel impugnari, aut in ius, vel controuerſiam reuocari, aut aduerſus eas quodcunq; iuris, facti, vel gratię remedium impetrari, vel ſub prædictis, ac quibuſcunq; alijs conſtitutionibus, & antedictæ Cancellarię regulis editis & edendis, ac litteris Apoſtolicis in contrarium, etiam pari motu, ac conſiſtorialiter emanatis, & emandandis, necnon quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſub penſionibus, limitationibus, aut alijs quomodolibet contrariis diſpoſitionibus nullatenus comprehendi poſſe, ſed ſemper ab illis exceptas eſſe, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas eſſe, & cenſeri, plenariè etiam ſub quacunq; data per ipſum Hieronymum Epiſcopum eiuſdem in dicto officio ſucceſſores eligenda, reintegratas, & de nouo conceſſas, ac validas & efficaces

ſemper

ſemper fore & eſſe, vimque validi & efficacis contractus inter vos, & ſucceſſores veſtros, necnon Sedem, & Cameram prædictos ex vna, ipſumque Hieronymum Epiſcopum ex altera partibus ritè & rectè initi, & ſtipulati, ac etiam hinc inde iurati habere & obtinere, ac inuiolabiliter obſeruari, ſicq; & non aliter per quoſcunque Iudices etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis ac eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Hieroſolymitano & Alexandrino Patriarchis, ac dilecto filio cauſarum Curiæ Cameræ prædictæ Generali Auditori, Motu ſimili per eaſdem præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo aut vnus eorum per ſe vel alium, ſeu alios præſentes, & in eis contempta quæcunque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Hieronymi Epiſcopi, vel pro eo Agentium fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiq; in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Hieronymum Epiſcopum, ſeu pro eo Agentes prædictos, erectione, inſtitutione, applicatione, approbatione, voluntatibus, conceſsionibus, indultis, exemptione, liberatione, donatione, remiſsione, promiſsione, pollicito, obligationibus, hypotecationibus, aſsignatione, admiſsione, receptione, mandato, diſpenſatione, obligatione, & decreto, alijſq; præmiſsis, iuxta earundem præſentium continentiam, & tenorem pacificè frui, & gaudere: Non permittentes Hieronymum Epiſcopum vel pro eo Agentes præfatos, deſuper per quoſcunque quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, aut impediri; contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaq; opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſsibus, illas pœnas, cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declaran. ac eaſdem cenſuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggrauan. Inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus præmiſsis, ac alijs, & noſtris, quatenus opus ſit, de non tollendo iure quæſito, & de præſtando conſenſu in penſionibus, & quibuſuis alijs, aut dictæ Cancellariæ Regulis, ac etiam in generalibus, & Prouincialibus, ac alijs quibuſcunque Concilijs etiam vniuerſalibus, contra premiſſa quomodolibet editis, & edendis, necnon quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, necnon vſibus & naturis quantocunque tempore pacificè obſeruatis, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apoſtolicis, gabellarum & Duanarum Appaltatoribus, & quibuſuis alijs perſonis, etiam litterarum Apoſtolicarum ſolicitatoribus huiuſmodi, & aliis dictę Curiæ officialibus, necnon expeditoribus prędictis in Dataria, ac etiam prędictę Camerę conſtitutionibus, & fiſci noſtri, ac Nuntii, ſeu Collectoris noſtri, & ſucceſſorum noſtrorum prędictorum in Regno Neapolitano pro tempore exiſten. priuilegiis, quatenus præmiſsis in aliquo obſtent, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſuis clauſulis & decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac conſiſtorialiter, necnon de fratrum noſtrorum conſilio, & vnanimi aſſenſu, ac aliàs in contrarium quomodolibet conceſsis, approbatis & innouatis, ac extenſis & moderatis; quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumq; totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, illis aliàs ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſpecialiter, & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcunque; aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſsint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mētionem. Volumus autem quod ipſe Hieronymus Epiſcopus, antequam huiuſmodi officium exercere, aut ſe in eo in aliquo intromittere incipiat, de illo ritè & fideliter exercendo, & non recipiendo aliquod muneris genus, pręter eſculenta & poculenta, quæ triduo conſumi poſsint, in veſtris, ſeu eiuſdem Datarii manibus, debitum iuramentum pręſtare teneatur. Nulli ergo omni-

V no ho-

Executorũ, & Defenſorũ deputatio, & facultates.

Clauſulæ derogatoriæ.

Iuramentum a Theſaurario præſtandũ, ante admiſsionẽ ad officium.

no hominum liceat hanc paginam nostrę erectionis, institutionis, sublationis, abdicationis, applicationis, appropriationis, voluntatum, concessionum, Indultorum, exemptionis, liberationis, impartitionis, adnotationis remissionis, promissionis, polliciti obligationum, hypothecationum, assignationis, admissionis, receptionis, mandatorum, dispensationis, decreti, & derogationum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prę sumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romę, Apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Pridie Id. Octobris. Pontificatus Nostri Anno II.

E. Dat.

Alexius de Alexiis.

Admissio, & registratio in Camera Apostolica.

Die vigesima Octobris, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Præsentes litterę Apostolicæ præsentatæ fuerunt in plena Camera Apostolica, & die vigesima nona eiusdem Camera ipsa citato R.P.D. Ioffredo Lomellino dictæ Cameræ Generali Commissario referente Reuerendiss. D. Alessandro Centurionn dictæ Cameræ Clerico Præsidente, & Iudice ad hoc deputato, illas admisit & registrari mandauit, prout registratæ fuerunt libro primo Signaturarum S.D.N. Papæ, fol. 136. penes me infrascriptum dictæ Cameræ Notarium.

Tydeus de Marthis.

XLVI.

Damnatio & reprobatio pactionum in Societatibus apponendarum, Capitalis securitatem, aut lucri nomine, certam responsionem, aut vsurariam prauitatem quouis modo continentium.

SIxtvs Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. DETESTABILIS auaritiæ ingluuies, & insatiabilis lucrandi cupiditas malorum omnium radix, vsque adeò excæcat mortalium mentes, vt multi nimis auidè lucro inhiantes, in laqueos & insidias diaboli miserè incidant: irrepit enim versutè & callidè antiquus humani generis hostis per varios dolos & fallacias, & incautos homines quæstus dulcedine captos ac delinitos opprimit, atque eò perducit, vt se ipsos in vsurarum, voraginem Deo hominibusque odiosam, sacris canonibus damnatam, & Christianæ charitati contrariam fœdè immergant: & dum vanas, & terrenas diuitias quærunt, veras ac cœlestes amittant. Sicuti nuper cum magno dolore audiuimus, hoc malum in quasdam Prouincias peruasisse. Nam multi speciosum & honestum societatis nomen, suis fœneratitijs contractibus prętexendo, hoc quasi colore & fuco, mercatoribus, opificibus, negotiatoribus, & alijs personis, super eorum mercibus, officinis, tabernis, pannarijs, alijsque rebus ac bonis pecunias suas, aut alias res, societatis nomine conferunt, vel greges, armenta, aut certa animalia agricolis, seu Terrarum cultoribus, pastoribus, alijsque rusticis, seu quibusuis personis dant in societatem, siue ad soccidam (vt vocant) ea conditione, vt sors ipsa, seu caput, quod vulgò dicitur capitale, tam pecuniarum, quàm animalium & rerum, saluum semper & integrum existat pro eo, qui non industriam aut operas, sed pecunias, animalia, aut res huiusmodi in societatem confert, vtque omne periculum & damnum ab altero socio recipiente sustineatur, contra æquitatem, & societatis iustitiam diuersimodè paciscuntur: eosdemque socios cum quibus contrahunt, plerumque pauperes & egenos, suoque labore & industria victitantes, ad sortem, seu capitale restituendum, quicunque tandem casus, & rerum euentus consequatur, pacto & obligatione obstringunt: simulque etiam certam lucri quantitatem & summam, veluti tot pro quolibet centenario, in singulos annos, aut menses per alterum socium, durante societate soluendam, præfiniunt ac præscribunt, eamque summam & quantitatem

Compendium pactorum illicitorum, quæ in cōtractibus societatum apponi solent.

titatem, non subductis rationibus accepti & expensi, quod in codices, seu tabulas societatis referri solet, neque facto calculo, vel computo, pro ipsius lucri vel damni modo variabilem, sed laborem & curam computandi, & calculandi se inuicem remittere, & renuntiare asserentes, quouis tempore certam constituunt. Proinde nos, qui hoc potissimum munus, nostræque pastoralis solicitudinis maximè proprium arbitramur, vt gregem Dominicum fidei nostræ creditum ab omni offensione, & æternæ vitæ discrimine tutum, in viam salutis, cœlesti gratia adiutrice, dirigere nitamur, huiusmodi morbi contagionem antequam in communem fidelium perniciem latius serpat, quantum Deo fauente possumus, tollere cupientes, de attributæ nobis Apostolicę potestatis plenitudine, hac nostra perpetuò valitura constitutione Damnamus, & reprobamus omnes, & quoscunque contractus, conuentiones & pactiones, posthac ineundos, seu ineundas, per quos seu quas cauebitur personis, pecunias, animalia, aut quaslibet alias res societatis nomine tradentibus, vt etiam si fortuito casu quamlibet iacturam, damnum, aut amissionem sequi contingat, sors ipsa seu capitale semper saluum sit, & integrum à socio recipiente restituatur, siue vt de certa quantitate vel summa in singulos annos, aut menses durante societate respondeatur: Statuimusq; huiusmodi contractus, conuentiones, & pactiones vsurarios, & illicitos posthac censeri debere, atq; in posterum non licere ijs, qui pecunias, vel animalia, aut alias res in societatem tradent, de certo lucro, vt præfertur, percipiendo inter se pacisci & concordare: neque etiam, siue ad certum, siue ad incertum lucrum conuenerint, socios, qui ea recipient, ad sortem seu capitale saluum & integrum, vbi illud casu fortuito perierit, vel amissum erit, reddendum quouis pacto, aut promissione sibi obligare: Ac ne decætero societates ineantur sub huiusmodi pactis & conditionibus, quæ vsurariam prauitatem sapiunt, districtè interdicimus & prohibemus. Sed potius cuncti nouerint societates huiusmodi, cum in posterum vnus pecuniam, animalia, aut alias res & bona, alter vero operam vel industriam confert, purè, sincerè, & bona fide sicut decet, iustis & æquis conditionibus & pactis, secundum iuris dispositionem, ac sine vlla prorsus fraude, palliatione, aut vsurarię prauitatis labe, aut suspicione ineundas, seu contrahendas esse, ita vt non ad certam summam aut quantitatem, ab omni periculo & damno, vt præfertur, immunem, lucri nomine persoluendam, neq; ad capitale, si casu fortuito perit, restituendum, socius accipiens teneatur. Si verò finita societate ipsum capitale extat, ei qui illud in societatem contulerit, restituatur, nisi socio recipienti fuerit communicatum, aut aliter inter ipsos contrahentes super eo legitimè conuentum sit. Ac preterea ijdem contrahentes, fructus, expensas, & damna in commune conferant, & prout æquum & iustum fuerit, sibi communicent atque diuidant. Decernentes, si qui contractus, conuentiones, & pactiones in futurum contra nostram huiusmodi prohibitionem de facto initi fuerint, nullam ex eis, tanquam per hanc eandem constitutionem nostram damnatis, & reprobatis, etiam si iuramento, aut in forma Cameræ Apostolicæ, vel aliàs quomodolibet roborati fuerint, obligationem ciuilem, aut naturalem oriri, nullamq; actionem realem, aut personalem, nec iudicis officium, neq; aliud quodcunq; ius cuiquam competere, neq; quoad sortem, seu capitale integrum recuperandum, quod casu fortuito perierit, aut amissum erit, neq; quoad certas summas, & quantitates in singulos annos, aut menses lucri socialis nomine promissas. Si qui verò in posterum, sub prędictis conditionibus, & pactis contrahere temerè pręsumpserint, aut prætextu similium contractuum, conuentionum, & pactionum societatis nomine initorum, qui hucusq; durant, ad exactionem dictæ sortis, seu capitalis, siue illius precij, & valoris, postquam illud in toto, vel in parte casu fortuito perierit, aut amissum sit, aut certę summæ, vel quantitatis annuæ, aut menstruę sibi promissæ in futurum, procedere ausi fuerint, eos vniuersos & singulos in pœnas contra manifestos vsurarios, & fœneratores à sacris Canonibus, & Concilijs generalibus latas, & promulgatas, eo ipso incurrere, & contra illos, vti manifestos vsurarios & fœneratores, via iuris, aliisq; opportunis remedijs procedi posse, & debere: sicq; ab omnibus censeri, & ita quoad pręmissa vniuersa, & singula per quoscunq; Iudices & Commissarios, quauis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales (sublata

Damnatio illicitarum pactionum in societatibus apponendarum.

Forma Societatum decætero contrahendarũ.

Pœnæ contrauenientium.

Decretum irritans.

eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) vbiq; iudicari, declarari, & diffiniri debere: necnon irritum & inane, si secus super his per quoscunq; quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Mandamus verò vniuersis, & singulis locorum ordinarijs per quascunque Prouincias, & Regna Christiani Orbis constitutis, & quibusuis nostris, & Sedis Apostolicæ, etiam de latere Legatis, ac Vicelegatis, cæterisq; officialibus, præsertim Prouinciarum & locorum status nostri Ecclesiastici, vt in suis quisque Ciuitatibus, diœcesibus, Prouincijs & locis præsentem nostram constitutionem publicari, & inuiolatè obseruari curent:& contra personas, quæ in futurum, præter & contra prohibitionem, hanc nostram pacisci, aut exigere ausæ fuerint, tanquam publicos vsurarios & fœneratores per viam accusationis vel denunciationis, aut inquisitionis, & ex mero officio, prout eis videbitur, procedant; reosq; culpabiles repertos, condignis pœnis, vt supra dispositum est, afficiant, inuocato etiam, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Non obstantibus quarumcunq; Ciuitatum, Prouinciarum, & locorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus; Priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, quorumcunq; tenorum existant, siue per modum constitutionis & legis perpetuæ quomodolibet concessis, etiam sæpius approbatis, & innouatis: quæ omnia nolumus cuiquam decætero suffragari. Vt autem præsentes litteræ ad omnium notitiam deducantur, nève aliquis earum ignorantiam prætendere valeat; volumus vt illæ in valuis Basilicarum Principis Apostolorum de Vrbe, & Sancti Ioannis Lateranen. & Cancellariæ Apostolicæ, atque in acie Campi Floræ per aliquem ex nostris Cursoribus de more publicentur, dimissis, & affixis earum exemplis in acie & valuis prædictis, earumq; transumptis etiam impressis, Notarij publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio & extra illud, vbiq; gentium & locorum habeatur, quæ eisdem originalibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ damnationis, reprobationis, statuti, interdicti, prohibitionis, decreti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Deputatio, & facultates executorum huius constitutionis.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ, Apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, duodecimo Calend. Nouemb. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

E. Dat.

A. de Alexijs.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Indictione decimaquarta, die vero vigesimaquinta mensis Octobris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Sixti, diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Secundo, Retroscriptæ litteræ Apostolicæ lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissæ in portis, seu valuis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranen. & Sancti Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Claudium Mongeat, & Octauium Tagliettum, Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores.

Alexander Parabiachus Magister Cursorum.

De

XLVII.

De temeraria Tori separatione, ac publicis adulterijs, stupris, & lenociniis, in quibusdam casibus seuerius (in Alma Vrbe) puniendis.

Quo ad incestus in statu Eccles. committendis, habes infra in const. 55.

Quo verò ad lenocinia, & stupra in Vrbe committen. vide etiam in Pauli IV. consti. 47. supra fol. 637.

SIxtvs Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. AD compescendam quantum in nobis est, carnis in lasciuiam prolabentis petulantiam, præcipue verò continendos in officio sanctissimis pudicitiæ, & honestatis legibus subditos nostros, libenter omnem curam & solicitudinem adhibemus: Nam & hoc ipsum arbitramur paternæ charitatis, & prouidentiæ proprium, maximèque congruum munus, exquisita quadam diligentia noua quotidie remedia, & subsidia comparare, quibus à Christifidelibus peccati, & scandali occasionem, Domino adiuuante, submoueamus: & occurrendum est vehementiori studio, vt nequaquam inolescant in publicæ honestatis dedecus, pudoris, & Christianæ disciplinę detrimentum, ac animarum perniciem, grauiorum quorundam flagitiorum corruptelæ, quale est adulterium, diuinis humanisque legibus damnatum, præsertim, si publico scandalo impudenter committatur, per quod sanctũ matrimonij fœdus Deo auctore iunctum sacrilegè violatur, cum tamen illud oporteat castè & religiosè custodiri, dicente Apostolo: *Honorabile connubium in omnibus, & torus immaculatus*. Ac coniuges mutua se debeãt charitate diligere, eodem Apostolo monente: *Viri diligite vxores vestras, sicut & Christus dilexit Ecclesiam, & se ipsum tradidit pro ea*. Et iterũ: *Mulieres subditæ estote viris sicut oportet in Domino. Viri diligite vxores vestras, & nolite amari esse ad illas*. Inuigilandũ quoq; nobis est, vt auertamus à Christifidelibus diuinę maiestatis irã, indignationẽ, atq; flagella, quę propter huiusmodi fœda carnis peccata, & scelera, in filios diffidentię, præsertim verò in violatores alieni tori grauissima diuinitus immitti solent, quemadmodũ sacrarũ testimonio scripturarum, tam varijs successibus, permultisque exemplis comprobatur; tũ vel maximè ex ijs, quę Pharaoni Aegypti Regi, & Abimelech Regi Geraræ, quòd Saram Abrahæ vxorem abduxissent, signis clarioribus euenerunt, præter ęternæ damnationis pœnam, quam ijdem miserabiliter incurrunt: nam sicut idem pronunciat Apostolus: *Adulteros & fornicatores iudicabit Deus*. Et si vlla vnquam tempora fuerunt, quæ iudiciorum, & legum seueritatem requirerent, certè hæc ipsa temporum conditio, qua nos Deus ad Ecclesiæ suę gubernacula vocauit, hoc vel maximè exposcit. Nam, vt est fragilis & fluxa mortalium natura, & ad malum prona, nisi diuina bonitas adiuuet, & eorum qui pręsunt, frenum cohibeat: ita plurimis ab hinc annis propter nimiam ipsorum malitiam, deprauatamque peccandi consuetudinem, & effrenatam audaciam, vitiorumque licentiam, improbi homines tantum sibi sumpserunt, vt sperarent quicquid eis libitum esset, id se impunè perpetrare posse. Igitur post repressam sceleratorum audaciam, qui cędibus & latrocinijs ditionem Ecclesiasticam, atq; adeò suburbana loca vexabant, nunc etiam in Vrbe, vt quod ęquè necessarium est, inde sumamus initium, corroboranda fides connubialis, comprimendę publicę pręsertim mœchantium libidines, & alienis coniugijs insidiantium impudens nequitia coercenda; legitimę sobolis honestę propagationi consulendum: & si qua dissoluta aut dilapsa fluxerunt seueris legibus vincienda sunt, pręcipuè que curandum, ne qui Ciues, aut incolę sanctę huius, & sacerdotalis Ciuitatis flagitiorum turpitudine, per varias machinationes, & fraudes diabolico astu adinuentas polluantur, sed ab eorum commercio praui abusus & publicę ignominię labes, nostris potissimum temporibus exterminentur, & perpetuò exulent: ac potius hęc Alma Vrbs nostra omni virtutum genere florens, pura, & immaculata luceat splendore & munditia honestatis suę, omnesque externas gentes

Causæ huius constitutionis.

Heb. c. 13.

Ephes. c. 5.

Colos. c. 3.

Ephes. c. 5.

Heb. cap. 13.

ad

Causæ huius constitutionis.

ad sui imitationem conuertat. Id enim postulat ipsius Vrbis sanctitas & religio, quæ Sanctorum Apostolorum & innumerabilium Martyrum sanguine consecrata, atque adeo perfusa est, vt quoquo pedem quis ponat, credere possit se venerandos eorum cineres calcare. Id præterea requirit dignitas ipsius Ciuitatis, quæ nostra propria sedes, caput orbis, & religionis effecta, benignè excipit gremio suo quasi communis patria omnes vndique nationes ex remotissimis regionibus, & vltimis terris ad eam confluentes. Id denique exigit communis vtilitas vniuersi populi Christiani, vt obstructo ore impiorum, aduenæ petentes hinc disciplinam, mores, regulam, normamque viuendi, spiritualis ædificij non minus quàm materialium operum structuram admirentur, vrbanisq; exemplis meliores effecti ad suos reuertantur. Proinde ad seruandam inuicem inter coniuges perpetua fide, & concordia societatem, & ad publicæ honestatis pudorem illibatè tuendum, super infrascriptis capitibus præsenti nostra, in eadem Vrbe dumtaxat perpetuò valitura constitutione duximus prouidendum.

Gen. cap. 2. Matt. cap. 19. Ephes. c. 5.

Primum igitur cum matrimonium indiuidam vitę consuetudinem continere debeat, idq; non solum naturali iure, sed etiam diuino manifestius comprobetur, dum dicitur: *Relinquet homo patrem suum, & matrem, & adhærebit vxori suæ, & erunt duo in carne vna*, & Christus Dominus noster in Euágelio subiungat. *Itaque iam non sunt duo, sed vna caro: Quod ergo Deus coniunxit, homo non separet*. Ac deniq; testetur Apostolus: *Sacramentum hoc magnum esse in Christo, & in Ecclesia*: Et propterea nefas sit coniuges fideles se propria voluntate, aut arbitrio à coniugali toro separare, nisi ex causa à sacris canonibus permissa & auctoritate, ac iudicio Ecclesiæ cognita, & probata:

Coniuges se a cohabitatione & coniugali toro temere, absque Iudicis licentia separantes, Iudicis arbitrio puniantur.

Idcirco ne quis in posterum huiusmodi facinus impunè committat, vel attentare audeat, Apostolica auctoritate statuimus, & ordinamus, vt coniuges, qui quæuè indissolubilem Matrimonij nexum diuina lege copulatum contemnentes, sine Ecclesiæ iudicio, seu Ecclesiastici Iudicis sententia, propria temeritate à communi cohabitatione discesserint, aut se à coniugali toro separare præsumpserint, arbitrio iudicum pro excessuum grauitate puniantur.

Maritus qui Iudicis auctoritate tori separationẽ obtinuerit, & deinde cũ scortis, aut alijs mulierib⁹ impudicam vitã duxerit, ita vt appareat, q̃d separationẽ affectauit, vt luxuriosæ viueret, pœna vltimi supplicij plectatur.

Sed, & si per sententiam Iudicis Ecclesiastici separatio facta fuerit, ne ipsi coniuges sacrorum canonum, & publica Iudicum auctoritate abutentes, delinquendi, & adulteria committendi occasionem sumant: statuimus, & decernimus, maritum qui dolo, aut fraude, siue aliàs quauis occasione vel causa, etiam secundum iuris Canonici dispositionem, separationem tori ab vxore sua affectauerit, procurauerit, & obtinuerit, seque à cohibitatione vxoris cum effectu separauerit, ac post à se abiectam, vel amotam vxorem, pellicem vel concubinam palam induxerit & retinuerit, aut cum scortis, & meretricibus, & alijs mulieribus impuram vitam duxerit, adeoque impudenter se volutauerit in cœno luxuriæ, & adulterijs, vt vel ex eo satis constet ipsum ad exercendam liberius libidinem suam se ab honestissimo matrimonij iugo exoluendi causam de industria quæsiuisse, pœna vltimi supplicij plectendum esse.

Vxor quæ pariter separationem obtinuerit, impudiceq; postea vixerit, & complura adulteria cõmiserit, aut palam questũ fecerit eandẽ pœnam capitis incurrat.

Similiter vxorem, quæ instigante antiquo pacis & pudicitiæ hoste, sub prætextu morum, sæuitiæ, furoris vel insaniæ, impotentiæ coeundi, maleficij, aut alterius canonici impedimenti, vel alicuius delicti marito suo obiecti, aut aliàs quoquomodo suscitatis contra maritum discordijs, ac dissidijs, etiam ad id via iuris procedendo, subterfugium obedientię maritalis improbè exquisierit, & frænum ac iugum viri sui excutere, seque ab illo eximere procurauerit, aut certè culpa sua marito petendæ separationis causam præbuerit, & posteaquam à connubiali toro iudicio Ecclesiæ separata extiterit, quasi auctoritate legum & iudiciorum suæ luxuriæ explendæ, occasionem nacta, se scandalosæ, & impudicæ vitæ dederit, & complura, ac cum diuersis personis adulteria perpetrauerit, aut se in prędam adulterorum turpiter commaculandam publicè exposuerit, siue palam quęstum fecerit, eadem pęna vltimi supplicij puniri volumus.

Vxor quæ ex aliquo Monasterio, aut honesto loco, per Iudicem sibi assignato aufugerit, & impudicè vixerint, eadẽ pęna capitis puniatur.

Quòd si pendentibus huiusmodi litibus & controuersijs, super separatione vel diuortio, aut subsequuta, vt præmittitur tori separatione, vxor ipsa arbitrio Iudicis, ad quem spectauerit in Monasterio aliquo Monialium, aut certè in aliquo tuto & honesto loco, siue apud aliquas probas, honestas, & non suspectas personas deposita & collocata fuerit (super quo etiam, vt id magna adhibita cautione, & sine aliquo periculo, aut suspi-

cione

cione circumſpectè fiat, Iudicis ipſius conſcientiam oneramus) ſtatuimus, vt ipſa vxor ſic depoſita & collocata, ſi è Monaſterio ſine licentia ſui Iudicis, violata clauſura exiuerit, ſiue è cuſtodia & cura, vel alio honeſto loco, ſibi per Iudicem aſſignato, temerario auſu aufugerit, & vitam impudicam & inhoneſtam duxerit, eadem etiam pœna plectatur.

Quicumq; vt aliquam virginem vel coniugatam cognoſceret, patrem aut matrē, vel aliū ſub cuius tutela carcerari fecerit, eaq; occaſione alia ſtuprauerit, vel adulterauerit eadem capitis pœna plectatur.

Præterea eum, qui vt virginem aliquam, aut alienam vxorem, ſtupro, ſiue adulterio corrumpat aut polluat, eius patrem, aut matrem, fratrem, ſiue ſororem, aut maritum, aliamuè perſonam, ſub cuius cura, tutela, cuſtodia vel poteſtate illa exiſtit, prætextu cuiuſuis cauſæ ciuilis, criminalis, aut miſtæ, etiam ad procuratoris Fiſci inſtantiam in carcerem detrudi directè, vel indirectè procurauerit, & ea occaſione deinde viriginem illam, ſiue vxorem alienam ſtuprauerit, aut adulterauerit, cum & is quoque ſuæ prauæ concupiſcentiæ explendæ cauſa, publica legum, & Magiſtratuum poteſtate impudenter abutatur, & ſub colore iudicij, innocentes atque incautos opprimat; dicta quoque pœna ſtatuimus puniendum.

Parentes aut mariti, ſuas filias, vel vxores ad palam luxurioſè viuendum, aut cum aliquo peccandum inducentes, eadem pœna capitis puniantur.

Ac poſtremò etiam in patrem, matrem, aut virum, qui quæue ſuæ filiæ virginis pudorem, aut propriam vxorem in prædam alienæ libidinis tradiderit, & re ipſa proſtituerit, aut induxerit, vt contra ius & fas ſtupra, & adulteria, quæſtus aut alia quauis cauſa palam exerceat, pœna eadem volumus animaduerti.

Antiquis tamen iuribus contra cæteros adulteros, & adulteras, lenones, & lenas, ac ſtupra, & huiuſmodi facinora perpetrantes promulgatis, aliàs in ſuo robore permanſuris.

Contra alios Adulteros, Lenones, &c. antiqua iá ſeruentur.

Cæterum quemadmodum hac noſtra conſtitutione id nobis propoſitum eſt, vt ſi quos homines in poſterum honeſtatis, ac diuinæ legis interdum obliuio cœperit, eos ſaltim ſupplicij metus à flagitijs ſceleribuſque deterreat: Ita hodie tales nullos eſſe vehementer optamus: Quòd ſi quæ fortè ſint coniugatæ, quæ palam impudicè, ac turpiter viuant, ijs nouem dumtaxat dierum ſpatium, poſt huius conſtitutionis publicationem ad reſipiſcendum damus: intra quod tempus, ſi velint redire ad cor, Vener. Fratrem noſtrum Iacobum Epiſcopum Portuen. Cardinalem Sabellum, noſtrum in prædicta Vrbe Vicarium, vel eius Viceſgerentem adire debeant, eiſque polliceri ſe deinceps pudicam vitam acturas, & aut cum ſuis viris cohabitaturas, aut honeſto in loco, vbi ab ipſis Iudicibus, vt ſupra dictum eſt, collocatæ, ſeu depoſitæ fuerint permanſuras. Quo termino elapſo, contra ſic vt ſupra delinquentes, ad pœnas prædictas omnino procedi mandamus.

Coniugatæ palam impudicè viuentes, ſi reſipiſcere velint Vicarium Vrbis infra nouē dies adeāt, &c. alioquin ſi in præmiſsis poſtea deliquerint, pœnas prædictas omnino incurrent.

Decernentes ſic per quoſcunque iudicari debere; irritumque & inane ſi ſecus ſuper his, à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum irritans.

Et nihilominus mādamus vniuerſis & ſingulis dictæ Vrbis Iudicibus ordinarijs pro tempore exiſtentibus, quibus contra reos talium criminum, aut quoad cauſas huiuſmodi iuriſdictio competit, vel in futurum competet, vt curent præmiſſa omnia iuxta præſentium litterarum continentiam & tenorem, firmiter & inuiolatè perpetuis futuris temporibus obſeruari, & contra crimnoſos, ac delinquentes prædictos vtriuſque ſexus inquirant & procedant, ac in eos iuxta præmiſſa culpabiles repertos, prædictis pœnis, vt ſupra diſpoſitum eſt, animaduertant: contumaces, rebelles, & inobedientes, eiſq; auxilium, conſilium, vel fauorem quomodolibet præſtantes, per opportuna iuris & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ac adhibito, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis.

Iudicum facultates procedendi contra delinquentes, eoſq; coercendi.

Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, dictæ Vrbis ſtatutis, nouis reformationibus, & conſuetudinibus, etiā iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoq; indultis, & litteris Apoſtolicis Populo Rom. vel Curialibus, aut alijs perſonis, etiam motuproprio, & conſiſtorialiter, ſeu aliàs quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, & quibuslibet aliis indulgentijs generalibus, vel ſpecialibus, quorumcunq; tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, habenda eſſet in eiſdem noſtris litteris mentio ſpecialis. Quæ omnia nemini volumus aduerſus præmiſ-

Clauſulæ derogatoriæ.

ſa, in

sa, in aliquo suffragari, atq; illis ad effectum earundem præsentium dumtaxat, specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem, vt ipsarum præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud habeatur, quæ eisdem originalibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Forma, & effectus pub. huius constitutionis.

Quodq; eædem præsentes ad valuas Lateranen. & Principis Apostolorum de Vrbe Basilicarum, ac in acie Campi Floræ, de more publicentur, affixis, & dimissis inibi earum exemplis, quòdq; post decem dies, ab huiusmodi publicatione numerandos, statim incipiant vnumquemque arctare, perinde, ac si personaliter omnibus intimatæ forent, cum non sit verisimile à quoquam id ignorari, quod tam patenter cunctis fuerit intimatum. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrorum statutorum, ordinationis, onerationis, decretorum, mandati, derogationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, tertio Calen. Nouemb. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

E. Dat.

Tho. Thomasius Gualterutius.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Indictione decimaquarta, die vero tertia mensis Nouembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & Domini nostri, Domini Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno Secundo, Retroscriptæ litteræ Apostolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissæ in valuis, seu portis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranen. & Sancti Petri Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, per nos Ioannem Burlurault, & Octauium Tagliettum, Sanctissimi Domini nostri Papæ Curs. Necnon in acie Campi Floræ, per eosdem Curs.

Alexander Parabiachus Magister Curs.

XLVIII.

Montis Alti Oppidi ex Prouincia Marchiæ in Ciuitatem sublimatio, eiusque Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem & Episcopalem Ecclesiam erectio.

Similem erectionem, & sublimationem fecit hic idem Sanctiss. Pontifex, de Oppido Lauretano, & Oppido S. Seuerini, eorumq; Ecclesiis, vt habes sup. in const. 34. fol. 100. & etiam infra in constit. sequen.

SIxtvs Papa V. Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ huius erectionis.

SVPER vniuersas Orbis Ecclesias eo disponente, qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet insufficientibus, constituti, leuamus in circuitu agri Dominici oculos nostræ mentis, more peruigilis pastoris inspecturi, quid Ecclesiarum ipsarum, præsertim Cathedralium statui & decori cōgruat, & quid operis circa illas eorumq; statum prosperum, & felicem impendi debeat; & diuino fulti præsidio, quo cuncta, & æqua benignitate pro populorum suorum fidelium salute disponuntur, ad ea quæ statui Ecclesiarum huiusmodi congruunt, nostri officij partes, salubriter & vtiliter intendere curamus, prout in Domino conspicimus expedire. Sanè cupientes Terram Montis Alti Ripanæ diœcesis, quę felicem nostris dedit ortum natalibus, vt in celeberrimo & eminenti loco sita, & muris vndiq; cincta est, & in qua sæcularis & Collegiata Ecclesia sanctæ Mariæ ad Collem eleganter constructa, & duas

Montis Alti Oppidi eiusq; Collegiatæ Ecclesiæ, commēdatio.

& duas dignitates, & decem canonicatus & totidem præbendas, ac sacristiam aliaq; ad cultum diuinum necessaria habens, & duæ aliæ Ecclesiæ, vna scilicet Sancti Georgij & S. Petri, & alia Oratorium nuncupata S. Nicolai, in qua Confraternitas sub inuocatione Sanctissimi Sacramenti canonicè instituta reperitur, necnon domus circiter tricentæ nobiliter ædificatæ, ac plateæ lateribus stratæ existunt, ac singula quaq; quarta feria cuiuslibet hebdomadæ emporium, ad quod ex omnibus locis circumuicinis fit magnus concursus, celebratur, & ex qua deniq; viri, & in Theologia, ac iure, & Medicina aliisq; scientijs excellentes prodierunt, ac secularem ac Collegiatam Ecclesiam huiusmodi dignioribus titulis & nominibus decorare, habita super his cum Fratribus nostris matura deliberatione, & de illorum consilio, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac eiusdem Beatæ Mariæ honorem, ac Christifidelium deuotionis augmentum prædictam Montis Alti & Portulæ, ac Patrignonis, necnon Montis de Nouen. & Rotellæ ac Furciæ à dicta Ripan. necnon Montis Elpari, Communantię, ac Montis Monachi à Firmana, & deniq; Castagnoni Terras, seu loca aut Castra, eorumq; omnium Territoria ab Asculana, diœcesi quibus in spiritualibus subiectæ sunt, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuò separamus & dismembramus, illaq; & eorum incolas & habitatores, Ecclesiarum Rectores, Beneficiatos, Priores, & alia inibi beneficia Ecclesiastica obtinentes, ac Monasteria & domos fratrum, aliaq; pia loca ab omni Iurisdictione, potestate, & subiectione Venerabilium Fratrum nostrorum Ripan. Firman. & Asculan. Episcoporum, nunc, & pro tempore existentium, necnon solutione decimarum eisdem Episcopis per eos debitarum, & decætero facien. perpetuò eximimus & liberamus. Necnon Terram Montis Alti in Ciuitatem, & secularem Collegiatam Ecclesiam huiusmodi, in Cathedralem, sub inuocatione eadem eiusdem Beatæ Mariæ Virginis, pro vno Episcopo Montis Alti nuncupando, qui iurisdictionem Episcopalem habeat, & exerceat in spiritualibus, cum mensa Episcopali, arra, sigillo, aliisq; insignibus, honoribus & priuilegijs, quibus alij Episcopi de iure, vel consuetudine, aut aliàs quomodolibet in eisdem spiritualibus vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, de simili consilio, auctoritate & tenore præmissis, erigimus & instituimus. Ac Ciuitatem & Cathedralem Ecclesiam, sic erectas & institutas, necnon Episcopum Montis Alti pro tempore existentem, ac ipsius Ecclesiæ Montis Alti Capitulum, Sedi Apostolicæ immediatè subijcimus, & sub protectione Beatorum Petri & Pauli Apostolorum suscipimus, Eidemq; Ecclesiæ sic in Cathedralem instirutæ, pro sua, seu mensę suæ Episcopalis dote, Monasterium Beatæ Mariæ de Monte Sancto Ordinis S. Benedicti dictę Asculan. diœcesi certo quem haberi volumus pro expresso modo vacan. similiter perpetuò vnimus, annectimus, & incorporamus, ac siluam, seu tenutam Bonettini concedimus, necnon Terras, & Territoria pro diœcesi Montis Alti: illorum vero, necnon dictę Ciuitatis Montis Alti Ecclesias, personas pro Clero, & habitatores pro populo, etiam perpetuò assignamus; vt eos quoad superioritatem & iura Episcopalia Montis Alti subesse, & tamquam membra capiti obsequentes, de iuribus Episcopalibus respondere volumus. Decernentes ex nunc irritum & inane si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstan. nostris de vnione committendis ad partes, vocatis quorum interest, ac exprimen. vero valore, & de non tollen. iure quęsito, ac Lateranen. Concilij nouissimè celebrati vniones perpetuas, nisi in casibus à iure permissis fieri prohibitis, ac alijs constitution. & ordination. Apostolicis, necnon Ripan. Firman. & Asculan. Ecclesiarum iuramento, & confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illarumq; Præsulibus, Capitulis, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis & decretis, etiam Motuproprio, & Consistorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium concessis, approbatis & innouatis, quibus omnibus etiam si de illis, eorūq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda foret, illarum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisq; con-

Montis Alti Oppidi in Ciuitatem sublimatio, eiusque Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem erectio & Diœcesis assignatio.

Dotis pro Mōtis Alti Episcopo concessio.

Decretum irritans.

Clausulæ derogatoriæ.

trarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę separationis, dismembrationis, exemptionis, liberationis, erectionis, institutionis, subreptionis, susceptionis, annexionis, vnionis, incorporationis, concessionis, assignationis, voluntatis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

Datum Romę, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, decimo octauo Cal. Decembris. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Pro Reuerendissimo Domino Summatore A. Iustus.

Tho. Thom. Gualterutius.

XLIX.

Oppidi Sancti Seuerini ex Prouincia Marchiæ in Ciuitatem sublimatio, eiusque Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem & Episcopalem erectio.

Hoc idem fecit idem Sanctiss. Pont. de Oppido Lauretano, & Oppido Montis Alti eius patriæ, & de eorum Ecclesiis, vt habes in const. praeced. vbi not.

SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. SVPERNA dispositione, cuius inscrutabili prouidentia incrementum suscipiunt vniuersa, pro Sedis Apostolicæ excellenti præeminentia, dignum arbitramur in irriguo militantis Ecclesiæ Agro nouas Episcopales Sedes, & Ecclesias plantare, vt per huiusmodi nouam plantationem, singulorum Christifidelium augeatur deuotio, diuinus cultus efflorea t, & animarum salus subsequatur, humiliaq; loca dignioribus & eminentioribus titulis, ac condignis fauoribus illustretur, vt propagatione nouæ Sedis, honoratique pręsulis assistentia & regimine, cum Apostolicæ potestatis amplitudine, ac orthodoxæ fidei profectu & exaltatione, ipsi Christifideles ęternę fęlicitatis pręmium, nostri Redemptoris inęstimabili charitate media valeant adipisci. Sanè cum Oppidum Sancti Seuerini in Agro Piceno Camerinen. diœc. inter cætera partium illarum Oppida satis insigne ac percelebre, necnon benedicente Domino habitatorum, ac incolarum multitudine refectum existat, ac dilecti filij illius vniuersitas & homines, pro eorum ac Oppidi huiusmodi, necnon eius Cleri singulorumque habitatorum, & Incolarum prædictorum decore, & amplitudine, ac diuini cultus incremento & animarum salute, Oppidum ipsum Ciuitatis nomine, & Cathedralis Ecclesiæ honore decorari summoperè desiderent; ijdemque vniuersitas & homines, pro sęcularis & Collegiatę Ecclesiæ dicti Oppidi, in qua vna dignitas, quæ inibi Principalis dignitas existit, Prioratus nuncupata, ac sex Canonicatus, & totidem prębendæ fore noscuntur, si in Cathedralem Ecclesiam erigeretur, mensæ Episcopalis dote, redditum annuum seu censum mille scutorum monetę illarum partium, decem iulijs pro quolibet scuto huiusmodi computatis, super Molendinis eiusdem Oppidi, ad ipsos Vniuersitatem & homines legitimè spectantibus assignare, parati sint. Nos pium & salutare Vniuersitatis & hominum propositum & desiderium huiusmodi volentes amplecti, illiq; fauere, ac cultum diuinum augere, & spirituali animarum profectui huiusmodi, quem exinde speramus prouenire, salubriter promonere intendentes, ipsosq; Vniuersitatem & homines, ac eorum singulos à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à Iure, vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, &

Causæ huius Erectionis.

Oppidi Sancti Seuerini cōmendatio.

absolu-

absolutos fore censentes, matura super his cum fratribus nostris deliberatione præhabita, necnon Vniuersitate & hominibus præfatis, nobis super hoc humiliter supplicantibus, de eorundem fratrum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac Gloriosissimæ eius Genetricis Virginis Mariæ, totiusque Curiæ cælestis honorem, ac fidei Catholicæ exaltationem, & habitatorum ac Incolarum prædictorum animarum salutem, Oppidum præfatum cum illius Comitatu & Territorio, necnon omnibus & singulis Castris, Villis, locis, terminis, districtibus ac Clero, personis, Ecclesijs, Monasterijs, Prioratibus, Præposituris, Præpositatibus, & alijs pijs locis, ac beneficijs Ecclesiasticis, cum cura & sine cura sæcularibus, & ordinum quorumcunque regularibus, à diœcesi Camerinen. prædicta Apostolica auctoritate perpetuò separamus, & dismembramus, ac ab omni Iurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, dominio & potestate, venerabilis fratris nostri moderni & pro tempore existentis Camerinen. Episcopi, ac dilectorum filiorum Capituli Ecclesiæ Camerinen. eorumque Vicariorum & Officialium, ac quorumcunque aliorum; necnon à solutione quorumuis Iurium, Episcopo & Capitulo huiusmodi per Oppidi, ac singulorum Castrorum, Villarum, locorum huiusmodi habitatores, & Incolas, ac Clerum, personas, Ecclesias, Monasteria, & alia beneficia huiusmodi, ratione Iurisdictionis, & superioritatis prædictarum respectiuè debitorum, dicta auctoritate, ac de simili consilio, etiam perpetuò penitus eximimus, & totaliter liberamus: Necnon Oppidum Sācti Seuerini præfatum in Ciuitatem Sancti Seuerini nuncupandam, ac in ea Cathedralem Ecclesiam pro vno Episcopo Sancti Seuerini etiam nuncupando, qui ipsi Ecclesiæ Sancti Seuerini præsideat, ac in illa & Ciuitate prædicta, ipsiq; Ecclesiæ Sancti Seuerini assignanda diœc. omnia & singula, quæ ordinis & Iurisdictionis, ac cuiuscunque alterius muneris Episcopalis sunt exerceat, cum Sede & Mensa, alijsque Insignijs, ac Iurisdictionibus Episcopalibus, necnon priuilegijs, Immunitatibus & gratijs, quibus aliæ Cathedrales Ecclesiæ, & earum Præsules, de Iure vel consuetudine, aut aliàs quomodolibet vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, de pari consilio, eadem auctoritate similiter perpetuò erigimus, & instituimus; ac Oppidum Ciuitatis, & Ecclesiam Cathedralis, necnon Comitatum Sancti Seuerini huiusmodi, ac illius Territorium vniuersam diœc. Incolas verò & habitatores præfatos, Ciuium nomine & honore decoramus, eidemque sic erectæ Ecclesię Sancti Seuerini Oppidum præfatum, vt præfertur, in Ciuitatem erectū pro Ciuitate, & vniuersum Comitatum, ac illius Territorium huiusmodi, cum omnibus illius Castris, Villis, locis & districtibus per eosdem vniuersitates, & homines specificandis, & statuendis pro Diœc. ipsarum Ciuitatis, & Diœcesis, Sancti Seuerini, Ecclesias, & habitatores pro Clero & populo concedimus. & assignamus. Necnon dictę Ecclesię Sancti Seuerini mensę Episcopali, pro illius dote redditum annuum, seu censum Mille scutorum huiusmodi, per ipsos Vniuersitatem & homines, vt præfertur assignandum, ex nunc prout extunc, & è contra, postquam assignatus fuerit, pariter perpetuò applicamus & appropriamus, ac Sancti Seuerini, aliaq; eiusdem Comitatus, Oppidi, & Comitatum ipsum, singulaq; illius Castra, Villas, loca, Territorium, Clerum & populum huiusmodi eidem Episcopo Sancti Seuerini, qui pro tempore fuerit, quoad omnem ordinariam Iurisdictionem, & superioritatem perpetuò subiicimus. Et insuper Capitulo, Clero, Ciuitati, & dięcesi Sancti Seuerini huiusmodi, ipsarumq; Ciuitatis & diœc. Incolis & habitatoribus, ac eorum singulis, vt omnibus, & etiam singulis priuilegijs, exemptionibus libertatibus, immunitatibus, gratijs, fauoribus & indultis, quibus aliarum Ecclesiarum Cathedralium Capitula, alięque Ciuitates & diœc. ac eorum Clerus, Incolę, & habitatores vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri & gaudere quomodolibet poterunt in futurum vti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant, auctoritate prędicta indulgemus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cęterisque contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, separationis, dismembrationis, exemptionis, liberationis, erectionis, institutionis, decorationis, concessionis, assignationis, applicationis, approbationis, subiectionis, & indulti infringere, vel ei ausu temerario contraire.

Oppidi Sancti Seuerini in Ciuitatem sublimatio, eiusque Collegiatę Ecclesiæ in Episcopalem erectio.

Diœcesis designatio.

Dotis seu annui redditꝰ scutorū mille pro Episcopo assignatio.

Clausulæ derogatoriæ.

staire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romę, Apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, vj. Cal. Decembris. Pontificatus Nostri Anno II.

L.

De Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium creandorum numero, ordine, ætate, tempore, qualitate, & officio.

De Materia Cardinalium vide supra in Eug. iv. const. 1. fol. 64. & Pij v. const. 93. fol. 1062. vbi posui concord. & vide etiam infra in const. 56.

SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. POSTQVAM verus ille atque æternus Pastor, & Episcopus animarum Christus Dominus, ad gubernandam vniuersalem Ecclesiam, quam suo pretioso sanguine acquisiuit, Apostolorum Principi Beato Petro cœlestis simul, ac terrenę tradidit plenitudinem potestatis, eique suas in terris vices commisit, sicut in cathedra ipsius Petri successor, & verus Christi Vicarius Romanus Pontifex, diuina præordinatione eiusdem supremę Apostolicę dignitatis fastigium & locum in terris tenet, ita etiam Sacrosanctæ Romanę Ecclesię Cardinales reprçsentantes personas Sanctorum Apostolorum, dum Christo Saluatori regnum Dei prædicanti, atque humanę salutis mysterium operanti ministrarent, eidem Pontifici in executione Sacerdotalis officij, & in dirigenda ipsa Ecclesia Catholica, cui præest, Consiliarij, & Coadiutores assistunt, quasi oculi & aures, ac nobilissimę sacri capitis partes, & præcipua illius membra à Spiritu Sancto cōstituta, qui in hac ipsa Ecclesiastica Hierarchia, diuina dispositione, instar illius cœlestis, cui ex altera parte respondet, ordinata, ad altissimum gradum euecti, cum ipso Romano Pontifice communi patre ac Pastore, ad quem ex omnibus vndique gentibus ac nationibus, in grauissimis, maximèque arduis rebus fideles omnium generum, omnium ordinum, summi, infimi quotidie confluunt, tanti ponderis molem, atque onus populorum sustineant, & pro animarum salute, pro fide, pro iustitia, pro vnitate assiduè inuigilent ac laborent, qui circa ipsum vniuersali Ecclesiæ seruiendo, singularum Ecclesiarum commoditatibus se impendant, quorum consilio idem Pontifex agenda disponat, quorum opera, & necessaria, & plurimum fructuosa vniuersæ Reipublicæ Christianæ, in secundis rebus ornamento & commodo, in dubijs præsidio & adiumento esse possit; qui denique pro exaltatione Catholicæ religionis, pro pace & quiete Christiani populi, pro augmento, & honore Sanctæ Sedis Apostolicæ sanguinem, si ita res ferat, & spiritum constanter effundant. Cum itaque ipsi veri cardines sint & clarissima Ecclesiæ lumina, templi Dei bases, firmamenta & columina Christianæ Reipublicæ, singulari quadam pietate ac doctrina, nec vulgari aut mediocri, sed insigni atque eximia virtute abundare debent, vt quam gerunt personam dignè & honorificè valeant sustinere; Ac quemadmodum præcipuè sunt partes summi Romani Præsulis in ijs asciscendis exquisitam adhibere diligentiam, & accurata circumspectione prouidere, vt viri optimi ac lectissimi assumantur, & vel in hoc potissimū necessitati atq; vtilitati totius Ecclesiæ sibi commissæ cōsulatur, ita etiam Prælati cęterę q; personę Ecclesiasticę ad tantę dignitatis sublimitatem promouendi, anteactę vitæ laude, atq; excellenti quadam & rara meritorum commendatione præ cęteris fulgeant, necesse est; vt hoc amplissimo honore digni habeantur. Siquidem eorum vita ac mores cęteris exemplo esse debent, verba & responsa pro oraculis, monita ac precepta ab vniuersis Christianis regulæ & norma rectè viuendi, rectèque sentiendi existimantur, ab ijs quasi sapientissimis magistris Ecclesiasticæ disciplinæ forma suscipitur, quæ ad mores vitamque cunctorum fidelium componendos, longè latèque diffusa propagetur. Ipsi denique verè sunt sal terræ, ac lucernæ positæ super candelabrum,

Margin notes: 1. Pet. 2. — Summus Ro. Pontif. est verus Christi Vicarius. — Cap. per venerabile, qui fil. sint legit. cap. fundamēta, de elect. lib. 6. Cardinales Apostolorū Christo ministrantes personas repræsentant, & sunt Pont. Cōsiliarij, & Coadiutores. — Extrauag. Io. xxij. Execrabilis. — Cardinales pro exaltatione Catholicę Religionis sanguinem, & spiritū effundere debent. — Pontifex igitur viros optimos & lectissimos Cardinales creare debet. — Math. 5. Deuteron. 17.

vt inter

ut inter sanguinem & sanguinem, causam & causam; lepram & lepram discernant; ac doctrinæ opportunitate & veritate, infirma confirment, distupta consolident, deprauata conuertant, luceant omnibus qui in domo Domini habitant, ac primæ huic Sedi assistentes, cunctos pastores, dum in grauioribus negotijs eandem Sedem consulunt, eiusq; opem implorant, suo iudicio, consilio, & auctoritate instruere, dirigere, ac docere non cessent. Cæterum cum non solum ad eos spectet, plurima & maximi momenti negotia & causas, quæ eis in dies committuntur, præclara fide & prouidentia cognoscere, ac legationibus in Prouincijs gubernandis, & in grauioribus rebus, sæpius ad Reges & Imperatores perfungi: sed, quod omnium caput & summa est, ex eorum corpore, numero, & Collegio, ille ipse qui cunctis pastoribus est præficiendus, ac totius Dominici gregis curam habiturus, summus Pontifex deligatur; ijdemq; illum suis suffragijs creent, qui tunc demum publico bono Christiani populi, optimus sine vlla dubitatione existet, si è numero & suffragijs bonorum deligetur; in hac sacra electione censendi sunt veri interpretes, atque internuntij voluntatis Dei, cuius spiritu sicut vniuersum Ecclesiæ corpus sanctificatur & regitur, ita maximè hoc totum huiusmodi electionis opus, eiusdem afflatu & instinctu absolui certissimum est, atq; omnibus exploratum vt vel ex hoc ipso perspici possit quanta in eis requiratur puritas, & sinceritas ab omni carnis affectu, priuatorum commodorum cura, & factionum studijs aliena, quorū pectora & voces, templa & organa futura sint Spiritus Sancti; & ex quibus quasi seminibus is sit proditurus, in quem totius Apostolicę potestatis plenitudo, Deo annuente meritò conferatur. Quapropter, vt tanti muneris amplitudo, ea qua decet obseruantia, & admiratione apud cunctos mortales honoretur, & in quos ob celsitudinem gradus, omnium oculi, omniū ora conuertuntur, in eis summę dignitati par claritas & splendor eluceat, atq; in eis glorificetur Deus, honorificetur sacerdotale ministeriū, & animę fidelium lętificentur, certè sacris amplissimi huius honoris insignibus ij demū decorandi videntur qui eximia eruditione, innocentia ac sanctitate, & omni virtutum genere à vero solidorum bonorum largitore Deo supra cęteros fuerint illustrati. Proinde nos, postquàm placuit diuinę bonitati imbecillitatem nostram ad summi Apostolatus apicem vocare; inter cęteras, quas pro bono vniuersalis Ecclesię, his maximè turbulentis temporibus, dies noctesque suscipimus curas & cogitationes, hanc ipsam Pontificia nostra solicitudine dignissimam iudicauimus: vt ad communem salutem, & profectum Christiani populi nostræ curæ crediti, ac ad ipsius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ decus, & ornamentum, circa Cardinalium electionem, atque assumptionem, tam à prędecessoribus nostris, quàm a nobis hactenus editas sanctiones, & decreta expenderemus: in quibus licèt pleraq; salubriter ac prudenter disposita, & ordinata fuerint; quia tamen res humanę facilè in deterius prolabuntur, nisi sit, qui eas assiduè renouet atque conseruet, easdem illas sanctiones & decreta partim innouando, partim declarando, partim pro rerum & temporum exigentia supplendo, & in melius reformando, habita super his cū Venerabilibus Fratribus nostris eiusdem S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorundem Fratrum consilio, & vnanimi consensu, hanc nostram perpetuò valituram cōstitutionem duximus promulgandam, qua & nosmetipsos in re tam graui nostri muneris admonemus, & quā nobis legem imponimus, eandem nostris successoribus indicamus, quos & sui officij non immemores fore confidimus, & se aliquando in districto, ac tremendo Dei iudicio suę villicationis rationem esse reddituros, Apostolo dicente: *Omnes stabimus ante tribunal Christi, & vnusquisq; nostrum pro se rationem reddet Deo.*

Præsertim quia ex Colleg. Cardinaliū creandus est summus Pontifex.

Idea S. D. N. Sixtus Papa v. hanc desuper edit constitutionem. videlicet.

Rom. 14. 2. Corin. 5.

1. Primum igitur, cum ita exposcente rerum ac temporum qualitate, & occasione, recessum fuerit à veteri illo more, admodum paucos viros in sacrum Collegium ascribendi, jamq; plures nostra ętate Cardinales quàm antiquitus in ipsum Collegium cooptari consueuerint, tum vt iuxta generalis Concilij Tridentini Decretum, omnium Christianitatis Nationum ratio habeatur, tum quia in eodem Collegio multi, quę est humani corporis infirmitas, senectute vel morbis frequenter grauati, haud commodè tanto operi assiduè sustinendo sufficere queunt, vt in hoc moderatio congrua adhibeatur, & certi limites pręscribantur, ne vel ad veterem illam paucitatem eos redigamus, vel rursus eorum honor nimia, ac superflua numerositate vilęscat, quod interdum & nosipsi

Sess. 24. de refor. gener. c. 1.

dum

dum in minoribus eſſemus, vidimus & experti ſumus: ac vt veteris Synagogę figura ſanctæ & Apoſtolicæ Eccleſię veritati reſpondeat, ſequi cupientes mandatum Domini factum ad Moyſen, de congregandis ſeptuaginta viris de ſenibus Iſrael, quos noſſet ſenes populi eſſe & magiſtros, vt ſecum onus populi ſuſtentarent, & nō ipſe ſolus grauaretur, ſuper quos ad oſtium tabernaculi ductos, loquente Domino, Spiritus requieuit.

Num. c. 11.

De prædictorum Fratrum noſtrorum conſilio, perpetuò ſtatuimus & ordinamus, vt in poſterum connumeratis omnibus cuiuſque ordinis Epiſcopis, Presbyteris & Diaconis Cardinalibus, qui nunc ſunt, quique in futurum creabuntur, cuncti ſimul numerum Septuaginta nullo vnquam tempore excedant, ac talis numerus quouis prętextu, occaſione, vel cauſa etiam vrgentiſsima minimè augeatur. Quòd ſi vnum vel plures à nobis vel pro tempore exiſtente Romano Pontifice in futurum vltra dictum numerum eligi in Cardinalem, aut creari, aut pronuntiari contigerit, decernimus huiuſmodi electionem, creationem, & pronunciationem nullam, irritam, & inanem fore, & cenſendam eſſe, nullumq; ius ſeu titulum, re aut nomine ſic electo, ſeu electis acquiri, neque eorum quenquàm pro Cardinali haberi, aut reputari poſſe aut debere, neq; dictam electionem, creationem, pronunciationem ab initio inualidam & vltra numerum factam, ſi poſtea ad præſcriptum numerum, moriente vno vel pluribus Cardinalibus ipſum Collegio redigatur, propterea ex poſtfacto conualeſcere, ſed vti à principio ſic deinceps in perpetuum nullius ſore roboris vel momenti.

Cardinales ſeptuaginta dumtaxat, eſſe poſſint, electioq; promouendorum vltra hunc numerum nulla ſit.

Quoniam verò, iam inde ab antiquiſsimis etiam Apoſtolorum temporibus, Diaconorum ordo ad inſeruiendum & miniſtrandum in Eccleſia Dei, ex magna prouidentia dignoſcitur inſtitutus, & pro temporum varietate, modò maior, modò minor numerus eſſe conſueuit, ita vt aliquando ſeptem, interdum quatuordecim, quandoq; verò decem & octo Diaconi fuerint, & tamen hoc tempore, tum propter eorum paruum numerum, tum propter aliquorum abſentiā à Romana Curia, adeò pauci reperiuntur, vt eorum officio ſatisfacere nequeant, imò ſępius presbyteri Cardinales loco Diaconorum, contra patrum inſtituta, Pontifici aſsiſtere & miniſtrare cogantur: Idcirco ſtatuimus, vt ex prædicto numero Cardinalium, Diaconi quatuordecim, reliqui omnes, præter ſex Epiſcopos, Presbyteri ſint & eſſe debeant.

Sintq; Epiſcopi ſex, Presbyteri 50. & Diaconi 14.

Neq; poſt hac quiſpiam in Diaconum Cardinalem aſſumi poſsit, niſi ſaltem in vigeſimo ſecundo ſuę ætatis anno fuerit conſtitutus, ita vt omnino intra annum ad ſacrum Diaconatus ordinem valeat & debeat promoueri: alioquin ſi anno elapſo ad ipſum Diaconatus ordinem promotus non fuerit, eo ipſo, tam in Conſiſtorialibus & omnibus alijs actibus & negotijs Cardinalitijs, quàm etiam iuxta conſtitutionem ſel. rec. Pij Papæ Quarti prædeceſſoris noſtri, ſuper reformatione Conclauis editam, in electione Romani Pontificis voce actiua & paſsiua omnino careat, ac priuatus exiſtat.

Diaconi Card. eſſe nequeunt minores anno. 22. & infra annum ad Ordinem Diaconatus promoueri debēt, alias voce carent actiua & paſsiua.

Diaconorum autem numerus ſic præfinitus perpetuò retineatur, ac Diaconi in eodem ordine ſemper remaneant; & ſi qui eorum ex deuotionis feruore ad presbyteratus ordinem promoti fuerint, ſemper tamen in eodem Diaconatus ordine & officio miniſtrent, & ſuum locum inter Diaconos Cardinales teneant, donec ex Cardinalibus de nouo creandis, ſiue eligendis, alij Diaconi prædictum numerum ſuppleant, & in eorum locum ſubrogentur ſubſtituantur. Quo caſu antiquiores Diaconi ad presbyteratus ordinem promoti, ad presbyteros Cardinales tranſire, atque inter eos ſedere valeant, & connumerari.

Diaconi ex feruore deuotionis ad presbyteratū promoti, remaneant inter Diaconos quouſque ex Card. de nouo creandis ſuppleatur numerus 14. Diaconorum.

Vt verò Diaconos Cardinales, qui in ſua vocatione permanſerint, & in miniſterio ordinis ſui perſeuerauerint, maioribus honoribus proſequamur, volumus vt cum aliquam ex ſex Cathedralibus Eccleſijs, quibus Epiſcopi Cardinales præſunt, primo, ſecundo & tertio, per obitum vel tranſlationem, aut aliàs pro tempore vacare contigerit, antiquior quidem presbyter Cardinalis præſens, ſaluo cuique Epiſcopo Cardinali iure tranſeundi ad eam, dimiſſa priore cui præerat, vt moris eſt, promoueatur: ſed vbi poſt tres vacationes, tres itidem ex ipſis presbyteris Cardinalibus in Epiſcopos pręfecti fuerint, tunc ſi quarta alicuius harum Eccleſiarum vacatio contigerit, excluſo ea tantum vice antiquiore presbytero, Prior Diaconorum Cardinalium, qui præſens fuerit, & in ætate legitima conſtitutus, vel ſi ille noluerit aut nequiuerit aſſumi, ſequens Diaconus

Diaconorum Prior, aut ſequens ſi ſit legitimæ ætatis, in quarta vacatione, ſex Eccleſiarum Epiſcopalium, promoueatur ad Eccleſiam vacantem, & in aliis tribus vacat. antiquior Presbyter promoueatur.

tamis eisdem qualitatibus prædictus, ad eam promoueatur, & ita deinceps in huiusmodi vacationibus sex Ecclesiarum prædictarum perpetuò obseruetur, vt post tres presbyterorum ad dictas Ecclesias promotiones, quarta occurrente vacatione, prior Diaconorum, aut sequens, vt præfertur, in Episcopum præficiatur.

Inter hos Septuaginta Cardinales, præter egregios vtriusque iuris, aut Decretorum Doctores, non desint aliquot insignes viri in Sacra Theologia Magistri, præsertim ex Regularibus, & Mendicantium Ordinibus assumendi, saltem quatuor, non tamen pauciores.

Inter lxx. Card. præfatos assumantur saltem quatuor Magistri in Theologia.

Antiquum verò Clementis, Anacleti, Euaristi, Alexandri, & aliorum Sanctorum Pontificum prædecessorum nostrorum morem, per sexcentos & amplius annos continuata serie obseruatum sequi volentes, ac decretum aliàs per nos in nostro Consistorio editum innouantes; perpetuò sancimus, tempus creandorum Cardinalium seu promotionis ad Cardinalatus honorem faciendæ, mense Decembri dumtaxat in ipsis temporibus seu diebus ieiuniorum, & non alijs esse debere.

Creari possint Card. in diebus ieiuniorũ mensis Decembris dumtaxat.

Vt autem ipsi Cardinales in regimine vniuersalis Ecclesiæ, nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici vtiliter assistere valeant, ac de omnibus Christianorum Regnorum Prouinciarumque moribus, rebus & negotijs promptè, & fideliter certa ab eis notitia, pro rerum emergentium opportunitate habeatur; prædicti Concilij Tridentini decreto inhærentes, statuimus, vt ex omnibus Christianitatis nationibus, quantum commodè fieri poterit, idonei assumantur.

Promoueanturque Idonei ex omnib. Nationibus Christianitatis quantum commodè fieri poterit.

Præterea, qui Cardinales creandi erunt, legitimis & honestis sint exorti natalibus, neque vlla prorsus labe, aut illegitimorum natalium suspicione quouis modo laborent, sed omni macula, & impuritate careant: alioquin ad tam eminentem dignitatis gradum penitus inhabiles, & illius incapaces sint & esse censeantur. Quocirca considerantes, quòd licet tanta sit vis & efficacia Sacramenti Matrimonij, quod Apostolo teste: *Magnum est in Christo, et in Ecclesia*, vt qui antea geniti erant, ex soluto & soluta, inter quos ritè Matrimonium constare poterat, post illud contractum legitimi habeantur, in nonnullis tamen Prouincijs & Dominijs, nobilitatis priuilegijs non gaudent, nec ad sæcularia officia, honores & dignitates, neque ad nobilium feudorum, & statuum successiones admittuntur: quòdque multo magis indecorum videretur, & ab Apostolicæ sedis dignitate alienum, si huiusmodi illegitimi per sequens Matrimonium, vt præfertur, legitimati, in Cardinales assumerentur, ac Cardinalatus celsitudo & splendor, qui dignitati Regiæ comparatur, facilè deprimi, commaculari, aut quodammodo inobscurari posset: Ideo vt puriori dignitati puriores natales respondeant, quoscunque illegitimè natos, quorumuis etiam Magnorum Principum, etiam Ducali, aut maiori, etiam Regia & Imperiali auctoritate fulgentium filios, quocunque gradu, dignitate, & præeminentia præditos, etiam genitos ex soluto & soluta, inter quos tunc Matrimonium constare poterat, ac postea per subsequens Matrimonium, etiam ritè & solemniter in facie Ecclesiæ contractum, vel aliàs legitimatos, & quomodolibet habilitatos, & natalibus restitutos, ac quorumuis honorum capaces effectos, etiamsi cum eis, vt hanc ipsam dignitatem obtinere valeant, super defectu natalium fuerit expressè & in specie auctoritate Apostolica quomodolibet dispensatum; nihilominus prædictæ Cardinalatus dignitatis prorsus incapaces, & ad eam obtinendam perpetuò inhabiles decernimus, ac declaramus.

Ephes. 5.

Illegitimi etiã per subsequẽs matrimoniũ legitimati, aut super defectu Natalium auctoritate Apostolica dispensationem consecuti ad Cardinalat. inhabiles sint.

Sed & insuper prohibemus, ne ij, quos propter defectus, vitia, aut impedimenta quæcunq; ad sacros ordines, secundum canonicas sanctiones promoueri fas non est, etiam si cum ipsis dicta auctoritate Apostolica fuerit dispensatum, neue alicuius criminis, aut infamiæ nota respersi, in Cardinales vllo vnquam tempore assumantur.

Qui ob defect. vitia aut impedimenta ad sacros ordines iuxta canonicas sanctiones promoueri nequeunt etiam si dispensationẽ auctoritate Apostolica obtinuerint, & etiã qui alicuius criminis, aut infamiæ nota respersi, fuerint Cardinales esse non possint.

Cæterum, vt non solum honore, sed etiam re ipsa cardines sint, super quibus ostia vniuersalis Ecclesiæ tutò nitantur, diuinaque & humana ministeria sibi commissa vtilius exequi possint; statuimus, vt lectissimi; & præcellentes viri in ipsum Collegium ascribantur, & quorum vitæ probitas, morum candor, præstans doctrina & eruditio, eximia pietas, & erga salutem animarum ardens studium & zelus, in dandis consilijs sincera fides & integritas, in rebus gerendis singularis prudentia, constantia, & aucto-

Promouẽdi ad Card. doctrina vitæ probitate, & alijs qualitatibus à iure requisitis, præstare debent.

ritas,

ritas, & aliæ qualitates à iure requisitę, tam ipsi Pontifici, quàm vniuerso Collegio cognitæ & probatæ sint.

Clericali etiã Charactere insigniti, & in 4. minoribus Ordin. constituti per annum saltem ante promotionem habitum & tonsuram gestare tenentur.

Ac proinde, ne homines sacrarum rerum planè imperiti & rudes, atque Ecclesiasticarum functionum ignari, quasi in Ecclesia Dei hospites & peregrini, statim huiusmodi muneri præficiantur, iuxta decretum iampridem à nobis in prædicto Consistorio nostro sancitum, quod pariter harum serie innouamus, districtè interdicimus, ne quis vllatenus ad Cardinalatus honorem assumi queat, nisi qui antea clericali charactere insignitus, & in quatuor minoribus ordinibus constitutus, per annum saltem, habitum & tonsuram gestauerit clericalem.

Filium vtriuslibet sexus, etiam ex legitimo matrimonio, vel ex eo nepoté habentes, promoueri nequeunt ad Cardin.

Cum autem ad honorem adeò sublimem promouendi omni virtutum, & præsertim castimoniæ laude, supra cæteros plurimum eminere debeant, qui verò filios etiam legitimos ex vxore sua aliàs dignoscitur suscepisse, certum nequeat suæ testimonium continentiæ exhibere, & pater erga proprios filios naturali affectu, nimia quadam propensione feratur, verendumque sit, ne propterea varijs propriæ domus negotijs, ac multiplici liberorum cura distractus, Ecclesiæ negotia sibi credita, aut negligenter tractet, aut minus solicitè & fideliter, quàm par est, eiusdem Ecclesiæ iura tueatur; prohibemus ne aliquis, qui vtriuslibet sexus filium seu filios, etiam ex legitimo matrimonio susceptos, vel nepotem seu nepotes ex eis habeat, vllatenus in Cardinalem assumi, aut promoueri possit.

Frater etiã ex vno parẽte germanus, vel patruelis cõsobrinus, aut amitinus alicuius Cardi. viuentis, eo viuente Cardinalis esse non possit.

Insuper, vt factionum fomitem & simultatum ansam ex sacro hoc cœtu, quantum cum Domino possumus, amputemus, decretum piæ mem. Iulii Papæ III. prædecessoris nostri, in sacro olim Consistorio editum approbantes, & declarantes; Similiter perpetuò interdicimus, ne vllo vnquã tempore assumatur aliquis posthac in eiusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem, qui frater ex vtroque vel alterutro parente germanus existat alterius Cardinalis viuentis, ita vt eodem tempore duo fratres germani in eodem Collegio nullatenus esse possint. Quinimò idem decretum extendentes & ampliantes, prohibemus quoq;, ne patrueli vel amitino aut cõsobrino Cardinale viuente, alter eius patruelis vel amitinus aut consobrinus ad Cardinalatum valeat promoueri.

Patruus, aut auunculus Nepotis ex fratre vel sorore Card. viuẽtis prohibetur eo viuente assumi ad cardi. & ẽconuerso talis nepos patrui & auunculi.

Sed & pari ratione sancimus, ne patruo aut auunculo Cardinali viuente, eius ex fratre vel sorore nepos, nec rursus nepote ex fratre vel sorore Cardinale existente, illius patruus aut auunculus, nec vllus deniq; alius, qui primo, aut secundo tantum consanguinitatis gradu alicui Cardinali viuenti coniunctus sit, quamdiu is vixerit in Cardinalem assumi possit. Ita vt omnes & singuli prędicti tam pater filios, aut nepotes habens, quàm fratres germani, patrueles, amitini, consobrini, patruus, auunculus, nepos ex fratre vel sorore, & quiuis vt supra, primo aut secundo gradu coniunctus, alter altero Cardinali viuente, ad Cardinalatum inhabiles & illius incapaces sint & censeantur, neque eorum aliquis Cardinalis creari valeat, neque aduersus hanc prohibitionem, ex quacumq; etiam vrgentissima causa cum eis liceat dispensari. Et nihilominus electio, creatio, ac pronunciatio Cardinalium huiusmodi, contra pręsentem prohibitionem aut interdictum facta & attentata, nulla, irrita, & inanis sit eo ipso, ac cum omnibus, inde secutis nullius sit roboris vel momenti.

Absentes à curia ad card. promouẽdi creari debent adiecta cõditione, vt ĩfra annum Apostolorũ limina visitare teneãtur, & ante consignationem bireti rubri eis à Pont. transmittẽdi id facere iurẽt, & obseruẽt, alias cardinalatus honore priuati cẽseantur.

Postremò attendentes, proprium esse eorundẽ Cardinalium munus, assistere, vt præmittitur, Christi in terris Vicario, eiq; in rędenda Ecclesia Catholica consilium & operam assiduè præstare, atque cum eo Ecclesiæ necessitatibus prouidere, ipsosque tum ad id ex ipsius officij debito, tum ex Sanctorum Patrum decretis, teneri; ac propterea absurdum esse Cardinales procul ab ipso Pontifice vitam agere, & locum mansionemq; suam in Ecclesia Dei adeò præcelsam, contra huiusmodi officij debitum, & in suarum perniciem animarum negligere, ac deserere: inhærentes decreto similiter à nobis in Consistorio nostro dudum desuper promulgato, de eorundem Fratrum consilio statuimus & ordinamus, ne quis in posterum à Romana Curia absens Cardinalis creetur, aut pronuntietur, nisi hac adiecta conditione; vt intra annum in Romanam Curiam venire & Apostolorum limina visitare teneatur; necnon antequam biretum rubrum, quod à Romano Pontifice de more benedici, ac per certum Nuntium mitti solet, ei tradatur, illiusue capiti imponatur, iuret in manibus personæ alicuius in dignitate Ecclesiastica

constitutę,

constitutæ, cui id negotij datum fuerit, se intra annum à die præstiti iuramenti numerandum, omni mora postposita, & impedimento remoto, ad Vrbem, vel aliò, vbi Rom. Cu. eo tempore fuerit, personaliter aduenturum, vt sistat se nobis, aut pro tempore existenti Romano Pontifici, & Sanctæ Sedi Apost. cuius obsequijs erit ascriptus, & quamdiu ipsi Pontifici visum fuerit, muneri suo incumbat, atq; ita de legibus, moribus, consuetudinibus, ac toto statu eiusdem Sedis plenè instruatur, atq; ad Ecclesiæ, seu Prouinciæ, cui forsan præerit, necessitates subleuandas, abusus tollendos, mores reformandos, Ecclesiasticam disciplinam, si qua ex parte labefactata fuerit, restituẽdam, opportuna, & salutaria consilia ab ipsius Pontificis paterna charitate, sapientia & vigilantia recipiat, & pro viribus exequatur. Cuius quidem iuramenti postquam per eum præstitutum fuerit; publicum inde instrumentum conficiatur, & in forma authentica ad nos, vel nostrum pro tempore successorem, nulla interposita mora transmittatur. Quòd si fortè id iurare recusauerit, volumus, vt biretum rubrum ei omnino denegetur, ac nequaquam tradatur, sed ipso facto, absque alia declaratione vel decreto Cardinalatus honore priuatus existat, atq; habeatur in omnibus & per omnia, ac si nunquã in Cardinalem assumptus, vel promotus fuisset. Inhabilis quoq; ad eandem dignitatẽ postea obtinendam, & illius incapax efficiatur. Sin autem iuret, ac biretum rubrũ accipiat, sed tamen postea ad Vrbem & Romanam Curiam, vt præfertur, intra annum à die præstiti iuramenti non comparuerit, tunc pariter absq; alia declaratione, Cardinalatus dignitate, officio, titulo, denominatione, atque omnibus & quibuscunq; illius insignibus, facultatibus, priuilegijs, auctoritatibus careat eo ipso, & perpetuò priuatus sit, & esse censeatur, perinde ac si nunquàm inter Cardinales cooptatus fuisset, nec biretum rubrum accepisset. Quod quidem biretum post id tempus confestim deponere omnino teneatur. Decernentes sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices & Commissarios, etiam causarũ Palatij Apostolici Auditores, & ipsos S.R.E. Cardinales, in quauis causa & instantia, sublata eis & eorum cuiq; quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere: necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. *Decretum irritans.*

Non obstan. Apostolicis, ac in generalibus Concilijs editis constitutionibus, & ordinationibus, etiam certum alium eorundem Cardinalium numerum præscribentibus, aut aliàs super præmissis disponentibus, quas omnes quatenus præsenti constitutioni in aliquo aduersantur, illarum tenores pro plenè, ac sufficienter expressis habentes, etiam si de illis specialis, specifica, expressa, ac indiuidua de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio facienda esset, omnino abrogamus, abolemus, & annullamus, cæterisq; contrarijs quibuscumque. *Clausulæ derogatoriæ.*

Cæterum, vt præsentes litteræ omnibus innotescant, mandamus illas ad valuas Lateranensis & Principis Apostolorum de Vrbe Basilicarum, atque Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, more solito publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis spatium dimitti, eisq; detractis earum exempla eo in loco relinqui. Ac volumus, vt illarum transumptis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo Prælati, vel personę in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, in iudicio & extra illud, vbi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quę ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statutorum, ordinationum, decretorum, voluntatum, sanctionum, declarationum, prohibitionum, innouationum, interdictorum, approbationis, extensionis, ampliationis, abrogationis, abolitionis, annullationis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. *Forma publicationis.*

Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, tertio Nonas Decembris. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

✠ Ego A.Card.Farnesius Vicecancellarius, Episcopus Ostiensis.
✠ Ego Iacobus Cardinalis Sabellus Episcopus Portuensis.
✠ Ego Io. Antonius Episcopus Tusculan. Card. S.Georg.
✠ Ego Io. Franciscus Card. de Gambara, Episcopus Prænestin.
✠
✠ Ego Inn. Aualus Card. de Arag. Episcopus Sabinen.
✠
✠ Ego M. S. Card. ab Altaemps.
✠ Ego M. Antonius Card. Columna.
✠
✠ Ego P. Card. Sanctacrucius.
✠ Ego Gabriel Card. Paleottus.
✠ Frater Michael Bonellus Cardinalis Alexandrinus.
✠ Ego Ludouicus Cardinalis Madrutius.
✠ Ego Nic. Card. Senon.tt.S. Praxedis.
✠ Ego Iul. Ant. Sanctorius Card. Sanctæ Seuerinæ.
✠
✠ Ego Hier. Card. Rusticutius.
✠ Ego Io. Hier. Card. Albanus.
✠ Ego Hieron. Card. Simoncellus.
✠
✠ P. Card. Deza.
✠
✠ Ego Antonius Card. Carafa.
✠
✠ Ego Io. Antonius Card. SS. Quatuor.

✠ Ego Io. Bap. Card. S. Marcelli.
✠
✠
✠
✠ Ego Iulius Card. Cananius.
✠
✠ Ego Antonius Card. Saluiatus.
✠ Ego Augustinus Card. Veron.
✠ Ego Vin. Card. Montis Regalis.
✠ Ego Philippus Cardinalis Spinula.
✠ Ego Georgius Card. Radiuil.
✠
✠ Ego Scipio Card. Lancellottus.
✠ Ego Vincentius Card. Gonzaga.
✠
✠
✠ Ego Io. Baptista Card. Castruccius Signaturæ Iustitiæ Præfectus.
✠ Ego Federicus Card. Cornelius.
✠ Ego Hippolytus de Rubeis Cardinalis Papiæ.
✠
✠ Ego Decius Card. Azzolinus.
✠ Ego Hippol. Card. Aldobrandinus Maior Pœnit.
✠
✠ Ego Ferd. Cardinalis de Medicis.
✠ Ego Philippus Vastauillanus Card. Camer.
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Andreas Cardinalis Battorius.
✠ Ego Alex. Card. Montaltus.

Tho. Thom. Gualterutius.

Registrata apud eundem Thomam Secretarium.

Publicatio. Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Indictione decimaquarta, die vero decimatertia Mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi Domini Nostri, Domini Sixti diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno Secundo. Retroscriptæ litteræ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spacium dimissæ in portis, seu valuis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, & Sancti Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & acici Campi Floræ, per nos Ioan. Freile, & Octauium Tagliettum, Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores.

Alex. Parabiachus Mag. Curs.

Erectio

L I.

Erectio Officij Auditoratus causarum Confidentiarum beneficialium, Iurisdictionisq; & priuilegiorum, ac emolumentorum concessio, dictiq; Officij collatio, in personam R. P. D. Alexandri Catalani vtriusq; Signat Referendarij.

De huiusmodi confidentiis, earumq; casibus, præsumptionibus, probationibus, & pœnis; habes sup. in Pii IV. const. 109. fol. 820. & Pij V. const. 87. fol. 1051. & const. 118. & seq. fol. 1165. & sequen. & etiam habes, infra in const. 66.

SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. DIVINA Dei prouidentia, quę cunctorum fidelium cætum per diuersa tribunalia statuit in rectitudine gubernandum, in supremo Iustitiæ Throno, meritis licet imparibus constituti, nunc in muneribus & officijs ad ipsius Iustitiæ cultum instituendis, nunc pro personis idoneis ad illa assumendis, & condignis titulis decorandis, aciem nostræ mentis sedulo conuertimus, & quæ ad officiorum & personarum huiusmodi stabiliendam iurisdictionem, salubremque directionem pertinere noscuntur, ne propter varios diuersorum Iudicum & Tribunalium concursus, & varias procedendi formas, desuper dubitari contingat; ex pastoralis nostri officij debito constituimus, ac in his eisdem officij nostri partes fauorabiliter impartimur, prout rerum, & causarum circumstantijs debitè pensatis, conspicimus in domino salubriter expedire. Cum itaque aliàs fel. rec. Pius PP. V. prædecessor noster, omnium causarum confidentialium pro tempore mouendarum cognitionem & decisionem, ac litterarum Apostolicarum à piæ mem. Pio PP. Quarto etiam prædecessore nostro super huiusmodi confidentijs emanatarum, executionem sibi & successoribus suis reseruauerit, & postmodum ob varias & continuas pro tempore existen. Rom Pontif. in grauissimis & arduissimis totius Reipub. Christianæ negotijs occupationes, causæ ipsæ in Rom. Cur. pro tempore motæ & introductæ per particularem Iudicem, ex delegatione Apostolica, audiri, decidi, & cognosci consueuerit, ipse autem Iudex nedum solo Rom. Pontificis nutu amouibilis, sed etiam sibi contra ordinarios collatores Episcopos, & alios superiores pręlatos hac confidentiali labe plerumque infectos, procedendi facultas pręclusa existat, qui etiam in huiusmodi causarum prosecutione, vt plurimum delegantur, diuersę symoniacę prauitates & aliæ illicitę pactiones, quę licet ex istis confidentijs resultent seu illis mistæ & coniunctæ sint, tamen à nonnullis prætenditur eas sub facultatibus præfato Iudici concessis, minimè comprehendi, nec in illis ab ipso sine speciali sedis Apostolicæ rescripto posse procedi: Vnde fit vt modo ipsius Iudicis mutatione, quæ interdum contingit, nunc facultatum suarum angustia, ac etiam delinquentiũ cauillationibus & subterfugijs, eiusdem Iudicis auctoritas sæpius illudatur, ac ea quæ ad purgandam hac contagione Dei Ecclesiam à dictis prædecessoribus sapientissimè sunt sancita, vt plurimum debito affectu careant, in animarum perniciem & scandalum plurimorum. Nos huiusmodi incommodis, pro nostri pastoralis officij debito obuiare cupientes, operæpretium fore duximus, præfati Iudicis personam speciali titulo & denominatione decorare, illiusque iurisdictionem ampliare, vt in tribunali suo tum iudicia, tum cætera ad id munus pertinentia perpetuò stabiliantur, ac ad certum debitumque finem ordinentur, necnon litterarum & constitutionum Pij Quarti & Pij Quinti prædecessorum huiusmodi, ac præfatorum aliorumque priuilegiorum, indultorum, gratiarum & facultatum, pro tempore existenti Iudici causarum confidentialium huiusmodi concessarum ac sentẽtiarum desuper forsan latarum & inde secutorum quoruncunque tenores, necnon litium & causarum huiusmodi status & merita, nomina & cognomina collitigantium, præsentibus pro expressis habentes.

Pii V. & Pii IV. constitutiones istæ sunt iudicatæ hic i rub.

Causæ huius erectionis.

Erectio officii Auditorat' causarum cōfidentialium.

Motuproprio non ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione & certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine; vnum Officium Auditoratus generalis quarumcunque confidentialium, etiam symoniacam prauitatem & quamcunque aliam illicitam pactionem inducentium, seu connexitatem aliquam cum confidentia habentium, rerumque omnium inde resultantium, pro vno generali illarum Auditore, qui omnium & singularum causarum huiusmodi ordinarius iudex existat, & officium ipsum ad eius vitam obtinere, illudque in nostris & pro tempore existentis Rom. Pontificis manibus quandocunq; resignare, licitè possit, ad instar aliorum Rom. Cur. & dictæ Sedis officiorum vacabilium & resignabilium, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuò erigimus & instituimus.

Emolumentorum, & redditūum assignatio.

Ibique sic erecto & instituto pro illius dote, decimam partem omnium & singulorum fructuum, redditūum, prouentuum, iurium obuentionum, ac etiam distributionum quotidianarum, etiam solis præsentibns & diuinis officijs interessentibus dari, & per eos percipi solitarum, & aliorum quorumcunque emolumentorum, ac etiam pensionum annuarum, cum interuentu confidentiæ, vel aliàs symoniaca aut alia illicita pactione interueniente, seu quæ commissis Confidentijs aliquam dependentiam, vel cōnexitatem habeat, indebitè perceptorum, ad quorum restitutionem quoscunque per ipsius Auditoris sententiam condemnari, etiam si postmodum per alios Iudices causam fortasse reuideri, & dictam sententiam confirmari seu reformari, ac etiam super quibus, post litem desuper in officio huiusmodi intentatam, quomodolibet componi vel aliàs concordari contigerit. Necnon omnia & singula alia iura, salaria, regalia, & emolumenta quęcunque ordinaria, & extraordinaria, vndecunque & quomodocunq; prouenientia, etiam sportulas, vel alia quocunque nomine nuncupata, quæ Iudices causarum confidentialium huiusmodi in dicta Curia pro tempore deputati, quomodolibet, & quocunque titulo vel causa habere, cōsequi, lucrari, & percipere cōsueuerunt seu etiam potuerint ac debuerint, cuiuscunque qualitatis, quantitatis & valoris fuerint, auctoritate & tenore præsentis, etiam perpetuò applicamus & appropriamus.

Priuilegiorum omniū quæ veri familiares Pontificis, continuiq; cōmensales, & Prelati domestici, Sedisq; Aposto. Notarii habēt, concessio.

Necnon quòd de cętero pro tēpore existens Auditor prędictus, statim a die concessionis sibi de huiusmodi Auditoratus officio, dicta auctoritate factę, sit & esse cēseatur noster, & pro tempore existen. Rom. Pontificis verus, indubitatus & non fictus familiaris, continuus commensalis, & Prælatns domesticus, ac dictæ sedis Notarius, aliorumq; familiarium continuorum commensalium nobis, & dicto Rom. Pontificio in Palatio Apostolico seruiētium, ac Prǽlatorum domesticorum & eiusdem sedis notariorum numero & consortio fauorabili aggregatus, ac pro vero, indubitato, & non ficto nostro & pro tempore existentis Rom. Pontificis familiari, continuo commensali, & Prælato domestico, sedisque huiusmodi notario haberi, & reputari debeat; habituque & insignijs dictorum prælatorum & notariorum, per quamcunque personam in dignitate ecclesiastica constitutam, quam ad hoc duxerit eligendam sibi, recepto prius ab eo fidelitatis & obedientię solito iuramento, exhibendis & conferendis, omnibusque & singulis ac prorsus similibus priuilegijs, pręeminentijs, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, honoribus, antelationibus, prærogatiuis, fauoribus, indultis, concessionibus, & gratijs, tam specialibus quàm temporalibus quibus cęteri nostri & pro tempore existen. Rom. Pontificis, veri, indubitati & non ficti familiares, continui commensales, ac prælati domestici, dictęque sedis notarij, etiam de numero participantium existentes, etiam si habitum & rochetum notariorum sedis huiusmodi non deferat, de iure, statuto, vsu consuetudine, vel aliquo etiam speciali priuilegio, aut aliàs quomodolibet vtuntur, potiuntur & gaudent, ac vti, potiri & gaudere possint, & poterunt quomodolibet in futurum, in iudicio & extra, ac vbique locorum absq; aliqua prorsus differentia, non solum ad illorum instar, sed pariformiter & æquè principaliter in omnibus & per omnia, perinde ac si eidem Auditori pro tempore existenti specialiter & exprcssè per pręsentes concessa fuissent, sine tamen ipsorum pręlatorum domesticorum, & notariorum de numero participantium pręiudicio, vti, potiri & gaudere liberè & licitè possit & vale.

Ipseque Auditor pro tempore existens, omnes & singulas dictarum confidentiarū & symo-

ſymoniacam prauitatem, vel quamuis aliam illicitam pactionem inducentium, ſeu aliquam dependentiam vel connexitatem habentium, rerumque omnium inde reſultantium cauſas huiuſmodi in eadē Curia quomodocunq; & qualitercunque, ac inter quaſcunque perſonas, etiam Cardinalatus honore ac Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali dignitatibus fungentes, etiā per uiam inquiſitionis, aut ex officio ſeu Apoſtolica delegatione, vel alias quomodolibet motas & mouendas; ac etiam quæ per viam appellationis à ſententijs diffinitiuis, vel interlocutorijs vim diffinitiuæ habentibus, per quoſcunque Iudices ordinarios vel delegatos, ac etiam dictæ Sedis Legatos vel Nuncios pro tempore latis & promulgatis, ad ſedem præfatam pro tempore interpoſitæ, ſeu reclamationis iudicialis aut nullitatis, ad ſedē eandem hactenus deuolutæ ſunt, vel in poſterum deuoluentur, ita vt cauſæ appellationum huiuſmodi per eum ſolum cognoſci, nec alteri niſi per commiſſionem in ſignatura gratiæ, vocato ipſo Auditore propoſitam, & manu noſtra ſignatam, committi poſſit, ſummariè, ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicii, ſola veritate inſpecta, etiam manu regia, ac terminis ſubſtantialibus, qui de ſtilo ſeu ordinatione Palatij Apoſtolici obſeruari conſueuerunt, penitus omiſſis ac etiam quibuſuis appellationibus, nullitatibus, & alijs diffugijs prorſus ſemotis procedendo, vnà cum omnibus & ſingulis earum inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis, ac etiā toto negotio principali, Audien. cognoſcen. deciden. fineque debito terminan. etiam ſingulis diebus & horis, præterquam in honorem Dei feriatis; necnon ſuper omnibus & ſingulis confidentijs, etiam aliquam dependentiam vel connexitatem cum ſymoniaca vel alia illicita pactione habentibus, ſeu miſtis huiuſmodi, rebuſque omnibus inde reſultantibus, tam ad procuratoris fiſcalis denuntiationem & promotionem, quàm etiam partium accuſationem, ſeu ex mero officio inquirendi, omneſque & ſingulas huiuſmodi confidentialem & ſymoniacam prauitatem vel quamuis aliam illicitam pactionem inducentium, ſeu aliquam dependentiam vel connexitatem habentium, rerumque inde reſultantium cauſam, coram quibuſuis iudicibus etiam Palatij Apoſtolici cauſarum Auditoribus, inter quaſcunq; perſonas, motas & mouendas, ad ſe & ſuum tribunal auocandi, ac omnes & ſingulos dictarum confidentiarum auctores machinatores, conſcios, complices, & alios quos opus fuerit, ac ſua quomodolibet intereſſe putantes, etiam per edictum publicum, ſi ad eos tutus non pateat acceſſus, citandi, & conſtito ſibi quantum ſufficere videbitur de iudicijs, ad perſonaliter vel alias legitimè comparendum, ſub excommunicationis alijſq; eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis, ac priuationis omnium & ſingulorum beneficiorum & officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa & alia quæcunq; in poſterum obtinenda, necnon pecuniariis, aliiſque eius arbitrio, etiam iuxta demeritorum exigentiam corporis afflictiuis pœnis, monendi, eiſq; ac quibuſuis iudicibus, tam ordinariis quàm commiſſariis, etiam quacunque auctoritate fungentibus & functuris, ſub ſimilibus ſententiis, cenſuris & pœnis, tam in dicta Curia, quàm extra eam vbilibet inhibendi, detinentes quoſcunque libros, ſcripturas, computa, inſtrumenta & alia documenta publica vel priuata dictarum confidentiarum, cauſas etiam vt pręfertur mixtas quomodolibet concernentia, ad illa exhibenda, necnon quoſlibet teſtes ad ſe examini ſubiiciendum, ac veritatis teſtimonium perhibendum, etiam ex officio, vel aliàs prout ſibi videbitur, per ſimiles cenſuras & pœnas cogendi & compellendi, eoſque, necnon contradictores quoſlibet & rebelles, ſententias, cenſuras, & pœnas, etiam priuationis huiuſmodi incidiſſe, ſeruata forma Concilij Tridentini declarandi, auxiliumque brachij ſęcularis inuocandi, necnon vnum Locumtenentem in huiuſmodi cauſis, cum ſimili vel limitata poteſtate, quoties ſibi videbitur conſtituendi & deputandi, eumq; reuocandi, ac alium eius loco ſubrogandi, necnon litteras ſeu conſtitutiones Pij iiij. & Pij v. prędeceſſorum huiuſmodi ſuper dictis confidentijs editas, ac omnes & ſingulas ſententias in dictis cauſis confidentiarum, tam hactenus per illarum Iudices qui pro tempore fuerint latas, quàm in poſterum per futurum Auditorem huiuſmodi, eiuſq; ſucceſſores ac Locumtenentes ferendas, via executiua, nulla tela iudiciaria ſeruata, & quacunq; appellatione remota, ac aliàs iuxta litterarum ſeu conſtitutionum præfatarum, ac etiam facultatum dictis iudicibus, per Nos & prædeceſſores Noſtros quomodolibet conceſſa-

Iuriſdictionis cognoſcendi quaſcumq; cauſas confidentiales, &c. conceſſiu.

rum

rum formam, continentiam & tenorem plenariè & totaliter exequendi & executioni demandandi, mandataque executiua & alia quomodolibet necessaria & opportuna decernendi & relaxandi, ac generaliter omnia & singula alia, quę in pręmissis omnibus & singulis quomodolibet necessaria & opportuna fuerunt, facien. dicen. geren. exercen. mandan. decernen. statuen. ordinan. & exequendi, plenam, liberam & omnimodam facultatem, potestatem & auctoritatem habeat, & habere debeat. Et quòd officium Notariatus earundem causarum decætero perpetuis futuris temporibus ad meram, & liberam pro tempore existen. Auditoris prędicti dispositionem, spectet & pertineat, ipseq; pro tempore existens Auditor officium Notariatus huiusmodi, quod dilectus filius Prosper Vacca ad hoc à nobis deputatus ad præsens exercet, cum primum per cessum vel decessum, aut priuationem vel amotionem dicti Prosperi, aut cuiusuis alterius qui illud pro tempore quomodolibet obtinebit, aut aliàs quouis modo vacauerit, quibusuis personis, de quibus sibi videbitur per suas patentes litteras, sigillo officij sui Auditoratus gratis, vel pro pretio reperibili concedere & assignare, ac soluta sibi solita compositione resignationis, de dicto officio Notariatus pro tempore facien. necnon personam cui officium ipsum Notariatus pro tempore concesserit & assignauerit, ad illud illiusq; liberum exercitium, absq; alia nostra & pro tempore existentis Rom. Pontif. concessione & assignatione recipere, & admittere, ac per eos ad quos spectat, & pro tempore spectabit recipi, & admitti, ac illi de solitis & consuetis iuribus & emolumentis responderi facere, liberè & licitè valeat, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuò statuimus, & ordinamus.

Notariatus Officij ad Auditoratus Officiũ prædictum applicatio & concessio.

Insuper de dilecti filij magistri Alexandri Catelani Clerici Romani, V. I. D. ac litterarum Apostolicarum maioris præsidentię Abbreuiatoris, & in vtraq; Signatura nostra Referendarij, fide, integritate, probitate & doctrina, nobis præcipuè in iudicis earundem causarum munere iamdudum exercendo, & obeundo cognita atq; perspecta, specialem in Domino fiduciam obtinentes, ipsumque Alexan. a quibusuis excommunicationis suspensionis, & interdicti, aliisq; ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequen. harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, eidem Alexandro officium Auditoratus generalis causarum confidentialium, vel aliàs vt præfertur mixtarum, à primæua eius electione vacans huiusmodi, per eum quoad vixerit ad instar aliorum officiorum Cur. & Sedis prædictarum tenen. regendum & gubernandum, cum decima parte fructuum, redditruum, prouentuum, iurium obuentionum, distributionum, & aliorum emolumentorum ac pensionum indebitè perceptorum, & percipiendorum huiusmodi, & alijs illi annexis, necnon omnibus & singulis iuribus, regalibus, vocalibus, sportulis, taxis, prouentibus, obuentionibus, honoribus, emolumentis, priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, pręeminentijs, antelationibus, prærogatiuis, iurisdictionibus, fauoribus, gratijs, indultis, ac de dicto officio Notariatus disponendi, & illius resignationes admittendi cęterisque facultatibus supradictis, auctoritate & tenore similibus concedimus, & assignamus, ipsumque Alexandrum ad officium Auditoratus causarum confidentialium huiusmodi, illiusq; liberum exercitium, necnon decimam fructuum, redditruum, prouentuum, iurium, obuentionum, distributionum, emolumentorum & pensionum huiusmodi partem, ac iura, regalia, sportulas, taxas, prouentus, obuentiones, honores, priuilegia, facultates, cæteraq; omnia & singula supradicta, ex nunc recipimus & admittimus, ac per eos ad quos spectat, & pro tēpore spectabit recipi & admitti, receptumq; & admissum in eis quoad vixerit manuteneri, sibiq; de eisdem integrè responderi debere volumus & mandamus. Ac eundem Alexan. qui in nostram sedisq; præfatę subuentionem, summam duorum millium ducatorum auri de Camera, nomine pretij dicti officij in manibus depositarij Datariatus nostri, realiter & cum effectu persoluit, ab eodem officio Auditoratus eiusmodi, eius vita durante, eiusq; etiam pro tempore resignatarios, cessionarios, vel translatarios, tam mediatos, quàm immediatos quoscunq; per nos, vel successores nostros Rom. Pontifices pro tempore existentes, aut Sedem & Cameram prædictas, etiam ex quauis causa inuitum vel inuitos amoueri, aut illud eisque assignata,

Auditoratus Officij, in personam Alexandri Catalani Ro. vtriusque Sig. Referendarij cum prædictis iurisdictionibus emolumentis & priuilegijs, collatio.

assignata & concessa, iura, regalia, emolumenta, cæteraque alia supradicta, in toto vel in parte imminui, vel subtrahi, neque super eisdem præmissis omnibus per S. R. E. Vicecancellarium, Camerariũ ac dictę Cam. Thesaurarium, Clericos, Præsidentes, Camerarios vel quoscunq; alios quauis auctoritate fungẽtes quomodolibet molestari posse declaramus; & nihilominus pro dicti Alexandri & suorum successorum prędictorum indemnitate & securitate, ac omnium & singulorum præmissorum obseruatione, & executione, etiam nomine & loco damnorum & interesse, quæ ipsum Alexandrum, vel eius successores prædictos pati contigerit, omnia & singula eiusdem Cam. redditus prouentus, iura, res, & bona quæcumq;, tam præsentia quàm futura, nedum generaliter verum etiam specialiter & expresse in amplissima Cameræ forma, cum omnibus & singulis clausulis, decretis & cautelis in similibus apponi solitis, & necessarijs latissimè extẽden. & interpretandis, Alexandro eiusq; successoribus prædictis validè & efficaciter obligamus & hypothecamus: necnon, etiam si pro consequendo dicto officio Auditoratus ab alio maius pretium dicta summa duorum millium ducatorum quandocunque repertum fuit, vel reperiri contigerit, illud omne & totum cuiuscunq; quantitatis & summæ fuerint, etiam si dimidiam vel maiorem partem iusti pretij excedat, eidem Alexandro gratiosè & irreuocabiliter ac perpetuò, etiam donatione inter viuos remittimus & cõdonamus. Decernentes pręsentes litteras ad probanⅾ. plenè, quòd eadem summa in nostram seu sedis vel Cameræ præfatarum subuentionem conuersa fuerit, aliaque præmissa vbique, tam in iudicio quàm extra sufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri; Ac easdem præsentes litteras nullo vnquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis nostræ, vel quouis alio defectu, etiam ex eo quòd interesse forsan habentes ad id vocati non fuerint, vel ex quauis alia causa quantumuis legitima & iuridica, etiam necessario exprimenda, notari, impugnari, inualidari, ad terminos iuris reduci, in ius vel controuersiam reuocari, aut aduersus illas quodcunq; iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, minusque sub quibusuis illarum aut similium vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus & alijs contratis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & eum in quo antea quomodolibet erãt statum restitutas, repositas & plenariè etiam sub quacunque data, per Alexandrum eiusque successores præfatos eligenda, reintegratas & de nouo concessas, validasque & efficaces fore & esse, vimque validi & efficacis contractus inter nos & Cameram ex vna, ac Alexan. eiusque successores præfatos ex altera partibus, ritè, & rectè initi & stipulati ac etiam vtrinque iurati habere & perpetuò obtinere, dictamque Cameram ad Alexan. & eius successores præfatos in iuribus & alijs præfatis tenendos, & ab omni incommodo, damno, læsione, lite causa & controuersia immunes, indemnes & exemptos conseruandos teneri & obligatos esse ac fore: Sicque & non aliter per quoscunque Iudices ordinarios vel delegatos etiã causarum Palatij Apostolici Auditores, ac eiusdem S. R. E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari ac diffiniri debere, necnon irritum & inane, si secus super his à quoquã quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Amerin. & Marturanen. Episcopis, ac dilecto filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut vnus eorum per se vel alium seu alios, præsentes litteras & in eis contenta quæcunq;, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Alexan. & eius in officio Auditoratus huiusmodi successorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant actoritate nostra præsentes litteras & in eis contenta huiusmodi, ab omnibus ad quos spectar, & pro tempore spectabit inuiolabiliter obseruari, ac Alexandrum & successores præfatos illis pacifice frui & gaudere; non permittentes ipsos seu eorum quempiam, per quoscunque, quauis auctoritate fungentes, desuper quomodolibet molestari, perturbari vel inquietari: contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaq; opportuna Iuris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis seruatis processibus, sententias

Bonorum Cameræ Apostol. pro securitate dicti officij obligatio.

Clausulæ præseruatiuæ.

Decretum irritans.

Executorũ, & defensorũ deputatio & facultates.

tentias, cen. & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sęcularis. Non obstan. præmissis, & de certo nominatorū prædictorum numero, necnon quatenus opus, sit recolendæ memoriæ Symmachi, & Innocentij Tertij, ac Pauli Secundi, & quorumcunq; aliorum Romanorum Pontificū etiam prædecessorum nostrorum, de rebus Ecclesię, seu Cameræ & Sedis prædictarū non alienan. alijsq; Apostolicis, ac in Prouincialibus, synodalibus & generalibus Concilijs editis, specialibus vel generalibus constitutionibus & ordinationibus, dictæque Cancellariæ regulis editis, & eden. etiam de gratijs ad instar non conceden. eiusque & dictæ Cameræ, ac earum officiorum, & collegiorum, necnon Vrbis Romæ, illiusq; tribunalium, & Curiarum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, consuetudinibus, stylis, vsibus, naturis, stabilimentis, & etiam nouis reformationibus; priuilegijs quoque indultis, exemptionibus, immunitatibus, & litteris Apostolicis, illis necnon ordinarijs iudicibus & personis supradictis, & quibusuis alijs, etiam per modum statuti perpetui initi & stipulati contractus, sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs alijsq; efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere vel specie per quoscumq; Rom. Pontifices prædecessores nostros, ac nos & sedem prædictam, etiam motu scientia, & potestatis plenitudine similibus ac aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis & innouatis. Quibus omnibus etiamsi de illis eorumq; totis tenoribus, specialis, specifica, expressa & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda esset, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, contrarijs quibuscunque: aut si aliquibus communiter vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quòd interdici, suspendi vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas, non facien. plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem quòd præsentium transumptis etiā impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo pro tempore existentis Auditoris Causarum confidentialium huiusmodi, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, in iudicio & extra, vbique plena & indubita eademque prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum erectionis, institutionis, applicationis, approbationis, statuti, ordinationis, absolutionis, concessionis, assignationis, receptionis, admissionis, voluntatum, mandatorum, declarationis, obligationis, hypothecationis, remissionis, condonationis, decreti & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Cal. Nouemb. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

E. Dat.

Tho. Thom. Gualterutius.

Admissio, & registratio in Camera Apost.

Die 7. Mensis Ianuarij, 1587. Præsentes litteræ in Camera Apostolica præsentatæ, & per Reuerendissimum Fauentinum dictæ Cameræ Clericum, & Iudicem ex decreto ipsius Cameræ specialiter deputatum, citato prius R. P. D. Geofredo Lomellino eiusdem Cameræ Commissario generali admissæ, & in libris Cameræ registratæ fuerunt ptiori libro diuersorum fol. 184.

Pontius Saua.

Registrata apud Thomam Secretarium.

V. Grauellius.

Erectio

L I I.

Erectio Collegij Notariorum Curiæ Capitolij, Iurisdictionumque, & Priuilegiorum concesio.

Quoad iurisdictionem Iudicum Curiæ Capitolii, vide etiam Pij IV. const. 73. cum declaratione quam ibi posui pro Iurisdictione Gubernatoris, & vide etiam Stat. lib. 1. cap. 41.

SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. VT litium diuturnitati, alijsque incommodis, quæ lites ipsæ secum afferre solent in Alma Vrbe nostra, in qua Ciuilia iura primum orta, & deinceps aucta & exculta fuerunt, occurratur, idque præsertim in Curia Capitolina, proprio Romanorum Ciuium foro, facilius subsequatur, Tabellionum numerum qui coram ipsius Curiæ Iudicibus gesta conscribunt, modo nimis auctum, quiq; in dies excrescit, coangustare, illumque ad certum & præfixum numerum & ordinem, prout alios Primarios eiusdem Vrbis Magistratus, per diuersos Romanos Pontifices prædecessores nostros statutum fuisse compertum est, redigere censuimus. Hac igitur cogitatione ducti, cum animaduerterimus Notariorum Iudicũ dictæ Curiæ, qui Collaterales appellantur, numerum, paruo vel nullo personarum habito delectu, in dies augeri, ac propterea temporis cursu authenticæ scripturæ, seu alia publica monimenta de facili non reperiantur, aut interdum omnino amittantur, atque pereant, rerumque in Iudicium iam deductarum definitiones, & decisiones in longum pertrahantur, alijsq; his grauioribus, in dies pauperes litigantes, etiam quandoque Viduæ, pupilli, & miserabiles personæ afficiantur incommodis, quibus pro nostro Pastoralis officij munere, nobis ex alto commissi occurrere, ac dilectos filios Romanos Ciues, quos vti peculiares filios paterna charitate complectimur, in hoc specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes; Motu proprio, non ad alicuius super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, nostra omnibus & singulis causarum, tam primi, quàm secundi Collateralium dictæ Curiæ Notarijs, dicti Tabellionis publici munus coram Iudicibus prædictis quomodolibet exercentibus, etiam si per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & sedem Apostolicam, necnon dilectos filios Senatorem, siue Conseruatores, Collaterales, Proconsules, & Correctores, ac alios dictæ Curiæ Magistratus, quauis auctoritate præditos, ac etiam vigore quorumcunq; priuilegiorum, aut cuiusuis hactenus obseruatæ consuetudinis, etiam quæ hominum memoriam excedat, deputati fuerint, Apostolica auctoritate, tenore præsentium omnino interdicimus, ac illis ne quouis quæsito colore, ingenio vel prætextu audeant se in eisdem Notariatuum Officijs ingerere, seu quoquomodo intromittere, expressè prohibemus; ac ab huiusmodi Notariatuum Officijs, & illorum possessione penitus amotos esse, illisque actionem spolij, vel vnde vi, & attentatorum, vel aliud quodcunque remedium ratione dictorum Notariatuum, & illorum exercitij, ac emolumentorum nequaquam competere decernimus, & declaramus: Eademque Notariatus Officia Cameræ nostræ Apostolicæ cum eorum emolumentis, & iuribus vniuersis vndecunque prouenientibus applicamus, & appropriamus, ac in dicta Curia Capitolij vnum Collegium Primi, & Secundi Collateralium Notariorum, qui numero sint Triginta, bonæ conditionis & famæ, ac ad lites & causas pertractandas, instrumentaque roganda, & alia huiusmodi Notariatus Officium concernentia eruditi, atque periti, vel saltem idoneum substitutum à Collegio examinatum & approbatum habentes, quorum Quindecim coram Primo, & alij Quindecim coram Secundo dictæ Curiæ Collateralibus, in omnibus & singulis litibus, & causis, inter quascunque personas coram eis, tam ratione eorundem ordinariæ Iurisdictionis, quàm ex delegatione Apostolica, seu aliàs, tam ad præsens, quàm pro tempore vertentibus, scribant, processusque, acta, decreta, & ordinationes adnotent,

Sixtus Pont. Max. ex causis hic expressit.

Notariis nunc coram Collateralibus scribentibus, officia interdicit, eaque Cameræ Apost. applicat.

Collegiumq; erigit 30. Notariorum quorũ 15. coram Primo, & 15. corã Secundo coll. in causis scribere, &c. valeãt.

adnotent, necnon de instrumentis tam Iudicialibus, quàm etiam alijs quibuscunque, prout alij aliorum Tribunalium eiusdem Curiæ Notarij rogari possint, publicent, & subscribant; ac eorum & quorumcunque Notariorum, seu instrumentorum vel aliarum scripturarum legalitatem, & alia ad id necessaria concedant, sub sigillo tamen Senatus Populique Romani, quod per Secretarium Conservatorum asseruari solet; Ita quòd pro qualibet legalitate quindecim boloneni exigi possint, quorum vna Collegio, altera verò medietates Secretario prædicto acquirantur, cui Secretario omnino sublata sit facultas legalitates concedendi; Necnon quæcunque instrumenta, scripturas & acta, tàm à suis prædecessoribus, quàm ab alijs Notarijs confecta & rogata, in eorum & cuiuslibet ipsorum officio existentia scribere, & authenticare, ac in publicam formam redigere, absque alicuius Iudicis, vel Archiuistæ, seu alterius ab eodem Collegio deputati manibus, alijsque solemnitatibus, vigore statutorum seu nouarum reformationum, aut aliàs quomodolibet requisitis; omniaque alia & singula, quæ alij dictæ Vrbis & Romanæ Curiæ Tribunalium Notarij, iuxta eorundem Tribunalium iurisdictionem & consuetudinem faciunt, gerunt, & exercent, ipsi quoque faciant, gerant, & exerceant, ac facere, gerere, & exercere possint, & valeant: dictusque numerus Triginta Notariorum sic erectorum, vllo vnquam tempore ex quauis etiam vrgentissima causa augeri minimè possit, sed semper ad dictum numerum officia prædicta reducta, & firmata sint, & esse debeant, ipsique Triginta Notarij vnum Collegium cum Decano, Mensario, alijsque officialibus, ac sigillo, Libro, seu Libris, ac alijs Collegialibus insignijs inter se constituant, ad instar aliorum dictæ Curiæ officiotum vacabilium, vendibilium, & resignabilium, auctoritate, & tenore prędictis perpetuò erigimus, & instituimus. Ac facta per eosdem tam Primi, quàm Secundi Collateralium Notarios officiorum huiusmodi emptione, vel illorum ad dictum officium admisione statim creati & assumpti, Notarii Capitolini esse censeantur, prout nos harum serie illos creamus, & deputamus. Ita quòd liceat eisdem Notarijs eorum officia per se, vel substitutos idoneos, vt præfertur approbandos, exercere illaq; eorum arbitrio arrendare, vendere, resignare, & alienare, pro precio eis beneuiso, & cum arrendatario vel emptore conueniendo, ac super eorum officiis huiusmodi, ad instar aliorum dictę Romanę Curię Officiorum, societates contrahere. Et insuper statnimus, volumus, atq; mandamus quòd hac prima vice tantum, ad dicta officia sic erecta, illorumq; liberum exercitium per Dilectum filium Datarium nostrum nominandi, teneantur & debeant intra decem dies earundem præsentium publicationem immediatè sequentes soluere, & cum effectu scuta Quingenta monetæ pro quolibet ex dictis Officiis, in manibus Datariatus nostri Depositarii exbursare. Deinde vero Officia prædicta in posterum perpetuis futuris temporibus, quandocunque illa per obitum, seu resignationem, aut aliàs quomodolibet vacare contigerit, personis à dilectis filiis Conseruatoribus, & Priore Capitum regionum tunc existentibus, nominandis, per nos, & successores nostros prædictos concedantur, & assignentur, ipsorumq; Officiorum portionis vacantis ptecium ad dilectos filios Populum Romanum integrè perueniat, spectet, atq; pertineat; Quòdq; ad officia huiusmodi in futurum, quicunq; tam Vrbis prædictæ originarii, quàm Incolæ & forenses, etiam si in minori ætate constituti fuerint, eligi, & deputari possint, qui sic electi & deputati, vel eorum substituti, per deputandos ab eodem Collegio examinati, & per ipsum Collegium postea approbati, ac præstito per eos fidelitatis iuramento, collegialiter, ad instar, & prout alia Notariorum dictę Curię Collegia facere solent, admittantur: qui vt præfertur admisi, eo ipso Ciues Romani efficiantur, ac omnibus & singulis priuilegiis, immunitatibus, exēptionibus, honotibus & dignitatibus, quibus alii Romani Ciues, etiam originarii vtuntur, fruuntur, & gaudent, ipsi quoq; pariformiter, & ad illorum instar vtantur, potiantur, & gaudeant, locumq; in processionibus, & aliis quibuscunq; actibus publicis, tam in præsentia nostra, seu de mandato nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, quàm aliàs, ac vbilibet faciendis, & habendis, ante alios Notarios locum in eisdem processionibus, & actibus ad præsens habentes; Necnon candelas post Purificationem Beatæ Virginis, aliis Romanę Curię Officialibus per Romanos Pontifices dari solitas, ipsi quoque Notarii Capitolini habeant, & habere ac

Numerum que illu augeri prohibet.

Et eosd. Notarios Collegiū cum Officialibus, &c. constituere posse decernit.

Officiaq; per substitutos exercere, arrendare, resignare & alienare, & desuper societates contrahere.

Collationē vero horum Officiorum pro hac prima vice Datario, & deinde Conseruatoribus & Priori Capit. regionū concedit, pretiumq; sibi pro ead. vice, & postea Pop. Rom. applicat.

Notarior etiā Incolas & forēses, esse posse declarat.

Eosque Ciues Romanos effici, & eorū priuilegiis gaudere decernit.

Locum etiā in Processionib', & actibus publicis assignat.

Candelasq; officialibus dari solitas, eisdem dari mandat.

re, ac ab illis ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum dari, seu consignari debeant, Liceatq; Collegio & Notariis prædictis, vt præfertur erectis, quæcunque statuta & ordinationes pro salubri ipsius Collegii directione condere, ac quoties illis expedire videbitur condita immutare: quæ sic condita & immutata, postquã à pro tempore existentibus dictæ Curiæ Collateralibus visa, & recognita fuerint, exnunc, prout extunc, & ècontra approbamus, & confirmamus. Ac vt extorsionibus quę super mercedum, & scripturarum solutione fieri possunt, obuietur, per eosdem Notarios eorumq; successores quoscunq; seruari volumus taxam, aliàs per modernum dictæ Vrbis nostræ Senatorem, & tunc existentes Conseruatores, ac alios Deputatos subscriptam, & pro publico beneficio accommodatam, quòdq; illa quamprimum imprimatur, & impressa per vnumquemque ex eisdem Notarijs in singulis eorum officijs in loco conspicuo, ita vt ab omnibus palam videri possit, affixa teneatur; Quòdq; Collegium Notariorum huiusmodi, sic per nos erectum & institutum pro eius dote habeat, & habere debeat quartam partem omnium & singulorum emolumentorum, & mercedum ex registris, extractibus, Instrumentis sententiarum, mandatis executiuis, ac de immittendo, seu manutenendo in possessionem, non tamen in contumaciam pro tempore decernendis & relaxandis, ac etiam ex instrumentis, & aliis scripturis Notariorum defunctorum, ac in eorum & cuiuslibet ipsorum officijs, vt præfertur existentibus, ac ab eisdem Triginta Notarijs, vel eorum altero etiam vt præfertur publicandis, necnon tertiã partem emolumentorum proueniendorum ex mercede transumptorum instrumentorum Notariorum defunctorum, tam in Archiuio, quàm alibi, non tamen in eisdem officiis, vt pręfertur existentium, ac integram partem omnium, & singulorum emolumentorum prouenientium ex mercede actorum, ex scripturis Notariorum defunctorum ad Archiuium dictæ Curiæ Capitolinæ transportatis, & transportandis: quæ quidem emolumenta in communi Massa integrè omniq; fraude cessante, & iuxta prouidam inter eos desuper faciendam ordinationem poni, & in fine cuiuslibet Mensis inter eosdem Notarios æqualiter diuidi debeant. Reuocantes quæcunq; alia priuilegia, seu indulta etiam Apostolica, vel quascunq; facultates dicta instrumenta, scripturas, & acta quæcunque aliàs quàm vt pręfertur transumptandi, vel publicandi, quibusuis aliis personis concessa: Ac volentes quòd in transumptis decætero publicandis, forma in dictæ Vrbis statutis tradita seruetur, eo excepto quòd loco Correctorum, deputentur Duo dicti Collegij Notarii, Vnus de Primi, & alter de Secundi Collateralium Bancis, qui loco dictorum Correctorum dicta transumpta subscribant, quorum quidem Correctorũ & Proconsulum officia, & antiquum dictæ Curię Collegium penitus & omnino per pręsentes supprimimus & extinguimus, ipsumq; Archiuium exnunc, prout extunc, postquam cõcessiones, seu prouisiones de illo modernis Archiuistis factę, per illorum cessum, vel decessum expirauerint, seu quomodolibet cessauerint, eidem Collegio Notariorum sic erecto, perpetuò vnimus, annectimus & incorporamus, illiusq; curam, regimen, & administrationẽ totalem huiusmodi sic erecto Collegio, cum omnibus & singulis eiusdẽ Archiuij honoribus, oneribus & emolumentis, ac Archiuistarum iuribus, & regalijs etiam perpetuò supponimus, & omnino submittimus: reseruata tamen eisdem Conseruatoribus illius subintelligentia; Ac pro maiori ipsius Collegij Notariorum sic erecti dotis augmento, & fundamento, Officium Notariatus Magistrorum Iustitiariorum, quod per decessum illud nunc obtinentis, vel immediati eius successoris, aut eiusdem successoris cessionem exnunc, prout extunc, eo ipso vacare, ac ab alio impetrari minimè posse, harum seriè decernimus; Ac eidem Collegio vt præfertur erecto, etiam exnunc, prout extunc, & ècontra soluto iusto pretio etiam vnimus, annectimus, & incorporamus; Ita quòd cum primum vt præfertur vacauerit, ipsius Collegij sic erecti Notarii, eorum ac Collegii huiusmodi nomine ipsius Notariatus Magistrorum Iustitiariorum corporalem, realem, & actualem possessionem propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, illudq; exercere, ac eius emolumenta percipere, & in ipsius Collegii vsus, & vtilitatem conuertere, etiam absq; alicuius Iudicis, vel Superioris licentia, seu mandato, liberè, & licitè valeant. Volumus quoque, quòd eisdem Collateralibus rescripta, tam à Iustitiæ quàm Gratiæ Signatura dirigantur, & dirigi possint, prout Signatura Iustitiæ, &

Ordinationesq; que pro Collegii directione statuendi facultatem cõcedit.

Taxam circa mercedẽ scripturarũ imprimi & impressas in Officiis teneri ac obseruari præcipit.

Collegio quoque dotem seu Massam emolumentorũ hic expressorũ assignat, & quolibet mẽse inter Notarios diuidi mandat.

Collateralibusq; ex Signatura rescribi posse decerni.

Gratię huiusmodi Auditori Camerę rescribere solet. Quòdq; omnes Commissiones Signaturę Gratię, & seu Iustitię primitiuę dictis Collateralibus dirigendę, seu presentandæ distribuātur per Turnum inter dictos Notarios respectiuè: In reliquis verò causis ordinaria auctoritate introducendis, liceat partibus qui illas introduxerint adire, quem respectiuè maluerint Notarium, etiam quoad reliqua officiū huiusmodi illiusq; exercitium concernentia; Ac pro celeriori causarum & Collitigantium expeditione, quòd decętero Senator, & Conseruatores, nunc, & pro tempore existentes non possint indicere alios dies feriatos, pręter eos à Sancta Romana Ecclesia, nobisq; & successoribus nostris Romanis Pontificibus, ac dictę Vrbis statutis indictos. Declarantes quòd in diebus in quibus Consilium publicum habetur, aliisq; Carnispriuij, non tamen Iouis, Lunę, & Martis diem Cincrum pręcedentibus Ius dici; & reddi in dicta Curia possit, & debeat; Quodq; in obligationibus Cameralibus, cum Iudicium super illis sit executiuum, concedi minimè possit votum Affettamenti, nisi prius debitum iuxta formam suę obligationis solutum, aut cōtenta in obligatione adimpleta fuerint. Declarantes etiam inter Auditorem Camerę, & curiam Capitolinam in obligationibus Cameralibus pręuentioni locum esse, iuxta formam statuti postremo editi. Et ne propter huiusmodi nostram erectionem lites impediantur, & longius protrahantur, partesque defatigentur, quòd ipsi Notarii sint & esse censeantur subrogati, & subrogentur in omnibus & singulis, ac quibuscunq; causis pendentibus, per acta eorundem Notariorum qui amoti fuerint; qui sic amoti Notarii, postquàm moniti fuerint de cōficiendis extractibus in causis per eorum acta pendentibus, illos celeriter faciant & expediant, atq; recepta competenti mercede, transportent, ipsisq; Notariis, vt prefertur amotis, sit & esse censeatur reseruata facultas, tanquam publicis Notariis matriculatis conficiendi quoscunque contractus, instrumenta, testamenta, & alia de quibus rogati fuerint, iuxta formam earum facultatum: quę, & alia quęcunq; instrumenta, & scripturę quorumcunq; Notariorum penes eos existentia, succedente eorum obitu, non per hęredes subscribi, aut publicari possint, sed ad Archiuium Capitolii, iuxta formam erectionis, seu ordinationum illius asportari debeant, sub falsitatis, aliisq; pecuniariis per moderniū, & pro tempore existentem dictę Vrbis Senatorem imponendis, & applicandis pœnis.

Dicti vero Primi & Secundi Collateralium Notarii, eorumq; Successores possint, & valeant in dicta Curia Capitolii, & alibi, quęcunq; officia, etiam coram Artium Consulibus obtinere, quę cum officijs Notariatuum sic erectis, nullatenus incōpatibilia esse censeantur. Succedente verò obitu alicuius ex sic erectis Notariis, Decanus, ac Mensarius, & Duo de Collegio deputandi, infra biduum extunc immediatè sequens, inuentarium de omnibus scripturis ad officium Notarii defuncti huiusmodi spectantibus, integrè conficiant, ad effectum illas successori in officio per idem Inuentarium consignādi. Quòdq; ratione depositorum, pecuniarum rerum, & bonorum in dictis Primi, & Secundi Collateralium Officiis sic erectis, ex causa litium & causarum, aut aliàs faciendorum, seruata tamen forma litterarum Apostolicarum ad fauorem Montis Pietatis Vrbis editarum, quòd tam Notarius qui illa receperit eiusq; hęredes, quàm Dominus Scripturarum, & quilibet eorū insolidum, ad illorum restitutionem & solutionem teneantur. Quodq; nullus ex Notariis dicti Collegii, vt prefertur erecti, possit à partibus allegari suspectus, nisi expressa Iudici causa suspicionis, & illa saltē extraiudicialiter probata, aut ipsius Iudicis, arbitrio iurata, Statuto dictæ Vrbis aliter super hoc disponente non obstante. Ac quòd ipsius sic erecti collegii Notarii, in omnibus causis, tā ratione dictorū, suorum officiorū, quàm aliàs quomodocunq; & qualitercunq; contra eos & eorum familias quomodolibet pro tēpore mouēdis, alibi quàm in Curia Capitolina, quouis prætextu vel causa euocari seu trahi non possint; sed in eisdem causis pro tempore existentes Senator vel Collaterales, manu Regia, ac sine strepitu & figura Iudicii, & sola facti veritate inspecta, omni & quacunq; appellatione remota, etiam priuatiuè quoad alia Tribunalia procedere possint, & debeant: Ita tamen quòd pars quę ab ipsis Senatore vel Collateralibus, aut eorum altero grauata censebitur, parito iudicato, & refectis expensis, sentētię reuisionem Affettamento dictę Curię Capitolinę infra Decem dies petere possit. Pręterea quòd omnes pœnę pecuniarię per contrauenientes, premissis

Causasq; Commissarias tantū inter Notarios per turnum diuidi mandat.

Festos dies alios, quā à Pont. & stat. indictos indici prohibet, immò aliquos hic expressus reuocat.

Nota quod neq; hodie seruatur reddi ius quādo est consilium publicū.

In oblig. Cameralib. Affettamenti votum dari vetat, & pręuentioni locum esse inter A. C. & Cur. Cap. declarat.

Notariosq. nuper electos subrogatos esse declarat etiam in locum aliorū Notariorum amotorum, quibus reseruat facultatē rogandi cōtract' &c.

Notarii 1. & 2. Collat. etiā corā Consulibus Artium officia habere posse decernit.

Eisq; decedentib', scripturas inuētariari mādat per officiales Collegij.

Depositorū occasione tā Notarios ea recipientes, & eorum hæredes quam Dominos scripturarum obligatos esse declarat.

Suspectosq; recusari nō posse decernit nisi vt hic.

Conueniri autē alibi quàm i Cur. Capit. eos eorumq; familias, prohibet. Et ego Laerti' donec fui & ero Locumtenēs Reuerend. Gubern. seruaui, & seruabo, q̄a idem seruarūt Iudices Capit. quoad meos Notarios.

missis, seu illa non obseruantes arbitrio Senatoris incurrendæ, pro vna Cameræ Apostolicę, pro alia Collegio sic per nos erecto, pro reliqua verò partibus accusatori, absq; aliqua remissione applicentur. Ac vt ea quæ à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus super Iurisdictione Capitolij prouidè statuta, & ordinata fuerunt, plenariè obseruentur, singulas fœlicis recordationis Iulij II. Pauli III. Pauli IIII. & Pij etiam IIII. prędecessorum nostrorum litteras, super iurisdictione prędicta etiam Capitolio concessas, cum statutorum & ordinationum extensione, & ampliatione, alijsq; omnibus in dictis litteris respectiuè cõtentis, clausulis, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro sufficienter expressis, approbamus & cõfirmamus; illasq; omnes & singulas innouamus, ac eidem Capitolio de nouo concedimus, & perpetuis futuris temporibus, saluis tamen in omnibus præmissis priuilegijs, & iurisdictionibus Gubernatoris Vrbis, & Auditoris Camerę, quę sunt in vsu, quibus nullatenus in aliquo derogatum esse censeatur.

Iurisdictionesque oēs a Prædecessorib⁹ Capit. cõcessas de nouo cõcedit, saluis Iurisdictionibus Gub. & A. C.

Hæc clausula saluis, &c. fuit addita opponēte me Laertio Gub. Locumtenente.

Et insuper decernimus, Officia prædicta per decessum ipsorum Notariorum, & eorum successorum infra Triennium à data præsentium computandum, vacabilia nequaquam fore, illorumq; precium ad hæredes Notarij defuncti spectare & pertinere, ac alium Notarium in locũ defuncti, nisi prius ipsius Officij precio defuncti hæredibus soluto admitti non posse; ac interim omnia ipsius Officij emolumenta ad dictos hæredes spectare, & per eos exigi debere: elapso verò Triennio huiusmodi medietatem, seu dimidiam partem singulorum officiorum sic erectorum huiusmodi, tam ratione tituli, quàm scripturarum ad illa obtinentium, & decedentium hæredes perpetuò transire, & pro medietate prædicta, per illorum obitum minimè vacare, nec vacabilia fore neq; debere, sed per huiusmodi hęredes liberè de ea, tanquam de re stabili, & non vacabili disponi, etiã perpetuò posse.

Officiaq; horũ Not. per triennium in nihilo & post triennium pro medietate tantum vacare decernit.

Necnon pro huiusmodi collegij, & singulorum Notariorum maiori securitate tam ratione precij officiorum, quàm omnium & singulorum pręmissorum, & in eisdem præsentibus contentorum obseruatione, & executione, etiam ratione ac loco damnorum & interesse, quæ ipsum Collegium, ac singulos Notarios, & alios prędictos pati, aut sentire contigerit, seu in euentum in quem dictum collegium per Nos, vel successores nostros Romanos Pontifices extinguatur seu reuocetur, aut ipsi Notarij, quo minus eorum emolumenta integrè, liberèq; percipiant quoquomodo impedıri contigerit, aut collegium huiusmodi cõfundatur, vel alteretur, Nos & successores nostros, & Cameram Apostolicam, ac illius & dictę Sedis iura, res, & bona mobilia & immobilia, pręsentia & futura, introitus & redditus, perpetuò obligamus & hypothecamus. Necnon etiam si pro consequendis dictis Officijs ab alijs maius precium summa, qua hac prima vice vendentur repertum fuerit, vel reperiri contigerit, illud omne eisdem Collegio & Notarijs etiã titulo donationis inter viuos gratiosè remittimus, & condonamus.

Et pro securitate Notariorum obligat omnia bona Ca. Apo.

Clausulæ præseruatiuæ.

Pręsentes quoq; de surreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrę, vel quouis alio defectu, etiam ex eo quod interesse habentes, seu prętendentes ad hoc vocati non fuerint, ac causę propter quas illę emanarunt, in toto vel parte verificare non possint, seu coram aliquo Iudice examinatę non fuerint notari, vel impugnari, seu ad viam iuris reduci, vel in Ius, seu controuersiam reuocari, aut quempiam de enormi, vel enormissima lęsione conqueri, aut contra illas restitutionis in integrum, seu quoduis aliud gratię vel Iustitię remedium impetrari vel concedi, aut eas aliter quouismodo infringi, seu per Nos, & Romanos Pontifices successores nostros, ac Sedē eandem reuocari, suspendi, restringi, limitari, vel eis in aliquo derogari nullatenus vnquam posse, nec sub regula, siue constitutione Cancellarię Apostolicę, per quam in principio cuiusq; Pontificatus Romani Pontificis cassantur, qnęcunq; facultates percipiendi precium officiorum dictę Romanę Curię, in toto vel in parte, ac quęcunque dispositiones per quemcunq; prędecessorē Romanorum Pontificum de Officijs vacaturis, & in vim contractus, & ex titulo oneroso, sub quacunq; verborum forma pro tempore facta, ac omnino sub alijs constitutionibus, reuocationibus, suspensionibus, derogationibus, limitationibus, modificationibus, decretis, & declarationibus generalibus, vel specialibus, per Nos & successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem Apostolicã, etiam Motu simili, ac ex certa scientia, & de Apostolicę potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, & ex quibusuis etiam iustissimis causis pro tempore factis, minimè comprehendi,

hendi, sed ab illis semper exceptas: & quoties illas reuocari, suspendi, limitari, aut eis derogari contigerit, in pristinum & validissimum statum, etiam sub posteriori data per eosdem Notarios pro tempore eligenda concessas esse, ac vim validi & efficacis cōtractus inter Nos, & Cam. Apost. ac eosdem Notarios ritè, & solemniter initi, & iurati obtinere, eosdemq; Notarios ad verificandū præmissa, quòdq; dicta summa soluta, & seu in nostram, & dictæ Sedis subuentionem conuersa fuerit, minimè teneri, nec ad id cogi, aut compelli posse: nec propterea aut aliàs easdem præsentes viribus carere, sed illas semper, & perpetuò validas, & efficaces existere, suosq; plenarios effectus sortiri, & obtinere, eisdemq; Notarijs etiam perpetuò suffragari, sicq; & nō aliter per quoscunq; Iudices & Commissarios quauis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, & Cameræ prædictæ Præsidentes & Clericos, necnon sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere legatos, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & diffiniri debere; irritum quoq; & inane decernimus, si secus super his à quoquā quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes dilectis filijs Philippo sancti Eustachij Diacono Cardinali Vastauillano nuncupato, sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Thesaurario, & Cameræ prædictæ Præsidentibus, Clericis, ac dictę Vrbis Senatori, nunc & pro tempore existentibus, quatenus easdem pręsentes, præmissaq; omnia, & singula debitę finaliq;, & actuali executioni demandare, & ab alijs demandari faciant. Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmissis non parentes vsque ad omnimodam paritionem, per sententias, & censuras ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaq; eis visa Iuris & facti remedia, via executiua, ac omni & quacunq; appellatione, seu recursu, aut reclamatione, etiam ad nos, aut Romanos Pontifices pro tempore existētes, vel Sedem eandem habendis, omnino postpositis & remotis, cogēdo, & compellendo. Non obstantibus præmissis, ac quorumcunq; Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, ac nostra de non tollendo iure quæsito, alijsque dictę Cancellarię regulis per nos, & successores nostros Romanos Pontifices ędítis & edendis, ac quibusuis alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnō dictę Vrbis, Capitolij, & Archiuii tā antiquis, quàm in nouis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, reformationibus, & cōsuetudinibus, etiam per immemorabile tempus assiduè, & inuiolabiliter obseruatis; priuilegiis, quoq; indultis, & litteris Apostolicis, etiam Imperialibus, Senatori, Collateralibus, Proconsulibus, Correctoribus, Archiuistis, necnon Conseruatoribus, ac Senatui Populoq; Romano, & Magistrorum Iustitiariorum Notario, seu Notariis, & aliis quauis auctoritate fungentibus, etiam sub quibuscunq; tenoribus, & formis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, ac Consistorialiter, & cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, alijsq; efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusq; & aliis decretis in genere, vel in specie, ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si de illis eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quęuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat Motu simili derogamus, & ad plenum volumus esse derogatum. Volumus autem quòd infra triduum postquam præsentes publicatæ, ac dimissis copiis in valuis Curiæ Capitolii, & acie Campi Floræ per vnū ex Cursoribus nostris affixæ fuerint, quoscunq; ligent & arctent, perinde ac si vnicuique præsentatæ, & personaliter intimatę fuissent, illarumq; transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo ipsius Collegii, vel personę in dignitate ecclesiastica constitutę obsignatis, eadem prorsus fides in iudicio & extra, regula quacunque contraria non obstante adhibeatur, quę eisdem pręsentibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensę. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum interdicti, prohibitionis, applicationis, appropriationis, erectionis, institutionis, creationis, deputationis, statuti, approbationum, confirmationum, reuocationis, suppressionis, extinctionis, vnionum, annexionum, incorporationum, declarationum, suppositionis, submissionis, insinuationis, concessionis, obligationis, hypothecationis, remissionis,

Decretum irritans.

Executorū deputatio, & facultates.

Clausulæ derogatoriæ.

Forma & effectus publicationis.

missionis, condonationis, decretorum, mandatorum, voluntatum, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romę Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, quarto Cal. Ian. Pontif. Nostri Anno Secundo.

E. Dat.

Tho. Thom. Gualterutius.

Registrata apud eundem Thomam Secretarium.

A. de Alexiis.

Die prima Iunij 1587. Ex decreto hodie citato desuper Reuer. P. D. Ioffredo Lomellino Cameræ Apostolicæ Generale Commissario facto, retroscriptæ litteræ Apostolicę in vim Chirographi Sanctissimi in ipsa Camera admissæ, & registratæ fuerunt libro signaturarum S. D. N. PP. fol. 266. Admisio, & registratio in Cam. Apost.

Andreas Martini.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Indictione decimaquinta, die vero vigesima septima Mensis Iunij, tempore Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno eius tertio: Retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis Curiæ Capitoli & in acie Campi Floræ, dimissis illarum copiis affixis iuxta & secundum dictarum litterarum Apostolicarum formam, continentiam, & tenorem per me Alemanum de Alemanis eiusdem S. D. N. PP. Curs. Publicatio.

Alex. Parabiachus Mag. Cursorum.

Deinde Anno, Indictione, Pontificatu quibus supra, Die verò quarta Mensis Iulij suprascriptæ litteræ Apostolicæ, & omnia & singula in eis contenta intimatæ, insinuatæ & notificatæ fuerunt Illustrissimo Domino Dominico Blondo Almę Vrbis Senatori, MM. DD. Francisco Benino, Sigismundo Iotto, primo & secundo respectiuè Collateralibus, Illustriss. DD. Alex. Muto, & Ioanni Baptistæ de Incoronatis, Tiberio de Maximis Almę Vrbis Conseruatoribus & Priori respectiuè, M. D. Hieronymo Nuccio dictæ Curiæ Appellationum Capitaneo, Magnificis DD. Capitaneo Ludouico Sanctino, Tarquinio Caballutio dictæ Curiæ Viarum magistris, dimissis copiis illarum in eorum & cuiuslibet ipsorum proprijs domibus. Succesiuè Anno, Indictione & Pontificatu quibus supra, Die verò sexta dicti mensis similiter præsentatæ fuerunt Illustrissimo D. Augustino Cusano Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, eiusq; Reuer. P. D. Alfonso Vicecomiti in Ciuilibus causis Locumtenenti, ac Magnifico D. Io. Baptistæ Vallato Inclyti Populi Rom. Secretario, D. Ascanio Mazziotto notario, D. Rodulfo Moderato, & Io. Baptistæ substitutis DD. Alexandri & Simonis Gugnetti Illustrisimi & Reuerendissimi Cardinalis Sabelli Sanctissimi D. N. PP. Vicarij notariorum substitutis, DD. Laurentio Iacobino, Tarquinio Ferronio Reuerendissimi D. Almæ Vrbis Gubernatoris notarijs actuarijs, D. Iacobo Schalæ Curiæ Ripettæ, & D. Petro Pompæ Riparum notariis, DD. Mauro Piccardo, Dominico Cypriano de Comitibus Curiæ de Sabellis notariis, & D. substituto D. Mutii Cittadini notarii Curiæ Turris Nonæ, D. Francisco Gratiano notario Curiæ Burgi, ac D. Augustino Camello Cameræ Apostolicæ, & Consulatus Nationis Florentinorum Notario, dimissis similiter copiis dictarum litterarum; Eisdemque omnibus Inhibendo, & mandando, iuxta, & secundum dictarum litterarum formam, continentiam, & tenorem per me Alamannum de Alamannis Sanctiss. D. N. PP. Cursorem. Intimatio contra omnes quorum intereſt.

Alexan. Parabiachus Mag. Cursorum.

Refor-

LIII.

Reformatio circa immoderatos ſumptus qui in Alma Vrbe fieri conſueuerunt circa veſtes, Dotis, ornamenta, indumenta & Conuiuia.

SIXTVS Papa V. Motuproprio, &c.

CVM in vnaquaque benè & rectè inſtituta Republica, & Ciuitate ſoleat ſumptibus ciuium & priuatorum hominum moderatio aliqua adhiberi, idq; non ſolum redundet in vtilitatem ſingularum perſonarum, & familiarum; ne hac de cauſa imminuto patrimonio, ſiue re familiari abſumpta ad paupertatem redigantur, & plurima exinde damna & pericula prouenianr, ſed etiam ad vniuerſam Rempublicam pertineat, cuius intereſt Ciues habere locupletes, & ne priuati rebus ſuis malè vtantur, præcipuè hoc ipſum obſeruandũ eſt in hac alma Vrbe noſtra, ex qua tanquam ex communi omnium patria, frugalitatis, modeſtiæ, ac bonorum morum exempla ad exteros manare conuenit, vt quæ tot donis ac prærogatiuis excellit, eadem optimis inſtitutis, legibus & conſuetudinibus ſit temperata; ſicuti iam inde à priſcis etiam florentis Reipublicæ ſæculis, mox Imperatorum, ac deinde poſterioribus Romanorum Pontificum, præſertim fel.rec. Clementis vij. Pij iv. & Pij v. prædeceſſorum noſtrorum temporibus, in eadem Vrbe Roma complures leges, ac ſtatuta de ſumptibus immoderatis coercendis, ſalubriter edita fuerunt. Quæ cum ſucceſſu temporum minimè fuerint obſeruata, & hac etiam tempeſtate, tum in conſtituendis dotibus puellarum, quæ in matrimonium collocantur, tum in ſuperuacaneis plerunque, & minimè decentibus ornamentis, tam circa mundum muliebrem, quàm circa indumenta etiam virorum, tum in conuiuijs & alijs huiuſmodi rebus ſuperflui, ac pro modo facultatum exceſſiui ſumptus fiant. Idcirco pro eo quem gerimus erga eandem noſtram Ciuitatem, illiuſq; populum paternæ dilectionis affectu, in primis nobis cordi fuit, huiuſmodi abuſus, antequam latiùs ſerpant de medio tollere, & exemplo noſtrorum huiuſmodi prædeceſſorum, ſimilibus remedijs vti: Ideoque dilectis filijs Cameræ eiuſdem Vrbis, ac Populi Romani Conſeruatoribus, & Magiſtratui commiſimus, & mandauimus, vt ad moderandos ſumptus huiuſmodi, opportunas conficerent reformationes; qui mandato noſtro parentes, vnà cum Ciuibus aliquot ex vnaquaque dictæ Vrbis Regione ad id deputatis, eas præſentium temporum conditioni, & moribus accommodatas compoſuerunt, ac poſtea tã à Magiſtratu, quàm à deputatis prædictis ſubſcriptas, nobis præſentarunt. Nos verò cupientes rem ipſam accuratè, & debita circumſpectione abſolui: Dilectis filijs noſtris Iulio Antonio Sancti Batholomæi in Inſula Sanctæ Seuerinæ, necnon Scipioni Sancti Simeonis Lancellotto, ac Henrico Sanctæ Pudentianæ Caetano, mox iſtis duobus vltimo dictis abſentibus, Hippolyto Sancti Pancratij Aldobrandino, ac nouiſſimè Antonio Mariæ Saluiato Sanctæ Mariæ in Aquiro, titulorum presbyteris Cardinalibus nuncupatis, dedimus in mandatis, vt eaſdem reformationes diligenter reuiderent & examinarent: qui poſtmodum conuocatis dicto Magiſtratu, quatuor Prælatis vtriuſque Signaturæ noſtræ Referendarijs Romanis, & ſeptem ex dictis per ſingulas regiones deputatis, ſæpius inſimul hac de cauſa reſpectiuè congregati, eiſdem reformationibus diligenter excuſſis, ac ſigillatim examinatis, alia emendarunt, alia explanauerunt, nonnulla addiderunt, eaſque in meliorem ordinem redactas nobis exhibuerunt. Ac demum cum huiuſmodi reformationes in priuato, publicoque conſilio eiuſdem populi propoſitæ nuper & per lectæ fuerint. Nos cupientes illas inuiolatè obſeruari; motu &c. ſimili & ex certa noſtra ſcientia, reformationes ipſas, prout inferius deſcriptæ ſunt, cum omnibus & quibuſcunque in eis contentis, auctoritate Apoſtolica perpetuò approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus, eaſque præſentis ſcripti patrocinio communimus; omneſque & ſingulos

[Margin:] Sanctiſs. Pont. iſte ex paterno erga Almã Vrbem affectu, & ex cauſis hic expreſsis. Iuſsit Conſeruatoribus Pop. Rom. vt reformationes facerẽt, opportunas, circa immoderatos ſumptus, & illi hanc Refor. fecerũt, & ſummo Pont. dederunt, & Cardinales & alii ab eodẽ Pont deputati eã abſoluerunt, & perfecerunt.

[Margin:] Confirma. modo idem Pont. dictam Reformationem.

los iuris, facti & solemnitatum, etiam substantialium in eis forsan omissarum defectus, si qui interuenerint, supplemus, & pro illarum subsistentia firmiori, quæcunq; in prædictis reformationibus continentur, de nouo eadem auctoritate perpetuò statuimus & ordinamus, ac omnes & quascunque personas vtriusque sexus, cuiusuis status, gradus, conditionis & præeminentiæ fuerint, in eadem Vrbe habitantes, etiam aduenas & Curiales, ad earundem reformationum obseruationem teneri, & illis omnino obligari decernimus & declaramus. Necnon dilectis filijs eiusdem Vrbis Gubernatori, & Senatori, ac Conseruatoribus prædictis, nunc & pro tempore existentibus, in solidum districtè præcipiendo mandamus, vt tam Gubernator & Senator prædicti & eorum quilibet, quàm etiam ipsi Conseruatores curent & faciant reformationes huiusmodi perpetuò & inuiolabiliter obseruari, & ad illarum executionem, etiam quo ad pœnas sine vlla spe remissionis, procedi. Volentes nihilominus, vt cuiusuis Curiæ, aut Tribunalis dictæ Vrbis executores, quascunque vtriusque sexus personas, quas huiusmodi reformationibus contrauenire deprehenderint notare, ac dictis Iudicibus deferre & denunciare teneantur: Necnon decernimus, quòd huiusmodi nostri Motus proprij sola signatura sufficiat, ijsque etiam non registratus, in iudicio, & extra illud plenam fidem faciat, regula contraria non obstante.

Executores Reformationis deputati & iurisdictionem eisdem concedit.

Et quòd inferius descriptis reformationibus, ac præsenti nostro Motui proprio, ac dispositioni etiam per nos & successores nostros nunquam sufficienter derogatum censeatur, nisi prius accedente expresso consensu eorundem Conseruatorum pro tempore existentium, & ipsius Populi in Consilio publico congregati, ac deinde in publica Signatura nostra proposita per aliquem Referendarium supplicatione, cum huiusmodi nostri Motus proprij insertione, per supplicationem aut alium Motumproprium, nostra, seu Romani Pontificis pro tempore existentis manu signatum, derogatio fuerit concessa; & quòd idem Motus proprius, vnà cum dictis Reformationibus manu scriptus siue impressus reponatur, & perpetuò retineatur post libros Statutorum Vrbis, inter alias eiusdem Vrbis & Cameræ Populi Rom. reformationes, priuilegia, & indulta, quæ in eorum proprio volumine continentur. Quòdque eiusdem Motusproprij, & reformationum transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo Gubernatoris, aut Senatoris, vel Conseruatorum prædictorum, vel alicuius personę in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides adhibeatur in iudicio & extra, quæ ipsis originalibus huiusmodi adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Clausulas præseruatiuas apponit.

Ac quòd in Palatii Capitolini, Conseruatorum eorundem, ac audientiæ causarum Palatii Apostolici valuis, & in Acie Campi Florę, dimissis inibi copiis, affixę omnes & singulos ita afficiant & arctent, ac si illis personaliter intimatę fuissent: Sicque in pręmissis, & infrascriptis omnibus & singulis, per quoscunq; Iudices & Commissarios, & causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum culibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari & diffiniri debere. Irritumq; & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Forma & effectus publ. hui9 constit.

Quam publ. vide hic in fine Reformationis.

Decretum irritans.

Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aliisque dictę Vrbis reformationibus, statutis, consuetudinibus, etiam nouissimè editis, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, eisdem Conseruatoribus, & aliis Magistratibus, Populo, Ciuibus, & incolis, aut cęteris personis in genere vel in specie, quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cęterisque contrariis quibuscunque.

Clausulæ derogatoriæ.

Fiat Motuproprio F.

Datum Romæ Apud Sanctum Marcum decimo Calen. Ianuarij. Anno Secundo.

Registrata libro secundo Secretorum, fol. 30.

Alex.
Miletus.

Sequitur tenor dictæ Reformationis.

Riforma del vestire, delle doti, & d'altre spese

Da osseruarsi in questa Alma Città di Roma, da ciascuna persona da qualsiuoglia stato, grado, conditione, o preemineza si sia, fatta per ordine di N. S. dalla Congregatione de' Deputati da Sua Santità.

Modi da osseruarsi nel vestir degl'huomini.

Moderatio circa vestes Virorum.

IN primis non sia lecito di portar nelle berrette, o cappelli, medaglie, ne gioie, ne perle, ne vere, ne false, ne puntali, ne rosette, ne altro ornamento d'oro, o d'argento, ne buono, ne falso, ne piume, ne pennachi, ne ricami, ne smalti, eccetto vn cordon di velo, o di seta intorno.

Item non sia lecito di portar collane al collo, se non à i Caualieri di alcun' ordine militare, o altri fatti da Principi, per portare attaccata la Croce, o medaglia.

Item non sia lecito di portar Camisce lauorate d'oro, o d'argento.

Item non sia lecito di portar giubbone con altra guarnitione, eccetto che con imbottitura di seta semplice, distesa per trauerso, o per lungo senz'altro lauoro, & si possa trinciare con taffettà sotto.

Item non sia lecito in saio, casacca, colletto, o simile sorte di vestimenti di panno, o di drappo, mettere altra guarnitione, che vna banda intorno alli busti, maniche, & falde di drappo non prohibito, larga al più vn terzo di palmo per di fuori, o dentro, ouero vn riuetto, o passamano, ò frangetta, o trina di seta mezzo dito larga intorno all'estremità, laqual banda non possa hauer più di sei imbottiture, & si possa compartire in tre liste, o riuetti al più, con due imbottiture per ciascuno, con le mostre di ermesino, o taffetà, ne sia lecito di portar bottoni, ne puntali d'oro, ne d'argento, ne di gioie, ne di perle vere, ne false, ne si possa foderare di altro drappo che di taffetà schietto, & non si possa mettere drappo sopra drappo, eccetto che taffetà, o ermesino nell'estremità.

Dechiarando che li drappi prohibiti s'intendano tutti quelli, ne' quali entri oro, o argento buono, ò falso; & tanto tessuti, quanto non tessuti.

Item non sia lecito di portar nella cappa altra guarnitione, che vna banda intorno di dentro, o di fuori di drappo non prohibito, larga mezo palmo al più, nellaquale non si possano fare più di sei imbottiture, con vn passamano, o frangetta, o trina intorno alla estremità, laqual banda possa compartirsi in due, o tre liste, o riuetti con due imbottiture per ciascheduna, & la cappa, capotto, tabarro, o ferraiolo, non possano esser foderati d'altro che di rouerso, o taffetà, o di pelli non prohibite, lequali pelli prohibite s'intendano zebellini, lupi ceruieri, armellini, & martore, eccettuata la cappa; laquale possa esser fodetata di velluto senz'altra guarnitione.

Item non sia lecito vsare calzoni, o cosciali di drappi prohibiti, ne in quelli oro, o argento buono, o falso, ne ricamo, o intaglio di sorte alcuna, ne disegno di ricamo, ma possano vsarsi li cosciali con trinci di drappo non prohibito, schietti senza sorte di alcun'altro ornamento che della fodera di tutto il cosciale di raso, dobletto, teletta, ermesino, o taffetà, & così li cosciali di drappo non prohibito, pur che non sia seta sopra seta.

Item nelle calzette di seta, o ligacci, nõ si possa portare oro o argento vero, ne falso.

Item non sia lecito nelle scarpe di velluto portare trapuntatura di seta di altro colore, che quello delle scarpe, ne farui altra sorte di ornamento.

Item le cinte delle spade non si possano portare se non di corame, o di velluto senza ricamo, & senza oro, o argento vero ò falso, ne smalto, ma possano ben le fibbie esser indorate, o inargentate, & similmente le guarnitioni delle spade.

Item, perche non solo nel vestir delle proprie persone, ma ancora nelle liuree de i seruitori, & ornamenti de caualli si eccede in molte spese: per questo si prohibisce il vestir seruidori, staffierri, o paggi di casacca, saio, colletto, giubbone, cappotto, cosciali, calzoni di qualsiuoglia drappo di seta, ma se li possa permettere vna banda di drappo,

drappo, ouero al più due bande di drappo, che non eccedano vn terzo di palmo intorno alla cappa, cappotto, casacca, saio, colletto, o calzoni, con vna trina, o passamano schietto senz'altro ornamento. Et si prohibisce inoltre, che non si possano vestire di liurea più di quattro persone, trà seruidori e paggi.

Item non sia lecito di portare gualdrappa, o coperta di velluto, ne di panno, che sia guarnita di velluto, eccetto che d'vna frangia, o trina di seta nell'estremità.

Item nelle selle di velluto non si possa portare guarnimento d'oro, o d'argento vero, o falso, ne ricamo, eccetto frange, trina, o passamani di seta del medesimo colore.

Item non possano portare finimenti di caualli se non di corame, senza fiocco di sorte alcuna, ne manco miniati d'oro, o d'argento, non prohibendo che le fibbie, borchie, briglie, sproni, o staffe, possano essere indorate, o inargentate.

Modi da osseruarsi nel vestir delle donne, & prima dell'habito delle spose.

NON sia lecito alle spose di portare in testa, ne ciuffi, ne fiori veri, ne artificiosi, ne ricci finti, ne piume, ne penacchi, ne magnoselle, ne altra simil portatura alta; ma debbiano portar la tela, o pano listato che arriui alla fronte al principio de i capelli, ancorche vadano in cocchio. Moderatio circa vestes sponsarum.

Item non possano portare altri ornamenti in testa che perle ad oncia, & vna fronzetta di gioie, & perle, che non ecceda il valor di ottanta scudi.

Item non possano portare pendenti da orecchia con gioie, eccetto che con perle, o d'oro smaltato.

Item non possano portare camisce, colletti, ne altre cose lauorate d'oro, o d'argento, eccetto li fazzoletti.

Item non possano portare guanti profumati, ma solamente lauati d'acque odorifere.

Item non possano portare più d'vno, ouero due anella nelle dita, che ambidue non passino il valore di cento cinquanta scudi.

Item non possano portare maniglie alle braccia ornate di perle, camei, o qualsiuoglia altra sorte di gioie.

Item nõ possano portare cannacche, nè corone di profumo, ne d'altra sorte al collo, ne trauerso le spalle, ne alcuna sorte di banda, ecceto che al collo vn vezzo di perle di vn filo solo, il cui prezzo non passi scudi trecento, o catena d'oro senza gioie, che non ecceda il valore di settanta scudi.

Item non possano portare cintura con gioie, o con perle, ne che la fattura ecceda trenta scudi.

Item nelle veste, o zimarre di drappo non possano portare altra guarnitione d'oro, o d'argento vero, o falso larga più di vn dito, tanto nelli busti, quanto nella estremità, ne possano esser veste, ne zimarre trinciate, ne ricamate; & similmente non possano portare pianelle con passamano d'oro, o d'argento vero, o falso.

Item non possano farsi ne portare più d'vna veste d'oro, o d'argẽto semplice, schietta, non trinciata, ne ricamata, & senza guarnitione, eccetto che di vna pistagna distesa, o trina larga mezzo dito al più nella estremità.

Item non possano portare la veste con strascino che passi vn palmo.

Item non possano portare sottane d'oro, o d'argento, ne doue sia in qualsiuoglia modo oro, argento vero, o falso, o sorte alcuna di guarnitione, eccetto vna, o due liste, o vna trina di seta larga al più mezzo dito al busto, maniche, & estremità.

Item nelle veste non possano portare rosette, bottoni, o puntali d'oro, ne d'argento, ne gioie, ne perle vere, o false, o smalto.

Item non possano portare veste, zimarre, trauerse, panni da testa, o qualsiuoglia altra sorte di rete, eccetto cuffie, colletti, & panni da spalle.

Item non possano portare berretta, ma solamente il cappello con vn passamano, o trina d'oro, o d'argento intorno, senza piume, o ricamo, & senza puntali, rosette, medaglie, o gioie vere, o false.

Item non possano portare veli, o buratti trasparenti senz'altra veste di sotto.

Item non possano andare in maniche di camiscie per Roma, ne a piedi, ne in cocchio.

Dechiarando che l'esser sposa, s'intenda per doi anni dal giorno che sarà andata à marito, & non più, per tutto ilqual tempo possa portare li sopradetti ornamenti; ilqual passato sia obligata di mettersi in panni.

Item che tutto quello che è prohibito alle spose, s'intenda ancora esser prohibito alle zitelle di qualsiuoglia età, allequali in oltre si prohibiscono ancora le gioie vere, o false, le veste d'oro, o d'argento vero o falso, ricami, & intagli.

Dell'habito delle maritate messe in panni.

Moderatio circa vestes mulierum coniugatarum.

SI ordina & dechiara, che tutto quel che è prohibito, come di sopra alle spose, se intenda espressamente prohibito anchora alle maritate, messe in panni.

Item à nessuna Donna maritata, & messa in panni sia lecito di portare alcuna veste, ò sottana, ò zimarra di drappo, ne trincio, ne ricamo, ne intaglio, ne guarnitione d'oro, ne d'argento vero, ò falso, eccetto crespone, ò buratto doppio, che trasparente.

Item non possano portare alcuna sorte di pendenti all'orechie, ne cannacca, ne catena di gioie, o d'oro; ne centura d'oro, o di gioie, o di smalto, ne corone di profumo, ne al collo, ne alla centura, ne in mano, eccetto che quando andaranno à nozze, o à feste vn vezzo di perle di vn filo solo, del prezzo come di sopra.

Item non possano portare fazzoletti, ò colletti lauorati d'oro, o d'argento, vero o falso, o di seta di colore.

Item nelle veste di sopra, o zimarre non possano mettere altra guarnitione che vna pistagna, trina, o passamano negro, o pauonazzo, che non sia largo piu di mezzo dito, & solamente intorno alli busti, maniche, & all'estremità.

Item non possano portar pianelle con alcuna sorte di ornamento, ma semplici, & con vn passamano di seta.

Item non possano andar fuori di casa, ne à piè, ne in cocchio, senza portar sopraieto, o panno listato steso, & senza pizzo.

Item andando à nozze, & à feste possano portar le camise lauorate di seta di vn colore solo, & vna vesta di drappo semplice.

Del vestire, & habito delle Vedoue.

Moderatio circa vestes, & habitũ Viduarũ.

NON sia lecito alle vedoue di portare altri panni che roggi, o tinti di colore, che non sia più oscuro che roggio, & il panno listato nõ auãzi fuori della fronte più che vno, o due dita, & le lor veste vedouili, siano senza busti, & se sono aperte al petto, habbino la pezzetta roggia sotto, con il panno di spalla di sopra, & con la cinta solita di tela bianca, & le lor veste siano semplici, senza ornamento, o guarnitione di sorte alcuna, & le maniche delle vesti siano di maniera, che non si possano vedere le maniche delle sottane, eccetto se le dette maniche fussero nere.

Moderatione delle doti.

Moderatio Dotium.

SE bene altre volte fu fatto particolar statuto sopra la moderatione delle doti, & quello confirmato per Motuproprio dalla Santa mem. di Papa Pio Quinto; nondimeno non essendo nella debita osseruanza, massime per domandarsene, continouamente derogatione; & tuttauia aumentandosi le dette doti: per prouedere con nuoua moderatione, conueniente a questi tempi, a tal eccesso, che è causa di molti disordini & inconuenienti, & hà molto bisogno di riduttione.

Si ordina che nessuna persona di qualunque stato, grado, o preeminentia si sia ardisca, ne presuma costituire, promettere, pagare, riceuere, ancora che la donna fusse herede

herede, tanto in danari contanti, quanto in argento, oro, gioie, prouentioni, o altre cose etiandio mobili, & se mouenti, ragioni, & attioni, dote, & acconcio in vna, o più volte, che passi, o ecceda, & computata etiandio cassa bianca, bacile & bocale, la somma & quantità di scudi cinque mila & cinquecento di moneta a ragione di dieci giulij per scudo; ne sia lecito à questo contrauenire per alcun patto, o consentimento etiam giurato, da farsi per li contrahenti, & altre persone terze, per causa, & occasione di accrescer somma dotale, constituire pegno, o in qualunche modo far fraude à questa ordinatione, ad effetto che il marito, o la donna, o altri per essi vengano ad hauer più della detta somma di scudi cinque mila & cinquecento in alcun modo, o via diretta, o indiretta, alla pena di mille scudi simili, da incorrersi per ciascuno che contrafarà, & di applicarsi per la quarta parte all'accusatore, qual sarà tenuto secreto, l'altra parte all'essecutore; & per il resto alla fabrica del Palazzo de' Cõseruatori della Camera di questa Alma Città di Roma: & nientedimeno pagata, o non pagata la detta pena, tutto quello che oltra la detta somma si desse, ouero ancora con interuento di terze persone, sotto qual color si sia di donatione, paraferno, o altro titolo, etiam in persona della dõna, qual similmente si prohibisce sotto la pena predetta, ipso facto sia applicato alla fabrica del Palazzo delli Conseruatori. Et ancora si ordina, che colui che costituisce, dà, ouero promette in alcun modo oltra la somma predetta, o suo herede, o successore, ouero la donna, per laquale fusse data per verun tempo, venendo il caso della restitutione, non possa ridomandare il sopra più, & habbi perduta ogni attione, che in ciò, & sopra ciò li competesse; & detto soprapiù s'applichi ipso iure alla fabrica predetta, come di sopra, & che tutti simili contratti, o priuate scritture, quali sopraciò si facessero, siano quanto alla detta quantità eccessa, ipso iure nulli & inualidi, & per vigore di essi, non se ne possa fare alcuna essecutione, quanto alla quantità eccedente li scudi cinque mila & cinquecento. Ancora si prohibisce à tutti & singoli Notari, che non ardiscano, ne presumano rogarsi d'alcun instrumento, qual sia contra la prohibitione soprascritta, ne far scrittura, che sia incerta, o che si referisca a quella cedula priuata, o qualunche altra scrittura; o arbitrio d'huomo, sotto la pena del falso, & di scudi ducento per ciaschedun di loro, che contrafarà, d'applicarsi come disopra, & detti contratti siano nulli, & inualidi ipso iure, & nullius fidei; & essi Notari s'intendano nondimeno priuati in perpetuo de' lor offitij. Et similmẽte si prohibisce, che nessuna persona possa in ciò, come mezzano intrauenire, o altrimente presuma far cedula priuata, ouero esser testimonio in contratto o cedula, che fusse contra la prohitione predetta, alla detta pena da incorrersi, & applicarsi come di sopra. Si ordina ancora che nelle soprascritte prohibitioni, & pene siano compresi Baroni, Cortigiani, o Forastieri che apparentaranno con Romani tanto originarij, come fatti Cittadini, & incoli di Roma, ancor che siano Chierici, tanto dando, & promettendo, quanto riceuendo, & stipulando, ouero come mezzano, Notaro, testimonio, fideiussore, & promissore, o in qualunque altro modo se intromettano, purche vno delli consorti cioè, o sposa, o marito, o sposo o moglie sia Romano originario, ouero fatto Cittadino, o pure incola di Roma.

Moderatione del donare nelle Nozze.

NON sia lecito a padre, o madre, o altra congiunta persona della sposa donare allo sposo, o ad altri per lui direttamente, o indirettamente nel tempo della subarratione; o prima, o poi alcun vaso, bacile, o boccale, coppa, nappo, catena, o altro dono, tanto d'oro, come d'argento, denari, gioie, perle, drappi, o altra cosa, etiamdio non simile, alla pena di scudi cinquecento, & perdita delle robbe, d'applicarsi come di sopra. Moderatio donationum in Nuptiis.

Item à nessuna persona senza eccettione di parente alcuno, sia lecito nel giorno, & atto dell'arraglia, o publicatione del contratto del matrimonio, per verba de presenti, ne inanzi, donare cosa alcuna di qualsiuoglia sorte alla sposa, ma passato il detto giorno sia lecito solamente alli parenti fino al secondo grado di consanguinità & affinità, computato secondo il ius canonico inclusiuè.

Item

Item non sia lecito allo sposo mandare alla sposa in Natale alcun presente in robbe, che ecceda il valore di vinti scudi.

Item non sia lecito allo sposo donar alla sposa piu di due veste; le quali però nõ siano di drappo pohibito.

Moderatione de Banchetti, & Conuiti.

Moderatio circa conuiuia, &c.

VOlendo anco limitar le souerchie spese, che si sono introdotte nel far nozze, & banchetti.

Si ordina, che non sia lecito ad alcuno, che farà nozze, o banchetto, doue siano più che dieci persone, dare altro che le infrascritte viuande, cioè vn antipasto di cose fredde, & vna portata in tauola di cucina d' arrosto, & d' allesso insieme, nella quale non si possano dar pauoni, ne lauori di pasta, ne piu di tre sorte di carne, & di tre sorte di vcellami; & dandosi polli d' India, non si possi dar Fagiani, & essendoui Fagiani, non si possa dar polli d' India, & si possa dare vn altro seruitio di credenza, vna sorte di confettione con frutti, cialdoni, & ciambellette, torte, & cose simili, ne si possa mettere oro, ne argento, ne muschio in altro che cotognate, & fiori.

Et si prohibisce ancora, per occasione de battesimo, far coletioni, che eccedano dieci scudi di spesa.

Moderatione de letti nuzziali.

Moderatio circa lectos nuptiales.

NOn sia lecito ad alcuna persona per occasione di nozze, o di donne di parto comprare, o far di nuouo letto, che ecceda il valore di scudi ducento; si permette però che chi al presente li hà in casa fatti, possa adoprarli.

Prohibitione nel donare, nel farsi i compari, & le comari.

Prohibitio donandi inter compatres & comatres.

NOn sia lecito al compare, o comare di fare alcuna sorte di presenti, ne al compare, ne alla comare, ne al putto, così nel Battesimo, come nella Cresima, sotto pena della perdita del dono à chi lo riceue, & della valuta di esso à chi lo dona.

Moderatione de Cocchi.

Moderatio circa Currus.

NOn sia lecito ad alcuna persona alli cocchi, o carrozze che farà di nuouo far coperte, matarazzi, cuscini, spalliere, & copertine de caualli, se non di panno, o feltro, o corame semplice, con francia sola nell'estremità, senza alcuna sorte di drappo per fodera di dentro, & li finimenti de caualli non possano coprire di cosa alcuna, & il cocchio non possa hauer indoratura manco ne' pomi.

Et perche sarebbe di molta spesa à chi si troua il cocchio, o carrozza già fatti l' hauere à risarli subito di nuouo, conforme alla presente riforma, se li concede che possa seruirsene si che siano consumati, non ostante detta riforma, ne sia lecito di farli di nuouo, dopò la publicatione della presente riforma, se non nel modo sopradetto.

Moderatione de' Funerali.

Moderatio circa phuneralia.

NOn sia lecito all' Essequie di accompagnare il morto alla Chiesa con più di tre seruitori vestiti semplicemente di lutto.

Non sia lecito ad alcuna donna nel giorno dell' Essequie, di star nella medesima stanza, nellaquale starà il corpo del Defunto; & si essorta ciascuna di portar quell' habito modesto, che si conuiene, & si richiede in tal atto di condoglienza.

Delle pene de i trasgressori della presente rifoma.

Contrauenientium pœnæ.

SI notifica à ciascuno, che le pene delli trasgressori della presente riforma, saranno per ciascuna volta che si contrauerrà, la perdita delle robbe, dellequali sarà contrauenuto, & in oltre di cento scudi, d'applicarsi la quarta parte all'accusatore, qual

qual sarà tenuto secreto, & li tre quarti alla Camera del Popolo.

Dechiarando, che nel transgredire che si farà da alcuna gentildonna maritata, contra la presente riforma, la essecutione si farà contra i loro mariti; laqual pena si essigerà irremissibilmente, & andarà a diminutione della lor dote.

Et accioche la sopradetta riforma si osserui inuiolabilmente da ognuno, & si toglia ogni occasione che potesse farli impedimento, si comanda espressamente a tutti gl'ore[illegible]i, sarti, banderari, setaioli, ricamatori, & ad ogn'altro artista, che dalla publicatione della presente riforma, nessuno ardisca far lauoro diuerso dalla sopradetta riforma, ne manco trouare, o mettere in vso alcuna maniera d'inuentione, o lauoro nuouo di seta, o di bottoni, o di cuscitura, quali insino adesso non siano stati vsati, sotto pena di tre tratti di corda, & scudi vinticinque, & la perdita del loro lauoro per ciascuna volta che contrauerrà, la qual pena s'applicarà, come di sopra, & si esseguirà irremissibilmente.

Dechiarando, che le sopradette riforme solamente sopra li vestimēti già fatti, si habbino da osseruare passati sei mesi, dopo la publicatione della presente riforma, & nel resto dopo il giorno della publicatione sopradetta.

Et che le vesti, sottane, & zimarre di donne, & altri habiti prohibiti, che si trouano già fatti, si possano fare acconciare per li figliuoli, & figliuole fino all'età di dieci anni;

Et per dar tempo à forastieri che possano accomodare, & pigliare recapito de gli habiti, & vestimenti, che si trouano già fatti, si dechiara che passati li sei mesi sopradetti alli forastieri che verranno per diuotione, o per altri negotij, si concede tempo di vn altro mese di poter accommodare li suoi habiti, secondo la presente riforma.

Et per osseruanza della presente riforma, si ordina al Senatore, & Conseruatori insolidum pro tempore existenti, i quali habbino cura, che si metta in essecutione quanto in essa si cōtiene; & se gli dà sopra di questo in ogni caso delli sopradetti piena auttorità di procedere, & far esseguire le pene sopradette contra li trasgressori.

Marcellus Niger Deputatus.
Sebastianus Varus Deputatus.
Ego Hieronymus Alterius Deputatus.
Mutius Matthæius Deputatus.
Andreas Vellius Deputatus.
Stephanus Paparonius Deputatus.
Hieronymus Picus Deputatus.

Io. Dominicus Ninus Conseruator.
Liuius Attracinus Conseruator.
Mercurius Amadeus Conseruator.

Petrus Benzonus Prior.

Conclusæ, & terminatæ Constitutiones prædictæ, die vigesimaprima Nouembris 1586.

H. Fuscus sacri S. P. Q. R: Scriba.

Anno a Natiuitate Domini Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Indictione decimaquinta, die vero octaua Mensis Ianuarii, tempore præfati Sanctiss. in Christo Patris & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Secundo, Suprascriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valuas Curiæ Capitolij, & audientiæ causarum Palatij Apostolici, & in acie Campi Floræ, dimissis copiis per nos Alamannum de Alamannis & Io. Baptistam Bagni S. D. N. Papæ Curs. Publicatio.

Alex. Parabiachus Magister Curs.

Consti-

LIIII.

Constitutio lecta in die Cœnæ Domini, Anno 1587.

IN Nomine Sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen.

SIxtus Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. PASTORALIS Romani Pontificis vigilantia, & solicitudo, cum in omni Republicæ Christianæ pace, & tranquillitate procuranda, pro sui muneris officio assiduè versatur, tum potissimum in Catholicæ fidei, sine qua impossibile est placere Deo, vnitate, atque integritate retinenda, & conseruanda, maximè elucet, nimirum, vt fideles Christi non sint paruuli fluctuantes, neque circumferantur omni vento doctrinæ in nequitia hominum, ad circumuentionem erroris, sed omnes occurrant in vnitatem fidei, & agnitionis filij Dei in virum perfectum, neq; se in huius vitæ societate, & communione lædant, aut inter se alter alteri offensionē præbeat, sed potius in vinculo charitatis coniuncti, tamquam vnius corporis membra sua Christo capite, eiusq; in terris Vicario Romano Pontifice Beatissimi Petri successore, à quo totius Ecclesię vnitas dimanat, augeantur in ædificationem, atq; ita diuina gratia adiutrice, sic præsentis vitæ quiete gaudeant, vt futura quoq; beatitudine perfruantur. Ob quas sanè causas Rom. Pontifices prædecessores nostri, hodierna die, quæ anniuersariæ Dominicæ Cænę commemoratione solemnis est, spiritualem Ecclesiasticæ disciplinæ gladium, & salutaria iustitiæ arma, per ministeriū summi Apostolatus, ad Dei gloriam, & animarum salutem solemniter exercere consueuerunt. Nos igitur, quibus nihil optabilius est, quàm fidei inuiolatam integritatem, publicam pacem & iustitiam Deo auctore tueri, vetustum, & solemnem hunc morem sequentes.

Excommunicātur infrascripti ex causis hic expressis.

Hæretici, eisq; fauētes; libros prohibitos habentes, & ab obediētia Rom. Pont. recedentes.

Excommunicamus, & anathematizamus, ex parte Dei Omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Auctoritate quoq; Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, ac nostra, quoscunq; Hussitas, Vuiclepitas, Luteranos, Zuinglianos, Caluinistas, Vgonotos, Anabatistas, Trinitarios; ac omnes & singulos alios hæreticos, quocunq; nomine censeantur, & cuiuscunq; sectæ existant, ac eorum credentes, receptatores, fautores; & generaliter quoslibet illorum defensores, ac eorundem libros Hæresim continentes, vel de religione tractantes, sine auctoritate nostra, & sedis Apostolicæ scienter legentes, aut retinentes, imprimentes, seu quomodolibet defendentes, ex quauis causa, publicè vel occultè, quouis ingenio, vel colore, necnon Schismaticos, & eos qui se à nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis obediētia, pertinaciter subtrahunt vel recedunt.

Appellantes à Papa, ad futurum Conciliū, eorumq; fautores.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos cuiuscunque status, gradus seu conditionis fuerint; Vniuersitates verò, Collegia, & Capitula quocunque nomine nuncupentur, interdicimus ab ordinationibus, sententijs, seu mandatis nostris, ac Romanorum Pontificum pro tempore existentium ad vniuersale futurum Concilium appellantes; necnon eos, quorum auxilio, vel fauore appellatum fuerit.

Piratæ atq; eorum receptatores, & fautores.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Piratas, Cursarios, ac Latrunculos Maritimos, discurrentes Mare nostrum, præcipuè à Monte Argentario, vsque ad Terracinam; ac omnes eorum fautores, receptatores, & defensores.

Naufragorum Christianorū bona surripientes.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos, qui Christianorum quorumcunque Nauibus, tempestate, seu in transuersum (vt dici solet) iactatis; vel quoquomodo naufragium passis, siue in ipsis nauibus, siue ex eisdem eiecta, in mari vel in litore inuenta, cuiuscunq; generis bona, tam in nostris Tyrrheni, & Adriatici, quàm in cæteris cuiusque maris Regionibus, & litoribus surripuerint; Ita vt nec ob quodcunque priuilegium, consuetudinem, aut longissimi etiam immemorabilis temporis possessionem, seu alium quemcunq; prætextum excusari possint.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, qui in terris suis noua Pedagia

gia, seu gabellas, præterquam in casibus sibi à iure, seu ex speciali Sedis Apostolicę licentia permissis, imponunt, vel augent, aut imponi, seu augeri prohibita exigunt.

Pedagia noua, & Gabellas imponentes, vel augentes.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes falsarios litterarum Apostolicarum, etiam in forma breuis, ac supplicationum, gratiam vel iustitiam concernentium, per Rom. Pontificem, vel Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Viceeancellarium, seu gerentes vices eorum, aut de mandato eiusdem Rom. Pontificis signatarum; necnon falsò fabricantes litteras Apostolicas, etiam in forma breuis, & etiam falsò signantes supplicationes huiusmodi, sub nomine Romani Pontificis; seu Vicecan. aut gerentium vices prædictorum.

Falsificantes, aut falso fabricantes litteras Apostol.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Saracenos, vt Turcas, & alios Christiani nominis inimicos, vel Hæreticos, per nostras siue huius sanctæ Sedis sententias, expresse & nominatim declaratos deferunt, seu transmittunt equos, arma, ferrum, filum ferri, stamnum, chalibem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica instrumenta, lignamina, canapem, funes tam ex ipso canape, quàm alia quacunque materia, & ipsam materiam, aliaque huiusmodi, quibus Christianos, & Catholicos impugnant, necnon illos, qui per se, vel alios, de rebus statum Christianæ Reipublicæ concernentibus, in Christianorum perniciem & damnum, ipsos Turcas, & Christianæ Religionis inimicos, necnon hæreticos in damnum Catholicæ Religionis certiores faciunt, illisque ad id auxilium, consilium, vel fauorem quomodolibet prestant. Non obstantibus quibuscunque priuilegijs quibusuis personis, Principibus, Rebuspublicis, per nos, & sedem prædictam hactenus concessis.

Arma, & alia ad Christiani nominis inimicos deferentes, vel ad Reipub. Christ. statum pertinentia, eis denunciantes.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes impedientes, seu inuadentes eos, qui victualia, seu alia ad vsum Romanæ Curię necessaria adducunt, ac etiam eos, qui ne ad Romanam Curiam adducantur, vel afferantur prohibent, impediunt, seu perturbant, seu hæc facientes defendunt, per se, vel alios cuiuscunque fuerint ordinis, præeminentię, conditionis, & status, etiam si Pontificali, seu Regali, aut alia quauis Ecclesiastica, vel mundana prefulgeant dignitate.

Victualia & alia necessaria ad Vrbem deferentium perturbatores, eorumq; fautores.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad sedem Apostolicam venientes, & recedentes ab eadem, sua, vel aliorum opera interficiunt, mutilant, spoliant, capiunt, detinent, necnon illos omnes, qui iurisdictionem ordinariam, vel delegatam à nobis, vel nostris iudicibus non habentes, illam sibi temerè vindicantes, similia contra morantes in eadem Curia audent perpetrare.

Ad Sedem Apost. venientiũ, aut ab ea recedentium, ac in Curia commorantiũ perturbatores.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, seu depredantes, Romipetas, seu Peregrinos ad Vrbem causa deuotionis, seu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel ab ipsa recedentes, & in his dant auxilium, consilium, vel fauorem.

Peregrinorum & aliorũ ex deuotione ad Vrbem uenientiũ offensores.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hostiliter insequentes S. R. E. Cardinales, ac Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, sedisque Apostolicæ Legatos, vel Nuncios, aut eos à suis diœcesibus, territorijs, Terris, seu dominijs eijcientes. Necnon ea mandantes, vel rata habentes, seu præstantes eis auxilium, consilium, vel fauorem.

Cardinaliũ, & aliorum Prælatorum offensores, eorumque auxiliatores.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, vel per alios, personas Ecclesiasticas qualcunque, vel seculares ad Romanam Curiam, super eorum causis, & negotijs recurrentes, ac illa in eadem Curia prosequentes, aut procurantes, negotiorumque gestores, aduocatos, procuratores, & agentes, seu etiam Auditores, vel Iudices super dictis causis, vel negocijs deputatos, occasione causarum, vel negociorum huiusmodi occidunt, seu quoquomodo percutiunt, bonis spoliant, seu qui per se, vel per alios directè, vel indirectè delicta huiusmodi committere, exequi, vel procurare, aut in eisdem consilium, auxilium, vel fauorem præstare non verentur, cuiuscunque preeminentię & dignitatis fuerint.

Offendẽtes eos qui ad Ro. Curiam recurrunt, uel eorum procuratores.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, tam Ecclesiasticos, quàm seculares, cuiuscunque dignitatis, qui prætexentes friuolam quandam appellationem

à gra-

Appellantes à grauamine uel futura executione litterarũ Apost. ad laicã potestatem.

à grauamine, vel futura executione litterarum Apostolicarum, etiam in forma breuis, tam gratiam, quàm iustitiam concernentium, necnon citationum, inhibitionum, sequestrorum, monitoriorum, processuum, executorialium, & aliorum decretorum à nobis, & à sede prædicta, seu Legatis, Nuncijs, Præsidentibus, Cameræ Apostolicæ Auditoribus, Commissarijs, alijsque Iudicibus, & delegatis Apostolicis emanatorum; & quæ pro tempore emanauerint, aut aliàs ad Curias sęculares, & laicam potestatem recurrũt, & ab ea, instante etiam Fisci procuratore, vel aduocato, appellationes huiusmodi admitti, ac litteras, citationes, inhibitiones, sequestra, monitoria, & alia prædicta capi, & retineri faciunt, quiue illa simpliciter, vel sine eorum beneplacito, & consensu, vel examine executionis demandari, aut ne tabelliones, & notarij super huiusmodi litterarũ & processuum executione, instrumenta vel acta conficere, aut confecta, parti cuius interest, tradere debeant, impediunt, vel prohibent, ac etiam partes, seu eorum agentes, notarios, executores, & subexecutores litterarum, citationum, monitoriorum, & aliorum prædictorum, capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex ciuitatibus, locis, & regnis eijciunt, bonis spoliant, perterrefaciunt, concutiunt, & comminantur per se, vel alium seu alios, publicè vel occultè, quiue aliàs quibuscunq; personis, in genere, vel in specie, ne pro quibusuis eorum negotijs prosequendis, seu gratijs vel litteris impetrandis, ad Rom. Curiam accedant, aut recursum habeant, seu gratias ipsas, vel litteras à dicta Sede impetrent, seu impetratis vtantur, directè, vel indirectè prohibere, statuere, seu mandare, vel eas apud se, aut notarios, seu tabelliones, vel aliàs quomodolibet retinere præsumunt.

Auocãtes causas ecclesiast. à iudicib' Apost.

Item excommunicamus, & anathemathizamus omnes & singulos, qui per se, vel alios, auctoritate propria, ac de facto quarumcunque exemptionum, vel aliarum gratiarum, & litterarum Apostolicarum prætextu, beneficiales, & decimarum, ac aliàs causas spirituales, & spiritualibus annexas, ab Auditoribus, & Commissariis nostris, alijsque iudicibus Ecclesiasticis auocant, illarumuè cursum, & audientiam, ac personas capitula, conuentus, collegia, causas ipsas prosequi volentes, impediunt, ac se de illarum cognitione, tanquam iudices interponunt. Quique partes actrices, quæ illas committi fecerunt & faciunt, ad reuocandum & reuocari faciendum, citationes, vel inhibitiones, aut alias litteras in eis decretas, & ad faciendum, vel consentiendũ eos, contra quos tales inhibitiones emanarunt, a censuris, & pœnis in illis contentis absolui, per statutum, vel aliàs compellunt, vel executionem litterarum Apostolicarum, seu executorialium processuum, ac decretorum prædictorum quomodolibet impediunt, vel suum ad id fauorem, consilium, aut assensum præstant, etiam prætextu violentiæ prohibendæ, vel aliarum prætensionum, seu etiam donec ipsi ad nos infirmandos, vt dicunt, supplicauerint, aut supplicari fecerint, nisi supplicationes huiusmodi corã nobis, & Sede Apostolica legitimè prosequantur, etiam si talia committentes fuerint præsidentes Cancellariarum, Consiliorum, Parlamentorum, Cancellarij, Vicecancellarij, Consiliarij ordinarij, vel extraordinarij, quorumcunq; Principum sęcularium, etiamsi Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacunq; præfulgeant dignitate, aut Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, Commendatarij; seu Vicarij fuerint.

Trahentes ad sęcularia Tribunalia, personas ecclesiasticas, & ecclesiasticam libertatem tollentes aut in aliquo perturbantes.

Quiue ex eorum prætenso officio, vel ad instantiã partis, aut aliorum quorumcunq; personas Ecclesiasticas, capitula, conuentus, & collegia Ecclesiarum quarumcunque coram se, ad suum tribunal, audientiam, cancellariam, consilium, vel parlamentum, præter Iuris canonici dispositionem, trahunt, vel trahi faciunt, vel procurant directè vel indirectè, quouis quæsito colore; necnon qui statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, seu quæuis alia decreta in genere, vel in specie, ex quauis causa, & quouis quæsito colore, ac etiam prætextu cuiusuis consuetudinis, aut priuilegij, vel aliàs quomodolibet fecerint, ordinauerint, & publicauerint, vel factis, & ordinatis vsi fuerint, vnde libertas Ecclesiastica tollitur, seu in aliquo lęditur, vel deprimitur, aut aliàs quouis modo restringitur, seu nostris & dictæ Sedis, ac quarumcunque Ecclesiarum iuribus quomodolibet directè vel indirectè, tacitè vel expressè præiudicatur.

Impedientes iurisdictionẽ iudicũ ecclesiastĩcorũ eorumq; fautores.

Necnon qui Archiepiscopos, Episcopos, aliosq; superiores, vel inferiores Prælatos, & omnes alios quoscunq, Iudices Ecclesiasticos ordinarios quomodolibet impediunt,

quo

quo minus sua iurisdictione Ecclesiastica contra quoscunq; vtantur, secundum quod canones, & sacræ constitutiones Ecclesiasticæ, & decreta Conciliorum generalium, & præsertim Tridentini statuunt, ac etiam eos qui post ipsorum ordinariorum, vel etiam ab eis delegatorum quorumcunq; sententias, & decreta, aut aliàs fori Eccl. iudicium eludentes, ad Cancellarias, & alias Curias sęculares recurrunt, & ab illis prohibitiones, & mandata, etiam pœnalia, ordinarijs, aut delegatis prædictis decerni, & contra illos exequi procurant; eos quoque qui hæc decernunt, & exequuntur, seu dant auxilium, consilium, patrocinium, & fauorem in eisdem.

Quiue iurisdictiones, seu fructus, redditus, & prouentus ad nos, & Sedem Apostolicam, & quascunq; ecclesiasticas personas, ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum pertinentes, vsurpant, vel etiam quauis occasione, vel causa sine Romani Pontificis, vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressa licentia sequestrant. Vsurpãtes Sedis Apostol. & quorumcunq; Eccles. iurisdictiones, & fructus, vel eos sequestrantes.

Quiue collectas, decimas, talleas, præstantias, & alia onera clericis, prælatis, & aliis personis ecclesiasticis, ac eorum, & Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum ecclesiasticorum bonis, illorumq; fructibus, redditibus & prouentibus huiusmodi, absq; simili Romani Pontificis speciali & expressa licentia, imponunt, & diuersis etiam exquisitis modis exigunt, aut sic imposita, etiam à sponte dantibus, & concedentibus recipiunt: Necnon qui per se, vel alios directè, vel indirectè prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium, vel fauorem pręstare non verentur, cuiuscunque sint pręeminentię, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status, etiam si Imperiali, aut Regali pręfulgeant dignitate, seu Principes, Duces, Comites, Barones, & alij Potentatus quicunque, etiam Regnis, Prouincijs, Ciuitatibus, & Terris quoquomodo Pręsidentes, & Consiliarij, & Senatores, aut quauis etiam Pontificali dignitate insigniti. Innouantes decreta super his per sacros Canones, tam in Lateranensi nouissime celebrato, quàm alijs Concilijs generalibus ędita, etiam cum censuris, & pœnis in eis contentis. Decimas, & alia onera perso nis ecclesi. ingerentes.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes & quoscunque Magistratus, & Iudices, Notarios, Scribas, Executores, subexecutores, quomodolibet se interponentes in causis capitalibus, seu criminalibus contra personas Ecclesiasticas, illas processando, banniendo, capiendo, seu sententias contra illas proferendo, vel exequendo, sine speciali, specifica, & expressa huius sanctę sedis Apostolicę licentia, etiam si talia committentes fuerint Consiliarij, Senatores, Prȩsidentes, Cancellarij, Vicecancellarij, aut quouis alio nomine nuncupati. Iudices seculares, in causis criminalibus contra personas eccles. se impa- uentes.

Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, seu alios directè vel indirectè, sub quocunque titulo, vel colore inuadere, destruere, occupare, detinere præsumpserint, in totum, vel in partem Almam Vrbem, Regnum Siciliæ, Insulas Sardiniæ, & Corsicæ, Terras citra Pharum, Patrimonium beati Petri in Tuscia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venaysinum, Sabinensem, Marchiæ Anconitanæ, Massæ Trebariæ, Romandiolæ, Campaniæ, & maritimas prouincias, illarumq; Terras, & loca, ac Terras specialis commissionis Arnulphorum, Ciuitatesque nostras Bouoniam, Cæsenam, Ariminum, Beneuentum, Perusium, Auinionem, Ciuitatem Castelli, Tudertum, & alias Ciuitates, Terras & loca, vel iura ad ipsam Romanam Ecclesiam pertinentia, dictæq; Romanæ Ecclesiæ mediatè, vel immediatè subiecta, necnon supremam iurisdictionem in illis, nobis, & eidem Romanæ Ecclesiæ competentem, de facto vsurpare, perturbare, retinere, & vexare quibuscunq; modis præsumentes, vnà cum adhærentibus, fautoribus, & defensoribus eorum, seu illis auxilium, consilium, vel fauorem quomodolibet præstantibus. Occupantes bona S. R. E. in eisq; super mare iurisdictionem vsurpantes, eorūq; fautores.

Voleutes præsentes nostros processus, ac omnia & quæcunq; his litteris contenta quousq; alij huiusmodi processus à nobis, aut Rom. Pontifice pro tempore existente fiant, aut publicentur, durare, suosque effectus omnino sortiri.

Cæterum à prædictis sententijs, nullus per alium quàm per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc, nisi de stando Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo cautione præstita, absolui possit, etiam prætextu quarumuis facultatum Reseruatio absolutionis à cẽsuris prædictis.

& indultorum quibuſcunq; perſonis, Eccleſiaſticis, ſecularibus, & quorumuis ordinum, etiam mendicantium, ac militiarum regularibus, etiā Epiſcopali, vel alia maiori dignitate prædítis, ipſiſq; ordinibus, & eorum Monaſterijs, Conuentibus, & domibus, ac Capitulis, Collegijs, Confraternitatibus, congregationibus, hoſpitalibus, & locis pijs, necnon laicis, etiam Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentibus, per nos, & dictam ſedem, ac cuiuſuis Concilij decreta, verbo, litteris, aut alia quacunq; ſcriptura in genere, & in ſpecie conceſſorum, & innouatorum, ac concedendorum, & innouandorum, niſi in eis etiam caſus præſentibus litteris expreſſi comprehendantur.

Abſoluētes in caſibus hic reſeruatis, excōmunicationis pęnas incurrūt.

Quòd ſi fortè aliqui contra tenorem præſentium talibus excommunicatione, & anathemate laqueatis, vel eorum alicui abſolutionis beneficium impendere de facto pręſumpſerint, eos excommunicationis ſententia innodamus, cuius abſolutionem nobis, ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus tantummodo reſeruamus, grauius contra eos ſpiritualiter, & temporaliter, prout expedire nouerimus, proceſſuri.

Declaratio circa abſolutionē a Pontifice in prædictis obtinendam.

Declarantes, ac proteſtantes quamcunq; abſolutionem, etiam ſolemniter per nos faciendam, prædictos excommunicatos ſub præſentibus comprehenſos, niſi prius à præmiſſis cum vero propoſito vlterius ſimilia non committendi deſtiterint; Ac quoad eos, qui contra Eccl. libertatem, vt præmittitur, ſtatuta fecerint, niſi prius ſtatuta, ordinationes, conſtitutiones, pragmaticas & decreta huiuſmodi publicè reuocauerint, & ex Archiuijs, ſeu capitularibus locis, aut libris, in quibus annotata reperiuntur deleri & caſſari, ac nos de reuocatione huiuſmodi certiores fecerint, eos non comprehendere, nec eis aliter ſuffragari, quin etiam per huiuſmodi abſolutionem, aut quoſcunque alios actus contrarios, tacitos, vel expreſſos, ac etiam per patientiam, & tolerantiam noſtram, vel ſucceſſorum noſtrorum quantocunque tempore continuatam, in præmiſſis omnibus & ſingulis, ac quibuſcunq; iuribus ſedis Apſtolicæ, ac S. R. E. vndecunq; & quandocunq; quæſitis, vel quærendis nullatenus præiudicari poſſe, aut debere.

Clauſulæ derogatoriæ.

Non obſtantibus priuilegijs, indulgentijs, & litteris Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus ſupradictis, vel eorum alicui, ſeu aliquibus alijs cuiuſcunque ordinis, ſtatus, vel conditionis, dignitatis, & præeminentiæ fuerint, etiam ſi vt præmittitur Pontificali, Imperiali, Regali; ſeu quauis Eccleſiaſtica, & mundana præfulgeant dignitate, vel eorum Regnis, Prouincijs, Ciuitatibus, ſeu locis à prædicta ſede, ex quauis cauſa, etiam per viam contractus, aut remunerationis, & ſub quauis alia forma, & tenore, ac cum quibuſuis clauſulis, etiam derogatoriarum derogatorijs conceſſis, etiam continentibus, quod excommunicari, anathematizari, vel interdici non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiuſmodi, ac de ordinibus, locis, nominibus proprijs, cognominibus, & dignitatibus eorum mentionem, necnon conſuetudinibus etiam immemorabilibus, ac præſcriptionibus quantumcunque longiſſimis, & alijs quibuſlibet obſeruantijs ſcriptis, vel non ſcriptis, per quæ contra hos noſtros proceſſus, ac ſententias quominus includantur in eis ſe iuuare valeant, vel tueri.

Quæ omnia, quo ad hoc, eorum omnium tenores, ac ſi ad verbum, nihil penitus omiſſo infererentur, pręſentibus pro expreſſis habentes penitus tollimus, & omnino reuocamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Forma, & effectus publicationis, huius cōſtitutionis.

Vt verò pręſentes noſtri proceſſus ad publicam omnium notitiam facilius deducantur, chartas, ſeu membranas proceſſus ipſos continentes, valuis Eccleſiæ Sancti Ioannis Lateranen. & Baſilicę Principis Apoſtolorum de Vrbe, appendi faciemus. Vt ij, quos proceſſus huiuſmodi concernunt, quòd ad ipſos non peruenerint, aut quòd ipſos ignorauerint, nullam poſſint excuſationem pętendere, aut ignorantiam allegare: cum non ſit veriſimile, id remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur.

Inſuper, vt proceſſus ipſi, & præſentes litteræ, ac omnia, & ſingula in eis contenta eo fiant notiora, quo in pleriſq; Ciuitatibus, & locis fuerint publicata; Vniuerſis, & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & locorum Ordinarijs, & Prælatis vbilibet conſtitutis, per hæc ſcripta committimus, & in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictè pręcipiendo mandamus, vt per ſe, vel alium, ſeu alios, pręſentes litteras, poſt-

ras, postquam eas receperint, seu earum habuerint notitiam semel in anno, aut si expedire viderint, etiam pluries in Ecclesijs suis, dum in eis maior populi multitudo ad diuina conuenerit, solemniter publicent, & ad Christifidelium mentes reducant, nuncient, & declarent.

Cæterum Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, alijque locorum ordinarij, & Ecclesiarum prælati, necnon rectores, cæterique curam animarum exercentes, ac presbyteri seculares, & quorumuis ordinum regulares, ad audiendas peccatorum confessiones, quauis auctoritate deputati, transumptum litterarum penes se habeant, easque diligenter legere, & percipere studeant. Volentes earundem præsentium transumptis, etiam impressis, notarij publici manu subscriptis, & sigillo iudicis ordinarij Romanæ Curiæ, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem prorsus fidem in iudicio, & extra illud, vbique locorum adhibendam fore, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ excommunicationis, anathematizationis, interdicti, innouationis, innodationis, declarationis, protestationis, sublationis, reuocationis, commissionis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Cōfessarii habeant apud se hanc constitutionem.

Datum Romæ Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, 7. Cal. Aprilis. Pontificatus Nostri Anno II.

E. Dat.

Tho. Thom. Gualterutius.

A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Domini, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Indictione decimaquinta, die vero vigesimasexta mensis Martij, Pont. S.D.N. Domini Sixti diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno Secundo Retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissæ in valuis, siue portis Basilicarum S. Ioannis Lateranensis, & Sancti Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & aciei Campi Floræ, per nos Io. Freile, & Ottauium Taglietum, Sanctissimi D. N. Papæ Curs. Publicatio.

Alex. Parabiachus, Mag. Curs.

L V.

De Incestis, in quibusdam casibus, pœna vltimi supplicij puniendis.

De Publicis autem Adulteriis, & Supris, & Lenocinijs, vide sup. in const. 47. vbi notaui. f. 157.

SIXTVS Papa V. Motu proprio, &c.

VOLENTES, quantum in nobis est, comprimere effrænatas, & flagitiosas hominum libidines, ex quibus præter grauem diuinæ Maiestatis offensam, multa & magna indies scandala, cum ingenti animi nostri dolore exoriri videmus; ac subditos potissimum nostros, quorum salutis præcipuam, & peculiarē gerimus solicitudinem, peccandi licentia remota, ad pudicitiæ & castimoniç studia salubribus edictis incitare; Ac attendentes grauia quędam incestus crimina, tum naturali lege damnari, sicuti legimus *Ruben, quia violauit torum patris sui, primogenituram, & illius benedictionem perdidisse;* tum, & ab ipso Domino in lege prohiberi, inter alias incestascum affinibus, vel consanguineis coniunctiones, *ne quis vxoris patris sui, neue nurus suæ neque vxoris fratris sui turpitudinem discooperiret, neque sororem vxoris suæ in pellicatum acciperet, ea adhuc viuente:* pœnas quoque grauissimas in eadem lege inflictas fuisse, cum dicit; *eos, qui cum nouerca sua, vel cum nuru sua dormierint, vel supra vxorem filiam duxerint matrem eius, omnes morte mori debere.* Insuper Apostolū acriter repræhendisse Corinthios, ob huiusmodi causam illis verbis: *Omnino auditur inter nos fornicatio, qualis nec inter gentes, vt uxorem patris sui aliquis habeat:* Legibus etiam

Causæ huius constitutionis. Gen. c. 49. Leuit. 18. 20. & 21. Deut. 5. & 22. 1. Cor. 5.

etiam sęculi inter affines; veluti inter socerum & nurum, socrum & generum, vitricum & priuignam, nouercam & priuignum, leuirum & vxorem fratris, *atque alias huiusmodi incestas coniunctiones*, varijs pœnis vetitas fuisse; sed & incestum cum his personis fornicariè committentes, grauiori animaduersione coerceri: Præterea visum esse eam mulierem non rectè facere, quę in patris concubinatu fuit, deinde in filij vel nepotis esse cœpit vel contra, quòd pro nefaria sit talis coniunctio, & ideo huiusmodi facinus prohibendum sit. Itidemq; sub pœna stupri interdictum esse, ne liberi concubinas parentum suorum vxores ducerent: Ac demum secundum *sacros Canones* affinitatis, non modo, si ex legitimo matrimonio, verumetiam si ex fornicario, & illicito coitu proueniat rationem habendam esse, eodem Apostolo dicente: *An nescitis, quoniam qui adhæret meretrici, unum corpus efficitur? Erunt enim*, inquit, *duo in carne una*: adeò vt inter personas huiusmodi affinitate coniunctas, vsq; ad certos gradus matrimonia constare non possint; & propterea nequaquam tolerabile videri, vt homines cum quibusuis personis, sine vllo earum delectu & distinctione, nulla etiam ratione habita reuerentiæ, erga eas pręcipuè personas, quibuscum huiusmodi arcto affinitatis vinculo coniuncti sunt, nedum diuino, sed & naturali quodam iure debitæ, more Belluarum impunè ac temerè misceantur. Et ne eorum impunitatis exemplo, alij deinceps in abominandam hanc libidinem prolabantur, sed potius, vt qui Dei benignitate eos ad pœnitentiam expectante, non corriguntur, condigna punitione coerceantur.

tot. Tit. Cod. & Auth. de Incest. nup. & Insti. tit. de Nup. & L. 14. cũ seq. Dig. de Rit. Nupt.

c. 6. & c. pen. de eo qui cog. cõsan. & ibi DD.

1. Cor. 6

Vt qui scienter matrem & filiã, siue duas germanas sorores, carnaliter cognouerit pęna vltimi supplicij plectatur.

Motu simili, & ex certa nostra scientia, &c. auctoritate Apostolica, perpetuò statuimus, & ordinamus, vt in posterum in Alma Vrbe nostra, vel in quacunque alia Ciuitate, Oppido, vel loco, nostræ & Rom. Eccl. ditioni in temporalibus subiectis, quicunq; ausu nefario, scienter matrem & filiam, siue duas sorores germanas carnaliter cognouerit; etiamsi eæ, earumue altera publicę meretrices fuerint, siue clàm siue palàm, aut in figura matrimonij tale crimen admiserit, siue etiam cum altera earum legitimo matrimonio coniunctus extiterit, pœna vltimi supplicij plectatur.

Mulier carnaliter peccans cũ viro, cum quo scit matrem, aut filiã, aut sororem suã rem habuisse, ead. pęnã incurrat.

Qua itidem pœna mulier puniatur, quæ sciens matrem, aut filiam, vel sororem suam cum aliquo viro rem habuisse, eidem viro ipsa quoque sui corporis copiam fecerit.

Mulier q̃ cũ patre & filio, uel duobus fratribus, carnaliter scienter peccauerit, ead. pœna puniatur.

Similiter volumus vnamquamque mulierem, etiam si instigante humani generis hoste, eò deuenerit impudentiæ, vt corpore publicè quæstum faciat, quæ cum patre & filio, siue cum duobus germanis fratribus, sciẽter, se carnaliter commiscuerit, siue à prędictis sciens se carnaliter cognosci permiserit, etiamsi eorum alteri legitimo toro copulata fuerit, pœna vltimi supplicij puniri.

Vir sciens eius patrẽ, uel filiã, aut fratrẽ cum muliere peccasse, si cum ead. ipse peccauerit eandem pœnã incurrat.

Idque etiam in eum virum volumus obseruari, qui sciens patrem, aut filium, vel fratrem suum cum muliere aliqua rem habuisse, ipse etiam eandem mulierem carnaliter cognoscere non erubuerit.

Decreturn irritans.

Decernen. sic in præmissis vniuersis & singulis, per quoscunque Iudices, & commissarios, quauis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, in quauis causa & instãtia, iudicari & diffiniri debere; necnon irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Iudicum auctoritas proceden di cõtra in prędictos delinquẽtes eorumque fautores, iuxta formam huius constit.

Et nihilominus mandamus vniuersis & singulis dictæ Vrbis, ac totius Status nostri Eccles. iudicibus ordinarijs, quauis dignitate & auctoritate fungen. modernis, & pro tempore existen. quibus contra reos talium criminum iurisdictio competit, vel in futurum competet, vt de cætero perpetuis futuris temporibus, in eos qui iuxta pręmissa criminosi, & delinquentes fuerint, vt supra dispositum est, animaduertant, contumaces, rebelles, & inobedientes, eisque auxilium, consilium, vel fauorem præstantes, per opportuna iuris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, inuocato etiam vel adhibito ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

Clausulæ derogatoriæ.

Non obstan. constitutionibus, & ordinationibus Apost. dictæq; Vrbis, ac aliarum eiusdem Status, Prouinciarum, Ciuitatum, Oppidorum, & locorum statutis, nouis reformationibus, consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apost. vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoq; indultis, & litteris Apost. illarum Ciuibus, Incolis, Populis, & Magistratibus, aut aliis personis quomodolibet concessis, appro-batis,

batis, & innouatis. Quibus omnibus, illorum tenores pro plenè & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem, vt pręsentis Motus proprij sola signatura sufficiat, & vbique, tam in iudicio, quàm extra illud, & tàm in Rom. Cur. quàm extra eam, plenam, & indubitatam fidem faciat, regula contraria non obstante.

Vtq; in valuis Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Florę, more solito affigatur, & eo detracto, illius exempla etiam impressa, inibi affixa relinquantur, factaq; huiusmodi publicatione, hic in Vrbe post quindecim, extra verò eam, post triginta dies, quoscunque perinde arctet & afficiat, ac si eorum vnicuique personaliter intimatus fuisset. *Forma & effectus publicationis huius cōst.*

Sed, & quò facilius possit ad singulorum notitiam peruenire; mandamus omnibus & singulis Legatis, Vicelegatis, Præsidentibus, & Gubernatoribus Prouinciarum, & Ciuitatum quarumcunq; dictę nostrę ditionis Ecclesiast. vt in sua quisque residentia, & in alijs Terris, & Oppidis eis benè visis, curent eundem Motumprop. illiusve transumpta in locis consuetis, de more publicari. Ac decernimus ipsis transumptis etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personę in dignitate Ecclesiastica cōstitutæ munitis, in iudicio & extra illud vbiq; eandē fidem adhibendam esse; quæ eidem signaturę pręsentis Motus proprij adhiberetur, si esset exhibita vel ostensa. *Officiales curent in eorum locis hanc const. publicari.*

Datum Romæ Apud Sanctum Petrum. Non. Aprilis, Anno Secundo.

Fiat Motuproprio F.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, indictione decimaquinta, die verò octaua Mensis Maij, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Tertio. Retroscriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie campi Floræ, per me Ioan. Baptistam Bagni, & Octauium Tagliettum Curs. *Publicatio.*

Alex. Parabiachus Magister Curs.

LVI.

Ordinatio Titulorum, & Diaconiarum pro S. R. E. presbyteris, & Diaconis Cardinalibus.

Cardinalium numerum, ordinem, statum, officium, & qualitates, præfiniuit hic idem Sanctiss. Pont. sup. in const. 50. fol. 164. vbi not.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. RELIGIOSA Sanctorum Pontificum prædecessorum nostrorū prouidentia institutum olim fuit, iam inde à vetustissimis temporibus, & posteris traditum, vt Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyteris, certæ in Vrbe Roma Ecclesiæ, Tituli appellatę, quasi quędam cuiusq; proprię Diœceses; Diaconibus verò Vrbis regiones ad Christianę Religionis propagationem, & conseruationem assignarentur. Quæ quidem sancta institutio plurium sæculorum continuata serie, ac pro temporum varietate susceptis incrementis, ad nostram vsque ętatem seruata, ita viget, vt pręter sex Episcopos Cardinales, qui certis Cathedralibus Ecclesijs Vrbi finitimis pręsunt, singulis presbyteris & Diaconis Cardinalibus proprię in Vrbe Ecclesię, Tituli videlicet & Diaconię, cū suis Clero & populo, ac quasi Episcopali iurisdictione in spiritualibus & temporalibus regendæ, & administrandæ committantur. Proinde nos, postquam per nostram nuper editam constitutionem, creandorum Cardinalium numerum, computatis sex Episcopis prædictis, quatuordecim Diaconis, reliquis verò presbyteris Cardinalibus, ad septuaginta pręscripsimus: nunc quoque ad Dei honorem, atque ad ipsius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ decus & ornamentum, ac Romani Cleri & populi bonum regimen, salubremq; directionem, eisdem presbyteris & Diaconis Cardinalibus totidem titulos & Diaconias, ipsorum amplitudini & dignitati maximè congruentes,

Ex antiquissima institutione vsq. modo seruata, solent quędā Cathedrales ecclesiæ Vrbi finitimæ assignari Cardinalibus episcopis, & alię Vrbis ecclesiæ alijs card. presbyteris, aliæque Car. Diaconis. Sanctiss. itaque Pontif. iste qui Card. numerū ad 70. pscripsit vt sup. in cōst. 50. modo ecclesiarum Titulos & diaconias presbyteris, & Diaconis Cardinalib. determinat.

tes, duximus assignandos. Ac licèt pleræq; ex antiquis Ecclesijs in titulos & Diaconias concedi solitis, aut à prædecessoribus nostris successu temporum additis, adhuc integræ & illæsę permaneant: tamen quia nonnullæ, tum diuturnitate & iniuria temporum, tum diuersis quæ olim contigerunt eiusdem Vrbis direptionibus, incendijs, & ruinis collapsæ sunt: Nos antiquæ pietatis & Religionis Christianę monumenta conseruare cupientes, sicuti Sacrosanctas Basilicas, & augustiora templa antiquitate ipsa veneranda, nedum sarta tecta custodiri, sed & ingenti nostro sumptu refici, instaurari, & ornari indies magis curamus; ita etiam primo quidem loco veteres & nobiles Ecclesias, priscis temporibus, in titulos presbyterorum Cardinalium, vt præfertur, institutas, delegimus, easq; omnes, quæ adhuc extant, voluimus omnino in titulos pro modernis & futuris presbyteris Cardinalibus retinere. Deinde ex ijs, quæ recenti memoria in titulos erectæ fuerunt, prætermissis quibusdam, propter loci incommoditatem, aut aliàs minus idoneis, cæteras itidem retinere, ac demum, ne titulorum numerus presbyteris Cardinalibus desit, exemplo nonnullorum nostrorum prædecessorum, aliàs partim antiquas, nondum tamen huiusmodi honore decoratas, partim verò recentiores, celebres tamen Ecclesias, dignitate Præsulum maiorem in modum illustrare, & in similes titulos erigere & instituere, ac pro numero presbyterorum Cardinalium tot Titulos addere & supplere; ex Diaconijs quoque antiquitus institutis, quatuordecim magis insignes pro totidem Diaconis Cardinalibus seligere, & congrua distinctione confusionem perpetuò tollere decreuimus, eosdem nimirum Titulos & Diaconias proprios cuiusq; ordinis certos & distinctos assignando, ita vt nunquam in posterum, quod hactenus sæpe factum est, presbyteris Diaconiæ, neq; Diaconis Tituli presbyterales, perturbato ordine, aut promiscuè concedantur. Quod quidem rationi consentaneum videtur, vt quemadmodum summus Pontifex vniuersali Ecclesiæ præsidens, & omnium totius orbis Ecclesiarum sollicitudinem gerens, specialiter tamen Vrbis Romæ Episcopus existit, & in ea diuina dispositione supremam Sacerdotalis potestatis Cathedram tenet; pari quoq; ratione Cardinalibus, quos vti speciales S. R. E. filios, in Apostolici muneris functione, atq; in vniuersæ Reipublicæ Christianę administratione pręcipuos, sibiq; maximè coniunctos habet consiliarios, & cooperatores in eadem Vrbe Roma, quæ olim B. Petri sede in ea constituta, ipsius & Coapostoli eius Pauli doctrina & martyrio consecrata, & caput Christiani orbis & religionis effecta est certa sedes, mansionem & locum vnicuiq; proprium assignet, cuius quidem loci concesſione, ijdem Cardinales & sui officij admoneantur, & residentiæ, quam asſistendo ipsi Romano Pontifici seruare debent, & vel ex hoc magis tanquam in vnum corpus compacta membra, sacro capiti connexa esse, & ab illo dependere clariùs dignoscantur.

Habita igitur cum Venerabilibus fratribus nostris eiusdem S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio, & assensu, statuimus & ordinamus in posterum perpetuis futuris temporibus, presbyteris Cardinalibus, has tantum, quæ infra descriptæ sunt, Ecclesias, neq; alias in titulos assignari debere; videlicet, ex antiquis S. Crucis in Hierusalem, SS. Marcellini & Petri, SS. Quatuor Coronatorum, SS. Ioannis & Pauli, S. Anastasiæ, S. Sabinæ, S. Stephani in Cœlio monte, S. Clementis, S. Nerei & Archillei, S. Susannæ, S. Pudentianæ, S. Sixti, S. Petri ad Vincula, Sancti Martini in Montibus. S. Eusebij, S. Priscæ, S. Vitalis, S. Marci, S. Marcelli, S. Laurentij in Lucina, Basilicæ xij. Apostolorum, S. Laurentij in Damaso, quæ. S. R. E. Vicecancellario pro tempore existenti perpetuò concessa & asſignata est, S. Balbinæ, S. Cæciliæ, Sancti Chrysogoni, S. Praxedis, S. Mariæ Transtiberim. Ex posterioribus verò SS. Quirici & Iulitę, S. Ioannis ante Portam Latinam, S. Agnetis in Agone, S. Laurentij in Palisperna, S. Thomæ in Parione, S. Siluestri in Campo Martio, S. Pancratij, S. Bartholomæi in Insula, S. Matthæi in Merulana, S. Mariæ de Aracœli, S. Mariæ in Via, S. Marię supra mineruam, S. Mariæ Angelorum in Thermis, S. Hieronymi Illyricorum; Necnon quas supradictis antiquis, & posterius institutis addimus, & ex nunc in Titulos presbyterorum Cardinalium, cum honoribus, insignibus, priuilegijs, auctoritatibus, & præeminentiis debitis & consuetis, instar aliarum Ecclesiarum, quę in similes titulos per nostros prędecessores antiquitus erectę, & institutę fuerunt, sine alicuius prę̨iudi-

Titulosq; pro 50. presbyteris Card. ordinat, & eis assignat.

præiudicio, perpetuò erigimus & inſtituimus, ac titulorum nomine & dignitate inſignimus & decoramus, S. Honuphrij in Ianiculo, mutato illius ſtatu ex Diaconia, quæ hactenus fuit, in titulum presbyteralem S. Auguſtini, S. Mariæ de Populo, S. Alexij in Auentino, S. Blaſij de Annulo, S. Mariæ de Pace, S. Saluatoris de Lauro, S. Petri in Monte aureo, Sanctiſſimæ Trinitatis in Monte Pincio, S. Mariæ Tranſpontinæ.

Ex Diaconijs verò antiquis ſtatuimus retinendas eſſe tantummodo quatuordecim infraſcriptas, videlicet, S. Mariæ in Aquiro, S. Mariæ in Coſmedin, SS. Coſmæ & Damiani, S. Mariæ Nouæ, S. Hadriani, S. Mariæ in Via lata, Sanctæ Mariæ in Porticu, S. Angeli in foro Piſcario, S. Nicolai in carcere Tulliano, S. Mariæ in Domnica, S. Euſtachij, S. Viti in Macello, S. Agathæ, ac S. Georgij ad velabrum Eccleſias, quæ inſigniores exiſtunt, & pręſcriptum à nobis Diaconorum Cardinalium numerum exęquāt, ita vt computatis Eccleſijs Cathedralibus, videlicet Oſtienſi & Veliterna, inuicem vnitis, Portuenſi & S. Rufinę itidem vnitis, Albanenſi, Sabinenſi, Tuſculana & Pręneſtina, quibus ſex Epiſcopi Cardinales præſunt, & titulis presbyterorum ſuperius deſignatis, numerum ſeptaginta Eccleſiarum conſtituant, & alter pręterea titulos ſupra numerum additus ſit, vt ſi quando contingat Diaconum vel Epiſcopum Cardinalem Vicecancellarium eſſe: & ideo eundem dictæ Eccleſiæ S. Laurentii in Damaſo, quę Vicecancellario pro tempore exiſtenti, per litteras fel. recor. Clementis Papæ VII. prędeceſſoris noſtri perpetuò, vt præfertur, conceſſa & aſſignata fuit, pręeſſe, alicui presbytero Cardinali proprius titulus non deſit.

Diaconias, quoq; pro 14. Diaconis Cardinalibus ordinat, & eis aſsignat.

Epiſcopatuſq; pro ſex Epiſcopis Cardinalibus deſignat.

Hæc cōſt. Clem. 7. eſt ſup. f. 344

Omnes verò illas Eccleſias, quæ per pręſentem noſtram conſtitutionem presbyteris Cardinalibus in titulos aſsignatę ſunt, nunc verò à Diaconis Cardinalibus, etiam for ſan ex diſpenſatione Apoſtolica, pro Diaconia obtinentur: itidem omnes & quaſcunque ex quatuordecim ſuperius enumeratis Diaconiis, quæ presbyteris Cardinalibus in Titulos forſan, etiam ex ſimili diſpenſatione conceſſæ aliàs fuerunt, & ab iis obtinentur. Demum omnes, & quaſcunque Eccleſias ſuperius non expreſſas, ipſis presbyteris, aut Diaconis Cardinalibus in titulos, aut Diaconias commiſſas, & aſsignatas, ac per ipſos obtentas, volumus & decernimus per pręſentes, ex nunc eo ipſo vacare; & quaſcunque illarum aſsignationes, conceſsiones, necnon diſpenſationes, deſuper etiam Motuproprio & Conſiſtorialiter, ac de ſimili fratrum conſilio expeditas, quę à prędeceſſoribus noſtris, queq; à nobiſmetipſis emanarunt, litteraſque Apoſtolicas deſuper confectas, proceſſuſque habitos per eaſdem, & inde ſecuta quęcunque caſſamus, irritamus, & annullamus; irritaq; & nulla, ac nullius roboris vel momenti eſſe nuntiamus, mox aſsignaturi eiſdem Cardinalibus, ex quorum perſonis Eccleſię in Titulos, aut Diaconias per eos hactenus obtentę, vigore huius noſtri decreti vacant, & eorum cuilibet alios Titulos, aut Diaconias ex ſupradicto numero, proprio cuiuſque ordini congruentes. In alijs verò, præterquam ſupranominatis Eccleſiis, etiam ſi earum aliquæ in titulos presbyterorum, aut denominationes Diaconorum Cardinalium concedi ſolitę ſunt, & Cardinales iis pręfici conſueuerunt (quarum ſingularum ſituationes, & inuocationes pręſentibus haberi volumus pro expreſsis) nomina, inſignia, denominationes, & ſtatum huiuſmodi Titulorum, aut Diaconiarum perpetuò ſupprimimus & extinguimus; ac diſtrictè etiam interdicimus, ne decętero vnquam perpetuis futuris temporibus, alia quàm ex ſupraſcripto numero Eccleſia, in Titulum, aut denominationem Cardinalatus, cuipiam presbytero, aut Diacono Cardinali concedatur, aut aſsignetur; neque aliis quàm ſupranominatis titulis, aut Diaconiis presbyteri, vel Diaconi Cardinales pręficiantur: neuè vnquam aliqua ex ſupradictis Diaconiis, pręsbytero, neque contra, vllus ex dictis Titulis Diacono Cardinali quomodolibet concedatur vel aſsignetur; neque cùm iis, aut eorum aliquo, ex quauis cauſa, deſuper diſpenſetur.

eccleſias, quæ aliter quam vt ſupra, & etiam aliæ quā ſupra expreſſæ non ſunt a Cardinalibus obtinentur, ex nunc vacare decernit.

eccleſiaſq; prædictas tantum & non alias in Titulū & Diaconiam, Cardinalibus, modo & forma prædictis in futurū aſsignari præcipit.

Sed & decreta aliàs in Conſiſtorio ſuper hoc edita innouantes & ampliantes, pari ratione, etiam perpetuò prohibemus, ne in poſterum alicui presbytero, aut Diacono Cardinali, qui alterum titulum, aut Diaconiā quomodolibet aſſecutus fuerit; quiuè ex ordine Diaconorum ad ordinem presbyterorum, vel ad Epiſcopalem dignitatē tranſierit, aut ex ordine presbyteratus in Epiſcopum pariter promotus fuerit, licentia & fa-

Licentias retinendi eccleſiā prioris Tituli, vel Diaconiæ, Cardinalibus concedi prohibet.

cultas retinendi priorem Ecclesiam sui tituli vel Diaconiæ in administrationem, aut in titulum; neuè Canonicatuum & præbendarum, dignitatum, officiorum aut beneficiorum dimissi Tituli vel Diaconiæ collatio, neq; Palatij, domus, vineæ, hortorum, aut fructuum, redditeuum, & prouentuum, aut iurium quorumcunq; ad huiusmodi Titulos seu Diaconias pertinentium, ad tempus, seu ad vitam retentio, aut vlla alia reseruatio, quouis prætextu, occasione, vel causa, etiam melioramentorum & sumptuum in illarum reparationem, necessitatem, siue vtilitatem factorum, concedantur; sed volumus vt ipsi Tituli, & Diaconiæ, cum illis annexis, iuribusque & pertinentijs suis vniuersis liberè dimittantur.

Cardinalesque in subscriptionibus siedis in litteris Apost. nomen Tituli, aut Diaconiæ, aut Episcopat⁹ sui exprimere debent.

Insuper pręcipimus, & perpetuò ordinamus, vt de cętero in quibuscunq; litteris Apostolicis, in quibus Cardinalium subscriptio manu propria facienda erit, ijdē Cardinales etiā tituli, seu Diaconię, vel Episcopatus sui Cardinalatus nomine expresso se subscribāt.

Decretum irritans.

Decernentes per huiusmodi erectionem, & institutionem, decem prædictas per nos in titulos erectas Ecclesias tantummodo, nouis priuilegijs, & dignitate auctas, decoratas, & insignitas; nihil autem omnino pręiudicij cuiquam illatum, nihil alieni iuris detractum, aut imminutum censeri posse, aut debere; sicq; per quoscunq; Iudices ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, & Cardinales prædictos, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & in quauis causa & instantia, iudicari, & diffiniri debere; necnon irritum & inane, si secus super pręmissis, eorumuè aliquo à quoquam, quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum supradictarum, & aliarum quarumcunque, necnon ordinum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illis, ac quibusuis personis quomodolibet concessis, approbatis & innouatis: Quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, specialiter & expressè derogamus, cęterisq; contrarijs quibuscunq;. Sic igitur ipsi Cardinales, quibus huiusmodi Ecclesiarum regimē, cura, & administratio pro tempore commissa erunt, eas in spiritualibus & temporalibus solicitè, fideliter & prudenter regant & gubernent, ac iuxta constitutionem pię memorię Leonis Papę X. prædecessoris nostri, in Concilio Lateranensi nouissimè celebrato, editā, frequenter visitent, circa cultum diuinum inuigilent, mores ac vitam cleri & populi eis subiecti diligenter explorent, eosq; ad rectè & honestè viuendum paterno moneant affectu, bonorum ac tēporalium reddituum curam gerāt, sic ad Dei gloriam & fidelis populi ędificationem, pia & magnifica structura & fabrica, suas quiq; Ecclesias instaurare studeant & exornare; & tam in vita, quàm in mortis articulo, pro diuini cultus augmento, & salute animarum suarum, ac congruè sustentandum aliquem presbyterum, qui inibi in diuinis deseruiat, siue aliàs erga ipsas Ecclesias, si reparatione indigeant, vel alia subuentione, de bonis sibi a Deo collatis, prout cuiq; pro modo facultatum conscientia dictauerit, munificos se exhibeant & liberales, vt earundem Ecclesiarū decora & ornamenta tantorum Præsulum respondeant dignitati, ac ipsæ Ecclesiæ tam sublimibus personis gaudeāt se commissas, & corū amplitudine illustratas; ijdemq; Cardinales exinde ipsius S.R.E. cuius nobilissima membra sunt, maiestatem sua pietate, solicitudine, & prudentia in dies magis extollant, & reuerentiam omnium gentium erga illam exemplis bonorum operū insigniter augeant, ac deniq; pręter ęternę retributionis pręmia, digna quoque laudum præconia à nobis & Apost. Sede valeant promereri. Mandamus verò, vt pręsentes litterę in quinterno Cancellarię Apostolicę de more describātur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statutorum, ordinationum, erectionis, institutionis, insignitionis, decorationis, voluntatum, decretorum, cassationis, irritationis, annullationis, nūciationis, suppressionis, extinctionis, interdicti, innouationis, ampliationis, prohibitionis, pręcepti, derogationis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem omnipotētis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romę Apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Id. Apr. Pont. nostri Anno II.

Cardinales circa illarum Ecclesiarum regimen & administrationem gerant se iuxta const. Leon x. quæ est supra fol. 192.

✠ Ego

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

✠ Ego A. Card. Farnesius Vicecancellarius Episcopus Ostien.
✠ Ego Iac. Card. Sabellus Episc. Portuen.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij Episcopus Tuscul.
✠
✠
✠ Ego In. Aualus Card. de Arag. Episcopus Sabioeo.
✠
✠ Ego M. S. Card. ab Altaemps tituli S. Mariæ Transtiberim.
✠ Ego Marcus Antonius Card. Columna tituli S. Laurentij in Lucina.
✠
✠
✠ Ego Gabr. Card. Paleotus tt. Sancti Martini in montibus.
✠ Fr. Michael Bonellus Card. Alexandrinus tt. S. Mariæ super Mineruam.
✠ Ego Ludouicus Cardinalis Madrutius tituli S. Anastasię.
✠ Ego N. Card. Sanctæ Praxedis.
✠ Iul. Ant. Saoctorius tt. S. Bartholomęi in Iosula Card. S. Seuerinę.
✠ Ego Hierooymus Card. Rusticucius tt. Sanctæ Susannæ.
✠ Ego Io. Hieronymus Card. Albanus. S. Io. ante portam Latinam.
✠
✠
✠ Ego P. Card. Deza.
✠
✠
✠ Ego Ant. Card. tt. S. Ioannis & Pauli.
✠ Ego Io. Antonius Card. SS. Quattuor.
✠ Ego Io. B. Card. S. Marcelli.
✠
✠
✠
✠ Ego Iul. Card. Cananus tt. S. Eusebij.

✠
✠ Ego Ant. Maria Card. Saluiatus.
✠ Ego Aug. Card. Veronæ tt. S. Marci.
✠ Ego Vincen. tt. S. Mariæ in Via Card. Montis Regalis.
✠ Ego Phil. tt. S. Sabinæ Card. Spinula.
✠
✠
✠ Ego Scipio Card. Lancelottus.
✠ Ego Vinc. Card. Gonzaga.
✠
✠
✠ Ego Fed. Car. Cornelius tt. S. Stephani.
✠ Ego Hippolytus Card. Papien. tt. Sanctæ Mariæ in Porticu.
✠
✠ Ego Decius Card. Azzolinus tt. Sancti Matthęi io Merulana.
✠ Ego Hipp. Card. Aldobr. tt. S. Pancratij Maior Pœnit.
✠ Ego Hier. Card. de Ruuere, tt. Sancti Petri ad Vincula.
✠
✠
✠ Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus.
✠ Ego Ferd. S. Mariæ in Via Lata Diac. Card. de Medicis.
✠ Ego Philippus S. Eustachij Diac. Card. Vastauillanus Camerarius.
✠
✠
✠
✠
✠ A. Card. Montaltus.
✠ Ego Hier. Sancti Hadriani Diaconus Card. Matthæius.
✠ Ego Benedictus S. Georgii Diaconus Card. Iustinianus.
✠ Ego Ascanius SS. Viti, & Modesti, & Crescentiæ Diac. Card. Columna.

Tho. Thom. Gualt.

Anno a Natiuitate Domini Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Indictione decimaquinta, die verò x i i j. Mensis Maii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anoo eius Secundo, Retroscriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valuas Basilicarum Principis Apostolorum, S. Ioannis Lateranen. de Vrbe, & Cancellariæ ac Cameræ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, per me Ioan. Baptistam Bagni eiusdem S. D. N. Papæ Curs. Publicatio.

Alex. Parabiachus Magister Curs.

Cc 2 De Pœnis

LVII.

De Pœnis detinentium libros & ſcripturas Reuer. Cameræ Apoſt. eaſq; infra ſex dies, eiuſdem Cameræ Commiſſario non reſtituentium, ſcientiumq; & non reuelantium. Et de iuriſdictione Commiſſarij Reuer. Cameræ Apoſt. contra eoſdem.

Conſonat conſtitutio 24. Iulij III. quæ eſt ſup. fol. 524. & Pij V. quæ à me poſita fuit ſup. proximè in fi. conſt. 44. fol. 140.

De pœnis autem occupantium alia bona Reuer Cameræ Apoſt. vide ſup. in Pauli IV. conſt. 15. fol. 600. & Pij IV. conſt. 9. fol. 657. vbi notaui.

SIxtvs Papa Quintus, Motu proprio, &c.

NON ſine maxima animi moleſtia accipimus, à quampluribus annis citra plures libros Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, & illius miniſtrorum, ac diuerſas ſcripturas, inſtrumentaq; publica, & priuata, ad eandem Cameram ſpectantia, ab aliquibus perſonis, tam ex Archiuio dictæ Cameræ, quàm ex officijs Notariorum illius, & alijs locis clam ſubrepta, & occultata fuiſſe, ac etiā aliàs diuerſimode amiſſa, ſeu deperdita, ad variarum perſonarum manus deueniſſe, & per eaſdem perſonas temerè & indebitè detineri, in animarum ſuarum periculum, dictæq; Cameræ, & diuerſarũ perſonarum intereſſe habentium damnum, ac iacturam non modicam. Motu igitur ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas perſonas, tam Eccleſiaſticas, quàm ſæculares, & cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, etiam quauis ampliſſima dignitate fungentes, quæ aliquos libros, vel ſcripturas, ſeu inſtrumenta quęcunque publica, vel priuata, ad præfatam Cameram quomodolibet ſpectantia, & pertinentia, vndecunque ſubripuerint, vel ab alijs ſurrepta, ſeu deperdita, vel aliàs quomodolibet ad manus ſuas habuerint, & penes ſe detinuerint, vel detineant de pręſenti, aut illorum detentores ſciuerint, vel ſciant, in Domino monemus, eiſque nihilominus in virtute Sanctę obedientię, ac ſub excommunicationis maioris latę ſententię pœna, à qua non niſi à nobis, vel Succeſſoribus noſtris Rom. Pont. pręterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui poſſint, priuationiſq; omnium, & ſingulorum officiorum, & beneficiorum ſuorum, ſi quę obtinent, inhabilitatiſq; ad illa & alia impoſterum obtinenda, iniungimus, & mandamus, vt intra ſex dierum proximè futurorum terminum, quorum duos pro primo, duos pro ſecundo, & reliquos duos dies pro tertio & peremptorio termino aſſignamus, libros, ſcripturas, & inſtrumenta præfata, qui illos & illa habent, Dilecto filio Ioffredo Lomellino Notario, & familiari noſtro, ac dictę Cameræ generali Commiſſario, cui, ſui officij ratione, huiuſmodi ſcripturarum cura, & pro illis procedendi facultas, per alias noſtras litteras præcipue demandata eſt, reſtituant. Alii verò ſcientes penes quos illa fuerint, vel ſint, eidem reuelent, & ſignificent cum effectu. Nos enim qui libros, ſcripturas, ſeu inſtrumenta pręfata retinuerint aut occultauerint ſeu illa retinentes non reuelauerint, dicto termino elapſo, ipſo facto & abſque aliqua citatione & declaratione, pœnas præfatas incurriſſe, & ad illarum executionem deueniri poſſe, & debere decernimus & declaramus; ac volumus, & mandamus. Mandantes propterea eidem Ioffredo Commiſſario, vt elapſo dictorum ſex dierum termino, contra habentes ſeu detinentes libros, ſcripturas, & inſtrumenta huiuſmodi, ac illa, & illas in dicto termino non reſtituentes, vel vbi, ſeu penes quem, ſeu quos illa ſint, ſcientes, & non reuelantes, tamquam contra fures, etiam iuxta eius ordinarias facultates, etiam ex officio, & per inquiſitionem, ad illorum carcerationem & examina, pro reperienda veritate, ac prout

Scripturarum Cameræ Apo. detinentes, & intra ſex dies nō reſtituētes ſeu ſcientes, & non reuelātes, pœnas hic deſcriptas incurrunt.

Commiſſarius Cam. Apoſt. poſt ſex dies, cōtra prędictos tanquàm corā fures ꝓcedet. Hoc habes etiā ſup. in conſtit. 44. fol. 140.

prout iuris fuerit, ad eorum condemnationem, illiusque, & pręfatarum pœnarum executionem, etiam omnibus aliis iuris & facti viis, & remediis opportunis procedat. Vt autem hęc omnibus innotescant, tam pręsentes (quarum solam signaturam sufficere volumus) quàm Motumproprium facultatum, quas pię mem. Pius Papa Quintus prędecessor noster olim, pro recuperatione scripturarum Camerę, & sedis Apostolicę bo. mem. Carolo de Grassis Episcopo Montisflasconen. & q. Honuphrio Camaiano, dictę Camerę Pręsidenti, dum in humanis agerent, sub Datum videlicet, decimoquarto Kal. Septembris, Pontificatus sui Anno tertio, concesserat; de quarum publicatione nõ constat, quasq; facultates Nos nuper in personam dicti Ioffredi Commissarii, per easdem nostras innouauimus, in valuis Basilicę Sancti Petri de Vrbe, & Camerę Apostolicę, necnon Cancellarię nostrę Apostolicę, & in acie Campi Florę, per vnum ex nostris Cursoribus publicari, earumq; exempla, etiam impressa, de more affigi mandamus; publicationemq; huiusmodi eos, quos pręmissa concernunt, afficere, perinde ac si vnicuique eorum personaliter intimatę fuissent, decernimus, cum eorum quę tam publicè notificantur, nulli valeat probabilem ignorantiam allegare: Ac etiam volumus, & mandamus, quòd pręsentium exempla, etiam vt pręmittitur impressa, manuq; dicti Ioffredi Commissarij subscripta, & eius sigillo sigillata, eandem vbiq; locorum fidem faciant, quam præsentes facerent, si in medium exhibitæ essent, vel ostensę; Et nihilominus etiam mandamus, litteras Apostolicas, siue sub plumbo, siue in forma Breuis, quandocunque expediri posse.

Forma, & effectus publ. huius const. & etiam constitutionis Pii V. circa facultates Camaiano concessas pro recuperatione scriptura rum Cam. Ap. quæ est sup. in n. cõst. 44. f. 140

Placet Motuproprio F.

Registrata in Camera Apostolica libro Primo Signaturarum S. D. N. fol. 178. penes me infrascriptum dictę Camerę Notarium & Custodem. Tydeus de Marchis.

Registrata in Cam. Apost.

Die vigesimaseptima Aprilis, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Suprascripta Motus proprij cedula, affixa, & publicata fuit, vnà cum alia superius narrata alterius Motus proprij cedula, in locis suprascriptis, vt moris est, per me Io. Andream Pannizzam, S.D.N. Papæ Cursorem.

Alexan. Parabiachus Magister Curs.

Publicatio huius const. & etiam constitutionis Pii V. hic nominata.

Constitutiones Anni Secundi sunt 23.

HOSPI-

HOSPITALIS PAVPERVM MENDICORVM

In Vrbe Erectio, annuorumq; reddituum aſsignatio, ac Priuilegiorum & gratiarum conceſsio.

SIXTVS Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

QVAMVIS infirma & varia mortalium conditio, ita diuinę prouidentiæ inſcrutabili diſpenſatione ordinata, & quaſi in quoſdam gradus diſtincta ſit, vt ſecundum propriam vocationem, aliqui in hoc mundo temporalibus copijs abundent, aliqui mediocrem, aut tenuem vitam degant, quidam autem pauperes & miſerabiles ſint, qui aliena diuitum ope ad ſui ſuſtentationem indigeant, quod & ita ſemper fore *Moyſes* populum Iſrael
Deut. c. 15. præmonuit, dicens: *Non deerunt pauperes in terra habitationis tuæ: idcirco ego præcipio tibi, vt aperias manum fratri tuo egeno & pauperi, qui tecum verſatur in terra:* Et *Dominus* diſcipulis ſuis confir-
Math. c. 26. mauit illis verbis: *Semper pauperes habebitis vobiſcum*. Ipſe tamen rerum diuinarum atq; humanarum rector, ac moderator Deus, qui vitæ ſubſidia & opes ſic inæqualiter hominibus diſtribuens ac diuidens, non ideo iniuſtus aut iniquus (quod abſit) dici poteſt; nec ſine cauſa efficit, vt alij affluant & abundent; alijs verò hęc ipſa deſint & illis egeant, ſed vt hac via diuites quidem ſuæ benignitatis ac fidelis adminiſtrationis præmia accipiant, pauperes verò per virtutem patientiæ coronati, digna mercede honorentur, voluit pro ſua immenſa in vniuerſum genus humanum charitate ac beneficentia, potiſſimum erga pauperes & egenos, eam ſpecialem ac perpetuam curam diligēter adhiberi, vt neque indigerent, neq; mendicare cogerentur; quemadmodum & prædicto popu-
lo Iſrael per eundem *Moyſen* expreſsè mandauit: *Omnino indigens & mendicus non erit in-*
Deut. c. 15. *ter vos, vt benedicat tibi Dominus Deus tuus in terra, quam traditurus eſt tibi in poſſeſsionem.* Et inter Chriſtifideles, in ipſo naſcentis Eccleſiæ initio, ſub Sanctis Apoſtolis plenè ſeruatū eſſe, eorundem *Apoſtolorum* acta teſtantur: *Neque enim* inquiunt *quiſquam egens erat inter illos.*
Act. c. 4. Quare idem Dominus noſter *Ieſus Chriſtus*, volens mundo vniuerſo, ac præcipuè fidelibus ſuis apertè demonſtrare quanti faceret humilitatis eximiam virtutem, & quàm ſibi chara & dilecta eſſet paupertas, ac pariter docere, ne à diuitibus & opulentis hominibus pauperes deſpicerentur, eorumque cura negligeretur, primum quidem ipſemet, quando iuxta præclara vaticina Prophetarum è cælo in terras, humana carne aſſumpta, deſcendit, non regium diadema, aut ſublime aliquod decus, quod mundo oſtentaret, & hominum oculis obijceret, ſecum detulit: *ſed ſemetipſum exinaniuit formam ſerui ac-*
Luc. c. 2. *cipiens*, ac pauper in ſtabulo naſci, locum in diuerſorio non habere, pauperis præſepis anguſtijs contineri, pauperem demum vitam, quam pro nobis ſuſcepit, eligere, ac vſ-
Math. 8. que in finem retinere dignatus eſt, vt non immeritò dixerit: *Vulpes foueas habent, & volu-*
Pſal. 39. *cres cæli nidos, filius autem hominis non habet vbi caput reclinet.* Et per os *David* Prophetæ: *Ego*
2. Corint. 8. *autem mendicus ſum & pauper.* Et *Apoſtolus* ſcripſerit: *Scitis enim gratiam Domini noſtri Ieſu Chriſti, quoniam propter vos egenus factus eſt, cum eſſet diues, vt illius inopia vos diuites eſſetis.* Deinde etiam pauperum & miſerabilium perſonarum, dum in mundo conuerſatus eſt, ſingularem quandam ſolicitudinem geſſit, eoſque diuinis gratijs & beneficijs multipliciter adiuuit, quod paſſim Euangelica teſtatur hiſtoria, dum pauperes ſibi diſcipulos delegit, dumq; cæcis viſum, ſurdis auditum, mutis loquelam, claudis greſſum, aridis & paralyticis, corporis & membrorum integritatem reddidit, leproſos mundauit, dæmoniacos liberauit, alioſque varijs languoribus & infirmitatibus laborantes & oppreſſos curauit; pauperum quoq; ſequentium turbas cæleſti verbo ſæpius pauit & inſtruxit, & eas quandoque eſurientes etiam corporalibus mirabiliter ſatiauit alimentis. Et confir-
Iacob Can. 2. mat *Apoſtolus* Iacobus, dicens: *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide, & hære-*
cap. 2. *des regni, quod repromiſit Deus diligentibus ſe?* Ac præterea miſericordiam, & eleemoſynas,

quæ

quæ pauperibus fiunt, tanquam sibi factas recipit, & acceptas refert: Vnde & à Sanctis & pijs viris pro pauperibus peregrinis & mendicis, non Angelos modo, sed Angelorũ Dominũ sæpius hospitio susceptos fuisse legimus; quod & Apostolus ad Hebræos memorat, dicens: *Hospitalitatem nolite obliuisci, per hanc enim placuerunt quidam Angelis hospitio receptis.* Ac denique fideles cunctos, ad subleuandas pauperum necessitates, monitis & præceptis, & maximis etiam propositis præmijs, in scripturis sanctis vehementer inflammat, ait enim per Isaiam: *Frange esurienti panem tuum, & egenos vagosq; induc in domum tuam: cum videris nudum, operi eum.* Et quæ sequuntur: Ac rursus paulo infra: *Cum effuderis esurienti animam tuam, & animam afflictam repleueris, orietur in tenebris lux tua, & tenebræ tuæ erunt sicut meridies, & requiem tibi dabit Dominus Deus tuus semper, & implebit splendoribus animam tuam, & ossa tua liberabit, & eris quasi hortus irriguus, & sicut fons aquarum, cuius non deficient aquæ.* Atq; in Euangelio per seipsam Veritas dicit: *Cum facis conuiuium, voca pauperes, debiles, claudos, & cæcos, & beatus eris, quia non habent retribuere tibi: retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum.* Et ijs demum testatur se in nouissimo die æternæ beatitudinis præmia parauisse, qui misericordiæ opera in pauperes & egenos exercuerunt; ipsis namq; dicturus est: *Venite Benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi: Esuriui enim, & dedistis mihi manducare: sitiui, & dedistis mihi bibere: hospes eram, & collegistis me: nudus, & operuistis me: infirmus, & visitastis me: in carcere eram, & venistis ad me:* & rursus; *Amen dico vobis, quamdiu fecistis vni de his fratribus meis minimis, mihi fecistis.* Quæ quidẽ nos attentius considerãtes, ac recolentes in quadam aliquando Synodo piè constitutũ fuisse, vt vnaquaq; Ciuitas pauperes & egenos incolas suos alimentis congruentibus pasceret, secundum vires, vt tam vicini presbyteri, quàm ciues omnes suum pauperem pascerent, quò fieret, ne pauperes ipsi per alienas Ciuitates vagarentur, atq; olim huiusmodi Hospitalia, in quibus pauperes & mendici alerentur, in multis Ciuitatibus extitisse, & in aliquibus etiam in Italia adhuc vigere; simulq; egenorum calamitates, quorum ingens quotidie numerus nobis ante oculos versatur, paterna charitate miserati; tum Christianæ pietatis, tum etiam nostro pastorali officio consentaneum esse duximus, in hac Alma Vrbe pietatis & charitatis altrice, ad quam ex omnibus totius orbis terrarum regionibus, quasi communem patriam & tutissimum refugium, in sinum & gremium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ plurimi pauperes, fame, frigore, nuditate, rerumque omnium inopia confecti, ac varijs morbis & incommodis conflictati se recipiunt, Domum hospitalem instituere, in quam omnes benignè excipiantur, alantur, vestiantur, paratos habeant lectos, cibos, potum, aliaq; ad imbecilla corpora confouenda & recreanda opportuna, hac demum ratione prouideatur, ne vlterius mendici per vias & plateas tota Vrbe dispersi ac vagantes, victum quæritando defatigentur; ne, non modo publica loca, aut priuatarum ędium vestibula, sed ipsa quoque templa gemitibus & eiulatibus compleant; ne suis clamoribus obstrepant fidelibus, dum diuinis officijs, aut Missæ sacrificio intenti sunt; ne in Ecclesijs, in quibus debet esse quieta conuersatio, querimonijs, lamentis ac vociferationibus tumultus excitent; ne ipsa diuina officia, & circũadstantium deuotionem importunis ac molestis vocibus perturbent; ne, quod pręcipuè nobis cordi est, dum incertis sedibus Vrbem peragrant, proprium Parochum non agnoscentes, absq; alicuius diuini pręcepti, aut bonorum morum notitia, tanquam bruta animalia rationis expertia, cibo tantum quærendo, & ventri pascendo intenti, aberrent: ita vt nemo illis Sacramenta Ecclesiastica ministrandi, nemo eorum salutis spiritualis curam specialem gerat. Postremo, vt eadem opera, cunctis qnos in publicum quæstum incerta mendicitas vocauerit, inspectis, exploretur, in singulis integritas corporum & robur annorum; atque inertes quidam & sine vlla debilitate internoscantur; eorumq; ignauiæ & nequitiæ via præcludatur, qui simulata infirmitate, seu prætextu fictæ, aut per socordiam & otium affectatæ paupertatis, alimoniam verè infirmis ac pauperibus præripiant, ac simulandi morbi infamem quandam, dolosam & fraudulentam artem factitant, mox bene valentes, robusta & valida totius corporis firmitate, ludis, comessationibus, aut illicitis alijs rebus vacant, cum salutis suę dispendio, multorumq; scandalo & offensione. Vt igitur eorundem Mendicorum animę & corporis saluti consulatur, hocq; tam salutare & necessarium opus, aliàs a nonnullis prędecessoribus nostris inchoatum, semper tamen,

Heb. c. 13.

Isai. c. 58.

Luc. c. 14.

Matth. c. 25.

Sanctiss. D. N. Sixtus Papa V. ex causis hic expressis Hospitale pauperum Mendicorum in Vrbe erigit.

tamen,ex eo quòd certos redditus pro alimentis inopum non assignarunt,inefficaci conatu relictum & dimissum; nunc demum nostra auctoritate, nostraque ingenti, pia tamen impensa, vt prosperiores successus, optatumque effectum sortiatur, & perpetuò subsistat, scandalisque & incommodis prædictis occurratur, ac Sedis Apostolicę, quæ omnes afflictos materno sinu semper complectitur, pietas & benignitas in dies magis elucescat: habita super hoc cum Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio & assensu, ad Dei Omnipotentis gloriam, pauperum Mendicorum commodum & salutem, ac piorum operum incrementum, in eadem Alma Vrbe, in ædibus prope Pontem Sixtum ad Tyberis ripam sitis, quas ad hoc nostris pecunijs magno pretio emimus, & ad vsum eorundem pauperum, instauratione & fabrica opportuna accommodari curauimus, vnum Hospitale pauperum Mendicorum vtriusque sexus, in quo tamē seorsum viri à mulieribus manere & commorari debeant, pro ipsorum perpetuis receptione, habitatione, & sustentatione, cum suis Oratorio, Sacristia, Cœmeterio, humili Cāpanili & Campanis, ac distinctis & separatis, pro eisdem vtriusq; sexus personis, refectorijs, dormitorijs, hortis, areis, cellis & officinis, congrua supellectili, vtensilibus, alijsque rebus necessarijs, non mediocri nostro sumptu comparatis, sufficienter instructum, per quatuor viros Clericos, aut Laicos idoneos & probatos, quorum duo à Populo Romano in publico consilio, & duo reliqui à dilectis filijs Confratribus Archiconfraternitatis Sanctissimę Trinitatis Conualescentium & Peregrinorum, cuius Oratorium ibi proxima via intermedia constitutum existit, ex suo corpore annis singulis eligantur & deputentur, regendum, administrandum, & gubernandum, ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium erigimus, & instituimus; Ac ipsi Hospitali pauperum Mēdicorum sic erecto & instituto, dotis nomine, & ad sustentandos pauperes, redditum annuum nouem millium scutorum monetæ Romanę, iulij decem pro quolibet scuto huiusmodi computatis, ita constituimus & assignamus, vt videlicet pro nunc, in præsentis operis inchoatione, super exactione, seu gabella lignorum combustilium, ac redditibus ex ea annuatim prouenientibus, ad hunc potissimum vsum à nobis nuper destinata, quinque millia scuta annuatim perpetuò percipiantur: reliqua verò quatuor millia scuta annua, ex pensionibus per conductores alterius nouę gabellę super attractione seu conductione nauium & nauicularum, quæ per Tiberim flumen cum bubalis, iumentis, vel alijs animalibus deducuntur, annuatim persoluendis, quoniam nostris sumptibus tam dicta vtensilia & supellectilia, vt præfertur, pro vsu ipsius Hospitalis, quàm etiā alia impræsentiarum necessaria, pro victu & vestitu eorundem Mendicorum empta iam, & comparata, ac satis abundè prouisa sunt; tūc demum in eiusdem Hospitalis vsus erogari, & conuerti volumus, & mandamus, vbi, & quando ad vrgentes illuc confluentiū necessitates maiori impēsa opus esse compertum erit: ac emolumenta, tam ex primo dicta; quàm si opus erit, ex secūdo dicta gabellis prouentura, Mendicorum huiusmodi necessitatibus perpetuò dicamus, applicamus, & appropriamus. Inhibentes in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub pœna excommunicationis per singulos contrauenientes, eo ipso incurrenda, prędictis Thesaurario, & Commissario generalibus, nunc & pro tempore existētibus, & alijs ad quos spectat, ne prędictos ex huiusmodi gabellis, sic per nos assignatos, & applicatos annuos redditus, ī alios quāuis pios & necessarios vsus erogare, aut cōuertere audeāt, vel pręsumāt; & quod nobis licere nō patimur, idipsū nostris successoribus indicamus. Eandem assignationem, & applicationē iurametō à nobis pręstito, de rebus Ecclesiæ nō alienādis, nequaquā aduersari arbitrātes, tum quia prouenit ex gabellis de nouo institutis, quas dicta Camera hactenus nūquā habuit, & in quarū redditū percipiendorum, seu exigendorum possessione, vel quasi nunquam fuit: tū quia quod pauperibus erogatur, Deo ipsi, qui nobis omnia tribuit, dari censendum est. Volumus autem Hospitale Pauperum Mendicorum prędictum, ac illius pro tempore existentes administratores, officiales, ministros, & alios seruientes, ratione ipsius Hospitalis duntaxat, pauperesque in eo degentes, necnon eiusdem Hospitalis pauperum Mendicorum bona mobilia & immobilia, cuiuscūque qualitatis, & quantitatis in dicta Vrbe, & extra

Ministros quatuor ad eius regimen singulis annis eligi mādat.

Redditusq;, & annuos prouentus assignat.

Hospitale & eius officiales, pauperesque in eo degentes & eorum bona, a iurisdictione & superioritate, [illegible] & of[illegible] Vrbis exīmit.

extra, ac aliàs vbiq; locorum consistentia, exempta esse ab omni iurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentium dictæ Vrbis Gubernatoris, Senatoris, Conseruatorum, Reformatorumq;, ac nostri, & Romani Pontificis pro tempore existentis in dicta Vrbe in spiritualibus Vicarijs, necnon causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generalis Auditoris, & cuiusuis ordinarij locorum, aliorumve quorumcunque Iudicum & officialium in ipsa Vrbe, vel aliàs vbilibet constitutorum: Ipsumq; Hospitale pauperum Mendicorum, & quoscunq; in proprijs eorum rebus & bonis cum eo contrahentes, à solutione & exactione quorumcunque, vt vocant, pedagij, gabellæ, bolettini, decimarum & cuiusuis alterius, tam ordinarij, quàm extraordinarij oneris, ex quacunq; causa impositorum, & imponẽdorum, eximimus & prorsus liberamus, ac sub beati Petri & Sedis Apostolicæ, atq; nostra protectione suscipimus & collocamus, nobisq; & dictæ sedi immediatè subijcimus, ac liberos, immunes & exemptos declaramus. Necnon S.R.E. Camerario, Vicecamerario, Præsidentibusq; & Clericis Cameræ Apostolicæ, Senatori, Conseruatoribus, Reformatoribus, alijsq; Officialibus, Iudicibus, & personis prædictis, & quibusuis ad exactionem decimarum & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis, ne quarumcunq; litterarum, eis sub quibuscunque tenoribus, & formis concessarum prætextu, Hospitale pauperum mendicorum Administratores, Officiales, ministros & seruientes prędictos, personasq; in eo degentes super præmissis, quouis modo molestent, seu molestari permittant, districtius inhibemus. Præterea pauperibus mendicis in eodem Hospitali pro tempore degentibus, quorum infirmitas, vel nimis imbecilla valetudo, aut corporis habitudo, ieiunium, seu carnium & lacticiniorum abstinentiam ferre non poterit, vt de vtriusq; medici consilio, quibusuis quadragesimalibus, & quatuor anni temporibus, ac vigilijs, & alijs diebus, in quibus ieiunium ab Ecclesia indictum, aut carnium, ouorum, & lacticiniorum esus, de iure, vel consuetudine, seu aliàs prohibitus existit, vel fuerit, carnibus, ouis, butyro, lacticinijs, & alijs cibis prohibitis huiusmodi vti, & vesci; Singuli quoq; presbyteri seculares, & cuiusuis ordinis regulares, qui ad hoc à Gubernatoribus, & Administratoribus, seu Deputatis pro tempore existentibus Hospitalis Mendicorum huiusmodi electi, & à prædicto in Vrbe Vicario approbati fuerint, singulos pauperes, ministros, & seruientes eiusdem Hospitalis Mendicorum, à quibusuis excommunicationis etiam maioris, suspensionis & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, quibus innodati fuerint, necnon quibuscumque eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcunque grauibus, & enormibus, etiam talibus, de quibus dicta Sedes meritò consulenda foret, videlicet in casibus, tam Ordinarijs locorum, quàm etiam Sedi Apostolicæ quomodolibet reseruatis, non tamen in iudicium deductis, neque contentis in litteris die Cœnæ Domini legi solitis, semel in ingressu Hospitalis, & iterum ab omnibus supradictis, nullo prorsus excepto, in mortis articulo, confessione eorum diligenter audita, in foro tantum conscientiæ absoluere, iniuncta inde eis pro modo culpæ, suo arbitrio, pænitentia salutari: Quodque pauperibus, ministris, & seruientibus Hospitalis mendicorum huiusmodi, Sacramenta Ecclesiastica administrare, & defunctorum corpora in proprio Cœmeterio sepelire liberè, & licitè valeant, eisdem auctoritate & tenore similiter perpetuò concedimus, & indulgemus. Cæterum volumus, vt in Hospitali prædicto, sic per nos erecto, Pauperes & Mendici aduenæ per Vrbem transeuntes, si eò diuertere voluerint, benignè recipiantur, ac eis tres refectiones subministrentur, & inde cum Dei benedictione ad iter suum prosequendum dimittantur. Præcipimus verò quatuor Administratoribus, seu Deputatis prędictis, vt ipsi singulis mensibus ab Oeconomis, Procuratoribus, Officialibus, Ministris, & quibusuis personis dicti Hospitalis pauperum Mendicorum, rationes accepti, & expensi eiusdem Hospitalis diligenter exigant, & inspiciant, eosque ad huiusmodi rationes reddendas cogant omnino, & compellant, prout eorum vnumquemque, ad id teneri volumus & decernimus. Ac insuper vt ipsius Hospitalis pauperum Mendicorum conseruationi, bonoque regimini, eorundemque pauperum indigentijs opportunius consulatur, dilectos filios nostros, & Cameræ Apostolicæ Thesaura-

Exẽptionẽq; à quacunq; gabella & decima, d. Hospitali, & cũ eo cõtrahẽtibus cocedit.

Mẽdicos Hospitalis circa ieiunia, esũ carniũ, habito vtriusq; Medici consilio, dispẽsat.

Presbyteris in dicto Hospitali deputandis, circa administrationem Sacramentorum pro Mendicis, Ministris, & Seruiẽtib' hospitalis, facultates hic expressas concedit.

Peregrinos in eodem Hosp. benignè, etiã recipi mãdat.

Rationes computorũ ab Officialibus singulis mẽsibus exigi pręcepit

saurarium, & Commissarium generales, nunc & pro tempore existentes, eiusdem Hospitalis pauperum Mendicorum Gubernatores, & superintendentes constituimus, & deputamus, quorum consilio & ope quatuor Administratores, seu Deputati prędicti curam & gubernium eorundem Mendicorum, ac dicti Hospitalis, illiusque redditũum, prouentuum, iurium, actionum, & bonorum mobilium & immobilium, oblationumq;, & eleemosynarum administrationem gerant. Deniq; cętera omnia ad pietatem & charitatem exercendam pertinentia, peragant, ordinent, ac decernant. Mandantes eisdem Thesaurario & Commissario modernis, & pro tempore existentibus, vt vnà cum ipsis quatuor Administratoribus, seu deputatis, tam iterum prædictas, quàm alias quascunque rationes, & computa dicti Hospitalis, illiusq; debitorum, saltem tertio quoq; mense, & præterea quoties opus fuerit, exigant, accuratè videant, examinent, & solident. Dantes etiam illis, & concedentes plenam & liberam facultatem & auctoritatem, prędictos Occonomos, Procuratores, Officiales, ministros, seruientes, debitores, & alios quoscunque, quorum intererit ad reddendas huiusmodi rationes, opportunis iuris, & facti remedijs cogendi, & compellendi, & eos qui satisfecerunt quietandi, absoluendi & liberandi: ac similiter cum interuentu eorundem quatuor Administratorũ, seu Deputatorum, pro salubri directione, & conseruatione dicti Hospitalis pauperum Medicorum, illiusq; bonorum & iurium temporalium, & spiritualium, quoscunq; officiales, Procuratores, ministros, & seruientes in eo deputandi & amouendi, aliosq; eorum loco sufficiendi; Ordinationes & statuta, licita tamen & honesta, sacrisq; Canonibus, & generalis Concilij Tridentini decretis non contraria, faciendi, & edendi, eaq;, cum visum fuerit, reuocandi, immutandi, corrigendi, aliaq; de nouo condendi. Quę quidem statuta sic facta, edita, reuocata, immutata & correcta, postquam per nos, aut Romanum Pontificem pro tempore existentem, approbata fuerint, ab omnibus supradictis Gubernatoribus, Administratoribus, seu Deputatis, Oeconomis, Procuratoribus, officialibus, ministris, seruientibus, & alijs quibuscunq; inibi pro tempore receptis, inuiolabiliter obseruari volumus; ac iuxta eorundem dispositionem à quibusuis Iudicibus, sublata eis quauis aliter iudicandi facultate, iudicari, & diffiniri debere: & si secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dictę Vrbis, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis, eisdem Vrbis Gubernatori, Senatori, Conseruatoribus, Reformatoribus, Vicario, Auditori causarum Curię dictæ Camerę, alijsq; superius nominatis, necnon prędictę Vrbi & Populo Romano, sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis & decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis & innouatis: quibus omnibus, illorum tenores pręsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dũtaxat specialiter, & expressè derogamus, cęterisq; contrarijs quibuscũq;. Vt autem hoc pium & salutare opus, feliciora in dies, Deo fauente, suscipiat incrementa, eosdem Gubernatores, Administratores, seu Deputatos, Oeconomos, Procuratores, Officiales & ministros dicti Hospitalis, enixè hortamur & monemus, vt curam ipsius Hospitalis, pauperumq; Mendicorum, qui in eo recipientur, ita alacriter & promptè suscipiant, pauperes ipsos Mendicos sincera in Domino charitate tractent, bona temporalia eiusdem Hospitalis fideliter, & prudenter dispensent, & administrent, ac demum pijs huiusmodi operibus, ad Dei gloriam, pauperumq; vtilitatem, & salutem se feruenter exerceant, vt exinde, præter cœlestis regni præmia, etiam nostram & Sedis Apostolicæ benedictionem & gratiam consequi mereantur. Et quia difficilè foret præsentes litteras ad singula loca, vbi eis opus opus fuerit, deferre; volumus, vt earum transumptis, etiam impressis, manu publici Notarij subscriptis, & sigillo personę in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud vbiq; adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis originalibus, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum erectionis, institutionis, constitutionum, assignationis, voluntatum, exemptionis, liberationis, susceptionis, collocationis, subiectionis, declarationis, dicationis, applicationis, approbationis,

Thesaurariũ, & Commissarium generales, eiusd. Hospit. Gubernatores deputat.

Clausulæ derogatoriæ.

Hortatio ad Ministros Hospitalis, vt bene ministrent.

nis, inhibitionis, concessionis, indulti, præcepti, decretorum, deputationis, mandati, dationis, derogationis, hortationis & monitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare prẹsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romę Apud S.Petrum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, quinto Idus Maij. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

✠ Ego Sixtus Episcopus Catholicæ Ecclesiæ ss.

✠ Ego A. Card. Farn. Eps Ostien Vicecanc.
✠ Ego Iac. Card. Sabellus Episc. Portuen.
✠ Ego Io. Ant. Eps Tuscul. Card. S. Georgij.
✠ Ego A. Card. Gesualdus Eps Albanensis.
✠ Ego In. Aualus Card. de Arag. Eps Sabin.
✠ Ego M. Ant. Card. Columna Eps Præneſt.
✠
✠ Ego M.S. Card. ab Altaeps tt.S.Mariæ Trãstib.
✠
✠ Ego P. Card. Sancta Crucius tt. S.Clementis.
✠ Ego Gabr. tt. S. Laureñ. in Lucina presb. Car.
✠ Fr. Michael Bonellus Card. Alexandrinus tt. S.Mariæ super Mineruam.
✠ Ego Ludouicus Madruccius tt. S. Anastasię.
✠ Nic. Card. Senoneñ. tt. S. Praxedis.
✠ Iul. Ant. tt. S. Bartholomęi in Insula presbyt. Card. S.Seuerinę.
✠ Ego Hieron. Card. Rusticucius tt. S.Susannæ.
✠ Io. Hieronymus Card. Albanus tt. S. Io. ante portam Latinam.
✠
✠
✠ Ego P. Card. Deza, tt. S. Hieron. Illyricorũ.
✠
✠
✠ Ego Ant. tt. SS. Ioannis & Pauli presb. Card.
✠ Ego Io. Ant. Card. SS. Quattuor.
✠ Ego Io. Bapt. Card. tt. S. Marcelli.
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Iulius Card. Cananus tt. S. Eusebij.
✠
✠ Ego Ant. Maria Card. Saluiatus, tt. S. Marię de Pace.

✠ Ego Aug. Card. tt. S. Marci.
✠ Ego Vincen. tt. S. Mariæ in Via Card. Montis Regalis.
✠ Ego Phil. Card. Spinula, tt.S. Sabinæ.
✠
✠
✠ Scipio Card. Lancell. tt.S. Saluat. in Lauro.
✠ Vinc. Card. Gonzaga, tt. S. Alexij.
✠
✠ Io. B. Card. Castrucc. tt. S. Mariæ in Aracęli.
✠ Ego Fed. Card. Cornelius tt. S. Stephani in Monte Cęlio.
✠ Ego Hipp. Card. Pap. tt. S. Blasij de annulo.
✠
✠ Ego Dec. Card. Azzol. tt.S. Matthęi in Merul.
✠ Ego Hipp. Card. Aldobran. tt. S. Pancratij, Maior Pœnitentiarius.
✠
✠ Ego Hier. Card. de Runere, tt.S.Petri ad Vinc.
✠
✠ Ego Fr. Hierony. Card. Asculanus, tt.S.Thomæ in Parione.
✠ Ego A. Mar. Car. Perus. tt.S. Agnetis ĩ Agone.
✠ Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus, tt.S.Petri in Monte Aureo.
✠ Ego Ferdinandus Medices Card. S. Mariæ in Via Lata.
✠ Ego Philippus Card. Vastauill. S. Eustachij.
✠
✠
✠
✠ Ego A. Car. Mõte Altus, S. Marię in Cosmed.
✠ Ego Hier. S. Agathę Diaconus Car. Matthęius
✠ Ego Benedictus S. Georgii Card. Iustioianus.
✠ Ego Ascanius SS. Vio, & Modesti, & Crescentiæ S. R. E. Diaconus Card. Columna.

Tho. Thom. Gualt.

Registrata apud eundem Thomam Secretarium.

A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Domini Millesimo quingẽtesimo octuagesimo septimo, Indictione decimaquinta, die verò prima Mensis Iulij, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno eius tertio, Retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissæ in Valuis siue portis Basilicarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & acie Campi Floræ, per nos Claudium Mongeat & Catherinum Menandi Apostolicos Curs. Publicatio.

Alex. Parabiachus Magister Curs.

LIX.

Confirmatio Erectionis Archiconfraternitatis Chordigerorum in Ecclesia S. Francisci Asisien. institutæ, & aliarum Indulgentiarum & gratiarum concessio.

Erectionem fecit hic idem Sanctiss. Pontifex, vt habes sup. in eius const. 14. fol. 40.

SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. DIVINAE Charitatis altitudo eminentissima, & summi amoris Seraphici inexhausta bonitas, quæ ab æterno, & ante mundi constitutionem, in charitate perpetua dilexit nos, ac, vt nos sibi obstringeret in funiculis Adæ, idest, naturæ, gratiæ, & gloriæ, ad se trahere voluit, videns Protoplasti culpa peccatorum funibus circumplexos, & ad se clamantes; propitius esto forti, & funiculo hæreditatis tuæ, non modò nos vinctos suos non despexit, sed in fortitudine educendos, de mendicitate & ferro diiudicans: in funiculis secundi Adæ (inquit) traham eos. Et vt insolubilius nosmet sibi vinceret, tenaciusque obstringeret, filium suum Redemptorem nostrum (cuius diuina disponente gratia, meritis licet imparibus, in sacrosancta Ecclesia vices gerimus) filium Adæ factum, quasi funiculum diuinitate, anima, & carne contextum, ac de Cælis ad Terras protensum, iustitiæ cingulo in omni vita sua ad lumbos præcinctum, suamet solius interius charitate vinctum, licet funibus impiorum pro sua voluntate ligatum, vsq; ad mortem crucis tradidit, & traxit, vt sic nobis victis, & in peccatorum funibus vinctis, fieret sapientia, iustitia, sanctificatio, & redemptio. Licèt autem tantæ charitatis ardor inextinguibilis esse debuisset, refriguit tamen. Vnde frigescente mundo, & in funiculis Euæ (quę sunt concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ) denuò constricto, ad denuò inflammanda corda nostra pater misericordiarum & luminum, famulum suum Beatum Franciscum misit, & in tam larga dulcedinis benedictione præuenit, vt non modò virtutum prærogatiuis & meritis celebrem fecerit, sed & in carne ipsius sacra Christi stigmata renouauerit, & mira Crucis mysteria, ligamina, & paupertatem multiformiter in eo ad viuum demonstrauerit, adeo vt verè Christus Francisco inferre possit: Semitam meam, & funiculum meum inuestigasti; & omnes vias meas præuidisti: vnde & factum est, vt meritis dicti Beati Francisci, sacrosancta mater Ecclesia fœtu nouæ prolis amplificata, ac multorum sanctorum eius instituti meritis, virtutibus, doctrinis, exemplis, & miraculis aucta, necnon quamplurimis Episcopis, Archiepiscopis, Patriarchis, Cardinalibus, Regibus, & Summis Pontificibus decorata, non possit ad eius deuotionis, & imitationis sectanda vestigia non esse propensa. Nos pariter, qui à teneris annis singularem erga eundem Beatum Franciscum (gloria nostra) semper gessimus deuotionis affectũ, & in dies semper accreuit, & mirè accrescit, & cuius cinguli, & ammictus instituti, & Ordinis pro Dei gratia, & nostra voluntate pro posse imitarores, alumni, & serui fuimus, ac fuisse gloriamur; considerantes populorum deuotionem, & propensionem, erga tantum virum, & quo deuotionis affectu æmuletur, & passim anhelet plebs omnis gestamen saltim funiculi eius, & quasi non contenta, quòd tot tantique vtriusq; sexus Christifideles ad instituta trium Ordinum ipsius, ob deuotionem ad tantum patrem, relicto mũdo, transierint, totam velit in S. Francisci imitatione, deuotione, & amore immergere. Idcirco cum pro aliquali repensione amoris nostri erga tantum patrem, nuper ad ampliorẽ decorem, insignis & celebris Ecclesiæ domus eiusdem S. Francisci Assisien. Ordinis fratrum Minorum Conuentualium nuncupatorum, in qua quidem Ecclesia, sub illius altari maiori, corpus eiusdem S. Francisci requiescit, ac diuini cultus, & piorum operum augmentum, ipsiusq; Sancti Francisci honorem, & venerationem, ac animarum Christifidelium salutem, vnam Archiconfraternitatem vtriusque sexus Christifidelium, qui chordam

Sanctiss. D.N. Sixtus V. qui Ord. S. Frãcisci alumnus fuit S. Francisci laudes & merita hic enarrat.

Vt ad magis decorandã Ecclesiam Assisien. in qua corpus S. Francisci requiescit, in ea Archiconfraternitatem Chordigerorũ vt sup. fol. 40. erexit.

chordam per fratres dicti Ordinis gestari solitam, ex illorum deuotione à superioribus eiusdem Religionis cinctam, & susceptam deferent, & illa cingentur, sub eiusdem Sancti Francisci inuocatione in ipsa Ecclesia, & ad dictum Altare Motuproprio ereximus, & instituerimus, ac vt Confratres chordigeri dictæ Archiconfraternitatis, ad pia opera propensiores redderentur, ac ad Ecclesiam & altare huiusmodi deuotionis causa confluerent; Eisdem vtriusque sexus Christifidelibus verè pęnitentibus, & confessis, dictam chordam, quę prius a superioribus dicti Ordinis benedici debeat, ad reuerentiam & memoriam eiusdem Sancti Francisci gerentibus, sacraq; communione refectis, Archiconfraternitatem ipsam ingredientibus, prima die illorum ingressus, ac in mortis articulo ipsorum, nomen Iesu ore, vel corde inuocantibus, ac etiam verè pęnitentibus, & confessis, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem, per alias nostras litteras concesserimus. Necnon dilecto filio Clemēti Bontadosio moderno, ac pro tempore existenti dicti Ordinis Ministro Generali, vt quascunq; Confraternitates vtriusq; sexus Christifidelium chordigerorum huiusmodi, in quibuscunq; Ecclesiis domorum, Ordinum fratrum, tam Minorum Conuentualium, quàm de Obseruantia, & Capuccinorum nuncupatorum, vbicunque, & quibusuis mundi partibus erigere, & instituere, aliasq;, postquàm erectę fuerint, præfatæ Archiconfraternitati cū omnibus & singulis Indulgentiis, & peccatorum remissionibus, ac relaxationibus aggregare, ipsasque Indulgentias Confratribus illarum communicare, & concedere valeret, plenam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem concesserimus, easdemq; Confraternitates erigendas, ex tunc, prout ex ea die, & è contra, dictæ Archiconfraternitati aggregauerimus, & Indulgentias huiusmodi Confratribus illarum communicauerimus, ac litteras prædictas, nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis aut nullitatis vitio vel intentionis nostræ, seu quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, aut reuocari nullatenus posse; sed semper validas, & efficaces futuras, suosq; effectus plenarios sortiri debere decreuimus, aliàs prout in dictis litteris plenius continetur. Ne autem de præmissorum validitate vllo vnquam tempore dubitari contingat: nostram denuò in pręmissis auctoritatem interponere, ipsiusq; Archiconfraternitatis auctoritatem extendere, ac pium dictorum Confratrum Chordigerorum propositum amplius promouere, eosq; spiritualibus muneribus, Indulgentijs videlicet, & peccatorum remissionibus, prosequi cupientes; supplicationibus dicti Clementis hac in parte inclinati, Institutionem huiusmodi, Apostolica auctoritate præfata, tenore præsentium perpetuò approbamus & confirmamus, supplentes omnes, & singulos tam iuris, quàm facti defectus, si qui interuenerint in eisdem; Ipsam Archiconfraternitatē in caput omnium Confraternitatum Chordigerorum huiusmodi, vbilibet institutarum, & instituendarum, etiam perpetuò, auctoritate & tenore præmissis erigimus, & instituimus, Omnesq; & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones & relaxationes Religioni, & Ordini Fratrum Minorum huiusmodi per quoscunq; Romanos Pontifices prędecessores nostros, ac nos concessas, quoad eas dumtaxat, quæ hactenus non sunt reuocatę, nec sub vllis reuocationibus comprehensæ eisdem, auctoritate, & tenore similiter perpetuò approbamus & confirmamus, ac illis perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, Illasque Archiconfraternitati & Confratribus Chordigerorum huiusmodi, sub eisdem modo & forma, quibus illæ Religioni, & fratribus præfatis concessæ fuerunt, dummodo (vt pręfertur) non fuerint reuocatæ, etiam perpetuò concedimus, elargimur, & communicamus. Necnon de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, vtriusq; sexus Confratribus Chordigerorum huiusmodi, præter Indulgentias Religioni pręfatæ concessas, in mortis articulo, necnon quoties processionibus Archiconfraternitatis Chordigerorum huiusmodi, singulis mensibus fieri solitis, interfuerint, eisdem quidem Confratribus plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam & remissionem perpetuò concedimus. Alijs verò non Confratribus, qui processionibus huiusmodi interfuerint, centum annos de iniunctis eis, vel aliàs quomodolibet debitis pænitentijs misericorditer in Domino relaxamus; ac pręfatis Confratribus, qui aliis dictæ Archiconfraternitatis processionibus, aut dum Beatæ Mariæ, vel quoduis aliud diuinum officium per ipsos Confratres Chor-

Archiconfraternitatemq; ingredientibus Indulgentias concessit, vt ibidem.

Generaliq; Ministro Conuentualium facultatem cōcessit Confraternitates Chordigerorū, in Ecclesiis Cōuentualium Capuccinorum, & de Obseruātia instituēdi, & Indulgentias cōmunicandi, vt ibidem.

Et modo dictā erectionem, & alia pdicta confirmat.

Indulgētiasq; omnes Religioni Fratrum Minorum concessas, & nō reuocatas, Confratribus Chordigerorum communicat.

Aliasq; multas hic expressas concedit.

tres Chor-

tres Chordigeros recitabitur, interfuerint, ac quoties Sanctissimũ Christi corpus, dum infirmis defertur, vel defunctum ad sepulturam associauerint, aut alicui miserabili personæ subuenerint, vel pacem inter inimicos composuerint, seu aliquod horum fecerint, toties centum dies, de eis iniunctis, seu aliàs, quomodolibet debitis pœnitentiis etiam misericorditer in Domino relaxamus, eisdemque Confratribus Chordigeris, vt Indulgentias & peccatorum remissiones præfatas, per modum suffragij, pro fidelibus, qui in gratia Dei decesserinte, consequi, & impertiri valeant. Necnon quascunque Confraternitates vtriusq; sexus Christifidelium Chordigerorum huiusmodi, in quibuscunque Ecclesiis domorum, tam Minorum Conuentualium, quàm de Obseruantia, & Capuccinorum nuncupatorum fratrum præfatorum, in quibuscunque mundi partibus, & locis pro tempore erigendas, & instituendas, postquàm erectæ, & institutæ fuerint Archiconfraternitati illorum aggregandi. Illisq; omnes, & singulas eorum Indulgentias, & peccatorum remissiones, & relaxationes communicandi, & concedendi plenam, liberamq; facultatem præfato, ac pro tempore existenti Generali dicti Ordinis Minorum Conuentualiũ, auctoritate, & tenore præfatis concedimus. Non obstantibus præmissis, ac nostra de Indulgentiis ad instar non concedendis, & quibusuis aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscunq; præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem quòd præsentiũ transumptis, manu alicuius Notarii subscriptis, & sigillo pro tempore existentis Ministrii, vel Procuratoris Generalis Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium huiusmodi, vel cuiusuis personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut Canonici alicuius Cathedralis Ecclesiæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur vbiq; locorum & gentium, in iudicio, & extra, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ approbationis, confirmationum, erectionis, concessionum, aggregationis, elargitionis, communicationis, relaxationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Non. Maii. Pontific. Nostri Anno Secundo.

LX.

Facultas Arbentij del Citraro Clerici Eremitæ, eiusque Sociorum, ædificium aliquod in Alma Vrbe construendi, pro Eremitis ad ipsam Vrbem, loca sacra visitandi causa accedentibus, alijsque pauperibus, hospitio excipiendis.

SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei. Dilecto filio nostro in Vrbe Vicario in spiritualibus generali, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

CVM Nostræ solicitudinis cura, inter cętera personarum quarumlibet, præsertim sub sanctimoniæ habitu Altissimo famulantium statui, consulere nos admoneat, & quandam illis, ad animarum salutis periculum, ac perniciosum exemplum & scandalum enixè euitandum, à reliquis personis miscellanę conuersationis discretionem constituere, decorum esse censeamus: Hinc nos dilectos filios Arbezium aliàs Arbentium del Citraro Clericũm Eremitam, nunc degentem in Vrbe, eiusq; Socios, specialibus fauoribus & gratiis prosequi volentes, ipsoq; Arbezium & Socios, ac eorum singulos a quibusuis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisq; ecclesiasticis sententijs, censuris & pęnis, à iure vel ab homine quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum pręsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes; Motuproprio & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Discretioni tuæ per Apo-

Sixtus V. Pōt. Max. ex causis hic expressis, mandat eius in Vrbe Vicario, ut licentiã concedat Arbezio Eremitæ & Sociis, aliquod ędificiũ in Vrbe construẽdi, Eremitasque & alios egenos hospitio excipiẽdi.

Apostolica scripta mãdamus, quatenus eidẽ Arbezio & Socijs fundum vnum, seu ædificium aliquod in dicta Vrbe acquirendi, ac in fundo vel ædificio huiusmodi vnam domum pro Eremitis, ad ipsam Vrbem loca sacra visitandi causa accedentibus, ac documenta seu litteras ab ordinario loci, seu eius Officiali, vel Vicario in spiritualibus generali emanata, deferentibus, in dicta domo, ne eos per tabernas & diuersoria sub habitu Eremitarum vagantes, scandala quædam potius quàm ædificationem parere cõtingat, & alijs pauperibus & egenis personis, Hospitio excipiendis, & spatio octo dierum tantum, nisi alia gerenda negotia habuerint, arbitrio curam & regimen domus huiusmodi habentis inibi moraturis; documenta vero seu litteras huiusmodi non habentibus, tanquam apostatis & vagabundis in dicta domo non recipiẽdis, sed ab ea expellendis construẽdi, & ædificandi, seu construi & ædificari faciendi, facultatẽ, & licentiam perpetuò concedere & elargiri, ac eis desuper indulgere, auctoritate nostra procures. Ita quòd liceat Arbezio & Socijs huiusmodi, fundi, seu ædificij, ac domus huiusmodi, postquam acquisita fuerint, illorumque iurium & pertinentiarum, corporalem possessionem, per se vel alium seu alios, eorum nominibus, propria auctoritate liberè apprehendere & perpetuò retinere. Decernens eadem auctoritate nostra præsentes litteras, nullo vnquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, seu quouis alio defectu notari, vel impugnari, aut inualidari, seu ad terminos iuris reduci, aut in ius vel controuersiam reuocari, vel aduersus eas quodcunque iuris vel facti remedium impetrari posse, neque sub quibusuis similium vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, vel alijs contrarijs dispositionibus, tam per nos, quàm alios Rom. Pontifices successores nostros, ac sedem Apostolicam, seu illius etiam de latere Legatos, vel Nuntios pro tempore emanatis, minimè includi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, ac de nouo etiam sub Dat. per pro tempore existentem Rectorem & socios huiusmodi eligenda, concessas esse. Sicque per quoscunque iudices & commissarios, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & diffiniri debere. Contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo; necnon legitimis super his habẽdis, seruatis processibus, sententias, censuras & pœnas huiusmodi, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit, brachij sęcularis auxilio. Non obstãtibus felicis recordationis Bonifacij PP. viij. de nouis locis ad inhabitãdum per mendicantes non acquirendis, & Pij PP. v. prędecessorum nostrorum, quatenus opus sit, ac eiusdem Bonifacij prædecessoris de vna, & concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas, quis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, alijsque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Vrbis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus contrarijs quibuscunq; aut si aliquibus communiter vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Clausulæ præseruatiuæ.

Decretum irritans.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ Apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Tertio Cal. Iunij, Pontificatus Nostri Anno Tertio.

Io. Iacobus Gallaterius gratis pro Deo. † Exp. nihil T.
Io. Baptista Latinus. B. Paulinus pro sigillo

Montis

LXI.

Montis Sixti vacabilis quingentorum millium ſcutorum Erectio, cum fructibus ſcutorum decem pro centenario.

SIxtus Papa Quintus.

QVANTIS ærumnarum, & calamitatum fluctibus, Chriſtianæ Reipublicæ nauis, peccatis hominum promerentibus, iampridem iactetur, quantæ viciſſim, & quàm graues periculorum tempeſtates, & procellæ vndique immineant, cum prudentes omnes rerum æſtimatores facilè intelligunt, tum nos potiſſimum, qui in hac ſublimi Apoſtolicæ Vigiliæ puppi, Deo ita diſponente, ad gubernaculum conſiſtimus, animo & oculis in omnes partes intenti, apertè nimis, non ſine maximo doloris ſenſu perſpicimus, atque intuemur. Quare & de communi Chriſtianæ Reipublicæ ſalute anxij, & de populorum noſtrorum, & Prouinciarum Apoſtolicæ Sedis, quæ ſub peculiari tutela noſtra ſunt, tranquillitate ſolliciti, ſæpe noctes inſomnes ducimus, ſæpe manus cum lacrymis & gemitu ad Patrem miſericordiarum ſuſtollimus, eum orantes qui concludit oſtijs mare, & ei dicit; vſq; huc venies, & non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos, vt ipſe pro ſua ſumma clementia, in qua ſola confidimus, & conquieſcimus, & ſedet commotas, & impendentes repellat tempeſtates: ſæpe etiam, ne vllas paſtoralis officij noſtri partes prætermittamus, ad humanæ prouidentiæ remedia, & præſertim pecuniæ ſanè perneceſſarium præſidium cogimur recurrere, vt ea opportunè, & in tempore quàm minimo fieri poteſt ſubiectorum noſtrorum incommodo, comparata, ad omnes dubios caſus, & incertos rerum euentus, Deo adiuuante inſtructiores, & paratiores ſimus. Notum eſt omnibus in quæ tempora, in quam exauſti pænè Apoſtolici Aerarij anguſtiam, in quam facinoroſorum hominum licentiam, in quam annonę inopiam Pontificatus noſtri initia inciderint: notum eſt etiam quantę pecuniæ vis, in ſceleſtis hominibus coercendis, & quiete hac, quæ ex Dei benignitate conſecuta eſt, conſtituenda, & rei frumentarię caritate ſubleuanda, & Aerario inſtruendo, & paranda, & eroganda neceſſariò fuerit, vt interea eos ſumpus taceamus, quos ad Dei cultum augendum, & ad Vrbis commoditatem, & ornamentum, Baſilicis reficiendis, ædificijs conſtruendis, aquis inducendis, ingentes fecimus. Certè maiora quotidie ad Dei gloriam, & illuſtriora eius diuina gratia audiutrice meditamur, vt iam nemo non videat, ad res magnas gerendas, & ad cętera, quę iam duximus præſtanda, multum quoque pecunię requiri, eamq; non ſolum frugalitate noſtra priuata, quam à principio adhibuimus, ſed alijs compluribus rectis vijs, quas, & prędeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum exemplum, & ratio ipſa ſuadet, comparari, & colligi oportere. Quas ob cauſas Nos proximis diebus de conſilio, & aſſenſu Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, conſtituimus, & mandauimus, vt in vniuerſa ditione, & ſtatu Eccleſiaſtico, nobis mediatè vel immediatè ſubiecto (Alma Vrbe, & Ciuitate Bononien. dumtaxat exceptis) ex ea Vini quantitate, quę ſiue in tabernis, ſiue domi minutatim vbique locorum venditur, quatrenus vnus pro qualibet (vt vocant) foglietta, Camerę noſtrę Apoſtolicę ſiue deputatis ab ea, pendatur ac perſoluatur, prout in litteris noſtris deſuper confectis latiùs continetur. Cum autem Dilectus filius Philippus Antinorius mercator Florentinus in Romana Curia Vectigal vini eiuſmodi, à nobis, & Camera Apoſtolica conduxerit pro ſcutis lxx. millium, & centum monetæ Iul. decem, annis ſingulis locationis, & reſponſionis nomine ſoluendis, vt ea pecunię ſumma, quam cauſę ſupra explicatę, & alię animum noſtrum meritò mouentes expoſcunt, nobis repreſentetur, ac ſine longioris morę interuallo in promptu ſit: idcirco montem vnum vacabilem inſtituere, atq; erigere decreuimus. Habita igitur cum Venerabilibus Fratribus noſtris, in Conſiſtorio noſtro ſecreto, deliberatione matura, ac de illorum Conſilio, & aſſenſu, deq; tradita nobis Apoſtolicę poteſtatis plenitudine, vnum Montem, Sixtum nūcupan-

dum

Summus hic Pont. pro Chriſtianæ Reip. ſuique Status defenſione, & trāquillitate, preces cum lacrymis Deo emittit.

Et pro neceſſario humano præſidio, pecunias cōparat.

Maximè quia ab ipſo initio Pontificatus multas pecunias erogare necesse fuit ad ſceleſtos comprimēdos, annonæ inopiam tollendā, & ærariū inſtruendum.

Ad reficiendaſq; in Vrbe Baſilicas, aquas inducendas, ædificiaq; conſtruenda, magnos etiam ſumptus fecit, & facit, pro Dei cultu, & Vrbis ornatu augen.

Ideo coactus fuit vectigal vnius quatreni imponere ſuper Vino minutatim in ei⁹ Statu vendendo.

Locauitq; Antinoro pro annuis 70. mill. & centū ſcutis.

Super quibus erigit nūc Mōtem Sixtum.

dum, quingentorum millium scutorum, cuius loca, seu portiones resignabilia, seu resignabiles, ac non tamen per promotionem, vel translationem ad Cathedrales etiam Metropolitan. vel Patriarchales Ecclesias, & Monasteria vacabilia, seu vacabiles ad instar Romanæ Curiæ officiorum, & aliorum Montium vacabilium existat;

Super quibus erigit nūc Montem Sixtum.

pro tot personis, quot pecunias suas in illo, vsque ad dictam summam quingentorum millium scutorum huiusmodi posuerint, auctoritate Apostolica, tenore præsentium erigimus, & instituimus, illique sic erecto & instituto pro eius dote summam quinquaginta millium scutorum similium, ex redditibus, & iuribus dicti vectigalis, etiam perpetuò applicamus, & appropriamus: necnon Montem Sixtum prædictum, illiusque futurum Collegium, & personas in nostrum, & Sedis, ac Cameræ prædictarum locum quoad dictam summam quinquaginta millium scutorum, eiusque liberam perceptionem; & exactionem ponimus, substituimus, & subrogamus, eandemque summam, vt præfertur obligatam, ab omnibus oneribus, tributis, subsidijs, collationibus, ex quacunq; vrgenti, & publicè, ac etiam fidei Catholicæ tuendæ causa impositis, ac omnibus, & quibuscunq; alijs grauaminibus ordinarijs, & extraordinarijs, præsentibus, & futuris eximimus, & liberamus;

Eiusq; loca resignabilia, & vacabilia, vt hic esse decernit.

Fructus quoq; ad decem pro centenario assignat sup redditibus dicti vectigalis.

Exemptosque declarat, a quibuscunq; subsidiis, & impositionib.

Ac pro maiori eorundem Montis, & Collegij, ac personarum in eo pecunias ponere volentium, cautela, & securitate, totum vectigal huiusmodi, ac in euentum in quem illud in toto, vel in parte, ac quouis tempore, quauisuè occasione, vel causa minuatur, aut prorsus cesset, in supplementum cuiusque partis dictæ dotis, vnam quindecim millium super Dohana Vrbis, & aliam quinque millium super salaria eiusdem Vrbis, ac aliam etiam quinque millium super gabella quatreni carnis, aliamque decem millium super Thesauraria Prouinciæ Romandiolę, & aliam etiam qninque millium super Thesauraria Ciuitatis Perusinæ, necnon reliquam summas annuas decem millium scutorum similium super Dohana Patrimonij, nulli adhuc specialiter obligatas, hypothecatas, aut aliquo pacto alienatas, vel distractas, ita quòd illæ, dictumq; vini vectigal per nos, & successores nostros, quauis de causa, etiam iusta, & rationabili vendi, seu alienari non possint, & quæ eidem Monti Sixto pro dotis huiusmodi integrali satisfactione, similiter perpetuo applicamus, & appropriamus; specialiter præ cæteris, necnon omnia & singula alia Sedis, & Cameræ præfatarnm mobilia, & immobilia bona, iuraque, res, & actiones, præsentia, & futura vbiq; locorum, & gentium existen. etiam si regalia, vel aliàs talia sint, quæ in generali bonorum obligatione non comprehenduntur, pręfato Monti Sixto, illiusque Collegio, & singularibus personis insolidum, ac integraliter obligamus & hypothecamus, obligataque, & hypothecata esse volumus, atq; decernimus.

Et pro eius assecuratinne, redditus, & bona Sedis & Cameræ Apostolicæ obligat, & hypothecat.

Volentes, & eadem auctoritate Apostolica statuentes, quòd quæcunq; vtriusq; sexus personæ, cuiuscunq; status, gradus, ordinis, cōditionis, dignitatis, & præeminentiæ existentes, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, & Ecclesijs Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, seu Monasterijs huiusmodi præsint, ac quæcunq;, quotcunq;, & qualiacunq; beneficia Ecclesiastica obtineant, ac in Sacris, & Presbyteratus ordinibus constitutæ, necnō Sancti Ioannis Hierosolymitani, vel aliorum Hospitalium, & militiarum, ac quorumcunq; non tamen mendicantium ordinum religiosę, quibus à Iure, aut per prinilegium concessum est proprium retinere posse, cuiuscunq; nominis, qualitatis & conditionis, ac qualitercunq;, præterquam ratione regularis professionis, in aliquo ordine Mendicantium inhabiles, & incapaces existant, in Monte Sixto pręfato quascunq; pecuniarum quantitates, non tamen infra centum scuta similia, in singulas personas huiusmodi, vsque ad dictam summam quingentorū millium scutorum poneret, & tam ipsæ personæ, quàm alij ab eis causam habentes, quoad vixerint, pro pecuniis sic positis ad rationem decem scutorum similium pro centenario, singulis annis, & quolibet bimestri eorum ratam sine aliquo conscientiæ scrupulo, & sortis principalis diminutione, vel aliquo restitutionis onere

Personasq; etiā Ecclesiasticas, vt hic, pecunias in hoc Monte ponere posse decernit.

etiam si assassinii, sacrilegii, læsę Maiestatis, aut alia quęcunque grauissima etiam de necessitate exprimenda crimina, præterquam in personam Rom. Pont. pro tempore existentis, aut alicuius S. R. E. Cardinalis commiserint, ac propterea siue legitimè conuictæ, siue in earum non comparentium contumaciam, in pœnam vltimi supplicii condemnatæ, seu condemnandę, & huiusmodi pœnę per eas persoluendę, atq; omnia eorū

Confiscari aut sequestrari prohibet ex quocunq; crimine, non tamen in personam Pontificis, vel Cardinalium.

bona fiſcò,ipſo iure vel ipſo facto applicata, ſeu applicanda fuerint, tam pro ſorte principali,quàm pro eorum emolumentis locorum, ſeu portionum Montis Sixti huiuſmodi, quæ, ſeu quas nullatenus confiſcari, aut ad inſtantiam quorumcunq; ſuorum creditorum,vel aliàs modo aliquo ſequeſtrari, aut impediri poſſe decernimus,integrè,omni prorſus impedimento ceſſante, percipere & habere, ac loca, ſeu portiones huiuſmodi corpore tamen ſanè, & aliàs,prout in reſignationibus officiorum Romanæ Curiæ, & aliorum Montium vacabilium obſeruatur,in vnius,vel plurium, prout eis placuerit,etiã filiorum ſuorum illegitimorum, & ex quocunque, etiam quantumuis damnato coitu procreatorum, aut aliarum etiam magis incapacium perſonarum fauorem, in manibus Dilecti filij Guidonis Pepuli moderni, & pro tempore exiſtentis noſtri, & dictæ Cameræ Theſaurarij generalis, quem Protectorem, ac Adminiſtratorē dicti Montis Sixti cum libera, & abſoluta poteſtate, ea omnia peragendi, quæ ad eiuſdem Montis Sixti vtilitatem pertinere cognouerit, conſtituimus, & deputamus, reſignare, & de locis, ſeu portionibus huiuſmodi, dummodo in perſona vnius de minori, quàm centum ſcutorum ſimilium ſumma, non diſponatur, nulla alia deſuper obtenta diſpenſatione, in toto, vel parte, ſimul, vel ſeparatim, per viam reſignationis huiuſmodi liberè diſponere, poſſint, ita vt reſignatarij in pecuniis, per eos, vel a quibus cauſam habuerint, poſitis, ac locis, ſeu portionibus,& emolumentis præfatis per eandem reſignationem ſuccedere, & ad illa admitti debeat. Quòdq; perſonæ Montis Sixti huiuſmodi Collegium inter ſe conſtituere, ac eiuſdem Montis Sixti huiuſmodi, illiuſque perſonarum defenſores, cum ſalario beneuiſo deputare, necnon Collegialia iura habere, ac ſuper eiſdem locis, & portionibus, quaſcunque ſocietates, ad rationem decem ſcutorum pro centenario, & anno, ad ſummum, peracto tamen triennio, quo durante portiones, & loca huiuſmodi, tam quoad fructus, quàm quoad proprietatem, vt infra dicetur, minimè vacare decernimus, ad inſtar aliarum ſocietatum, quæ ſuper officiis dictæ Curiæ ineuntur, pari modo, & abſq; vlla prorſus differentia in omnibus, & per omnia inire, & contrahere, ac quæcumque ſtatuta, & ordinationes licita, & honeſta, ſacriſque Canonibus,& Concilij Tridentini decretis non contraria, proſperum ſtatum Montis Sixti huiuſmodi concernentia, condere, & condita mutare, corrigere, & reformare, & alterare, necnon quaſcunq; pœnas, etiam pecuniarias Monti Sixti, ſeu Collegio huiuſmodi, vel quibus eis placuerit, & videbitur applicandas; in quoſcunque ſtatutis, & ordinationibus præfatis contrauenientes infligere. Necnon omnibus Priuilegiis, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, gratiis, litteris, & indultis, quibus cætera Collegia Montium, etiam non vacabilium, videlicet durante triennio præfato, in omnibus, & per omnia, tam quoad fructus, quàm quoad proprietatem, & ſucceſſionem, poſt ipſum verò triennium, excepta illius locorum, & portionum proprietate, & ſucceſſione, quoad reliqua omnia vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti potiri,& gaudere poſſunt,& poterunt,quomodolibet in futurum,pariformiter, & abſq; vlla prorſus differentia, etiam perinde; ac ſi ea omnia, hic de verbo ad verbum inſerta forent, vti, potiri, & gaudere libere, & licitè poſſint, & valeant, Quòdq; Mons Sixtus, illiuſq; Collegium, & perſonæ, ratione pecuniarum in eo poſitarum, ab omni decimarum, ac etiam menſatæ nuncupatæ, aliorumque onerum per nos, & pro tempore exiſtentes Rom. Pontifices, etiam pro defenſione fidei, & augmento cultus diuini, & altera ſubleuatione, & conſeruatione ſtatus Romanæ Eccleſiæ, quomodolibet impoſitorum ſolutione,libera, immunia, exempta exiſtant, & cenſeri debeant, nec ſuper annuis redditibus, introitibus, ac emolumentis eis aſsignatis, illorumue perceptione, & exactione, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros præfatos, quouis modo perturbari, inquietari, vel moleſtari, aut illa aliquo grauamine, ſeu onere, etiamſi euidens vtilitas, & vrgens neceſſitas id ſuaſerit, onerari poſſint, & ad probandum, quòd pecuniæ in dicto Monte Sixto poſitę, vel aliqua earum pars in vtilitatem,aut neceſsitatem Romanę Eccleſiæ,vel ſedis,& Cameræ præfatarum conuerſæ fuerint,minimè teneantur. Quòdque præſentes litterę,vim,& robur veri, & validi contractus,ac obligationis inter Nos, & Sedē,ac Cameram præfatas, & eos, qui pecunias ſuper ipſo Monte Sixto poſuerint, & ab eis cauſam habuerint,ex altera partibus legitimè initi,& ſtipulati obtineant,& obtinere

Reſignarique poſſe indulget ſicut alia Rom. Curiæ officia, etiam ad fauorem illegitimorum & incapacium.

Theſaurarium Generalē deputat adminiſtratorē hui' Montis.

Montiſtis facultatē tribuit Collegiū conſtituendi, &c.

Securitateſque officiorū ſuper huiuſmodi locis contrahēdi ad decem pro cent.

Priuilegia, & gratias aliis Mōtibus conceſſ. huic Monti cōcedit.

Exemptionēq; tribuit a Decimis &c.

-finere debeant. Quòdq; ipsius Montis Sixti Depositarius pro tempore existens, introitus, & emolumenta illi applicata huiusmodi exigere & recuperare; ac inter personas eiusdem Montis Sixti, pro rata pecuniarum, & portionum, quas ipsæ in illo habuerint, quolibet bimestri distribuere & diuidere, ac Secretarium, & Computistam ipsius Montis Sixti, cum salarijs, & emolumentis per nos declarandis deputare, ipseque Secretarius personis pecunias suas in dicto Monte, tam à primæua eius erectione huiusmodi, quàm aliàs ponentibus, vt præfertur, pro earum securitate, litteras, patentes concessionum, & resignationum locorum, seu portionum huiusmodi, sub eiusdem Thesaurarij pro tempore existentis nomine, & quæ illius manu subscriptæ, ac sigillo eiusdem Montis munitæ sint, tam hac prima vice, quàm quoties loca, seu portiones huiusmodi, per resignationem, vel obitum, aut aliàs vacare contigerit, conficere, & tradere. Collegium verò Montis Sixti huiusmodi, seu illius Officiales, & Ministri pro tempore existentes, ad quos id spectabit, statim visis huiusmodi litteris, eos, pro quibus illæ emanauerint, nulla alia ab eis petita vel recepta solutione, in numerum participantium dicti Collegii recipere, & ad emolumentorum pro rata locorum, seu portionum huiusmodi eis debitorum perceptionem, admittere teneantur. Decernentes Montem Sixtum, illiusq; loca, & portiones huiusmodi, respectu fructuum, & emolumentorum eidem Monti Sixto assignatorum, nullis omnino reductionibus, diminutionibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam prætextu enormissimę lęsionis, vrgentis necessitatis, seu etiam euidentis vtilitatis, aut alia quacunque causa, siue in genere, siue in specie faciendis, obnoxia esse, sed firma perpetuò, & inuiolata persistere, nec quemquam ex ipsius Montis descriptis creditoribus, aut ab eis causam, & ius haben. super integris fructibus, & emolumentis pręfatis, quocunque modo turbari, vel impediri posse; ac præfatum Philippum iuxta instrumentum, desuper cum eo in plena Camera confectum, & alios futuros dicti vectigalis conductores, ad soluendum eidem Monti Sixto, ac illius futuro Depositario, & personis summam quinquaginta millium scutorum huiusmodi, anno quolibet, & de bimestri in bimestre illius ratam teneri, ac obligatum esse, & ad id iuris, & facti remediis cogi, & compelli posse, facultate tamen redimendi dictum Montem pro eodemmet pretio, quod in primæua integri Montis, seu illius locorum, & portionum huiusmodi venditione contigerit reperiri, quingentorum millium scutorum nobis, & successoribus nostris perpetuò, nullo etiam centenario, & quantumuis alio diuturnioris, ac immemorabilis temporis lapsu, ac præscriptione obstante: Sicque in omnibus, & singulis præmissis per quoscunque Iudices ordinarios & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, in quauis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere; irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Vt autem personæ pecunias suas in dicto Monte Sixto ponentes aliquod commodum, ex nostra liberalitate consequantur, volumus, & dicta auctoritate statuimus, eisque indulgemus, quòd ipsius Montis Sixti loca, seu portiones, quæ, seu quas personæ ipsæ emerint, per triennium à proximis Calen. Iulii computandum, per mortem ciuilem, aut naturalem personarum ipsarum, vel ab eis causam dicto triennio durante habentium, non vacent, sed illa ad hæredes morientium eodem triennio durante, deueniant, ipsique hæredes loca, seu portiones huiusmodi retinere, vel resignare, illorumque, seu illarum pretium recipere possint, & resignationes huiusmodi admitti debeant: Quòdque perpetuis futuris temporibus, quæcunque personæ, tam eiusdem Montis Sixti creditrices, quam etiam aliqua ex illius locis, per cessionem, vel aliter, etiam per primæuam pecuniarum in illo impositionem acquirentes, ad loca, seu portiones ipsius Mōtis Sixti quasuis alias personas, sub quarum nominibus loca, & portiones huiusmodi cātent, nominare, & sibi ipsis, quoad personę nominandę vixerint, tam locorum seu portionum huiusmodi, quàm eorum fructuum, & emolumentorum omnimodam dispositionem, illa interim personis sic nominatis penitus interdicta, ac cum aliis sibi benefisis aliàs tamē licitis, & honestis pactis, & cōditionibus reseruare possint, ita tamē quòd per

Depositarij Officium.

Admissionis Montistarū forma.

Promissio preseruandi Montem, & fructus a quibuscunq; reductionibus, &c.

Decretum irritans.

Securitas Montistarū p triennium a Cal. Iulij 1587.

Facultas Montistarum nominandi alios ad loca Montis, reseruata sibi eorum, & fructuum dispositione.

obitum sic nominatarum personarum post triennium prædictum, nisi prius resignauerint, omninovacent. Quòdq; si dictum Montem Sixtum aliquo tempore, quauis occasione, vel causa in toto vel parte extingui contig erit, eadē Camera ad restitutionem pecuniarum in eo positarum, nō nisi ad rationem pretij, quod in primæua integri Montis, seu illius locorum, & portionum huiusmodi venditione repertum fuerit, vt præfer, tutte neatur, & obligata existat, etiam quòd personę ipsę postmodum à dicta Camera, seu ius ab ea habentibus, illa, seu illas pretio longè maiori emissent. Non obstantibus prǫmissis, & fel. rec. Symmachi, Alexandri vj. Pauli ij. Pauli iij. & Pij v. aliorumq; Rom. Pontificum prędecessorum nostrorum, de rebus Ecclesię non alienandis, & alienatis recuperandis, ac etiam contra illegitimos, necnon quatenus opus sit pię me. Pij Papę iiij. etiā prędecessoris nostri de gratijs dictę Camerę interesse, vel minimum concernentibus, in eadem Camera insinuandis, pręsentandis, & registrandis, alijsq; Apostolicis, ac in Prouincialibus, synodalibus, & vniuersalibus Cōcilijs editis, specialibus, vel generalibus cōstitutionibus, & ordinationibus, etiam pręfata fieri specialiter, & expresśè prohibentibus, & facta irrita esse decernen. dictęq; Camerę Apostolicę Iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, consuetudinibus, stabilimentis, vsibus, & naturis, Priuilegijs quoque Indultis, & litteris Apostolicis, eidem Camerę, illiusq; Agentibus, & personis sub quibuscunq; ten. & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarū derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusq; & alijs decretis, etiam Motu proprio & ex certa scientia, deq; consilio, assensu, & potestatis plenitudine similibus, ac pro conseruatione status, dignitatis, extimationis S. R. E. concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis, extensis, & moderatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, illorumq; totis tenoribus specialis, specifica, integra, atq; indiuidua mentio habenda esset, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresśè derogamus; illaq; quatenus præmissis obstent, tollimus, abrogamus, & etiam abolemus. Vt autem præsentium litterarum exempla ad manus eorum, qui eas inspicere, aut illis vti voluerint de facili peruenire possint, volumus illarum exemplis, & impressis, manu Secretarij dicti Montis Sixti, aut alterius Notarij publici subscriptis, & sigillo Collegij Montis Sixti huiusmodi, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eadem prorsus fides in iudicijs, & extra adhibeatur, quæ his nostris litteris, si ostenderentur, vel exhiberentur, adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo, &c.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, tertiodecimo Cal. Iunij, Pont. Nostri Anno III.

✠ Ego Sixtus Episcopus Catholicæ Ecclesiæ ss.

✠
✠ Ego Iac. Card. Sabellus Episc. Portuen.
✠ Ego Io. Ant. Eps Tuscul. Card. S. Georgij.
✠
✠ Ego In. Aualus Card. de Arag. Eps Sabin.
✠ Ego M. Ant. Card. Columna Eps Prænest.
✠
✠ Ego M.S. Card. ab Altaeps tt. S. Mariæ Trāstib.
✠
✠ Ego P. Card. Sancta Crucius tt. S. Clementis.
✠ Ego Gabr. tt. S. Laureā. in Lucina presb. Car.
✠
✠ Ego Ludouicus Madruccius tt. S. Anastasię.
✠ Nic. Card. Senoneā. tt. S. Praxedis.
✠ Iul. Ant. tt. S. Bartholomęi in Insula presbyt. Card. S. Seuerinę.
✠ Ego Hieron. Card. Rusticucius tt. S. Ioan. ante Portam Latinam.

✠
✠
✠
✠ Ego P. Card. Deza, tt. S. Hieron. Illyricorū.
✠
✠
✠ Ego Ant. tt. SS. Ioannis & Pauli presb. Card.
✠ Ego Io. Ant. Card. tt. SS. Quattuor.
✠ Ego Io. Bapt. Card. tt. S. Marcelli.
✠
✠
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Ant. Maria Card. Saluiatus, tt. S. Marię de Pace.
✠ Ego Aug. Card. tt. S. Marci.
✠ Ego Vinc. tt. S. Mariæ in Via Car. Mōtis Reg.

✠ Ego

✠ Ego Phil. Card. Spinula, tt. S. Sabinæ.
✠
✠
✠ Scipio Card. Lancell. tt. S. Saluat. in Lauro.
✠ Vinc. Card. Gonzaga, tt. S. Alexij.
✠
✠ Io. B. Card. Castrucc. tt. S. Mariæ in Araceli.
✠ Ego Fed. Card. Cornelius tt. S. Stephani in Monte Cęlio.
✠ Ego Hipp. Card. Pap. tt. S. Blasij de annulo.
✠
✠
✠ Ego Hipp. Card. Aldobran. tt. S. Pancratij, Maior Pœnitentiarius.
✠
✠
✠

✠ Ego Fr. Hierony. Card. Asculanus, tt. S. Thomæ in Parione.
✠ Ego A. Mar. Car. Perus. tt. S. Agnetis ĩ Agone.
✠ Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus, tt. S. Petri in Monte Aureo.
✠
✠ Ego Philippus Card. Vastauill. S. Eustachij.
✠
✠
✠
✠ Ego A. Card. Monte Altus, Sanctæ Marię in Cosmed.
✠ Ego Hier. Sanctæ Agathę Diaconus Cardinalis Matthęius.
✠ Ego Benedictus S. Georgii Card. Iustinianus.
✠ Ego Ascanius SS. Viti, & Modesti, & Crescentiæ S. R. E. Diaconus Card. Columna.

Tho. Thom. Gualt.

LXII.

Deputatio & Facultates sex Illustriss. & Reuerendiss. S. R. E. Cardinalium cognoscendi & decidendi causas & negocia quorumcunq; Regularium, & omnium Religiosorum extra claustra degentium; Necnon & Episcoporum causas audiendi, ipsiq; Pontifici referendi.

De Materia Apostatarum & extra claustra vagantium vide sup. in Pauli iiij. const. 29. fol. 610. vbi notaui concord.

SIXTVS Papa V. Ad futuram rei memoriam.

ROMANVS Pontifex, cuius humeris maxima negotiorum moles est imposita, cum per se ipsum eisdem negotijs satis esse non possit, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, tanquam eius corporis partes adhibet, vt per eorum ministerium ad Apostolicum præsidium recurrentibus, opportuna prouisio exhibeatur; & vt facilius negotia explicari possint, alia alijs distribuit, prout ipsorum negotiorum, & personarum qualitate pensata, conspicit expedire. Nos igitur considerantes nihil minus religiosis viris, quibus Dei tantum cultus esse cordi debet, conuenire, quàm litibus, controuersijs, diuersisque externis negotijs implicatos, per varia tribunalia, diuersosque Iudices vagari; & cupientes quorumcunq; vtriusq, sexus quorumuis ordinum regularium, intra claustra degẽtium tranquillitati, ac etiam quorumcunq; extra claustra quomodolibet degentium, quieti, & omnium conscientiæ quantum cum Deo possumus consulere, ac aliàs quibusuis negotijs regulares personas, illorumque bona, & iura quomodolibet tangentibus opportunè prouidere: Motu proprio, de, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, dilectos filios nostros Michaelem Sanctæ Mariæ supra Mineruam Alexandrinum, & Ioannem Baptistam Sancti Marceli, Philippum Sanctæ Sabinæ Spinulam, & Vincentium Sanctæ Mariæ in Via Montis regalis, ac Hippolytum Sancti Pancratij Aldobrandini, titulorum presbyteros, & Ferdinandum Sancti Eustachij Diaconum de Medicis nuncupatos Cardinales, de eorundem fide, integritate & doctrina, ac longo rerum omnium vsu in Domino confisi, ad omnia & singula negotia, causas, & accidentia vtriusque sexus, ac quorumuis ordinum regularium personas Ecclesiasticas, loca, bona, & iura quomodolibet concernentia, & dependentia ab eisdem, cum suis annexis, & connexis, quæ à sede Apostolica, pro parte ipsorum regularium, seu contra ipsos, actiuè, vel passiuè, etiam quoad Episcopos seu aliàs quomodolibe deferentes: necnon etiam ad omnes & singulas

Causæ huius deputationis.

Deputatio Cardinaliũ ad cognoscen. & decidendũ quæcumq; negotia & causas, quorumcunq; Regulariũ, & omnium religiosorũ extra claustra degẽtium.

singulas Religiosorum omnium, qui extra claustra Monasteriorum suorum, tam à suis Superioribus eiecti, quàm forsan ex propria temeritate, aut aliàs sine eorundem Superiorum licentia vagantes, seu sub quauis specie Religiosorum commorantes viuunt, petiones, supplices libellos, lites, quæstiones, & controuersias, illorumq; causas, & merita, priuatiuè quoad omnes simpliciter, & de plano, sine processu, seu aliqua figura iudicij, etiam extra iudicialiter audiendum, examinandum, cognoscendum, & quæ illis decidenda videbuntur, decidendum, fineq; debito terminandum, exceptis præfatis Episcoporum causis, quas audiendi, examinandi, & referendi facultatem (reseruata nobis penitus illarum decisione) tantummodo eis concedimus, ac omni, & quacunq; appellatione, reclamatione, vel recursu remotis, & quæ decernenda, & ordinanda eis videbuntur exequeñ. seu exequi mandañ. absoluendumq;, dispensandum, & rehabilitandum: quæ verò ad nos referenda iudicauerint, referendum, & quicquid super ad nos relatis decreuerimus, iuxta ordinationem per nos eis, etiam viuæ vocis oraculo, de quo eis credi volumus, facieñ. exequi, & fieri mandandum, tenore præsentium constituimus, & deputamus. Super quibus omnibus & singulis, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, plenam, & liberam prænominatis Cardinalibus impartimur facultatem, & auctoritatem, ita vt quæ illi in causis, & negotijs præfatis quibuscunq; decreuerint, statuerint, & ordinauerint, iusserintque, eandem vim, idemq; robur obtineant in iudicio, & extra illud, ac si à nobis ipsis decreta, statuta, ordinata, & iussa essent. Sicque per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos, sacrique Palatii Apostolici causarum Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere; ac si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac cuiusuis ordinis regularium, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus; priuilegiis quoq; indultis, & litteris Apostolicis eisdem ordini ac regulis, earumue Prælatis, & particularibus personis, sub quibuscunq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisq; efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis huiusmodi, in genere, vel in specie, ac aliàs quocunq; modo concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dũtaxat, specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Vt autem facilius hæ litteræ ad eorum, quorum interest notitiam, perueniant; volumus, & eadem auctoritate decernimus, vt illarum exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadẽ prorsus fides habeatur in iudicio & extra, quæ haberetur ipsis præsentibus si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Episcoporumq; causas audiendi ipsiq; Pontifici referendi.

Decretum irritans.

Clausulæ derogatoriæ.

Dat. Romæ Apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, Die xiij. Iunij, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Pontificatus Nostri Anno Tertio.

Tho. Thom. Gualterutius.

A. Ruloffius.

Facultates

LXIII.

Facultates Illustriss. D. Dominici Blondi de Monte Alto, Prouinciç Marchiç, Almæ Vrbis Senatoris, procedendi & iudicandi in causis criminalibus, iuxta facultates Reuer. Gubernatoris Vrbis, ac non seruata forma Statutorum nuper editorum, seu confirmatorum.

Has Guber. facultates vide sup. in Leon x. constit. 7. fol. 185. Statutorumq; confirmationem vide sup. in Greg. xiij. const. 63. fol. 1287.

SIxtvs Papa V. Motu proprio, &c.

CVM in Curia Capitolii Almæ Vrbis nostræ multi delinquentes, praui que & facinorosi homines, quotidie carceribus mancipentur, qui propter feriosam dictæ Vrbis statutorum in procedendo obseruantiam, leuissimasque per eadem statuta impositas & inflictas, scelerisque grauitate non condignas in iudicando pœnas, quodammodo impuniti euadere soleant, nec etiam per eadem statuta, cautionibus de non offendendo inter partes dandis, quandoque per eiusdem Vrbis Senatorem pro tempore existen. prouideri valeat. Vnde facinorosi homines ad grauissima scelera freque͂ter perpetranda, audaciores redduntur. Nos qui inter cætera cordis nostri desiderabilia, a tempore quo diuina fauente clementia ad summi Apostolatus apicem assumpti fuimus, illud sinceris semper exoptauimus desideriis, vt in toto nostro statu Ecclesiastico, & præcipue Alma Vrbe nostra prædicta, ne vtique delicta impunita remanerent, quin potius vt aliquando temerarii flagitiorum ausus hominum si non virtutis amore, saltim formidine pœnæ arctius reprimerentur, ac cuncti delinquentes, vt cæteris in exemplum transirent, condignis suorum scelerum plecterentur pœnis, in præmissis, pro nostri Pastoralis officii debita opportunè prouidere volentes. Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Dilecto filio Dominico Blondo de Monte Alto, Prouinciæ Marchiæ, per nos creato, & deputato moderno Vrbis Senatori, de cuius fide & probitate in pręmissis exequen. multum confidimus, vt in casibus quibuscunq; criminalibus, tam in procedendo, quàm iudicando, Statutorum Vrbis forma aliter non seruata, contra delinquentes quoscunq; in ipsius Curię Carceribus nunc & pro tempore detentos, etiam cuiuscunq; status, gradus, conditionis, & pręeminentiæ existen. prout sibi beneuisum fuerit, ac etiam iuxta facultates in similibus nostro, & pro tempore existen. Vrbis prædictæ Gubernatori, hactenus quomodolibet concessas, procedendi, & iudicandi, pœnasq; statutarias secundum delictorum & personarum qualitates, eius arbitrio augendi, plenam, amplam, liberam, atq; omnimodam facultatem, auctoritatem, atq; potestatem, pręsentium tenore concedimus; Omnesq; & singulos processus, acta, sententias, & decreta, desuper statutorum huiusmodi, etiam vt præmittitur minimè seruata, per Senatorem prædictum, in posterum formatos, facta, latas, & habita, in omnibus & per omnia, perinde ac si eadem statutorum forma huiusmodi, in eis & eorum quolibet seruata foret, valida & efficacia perpetuò existere, suosq; plenarios effectus sortiri: Sic & per quoscunq; Iudices, &c. sublata, &c. iudicari, &c. deberi. Irritum quoque, &c. decernimus. Non obstantibus dictæ Vrbis statutis, ac etiam iuramento, &c. roboratis, priuilegiis quoq; indultis, & litteris Apostolicis, per quoscunq; Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos, pro illorum corroboratione, hactenus quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis, ac concedendis. Quibus omnibus etiam si de illis, &c. illorum tenores, &c. latissime, &c. hac vice, & ad effectum præmissorum dumtaxat, derogamus, illisq; sufficienter derogatum esse; & censeri similiter decernimus, cæterisq; contrariis quibuscunque.

Causæ concessionis istarū facultatum.

Concessio facultatum procedendi & iudicandi in causis criminalib' nō seruata forma statutorum, & iuxta facultates Guber. Vrbis.

Decretum irritans.

Clausulæ derogatoriæ.

Placet F.

Deputatio

LXIV.

Deputatio Commissarij, super restauratione, & conseruatione Pontium, Fontium, & Viarum publicarum, Status Ecclesiastici.

Similem deputationem fecit etiam Pius V. vt sup. in eius const. 168. fol. 1172.

SIxtus Papa V. Dilecte fili, salutem, & Apostolicam benedictionem. CVPIENTES pro officij nostri debito, ad publicam vtilitatē, & commoditatem vias, pontes, & fontes publicos, status nostri Ecclesiastici, fartos ac tectos conseruari, de tua fide, integritate, diligentia, & experientia plurimum in Domino confisi; Te super viis, fontibus, pontibus, cōfinibus, transitibus, in toto Statu nostro Ecclesiastico, nostrum, & Sedis Apostolicę Commissarium, cū omnibus & singulis honoribus, oneribus, emolumentis & facultatibus, facimus, constituimus, & deputamus. Dantes tibi plenam, & liberam facultatē, per te, vel alium, seu alios à te deputandos, pontes, fontes, vias, ac transitus quoscunq; dicti Status nostri Ecclesiastici visitandi, & quos, & quas restauratione, reparatione, restitutione, fabricatione, directione, & ad commodiorem locum translatione indigere cognoueris, restaurari, reparari, restitui, fabricari, ac dirigi, sterni, ac ad commodiorem locum transferri ab iis, ad quos spectat, per pœnas pecuniarias, arbitrio tuo imponendas, & dictæ Cameræ applicandas, ac alia opportuna remedia curandi, & faciendi. Necnon contra Communitates, & Vniuersitates, quæ iam obligatæ sint, pontes super fluminibus, & torrentibus manutenere, id minimè curan. passus, & traiectus huiusmodi vendunt, in præiudicium viatorum; Necnon contra quoscunq; viarum publicarum, aut partis earum, ac transituum prędictorū, & rerum ad Cameram prędictam pertinentium alienatores, venditores, occupatores, detentores, & seu demolitores, & vastatores inquirendi, & procedendi, atq; ad restituendum in pristinum vastata, & occupata, ac reficiendum, seu fabricandum pontes, vbi fabricandi fuerint; eosq; manutenendum, per pœnas pecuniarias tibi visas, & alia opportuna iuris, & facti remedia respectiuè cogendi, & compellendi, ac si opus fuerit, pro cōmoditate viarum, pertinentiarum, terrenorum, iuxta easdem vias publicas existētium, in vsum dictarum viarum conuertendi, soluto prius eorundem terrenorum dominis honesto pretio, seu alia recompēsa tradita per Communitatem, & Vniuersitatem loci, seu per eos, quorum interesset, proclamata super præmissis omnibus, & singulis necessaria sub pœnis pecuniarijs tibi visis faciendi, & edendi, easdemq; pœnas & mulctas, prò vna dictæ Cameræ, pro alia accusatori, pro reliquis tribus partibus tibi applicandi: necnon alia faciendi, agendi, statuendi, mandandi, & exequendi, quæ in præmissis omnibus, & singulis, & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna. Mandantes dilectis filijs Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, Magistratibus, Officialibus, ac iustitiæ ministris quibuscunq; dicti Status, vt tibi, seu a te deputatis, circa præmissorum executionem assistant, atq; omnem opportunum fauorem, & auxilium præstent, & exhibeant. Cum autem æquum sit, vt pro laboribus tuis, debitum capias emolumentum; volumus, statuimus, & mandamus, vt tibi, seu à te pro tempore deputato, ab vnaquaq; Communitate, & Vniuersitate, in quorum districtibus pro tempore occasione restaurationum, & fabricarum præfatarum fueris, & deputatus huiusmodi fuerit, pro expensis, tam victus, quàm laboris, seu pro salario scutum vnū pro qualibet die dūtaxat, absq; aliqua contradictione, & retardatione persoluatur. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis; ac quarumcunq; Ciuitatum, Terrarum, & locorū dicti Status nostri Ecclesiastici statutis, ac consuetudinibus; priuilegiis quoq; indultis, & litteris Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, ad effectū præmissorum, ex certa nostra sciētia, specialiter & expressè derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Dat. Romæ Apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die x. Octob. 1587. Pont. Nostri Anno III.

Commissarii deputatio.

Commissarii Iurisdictio, & facultates.

Salarii assignatio.

Clausulæ derogatoriæ.

Tho. Thom. Gualterutius.

Priuile-

LXV.

Priuilegiorum & immunitatum conceſsio, pro Ædificantibus, vel habitantibus in Via Felici, & in Monte Quirinali Almæ Vrbis.

Similem conceſsionem fecit Pius IV. Aedificantibus in nouo Burgo Sancti Petri, vt ſup. in eius conſt. 135. fol. 884.

SIXTVS Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. DECET Romanum Pōtificem poſt multas, & graues Paſtoralis ſui officii curas, hanc quoq; non negligere, vt Alma Vrbs Roma, in qua non ſine Dei voluntate à Vicario ſuo B. Petro Apoſtolorum Principe, ſancta Sedes Apoſtolica, ad omnium Chriſtifidelium commoditatem, Religioniſq; incrementū conſtituta extitit, & ad quam olim Orbis nunc etiam Chriſtianę Religionis caput, magnus fit concurſus, non modo ſalutaribus legibus, boniſq; moribus in meliorem ſtatum reformetur, ſed nouis etiam Viarum, Vicorum, Regionum, atque Aedificiorum incremētis, ad Populi in dies, benedicente Domino excreſcentis, & cōfluentium aduenarum commodum aſſiduè dilatetur. Quod dum ab initio noſtri Pōtificatus ſedulò meditaremur, ſimul etiam, vt ad venerandas eiuſdem Vrbis Baſilicas, toto Orbe terrarum celebres, commodius & decentius adiri poſſet, atq; in eis frequentius viſitandis Populi deuotio augeretur, pręſertim veteri more ſanctorum Pontificum noſtrorum prędeceſſorum, in Stationibus, & Pontificalibus Capellis, noſtra pręſentia celebrādis, per nos renouato, vias complures latas, & directas ad eaſdem Baſilicas patefecimus, necnon vberrimum, & copioſiſſimum nitidę, & ſaluberrimę aquę fontem, quę Felix nuncupatur, noſtra ſolicitudine, & ingenti impenſa, difficili & laborioſo opere, magnaq; induſtria ad ſuperiores partes Collium ipſius Vrbis, cum maximis totius populi gaudio & applauſu, ad publicam vtilitatem, Deo fauente perduci curauimus, vt Ciues & Incolæ eiuſdem Vrbis viarum, & fontium commoditate, ſimul etiam aeris ſalubritate, atq; ipſius loci eminentioris, & patentioris amœnitate perfrui poſſint, conſtruendiſq; ædibus ad commodiorem habitationem, ſpatia habeant latiora, ac nobiliſsima pars Vrbis nō modo ſumptuoſis veterum ſubſtructionum veſtigijs, ſed Religioſis etiam Chriſtianæ antiquitatis monumentis inſignis, nouis ædificijs, & incolarum frequentia, in priſtinum decus & celebritatem, noſtris potiſsimum temporibus reſtituatur. Cupientes igitur eorundem Incolarum, & Ciuium, necnon Curialium, & quorumcunq; peregrinorum eò concurrentiū cōmodis plenius conſulere, eoſq; ad huiuſmodi partē Vrbis, cum omni quiete, & tranquillitate inhabitandam, nouiſq; domibus replendam Apoſt. benignitas fauoribus, & gratijs inuitare. Motuproprio, & ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, quòd quæcunq; domus, & ædificia quæ per quaſuis perſonas, cuiuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtētes, in via noua, Felici nuncupata, ab Eccleſia S. Mariæ Maioris vſq; ad Eccleſiam ſanctiſſimæ Trinitatis in Mōte Pincio, per nos ſtrata ac directa, necnon in via Pia per nos etiā ęquata à Palatio noſtro in Monte Quirinali, vſque ad Eccleſiam S. Suſannæ, & in vicis propè dictas vias dirigendis pro tempore conſtruentur, ex quocunq; delicto quantumuis graui (criminibus tamen diuinæ, & humanæ Maieſtatis læſæ tantū exceptis) confiſcari non poſſint, ſed eorum Dominis, vel in eis ius habentibus, & ſucceſſoribus ſuis, perinde ac ſi delicta non cōmiſiſſent, firma, & illæſa remanere debeant. Ac propterea quòd ij qui per biennium continuum dictas domos, ſeu ædificia in vijs prædictis conſiſtentia inhabitauerint, iiſdem immunitatibus, & exemptionibus, quibus veri, & originarij Ciues Romani, de iure, vel cōſuetudine, vel ex priuilegio, aut aliàs quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent, vel vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non ſolum eorum inſtar, ſed pariformiter, & æquè principaliter, ac abſq; vlla prorſus differentia vti, potiri, & gaudere, liberè, & licitè valeant. Quòdque ij, qui domos, ſeu ædificia in dictis vijs conſtituta pro tempore habitabunt, ratione æris alieni, aut cuiuſuis contra-

Sanctiſſ. D.N. Sixtus V. pro cōmodiori aditu, ad venerandas Vrbis Baſilicas, qua plures vias latas aperuit & ſtrauit, & antiquū ritū de Cappellis in eiſdem Baſilicis ipſo Pont. præſente celebrandis renouauit, vt habes etiam ſup. in cōſt. 24. f. 63

Fontemque aquę Felicis ad ſuperiores Colles Vrbis maxima cum impenſa, & populi applauſu perduci fecit, vt ibi Incolæ libentius inhabitent, nouiſq; ædificiis Vrbem decorent.

at modo ex eadem cauſa ædificantib⁹ in Via Fælici, & Via Pia priuilegiū concedit, quod ædificia conſtruēda, ex quocumq; præterquam læſæ Maieſtatis delicto confiſcari nequeant.

Hoc idem conceſsit Pius IV. ædificantib⁹ in Burgo S. Petri, vt iudicaui hic in rub.

Inhabitantibuſq; per biennium ædificia prædicta quæcumq; Romanorum Ciuiū priuilegia concedit.

> Habitatores eorundem ædificiorum pro debitis & obligationibus extra Statũ Ecclesiasticum contractis, molestari non posse decernit. Priuilegiumque fori Capitolini iuxta formam Statutorum, & litterarũ Apost. desuper confectarũ elargitur.

> Hoc Stat. est in li. 1. c. 41. itemque litteræ Apost. sunt i prin. Statuti, & etiam supra in const. 32. fol. 177.

> Artifices eadẽ ædificia incolentes, a Collectis per Consulatus imponendis, ac ab onere excubias tẽpore pestis &c. faciendi, eximit.

> Decretum irritans.

> Executorum, & defensorum deputatio, & facultates.

> Clausulæ derogatoriæ.

ctus, obligationis, instrumenti etiam iurati, etiam sub Cameræ Apostolicæ, vel alia quauis forma, & conceptione verborum, extra tamen loca ditioni nostræ Ecclesiasticæ in temporalibus subiecta, initi, & celebrati, seu contracti, quamdiu ædificia, vel domos huiusmodi inhabitabunt, vigore mandati cuiuscunque Iudicis, Curiæ, vel Tribunalis, in personam, vel in rem molestari, minimè possint, nec debeant. Ac insuper priuilegio fori Capitolini Ciuibus Romanis competenti, perinde ac si veri Originarij, & indubitati Ciues Romani forent, in omnibus, & per omnia gaudeant, atque instar Ciuium Romanorum, causas suas coram quocunque Iudice, Tribunali, aut Curia pro tempore motas, iuxta formam statutorum eiusdem Vrbis nouissimè editorum, ac litterarum Apostolicarum desuper confectarum, ad Curiam Capitolinam trahere, ac reassumi facere valeant; Motu scientia, auctoritate, & tenore prædictis, perpetuò concedimus, & indulgemus. Demum vniuersos, & singulos Artifices, seu Opifices cuiuscunque artis, domos, seu ędificia huiusmodi in viis prædictis pro tempore incolentes, ab omni & quocunque onere, seu Collecta, aut grauamine per Consules eiusdem artis ratione ipsius Consulatus pro tempore impositis, similiter perpetuò eximimus, & liberamus, eisque pariter indulgemus, quòd nec præmissis contribuere, nec quicquam, vel minimum tali de causa persoluere teneantur Ac tempore pestis, aut belli (quod Deus auertat) aut cuiuscunque alterius sinistri, & excogitati casus fortuiti, ad custodias, seu excubias faciendas nequaquam sint obligati, neque ad præmissorum quippiam cogi, vel compelli possint, aut debeant, liberique, immunes, & exempti ab omnibus supradictis sint, & censeantur. Decernentes omnia, & singula præmissa valida perpetuò, & efficacia fore, suosque plenarios effectus sortiri debere, ac in singulis, quos illa concernunt, suffragari. Sicque per quoscunque Iudices, & Commissarios, ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & diffiniri debere; irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilecto filio nostro Henrico tituli Sanctæ Pudentianæ presbytero Cardinali Caietano nuncupato, moderno, ac pro tempore existenti prædictæ Romanæ Ecclesię Camerario, & Cameræ Apost. Præsidentibus Clericis, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, per se, vel alium, seu alios, pra sentes litteras, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicuius prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac domorum, seu ædificiorum huiusmodi conductoribus, habitatoribus, incolis, dominis, eorumque hæredibus & successoribus, artificibus, & quibusuis aliis supradictis, in præmissis, efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, præsentes litteras, & in eis contenta quæcunque per eos, ad quos spectat, & spectabit in futurum, perpetuò firmiter, & inuiolabiliter obseruari, illasque debitę executioni demandari procurent. Contradictores, per censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione postposita compescendo: Inuocato ad hoc vel adhibito, si opus fuerit auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Vrbis, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, etiam nouissimè reformatis, priuilegiis, indultis, & litteris Apostolicis eidem Populo Romano, eiusque Magistratibus, ac Consulatibus Artium, aut illarum Consulibus pro tempore existentibus, vel quibuslibet aliis personis, Ciuibus, Prouinciis, Terris, & locis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, etiam Motu, & scientia similibus, ac de Apostolicę potestatis plenitudine concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa mentio, seu quęuis alia expressio ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, insererentur, presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cęterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, concessionis, indultorum, exemptionis,

ptionis, liberationis, decreti, commiffionis, mandati, & derogationis infringere, vel ei aufu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præfumpferit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoftolorum eius fe nouerit incurfurum.

Datum Romæ Apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millefimo quingentefimo octuagefimo feptimo, Idus Septembris. Pontificatus Noftri Anno Tertio.

E. Dat.

Tho. Thom. Gualterutius.

Regiftrata apud eundem Thomam Secr.

Anno à Natiuitate Domini, Millefimo quingentefimo octuagefimo feptimo, Indictione decimaquinta, die vero ix. Menfis Octobris, Tempore Pontificatus Sanctiff. in Chrifto Patris, & D.N. Domini Sixti diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno eius Tertio. Retrofcriptæ litteræ Apoftolicæ, & omnia, & fingula in eis contenta affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Ecclefiarum Bafilicarũ Sancti Ioannis Lateranen. Sancti Petri de Vrbe, ac Cancellariæ Apoftolicæ, & acie Campi Floræ, vt moris eft, per nos Alemanum de Alemanus, & Octauium Tagliettum S.D. N.Papæ Curf. Publicatio.

Alexander Parabiachus Magifter Curf.

LXVI.

De conftitutionibus Pij IV. & Pij V. circa Confidentias Pontificiales editis, etiam in Regno Galliæ exequendis, cum moderatione quarundam pœnarum in eis contentarum.

Circa huiufmodi Confidentias habes dicti Pij IV. conftit. 109. fup. fol. 820. & Pii V. conftit. 87. fol. 1051.

Ad extirpandum iftud Confidentiæ crimen, hic idem Sanctiff. Pont. Six. V. erexit in Alma Vrbe, officium Auditoratus caufarum Confidentiarum, cum ampliffima Iurifdictione, & priuilegijs, vt habes fup. in conftit. 51. fol. 171.

SIXTVS Epifcopus Seruus feruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. PASTORALIS officii folicitudo nos admonet, vt quæ ad Dei laudem, animarumq; falutem à prędecefforibus noftris prouidè ftatuta fuiffe nofcuntur, debitæ executioni demandari curemus; & fi quando opus fit, illa etiam moderemur, prout perfonarum, & locorum qualitate penfata id in Domino confpicimus falubriter expedire.

Pius IV. Beneficia in Cõfidentiam recepta, a die receptionis vacare decreuit, eorumque difpofitionẽ Sedi Apoft. referuauit, vt fup. in eius conft. 109. fol. 820.

Sanè fel. rec. Pius Papa IV. prædeceffor nofter, ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclefiafticorum corruptelam, ftatuit & decreuit, vt ipfo iure vacarent Ecclefiæ, Monafteria, cæteraq; beneficia Ecclefiaftica, in confidentiam cuiufuis perfonæ, contemplatione, vel intuitu recepta, liberam illorum difpofitionẽ fibi, & Apoftolicæ Sedi referuando, nec valerent ipforum collationes, nec conceffiones, feu refignationes, nec fructuum, nec penfionum referuationes, nec facultates illas transferendi, fed Ecclefias, Monafteria, & beneficia huiufmodi ipfo iure vacare, ac prædictæ difpofitioni referuata effe, ficque per quofcumque, etiam per præfumptiones, & coniecturas legitimas, & aliàs eorum arbitrio procedendo, cum alioquin confidentias huiufmodi in lucem erui, & probari non poffe conftaret, iudicari, & diffiniri debere; necnon irritum, & inane, quicquid contingeret attentari.

In illarumque caufis, per coiecturas & pſumptiones, a Iudicibus Iudicari poffe decreuit, vt ibidem.

Et deinde recolendæ memoriæ Pius Papa Quintus, etiam prædeceffor nofter, ad tam nefarium crimen facilius detegendum & profligandum, fimiliter ftatuit, & decreuit; Vt fi quis quacumque auctoritate, Ecclefiam, vel Monafterium, aut aliud benefi-

Pius V. deinde certos cas' Cõfidentiarũ, certafque præfumptiones & coiecturas defuper attẽdẽdas declarauit, vt hic & in illius conft. 87. f. 1051.

beneficium Ecclesiasticum qualecumque, ex resignatione, vel cessione cuiuscumque personæ simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam, sola dimittentis intentione reciperet, vt illa vel illud, etiam in euentum regressus, vel accessus eidem dimittenti, vel alteri postea conferretur, aut illius fructus, vel eorum pars alij, vel alijs concederetur, vel pensiones soluerentur, ex eisdem hæc confidentia censeretur. Itidem si ordinarius, vel alius collator contulisset antea, aut conferret in futurum beneficium Ecclesiasticum, quouis modo vacãs, ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterum pro arbitrio collatoris, seu alterius cuiuscumq; contra iuris communis ordinationem disponeret; siue, vt de eo prouisus, fructus illius, vel partem ad vtilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis, aut alterius relinqueret & remitteret, seu pensionem illi vel illis, quem, vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per se vel alium scripto, aut verbo iussisset, aut significasset, persolueret. Et pariter si à patrono, etiam laico, vel alteri præsentatori, seu electori contigisset, aut contingeret id fieri. Ad hęc si Clericus Cameræ Apostolicæ, aut quisuis alius etiam Cardinalatus dignitate præfulgens, à solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus post resignationem, vel cessionem alicuius extranei, de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico, in se, Apostolica, vel alia auctoritate factam, & admissam, illam, vel illud etiam confectis litteris Apostolicis, & possessione apprehensa in eundem, resignationem, vel cedentem modico spatio interiecto, veluti duorum, aut trium Mensium retrocessisset, aut retrocederet in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, vel Monasterij, aut beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum esset, fuissetve concessum. Postremò si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum esset, denuo reciperet, quacumque auctoritate Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimisisset, in quibusuis horum casuum confidentię prauitas esset contracta, casusque huiusmodi litteris dicti Pii Papę Quarti comprehenderentur, ac si illis speciatim expressi fuissent, licèt ipsum confidentię crimen alterius tantum partis conscientia esset admissum. Ad probandum verò plenè confidentiarum abusum, inter alias, etiam has pręsumptiones, & coniecturas idem Pius Papa Quintus voluit haberi legitimas, videlicet, si quis post cessam ab eo Ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamq; à successore possessionem, sese in illa, vel illa, seu rebus illius per se, vel alium, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumq; successor illi, vel eius propinquis, ipsos, aut partem aliquam remiserit, eorundem. Si recipiens beneficium constituerit dimittentem, vel eius parentes, aut propinquos procuratores, ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit. Si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus Mensariorum ex parte dimittentis, expeditio, quę personam recipientis concernit, prosequuta sit, simulq; expensę pro ea necessariæ ab illo factę fuerint. Denique si quis pro concessione alicui facta, quacumq; auctoritate, de beneficio Ecclesiastico, per se, vel alium, seu alios intercesserit, vel aliàs in negocio concessionis sese immiscuerit quoquomodo. Deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocunque. Testes autem de quaque re singulares, singulas probare valerent præsumptiones, & coniecturas, pluresque huiusmodi præsumptiones, & coniecturę plenam probationem facerent in pręedictis. Cæterum criminosi, & cęteri omnes, qui ad perhibendum in casibus Simonię testimonium recipi possunt, ad prędicta omnia admitterentur. Sed ne quisquam etiam vana fiducia fretus, non intendendi contra se iudicij, in crimine perseueraret, vtque hoc malum grauioris censurę stimulo vsquequaque prohiberetur, omnes, & singulos, qui eousque Ecclesias, Monasteria, beneficia, fructus, pensiones, aliasue res, intercedente hoc confidentię vitio, receperant, aut retinebant, nisi statim ad se reuersi, & resipiscentes celeri dimissione sibi prospicerent, & qui quid tale admitterent in futurum, etiam omnibus & singulis aliis Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, administratio-

Et cõtra Confidentiæ criminis reos, impositur pœnas, de quibus hic, & in dicta illius const. 87.

ſtrationibus, officijs, & beneficiis obtentis; quæ pariter ſub dicta reſeruatione compręhendi voluit, necnon fructibus, penſionibus, & aliis rebus Eccleſiaſticis, ac etiam Romanæ Curiæ, & aliis Officiis temporalibus Apoſtolica auctoritate priuauit, & ad futura inhabiles decreuit, & in iuris ſubſidium excommunicationis ſententia innodauit, à qua nullus, niſi in mortis articulo conſtitutus, ab alio quàm à Romano Pontifice abſolutionis beneficium valeret obtinere, prout in eorundem prædeceſſorum ſuper his confectis litteris, plenius continetur.

Cum autem ſicut accepimus, litteræ prædictæ in Regno Galliæ, ob temporum iniuriam, aliaſque varias ſubortas difficultates, diuerſaque impedimenta, adhuc debitæ executioni non fuerint demandatæ, ac propterea tam pernicioſum Confidentiæ vitium, quod celeriter extirpari, & eradicari oportuerat, in dies magis ſerpere, ac propagari noſcatur, in maximum animarum periculum, ac ſcandalum plurimorum. Nos ad hanc corruptelam è Regno illo, quod non ita dudum omni Chriſtianarum virtutum genere florebat, & adiuuante Domino etiam in poſterum florebit, tollendam, ac prorſus eliminandam, animarumque ſaluti in primis conſulere volentes; omnibus, & ſingulis dicti Regni Archiepiſcopis, & Epiſcopis, eorunque Officialibus, & ad quos de iure & conſuetudine pertinent, per præſentes mandamus, ac ſub interminatione diuini Iudicii diſtrictius iniungimus, vt in ſuis quiſque Eccleſijs, Ciuitatibus, Diœceſib. & locis, etiam exemptis, ad prædicta ſtudioſè attendant, & in eos quos in Confidentiæ crimine, præſertim verò in aliquo ex caſibus ſuperius expreſſis, etiam per præſumptiones, & coniecturas prædictas deliquiſſe conſtiterit, ſeuerè animaduertant. Qui ſi in pręmiſsis exequendis negligentiores fuerint, eorum negligentiam ſuppleri volumus à Capitulis Eccleſiarum Metropolitanarum, & Cathedralium, ac etiam Collegiatarum, vbi de beneficijs ipſarum Collegiatarum Eccleſiarum agatur, ac etiam ab Abbatibus, ſeu Prioribus Clauſtralibus, & Conuentibus Monaſteriorum, aliorumque regularium locorum, vbi de eorundem Monaſteriorum, ſeu locorum officiis, & beneficiis quęſtio extiterit. Et nihilominus appellationes à ſententiis, quas contra delinquentes huiuſmodi fieri contigerit, ad proximos ſuperiores, iuxta Canonicas ſactiones deuolui; Executionem tamen ſententiarum prędictarum minimè impedire, aut retardare, Beneficia verò occaſione Confidentię huiuſmodi ad pręſens vacantia, & in poſterum vacatura, ab ipſorum beneficiorum ordinariis Collatoribus, perinde ac ſi diſpoſitioni dictę Sedis Apoſtolicę minimè reſeruata fuiſſent, liberè conferri, & de illis prouideri poſſe, & debere decernimus; dum tamen talium criminum participes, aut conſentientes non fuerint. Quo caſu, ac etiam vbi iidem Ordinarii Collatores, per ſex menſes, à die detectę, & comprobatę, ſeu conuictę Confidentię, beneficia ipſa vt præfertur, vacantia canonicè conferre, & de illis prouidere neglexerint, beneficiorum eorundem Collatio & prouiſio ad proximos ſuperiores deuoluatur, Quæ verò beneficia, de Iure patronatus laicorum fuerint, ad eorundem patronorum præſentationem, dummodo in crimine huiuſmodi non fuerint participes, conferri: De Eccleſijs verò, ac Monaſterijs, alijſque beneficiis Eccleſiaſticis, ad Chariſsimi in Chriſto filij noſtri Henrici III. Francorum Regis Chriſtianiſsimi nominationem ſpectantibus, nouam ipſius Regis nominationem iuxta Concordata, ſeu indulta à Sede Apoſtolica ei conceſſa, volumus expectari. Fructus verò ex Eccleſiis, Monaſterijs, & alijs beneficiis prædictis malè, & in debitè perceptos, in vſum, ac reparationem Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum prædictorum, ſuper quibus Confidentia huiuſmodi contracta, & commiſſa fuerit, per Archiepiſcopos, Epiſcopos, ſeu Officiales, alioſque prædictos conuerti, & applicari poſſe volumus, ac decernimus; Magnoperè hortantes, & enixè in Domino requirentes eundem Regem Chriſtianiſsimum, vt omne ſtudium, operam, & auctoritatem ad prædicta peragenda, & exequenda præſtare, & impertire velit. Abſolutionem autem à cenſuris, & pœnis, ac irregularitatibus, propter crimen Confidentiæ huiuſmodi quomodolibet incurſis pro tempore exiſtenti noſtro, & Sedis Apoſtolicę apud Regę prędictum Nuncio, & quo ad Prouincias ſub Legatione Auinioneñ. compręhenſas, eidem Auinioneñ. Legato, cum facultate etiam alios ſubdelegandi, de quorum pietate & prudentia magis confidant, per præſentes cõmittimus, & demandamus.

Non

Hic vero Sanctiſſ. Pont. Six. V. præcipit Epiſcopis & aliis &c. Regni Frãciæ, ubi conſtitutiones Pii 4. & Pii 5. prædictæ adhoc executæ non fuerunt, vt in futurum ad illarum executionem omnino procedant.

Appellationeſque ab eorum ſententiis ad proximos ſuperiores ſiue retardatione executionis, deuolui, decernit.

Beneficiorum ob Cõfidentias uacan. collationẽ Ordinariis Collatorib⁹, ut hic concedit.

In hoc iſte Põtif. modificat d. conſti. Pii 4.

Fructuſq; inde male pceptos in vſum, & reparationem eccleſiarũ, & beneficiorum ſuper quibus Cõfidentiæ cõmittuntur, cõuerti poſſe declarat.

In hoc etiã iſte Põt. modificat d. conſt. Pii 4.

Regem Galliæ hortatur, vt prædictorũ executioni operam præſtet.

Abſoluendiq; a cẽſuris ob Cõfidentias incurſis, Nũcio apud d. Regem, & reſpectiue legato Auinion. concedit.

In hoc etiam iſte Põt. modificat d. cõſt. Pii 4. & etiã Pii 5.

Clausulæ derogatoriæ.

Non obstantibus Pij iiij. & Pij v. prædecessorum prædictorum litteris,(quas quoad dictum Regnum in superius expressis duximus relaxandas, & moderandas) illis nihilominus,quoad alia Regna & loca in suo robore duraturis, alijsque Apostolicis constitutionibus, priuilegiis quoque, & indultis generalibus, vel specialibus quorumcunq; tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut in totum non inserta, præsentium effectus & executio impediri valeat quomodolibet, vel differri ; & de quibus eorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, cæterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem, vt præsentium exempla etiam impressa edantur, eaq; Notarij publici manu, & cuiuscunq; Curiæ Ecclesiasticæ eiusvè Prælati sigillo obsignata, eandem illam prorsus fidem, in Iudicio & extra, vbiq; locorum faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum mandati, iniunctionis, decretorum, hortationis, requisitionis, commissionis, demandationis & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum.

Datum Romæ Apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo Septimo, Id. Augusti, Pontificatus Nostri Anno Tertio.

Hippolytus Card. Prodat.

Tho. Thom. Gualterutius.

LXVII.

Rectoratus Studij Almæ Vrbis Officium, Collegio Aduocatorum Consistorialium confertur, cum antiquorum Priuilegiorum concessione, aliarumq; gratiarum concessione.

Huic Collegio, Doctorandi in Alma Vrbe facultatem concessit, Iul. III. vt sup. in eius const. 20. fol. 520. Comitibus verò Palatinis, & aliis huiusmodi facultates abstulit Pius V. vt supra in eius const. 59. fol. 1015.

Doctorum autem, & Studentium in Alma Vrbe priuilegia, vide sup. in Bonif. viij. constit. 2. fol. 33.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. SACRI Apostolatus ministerio, meritis licet insufficientibus, superna dispositione præsidentes, inter cæteras curas quæ animum nostrum delectāt illam libenter suscipimus, per quem nostræ prouisionis auspiciis, officia singula, præsertim in hac Vrbe nostra consistentia, illorumque regimina, viris committantur idoneis, quorum opere & auxilio adolescentes, studii bonarum artium causa, & diuersis Mundi partibus ad ipsam Vrbem confluentes, eorum animos, virtutibus, & bonis moribus felicius excolere valeant; ac desuper officii nostri partes interponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire. Sanè licèt aliàs officium Rectoratus Gymnasij Almæ Vrbis, vni ex Prælatis Romanæ Curiæ, ad eius vitam concedi, & assignari solitum fuerit; & fel. rec. Gregorius Papa Decimustertius prædecessor noster, Dilectis filiis Annibali & Cæsari de Grassis, aut nonnullis aliis, etiam per viam Coadiutoriæ cum futura successione, ac clausulis efficacissimis, necnon irritantibus, & aliis decretis, aut aliàs, sub certis modo & forma tunc expressis, illud concesserit, & assignauerit. Nosque Dilecto filio Magistro Simoni Cecchino Audientiæ Litterarum Contradictarum Auditori, & in vtraque signatura nostra Referendario, familiari, & continuo commensali nostro, idem officium cum similibus clausulis, etiam ad eius vitam, auctoritate Apostolica concessserimus, prout in dicti prędecessoris, ac nostris desuper

Rectoratus Studii Almæ Vrbis officiū, uni ex Prælatis Romanæ Curiæ, concedi cōsueuit.

ſuper confectis litteris, plenius continetur. Nihilominus attendentes quòd ſi dictum Officium Collegio dilectorum filiorum ſacrę Aulę noſtrę Conſiſtorialis Aduocatorum perpetuò vniretur, annecteretur, & incorporaretur, idem officium felicius gubernaretur, ac vtilitati publicæ, & ipſius Gimnaſii plenius conſuleretur, cum in dicto Collegio ſemper adſint viri litterarum ſcientia, rerum experientia, ac vſu & prudentia pręſtantes. Idcirco quaſlibet conceſsiones, aſsignationes, ac alias diſpoſitiones de dicto officio per Nos, ac prędictum, ac quoſuis alios prędeceſſores noſtros, dictis & aliis quibuſuis perſonis hactenus factas, præmiſsis & certis aliis rationabilibus cauſis adducti, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe reuocantes, caſſantes, irritantes, & annullantes, illaſque prorſus & omnino reuocatas, caſſas, irritas, & annullatas eſſe, & cenſeri debere declarantes, eaſdemque perſonas à prędicto officio penitus amouentes, ac vtilitati publicæ proſpicere, & Collegii huiuſmodi, qui pro ſubleuandis in aliqua parte noſtris, etiam ſedis Apoſtolicę neceſsitatibus, ſummam Sex Millium ſcutorum auri in auro, Dilecto Filio Depoſitario Datariæ noſtræ, & in eius manibus ſoluere promiſerunt, promptam erga Nos, & eandem Sedem reuerentiam, ac obſequia, ad ſubleuanda onera noſtra huiuſmodi, plurimum in Domino commendantes, ipſumq; Collegium, ac illius ſingulares perſonas, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, ac dictarum litterarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes; Motu proprio, non ad Collegij prædictorum, vel aliorum pro ipſis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, officium Rectoratus Gimnaſii Vrbis huiuſmodi, per ipſos Collegium tenendum, regendum, & gubernandum, iuxta prouidam diſpoſitionem, & ordinationem per eos, vel eorum maiorem partem faciendam, & toties quoties eis, vel eorum maiori parte expedire videbitur, mutandam, cum omnibus, & ſingulis illius fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis vniuerſis, & quibuſcunque, tam ordinarijs, quàm extraordinarijs, & qua alij qui pro tempore fuerũt Rectores dicti Gimnaſij quouiſmodo habuerunt, ſeu habere potuerunt, ac quibuſuis cauſis, & rationibus, necnon cum quibuſuis honoribus, oneribus, præeminentijs, antelationibus, prærogatiuis, iuriſdictionibus, auctoritatibus, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, & exemptionibus, priuilegijs, & indultis ſolitis, ac conſuetis; & quibuſuis alijs conceſſionibus & gratijs, quibus tam vltimus, quàm alij Rectores dicti Gimnaſij, quauis ratione, vel cauſa, vſi, gauiſi, & potiti fuerunt, ac vti, gaudere, & potiri potuerunt, Collegio Aduocatorum huiuſmodi, Ita quòd liceat ipſis Collegio, per ſe, vel alium, ſeu alios, eorum, & Collegij huiuſmodi nominibus, corporalem, realem, & actualem poſſeſsionem dicti officij appręhendere, ac perpetuò retinere, illiuſque fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta percipere, exigere, & leuare, & in ſuos, ac Collegij & officii huiuſmodi vſus, & vtilitatem conuer tere; Ipſumque officium, per ſe & quemlibet eorum exercere, regere & gubernare, ac omnia, & ſingula, quoad huiuſmodi officium, eiuſque liberum exercitium ſpectant, & pertinent, gerere, & facere, cuiuſuis licentia deſuper minimè requiſita, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò vnimus, annectimus, & incorporamus. Et inſuper dictos Collegium & Aduocatos, amplioribus fauoribus, & gratiis proſequi, eorumque vtilitati, & minori quo fieri poterit diſpendio, ipſi ſummam Sex Millium ſcutorum huiuſmodi congerere valeant, prouidere volẽtes. Motu, & auctoritate ſimilibus, eiſdem Collegio & Aduocatis, vt vnum Montem à quibuſcunque grauaminibus, omnino liberum, immunem, & exemptum, vſque ad ſummam Sex Millium ſcutorum huiuſmodi, cuius loca vacabilia non exiſtant, ſuper fructibus, redditibus, & prouentibus Collegii huiuſmodi, etiam per nos eidem Collegio, vt præfertur conceſſis, & applicatis, ad rationem illorum fructuum, quam dictum Collegium, ſecundum eius liberam voluntatem ſtatuerit, & ordinauerit, pro quolibet centenario, ad inſtar Pacis, & aliorum Montium dictæ Vrbis, & Prouinciarum, aliàs erectorum,

Sed Sãctiſ. D. N. Sixtus V. pro fœliciori eius regimine, ipſum officium cum ſuis oneribus honoribus & emolumẽtis, Collegio Aduocatorũ Conſiſtorialiũ aſsignat.

Montemque unum pro ſcutis ſex millib. ſuper emolumẽtis dicti officii, erigendi facultatem elargitur.

erectorum, modo & forma per dictum Collegium statuendis, & ordinandis, regendum, & gubernandum; Ita vt Depositarius, Secretarius, & officiales quoscunq; eligere, ac deputare, ac resignationes pro tempore faciendas, admittere, ac patentes, aliasque litteras desuper necessarias facere, liberè & licitè valeat, per Collegium prædictum, seu personam ab eodem Collegio deputandam erigere, & instituere; Necnon pro securitate, & indemnitate emptorum dictorum locorum, omnia & sinnula dicti Collegij bona, illorumque fructus, redditus, & prouentus, etiam in ampliori forma Cameræ Apostolicæ obligare, & hypothecare; ac obligationes, & hypothecas, quæ etiam futuros successores in officijs aduocationis Consistorij huiusmodi, siue per cessum, vel decessum, aut ex quacunque alia vacatione ligent, & afficiant, perinde ac si ab illis personaliter factæ, & præstitæ fuissent, cum quibusuis promissionibus, fideiussionibus, cautionibus, cautelis, conuentionibus, clausulis, & decretis omnibus, necessarijs. & opportunis præstare, cæteraque ad hæc necessaria facere liberè, & licitè valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium huiusmodi permittimus, ac desuper licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur; Ita vt ipsum Collegium Montem huiusmodi infra octo annos proximos, integrè, & totaliter extinguere omnino teneatur: Ac vt Collegium, & Aduocati huiusmodi, qui maioribus occupationibus detinentur, maioris etiam dignitatis titulo decorentur; omnibus & singulis prædictæ Aulæ Consistorialis Aduocatis, vt ipsi vniuersos, & quoscunque Aduocatos, Procuratores, Doctores etiam antiquiores, & quoscunque alios, tam in Romana Curia, quàm extra eam præcedant, omniaque & quæcunque priuilegia eisdem Collegio, & Aduocatis, per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & præcipuè per piæ memoriæ Iulium Papam Tertium, etiam prædecessorem nostrum, super facultate Doctores creandi, etiam priuatiuè quoad alios, quę priuilegia, & litteras Apostolicas desuper confectas, eorum tenorum præsentibus etiam pro expressis habentes, auctoritate & tenore prædictis confirmamus, & innouamus, & quatenus opus sit de nouo concedimus, Motu, scientia, ac potestatis plenitudine prædictis. Ac vniuersis & singulis cuiuscunque conditionis, status, gradus, dignitatis, & honoris, ne sub indignationis nostræ, aliisque arbitrio nostro imponendis pœnis, eosdem Collegium Aduocatorum, in præmissis vel circa ea, aut in eorum aliquo quomodolibet impedire, molestare, perturbare, seu inquietare, contra præsentium continentiam & tenorem, vllatenus audeant, vel præsumant, districtius inhibemus; Necnon omnibus, & singulis ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, vt hæc omnia plenè obseruent, & obseruari faciant, præcipimus. Decernentes vnionem, annexionem, incorporationẽ, applicationes, indultum, inhibitionem, ac præceptum prædicta, præsentesq; litteras, nullo vnquam tempore, etiam ad prædictorum, & aliorum quorumuis instantiam, etiam ex quacunque, & inexcogitata causa, etiam sub prætextu quòd in forma iuris facta non fuerint, reuocari, alterari, limitari, modificari, aut ad terminos iuris communis reduci, vel quępiam aduersus illa in integrum restitui, seu de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quouis defectu notari, vel impugnari posse; dictosque Collegium ad causam, seu causas, propter quas illa emanarint, coram quocunque verificandum non teneri: nec propterea, aut ex eo quòd interesse prætendentes vocati non fuerint, per subreptionem, vel obreptionem obtenta præsumi, aut aliàs viribus carere, ac illorum quasuis reuocationes, suspensiones, derogationes, vel limitationes, pro tempore factas & emanatas, pro noua illorum concessione haberi, ac quoties illę emanabunt, toties renouata, & de nouo concessa, etiam sub datum per eosdem Collegium eligenda censeri, ac Collegium huiusmodi eorundem locorum emptores, & quoscunque alios, in præmissis interessę quomodolibet prætẽdentes, ad probandum, seu verificandum præmissa, & in quos vsus prædicta summa conuersa fuerit, nullo vnquam tempore tenen. nec locorum huiusmodi prouentus, in sortem principalem computari. Sicque per quoscunque Iudices, & Commissarios, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores huiusmodi, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, ac alios quoscunque, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quauis instantia

Præcedentiam ante alios Aduocatos & Doctores etiã antiquiores concedit.

Doctorandi facultatem, & alia quæcumq; priuilegia confirmat.

Clausulæ præseruatiuæ.

Decretum irritans.

instantia iudicari, & diffiniri debere; ac irritum & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Dilecto Filio Magistro Euangelistę Pallotto Datario, & Prælato domestico nostro, Motu simili, per Apostolica scripta mandamus quatenus ipse, per se, vel alium, seu alios faciat auctoritate nostra, Collegium, ac illius Aduocatos prædictos vnione, annexione, incorporatione, permissione, concessione, impartitione, confirmatione, innouatione, inhibitione, & decreto, aliisque præmisis, pacificè frui, & gaudere: Non permittentes eos, & eorum quemlibet desuper, cotra pręsentium tenorem, quomodolibet, per quoscunq; indebitè molestari. Contradictores, per censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione postposita compescendo. Non obstantibus præmissis, ac nostra, de non tollendo iure quæsito, & alijs Cancellariæ Apostolicæ regulis, ac quatenus opus sit Lateranen. Concilij nouissimè celebrati, vniones perpetuas, nisi in casibus à iure permissis fieri prohiben. & alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Vrbis, & Aduocatorum, ac Gimnasij, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis eisdem Vrbi Collegijsque, & Tribunalibus, ac Gimnasij illius, ipsorumque superioribus, & personis, ac dilectis filijs Populo Romano, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusq;, & alijs decretis, per quoscunque prædecessores nostros, etiam iteratis vicibus, aut aliàs quomodolibet in contrarium concessis, approbatis, & innouatis; Quibus omnibus & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem quòd præmissa omnia valeant, suumque robur obtineant, licèt non omnium Aduocatorum Collegij huiusmodi, sed eorum tantum maioris partis consensus accedat, perinde ac si eorũ omnium quoad præmissa omnia, expressus accederet assensus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginã nostræ absolutionis, vnionis, annexionis, incorporationis, permissionis, concessionis, impartitionis, cõfirmationis, innouationis, nouæ cõcessionis, inhibitionis, præcepti, decreti, mandati, derogationis, ei voluntatis infringere, seu ei ausu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Executoris, & desensoris deputatio, & facultates.

Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ Apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Decimo Cal. Septembris, Pontificatus Nostri Anno Tertio.

LXVIII.

Montis Fidei ampliatio eiusq; fructuum ad sex pro centenario reductio.

Hunc Montem erexit Clemen. VII. vt supra in eius const. 17. fol. 314. & auxit Paul. III. cum reductione fructuum ad septem cum dimidio pro centenario vt sup. in const. 33. fol. 425.

Sixtus Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. HVMANI plerunque sic fallitur incertitudo iudicij, dum futuris euentibus modum, & formam præscribere nititur, vt quæ prouida etiam deliberatione constituuntur, operę precium sit postea immutare; vnde nemini mirum videri debet, si Romanus Pontifex ea quæ ab ipso ex certis apparentibus causis emanarunt, ne cuiquam sint incommodo, aut dispendio, prouidè reuocat, & ad debitum pristinumque statum reducit, ac aliàs desuper disponit, prout rerum, & persona-

Clem. 7. Montem fidei erexit cum fructibus ad rationē decem pro centenario, ut hic, & in illius const. 27. sup. f. 314

rum circumstantijs debitè pensatis, conspicit in Domino salubriter expedire. Aliàs siquidem, postquam felicis recordationis Clemens Papa vij. prædecessor noster pro imminenti Apostolicæ Sedis necessitate, ac fidei defensione, Montem Fidei, vsque ad summam ducentorum millium ducatorum, decem iulijs pro quolibet ducato huiusmodi computatis, per quasdam perpetuò erexerat & instituerat, eidem Monti sic erecto dohanam mercium Vrbis, Sancti Eustachij nuncupatum, etiam perpetuò applicauerat, ac illis, qui pecunias in dicto Monte posuissent, dohanam ipsam, illiusque liberam administrationem, ac super ea annuum redditum viginti millium ducatorum similium, & sic ad rationem, decem pro centenario, quolibet Mense, pro sua cuiusque rata persoluendum concesserat, & assignauerat, cum priuilegijs, iuribus, exemptionibus, & indultis tunc expressis, & successiuè pro potiori personarum prædictarum eorumque Collegij cautela, erectionem, & institutionem prædictas confirmauerat, ac tam in erectione, quàm confirmatione huiusmodi, inter cætera voluerat, quòd si Mons prædictus ab eiusdem Clementis successoribus Romanis Pontificibus extingueretur, successores ipsi, & Camera Apostolica ad soluendum, & satisfaciendum eisdem personis de integra summa pecuniarum, per eas eidem prædecessori solutarum, & in dicto Monte positarum tenerentur, ac obligati essent: piæ memoriæ Paulus Papa iij. etiam prædecessor noster, ex certis tunc expressis causis, per aliàs suas litteras, dictum Montem ad quatuor millium ducatorum similium, vel aliam veriorem summam super dohanarum, & Gabellarum Grasciæ, ac Ripæ, & Ripettæ eiusdem Vrbis redditibus, & emolumentis auxit, eiusdemque Montis redditus, & prouentus, ad rationem septem cum dimidio pro quolibet centenario singulis annis reduxit, & deinde ob certas necessarias ab eo tunc adductas causas, Montem prædictum ad aliam annuam summam duodecim millium ducatorum similium etiam auxit, ac illos pariter super earundem Dohanarum, & Gabellarum Grasciæ Ripæ, & Ripettæ, alijsque dictæ Cameræ redditibus tunc expressis, annuatim assignauit, personisque ipsis, & eorum Collegio annuum redditum, ad dictam rationem septem cum dimidio pro quolibet Centenario, cōcessit. Et postremo nos, ex certis similiter tunc apparentibus causis, per quandam cedulam manu nostra Motu proprio signatam, & forsan desuper confectas litteras, prædictum Montem Fidei, cum assignationibus reddituum illi applicatorum, ac facultatibus, & iuribus in litteris prædecessorum huiusmodi concessis, saluis tamen conditionibus, & reseruationibus infradicendis perpetuò suppressimus, & extinximus, ac suppressum, & extinctum esse, & censeri debere, dictique extincti Montis Creditores, vsque ad Cal. Septembris proximè præteriti tantum, dictos Prouentus assignatos prætendere posse decreuimus, necnon loco Montis extincti prædicti, vnum alium Montem etiam Fidei nuncupandum non vacabilem, pro tot personis, quot pecunias suas in eo vsque ad summam Sexcentorum Millium scutorum monetæ, ad rationem decem Iuliorum pro quolibet scuto huiusmodi ponerent, ereximus, & instituimus, ac ex eisdem sexcentis Millibns scutis Quadringenta & octuaginta Millia in redemptionem, & extinctionem prædictæ summæ antiquæ, reliqua verò Centum &. Viginti millia scuta huiusmodi in subuentionum, necessitatum Sedis, & Cameræ prædictarum conuerti, & erogari voluimus, eidemque nouo Monti sic erecto, & instituto, ac personis qui in eo suas pecunias ponerent, annuam summam Trigintasex Millium scutorum in locum totidem aliorum, qui prius exigebantur, ac prędicti extincti Montis Creditoribus, pro eorum annuo redditu, soluebantur super redditibus & emolumentis Dohanarum Mercium Vrbis, & Grasciæ Ripæ, & Ripettæ huiusmodi, ac alijs eiusdem Cameræ introitibus, eisdem modo & forma, quibus per Clementem & Paulum prædecessores prædictos concessa, applicata, & assignata fuerant, etiam cum omni iure Prioritatis, & anterioritatis, ac omnibus priuilegijs, immunitatibus, exemptionibus, & prærogatiuis eiusdem veteris Montis creditoribus, competentibus, concessimus, applicauimus, & appropriauimus, ipsumque nouum Montem Fidei, & illius personas, ac futurum Collegium, in nostrum & ipsius Cameræ locum, quoad dictam summam trigintasex millium scutorum, ex dictis redditibus, & emolumentis, vt præfertur applicatis & assignatis percipiendam, ac illius exactionem, & perceptionem, donec nouus Mons pręfatus duraret, etiam

Paul. iij. dictū Montē auxit, eiusq; fructus ad septem, cum dimidio reduxit, ut hic, & in illius cost. 32. fol. 423.

Hic uere Sanctiss. D. N. Sixtus V. dictum Mōtem extinxit, & suppressit, nouumque Montem etiā Fidei nūcupandum, ut hic erexit.

cum

cum anteriotate, potioritate, & reseruatione prędictis substituimus,& surrogauimus; pręterea, vt restitutio pretij dicti Montis, per nos sic extinti, aliaque pręmissa quàm-primùm facilius, ac promptius ad effectum perducerentur, dictum nouum Montem sex millia loca ad rationem centum scutorum dictæ monetæ continentem, cum annuo redditu trigintasex millium scutorum illi, vt pręfertur assignatorum, & applicatorum, à Kal. Septembris proximè pręteriti incipiente, & ex tunc de cętero decurrendo, ac omnibus alijs iuribus, priuilegijs,& pręrogatiuis supradictis, dilecto filio Ioanni Augustino Pinello nostro, & Cameræ prędictę Depositario generali, pro se, ac eius hęredibus, & successoribus quibuscunque, pro pretio sexcentorum Millium scutorum huiusmodi, per eundem Ioannem Augustinum, certis modo & forma tunc expressis, soluendum concessimus, vendidimus, & transtulimus, ac Ioannem Augustinum, illiusq; hæredes, ac successores prædictos, in omne ius, locum, & priuilegium nostrum, & dictæ Camerę, quoad nouum Montem, ac eius iura huiusmodi posuimus, & surrogauimus, sibique illorum possessionem ex tunc à Cal. Septembris prędictis inchoandum concessimus, & interim eius nomine, nos eam tenere constituimus, eundemque Ioannem Augustinum, ex causa venditionis huiusmodi, Depositarium dicti noui Montis fecimus, & deputauimus, ac dilecto filio Tyberio Ceuli, & aliis appaltatoribus, seu administratoribus earundem Dohanarum, nunc & pro tempore existentibus, mandauimus, quatenus prędicto Ioanni Augustino Depositario, de dictis triginta sex millibus scutis monetę quolibet anno, & in terminis solitis, ac modò & forma, quibus illa eo vsque soluere consueuerant, à dictis Cal. Septembris in antea, & de cętero, absque alio à nobis, & Camera prędicta desuper expediendo mandato, re ipsa persoluerent, & numerarent, soluique & numerari facerent cum effectu, insuper Ioanni Augustino, ac illius hæredibus, & successoribus prædictis, Secretarium, & Ratiocinatorem, seu Computistam dicti noui Montis, cum salarijs, & emolumentis, quæ idem Ioannes Augustinus duceret statuenda, eligendi, & deputandi, ac ad eorum beneplacitum, & nutum ponendi, & amouendi; dictaque sex millia loca quibusuis personis pro quocunque prętio vendendi, alienandi, & aliàs de illis disponendi facultatem, & auctoritatem concessimus, ac pro præmissorum omnium obseruatione, omnia & singula eiusdem Cameræ bona mobilia, & immobilia obligauimus, ac expressè, & specialiter hypothecauimus, necnon dilectis filijs Camerario, Vicecamerario, Thesaurario, Clericis, & Præsidentibus dictæ Cameræ, inter alia dedimus in mandatis, vt personis in dicto extincto Monte pecunias habentibus, vel eorum defensoribus, seu aliis officialibus, etiam si eis videretur, per ędictum publicum, in locis per eos declarandis, affigendum, intimari facerent, quatenus in Vrbe pręsentes intra quindecim dies inclusiuè, absentes verò infra vnum, alij autem vltra Montes existentes infra duos Menses similiter à dictis Kal. Septembris inchoandos, declarare deberent, an vellent pecunias suas in eodem nouo Monte, iuxta illius erectionem & institutionem à nobis superius factam dimittere, vel eas à dicto Ioanne Augustino, centum scutis pro quolibet loco, quem in dicto veteri Monte habebãt, vt præfertur computatis, recipere, & recuperare: alioquin dictis terminis elapsis, & eisdem Montistis non declarantibus, vel pecunias suas non repetentibus, nulli amplius fructus & prouentus dicti extincti Montis, eis de cætero deberentur, & factis solutionibus illis Montistis, qui pecunias suas recuperare, vel compensationibus respectu illorũ qui in ipso nouo Monte Creditores esse vellent, ex tunc prout ex ea die & è contra, eundem Ioannem Augustinum quietauimus, absoluimus, & per acceptilationem perpetuam liberauimus; irritanti & alijs decretis etiam vim contractus inducentibus, necnon nihilominus mandatis, præceptis, & clausulis desuper appositis, prout in nostra cedula Motus proprij, & desuper forsan confectis; necnon singulis Clementis, & Pauli prædecessorum litteris huiusmodi plenius continetur. Nunc verò suppressionis, & extinctionis antiqui Montis huiusmodi, maturius & exactius perpenso, magis expediens, & operę pretium fore censemus, vt pro minori dictorum Montistatorum damno, & incommodo, fructibus singulorum locorum antiqui Montis huiusmodi, ad rationem sex scutorum dictę monetę, vt præfertur, reductis, eiusdem antiqui Montis, illiusque Collegij, ac Ministrorum, & Offi-

Nouum Montem sic erectũ, d. Io. Augustino Pinello pro scutis sexcẽtis millibus vendidit.

Depositarium eiusdem Montis eund. d. Pinellum deputauit.

Facultatemq; Secretarij, & Computistę dicti Montis eligendi d. Pinello concessit, & loca dicti Montis aliis personis vendẽdi licentiam dedit.

Intimari etiã fecit Mõtistis, dicti antiqui Montis, an pecunias in d. Nouo Mõte dimittere, an vero scuta centum pro quolibet loco recipere vellent.

cialium, ſtatus ſaluus, & illęſus remaneat, & Mons ipſe in tot aliis locis, quot ex redditu annuo, ratione reductionis huiuſmodi ſupercreſcente, conſtitui poterunt, augeatur. Quocirca nos ipſius antiqui montis conſeruationi, illiuſq; Collegij, ac perſonarum commodis, & indemnitatibus more pij patris prouidere volentes, ipſiuſq; Montis, & illius Collegij huiuſmodi ſingulares perſonas, ac dictum Ioannem Auguſtinum à quibuſuis excõmunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſq; Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes; necnon cedulæ noſtræ, & deſuper forſan confectarum, ac ſingularum Clementis, & Pauli prædeceſſorum litterarum huiuſmodi, necnon priuilegiorum, indultorum, exceptionum, immunitatum, facultatum, conceſſionum, & quarumcunq; aliarum gratiarum Monti Fidei, illiuſq; Collegio, & perſonis prędictis quomodolibet conceſſorum, tenores, ac fructuum, redditiuum, prouentuum, & aliorum emolumentorum illis aſſignatorum qualitates, quantitates, ſituationes, denominationes, & veros etiã annuos valores, pręſentibus pro ſufficiẽter expreſſis, & inſertis habentes; Motu ſimili, non ad Collegij, & perſonarum Montis, ac Ioannis Auguſtini prædictorum, ſeu alicuius eorum, vel alterius pro ipſis, nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſuppreſſionem & extinctionem antiqui, ac erectionem & inſtitutionem noui Montis Fidei huiuſmodi, necnon conceſſionem, & venditionem de dicto nouo Monte, illiuſq; fructibus, prouentibus & emolumentis in fauorem dicti Ioannis Auguſtini, ac conſtitutionem & deputationem in Depoſitarium eiuſdem noui Montis de eius perſona per nos, vt pręfertur factas, ac facultatem Secretarium, & Ratiocinatorem, ſeu Computiſtam dicti noui Montis eligendi, & deputandi, ac certa alia tunc expreſſa faciendi, eidem Ioanni Auguſtino conceſſam, necnon cum omnibus, & ſingulis in eis contẽtis clauſulis, obligationibus, hypothecis, & decretis cedulam noſtrã, & deſuper forſan confectas litteras huiuſmodi, ac inde ſecuta quęcumq;, ſaluis dumtaxat reductione, & augmento, ac alijs infraſcriptis, eiuſdem Ioannis Auguſtini ad hoc etiam accedente conſenſu, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuò reuocamus, caſſamus, irritamus, abrogamus & annullamus, viribuſq; & effectu omnino euacuamus, ac pro reuocatis, caſſis, irritis, abrogatis, annullatis, & infectis, viribuſq; & effectu vacuis haberi, & cenſeri, nulliuſq; roboris vel momenti exiſtere, nec amplius attendi, nec cuiquàm ſuffragari volumus; Necnon antiquum Montem, illiuſq; Collegium, & perſonas huiuſmodi aduerſus illa omnia, ac in priſtinum, & eum in quo antea quomodolibet erant ſtatum, in omnibus & per omnia, perinde ac ſi nunquam emanaſſent, reſtituimus, reponimus, & plenariè reintegramus. Et nihilominus omnia & ſingula loca eiuſdem Montis, ad rationem Sex ſcutorum ſimilium pro quolibet loco, ſeu centenario de Bimeſtri in Bimeſtre, pro eorũ rata à Calendis menſis Septembris proximè præteriti computando, reducimus & moderamus, ac eundem Montem vltra illius quatuor mille & octuaginta loca prædicta, in mille & ducentis alijs locis, ſeu portionibus ex huiuſmodi reductione ſupercreſcentibus, augemus, extendimus, & ampliamus, ita vt inſimul Sex mille loca conſtituat, & tam antiqui quàm moderni emptores locorũ Montis huiuſmodi, eorumq; hæredes & ſucceſſores, ac ab ipſis vel eorum aliquo cauſam pro tempore habentes, vnum corpus, vnicumque Collegium dumtaxat inuicem faciant, nec inter ſe aliqua differentia etiam verbalis exiſtat, ſed tam antiqua, quàm noua loca huiuſmodi pro tempore obtinentes, pari paſſu ambulent, tam in exactione, quàm diſtributione prouentuũ iurium, & emolumentorum, dicto Monti illiuſq; Collegio aſsignatorum, quæ expenſis, & oneribus, ac alijs deducendis deductis, iuxta ordinationem ipſius Collegij, in vnam maſſam reducta, ęquis portionibus, tam quoad pręterita quàm futura credita, diuidi debeant, ac aliàs eodem Monte, vnè cum illius Collegio, eſſentia vſu, exercitio, inſignibus Depoſitario, Secretario, ac alijs officialibus & miniſtris, ad ipſius Collegij nutum toties quoties ponendis, & amouendis, necnõ obligationibus, hypothecis, ac cautionum etiam banchariarum præſtationibus, cautelis, declarationibus, decretis, facultatibus, indultis, exemptionibus, priuilegijs, pręrogatiuis, gratijs, conceſsionibus, ordinationibus,

Sed modo, dicti Antiqui Mõtis Fidei extinctionẽ, nouãq; eius erectione, & eiuſdẽ venditionẽ d. Pinello factam, ex cauſis ſic expreſsis reuocat.

Antiquũ Montem eiuſq; collegium in priſtinum ſtatum reponit.

Fructus ipſius Montis ad ſex pro cẽtenario reducit.

Mõtem ipſum ad millẽ & ducenta alia loca extendit.

Montiſtas tam antiquos quã modernos, omnibus gratijs & priuilegiis à Clẽ. 7. & Paul. 3. ac alijs Pontif. eis conceſſis, æqualiter gaudere decernit.

nibus,statutis & consuetudinibus,necnon quocumq; iure potioritatis,& anterioritatis, ac alijs omnibus ad fauorem dicti Montis,illiusq; Collegij,& personarum,tam per Clementem,& Paulum, quàm alios quoscumq; Roman.Pontifices prædecessores nostros, dictamq; Cameram, & Sedem Apostolicam concessis, & eis competentibus, saluis, firmis, & inuiolatis in cęteris omnibus remanentibus, ac in suo robore, vigore,& efficacia persistentibus:quibus omnibus, & singulis, per nos in nullo alio præiudicatum,innouatum,alteratum,& immutatum existere; sed illa omnia & quæcumq; prorsus intacta, & illibata permanere, ac prout hactenus,etiam imposterum obseruari;ipsumq; Montem, ac illius Collegium, & personas,præsentes & futuras eis omnibus vti,frui,potiri, & gaudere debere, nec desuper à quoquam quouis prætextu,causa,ratione,vel colore molestari, perturbari, vel inquietari posse. Declaramus insuper, mille & ducenta loca sic per nos aucta prędicta, quorum fructus,& emolumenta ad rationem Sex pro quolibet loco & centenario annuatim, de Bimestri in Bimestre, pro eorum rata à dictis Calen. Septembris proximè præteritis incipiendo, ac aliàs, modo & forma præmissis persolui debeant,cum omnibus suis iuribus,priuilegijs, & prerogatiuis huiusmodi,prædicto Ioanni Augustino pro se,eiusq; hæredibus & successoribus, ac alijs causam ab eo, seu eis habituris,pro pretio centum & viginti millium scutorum,decem Iulijs pro quolibet scuto huiusmodi computatis,per eum illi, vel illis, quibus à nobis ordinatum fuerit,per totum mensem Decembris proximè venturi, omni & quacumq; exceptione remota,etiā in scutis aureis,ad rationem Iuliorum vndecim & bolendinorum octo pro quolibet scuto,computatis,prout sic in dicta prima venditione computatum fuerat,soluendorū,concedimus, vendimus & assignamus; ipsumq; Ioannem Augustinum ac illius hęredes, & successores prędictos, seu causam ab eo vel eis pro tempore habentes,in nostrū dictęq; Camerę locum,ius, & actionem,quoad augmentum mille & ducentorum locorum huiusmodi,illorumq; fructus,& emolumenta ponimus,& irrogamus; Eidemq; Ioanni Augustino dicta mille & ducēta loca, vt pręfertur aucta,quibusuis personis pro quocumq; pretio maiori, vel minori,ad sui beneficium, & detrimentum respectiuè,etiam in pluribus vicibus,absque aliqua nostra,seu Sedis & Cameræ prędictarum,vel alterius requisita licentia,& sine aliqua solutione cuiuscumq; compositionis, aut regaliorum facienda, vendendi,alienandi,& aliàs de illis disponendi,facultatem & auctoritatem concedimus;ipsumq; Ioannem Augustinum, aut dictam Cameram,seu eius vel Romani Pontificis pro tempore existentes officiales, vel alium quemcunq;, nisi solum Collegiū Montistarum huiusmodi, & eorum deputatos,in fructuum, redditium, & emolumentorum dicto Monti assignatorum, administratione, ac Depositarij, Secretarij, Computistæ, aliorumq; officialium, & ministrorum eiusdem Montis,illiusque Collegij electione, & deputatione, ac alijs rebus ad Montem, & Collegium huiusmodi pertinentibus, dicti Ioannis Augustini, cui dicta facultas, vt præmittitur concessa fuerat, similiter ad hoc expresso accedente consensu, se intromittere nullatenus posse, necnon si vllo vnquam tempore, Montem prædictum à nobis,vel successoribus nostris Romanis Pontificibus extingui, aut personas ipsius Collegii, quominus fructus, redditus, & emolumenta eis assignata, integrè & liberè percipere possint, quomodolibet impediri contigerit, nos, & successores nostros, ac Cameram præfatam, ipsiusque Cameræ bona quæcunque, personis Collegii huiusmodi pro tempore existentibus,ad integram pecuniarum summam,per eos, vel illos à quibus idem habuerint,super dicto Monte Fidei positam, eiusdem valoris, quantitatis, & bonitatis, quibus tempore erectionis, augmenti, & reductionum respectiuè,illa prędictæ Camerę persoluta fuit, absque eo, quod in illis, iura & emolumenta ab ipsis inde percepta, vllatenus computari possint, statim soluendum, & satisfaciendum teneri,ac validè & efficaciter obligatos,ac hypothecata esse; necnon pręsentes litteras nullo vnquàm tempore, etiam ex eo quod interesse forsan habentes, ad id legitimè vocati non fuerint, & in eis tractatus diligentię, ac quęcumq; alię solemnitates,cęteraq; de iure,consuetudine, vel priuilegio,seu iuxta statuta decreta, ordinationes,& reformationes ipsius Camerę, aut rec.mem. Pij Papę IV. sub datum decimosexto Cal. April. primo, & sub Cal. Nouemb. quinto, Pontificatus sui Annis, ac quorumcunque aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum

Prædicta loca mille & ducentū vt supra aucta, d. Io. Augustino Pinello ꝓ pretio cētū viginti millium scutorum vendit.

Illaque loca alijs personis vēdendi facultatem d. Pinello concedit.

Assecuratiōēq; Montistis circa fructuum perceptionem, & Officialium deputationem promittit.

Pii 4. constitutiones istas habes sup fo. 680 & fol. 812.

rum

rum nostrorum litteras, & constitutiones, super solemnitatibus, diligentijs & formis in locationibus, & venditionibus bonorum, & redditŭum dictæ Cameræ seruandis, editas, vel aliàs quomodolibet requisita, & in similibus necessaria non interuenerint, seu etiam enormis, vel enormissimæ, & totalis læsionis, aut alio quouis prætextu, causa, vel occasione quantumcunq; notabili & iuridica, etiam necessario exprimenda, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, impugnari in toto, vel in parte rescindi, retractari, annullari, inualidari, in ius, vel controuersiam reuocari, ad terminos iuris reduci, seu aduersus eas quodcũque iuris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, minusq; sub quibusuis aliis similium, vel dissimilium concessionum, & gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, modificationibus, vel alijs contrarijs dispositionibus à nobis, seu quibusuis aliis Romanis Pontificibus successoribus nostris, aut dicta Sede pro tempore emanatis, seu emanandis, comprehendi, sed semper ab illis exceptis, & quoties illę emanabunt, toties in pristinum, & eum in quo antea quomodolibet erant statũ restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, ac etiam sub data per Collegium, & personas Montis huiusmodi: necnon Ioannem Augustinum eiusq; hęredes, & successores prædictos, ac causam ab eis pro tempore habentes, seu eorum aliquem eligenda, de nouo concessas, validasq; & efficaces fore & esse, ac vim validi, efficacis, & onerosi contractus inter nos, & Cameram ex vna, ac Collegium & personas Montis huiusmodi, necnon Ioannem Augustinum eiusq; hæredes, & successores prædictos, ac causam ab eis pro tempore babentes ex altera partibus, ritè, ac rectè initi, stipulati, ac etiã vtrinq; iurati ex titulo oneroso habere, & obtinere, suosq; plenarios, & integros effectus sortiri debere, dictamq; Cameram ac Montem, illiusq; Collegium, & personas, necnon Ioannem Augustinum eiusq; hæredes & successores, ac causam ab eis pro tempore habentes, in iuribus, & alijs prædictis tuendos, ac ab omni incommodo, damno, lęsione, lite, causa, & controuersia immunes, indemnes, & exemptos, conseruandos teneri, & obligatam esse ac fore, nec Collegium & personas Montis huiusmodi, sen Ioannem Augustinum illiusq; hæredes, & successores, ac causam ab eis pro tempore habentes, vel quemcunq; alium, eius nomine ad easdem pręsentes litteras in dicta Camera, etiã iuxta formam constitutionis Pij prædecessoris huiusmodi, sub datum octauo Calen. Augusti Pontificatus sui Anno sexto, editæ, infra tres menses ibi ad id præfixos, seu etiã postea vllo vnquam tempore præsentandum, & insinuandum, ac registrari faciendum minimè teneri, nec ad id vlla vnquam necessitate cogi, nec propterea ipsas præsentes litteras viribus carere, sed Collegio & personis, necnon Ioanni Augustino, eiusq, hęredibus, & successoribus, ac causam ab eis pro tempore habentibus, prædictis suffragari in omnibus & per omnia, perinde ac si iuxta vltimo dictam constitutionem in ipsa Camera pręsentatæ, insinuatæ, & registratæ fuissent, & tam ille, quàm omnia & singula alia præmissa à nobis de fratrum nostrorum consilio, & vnanimi assensu, debitisq; tractatibus, diligentijs, solemnitatibus, & alijs ad id requisitis plenè seruatis, & adhibitis emanasse nt. Sicq; & non aliter per S.R.E. Camerarium, Vicecamerarium, Auditorẽ, Thesaurarium, Clericos, Pręsidentes, & alios prædictos: necnon quoscumq; Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac eiusdem S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quauis causa, & instantia iudicari, ac diffiniri debere; necnon si secus super his à quoquàm, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus. Et nihilominus nunc, & pro tempore existentibus Camerario, Vicecamerario, Auditori, Thesaurario, Clericis, Pręsidentibus, Commissario, & alijs prefatis, eorumq; singulis, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, in virtute Sanctæ obedientiæ, harum serie pręcipimus & mandamus, quatenus ne Collegium illiusq; personas præsentes, & futuras: necnon Ioannem Augustinum, eiusq; hęredes, & successores, ac ab eis causam pro tempore habentes, vel eorum quempiam, super omnibus, & singulis per pręsentes concessis, aut eorum aliquo, quauis occasione, vel causa, seu quocunq; quęsito colore, per se, vel alium, seu alios molestare, perturbare, vel inquietare audeant, seu pręsumant; sed easdem præsentes litteras, ac in eis contenta quęcuque ab

Clausulæ præseruatiuæ.

Pii v. constitutio ista habetur sup. f. 873.

Decretum irritans.

ab omnibus ad quos spectat, & pro tempore spectabit inuiolabiliter obseruari, ac Collegium illiusq; personas pręsentes, & futuras: necnon Ioannem Augustinum eiusque hęredes, & successores, ac causam ab eis pro tempore habentes, eorumq; singulos illis pacificè frui, & gaudere faciant, & permittant, etsi desuper requisiti fuerint ipsas pręsentes litteras in dicta Camera admittant, & in illius libris describi, ac registrari faciant, desuperq; patentes litteras, mandata, & alias scripturas opportunas, cum obligationibus, vinculis, submissionibus, renunciationibus, clausulis, decretis, & cautelis pro Collegij illiusq; personarum, pręsentium, & futurarum; necnon Ioannis Augustini, eiusq; hęredum, & successorum, ac ab eis causam pro tempore habentium pręedictorum, plena ac sufficienti cautela, & securitate necessariis & opportunis, expediant, & expediri curent, ac ab eodem Ioanne Augustino, circa solutionem dicti pretii centum & viginti millium scutorum, iuxta pręsentium tenorem faciendam, pro nostra, & dictę Camerę securitate, obligationem recipiant, prioritamen obligatione per eundem Ioannem Augustinũ in ipsa Camera facta, de simili eiusdem Ioannis Augustini expresso assensu cassata, & annullata, prout sic illam per ipsos cassari, & annullari volumus, & mandamus, & nos etiam ex nunc illam cassamus, & annullamus, ipsisque Montistis, tam præsentibus, quàm futuris, de fructibus & emolumentis prædictis, ad rationem sex pro quolibet loco, seu centenario & Anno, vt pręfertur, responderi faciant, necnon pro eorundem fructuum solutione, ac præmissorum obseruatione, ad cautelam etiam denuo absq; hypothecarum, & obligationum in fauorem dicti Montis, illiusq; Collegij huiusmodi factarum pręiudicio, & innouatione, redditus, & emolumenta Dohanarum mercium Vrbis, ac Grascię Gabellę Ripę, & Ripettę huiusmodi, cęterosq; eiusdem Camerę redditus, in genere, & in specie, ita tamen quòd per speciem generi non derogetur, nec è contra, neque vlla per nos, & Cameram pręedictam, quoad cautelas & obligationes dictę Camerę erga Collegium huiusmodi illiusq; personas, innouatio facta censeatur, sed iura iuribus, & cautelas cautelis addendo, obligent, prout & nos etiam si aliqua dictę Camerę obligatio non succedat, ex nunc obligamus, & hypothecamus. Non obstantibus pręmissis, & nostra de nõ tollendo iure quęsito, ac bonę memorię Symmachi, Benedicti xij. Callisti Pauli ij. Innocentij viij. Pauli iv. & quorumcunq; aliorum Romanorũ Pontificum pręedecessorum nostrorum, de rebus Ecclesię non alienãdis, & male alienatis recuperandis; necnon singulis Pij iv. huiusmodi etiam super gratijs, & cõcessionibus interesse dictæ Cameræ concernentibus in ipsa Camera, infra Trimestre, vt præfertur insinuandis & registrandis, alijsq; constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis; necnon Vrbis, & Cameræ pra dictarum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, consuetudinibus, decretis, & reformationibus eorumque innouationibus, priuilegijs quoq;, indultis, & litteris Apostolicis, per prædictos, & quoscumq; alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & sedem prædictã, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam per viam generalis legis & statuti perpetui, etiam consistorialiter, & de fratrum consilio, ac ex causis quantumuis grauibus, & onerosis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, aliisq; efficacioribus, & insolitis clausulis, etiam vim contractus inducentibus; necnon irritantibus, & alijs decretis in genere, vel in specie, ac aliàs, etiam iteratis vicibus cõcessis, approbatis, & innouatis, etiam præmissa fieri specialiter & expressę prohibentibus, aut quòd super locationibus, & alienationibus prouentuum, membrorum, bonorum, & rerum dictæ Cameræ solemnes licitationes pręuiis debitis tractatibus, cum interuallo tẽporis, & edictis publicis emissis, candela accensa, ac certis diligentiis, solemnitatibus, & formis seruatis, etiam sub excõmunicationis maioris, & aliis grauissimis pœnis fieri debeant, & aliter factæ cum inde secutis quibuscumq; nullius roboris, vel momenti existant; quòdq; personæ Camerales, & ipsius Cameræ Officiales non participent in contractibus rerum Cameralium, ac aliàs quomodolibet disponentibus. Quibus omnibus etiam si pro sufficienti eorum derogatione, aliàs de illis eorumq; totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda esset tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus

Defensorum, & executorum deputatio, & facu tates.

Pauli 4. const. ista habetur supra f. 570 nota ui Pij iiii. cost. alia habetur supra fol. 873.

Clausulæ derogatoriæ.

ſequi, atque imitari, & ſub illis magis gratum Deo famulatum exhibere peroptantes, cœperunt ſeipſos, iuxta eandem Regulam, paulatim reformare, nonnullaſque Domos, Conuentus, & loca in Prouincia Marchiæ Anconitanæ, in Etruria, ac in Neapolitan. & Siciliæ Regnis, in quibus ipſam Regulam ſeruare, & ſecundum illam viuere poſſent, acquiſiuerunt, & acceptarunt: licèt autem in domibus, & locis huiuſmodi, ſub obedientia Protectoris, & Superiorum Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium huiuſmodi viuant, nec ideo ab aliquo potuiſſent, nec poſſint, vel debuiſſent, aut debeant, ſuper ſic reformato viuendi modo, per quemquam moleſtari, vel impediri; nihilominus in quibuſdam locis, & potiſſimum in prædicto Siciliæ Regno, aliqui locorum Ordinarij, ſub prætextu, quòd hæc Fratrum Reformatorum Congregatio noua, ac nequaquam ab Apoſtolica ſede approbata exiſteret; permiſerunt quidem ipſos Fratres Reformatos Eccleſias, & loca fabricari facere, & acquirere, ſed poſtea eos illis de facto ſpoliarunt; alij verò in alijs locis eoſdem ſuper habitu ipſorum, & ſeu aliàs, ác ſuper alijs moleſtarunt, & inquietarunt. Cum autem ſicut eadem petitio ſubiungebat, dicti Fratres Reformati prouidè, & ne ipſos, eorumque Congregationem ſuper præmiſſis contingat vlterius inquietari, vtque præſens Reformatio magis ſtabilita, non ſolum manuteneatur, ſed incrementum accipiat, ſpeciali noſtro, & Sedis prædictæ priuilegio, vt infra, dilectis filijs Protectore, & Magiſtro Generali dicti Ordinis in hoc etiã conſentientibus, pręfulciri deſiderẽt, ac pro parte eorundem Fratrum Reformatorũ nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus in præmiſsis opportunè prouidere, ac eos in huiuſmodi pio, & laudabili propoſito cõfouere, de benignitate Apoſtolica dignaremur. *Cauſæ huius cõfirmationis.*

Nos igitur, qui perſonas deuotas, præſertim verò eas, quę relicto mundo, Chriſtum ſequutę ſunt, ſpecialibus libenter proſequimur fauoribus, eoſdem Fratres Reformatos, ac illorum ſingulos, à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum pręſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, reformationem prędictam vbicunque locorum cœptam, & introductam, ac indies introducenda, ac pro ea, & illius felici & proſpera directione facta, ſtatuta, & ordinationes cum inde ſecutis quibuſcunque, ſicuti piè, ac ſanctè ſancita, & ordinata ſunt, auctoritate Apoſtolica, tenore pręſentium perpetuò confirmamus, & approbamus; illaque omnia per quoſcunque locorum Ordinarios, & alios, ad quos quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurum, inuiolabiliter obſeruari debere decernimus, omneſque & ſingulos, tam iuris, quàm facti ac ſolemnitatum, etiam ſubſtantialium defectus, ſi qui forſan quomodolibet interuenerint, in eiſdem aut eorum aliquo, de plenitudine Apoſtolicę poteſtatis ſupplemus: Et nihilominus eiſdem Fratribus Reformatis, quòd nunc, ac deinceps in perpetuum ipſi, ac eorum Congregatio, tam in prędictis, quàm quibuſuis alijs Regnis, & Mundi partibus, Fratres Minores Conuentuales Reformati nuncupari, & pro talibus haberi, & reputari, necnon ſe ipſos ita vbilibet, & in quibuſuis actibus publicis, & priuatis vocare, & inſcribere; & ſecundum veram Beati Franciſci Regulam, Apoſtolico more in communi, ſub dilectorum filiorum nunc, & pro tempore exiſtentium dicti Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium Protectorum, & Magiſtrorum, ac Procuratorum generalium, & Miniſtrorum Prouincialium viuere, exceptis dumtaxat Domibus, & Conuentibus Vrbis, & Ciuitatis Neapolitan. quę ſub obedientia Miniſtri, & in eius abſentia Procuratoris generalis Ordinis, vt par eſt, degere, & ſubeſſe tantum intelligantur. *Confirmatio Ordinis Reformatorum, eorumq; Reformationis.* *Reformati ſub obediẽtia Protectoris Generalis, Procuratoriſq; & Prouincialium exiſtant.*

Cuſtodeſque Prouinciæ in eis reſidere debeant, etiamſi aliqui Eremiticam, aliqui ſub obedientia Fratrum Minorum de obſeruantia nuncupatorum, alij verò tanquam Tertiarij, aut aliàs aliam vitam duxerint, ſeque voto vitæ Quadrageſimalis obligauerint, ac etiam ſi poſtea aboliti fuerint, à quibus omnibus votis & profeſſionibus, quatenus opus ſit eos, & illorum ſingulos plenariè abſoluimus, & liberamus, ac habilitamus plenarieque abſolutos, & habilitatos eſſe decernimus. *Cuſtodis Prouinciæ reſidentia:* *Reformati in Capitulis Conuetualium interſint faciãtq; Congreg. Vocalium Refor. cui Capituli Præſidens aſsiſtat, cuſtodẽq; ex Reformatis eli-*

Ac quòd quicunque ipſorum Fratrum Reformatorum vocati, in quacunque Prouincia, Capitulo, ſeu Congregatione Prouinciali dicti Ordinis Fratrum Conuentualium

Hh inter ſint,

interſint, in quo particularis fiat Congregatio diuerſorum vocalium Reformatorum, & in ea Præſidens ipſius Capituli exiſtat, ac præſideat, ibidemque Cuſtodem Reformatum inter ipſos eligat.

Cuſtodis officiũ, & auctoritas.

Cuius officium per annum tantum duret, quique viſitandi, corrigendi, incarcerandi, puniendi, priuandi, collocandi, & deponendi, ſiue diſlocandi, necnon reformandi, ac primas cauſas cognoſcendi, ſicut cognoſcit Prouincialis, dummodo ab ipſo Prouinciali non præueniatur, & ab ipſo, eiuſque decretis, ac ſententiis ad ipſum Prouincialem Conuentualium relinquatur recurſus & appellatio, qui vel quæ nunquam impediri queat, quoties opportunum fuerit, ſed tantum in eos poſſit Prouincialis prædictus, quantum in Conuentuales de iure, more, laudabilique conſuetudine, poteſt & debet.

Priuilegiis gratiis & Indulgẽtiis Conuentualium, ipſi Reformati potiũtur.

De his priuilegiis vide ſup. in Pii V. cõſt. 14. fol. 944. & ibi notat.

Et inſuper eorundem Fratrum Reformatorum quilibet, necnon quæcunque domus, Eccleſiæ, & loca ipſorum, omnibus & ſingulis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, prærogatiuis, conceſſionibus, facultatibus, indultis, indulgentiis, ſtationibus, cæteriſque gratiis, tam temporalibus, quàm ſpiritualibus, quibus domus, & Eccleſiæ dictorum Fratrum Conuentualium, eorumque Guardiani & fratres, de iure, vſu, & conſuetudine, vel priuilegio, aut aliàs quomodolibet vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, frui, potiri, & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & ſine differentia, dummodo contra puritatem regulę eiuſdem Beati Franciſci non ſint, nec ei in aliquo derogent; ſed conſeruationem, & augmentum dictæ Reformationis concernant, vti, frui, potiri, & gaudere poſſint in quolibet actu.

Syndicum pro ſecularibus negociis agendis Reformati deputare poſſunt.

Itidem, vt in quolibet eorum Conuentu, ſeu domo, Sindicum, iuxta ordinationem felicis recordationis Nicolai Papæ Tertij prædeceſſoris noſtri, ſuper hoc factam, cui per Prouincialem, Cuſtodem, ac Guardianum loci, cum alijs fratribus, negotia ſæcularia domus, ſeu Conuentus, ac computa rationum reuidenda, expenſæ faciendæ, proniſiones neceſſariæ pro alimentis & veſtimentis, & conſtructiones, reparationes Conuentuum, ne commutent habitum, etiam quantumuis rudem vilium pannorum, ſiue nouum, ſiue veterem, ac de ſaccis, etiam repetiatum & reſarcitum, non enim habitus exquiſitus in qualitate, vel quantitate decet fratrem Reformatum, coloris terrei, ſeu cineritij, ac capucium, ſeu ſcapularium in capite rotundum, & à tunica diuiſim geſtate, ac vbilibet deferre, nudiſque pedibus, aut ſuppoſitis ſolis, (ſiue vt vocant) ſandalijs, incedere liberè, & licitè valeant, ac etiam debeant.

Habitumq; hic deſignatum geſtare debeant.

Super Cõuentibus receptis, & recipiendis, dictiq; habitus delatione, aliiſq; præmiſſis, moleſtari nequeant.

Necnon quòd ab Ordinarijs locorum quorumcunque Regnorum, & Mundi partium, in quibus pro tempore domus, ſeu Conuentus, & loca habuerint, ac introducti fuerint, aut etiam quibuſcunque aliis perſonis, Superioribus, & Prælatis, cuiuſcunq; ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, in hac ſuper tam iam fabricatis, ac receptis, & acceptis, quàm deinceps quandocunque, & vbicunque (de Ordinariorum locorum licentia) fabricandis, recipiendis, & acceptandis per eos, ac eis oblatis, & donatis domibus, Conuentibus, Eccleſiis, ac locis, illorumque vſu, habitatione, ac retentione liberis, quietis, & pacificis (dummodo tamen de licentia expreſſa Miniſtri generalis pro tempore exiſtentis dictorum fratrum Conuentualium, ac Capitulo Prouinciali, ſic determinante) domos, & loca huiuſmodi receperint, & acceptauerint, habituſque delatione, & aliis præmiſsis, quouis modo, aut quæſito colore, publicè, vel occultè, directè, vel indirectè, vllatenus vnquam moleſtari, perturbari, vel inquietari.

Fratres Cõuentuales de eorũ Generalis licẽtia, alios vero nequaquam recipiant iuxta cõſtit. Pii V. quæ eſt ſup. fol. 59.

Neque item ipſi Fratres Reformati aliquos alios fratres alterius cuiuſcunque ordinis S. Franciſci de obſeruantia, ac Capuccinorum, aut aliorum ordinum, iuxta litteras felicis recordationis Pii Papæ V. etiam prædeceſſoris noſtri, in forma Breuis, ſub die prima Decembris, Milleſimi quingenteſimi ſexageſimi noni, Pontificatus ſui Anno quarto, emanatas, ſed tantum Conuentuales, & cum expreſſa ad hoc habita Miniſtri Generalis ipſorum Conuentualium licentia recipere, minuſque ſic inter Reformatos ex Conuentualibus recepti, profeſsionem alio tempore, vel anticipato, vel non completo anno, vel ante annum ſextumdecimum, vel datis, vel intimatis termi-

nis

nis professionis faciendæ, & hoc etiam in publica Ecclesia, Capitulo, vel Refectorio, prout ipsi Conuentuales emittunt, ac non nisi iuxta veram, & puram Regulam Beati Francisci prædictam emittere; neque postquam ad reformatos ex Conuentualibus sic transiuerint, ad dictos Conuentuales inde reuerti; quin etiam prædicti fratres Reformati ex sæcularibus nullos, nisi qui bonæ vitæ, & famæ, priusquã in ipsa Congregatione Reformatorum recipiatur, probati fuerint, ac habita prius à Prouinciali dictorum fratrum Conuentualium licentia, quam nec Guardiani, Custodes, vel Commissarij quicunque dare possint, in Fratres Reformatos recipere queant. Demum quòd ipsi Fratres Reformati, & eorum Congregatio, dictis Fratribus Conuentualibus, ac cum illis ita vniti sint, & esse censeantur, vt nullo vnquam tempore liceat illis alios Protectores generales, vel Prouinciales, quàm dictorum Conuentualium habere, nec in Processionibus, & alijs actibus, aliam quam Conuentualium Crucem sequi, vel deferre, nisi fortè ipsi Fratres Reformati in aliquo loco fuerint, in quo non adsunt Conuentuales, quo casu ijdem Reformati per seipsos ire, ac incedere, sub excommunicationis pœna sese à Conuentualibus vnquam separare, aut segregare vllo modo, vlloue tempore valeant. Præsentes quoque, & desuper conficiendæ litteræ toti, & soli Congregationi Reformatorum, sub obedientia Conuentualium, in omnibus Prouincijs viuentium suffragentur, ac concessæ intelligantur, illæque per quoscunque vniformiter, etiam si aliqui hactenus in quacunque Prouincia priuilegium aliquod, aut facultatem particularem à nobis, & alijs Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, quomodolibet impetrarint, obseruari debeant, auctoritate & tenore prædictis, etiam perpetuò concedimus, & indulgemus. Ac etiam ita statuimus, & ordinamus easdem præsentes litteras, nullo vnquã tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis, vel quouis alio defectu notari, vel impugnari, aut aliàs quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus vnquam posse, sed illas semper, & perpetuò validas, & efficaces existere, suosque effectus sortiri debere, neque sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, derogationibus, aut alijs contrarijs dispositionibus, per quascunque litteras, vel constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas, etiam per nos, & successores nostros prędictos, etiam Motuproprio, & ex certa scientia, ac de prædictæ potestatis plenitudine, ac Consistorialiter, necnon sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis pro tempore factis, compręhendi, sed semper ab illis exceptas, necnon quoties illas reuocari, vel limitari, aut suspendi, seu eis derogari contigerit, toties in pristinum statum, etiam sub data priori restitutas, & plenariè reintegratas, & de nouo concessas esse, & censeri; sicque etiam per quoscunque Iudices, Commissarios, & delegatos, ac causarum Palatij Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, necnon quosuis alios Ecclesiarum Prælatos, ac Iudices, tam Ecclesiasticos quàm sęculares, sublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere: si secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis, sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam Motu simili, ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innodatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia exquisita forma, aut aliqua alia expressio habenda, ad hoc seruanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in eis tradita, obseruata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem, quòd præsentium copiis, siue transumptis, etiam impressis, & manu alicuius Superioris dictorum Fratrum

[Cum Conuentualib⁹ ad processiones incedant, ab illisq; se nunquã separate, nec alios Protectores, vel Prouinciales quam Conuentualium habere possint.]

[Hæc cõstitutio reformatis sub Conuentualiũ obedientiæ viuentibus solũmodo suffragatur.]

[Clausulæ præseruatiuæ.]

[Decretum irritans.]

[Clausulæ derogatoriæ.]

Reformatorum subscriptis, plenaria vbique fides adhibeatur in iudicio & extra, ac si originaliter exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ absolutionis, confirmationis, approbationis, defectuum, suppletionis, liberationis, habilitationis, concessionis, indulti, statuti, ordinationis, decreti, voluntatis, ac derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romæ Apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Idib. Octob. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

LXX.

Confirmatio omnium gratiarum, & Priuilegiorum Fratrum Ordinis Minorum S. Francisci de Obseruantia, Monialiumq; S. Claræ, & Tertii de Pænitentia Ordinibus in his quæ Concilio Tridentino non aduersantur.

Priuilegia ista, vide in Leon. x. const. 20. fol. 221. Pauli IV. const. 4. fol. 572. Pij v. const. 14. fol. 944. & Greg. xiij. const. 35. fol. 1237. & ibi notaui concord.

Aliam concessionem fecit hic idem Sanctiss. Pont. eisdem Fratribus, quoad retentionem Conuentuum, vt sup. in constit. 40. fol. 132.

SIxtvs Papa V. Ad perpetuam rei memoriam.

ET si Mendicantium ordines, & præsertim sacer ordo fratrum Minorum de Obseruantia, qui sedulò ad Vineam Domini Sabaoth, Dei gratia ordo ipse magnos probitatis, & doctrinæ, ac Animarum salutis fructus semper olim attulerit, & quotidie afferre summa diligentia conatur, in eaque immensum exhibere non cessat famulatum, summo semper studio (etiam cum in minoribus essemus) amplexi fuimus: Ad summi tamen Apostolatus apicem, meritis licèt imparibus, diuina fauente clementia assumpti, dum id mente recolimus, facere non possumus, quin eundem Ordinem de obseruantia, propensiori charitate, & paterno affectu amplectamur, ac exinde pro suis sanctis studijs, honestisque laboribus, ac pro animarum salute, ab Apostolica Sede (cuius continuè pacem, & dignitatem Ordo ipse de Obseruantia fortiter tutatus est) tàm spiritualia, quàm temporalia subsidia, ornamentaque acceperint, & accipient, quibus & sancta sua officia, ac vitam suam regularem facilius, atque expeditius exequi, & transigere possint, & cæteræ Religiosæ personæ, ordinesque alij exemplo ipsorum promptiores, alacrioresque ad sua officia persoluenda reddantur. Sanè pro parte dilectorum filiorum Francisci à Tholosa Ministri Generalis, & Thomæ de Massa Commissarij Generalis Cismontanæ familiæ prædicti Ordinis de Obseruantia, nobis nuper expositum fuit, quòd cum ex ipsius Sedis prouisione, ac benigna dignatione prouenire dignoscatur, vt Romanus Pontifex quandoque prædecessorum suorum Romanorum Pontificum gesta innouet, ac Apostolica auctoritate innouata, & restaurata muniat, & fulciat, & in pristinum statum reponat, ac reducat, necnon propterea nonnulli Rom. Pontifices prædecessores nostri, nonnullas gratias, concessiones, Indulgentias, peccatorum remissiones, absolutiones etiam plenarias, libertates, prærogatiuas, fauores immunitates, exemptiones, declarationes, facultates, multaque alia priuilegia, & indulta, tam prædictis Fratrum Minorum, quàm Sanctæ Claræ; ac Tertio de pœnitentia nuncupato Ordinibus, illorumque superioribus Fratribus, Monialibus, & sororibus, ac vtriusque sexus personis, & Monasteriis, domibus, Ecclesijs, & locis quibuscunque dictorum Ordinum, nunc, & pro tempore existentibus, in genere, vel

Causa huius confirmationis.

vel in specie, etiam per modum communicationis, siue extensionis priuilegiorum alijs ordinibus, eorumq; Domibus, & Ecclesijs, & vtriusq; sexus personis ordinum Mendicantium, & non Mendicantium existen. concessorum, concesserunt, aut iam concessa confirmarunt, & approbarunt, prout in singulis concessionibus, declarationibus,& litteris eorundem prædecessorum expeditis plenius dicitur contineri. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, illa quæ sæpius Apostolica auctoritate prędicta munita existunt,maiorem obtineant roboris firmitatem,pro parte eorundem Francisci,& Thomæ nobis fuit humiliter supplicatum, vt prædictis Priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, fauoribus, conseruatorijs, declarationibus, facultatibus, dispensationibus, gratijs, concessionibus, Indulgentiis,& Indultis pro illorum obseruantia, nostræ approbationis robur adijcere, aliàsq; in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui omnium votis, præsertim illis, qui sub suaui Religionis Iugo diuinis laudibus, & Christianæ Religionis augmento incumbentium personarum tranquillitati,& commoditati consulitur, libenter annuimus, eaq; fauoribus prosequimur opportunis, huiusmodi supplicationibus inclinati, quæcunq; præmissa, ac omnia, & singula alia Priuilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogatiuas, fauores, conseruatorias, declarationes, facultates, dispensationes, gratias, concessiones, Indulgentias, & Indulta spiritualia, & temporalia,etiam per modum communicationis, & extensionis inter se, & cum alijs Ordinibus Mendicantibus, & non Mendicantibus eiusdem Fratrum Minorum regularis Obseruantiæ, & Sanctæ Claræ, & de Pœnitentia Tertio Ordinibus,etiam in congregatione,sub trium votorum substantialium professione, & eorundem superiorum Ordinis Minorum regularis Obseruantiæ huiusmodi obedientia degentibus, ipsorumq; superiorum Fratribus Monialibus, Sororibus, ac vtriusq; sexus etiam singularibus personis, necnon Monasterijs, Domibus, Ecclesijs, & locis quibuscumq; in genere, & in specie, etiam per solam signaturam, etiam viuæ vocis oraculo,vt præfertur,aut aliàs per eosdem Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos,& Sedem prædictam,sub quacumq; forma,& expressione verborum concessa, ac etiam iteratis vicibus approbata, necnon omnibus & singulis in eis forsan contentis clausulis, decretis, & declarationibus quibuscunque, ac singulas desuper etiam pluribus vicibus confectas litteras, & in eis contenta,& inde sequuta quęcunq; illorũ omniũ tenores,& formas, datas, effectas, & decreta in illis apposita,ac si de verbo ad verbũ insererētur pręsentibus,& in his essent inserta,pro sufficienter expressis habētes,dicta auctoritate Apostolica,tenore pręsentium, ex certa scientia in his omnibus,in quibus decretis Conc.Trid.non aduersentur,approbamus,& confirmamus, ac innouamus, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, & firmiter obseruari, necnon ordinibus fratrum Minorum regularis obseruantiæ, & S. Claræ, ac Tertio de Pænitentia nuncupato, etiam in Congregatione sub obedientia fratrum Minorum de Obseruantia huiusmodi degeñ. Superioribus,Fratribus,Monialibus, etiam Tertiariis nuncupatis, Sororibus, personis, Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & locis prędictis,etiam per modum communicationis, & extensionis huiusmodi suffragari, illisq; frui,vti, & gaudere, quando, & quoties opus fuerit, posse & debere in iudicio & extra, ac etiam in foro conscientiæ, in omnibus & per omnia, ac si specialiter, & expressè, eisdem fratrum Minorum, ac Sanctæ Claræ, & Tertio de Pænitentia ordinibus per nos concessa fuissent, decernimus: Supplentes omnes & singulos Iuris, & facti, ac solemnitatum,etiam de Iuris necessitate, aut aliàs quomodolibet requisitarum,forsan omissarum, & alios quoscunque defectus, si qui forsan interuenerint in eisdē. Quocirca venerabilibus fratribus Calagurritañ.& Leodicñ.Episcopis,ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, per easdem præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios faciant auctoritate nostra præsentes litteras, & in eis contenta quæcunque plenum eorum effectum sortiri, illisque omnes, quos concernunt, pacificè frui, & gaudere: non permittentes quemquam desuper contra præsentium tenorem,sub quouis prætextu, & causa, etiam defectu intentionis nostræ, per quoscunque quomodolibet indebitè molestari; quinimo quicquid in contrarium attentari, vel fieri continget, omnia semper in pristinum

Confirmatio omniũ gratiarum, & priuilegiorũ a Prædecessoribus concessorũ, in his quæ Concilio Tridētino non sunt cōtraria. Priuilegia ista vide in consti. quas indicaui hic in rubr.

Executorum huius constitutionis deputatio, & facultates.

num

num reponi; Contradictores quoslibet, & rebelles, etiam per quascunque, de quibus eis videbitur, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, & alia opportuna iuris & facti remedia, appellatione quacunque postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis seruatis processibus, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Sicque per quoscunque Iudices, & Commissarios, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales; necnon Sacri Palatii Apostolici causarum Auditores, sublata eis quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere. Non obstan. præmissis, ac piæ memoriæ Bonifacij Papę octaui etiam prędecessoris nostri de vna, & in Concilio generali de duabus dietis ęditis, dũmodo vltra tres dietas, aliquis præsentium vigore ad iudicium nõ trahatur, aliisque Apostolicis constitutionibus, ac Prouincialibus, & Capitularibus statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, etiam in forma Breuis, per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos, & sedem prędictam, etiam Motu proprio, ac scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusuis irritatiuis, annullatiuis, cassatiuis, etiam priuilegiorum eorum reuocatiuis, restrictiuis, reseruatiuis, exceptiuis, restitutiuis, declaratiuis, mentis attestatiuis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expresio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, etiam quod in eis caueatur expresse, quòd illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma derogari posit, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, prę sentibus pro sufficienter expresis, & insertis habentes; Motu, scientia, & auctoritate similibus derogamus. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari non posint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, ceterisq; contrarijs quibuscumq;. Verùm quia difficile foret prę sentes litteras, ad singula quæq; loca, in quibus fortè opus esset, deferri, volumus, & pariter Apostolica auctoritate decernimus, quòd illarum transumptis manu alicuius ex Secretarijs cuiusuis prędictorum Prælatorum, Generalium, & suorum successorum, aut Notarij publici subscriptis, & sigillo officij alterius eorundem, aut alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu Curiæ Ecclesiasticæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ Apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, Die tertia Octobris 1587. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

Decretum irritans.

Clausulæ derogatoriæ.

Tho. Thom. Gualterutius.

LXXI.

Montis Cameratiatus Vacabilis, cum fructibus ad nouem pro quolibet loco erectio, & venditio, priuilegiorumq;, & gratiarum concesio.

Camerarius S. R. E. electus fuit ab istomet Sanctiss. Pontifice Illustriss. & Reuerendiss. Henricus tit. S. Pudentianæ Cardinalis Caetanus.

SIxtus Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. NON secus, ac prudens paterfamilias, qui suo quoque loco & tempore, de ijs quæ familiæ suæ necessaria & profutura esse iudicat, minori quo fieri potest dispendio, ita prouidere consueuit, vt quacunque sinistra temporum conditione contingente, nihil in ipsa familia, quod illi necessarium est, desideretur, Roma-

Romanus Pontifex, quem diuina Maiestas Patrem & pastorem omnium constituit, de omnibus quæ numerosæ familiæ suæ necessaria, & vtilia esse, ex alta quasi specula conspicit, prouidere omnibus quibus potest & debet modis procurat: Cuius rei gratia, cum nos nuper pro beneficio, & vtilitate Sedis, & Cameræ nostræ Apostolicæ, ex redditibus, & emolumentis, ac Regalijs, & quibuscunque obuentionibus Officij Camerariatus, per obitum bonæ memoriæ Philippi tituli S. Eustachij Diaconi Cardinalis Vastauillani nuncupati, vacantis, annuam summam sex millium scutorum monetę dismembrauerimus, illamque sic dismembratam & separatam, eisdem Cameræ & Sedi applicauerimus, dictaque sex millia scuta, omnesque alios fructus & redditus eiusdem Camerariatus Officij, in manibus dilecti filij Ioannis Augustini Pinelli, nostri & dictæ Cameræ Depositarij generalis, quem dictorum sexmillium scutorum, aliorumque dicti Camerariatus officij fructuum & redditum Depositarium constituimus & deputauimus, solui & cōsignari mandauerimus, vt ex dictis sex millibus scutis, duodecimo Cameræ Apostolicæ Clerico per nos creando, quolibet mense, & prout à nobis, vel Thesaurario nostro generali iniunctum & ordinatum fuerit, & residuum dictorum sex millium scutorum, creditoribus Montis per nos erigendi, reliquos verò fructus & redditus prædictos, qui vltra dicta sex millia scuta superint, Camerarium pro tempore existenti persolueret, prout in nostra Motusproprij cedula desuper expedita latius continetur. Volentes pro imminentibus dictarum Sedis, & Cameræ necessitatibus, & ad ea gerenda quæ pro eiusdē Sedis & totius Christianæ Reipublicæ beneficio assiduè cogitamus, pecuniam colligere & comparare, vt eam in ipsis necessitatibus paratam habeamus, idq; minori, quàm possumus subditorum nostrorum, & ipsius Cameræ incommodo, & detrimento facere studeamus, Vnum Montem vacabilem, ex residuo dictorum sex millium scutorum, vt supra dismembratorum, alijsque infra dicendis redditibus erigere, & instituere decreuimus. Nos itaque Motuproprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, vnum Montem, quem Camerariatus Montem nuncupari volumus, portionum seu locorum sexcentorum quadraginta quatuor vacabilium, ad instar Romanæ Curiæ officiorum, & aliorum Montium vacabilium, non tamen per promotionem, vel translationem ad Cathedrales etiam Metropolitan. vel Patriarchales Ecclesias, & Monasteria, ad rationem centum & vnius scutorum monetæ cum dimidio alterius similis scuti pro quolibet loco, à die decimanona mensis Augusti proximè præteriti inchoandum, Apostolica auctoritate, tenore pręsentium creamus, erigimus, & instituimus; Illique sic erecto & instituto, ac personis qui in eo suas pecunias posuerint, summam annuam trium millium & octingentorum scutorum similium, ex dictis sex millibus scutis, vt præfertur; ab officio Camerariatus huiusmodi dismembratis & separatis, & duo millia scuta similia ex nouo Nummulariorum Vrbis, Bancherottorum nuncupatorum appaltu, quotannis percipienda, summam quinque millium, & octingentorum scutorum constituentia, & ad maiorem dicti Montis, & illius creditorum cautelam & securitatem, aliam similem summam quinque millium & octingentorum scutorum similium, ex appaltu salariæ Vrbis, per Depositarium dicti Montis inferius deputandum, quolibet anno exigendam, etiam perpetuò concedimus, applicamus, appropriamus, & assignamus: Ex quibus quidem summis quinque millia septingenta & nonaginta sex scuta pro fructibus dicti Montis, ad rationem nouem pro quolibet loco, seu portione illius, de bimestri in bimestre, ratam quotannis per Depositarium dicti Montis, vt infra, residuum verò (dictis quinq; millibus septingentis & nonaginta sex scutis, pro fructibus Montistarum deductis, quæ quolibet anno, penes ipsum Depositarium, ad effectum pręfatum remanere volumus) in manibus Depositarij nostri generalis in fine cuiuslibet anni solui, & consignari mandamus: Ipsumque Montem, & illius creditores in nostrum, & sedis, ac Camerę prędictarum locum, quoad omnes & integras dictas summas, in totum vndecim millia & sexcenta scuta singulis annis constituentes, earumq; liberam perceptionem, exactionem, & consecutionem ponimus, substituimus, & subrogamus: Easdemq; summas, vt prefertur assignatas, & applicatas, ab omnibus oneribus, tributis, subsidiis, collationibus, ex quacunque vrgenti & publica, ac etiam fidei Catholicę tuendę causa, impositis, & imponendis, ac omnibus, & qui-

Sanctiss. D. N. Sixti V. diligētia, in colligen dis hinc inde pecuniis pro Sedis Apostolicæ necessitatibus.

Montis Camerariatus vacabilis erectio.

Fructuum ad rationem nouē pro centenario assignatio.

Obligatio omnium bonorũ Sedis & Cameræ Apostolicæ pro securitate dicti Montis.

& quibuscunque alijs grauaminibus ordinariis, & extraordinariis, præsentibus & futuris, eximimus, & liberamus, ac pro maiori eorundem Montis, & personarum in eo pecunias ponere volentium cautela, & securitate, omnia & singula alia, Sedis, ac Cameræ prędictarum mobilia, & immobilia bona, iuraque res, & actiones, pręsentia, & futura, vbique locorum, & gentium existentia, præfato Monti Camerariatus, illiusque singularibus personis insolidum, & integraliter, & generaliter, ita tamen quòd generalitas specialitati non deroget, nec ècontra, obligamus, & hypothecamus, obligataq; & hypothecata esse volumus, & decernimus; Necnon eadem auctoritate Apostolica statuimus, quòd quæcunque vtriusque sexus personæ, cuiuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentię existentes, etiam si Cardinalatus honore pręfulgeant, & Ecclesijs Cathedralibus, etiam Metropolitan. & Patriarchalibus, seu Monasteriis huiusmodi pręsint, ac quęcunque, quotcunque, & qualiacunq; beneficia Ecclesiastica obtineant, ac in sacris, etiam presbyteratus ordinibus constitutę, necnon S. Ioannis Hierosolymitani, vel aliorum Hospitalium, & Militiarum, ac quorumcunq; (non tamen Mendicantium) ordinum, religiosę, quibus à iure, aut per priuilegium concessum est, proprium retinere posse, cuiuscunque nominis, qualitatis, & conditionis, ac qualitercunque, pręterquam ratione regularis professionis, in aliquo ordine Mendicantium inhabiles, & incapaces existant, in Monte prefato quascunq; pecuniarum quantitates, non tamen infra dictam summam centum & vnius scutorum, cum dimidio in singulas personas, vsque ad summam dictorum sexcentorum & quadraginta quatuor locorum, seu portionum, ponere, & tam ipsę personę, quàm alij ab eis causam habentes, quoad vixerint, pro pecunijs sic positis, ad rationem nouem scutorum similium pro quolibet loco, singulis annis, & quolibet bimestri, eorum ratam sine aliquo conscientię scrupulo, & sortis principalis diminutione, vel aliquo restitutionis onere; etiam si assassinij, sacrilegij, lęsæ Maiestatis, aut alia quæcunque grauissima, etiam de necessitate exprimenda crimina, præterquam in personam Romani Pontificis pro tempore existentis, aut alicuius S. R. E. Cardinalium, commiserint, ac propterea, siue legitimè conuictæ, siue in earum non comparentium contumaciam, in pœnam vltimi supplicij condemnatæ, seu condemnandæ, & pœnæ huiusmodi per eas persoluendæ, atq; omnia earum bona, Fisco, ipso iure, vel ipso facto applicata, seu applicanda fuerint, tam pro sorte principali, quàm pro eorum emolumentis locorum, seu portionum Montis huiusmodi, quæ, seu quas nullatenus confiscari, aut ad instantiam quorumcunque suorum creditorum, vel aliàs modo aliquo sequestrari, aut impediri posse decernimus, integrè, omni prorsus impedimento cessante, percipere, & habere: Ac loca seu portiones huiusmodi (corpore tamen sanæ, & aliàs prout in resignationibus dictæ Camerę officiorum, & aliorum Montium vacabilium obseruatur) in vnius, vel plurium, prout eis placuerit, etiam filiorum suorum illegitimorum, & ex quocunque, etiã quantumuis damnato coitu procreatorum, aut aliarum, etiam magis incapacium personarum fauorem, in manibus dilecti filii Guidonis Pepuli moderni, & pro tempore existentis nostri, & dictæ Cameræ Thesaurarij generalis (quem Protectorem, & Administratorem dicti Montis Camerariatus, cum libera, & absoluta potestate, litteras patentes dicti Montis, sub eius nomine & sigillo expediendi & concedendi, ac omnia alia peragendi, quæ ad eiusdem Montis vtilitatem pertinere cognouerit, constituimus, & deputamus) resignare, & de locis, seu portionibus huiusmodi, dummodo in persona vnius de minori quantitate vnius loci non disponatur, nulla alia desuper obtenta dispensatione, in toto vel parte, simul, vel separatim, per viam resignationis huiusmodi, liberè disponere possint, ita vt resignatarij, in pecuniis per eos, vel eis à quibus causam habuerint, positis, ac locis seu portionibus, & emolumentis præfatis, per eandem resignationem succedere, & ad illa admitti debeant; Eidemque Monti, & personis in eo pecunias habentibus, officiales creandi, & deputandi, ordinationes, & statuta quæcunque ad ipsius Montis conseruationem pertinentia, licita tamen & honesta, ac ab eadem Camera examinanda & approbanda, condendi facultatem concedimus: Necnon ijs, vt omnibus alijs singulis priuilegijs, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, prærogatiuis, gratijs, & indultis, quibus cæteri creditores aliorum Montium vacabilium, & præsertim

Personarum, in hoc Monte pecunias ponere valentium, declaratio.

Priuilegium quod loca dicti Montis confiscari, aut sequestrari nequeant.

Resignareque possint ad fauorem etiã illegitimorum.

Administratoris deputatio, & facultates.

Montistãrũ, officiales Montis deputãdi ordinationesq; cõdẽdi auctoritas.

Priuilegiorũ Montistis cuiuscunq; Montis etiam Sixti nuper erecti datorũ, cõcessio.

tim Montis Sixti à nobis nuper erecti, vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & absque vlla prorsus differentia, etiam perinde ac si ea omnia hic de verbo ad verbum inserta forent, vti, frui, & potiri liberè, & licitè valeant indulgemus.

Mõtis Six. priuilegia, & erectionem habes sup. in cõst. 61. fol. 216.

Volentes, quòd Mons Camerariatus huiusmodi, illiusque personæ, ratione pecuniarum in eo positarum, ab omni etiam mensatæ, & aliorum onerum, per nos, & pro tempore existentes Roman. Pontifices, etiam pro defensione Fidei, & augmento cultus diuini, & alia subleuatione, & confirmatione status Romanæ Ecclesiæ, quomodolibet impositorum solutione, liberę immunes, & exemptę existant & censeantur, nec super annuis redditibus, & emolumentis eis assignatis, illorumue perceptione & exactione, etiam per nos, & successores nostros præfatos, quouis modo perturbari, inquietari, vel molestari, aut aliquo grauamine, seu onere, etiam si euidens vtilitas, & vrgens necessitas id suaserit, onerari possint.

Exemptio Mõtistarum a solutione quorumcumq; onerũ.

Et ad probandum, quòd pecuniæ in dicto Monte Camerariatus positæ, vel aliqua earum pars, in vtilitatem, aut necessitatem Romanæ Ecclesiæ, vel Sedis, & Cameræ præfatarum, aut Catholicæ Fidei defensionem conuersæ fuerint, minimè teneantur. Quòdque præsentes vim, & robur veri, & validi contractus, & obligationis inter nos, & sedem, ac Cameram præfatas, ex vna, & eos, qui pecunias super ipso Monte posuerint, vel ab eis causam habuerint, ex altera parte legitimè initi, & stipulati, obtineant, & obtinere; Dictusque Mons Camerariatus, & illius Montistæ, in pacifica, & libera dictorum emolumentorum eisdem assignatorum, exactionis & perceptionis possessione, perpetuò manuteneri, & conseruari debeant.

Præsentes vim contractus obtineant.

Quòdque ipsius Montis Depositarius, introitus, & emolumenta præfata exigere, & recuperare, ac inter personas, quæ suas pecunias in dicto Monte Camerariatus posuerint, pro rata locorum, & portionum cuiuslibet, quolibet bimestre in fine distribuere, & diuidere; Residuum verò in fine cuiuslibet anni (demptis, ac deductis semper dictis quinque millibus septingentis & nonaginta sex scutis pro fructibus Montistarum, vt supra) in manibus Depositarij nostri Generalis soluere, & restituere teneatur.

Depositarius Montis fruct' quolibet bimestri soluere debeat.

Ac decernentes Montem Camerariatus huiusmodi, illiusque loca & portiones præfata, respectu fructuum, & emolumentorum pro rata locorum, seu portionum huiusmodi, eidem Monti Camerariatus assignatorum, nullis omnino reductionibus, aut alijs contrarijs dispositionibus, etiam prætextu enormissimę læsionis, vrgentis necessitatis, seu etiam euidentis vtilitatis, aut alia quacunque causa, siue in genere, siue in specie faciendis, obnoxia esse, sed firma perpetuò, & inuiolata persistere, nec quemquam ex ipsius Montis Camerariatus descriptis creditoribus, aut ab eis causã & ius habẽtibus, super integris fructibus, & emolumentis prædictis, quocunque modo turbari, vel impediri posse:

Mons prædictus, reductioni & alijs contrarijs dispositionibus non subiaceat.

Ac nũmularios præfatos, seu annuę præstationis per eos soluendæ Appaltatores, ac pariter dictæ salariç Conductores, nunc, & pro tempore existentes, ad soluẽdum eidem Monti Camerariatus, ac illius Depositario, vt infra per nos deputando, dictas respectiuè summas terminis, & tẽporibus debitis, & ad id etiam se obligandum, iuris, & facti remedijs cogi, & cõpelli posse. Vt autẽ personæ pecunias suas in dicto Monte Camerariatus ponentes, aliquod cõmodum ex nostra liberalitate consequantur, attenta præsertim modicitate fructuũ eisdem assignatorum, qui quidem minores sunt omnium aliorum Montium vacabiliũ. Volumus, & dicta auctoritate statuimus, eisq; indulgemus, quòd ipsius Mõtis loca, seu portiones, quæ seu quas personæ ipsæ emerint, per quadriennium à data præsentium computandum, per mortem ciuilem, aut naturalem, vel violentam personarum ipsarum, vel ab eis causam dicto quadriennio durante, habentiũ, nõ vacent, sed ad hæredes, vel successores quoscunque morientium, eodem quadriennio durante, deueniant, ipsique hęredes, & successores loca, seu portiones huiusmodi retinere, vel resignare, illorumque, seu illarum precium recipere possint, & resignationes huiusmodi admitti debeant, ac ex nũc eas liberè, & omni cõtradictione remota admitti mandamus.

Montis loca per quadriennium non vacent.

Quòdque perpetuis futuris tẽporibus, quicũq;, tã eiusdẽ Mõtis Camerariatus creditores, quàm etiã aliqua, ex illius locis per cessionem, vel aliter, etiam per primæuam pecuniarum in illo positionem, acquirentes, ad loca, seu portiones ipsius Montis Camerariatus, quasuis alias personas, sub quarum nominibus loca, & portiones huiusmodi ponantur, nominare,

& sibi ipsis, quoad personæ nominandæ vixerint, tam locorum, seu portionum huiusmodi, quàm earum fructuum, & emolumentorum omnimodam dispositionem illa interim personis sic nominatis penitus interdicta, & cum alijs sibi beneuisis, aliàs tamen licitis pactis, & conditionibus reseruare possint; Ita tamen, quòd per obitum sic nominatarum personarum post quadriennium præfatum, nisi prius resignauerint, omnino vacent. Demum vt preciū dicti Montis Camerariatus, sic à nobis erecti,& instituti nobis facilius,& integrè vnica tantum vice repræsentetur,ac sine longioris moræ interuallo,in promptu sit,dictum Montem Camerariatus, ac eius loca prędicta sexcenta & quadraginta quatuor,cū dictis redditibus & emolumentis,vt pręfertur assignatis,& applicatis,ac omnibus illius iuribus priuilegijs,& facultatibus pręfatis, etiā cū fructibus à dicta die decimanona mēsis Augusti proximè pręteriti, ad rationem nouem scutorum huiusmodi pro quolibet loco, decursis, & in futurū decurrendis, prędicto Ioanni Augustino, qui ad faciendum nobis rem gratam,& ad effectum consequendi Depositariam fructuū & redditium dicti officij Camerariatus, quam nos illi, intuitu, & contemplatione huius venditionis,vigore nostri supra relati Motus proprij, iam concessimus, ac pariter ad effectum consequendi Depositariam Montis Camerariatus huiusmodi, cum pactis & cōditionibus, & pro precio infra expressis, etiam quòd annuus redditus dicti Montis minor sit, quàm omnium aliorum Montium vacabilium,se empturum obtulit, ac illius hęredibus & successoribus quibuscunque damus, concedimus, vendimus, & transferimus,ipsumq; in omne ius,locum, & priuilegium nostrū,& dictę Camerę,quoad dictum Montem Camerariatus, & illius iura substituimus, ponimus, & subrogamus; dictiq; Montis Camerariatus, ac illius fructuum,& iurium possessionem, ex nunc concedimus, & interim eius nomine illam tenere constituimus, eundemq; Ioannem Augustinum,ex causa, & titulo huius venditionis dicti Montis Camerariatus Depositariū,eius vita durante (ita tamen quod per decenniū dicta Depositaria non vacet,etiam si intra decennium mors illius sequeretur) facimus, constituimus, & deputamus, cum onere fructus dicti Montis Camerariatus, de bimestri in bimestre, in fine, pro rata creditoribus dicti Montis Camerariatus seu Montistis, persoluendi,& in fine cuiuslibet anni, quicquid superest ex fructibus, & redditibus, eidem Monti Camerariatus assignatis (demptis tamen, & deductis dictis quinq; millibus septingentis & nonaginta sex scutis, pro fructibus Montistarum,) in manibus Depositarij nostri generalis soluendi, & restituendi; ac cum facultate à dictis Nummularijs bancherottis nuncupatis,dictæ Vrbis vel annuæ præstationis per eos soluendæ, ac supradictæ salariæ Vrbis Appaltatoribus, nunc & pro tempore existentibus, dictas respectiuè summas Monti Camerariatus huiusmodi concessas, & assignatas exigendi, & de illis quietandi, ipsis vero nummularijs, & appaltatoribus,vt dictas summas eidem Monti Camerariatus assignatas,debitis terminis, & temporibus ipsi Ioanni Augustino, donec vixerit, vel alteri ab eius hæredibus, & successoribus, si eum intra decennium proximum obire contingat,& post eius obitū elapso tamen dicto decennio, cuicunq; alteri Depositario, ab ipsis montistis constituendo liberè,& integrè,omni contradictione remota,perpetuò,etiā sine aliquo mādato Sedis, vel Camerę huiusmodi desuper expediendo,sed earundē pręsentium vigore tantummodo persoluant;quas solutiones in eorū computis admittimus,ac admitti & acceptas ferri mandamus, Eideq; Ioanni Augustino,ac illius hęredibus & successoribus, Secretariū & Computistam dicti Montis Camerariatus,cum salarijs,& emolumentis,quę idē Ioannes Augustinus duxerit statuenda,deputandi, & ad eius, vel eorum beneplacitum, & nutum ponendi, & amouendi, semel vel pluries, & quoties eisdem videbitur, etiam ad vitam deputandi; Ipsiq; Ioanni Augustino dicta sexcenta & quadraginta quatuor loca, quibusuis personis in vna, vel pluribus vicibus, & partitis, & pro quocunque pretio maiori, vel minori, ad sui beneficium, & damnum respectiuè, absque aliqua nostra, Sedis, & Cameræ præfatarum, vel alterius requisita, aut obtenta licentia, & sine aliqua solutione, cuiuscunque compositionis, ac regaliorum facienda, vendendi, alienandi, & disponendi facultatem, & auctoritatem concedimus. Hanc autem venditionem,concessionem,deputationem,aliaq; pręmissa facimus, pro pretio dictorum centū & vnius scutorum cum dimidio alterius scuti monetę pro quolibet loco, seu portione. Quæ

Mons cū prouentibus antedictis d. Io. Augustino Pinello, conceditur.

Depositariusq; per decennium & vltra ad eius vitam idem Pinellus deputatur.

Facultas deputandi secretariū,& Computista dicti Montis,eiusq; loca vendendi, eidē Pinello conceditur.

Quæ omnia,seu omnes insimul,summam sexagintaquinq; millium trecentorum & sexagintasex scutorum in totum constituunt,prædicto Guidoni de Pepulis Thesaurario nostro generali, aut cui, vel quibus à nobis ordinatum fuerit,per totum mensem Decembris proximè venturum, omni,& quacunque exceptione remota, per ipsum Ioannem Augustinum soluendam. Volentes tamen, quod solutionem præfatam facere possit, aut in moneta argĕtea, aut in scutis aureis,quæ ad rationem vndecim iuliorũ,& octo bolendinorum cum dimidio alterius similis bolendini calculari, & appretiari debeant, & ad quod pretiũ nobis,vel præfato Guidoni Thesaurario infra dictum tempus persoluendum,& creditoribus dicti Montis Camerariatus, de redditibus,& prouentibus, vt præfertur de bimestri in bimestre, & in fine cuiuslibet bimestris,pro rata vnicuique satisfaciendũ in executione earundem præsentium,eundem Ioannem Augustinum in Camera Apostolica, se,& suos hęredes, & bona in forma eiusdĕ Cameræ per acta publici Notarij, ac pariter de restituendo Depositario nostro generali, quicquid superrerit (dictis quinq; millibus septingentis & nonaginta sex scutis deductis) obligari, illiusq; obligationĕ in eadem Camera recipi debere. Necnon decernentes easdem pręsentes litteras de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrę, vel alio quouis defectu notari,argui, vel impugnari, aut reuocari, restringi,vel limitari nullatenus posse,& si secus id fiat,quoties id fiet,toties illas in pristinum statũ restitutas, & plenariè reintegratas, validasq; & efficaces, etiam perinde ac si Consistorialiter, & de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio & assensu emanassent, perpetuò fore & esse, ac censeri, vimq; validi contractus inter nos & Sedem, ac Cameram pręfatas, ex vna, & dictum Ioannem Augustinum, ex causa venditionis pręfatę initi,& stipulati habere, easq; ad omnia, & singula plenè probandum omnino sufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri: Ipsumq; Ioannem Augustinum,eius vita ac illius hęredes & successores, dicto decennio respectiuè durantibus in pacifica, & quieta dicti Montis Camerariatus, Depositariæ, ac iurium pręfatorum possessione manutenendos & conseruandos esse, & desuper nunquam molestari posse, vel debere, etiam sub prætextu cuiuscunq; enormis, vel enormissimę læsionis, vel quod ab alijs maius pretium, vel meliores conditiones, & pacta reperta fuerint, vel reperiri potuissent, aut reperiri contigerit,cuiuscunq; quantitatis,& summę fuerit, etiam si dimidiam, vel quantumuis iusti pretij maiorem partem excedat, eidem Ioanni Augustino, & eius hæredibus, & successoribus, etiam donatione inter viuos remittimus, & gratiosè donamus & in omnem casum molestię, siue de iure, siue de facto inferatur Cameram pręfatam ad litem suscipiendam, & tollendam molestiam ad omnem ipsius Ioannis Augustini, ac suorum hæredum, & successorum simplicem requisitionem, etiam extraiudicialem faciendam, & ad omnem,& quamcunq; euictionem teneri,& obligatam esse. Necnon pro omniũ, & singulorum præmissorum obseruatione & executione, Nos successoresque nostros, ac omnia, & singula sedis, & Cameræ prædictarum iura, res, & bona quæcunque,tam præsentia, quàm futura, nedum generaliter, verumetiam specialiter & expresè,in amplissima eiusdem Cameræ forma,cum clausulis, decretis, & cautelis insolitis, & necessarijs latissimè extendendis, ita quòd specialitas generalitati non deroget, nec è contra obligamus,ac obligata & hypothecata esse; Ipsosq; Io. Augustinũ, ac hęredes & successores ad probandũ quòd dicta summa pro pretio dicti Montis Camerariatus, vt pręfertur soluendo,vel aliqua illius pars in vtilitatem, vel necessitatem S. R. E. seu Camerę, & sedis præfatarum,vel Fidei Catholicæ defensionem conuersa sit, minimè teneri, aut obligatos esse volumus: Sicque, & non aliàs per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Mandantes propterea dilectis filijs modernis, & pro tempore existentibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Vicecamerario, Thesaurario, necnon Clericis, & Præsidentibus dictæ Cameræ, vt easdem præsentes, in eadem Camera admittant, & in libris illius describi, & registrari faciant, & inuiolabiliter obseruent, & obseruari mandent; ac etiam ad maiorem cautelam dictorum Ioannis Augu-

Venditio ista fit d. Pinello, vt ipse soluat Cam. Apost. scuta sexagintaquinq; millia, ac tercẽtũ sexaginta sex, Montistisq; soluat quolibet bimestri, fructus prædictos.

Clausulæ præseruatiuæ.

Io. Augustinus & eius successores super præmissis molestari nequeant etiã sub prætextu enormissimæ læsionis, &c.

Obligatio pro executione, & obseruatione prædictorum.

Io. Augustinus & eius successores teneantur probare dictũ precium versũ esse in vtilitatem Sedis Apost.

Decretum irritans.

Executorum, & defensorum deputatio, & facultates.

ſtini, & hæredum, & ſucceſſorum deſuper, pàtentes litteras, mandata, & alias ſcripturas opportunas expediant, & expediri curent: Non obſtantibus præmiſſis, ac fe. re. Symmachi, Benedicti duodecimi, Caliſti viij. Pauli ij. Innocentij viij. & Pauli iiij. ac quorumcunque aliorum Roman. Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, de rebus Eccleſiæ non alienandis, ac malè alienatis recuperandis, alijſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Cameræ, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, decretis, & reformationibus, earumque innouationibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, per prædictos, & quoſcunque alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & dictam Sedem, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus etiam per viam generalis legis, & ſtatuti pepetui, etiam Conſiſtorialiter, & de fratrum Conſilio, ac ex cauſis quantumuis grauibus, & onerofis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſq; efficacioribus, etiam inſolitis clauſulis, etiam vim contractus inducentibus, ac etiam irritantibus, ac aliis decretis in genere, vel ſpecie, ac aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innouatis, etiam præmiſſa fieri ſpecialiter, & expreſsè prohibentibus, aut quòd ſuper locationibus, & alienationibus prouentuum, membrorum, bonorum, & rerum dictæ Cameræ ſolutiones, licitationes præuijs debitis tractatibus cum interuallo temporis, & edictis, publicis emiſſis, candela accenſa, & certis diligentiis, ſolemnitatibus, & formis ſeruatis etiam ſub excommunicationis maioris, & aliis grauiſſimis pœnis fieri debeant, & aliter factę cum inde ſecutis quibuſcunque nullius roboris, vel momenti exiſtant, Nec non etiam Iulii ij. Pauli iij. & eiuſdem Pij iiij. Romanorum Pontificum, etiam prædeceſſorum noſtrorum, ſeu alijs quibuſcunque litteris, & conſtitutionibus, quibus prohibetur, quòd perſonæ Camerales, ſeu dictæ Cameræ officiales non participent in contractibus rerum Cameralium, cum idem Ioannes Auguſtinus noſter, & dictæ Cameræ generalis Depoſitarius exiſtat, necnon quibuſcunque alijs, quæ quomodolibet præmiſſorum validitati obſtarent, vel ea infringerent, necnon priuilegijs, & indultis eidem Cameræ, & Fiſco noſtro, quomodolibet conceſſis, ac Cancellarię Apoſtolicę regulis, etiam de non tollendo iure quęſito, aut aliàs quomodolibet etiam per nos, & prædeceſſores noſtros, cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, in genere vel in ſpecie editis, approbatis, vel innouatis; quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumq; totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales, idem importantes mentio, ſeu quęuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, ac forma in illis tradita, obſeruata, inſerti forent, pręſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permãſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & exprſsè derogamus, eaq; omnia in quantum præmiſſis obeſſe, aut illorum executionem, & effectum retardare poſſent, omnino tollimus & abrogamus, ac pro ſublatis, & abrogatis haberi volumus, ceteriſq; contrarijs quibuſcunq;. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ creationis, erectionis, conſtitutionis, applicationis, appropriationis, aſſignationis, exemptionis, liberationis, indulti, venditionis, tranſlationis, ſubſtitutionis, poſitionis, ſurrogationis, conceſsionis, conſtitutionis, deputationis, admiſsionis, voluntatis, decretorum, remiſsionis, donationis, mandati, derogationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe noverit incurſurum.

Clauſulæ derogatoriæ.

Iul. 2. conſtitutionem iſtã habes ſup. f. 155. & Paũ. iij. fol. 474. Pii iv. f. 822. & ſeq.

Datum Romæ Apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, Pridie Idus Septembris, Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

B. Scua.

De

LXXII.

De decies alteris centenis millibus nummum aureorum, in Arce S. Angeli sepositis, nullo vnquam tempore, nisi in præscriptis casibus, certaque desuper seruata forma depromendis.

Alia centena millia hic idem Sanctiss. Pontif. pro S. R. E. præsidio, in primo anno sui Pont. collegit, & in eadem Arce reposuit, indeq; promi vetuit, vt sup. in eius const. 33. fol. 94.

SIxtvs Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. ANNO superiore decies centena millia nummum aureorum in Pontificia Sancti Angeli Arce, & certo sanctiori Aerario reposuimus, & collocauimus, ac de illis asseruandis, ac nunquam, nisi certis præscriptis casibus promendis, & erogandis, Constitutionem perpetuò valituram edidimus, cuius tenor infra descriptus est.

Sanctiss. Pontifex ille ex causis vrgentissimus pro præsidio S. R. E. decies cetena millia nummum aureorum absque alicuius oneris impositione in primo anno sui Pont. collegit, in Arceq; S. Angeli reposuit, indeq; promi vetuit, nisi in quibusdam casibus, vt sup. in eius const. 33. fol. 94.

1 *Ommittitur tenor quia habetur sup. fol. 94.*

VERVM cum ob culpas, peccataque nostra multiplicia, quibus diuinam Maiestatem in dies magis ad iracundiam prouocamus, vsque eò necessitates superius enarratæ multiplicentur, periculaque gregi Dominico impendentia adaugeantur, vt illis, nec dum prioris pecuniæ collectione, satis prouisum esse videatur. Nos quamuis in omnibus difficultatibus, curisque nostris, in Dei Omnipotentis auxilio spem nostram fixam habeamus, ad illiusque opem (qui nisi custodierit Ciuitatem, frustra vigilat, qui custodit eam) ex intimo cordis affectu confugiamus, tamen ab eo ipso pastorum Principe *Christo* frequenter admoniti, *vt pro omibus nostrę fidei creditis, eorumq; salute, & vtilitate modis omnibus vigilemus;* facere non possumus, pro nostro Pastorali munere, in hac quoque parte obeundo, quin humanis etiam consilijs, ac viribus (pro eo, ac nobis ab eodem clementissimo Domino elargitum est) ad tot mala, periculaque propulsanda, noua quotidie præsidia conaremur. Quamobrem alia decies centena millia aureorum nummum, non ad nostra, aut cuiusque nostrorum priuata commoda, sed ad publicum bonum, ad S. R. E. cui Deo auctore præsidemus defensionem, ad fidei Catholicæ conseruationem, ac propagationem, nostra sedulitate ac frugalitate collegimus; quę eadem in Arce, vt priora altera decies centena millia reponi, asseruari, nec inde amoueri, erogariuè, nisi in supradictis expressis necessitatibus, eodem planè modo volumus. Motuproprio igitur, & ex certa nostra scientia, ac habita super hoc cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in Consistorio nostro secreto, matura deliberatione, de eorum consilio, & vnanimi consensu, hac præsenti nostra perpetuò valitura constitutione, dicta alia decies centena millia aureorum nummum in eadem Arce nostra Pontificia Sancti Angeli, & sanctiori Aerario nunc recondimus, reponimus, & collocamus, ac Christo Domino Nostro, Beatæ Mariæ semper Virgini, & Sanctis Apostolis Petro, & Paulo offerimus & dicamus, ijsdem omnino legibus & conditionibus, quæ in nostra superius descripta constitutione prescriptæ, & præfinitę sunt. Declarantes nostræ voluntatis mentisque esse, vt quod in ipsa constitutione, de recuperatione Terræ Sanctæ, & generali expeditione contra Turcas dictum fuit, idem etiam locum obtineat, quo ad vtramque Deo dicatam pecuniæ summam, in recuperatione Regnorum à quibuscunque Catholicæ Romanæ Ecclesiæ hostibus occupatorum, & in expeditione, quam contra eosdem decerni, ac fieri contigerit. Vbi verò in præscriptis casibus, pecuniarum aliquid sumi necessitas postulauerit, volumus, vt de tota summa, tam superiori anno, quàm etiam nunc reposita, hoc prorsus, & non alio modo pecuniæ sumantur, & erogentur: nimirum, vt in Consistorio secreto prescriptarum necessitatum qualitate, ac rerum & temporum ratione diligenter perpensa, atque ita cogente, non duarum, ex tribus partibus Cardinalium, sicuti in priori Constitutione nostra sancitum erat, sed trium saltem ex quatuor partibus Cardinalium, qui Consisto-

Iohan. 10.
Matth. 14.

Et deinde alia centena millia collegit, & modo in eadē Arce similiter reposuit, cum eisdē prohibitionibus legibus, & conditionibus, vt in d. const. 33.

Et inter certos casus, in quib' huiusmodi pecunias, in d. cōstit. 33. depromi posse declarauit, nunc declarat comprehendi causam Recuperationis Regnorum a S. R. E. hostibus occupatorum, & expedi

tionis contra eos fiendæ. Formamq; pecunias in dictis casibus depromendi describit, & seruari præcipit.

rio interfuerint, consensu, decreto, & subscriptione adhibitis, ex binis decies centenis millibus aureorum nummum à nobis repositis, non vltra quartam partem, idest, non vltra quingenta millia nummum promi liceat; & ea quidem quingétorum millium summa, non tota simul, sed paulatim, moderatè, & successiuè depromatur, per certas portiones, quæ in eodem Consistorio, in quo de tota re deliberabitur, à tribus partibus Cardinalium (vt dictum est) omnibus diligenter examinatis, decretę, & præfinitæ fuerint. Quòd si ipsis quingentis millibus erogatis, & consumptis, præscripti casus, & necessitates nouam impensam requisierint; tunc iterũ proposita, & adhibita in Consistorio consultatione, si consensus, decretum, & subscriptio trium ex quatuor partibus Cardinalium (vt supra dictum est) accesserint, aliam summam, non tamen quingenta millia aureorum excedentem, illamq; pariter non statim totam, sed moderatione ea seruata, eoq; quem diximus modo limitatam, & præfinitam sumi posse permittimus. Cæterum statuimus, prout alia nostra Constitutione ordinatum est, vt partes & portiones pecuniæ supradictæ, quæ in aliquo ex præmissis casibus sumptæ fuerint, cum eius impensæ faciendæ ratio cessauerit, omnino in ærarium, vnde depromptæ fuerunt, integrè restitui, ac reponi primo quoq; tempore debeant. Has autem Deo dicatas pecunias, nullo vnquam tempore, nisi aliqua ex ijs quas diximus necessitas vrgeat, & requirat, neque in totum, neq; ex aliqua parte amoueri, erogariuè quouis modo à nobis posse volumus, eamq; amouendi & erogandi potestatem, & facultaté à nobis ipsis abdicamus: Idq; successores nostros Romanos Pontifices, proposito sibi tremendo Iudicio, in quo summo patrifamilias de administrata villicatione exquisita reddetur ratio, eodem planè modo facturos esse confidimus, & speramus. Tandemque Deo per præsentes oblatam pecuniam, vnà cum illa priori, nos integram (vt dictum est) conseruaturos esse, ac perinde omnino, ac res, & bona Ecclesiæ immobilia nos habituros promittimus, iuramus, & vouemus: & sicuti omnes Cardinales præsentes, & infrascripti vouerunt, promiserunt, ac iurarunt, ita per alios Cardinales nunc, & pro tempore existentes, ac per successores nostros, quando & quoties superius ordinatum fuit, & iuxta formam nunc traditam iurari, promitti, ac voueri debere decernimus. Deniq; cætera omnia, & singula in eadem constitutione suprascripta, quomodolibet expressa, constituta, & decreta, etiam in hac pecunia à nobis (vt præfertur) nunc collocata & recondita, & quoad præsentes nostras litteras, in omnibus & per omnia, penitus, omnino, & inuiolabiliter obseruari, & locum habere volumus, præcipimus, & mandamus. Si quis autem fortasse nostrorum successorum, id quod minimè credimus, huic nostræ constitutioni omnino, aut aliqua ex parte derogare, aut cótra statuere voluerit, aut deromptam pecuniam (vt supra sancitum est) in idem ærarium non restituerit, admonemus post derogantis, aut contra statuentis, contraq; facientis obitum, liberum esse successoribus ea derogatione, & quibusuis alijs quæ contra statuta sunt non obstantibus, pro pecunia contra huius constitutionis præscriptum sumpta, ac deprompta, recuperãda, tam aduersus Pontificis derogantis, & cótrafacientis posteros, seu coniunctos omnes, quàm aduersus Cardinales idem consentientes, aut quoscumque eorum hæredes, quibus ab ipso Pontifice, aut Cardinalibus bona quouis titulo, vel quauis ratione obuenerint, agere, & possessionem bonorum, quæ ad ipsos posteros peruenerint adipisci, retinerią; donec quicquid pecuniæ depromptum est, id omne in ęrarium referatur & restituatur, eaque ipsa bona, si quo modo (vt supra dictum est) à forma per nos constituta recedi contigerit, huiusmodi obligationi, atq; oneri obnoxia & addicta esse voluimus; Singulis quę in nostris litteris aduersari possent, vel quoquomodo obesse penitus remotis, ac non obstan. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę reconditionis, repositionis, collocationis, oblationis, dicationis, declarationis, permissionis, statuti, voluntatum, abdicationis, promissionis, iuramenti, voti, decreti, pręcepti, mandati, & admonitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem Omnipotétis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimoseptimo, viij. Idus Nouembris. Potificatus Nostri Anno Tertio.

Prædictaq; se seruaturum iureiurando vouet, & promittit, & sicut infrascripti Cardinales præsentes idem iurarunt, & promiserũt, ita ab alijs Cardinalibus pro tẽpore existentibus iurari, ac promitti iubet, iuxta formam traditã in d. cõst. 33.

Cætera omnia in d. const. 33. contenta, de nouo decernit, & præcipit.

Successoribusquę in aliquo contrauenientibus, iudicat, post eorũ obitum licere successoribus, agere contra Pontificis contrauenientis posteros & coniunctos, & Cardinales consentientes, & eorum hæredes, qui aliqua bona a Pont. & Cardinalibus prædictis, quoquomodo obtinuerint, vt hic & in d. cõst. 33. io si.

Aduerte quod in hoc est aliquid immutatum a prima cõst.

✠ Ego

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus

✠ Ego A. Card. Farnesius Vicecancellarius Episcopus Ostien.
✠ Ego Iacobus Cardinalis Sabellus Episcopus Portuen.
✠ Ego Io. Antonius Episcopus Tusculan. Cardinalis Sancti Georgij.
✠ Ego Alph. Card. Gesualdus Episcopus Albanensis.
✠ Ego In. Aualus Card. de Arag. Episcopus Sabinen.
✠ Ego Marcus Antonius Cardinalis Columna, Episcopus Prænestin.
✠
✠ Marcus Siticus Card. ab Altaemps tituli S. Mariæ Transtiberim.
✠ Ego Ptolemeus Cardinalis Comensis tituli Sanctæ Mariæ de Populo.
✠ Ego Prosper Cardinalis Sanctacrucius tituli Sancti Clementis.
✠ Ego Gabriel Cardinalis Paleottus tituli S. Laurentij in Lucina.
✠ Ego Frater Michael Bonellus Cardinalis Alexandrinus, tituli S. Mariæ super Mineruam.
✠ Ego Ludouicus Cardinalis tituli Sanctæ Anastasiæ Madrutius.
✠ Ego Nicolaus de Sens tituli S. Praxedis.
✠ Iul. Ant. Card S. Seuerinæ, tituli Sancti Bartholomæi in Insula.
✠ Ego Hieronymus Card. Rusticuccius, tituli Sanctæ Susannæ.
✠ Ego Io. Hieronymus Card. Albanus, tt. S. Ioannis ante portam Latinam.
✠
✠
✠ Ego Petrus Cardinalis Deza, tituli Sancti Hieronymi Illyricorum.
✠
✠
✠ Ego Antonius, tituli SS. Io. & Pauli Cardinalis Carafa.
✠ Ego Io. Ant. Card. SS. Quatuor.
✠ Ego Io. Baptista Cardinalis, tituli S. Marcelli.
✠
✠
✠ Ego Franciscus Cardinalis de Ioyeuse, tituli Sancti Syluestri.
✠
✠

✠ Ego Antonius Maria Card. Saluiatus, tituli Sanctæ Mariæ de Pace.
✠ Ego Augustinus Cardinalis de Verona, tituli Sancti Marci.
✠ Ego Vincentius, tituli S. Mariæ in Via Cardinalis Montis Regalis.
✠ Ego Philippus Cardinalis Spinula tituli Sanctæ Sabinæ.
✠
✠
✠ Ego Scipio Card. Lancelottus, tituli Sancti Saluatoris in Lauro.
✠ Ego Vincentius Cardinalis Gonzaga, tituli Sancti Alexii.
✠ Ego Henricus tituli S. Pudentianæ Cardinalis Caetanus Camerarius.
✠ Ego Io. Baptista Card. Castruccius, tituli S. Mariæ in Aracœli.
✠ Ego Fed. Card. Cornelius, tituli S. Stephani in Monte Cælio.
✠
✠ Ego Dominicus tituli S. Laurentij Cardinalis Pinellus.
✠
✠ Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus tt. Sancti Pancratij, Maior Pœnitentiarius.
✠
✠ Ego Hieronymus tituli S. Petri ad Vincula Cardinalis de Ruuere.
✠
✠ Ego Frater Hieronymus Card. Asculanus, tituli S. Thomæ in Parione.
✠
✠ Ego Frater Constantius Cardinalis Sarnanus tituli S. Petri in Monte Aureo.
✠ Ego Guglielmus Alanus, tituli Sācti Martini in Montibus Cardinalis Ang.
✠
✠
✠
✠
✠ Ego Alexander Cardinalis Montaltus, Diaconus Sancti Eustachij.
✠ Ego Hieronymus Mattheius, Diaconus Card. S. Mariæ in Cosmedin.
✠ Ego Benedictus S. Agathæ, Diaconus Cardinalis Iustinianus.
✠ Ego Ascanius SS. Viti, & Modesti & Crescentiæ, Diac. Card. Columna.

Tho. Thom. Gualterutius.

Registrata apud eundem Thomam Secretarium.

A. de Alexiis.

Anno a Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Indictione decimaquinta, die vero Veneris, vigesimaseptima mensis Nouembris, Pontificatus Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. Anno eius Tertio. Retroscriptæ litteræ Apostolicæ, affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis, seu portis Sancti Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & aciei Campi Floræ, & per aliquod temporis spatium dimissæ, per nos Io. Baptistam Bagni, & Octauium Taglietum S. D. N. Papæ Curs. Publicatio.

Alex. Parabiachus Magister Curs.

Contra

LXXIII.

Contra illegitimos etiam legitimatos, Criminosos, vel suspectos, Aut ære alieno, vel reddendis rationibus obnoxios, ad aliquam Religionem transire volentes; Et contra Regulares absq; Superiorum licentia, de Prouincia in Prouinciam euntes vel transmigrantes.

SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. CVM de omnibus Ecclesiasticis ordinibus, in ea qua conuenit puritate, & dignitate conseruandis, præcipuam geramus sollicitudinem, tum verò illud præter cætera nobis cordi est, vt à Regularium personarum Congregationibus, quas tanquam Deo dicatas, maximè candor sanctitasque decet, cuiuscunque criminis aut turpitudinis labes, & scandali occasio quàm longissimè arceantur. Siquidem res ipsa nos admonet, quàm indecorum sit, & ab ea, quæ diuinæ Maiestati, eique consecratis personis debetur, reuerentia, alienum; si eiusmodi homines, qui propter sua scelera, pœnas graues sibi in sæculo propositas timent, quiuè propter immunditiam & peccata, ex quibus orti sunt, notati perpetua ignominia, ab omni mundano honore, & à paterna hæreditate repelluntur, ijdem omnipotenti Deo, tanquam hostiæ offerantur; atque ad habitandum in domo, quam decet honor & sanctitudo, inter ministros Domini, cui seruire regnare est, ad sacras functiones, quacunque profana præeminentia multò nobiliores, sine vllo delectu admittantur. Cum etiam secundum legem Moysi, immundi ab ingressu sanctuarij excluderētur, ac sacerdos habens maculam, panes Deo suo offerre non posset, nec accedere ad ministerium eius; & quod in holocaustum Domini aut victimam pacificorum offerebatur, id immaculatum esse deberet, vt acceptabile foret, nec vlla macula esset in eo; quòd si maculam habuisset, neque offerendum, neque acceptabile futurum esset.

Leuit. cap. 21. & seq.

Causa huius constitutionis.

Ne igitur contingat illegitimè genitos, qui vt plurimùm parentum vitia & incontinentiam imitari solent, nec pietatis studio, sed temporalium commodorū intuitu (quia hereditates maiorum, aut dignitates aliquas consequi non possunt) ad Religionem confugiunt, vitam quam animo à Religione alieno susceperunt, ac institutis Religiosis alienam, plerumque cum dedecore, & propriæ salutis dispendio ducere, suisque corruptis moribus, & malis exemplis, quietem & statum cæterorum Deo famulantium perturbare, aut hac quasi fæce & colluuie, ipsarum Religionum honorem, & existimationem lædi; vt denique homines, qui hac spe ad filios spurios in peccato gignendos essent propensiores, eò magis abstineant ab huiusmodi carnis flagitijs, quò suæ proli hoc quoque refugium præclusum viderint.

Illegitimi ex incestu, vel sacrilegio, etiam legitimati, in religionem cuiuscumq; ordinis, aut ad habitum, & professionē regulares, recipi nō possint, sed ad habitum conuersorum, seu famulorū tantummodo recipi valeant, ea conditione, ut ad religiosorū habitū, professionem, ordines, & Ecclesiastica officia, aditus sit semper præclusus.

Hac nostra in perpetuum valitura constitutione districtè interdicimus, & prohibemus, ne illegitimi, procreati ex incestu, aut ex sacrilegio (quorum scilicet Parentes consanguinitate, vel affinitate, intra tertium gradum inuicem coniuncti fuerint, vel quorum alteruter parens castitatem Deo vouerit) etiam Apostolica, Imperiali, vel Regia, aut quauis alia auctoritate legitimati, aut natalibus restituti, ad aliquam quorumcunq; ordinum, etiam Mendicantium & non Mendicantium, Fratrum, Monachorum, Eremitarum, vel Canonicorum, aut Clericorum regularium, Congregationum, aut Hospitalium Religionem, neque ad habitum, nec professionem regulares recipi, vel admitti quoquomodo possint. Quòd si eorum quispiam habitum post publicationem præsentis Constitutionis in futurum receperit, vel professionem posthac emiserit, decernimus habitus susceptionem, & professionem, ex nunc, prout ex tunc, irritam, nullam & inualidam, nulliusque roboris vel momenti fore, ac nullum exinde, aut ex huiusmodi voto penitus annullato, obligationis vinculum oriri posse; quinimo illos habitu regulari, ad quem reassumendum perpetuò inhabiles sint, quamprimùm exui, & ab ipsa Religio-

Religione eijci exterminariuqe debere. Et nihilominus quicunque Superiores, tam Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Domorum, Collegiorum, & locorum regularium, quàm etiam præfatorum ordinum, Congregationum, Hospitalium, & quarumcunque Religionum Prouinciales, vel Generales, quouis nomine nuncupati, qui ex prædictis incestu, vel sacrilegio genitos, post dictam publicationem ad habitum receperint, vel ad professionem admiserint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, à qua eorum nemo, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quàm Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere. Sed ne ijs, qui in humililitatis Spiritu, Deo, & Religioni seruire, & pœnitentiam agere intra Monasteria vel domos regulares cupiunt, ad sanctum huiusmodi propositum via penitus præcludatur, permittimus, vt præfati illegitimi, ex dictis incestu aut sacrilegio geniti, ad habitum Conuersorum, seu famulorum, in Monasterijs, vel domibus regularibus seruientium recipiantur; & in ipsis Monasterijs, seu domibus regularibus, ad seruilia ministeria, viliora obsequia, humiles functiones, atque abiecta seruitia admitti possint; ea tamen conditione, vt ad habitum religiosorum, vel ad professionem quam Religiosi emittere solent, emittendam, necnon ad omnes non modo sacros, sed etiam minores ordines, vel ad Clericalem characterem, denique ad cuncta Ecclesiastica officia, & functiones, & ad ascendendum altiores gradus, sint eis portę perpetuò clausę, & obseratę.

Quo ad reliquos verò non ex incestu præfato, nec sacrilegio, sed ex quouis alio minus legitimo toro natos, spurios, vel naturales, etiam vt præfertur, vel aliàs legitimatos, qui ob meliorem vitæ frugem, Religionem ingredi cupiunt, statuimus & ordinamus, eos ad Religionem admitti non posse, aut debere, nisi prius illorum vita & moribus diligenter cognitis, & circumstantijs vniuersis, quæ circa idoneitatem personæ attendendæ erunt, consideratis, ac de Religionis zelo, pietate, integritate, & doctrina fidedignis testimonijs adeò commendati fuerint, adeò bonam indolem, & specimen virtutis præseferant, ac tot merita eis suffragentur, vt defectum natalium suppleant, eorumque receptio vniuersæ Religioni commodo & vtilitati profutura videatur. Et super hoc ipso in Generali, vel Prouinciali Capitulo, matura deliberatione habita, generalis vel Prouincialis Superioris, ac Diffinitorum vnanimi consensu approbati, & ad habitum regularem admissi extiterint: & tamen hi sic recepti ad gradus, honores, & dignitates sui Ordinis obtinen. perpetuò inhabiles & illorum incapaces remaneant, nisi super hoc cum eis fuerit auctoritate Apostolica specialiter dispensatum. Si quis autem eorum aliàs quàm vt præfertur, recipietur, professio similiter nulla sit, atque ipsi habitu priuari, & à Religione eijci debeant, eorumque receptores, excommunicatione, vt supra, innodati ipso facto existant.

Alij autem illegitimi etiam legitimati, seruata forma hic tradita, recipi possint, & sic recepti inhabiles ad quoscũque gradus, & dignitates sui Ordinis obtinendas remaneant, donec fuciat auctoritate Apost. desuper cum eis specialiter dispensatum.

Cæterum quoniam sępè se vitia ingerunt, & se esse virtutes mentiuntur, ac multi decoctores post dilapidatam rem familiarem, & contractam ingentem vim ęris alieni, aut interuersam alienam pecuniam eorum fidei creditam, vt ratiocinia effugiant, Alij post furta, latrocinia, rapinas, homicidia, aliaue facinora patrata, etiam banniti aut damnati, seu qui meritas pro suis delictis pœnas metuunt, non pia intentione, sed ad euitandam legum & iudiciorum seueritatem, quia tutò in sæculo viuere non possunt, tunc demum quærunt à Religione auxilium, quando aliunde illud non sperant, vnde sub habitu & nomine Religiosorum, animum Religioni inimicum, & inueterata vitia retinent, neque alios qui sancta vocatione vocati sunt, patiuntur tranquillè diuinis obsequijs insistere, in grauem Dei offensam, Religionis opprobrium, & scandalum plurimorum, vt his quoque subterfugij, & impunitatis spes omnis tollatur, auctoritate Apostolica, & tenore præsentium, etiam perpetuò statuimus & ordinamus, iuuenes, aut viros adultos, maiores sexdecim annis, non aliter in aliquam Religionem recipi posse, nec debere, nisi prius de eorum parentibus, patria, deque anteacta vita, & moribus diligenter inquiratur, & ex accurata informatione, & fide digna relatione compertum, & exploratum sit, eos neque aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia similia, aut grauiora, reos vel suspectos existere, vt

Kk pro-

Criminosi, vel suspecti, aut æris alieno, vel reddēdis ratio nibus obnoxii adReligionem non admittantur; & in recipiēdis religiosis in futurum, fiat iuxta formam hic traditam diligens inquisitio.

vt propterea damnati sint, aut ne damnentur formident, neque ingenti ære alieno supra vires facultatum suarum grauatos, vel reddendis ratiocinijs ita obnoxios, vt ex huiusmodi causa, lis, vel molestia eis iam illata, vel timendum sit ne inferatur: Nisi deniq; constet, ipsos non humana aliqua ratione, sed tantum deuotionis, & pietatis feruore, vitam Religiosam spontè & ex animo elegisse; Deq; his omnibus in Generali, vel Prouinciali Capitulo plena & indubitata fide facta, tam Superioris generalis, seu Prouincialis, quàm Diffinitorum consensu approbati, & ad habitum regularem admisi fuerint. Omnes autem, & quoscunque, vt dictum, est criminosos vel suspectos, aut æri alieno, vt etiam diximus, vel rationibus reddendis obligatos, ad Religionem perpetuò inhabiles declaramus. Et si qui eorum contra præsentem nostram constitutionem temerè admittentur, tam susceptionem habitus, quàm professionem, & inde secuta, ex nunc, prout ex tunc pari modo irritamus, & annullamus, viribusq; & effectu carere decernimus: ac iubemus eos qui sic de facto recepti erunt, habitu spoliari, & à Religione expelli, & nihilominus si expulsi non fuerint, volumus, & pariter declaramus, habitus susceptionem, & professionem penitus nullam esse & censeri, ac propterea attenta nullitate habitus & professionis, licere quibuscunque Iudicibus, & Curijs etiam sæcularibus, ad quos, seu quas spectat, contra eos, vt prius iuris & facti remedijs opportunis, ex officio, vel ad cuiuscunque instantiam, vel querelam ciuiliter, criminaliter, aut mixtim procedere. Quare volumus, vt cuiusque iuuenis, aut viri maioris xvj. annis, à sæculo ad Religionem transeuntis, approbatio, admissio, & receptio in Generali vel prouinciali Capitulo, vt supra ordinatum est, pro tempore fiant; Necnon Religiosi sic recepti nomen, & cognomen, quibus in sæculo vtebatur, & patria in actis ipsius Capituli describantur, & notentur. Et insuper quoscunq; Religiosos, eorumq; Superiores, qui aliquas personas, vt dictum est, inhabiles post hanc Constitutionē publicatam receperint, voce actiua & passiua, necnon officijs, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuscunq; per eos obtentis, eo ipso in perpetuum priuamus, & tam illis priuatos, quàm ad illa, & alia quæcunque in posterum obtinenda, perpetuò inhabiles, eorumque incapaces decernimus, & declaramus.

ij. Corin. 11.

Sed, & quia interdum Satanas in Angelum lucis se callidè transfigurat, ac perditi quidam, & facinorosi homines, quod sæpè vidimus & experti sumus, instigante antiquo Pacis & Religionis hoste, non veriti sunt temerario ausu habitum Religiosorum assumere, ea mente, vt veluti sub ouina pelle lupi rapaces, per dolum & insidias Christifideles incautos, & nihil mali à Religiosis suspicantes, opptimerent, siue vt post scelera perpetrata, viam faciliorem ad fugam haberent, siue vt banniti Curiæ sæcularis, quæ eos propemodum interceptos persequebatur, manus effugerent; & contigit aliquando ipsos Sicarios, Religiosis vestibus indutos, à veris Religiosis hac fraude deceptis, intra domos Regulares hospitio receptos fuisse. Prohibemus eodem modo atq; interdicimus, ne quis regularis ex vna Prouincia ad aliam Prouinciam sui ordinis transeundo, etiam in itinere, intra aliquod Monasterium, domum, vel locum alterius Prouinciæ ad habitandum, vel tanquam hospes recipi, aut ad modicum tempus diuertere possit, nisi à Superiore eius loci vbi residet, expressam licentiam discedendi in scriptis obtentam, seu litteras obedientiæ vel commendatitias secum deferet, atque exhibeat, vel nisi ita cognitus sit ijs, ad quos diuerterit, vt de eius persona, nullus omnino dubitationi, aut suspicioni locus relinquatur. Ideoque præcipimus vniuersis, & singulis locorum Ordinarijs, eorumque Vicarijs in spiritualibus generalibus, vt per suos Officiales, Ministros, vel executores curent, ab omnibus personis regulari habitu indutis, quas per suas Ciuitates vel diœceses iter facere, vel transire, & ad quæcunque Hospitia, vel diuersoria se recipere contigerit, diligenter perquiri, num huiusmodi litteras obedientiæ, seu commendatitias secum deferant. Quòd si eos dictas litteras non habere, vel ignotos esse deprędenderint, possint contra ipsos, etiam tanquam dictorum criminum suspectos procedere; & tamdiu illos sub custodia detinere, donec certa de eisdem notitia habeatur. Et tamen volumus, vt ij qui etiam pietatis vel hospitalitatis prętextu, regulares alterius Prouinciæ ignotos, aut sine licētia, vel litteris vt supra receperint, dictas pœnas priuationis vocis actiuę & passiuę, necnon officiorum, gra

Regulares de vna Prouincia ad aliā sui Ordinis transeuntes superiorū licentiam secū deferre debeāt alioquin hospitio recipi nequeant, & a locorum ordinarijs carcerētur.

duum,

duum, honorum & dignitatum obtentorum, atque inhabilitatis perpetuæ pariter incurrant. Decernentes ſic in præmiſſis omnibus per quoſcu nq; iudicari debere. Necnon irritum & inane, ſi ſecus à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. *Decretum irritans.*

Quocirca Venerabilibus fratribus noſtri S. R. E. Cardinalibus dictorum ordinum, Congregationum, Hoſpitalium, & locorum Regularium, apud nos, & Sedem Apoſtolicam protectoribus, nunc & pro tempore exiſtentibus, ac locorum ordinarijs præfatis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt eorum vnuſquiſq;, per ſe, vel alium, ſeu alios, Cardinales quidem in ſuæ protectionis, ordinarij verò in ſuarum Ciuitatum, diœceſum, & diſtrictuum regularibus locis, curent præſentes litteras publicari, eaſq; perpetuò firmiter, & inuiolatè obſeruari; Inobedientes, cenſuras & pœnas prædictas incurriſſe declarando, illaſq; etiam iteratis vicibus aggrauando; Inuocato etiam ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. *Executorum deputatio facultates.*

Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon quorumcunq; ordinum, Congregationum, Hoſpitalium & religionum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis, & litteris Apoſtolicis quorumcunq; tenorum exiſtant, per quę præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus pręſentis Conſtitutionis impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumq; totis tenoribus habenda ſit in his litteris mentio ſpecialis. Quæ omnia, quatenus eidem conſtitutioni in aliquo aduerſentur, illorum tenores pro expreſſis habentes, perpetuò tollimus, annullamus & abrogamus, ac nolumus cuiquam ſuffragari, aut ſi Superioribus, & perſonis dictorum Ordinum, Congregationum, Hoſpitalium, communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. *Clauſulæ derogatoriæ.*

Mandamus verò eaſdem præſentes ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, de more publicari, & affigi, illarumq; exemplis etiam impreſſis, Prælati Eccleſiaſtici ſigillo, & Notarij publici ſubſcriptione munitis, eandem fidem in iudicio, & extra illud haberi, quæ eiſdem originalibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum interdictorum, prohibitionum, ſtatutorum, ordinationum, declarationum, decretorum, voluntatum, permiſſionis, irritationis, annullationis, iuſſionis, priuationis, præcepti, ſublationis, abrogationis, & mandatorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. *Forma publicationis.*

Datum Romæ Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, vj. Kal. Decemb. Pontif. Noſtri Anno Tertio.

Hypp. Card. Aldobr. pro Dat.

Tho. Thom. Gualterutius.

A. de Alexijs.

Anno à Natiuitate Domini, Milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, Indictione decima quinta, die vero Veneris vigeſima ſeptima Menſis Nouembris, Pontif. Sáctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ Quinti Anno eius tertio: Retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis ſeu portis S. Ioannis Lateraneñ. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, & per aliquod temporis ſpatium dimiſſæ, per Nos Io. Baptiſtam Bagni, & Octauium Taglietum S. D. N. PP. Curſ. *Publicatio.*

Alex. Parabiachus Mag. Curſorum.

LXXIV.

Elargitio Indulgentiarum, & applicatio, ijs, qui Christianorum, qui inferuntur, Imperatorum numismata deuoto animi affectu penes se tenuerint, aut alijs fidelibus accommodauerint, vel tandem Ecclesias in quibus ea fuerint asseruata, visitauerint.

Eccles. 44. SIXTVS Episcopus Seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. LAVDEMVS viros gloriosos, Christianos præsertim Imperatores, in ijs, quæ pro Christiana religione tuenda & propaganda, piè ac præclarè gesserunt, dum pietatis zelo, virtutis magnitudine, & Imperij maiestate verè Augusti, eiusdem religionis, quam omnibus gentibus, omnibusque nationibus Deus voluit Apostolicis vocibus prædicari, cultum totis in Christo visceribus amplexi, vsqueadeò suis quisque temporibus de hac Sacrosancta Sede, cui, auctore Domino, licèt immeriti præsidemus, egregiè promereri studuerunt, vt vera & orthodoxa fides, ex Apostolico hoc fonte dimanans, tunc eorum ope & patrocinio munita, propulsatis hostium oppugnationibus, toto terrarum orbe diffusa floreret, omnisq; lingua Phil. ca p.2. confiteretur, quoniam Dominus Iesus Christus in gloria est Dei patris; eorum sanè ipsorum, quos constituit Dominus propugnatores & defensores Ecclesiæ suæ, Illustria piè rectèq; factorum exempla, ad omnem gloriam insignia, imitationisq; studio dignissima, ac merita præclara, cùm semper pro grati in eos animi testatione & officio cómemorare debemus; tum hoc potissimùm tempore, quo nobis eorum memoriam renouandi mirifica diuinitus oblata est occasio, id impensiùs faciendum arbitramur. Nam cùm ab ipso nostri Pontificatus initio, ad exornandam nouis ædificijs Lateranensem præcipuè Basilicam, nullis parcentes impensis, animum adiecissemus, effectum est, non obscura diuinæ voluntatis significatione, vt demoliendis quibusdam Aulæ Lateranensis peruetustis, ac penè collabentibus parietibus, complura antiqua diuersis in locis recondita numismata, ex auro purissimo obryzo confecta inuenirentur, in quibus ex vna parte salutiferæ Crucis signum, aut imago aliqua eadem Cruce insignita cernitur; ex altera verò vultus effigiesq; expressæ sunt diuersorum veterum, qui ante annos circiter mille floruerunt, Augustorum Imperatorum, nimirum Theodosij Senioris, duorum filiorum eius Arcadij, & Honorij, necnon Theodosij Iunioris, Valentiniani Tertij, Marciani, Leonis, Iustini, Iustiniani, Tyberij, Mauritij, Phocæ, & Heraclij: qui etsi longo locorum interuallo disiuncti, Vrbem Romam, ne fortasse quidem omnes vnquam viderint, Magni tamen Constantini pijssimi Imperatoris exemplo, & munificentia excitati, ad declarandum pietatis suæ studium erga gloriosos Apostolorũ Principes, & fortissimos Christi Martyres, quorum innumerabilis multitudo in hac Sancta Ciuitate requiescit, & quorum præsenti ope & auxilio, domi forisq; votis susceptis, sæpenumerò Rempublicam fortiter, & feliciter administrauerant, & clarissimas de hostibus victorias reportauerant, huius Almæ Vrbis sacras Basilicas, atque hanc in primis Sacrosanctam Lateranensem donarijs & oblationibus quamplurimis, Augustali pietate & magnificentia dignis, cumularunt, diuersisq; aut nouorum ædificiorum extructionibus, aut veterum instaurationibus, pro temporum varietate, ornarunt. Quod cùm alia multa antiquitatis monumenta, tum vel hæc ipsa nuper reperta aurea tot inclytorum Imperatorum numismata testantur; religioso planè consilio & occulto quodam Dei instinctu in his ædificijs reposita, vt post multa sæcula, aliquando tandem patefacta, in lucemq; prolata, eorundem Imperatorum singularem religionem, & perpetuam erga Sanctam Romanam Ecclesiam deuotionem, insigni apud posteros testimonio comprobarent. Qua in re diuinam prouidentiam agnoscimus, suspicimus, atque admiramur; quòd calamitoso hoc tempore, cùm tam multi Crucis Christi Domini hostes Catholicæ fidei veritatem impiissimè oppugnant, prædictorum Imperatorum effigies in ipsa Lateranensi Basilica, vbi primus idem Magnus Constantinus Augustus sacri Baptismi lauacro emundatus est, simul reperiri voluerit, quæ summam eorum erga inuictissimam Crucem, pietatem, & eximiam religionem apertè palàmq; profiterentur.

In Dedica. Ecclesiæ in breuiario.

Theo-

Theodosij igitur Senioris Imperatoris religiosissimi memoria in benedictione sit, qui se Nicęnę fidei defensorem acerrimum pręstitit, qui lege edita, eam se tãtùm fidem sequi, quam à beatissimo Apostolo Petro Romanis traditam Damasus Pontifex docebat, apud cunctos populos publicè testificatus est; qui in Ecclesiæ cultu ac veneratione, disciplinam imitatione dignam, non solùm legibus edictisque professus est, sed etiam mirificè coluit: qui deniq; ob grauem Thessalonicensium cædem, à Sancto Ambrosio Episcopo publicè correptus, & ab ingressu Ecclesię repulsus, insigni Christianę humilitatis exemplo, reuerenter abstinuit, & impositam ab eodem Ambrosio pænitentiam humiliter suscepit, libentiq; animo adimpleuit: quo obedientiæ & pænitentię exẽplo, is qui claustra Imperij Christi Domini sic validis pręsidijs ante munierat, non solùm Reipublicę hostes summouit, verum etiã Christiani nominis gloriam feliciter adauxit. In gestis S. Ambrosij Breuiario Romano die 7. Decebris

Sed & duorum filiorum eius Arcadij & Honorij nomen cum benedictione meminisse libet, qui pietatis ac disciplinæ pręceptis, institutisq; à Sancto Arsenio Romanæ Ecclesiæ Diacono instructi, vt Christianam religionem propagarent, vbique terrarum simulacra idolorum confringi, eorumque templa dirui, legibus sanxerunt. Catholicæ porrò fidei integritatem constantissimè retinentes, hęreticos omnes Imperij viribus coercuerunt: quod communes ab eis promulgatæ leges adhuc ostendunt.

Illud autẽ proprium Honorij Occidentale Imperium regentis, quòd Basilicam Sancti Pauli à Valentiniano Iuniore amplificari cœptam, omnibus partibus absolui, atq; exornari curauit, quòdq; Beato Augustino firmissimæ Ecclesiæ columnæ, in comprimendis & propulsandis Africanis hęreticis, magno adiumento fuit.

Id quoq; laudi potissimum Arcadio tribuitur, quòd cùm eius militibus contra Persas benè pugnãtibus, Cruces aereæ in vestibus apparuissent, vt victoriæ diuinitus partę monumentum vbiq; extaret, is auream monetam cum eodem Crucis signo fieri voluit.

Atque Theodosio quidem Iuniore Arcadij filio, in Oriente, & Valentiniano Tertio, eorundem Arcadij & Honorij sororis filio, in Occidente imperij gubernacula tenentibus, sancta tertia vniuersalis Ephesina Synodus contra impium Nestorium, ex beatissimi Cęlestini Romani Pontificis auctoritate indicta, & celebrata est: quo tempore amborum Imperatorum pietas, in fouenda, tuendaq; eadem Synodo, & Ecclesię pace, per sanctorum Patrum definitionem procuranda, magnoperè eluxit.

Valentinianus autem beatæ memoriæ Sixti Tertij Pontificis hortatu, ipsius Basilicę Lateranensis fastigium argẽteum à barbaris ereptum, magna in id opus erogata pecunia, refecit, ac Sancti Leonis Pontificis cultor eximius, vberrimum suæ pietatis fructum tulit; cùm eius etiam precibus idem beatissimus Pontifex, immanissimum Attilam, flagellum Dei vocatum, diuina sua eloquentia atque auctoritate placauit ac deterruit, horribilemq; tempestatem iam imminentem, ab ipsa Roma, atq; à tota Italia auertit. In vita S. Leonis Breuiario Romano die 11. Aprilis.

Marcianus verò simulatq; ad Imperium euectus est, ad eundem Sanctissimum Pontificem Leonem litteras dedit, pietatis, & erga Apostolicam Sedem obseruãtię plenas. Quare Apostolica auctoritate, & Catholici Imperatoris adiumẽto, magnum illud sexcentorũ triginta Episcoporum Calcedonensẽ Conciliũ, aduersus Eutychem & Dioscorum coactũ est, in quo Marcianus ipse insigni elogio nouus Cõstantinus est appellatus.

At Leo Cęsar, Dei spiritu, & crebris Sancti Leonis Papę epistolis roboratus, nullis se hæreticorum machinis passus est à Catholicæ fidei constantia, & Chalcedonensis Synodi propugnatione dimoueri.

Nec verò prętereũdus nobis est verè pius & Catholicus Imperator Senior Iustinus, qui Sanctum Germanum Capuanum Episcopum, Sanctissimi Hormisdæ Papæ Legatum, tanquam Angelum Domini, summo cum honore excepit; cuius Imperatoris pietas hoc quoque promeruit, vt beatum Ioannem summum Pontificem, Constantinopolim ad se venientem videret, admirabili sanctitate virum, & postea martyrij gloria illustrem, ad cuius ille pedes, Christum in eo agnoscens, procubuit, Deo clarissimum illum congressum insigni miraculo comprobante, cùm in ipso aditu portæ aureæ, cæco supplicanti ab eodem Summo Pontifice lumen est restitutum.

Magnis etiam laudibus efferendus est Iustinianus ille, qui tot rebus fortiter, sapienterq; gestis, Magnus meritò est appellatus, sed profectò suis ipsius victoria, & erga Apo

stolicam

stolicam Sedem obedientia multò maior: nam cum zelo Catholicæ Religionis, confessionē veræ ac orthodoxæ fidei, quę in Sancta Dei Ecclesia prędicatur, & simul hæresū damnationē, de Catholicorum Episcoporum consensu, proposito edicto, fecisset omnibus manifestā; ac deinde per suas litteras & Legatos, reddens Apostolicę Sedi, & S. Ioanni Papæ ij. debitum honorē & reuerentiam, pro singulari studio quod gerebat de vnitate omnium, præsertim Orientalis tractus Ecclesiarū, illarumq; Sacerdotum, cum ipso ac eius Sede, tanquam earum capite, seruanda atq; custodienda, etiā suæ fidei confessionem, ac illud ipsum edictum transmisisset, humiliterq; postulasset, suis illa litteris, & Apostolicę Sedis iudicio comprobari; atq; ipsis quoq; diebus B. Petro Principi Apostolorū pretiosa munera obtulisset: idē Sāctus Pontifex & dignis eū laudum præconijs extulit, & quę in ipso edicto continebantur, veluti Apostolicæ doctrinæ consentanea, suo iudicio atq; auctoritate confirmauit. Cumq; postmodum ipse Iustinianus Imperator à Theodora coniuge deprauatus, à B. Agapito Pontifice vehementiùs contenderet, vt Anthymum hæreticū Patriarcham ad communionē admitteret, eiusq; electionem confirmaret, eoq; constantissimè recusante, minas precibus admisceret; S. Pontifex zelo fidei incensus, exclamauit: Ego ad Iustinianum Imperatorē Christianissimum venire desideraui, sed Diocletianum inueni. Qua inuicti animi constantia permotus Imperator, ac tandē erroris caligine detersa, ad veritatis lucem emergens, seipsum totum ad parentis in Christo optimi voluntatē conformauit, hominemq; hęreticum loco deijci, & Catholicum Episcopum Mennam ab eodē Sancto Pontifice consecrari, non solùm patienter, sed etiam libenter tulit; præclaro Christianis Principibus exemplo relicto, vt paternas Christi Vicarij admonitiones, & obiurgationes æquissimo animo ferrent, memores verbi Domini: Qui vos audit, me audit; qui vos spernit, me spernit.

Lucæ cap. 10.

Iam verò Tyberij Constantini nomen cum laude commemorandum est, quem Vrbis Romæ Conseruatorē appellare licet, quòd eam à Longobardis grauissima obsidione oppressam, magnaq; rei frumentariæ angustia laborantem, larga frumenti copia ex Aegypto transmissa, à famis simul & obsidionis calamitate, paternis sanctæ memoriæ Benedicti Primi Summi Pontificis cohortationibus liberauerit. Hic cùm Sanctū Gregorium Magnum adhuc Diaconum disputatēm audisset, Eutychij Patriarchæ, veram tractabilemq; corporum resurrectionem negantis, librum statim comburendum in ignem iniecit. Idem sanctæ Crucis signum ita coluit, vt aliquando, cùm humi eam in lapide sculptam vidisset, statim tolli, & decenti loco collocari iusserit; vt iam minùs mirandum sit, quòd magnus Crucis cultor, Crucis imaginem in aureis nummis, eleganter, vt videmus, curauerit exprimendam.

In vita S. Greg. in Breu. Rom. die 12. Martij num. 28. lib. 1.

Commemorandus est etiam iure optimo Mauritius vir fortissimus, cuius filium idē Gregorius, cùm adhuc Diaconus Constantinopoli Apostolicum Legatum ageret, ex sacro Baptismi fonte leuauit, postea verò Pontifex factus, eidem Mauritio locupletissimum pietatis testimonium præbet, dum illum in suis epistolis, hominem multarum lacrymarum, orationum, ieiuniorum, & eleemosynarum fuisse commemorat: certè de Apostolica Sede, & vniuersa Italia egregiè est meritus, quòd exercitu comparato, Ducibus in Italiam missis, Francorum auxilijs aduocatis, omni deniq; diligentia adhibita, Longobardorum furorem non mediocriter represserit.

Lib. 9. & 10. epistolarū. To. 2.

Nec minori dignus est præconio Phocas Imperator, qui cùm de more conaretur se Catholicæ religionis defensorem perpetuum futurum, sanctissimo iureiurando obstrinxit, & summam ab ipso Christo Domino Romanæ Ecclesiæ traditam auctoritatem, & potestatem præclarè intelligens, publicè edixit, vt eandem S. R. E. tanquam omnium Ecclesiarum primam, atque caput omnes & agnoscerent, & profiterentur.

S. Greg. lib. 10. Tom. ij.

Hunc autem clarissimum cœtum meritò claudit Heraclius Augustus, nouissimus eorum, quos supra enumerauimus, qui sacrosanctam Crucem illam ipsam, in qua vitæ auctor pependerat, & mortem moriendo superauerat, decimoquarto anno postquam venerat in potestatem Persarum, felicissimè recipit; eamq; suis humeris, abiecto Imperatorio amictu, calceisq; detractis, in ipsum Caluariæ Montem, in Passionis Christi memoriam, magna cum humilitate reportauit.

In festo exaltationis S. Crucis die 14. Sept.

Nos igitur aliquam augustissimæ eorundem Imperatorum memoriæ gratiam, non immeritò

immeritò referre cupientes, Charissimis in Christo filijs nostris Romanorum Imperatori electo, ac Regibus, & dilectis filijs nobilibus viris Principibus, quos in visceribus Christi gerimus, quædam ex supradictis aureis numismatibus, singulare paterni nostri amoris erga ipsos pignus misimus, vt ad similem virtutis, & Religionis laudem excitentur, & se Ecclesiæ Romanæ filios, Catholicorum Principum successores, & Crucis Christi defensores esse crebrius reminiscantur; veteres in hoc quidem Sanctos Pontifices prædecessores nostros, præsertim eundem Beatum Gregorium Papam imitati, qui Regibus, & principibus, ac primarijs viris, aureas Cruces, & claues paruulas, quæ claues Beati Petri dicebantur, mittere consueuerant; quæq; collo appensæ, & religiosè gestatæ miraculis coruscabant; quædam verò alia ex eisdem numismatibus dedimus Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanę Ecclesię Cardinalibus, reliqua verò eodem modo pijs & præstantibus viris iam distribuimus.

Vt autem ab omnibus & singulis Christifidelibus, quibus à nobis tradita iam sunt, deuotius, ac Religiosius, & cum spirituali animarũ fructu gestentur, decreuimus, ad Sanctiss. Crucis honorem, & gloriosam memoriã Imperatorum, eadem numismata, præcipuis gratijs & indulgentijs amplissimis, ex nostra Apostolica benignitate insignire.

Indulgentiæ cõcessæ numismata gestantibus, & orationes hic contẽtas facientibus

Quamobrem de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Apostolorum eius Petri & Pauli auctoritate confisi; vniuersis & singulis Christifidelibus vtriusque sexus, quodcunq; ex his numismatibus penes se gestantibus, quoties eorum aliquis ante salutiferæ Crucis signum, aut sacram aliquam imaginem pertransiens, aperto capite venerationem tribuerit, aut genuflexerit, orationem Dominicam vel Salutationem Angelicam pronuntiando, toties ei centum annos & totidem quadragenas.

Orationes hic expressas recitantibus.

Singulis autem diebus, si ter orationem Dominicam, Salutationemq; Angelicam, aut semel psalmum, Miserere mei Deus, seu, De profundis clamaui, deuotè recitauerit, annos ducentos, ac etiam totidem quadragenas.

Diuinumque auxilium eleuata mente implorantibus.

Item quoties ad Deum mentem eleuauerit, illiusq; diuinam opem implorauerit, etiam ducentos annos & quadragenas.

Festis diebus Coronam Beatæ Mariæ recitantibus.

Si verò quocũq; Dominico, aut festo die, coronã beatissimę semper Virginis Dei genitricis Marię, etiã pia deuotione recitauerit, annos trecentos & totidem quadragenas.

Examen suę cõscientiæ mane uel uesperi facientibus.

Ac si conscientiam suam mane aut Vesperi, cum emendationis proposito examinauerit, ac de malè anteacta vita veniam supplex à Deo misericordiarum patre postulauerit, similiter trecentos annos, & totidem quadragenas de sibi iniunctis, vel aliàs quomodolibet per eum debitis pænitentijs, misericorditer in Domino relaxamus.

Pro hæreticorum reductione, infidelium conuersiõe &c. orantibus.

Atque, vt eosdem fideles ad pietatis opera exercenda, eò etiam magis inuitemus, eorum cuilibet, quoties pro hæreticorum reductione, infidelium conuersione, Christianæ atque Orthodoxæ fidei propagatione, & sanctæ matris Ecclesiæ tranquillitate, & exaltatione; ac inter Principes Christianos pace & concordia, Deum precando, orationem Dominicam, Salutationemq; Angelicam quinquies deuotè dixerint, easdem illas indulgentias ac peccatorum remissiones, quæ vnam è septem præcipuis Vrbis Basilicis visitantibus concessæ sunt, concedimus & impartimur.

Opera hic expressa facientibus.

Quòd si quis peccatorem à via perditionis, veluti ab hæresi, blasphemia, alijsuè eiusmodi sceleribus & peccatis, ad viam salutis conuerterit, aut si certè in eo laborauerit, aut si inter discordantes pacem conciliauerit, aut quantum in se est, procurauerit; concedimus, vt Sanctorum sacrificiorum, ieiuniorum, orationum, ac quorumuis aliorum piorum operum, quæ in omnibus ordinibus & Congregationibus regularibus Sanctæ Catholicæ Ecclesiæ fiunt, non secus ac si vniuscuiusque earum proprium membrum foret, eo ipso particeps afficiatur.

Peccata confitentibus & Eucharistiam sumentibus, aut Missã celebrãtibus.

Præterea vnicuiq; verè pænitenti, qui peccata sua alicui ex Sacerdotibus idoneis, & ad id approbatis confessus fuerit, & sacram sumpserit Eucharistiam, aut Missam, si Sacerdos fuerit, celebrauerit, quoties id fecerit, toties ei plenariam.

In mortis articulo numisma secũ habentibus & nomen Iesu inuocantibus.

Aut si in mortis articulo constitutus, numisma collo appẽsum, aut quouis modo secum habuerit, pronuntiato nomine Iesu, corde saltem si ore nequiuerit, etiã plenariam.

Numisma gestantibus, & cõtra S. R. E. hostes pugnantib.

Atque itidem militibus, aut alijs, qui aliquod huiusmodi numisma secum habentes contra infideles vel hæreticos, aut alios S. R. E. hostes pugnauerint, præsertimq; si ibi

eos

eos mori contigerit, Iesu nomine vt supra inuocato, pariter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem, auctoritate prædicta, tenore præsentium, etiam misericorditer in Domino concedimus & elargimur.

Gestãtibus numisma, & dicẽtibus orationes hic narratas, remittuntur defectus remissi in recitandis officij, vel missis celebrãdis vel audien.

Vtq; defectus, & negligentiæ, animiq; distractiones, quæ ex humana fragilitate in diuini Officij recitatione, Missarumq; celebratione, vel auditione Sacerdotibus, aut Clericis, vel laicis contingere solent, aut horum etiam ob iustum impedimentum prætermissio, ex deuota huius numismatis gestatione, Corona tamen Beatę Marię Virginis piè recitata, aut saltem pronunciato Psalmo, Miserere mei Deus, suppleri, & compensari possint, eadem auctoritate concedimus & indulgemus.

Numisma relinqui possunt, in vltima volũtate ecclesijs & non alijs absq; Pontificis licẽtia.

Quicunque autem aliquod huiusmodi numisma habuerit, ipsum pro suo arbitrio in testamento, aut alia vltima volũtate, cui voluerit Ecclesiæ, nec verò cuiquam alij, absq; speciali nostra, aut nostrorum successorum concessione, relinquere, aut donare possit.

Quas ecclesias qui pœnitẽtes & cõfessi in festiuitatibus S. Crucis visitauerint, Plen. Indulg. consequẽtur.

Quam quidem Ecclesiam, in qua fuerit dictum nimisma repositum, festis diebus Inuentionis & Exaltationis sanctæ Crucis, vniuersis & singulis Christifidelibus vtriusq; sexus, verè pænitẽtibus, & peccata sua confessis, deuotè visitantibus, similiter plenariam omnium peccatorũ suorum indulgẽtiam, & remissionẽ damus, cõcedimus, & elargimur.

Numisma ab intestato decedentiũ, ad propinquiorẽ eorum ecclesiam cum eisd. Indulg. ptineat.

Quòd si quis numisma habens ab intestato decesserit, volumus, vt illud ad propinquiorẽ eius domicilio Ecclesiam, cũ ijsdẽ gratijs, facultatibus, & indulgẽtijs pertineat.

Comodariq; possunt numisma in articulo mortis constitutis, cum eisdem Indulg.

Cuicunque nihilominus in articulo mortis constituto, de consilio eius Confessarij, ipsum numisma liceat commodare, qui itidem omnes supradictas indulgentias, & peccatorum remissiones valeat obtinere.

Fideliũ animæ a Purgatorio liberãtur, a numismata gestantibus, aut ecclesias ubi ea reposita sunt, ut supra visitantibus & hic expressa adimplẽtibus.

Postremò, vt animabus quoque Christifidelium in Purgatorio existentibus, quæ per charitatem Domino Nostro Iesu Christo vnitæ, ex hac vita migrauerint, queq; anteaquàm decederent aliorum Christifidelium suffragijs iuuari meruerunt, de cælestibus Ecclesię thesauris, quorum dispensatores à Domino ad animarum salutem constituti sumus, paternè subueniamus; diuina misericordia confisi, concedimus, vt quoties quilibet aliquod ex huiusmodi numismatibus secum habens, pro dictarum animarum salute, præmissa, eorumuè aliqua adimpleuerit, vel quicunque alius Ecclesias, in quibus eadem numismata reponi contigerit, dictis festis diebus Inuentionis & Exaltationis Sanctæ Crucis visitauerit, ipsæ animæ pro quibus id fecerit, efficacissimis Iesu Christi Domini Nostri meritis, ac eiusdem beatæ Mariæ semper Virginis, Sanctorum Angelorum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, omniumque Sanctorum & Sanctarum precibus, & intercessionibus suffragantibus, easdem indulgentias & peccatorum remissiones consequantur.

Clausulæ derogatoriæ.

Præsentes verò litteras, sub quibusuis similium vel dissimilium Indulgentiarũ, & gratiarum reuocationibus, suspensionibus, abrogationibus, aut alijs cõtrarijs dispositionibus, per nos vel successores nostros Romanos Pontifices, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac in fauorem Cruciatæ Sanctæ, vel aliàs quomodolibet faciendis, minimè cõprehendi, sed quoties illæ emanabunt, toties easdem præsentes ab illis exceptas, & nisi de eis expressa & indiuidua mentio fiat, aduersus illas in pristinũ & validissimũ statum restitutas, ac de nouo concessas esse, & censeri, & perpetuò validas & efficaces fore, ac supradictis personis & Ecclesijs, perpetuis futuris tẽporibus suffragari debere, decernimus & declaramus. Non obstantibus nostra de nõ concedendis indulgẽtijs ad instar, ac alijs cõstitutionib⁹ & ordinationibus Apostolicis, cęterisq; cõtrarijs quibuscũq;.

Fides præsentium exemplis adhibenda.

Volumus autem, vt præsentium litterarum exemplis etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & personę in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignatis, eadem prorsus fides vbiq; gentium, & locorum adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo septimo Cal. Decemb. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

Tho. Thom. Gualterutius.

Registrata apud eundem Thomam Secretarium. A. de Alexijs.

Reforma-

LXXV.

Reformatio Curię Almę Vrbis Gubernatoris & Vicecamerarij, quo ad causas ciuiles.

Gubernatoris facultates, & iurisdictiones, vide sup. in Leon. Decimi, const. 7. fol. 185. Paul. 4. const. 51. fol. 639. & Pij 4. const. 73. fol. 754. in fine.

SIXTVS Papa Quintus Motuproprio &c.

IN sublimi beati Petri sede, meritis licet imparibus, superna dispositione constituti, agrique Dominici curæ præpositi, id inter alia nostri muneris esse cognoscimus, vt singula circa omnes gradus & hominum conditiones, deformata ac deprauata, prouidentiæ nostræ ministerio corrigamus & reformemus, præsertim Tribunalibus Almæ Vrbis nostræ, in quibus omnis iuris ratio exigit, vt Iudices primùm, studiosa vigilantia, manuum munditia, & ordinata iuris scientia, sint alijs præstantiores; Notarij quoque ad conscriben. acta deputati, Mandatarijq; & alij Ministri, vitæ honestate, operosa sufficientia, moderata mercedis exactione, compassiuaq; erga pauperes benignitate, sint admodum ornati; Litigantesq; demum, & eorum Procuratores, vltimum omnipotentis Dei iudicium præcogitantes, à perniciosis subtilitatibus, subterfugijs, intricationibus, & extorsionibus se abstineãt, vt deformibus omnibus sublatis, honesta sint omnia, & praua transeant in directa; ac ius & iustitia salubriter, & æqua lance, ac minoribus quàm fieri potest dispendijs, vnicuique ministretur. Nos tamen quia humanarum virium fines excedere non valemus, tantaque est Apostolici officij negociorum moles, vt circa singula, per nos ipsos, eiusdem officii debitum exoluere non possimus, plurimùm in Domino lætati sumus, quòd Venerabilis frater noster: *Marianus P. Benedictus Episcopus Marturanen. & dictæ Vrbis nostrę eiusque Districtus Generalis Gubernator, & Vicecamerarius* à nobis deputatus, huic nostræ solicitudini respondens, Deique timore, & virtutis ac iustitiæ zelo ductus, diuersos abusus, quos in suo Tribunali irrepsisse cognouit, tollere, & aliis quæinde irrepere potuissent, occurrere cupiens, sequentem suæ Curiæ Reformationem, circa causas ciuiles edidit, nobisque porrexit. Et ideo cupientes Reformationem huiusmodi accuratè, & debita circumspectione absolui, dilecto filio nostro *Hieronymo S. Mariæ in Cosmedin Diacono Cardinali Matthaio nuncupato*, viro, vitæ integritate, litterarum scientia, longaq; rerum, & Romanæ Curiæ experientia insigni, dedimus in mandatis, vt eandem Reformationem diligenter examinaret, suppleret, & corrigeret, & ille maturè omnibus visis sigillatimq; examinatis, nonnulla explanauit, nõ nullaq; etiam emendauit & addidit, extremãque dictę Reformationi manum adhibuit, nobisque exhibuit; Eiusque tenor talis est, Videlicet: *Reformatio* Curiæ Gubernatoris Almæ Vrbis, circa causas ciuiles.

Marianus P. benedictus Episcopus Marturañ. Vrbis Gubernator, hanc suæ Curiæ Reformationem edidit.

Cardin. Matthæius eam de mandato Sanctiss. D.N. Sixti V. examinauit & absoluit.

D. Locumtenens Ciuilis Gubernatoris Almæ Vrbis pro tempore existentis, vnus dumtaxat in futurum sit, legum scientia, vitæque probitate, & Romanæ Curiæ experientia insignis, & ex loco qui ab Vrbe distet per quadraginta milliaria oriundus. Qui omnes causas ciuiles, tàm commissarias iuxta formam Commissionum, quàm ordinarias, vel aliàs, in ipso Tribunali introducendas, iuxta suas facultates cognoscat, terminet, & decidat.

Locumtenentis Ciuilium causarum Reformatio.

Audientiam terminorum, pro quibus litigantes pro certa hora citati non sint, in Sala Palatii Gubernatoris, circa horam vigesimam, pro Tribunali sedendo, teneat.

Ius reddat singulis diebus, exceptis festiuis de præcepto, aut consuetudine Almæ Vrbis, necnon diebus Coronationis Pontificis viuentis, ingressus Gubernatoris, Iouis, Lunæ, & Martis immediatè ante cineres, ac ipsius diei cinerum, totius hebdomadæ sanctæ, commemorationisque defunctorum, & vigiliæ Natiuitatis Domini.

Significationes per viam recursus concedendas, semper concedat, cum clausula, non tamen in contumaciam.

In causis ordinariis, vel via ordinaria introducendis, etiam si ad probationẽ producan-

tur cedulæ, iura, & Instrumenta obligationũ Cameraliũ, non relaxet mãdata exequutiua, (si respectu summæ, vel valoris rei de qua agitur dictæ causæ sint appellabiles) nisi elapsis decem diebus datis ad appellandum, & seruatis solitis terminis ad docendum de legitima appellatione, & eius legitima prosequutione, & constito sibi de re iudicata.
Suspectus post litem contestatam, vel pro contestata habitam allegari non possit, nisi à principalibus met, vel eorum procuratoribus, ad id speciale mandatum haben. & ex certa causa per eos in actis specificata, & iurata, à Guber. pro legitima approbatur.
Ab eius sententiis diffinitiuis appelletur ad Sanctissimum in causis appellabilibus, in aliis verò nõ appellabilibus, & in quibus de iure recursus datur, recurratur ad Gubern. qui causas huiusmodi recursus, per se ipsum, vel alium ab eo deputan. iuxta suas facultates expediat. Qui deputandus, tàm in ipsis causis recursus, quàm in illis, in quibus in locum D. Locumtenentis, vti suspecti recusati, à Gubernatore deputabitur: & in causis quoq; Commissarijs, in quibus ex rescripto Signaturæ à Gubernatore similiter deputabitur, ea dumtaxat emolumenta recipiat, quæ (vt mox dicetur) D. Locumtenens recipere poterit, & nihil penitus vltra, sub pœnis ei indictis.
Recursus vt supra ad Gubernatorem à Locumtenentis decretis, & sententijs petendi, infra decem dies dumtaxat peti debeant, & tunc exequutionem nõn retardent, vsquequo Gubernator huiusmodi recursus non admiserit.
Sportulas D. Locumtenens non recipiat, nisi in illis causis commissarijs tantùm, quæ auctoritate ordinaria, à principio ab eo cognosci non potuissent, in quibus circa quantitatem seruet taxam fel. rec. Pij Papæ Quarti. In cæteris verò causis quibuscunque sportulas nullo modo accipiat, etiam à spontè dantibus, sed earum loco vltra commodam habitationem, quam in dicto Palatio pro se, suisque seruientibus habere debeat, & vltra scuta auri in auro quinque, à quolibet ex duobus Notarijs causarum Ciuilium huius Curiæ, ipsi tantum D. Locumtenenti quolibet mense, in eius principio soluenda, percipere possit Iulium vnum pro singulis infrascriptis expeditionibus, videlicet, Pro quolibet mandato executiuo (non tamen in contumaciam). Pro quolibet arresto in carceribus, Mandato de excarcerando, Significatione dotali, Aut vigore termini, Aut in vim litis pendentiæ, Aut litis finitæ, Aut stante deposito, Vel negatione, Aut data cautione de stando iuri, & iudicatum soluen. concessa. Et etiam pro qualibet Citatione vel Inhibitione, vigore Commissionis, Aut extra Curiam decreta, Dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de re vel summa scutorum auri septẽ, qui constituunt Iulios septuagintaseptem.
Alioquin prędictus D. Iudex pœnas in Pij Papę Quarti Cõstitutione, de Reformatione, Tribunalium contentas, incurrat.
Notariorum reformatio. Notarij teneant intus, vel iuxta dictum Palatium, eorum officia separata, & in locis ita distantibus, vt collitigantium tumultus nullum afferre possit impedimentum.
In causis Tribunalis, neque officio Procuratoris, vel Sollicitatoris fungantur, neque alio quouis modo se intromittant.
In eorum mercedibus recipiendis seruent omnino taxam Pij Papæ Quarti, quia in ea omissus est casus examinis Testium super articulis absque interrogatorijs: ideo tali casu Notarij recipiant pro huiusmodi examine cuiuslibet testis, bolonenos octo vsque ad scuta decem, & bolonenos decem vsque ad scuta viginti, & bolonenos quindecim vsque ad quamcunque summam: Et non vltra.
Citationes, & alias Mandatariorum & Cursorum relationes, nullatenus in actis apponant, nisi Cursores & mandatarij eas in cartulis octauæ partis folij prius subscripserint, & supra subscriptiones nomen notarij causæ appositum fuerit.
Citationes, & alios actus pro aliquo, vel contra aliquem non recipiant, nisi tam actoris, quàm rei nomen cum cognomine, aut exercitij, habitationisque designatione specificè in eis exprimatur.
Citationes ad videndum mandari consignari pignora, non recipiant, nisi appositum sit etiam, ad videndum mandari subhastari.
Manualia citationum, & Manualia protestationum, separatim & distinctè teneant.
Expeditionũ libros duos habeant, in quorum vno distinctè & ordinatim adnotare debeant

debeant omnes significationes per viam recursus concedendas, cum expressione nominis collitigantium & Curiarum, à quibus D. Locumtenens recursus, iuxta suas facultates concedet, ac etiam summæ vel valoris rei, de qua agitur: Necnon & omnia sequestra, & monitoria ex quauis causa decernenda. In altero autem similiter adnotare debeant omnia mandata executiua, non tamen in contumaciam; Et omnia arresta, Mandata de excarcerando, Significationes dotales, Aut vigore termini, Aut in vim litis penden. Aut litis finitæ, Aut stante deposito, Vel negatione, Aut data cautione de stan. iuri, & iudicatum soluendo concessas; Et omnes citationes, vel inhibitiones vigore commissionis, Aut extra Curiam decretas; dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de re, vel summa scutorum auri septem.

Listas expensarum non conficiant, neque propterea mercedem aliquam, etiam à sponte dantibus recipiant, nisi præuio D. Locumtenentis decreto, & eiusdem subscriptione in calce citationum, ad videndum taxari expensas, apponenda.

Examen testium scribere possint duo tantum Notarij pro quolibet officio, quos Gubernator pro tempore approbauerit, & non alij.

Decreta aliqua ex seipsis Notarij non conficiant, sed citationes omnes D. Locumtenenti, in Audientia publicè legant, ab eoq; decreta sumant, & deinde in actis apponant.

Mandata suspicionis fugæ scribere nequeant, nisi prius D. Locumtenenti iura producta, vel probata ostenderint, illeque postea mandata decreuerit.

Iuramenta suspicionis fugæ, ab alijs quàm principalibusmet, vel personis ad id speciale mandatum habentibus, non recipiant.

Sequestra non scribant, etiam in causis mercedum, nisi in executionem mandatorũ seruatis seruandis relaxatorum, vel nisi docto de credito, etiam extraiudicialiter arbitrio D. Locumtenentis, iuratoque de dilapidatione, aut fugæ suspicione.

Aduocatos Procuratores, & Solicitatores, pro fide iussoribus occasione litium dandis nullo pacto recipiant.

Significationes per viam recursus concedendas non scribant, nisi cum clausula, non tamen in contumaciã. Alias verò Significationes non scribant nisi vigore termini, Aut nisi productis iuribus vel probationibus super solutione, Aut nisi stante pendentia litis, Siue lite finita, Vel nisi data cautione de stando iuri, & iudicatum soluendo, quãdo essent relaxata mandata suspitionis fugæ, pro assecuratione iudicij, Aut nisi stante negatione contra mandata in contumaciam relaxata.

Responsiones ad articulos, & iuramenta super partitis decisiuis, coram D. Locumtenente tantum, recipere possint & debeant, nisi ipse aliter decreuerit, ex causa infirmitatis, aut alterius legitimi impedimenti collitigantium.

Quicunque ex Notariis, siue actuariis in eorum officiis scribentibus, in aliquo præmisso contrauenerit, pro qualibet vice, pœnam scut. 25. aliasque pœnas pecuniarias, & corporis afflictiuas, pro modo excessus à Gubernatore arbitran. incurrat, damnaque & interesse partibus reficere cogatur.

Mandatarij hujus Curiæ, citationes & alias relationes in scriptis dumtaxat referre debeant, exprimendo an personaliter, vel domi copia dimissa, vel affixa, & an ad statim, vel ad hodie per totam, seu ad primam, vel aliam diem fecerint. Mandatariorũ Reformatio.

Citationes, Intimationes &c. personaliter, aut domi dimissa copia, non exequantur, post secundam horam noctis; per affixionem autem, non nisi de die; & tunc in relationibus exprimant fecisse de die, dimissa copia affixa in tali loco.

In citationibus tam actoris, quàm rei nomen cum cognomine, vel cum exercitii, habitationisque designatione exprimant.

In Citationibus ad videndum mandari consignari pignora, apponant etiam, & videndum mandari subhastari.

In eorum mercedibus recipiendis, seruent eorum taxas, vltra quas, etiam à spontè dantibus, nihil omnino accipiant.

Pignora omnia ab Exequutoribus quibuscunque eis consignanda, ordinatim singulariter adnotare debeant in eorum libris, exprimendo rerum qualitates; & quantitates, & nomen Exequutoris, & Collitigantium.

Mandatariorum reformatio.

pignora subhastãda, publicè in loco commodo ad id per Gubernatorẽ deputãdo, tenere debeant, à die quo receperint mandata de subhastando, vsquequo receperint mandata de deliberando.

Oblationes recipiendas adnotare debeant in eorum libris, cum appositione anni, mensis, & diei, ac expressione nominis, cognominis, exercitijque, & habitationis offerẽtium.

Non recipiant oblationes cuiuscunque officialis huius Curiæ, nec eis seruientium, neque Mandatarij affinium vel consanguineorum, vsque ad tertium gradum.

Quicunque in aliquo præmissorum contrauenerit, pœnam scutorum decem pro qualibet vice, aliasque pœnas pecuniarias, & corporis afflictiuas, priuationisque officij, pro modo excessus a Gubernatore arbitrandas incurrat, damnaque & interesse partibus reficere compellatur.

Procuratorum reformatio.

Procuratores non possint actualiter exigere nomine suorum principalium, etiam ab Vrbe absentium, & vigore mandatorum ad exigendum, aliqua bona, res, & pecunias, à quauis persona, in causis & negocijs ipsius Tribunalis, nisi præuio Gubernatoris decreto, gratis desuper interponendo. Et qui contrauenerit, officio Procuratoris omnino priuetur, pœnamque pecuniariam Gubernatoris arbitrio soluat.

Executorum reformatio.

Executores cuiuscunque Curię mandata huius Tribunalis exequentes, nihil vltra eorum taxam, etiam à sponte dantibus recipiant, & nisi post factam executionem, siue capturã.

Mandata ciuilia nõ exequãtur de nocte, neque de die festiuo, nisi sint suspicionis fugæ.

Cautiones in executione mandatorum nullatenus recipiant, sed executiones realiter, vel personaliter, prout in mandatis continetur exequantur, pignoraque Baroncello huius Curiæ, infra biduum consignent, describique faciant in libro, quem præfatus Baroncellus ad id specialiter tenere, in eoque adnotare debeat qualitates, & quantitates rerum sibi consignatarum, & nomen Executoris consignantis.

Restituat quilibet executorum prædictorum executiones, siue bona in executione capta gratis, quotiescunque D. Locumtenens mandauerit.

Quicunque in præmissis contrauenerit, officio suo priuetur, & pro modo excessus, corporalibus pœnis Gubernatoris arbitrio plectatur, damnaque, & interesse partibus reficere cogatur, pro quibus damnis & interesse, quilibet Baroncellus cuiuscunque Curię pro suis executoribus, & Birruarijs obligatus sit.

S. D. N. Sixti Quinti, confirmatio huius Reformationis.

Nos itaque volentes Reformationem huiusmodi, tam maximo labore, & tam matura discussione, ad publicam maximè Collitigantium vtilitatem, Tribunalisque dictæ Vrbis Gubernatoris directionem, vt præfertur digestam, perpetuò, inuiolabiliterque obseruari. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, prædictam Reformationem, omniaque & singula in ea contenta, tenore præsentium, auctoritate Apostolica confirmamus & approbamus. Quinimo eandem Reformationem in eaque contenta quæcunque, Motu & auctoritate prædictis, nos de nouo statuimus, decernimus, & ordinamus, & per præfatum nostrum, & pro tempore existentem Vrbis Gubernatorem, eiusque in ciuilibus Locumtenentem, ac Procuratores, Notarios, Mandatarios, Litigantes, Executoresque siue birruarios, & alios quoscunque, exactissimè perpetuòque seruari præcipimus, & mandamus; pœnasque in dicta Reformatione appositas, de nouo contrauenientibus quibuscunque, & pro qualibet vice apponimus, & infligimus. Decernentes omnia quæ contra dictæ Reformationis formam & tenorem decreta, acta, & gesta fuerint, nulla, inualida, & extorta, & subreptitia, nulliusque roboris, & momenti fore, & censeri, neminique propterea suffragari posse, vel debere. Et ita per quoscunque Iudices, & Commissarios, quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & causarum Palatij Apostolici Auditores, in quauis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & diffiniri debere. Irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac stilo, consuetudine, ac quocunque temporis cursu, etiam immemorabili roboratis, priuilegiis, & indultis, tam ipsi Tribunali Vrbis Gubernatoris, vel ipsis Gubernatoribus, & Locumtenentibus, quàm Notarijs, Mandatarijs, eorumque Collegio, & Colle-

Collegijs, alijsque quibuscunque personis, quacunque generali, vel speciali nota, & expressione dignis, & quomodocunque, & qualitercunque priuilegiatis, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, sub quibuscunq; tenoribus, & formis, & cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis, in genere, vel in specie, & aliàs quomodolibet, etiam per nos concesis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expresio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi præsenti, pro sufficienter expresis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresè derogamus, & quibuslibet alijs priuilegijs, indultis, & litteris Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcunque tenorum existant, per quæ præsenti non expressa vel totaliter non inserta, effectus illius impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum habenda esset mentio specialis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Vt autem præsens Motus proprius ad omniū notitiam deducatur, ac omnes quorum interest, ac interesse poterit, afficiat, volumus, & mandamus, illius copiam in Cancellariæ Apostolicæ, seu & Curiæ Reuerendissimi Vrbis Gubernatoris, valuis, ac in acie Campi Floræ affigi, & ibi dicta eius copia, aliquandiu detineri. Volumus item quòd præsentis Motus proprij sola signatura sufficiat, & vbique fidem faciat, in iudicio & extra, regula quacunque contraria non obstante. Quòdque eius transumptis, Notarij publici manu subscriptis, & alicuius personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ sigillo signatis, plena & indubitata fides, eaque prorsus adhibeatur in iudicio, & extra, quæ præsenti adhiberetur, si foret exhibitus, vel ostensus. Clausula derogatoria.

Fiat Motu proprio F.

Et cum absolutione à censuris, ad effectum &c. & de cōfirmatione, approbatione, statuto, ordinatione, præcepto, mandato, inflictione, decretis, derogatione, voluntate, aliisque præmisis, quę hic pro sufficienter repetitis, ad partem habeantur in forma gratiosa latissimè exten. & cū opportuna, si videbitur iudicum executorum deputatione, qui assistant, &c. Cum potestate citan. &c. inhibendi, aggrauandi, &c. inuocato &c. sæcularis, ac derogatione dictarum, non tamen trium, etiam latisimè exten. Et si videbitur litteras desuper etiam per Breue S. V. &c. in pręmissorum omnium, & singulorum, etiam qualitat. inuocat. denominat. nuncupat. annexis, aliorumque necessario rum maiori & veriori specificatione & expressione expediri possit, &c. simul, vel ad partem, etiam in vna, non facta mentione de alia, vel aliis expedien. &c. Fiat F.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingētesimo octuagesimo septimo, indictione decima quinta, Die vero prima Mensis Decembris, Pont. Sanct. in Christo patris, & D. N. D. Sixti diuina prouidentia PP. V. anno eius Tertio, Supradictæ litteræ in valuis Cancellariæ Apostolicę, & Curię Reuerendiss. D. Vrbis Gubernatoris, & in acie Campi Florę, affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, iuxta formam illarum, necnon intimatæ, & præsentatę fuerunt, cum dimisione copiæ Reuerendiss. Mariano P. Benedicto Episc. Marturanen. Vrbis Gubernatori, & Mag. DD. Laertio Cherubino, & Thomæ Stellæ in ciuilibus causis Locumtenentibus, & DD. Laurentio Iacobino, & Tarquinio Ferrono Notarijs ciuilibus actuarijs Curię eiusdem Reuerendiss. D. Guber. ac infrascriptis eiusdem Curiæ Mandatariis, Dominico Fabri, Viuantio à Valle, Deodato Villico, Gulielmo Henrico, Desiderio Degaut, Basolo Siluestri, & Iacobo Scoccie, Et Capitaneo Octauio Caserro Barongello, per nos Ioannem Baptistam Bagni, & Octauiū Taglierum, S. D. N, PP. Curs. Publicatio

Alex. Parabiachus Mag. Curs.

Dein-

Locũtenentis deputatio.

Deinde die quarta eiusdem mensis Decembris, prædictus Reuerendissimus D. Gubernator, auctoritate sui Officii, verboque facto cum Sanctissimo, eius Locumtenentem, ad causas ciuiles, pręfatum Mag. D. Laertium Cherubinum deputauit, prout in actis Laurentij Iacobini, & Tarquinij Ferroni Not. act.

LAVS DEO.

Constitutiones Anni Tertij, adhuc currentis sunt nu. 18.

Omnes autem sunt nu. 75.

INDEX INITIORVM

SINGVLARVM CONSTITVTIONVM

Sanctissimi D. N. Sixti Papæ V.

INDEX RVBRICARVM SINGVLARVM CONSTITVTIONVM SANCTISSIMI D. N. SIXTI PAPAE V.

31 Abso-

INDEX MATERIARVM

& rerum notabilium selectarum ex Constitutionibus

Sanctissimi Domini Nostri Sixti Papæ V.

A

D

E

F

G

H

I

Impo-

L

M

N

O

P

Paren-

Q

R

S

T

REGESTVM.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ij Kk Ll Mm.

Omnes sunt Duerniones.

R O M AE

Apud eosdem Blados Typographarios Camerales. 1588.